
VE
RI
TAS

PERIODIEK
WOORDENBOEK.

PERIODIEK WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIVE EN GEREGTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIE-REGT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

EERSTE GEDEELTE.
1873.

Art. 6292—6377.

Afgeleverd in de maand Augustus 1875.

'S GRAVENHAGE,
1875.

GEDRUKT BIJ G. J. THIEME, TE ARNHEM.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIVE EN GEREGTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIEREGT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

N°. 6292. AANBESTEDING. *Prijs der aanneming. Premie voor vroegere oplevering.* Bij de voorwaarden der openbare aanbesteding van zeker Rijkswerk was bepaald, dat de aannemer voor elke maand dat hij het werk vóór het vastgestelde tijdstip opleverde, eene premie van *f* 1000.— zou ontvangen. Uit eene aan den voet van het procesverbaal der aanbesteding door den Secretaris-generaal van het betrokken departement van algemeen bestuur gestelde aanteekening bleek, dat den aannemer wegens *zeven* maanden vroegere oplevering was uitbetaald de som van *f* 7000.—

Tegen de bijvordering over deze som van het regt wegens aanneming ad $^1/_2$ °/° werd de bedenking ingebragt, dat de premie strekte tot belooning van de door den aannemer aangewende buitengewone krachtsinspanning en kosten.

6292. Hieruit volgde echter niet, wat tevens beweerd werd, dat de premie niet het karakter van aannemingsprijs bezat. Bij elke aanbesteding toch zal, bij de berekening van den prijs dien de aannemer vordert, door hem ook gelet worden op den tijd binnen welken het werk moet worden opgeleverd. Naar mate die tijd langer of korter is gesteld, zal de bedongen prijs, in den regel, lager of hooger zijn, om de eenvoudige reden dat, hoe minder tijd er voor de uitvoering is, hoe meer handen aan den arbeid moeten gezet worden, en hoe meer werklieden op een gegeven tijd benoodigd zijn, des te hooger loonen door den aannemer betaald zullen moeten worden. Dit zal vooral bij aannemingen van groote werken het geval wezen. Zoo zou dus ook, indien de tijd van oplevering van het werk waarvan in het onderwerpelijk geval de rede was, ruimer gesteld ware, de aannemingsprijs minder bedragen hebben dan thans bedongen was. Daarom werd ook, voor het geval dat de oplevering vroeger dan het vastgestelde tijdstip geschiedde, aan den aannemer zoo veel meer uitgeloofd. Maar even als bij vaststelling van een bepaald tijdstip de geheele som, die de aannemer bedingt, prijs is der aanneming, moet dit karakter ook toegekend worden aan de som — men noeme haar premie of geve haar een anderen naam — die betaald wordt in geval van vroegere oplevering. Niet in het karakter, maar in het voorwaardelijke der verbindtenis tot betaling ligt het onderscheid.

De bijvordering is mitsdien goedgekeurd. (*Miss. van 9 Mei* 1873, N°. 26.)

6293. **AFSCHRIFTEN.** *Bijvordering van te weinig geheven regten op geregistreerde onderhandsche akten. Moet de ontvanger, om die te kunnen instellen, eene* copie collationnée *van de akte doen vervaardigen, ook dan wanneer deze woordelijk in zijn register is overgeschreven?* Deze vraag is door het bestuur *ontkennend* beantwoord.

De regtbank te *Groningen* nam bij vonnis van 29 April 1859 (P. W. n°. 3337) aan, dat een door den ontvanger deugdelijk verklaard afschrift van de registratie eener onderhandsche akte, die woordelijk in zijn register is overgenomen, *voor de vordering van het registratie-regt* volledig bewijst, dat zoodanige akte is geregistreerd. Ofschoon tegen de motieven van die beslissing, inzonderheid tegen de overweging »dat »de akte van registratie zelve is eene authen»tieke akte", welligt veel is in te brengen, en de overlegging van afschriften van libellés der registratie, naar de uitspraak van Fransche regtbanken (1), niet voldoende is om den inhoud der geregistreerde akte voor de bijvordering van regten te bewijzen, bestaat er geen reden om de leer der Groningsche regtbank niet te volgen, zoolang de Hooge Raad die leer niet heeft verworpen. (2) Het is trouwens niet aan te nemen, dat het in de bedoeling des wetgevers heeft gelegen, dat van alle onderhandsche akten copies collationnées genomen moeten worden op straf van verbeurte van het regt van bijvordering.

---

(1) Zie *Champ. et Rig.*, Traité n°. 5813 en Suppl. n°. 910; *Dalloz* n°. 5190.

(2) Zie ook *Bartstra*, noot 737 en de daar aangehaalde schrijvers.

6293. De bepaling van art. 56 der wet van 22 Frim. VII, daargelaten nog dat zij geen gebiedend voorschrift bevat, ziet (gelijk bij voormeld vonnis te regt is overwogen) blijkbaar op een ander geval dan dat van bijvordering van regt *op* de geregistreerde akte, het geval nl. dat eene ter registratie aangeboden akte leiden kan tot ontdekkingen, die eene vordering van regten ten gevolge moeten hebben, uit anderen hoofde dan wegens die akte zelve. Die bepaling kan dus voor de toestemmende beantwoording der bovengemelde vraag niet worden ingeroepen. (*Miss. van* 13 *Nov.* 1872, *n°*. 24) (1).

6294. **AFSCHRIFTEN (VERGELEKEN).** *Kenmerken. Afschriften van onderhandsche stukken, door procureurs vervaardigd, om in een regtsgeding te worden overgelegd. Toepasselijkheid van art.* 42 *der wet van* 22 *Frimaire VII.* Vonnis der arr.-regtbank te *Eindhoven* van den 15 September 1873, luidende:

»Met betrekking tot de daadzaken:

»O. dat het geopposeerd bestuur bij dwangschrift, »den 10den December 1872 uitgevaardigd, op den»zelfden dag executoir verklaard en den dag daar»aanvolgende beteekend, van den opposant heeft »gevorderd in hoofdsom en opcenten *f* 48.85½, »onverminderd de kosten van vervolging en renten »a die morae en zulks: 1°. *f* 14.35½ in hoofdsom »en opcenten voor regt van registratie, te min »geheven bij de registratie van een door den op»posant opgemaakt en onderteekend doch ongedag»teekend afschrift van dertien brieven en één tele-

(1) Vergel. P. W. no. 3319.

6294. »gram van M. G. van den H. te Oirschot aan »A. M. boterkooper te Luik, welke registratie »had plaats gehad ten kantore te Eindhoven den »12^den^ December 1870, op welk afschrift slechts »was geheven en betaald in hoofdsom een regt »van *f* 0.80, terwijl daarop zooveel regten van »*f* 0.80 in hoofdsom schuldig waren als er stuk-»ken zijn waarvan copij was genomen; 2°. *f* 34.50 »in hoofdsom en opcenten voor boete wegens het »gebruik maken van ongeregistreerde stukken, ver-»mits door den opposant als procureur zou zijn »opgemaakt het voormelde afschrift der brieven »en van het telegram, welke brieven waren gedag-»teekend 24 Dec. 1868, 27 Dec. 1868, 2 Jan. »1869, 6 Jan. 1869, 14 Jan. 1869, 8 Jan. 1869, »11 Jan. 1869, 4 Jan. 1869, 22 Jan. 1869, 28 »Jan. 1869, 31 Jan. 1869, 6 Febr. 1869, 4 Febr. »1869, terwijl het telegram gedagteekend was 12 »Jan. 1869, en welk afschrift door hem, als pro-»cureur occuperende voor A. H. J. M. te Brus-»sel, procederende tegen M. G. van den H. koop-»man te Oirschot in het geding voor deze regt-»bank zoude zijn overgelegd en de actis causae »gemaakt, zonder dat de meergemelde stukken »waren geregistreerd;

»O. dat de opposant bij exploit van 14 Febr. »1873 tegen genoemd dwangschrift is in verzet »gekomen met dagvaarding tevens van het geoppo-»seerde bestuur, ten fine: dat het der regtbank »moge behagen hem opposant te verklaren goed »opposant tegen het dwangschrift, dit te verklaren »nietig, van onwaarde en hetzelve buiten werking »te stellen, met veroordeeling van het geopposeerde

6294. »bestuur in de kosten, daarbij hoofdzakelijk aan»voerende dat de door het bestuur ingeroepene »wetsbepalingen, vooral de artikelen 11 en 42 der »wet van 22 Frimaire an VII niet waren toepasse»lijk, dat hetzelve niet geregtigd was tot vordering »van regten of boete en dat in geen geval de op»posant krachtens art. 29 van evengemelde wet tot »betaling dier regten was gehouden;

»O. dat vervolgens tusschen partijen van memo»riën is gewisseld, bij welken zij van weêrszijden »hunne sustenuen hebben trachten toe te lichten »en die van hunne tegenpartij te ontzenuwen;

»O. dat verder de opposant heeft overgelegd het »questieuse afschrift, waaruit blijkt dat hetzelve »op 12 December 1870 is geregistreerd te Eind»hoven tegen een regt van ƒ 0.80 in hoofdsom »en 38 opcenten, te zamen ƒ 1.10½; dat het voor »afschrift is geteekend door den opposant, zonder »bijvoeging van eenige qualiteit en dat het in»houdt copijen van 13 brieven gerigt aan A. M. »boterkooper te Luik, verzonden uit Oirschot en »geteekend door M. G. van den H., benevens »van een telegram van laatstgenoemde aan gemel»den A. M., data van die brieven en telegram »zooals in het dwangschrift is vermeld;

»O. dat eindelijk als tusschen partijen vaststaande »kan worden aangemerkt dat in de voor deze »regtbank tusschen genoemde A. M. en M. G. »van den H. gevoerde procedure de opposant »voor eerstgenoemden als procureur heeft geoc»cupeerd; dat in die procedure het meergemeld »afschrift is overgelegd en de actis causae gemaakt; »dat echter de originele brieven en het originele

6294. »telegram noch zijn geregistreerd noch bij dat »proces in het geding gebragt;

»Met betrekking tot het regt:

»O. dat, door de onderteekening van den oppo»sant, aan het onderwerpelijke afschrift geen be»wijskracht of authenticiteit werd verleend, vermits »nergens bij de wet aan den procureur de bevoegd»heid is gegeven om van onderhandsche akten »afschriften uit te maken en dus aan hetzelve geen »ander-karakter kan worden toegekend dan het »zou gehad hebben, indien het afschrift door cliënt »of zelfs in het geheel niet was onderteekend geweest;

»O. dat dan ook met de overlegging daarvan in »de toenmaals gevoerde procedure tusschen A. »M. en M. G. van den H. niet beoogd werd »of kon beoogd worden om daardoor tegen laatst»genoemde bewijs te leveren, maar alleen om »van dezen eene bekentenis uit te lokken nopens »de in het afschrift vervatte brieven en telegram, »ten einde, zoo deze verkregen werd, zich op die »bekentenis als bewijs te kunnen beroepen, dat »die brieven en telegram werkelijk waren geschre»ven en verzonden;

»O. dat uit een en ander volgt dat het afschrift »niet kan gerangschikt worden onder de »colla»»tions d'actes et pièces" waarover art. 68, § I, »n°. 18 der wet van 22 Frimaire an VII handelt »en op welke wetsbepaling zich het bestuur voor»namelijk beroept, aangezien voor zoodanige col»lations, gelijk de bewoordingen der wet duidelijk »aantoonen, een eerste vereischte is, dat zij zijn »opgemaakt door een ambtenaar daartoe door de »wet bevoegd verklaard;

6294. »O. dat evenmin het eveneens door het bestuur »ingeroepen artikel 11 van voornoemde wet in »casu is toepasselijk; dat toch het afschrift niet »is eene akte bevattende »plusieurs dispositions »»indépendantes ou ne dérivant pas nécessairement »»les unes des autres", daar het in het geheel »geene overeenkomsten of beschikkingen inhoudt, »maar slechts een bloot relaas van copijen van »brieven en een telegram;

»O. dat dit te meer moet worden aangenomen, »nu de wetgever in evengemeld art. 68, § I, n° 18 »eene uitdrukkelijke bepaling heeft noodig geoor- »deeld om de daarbij bedoelde collations aan zoo- »veel regten te onderwerpen, als er stukken zijn, »waarvan copij is genomen;

»O. dat alzoo op het afschrift nimmer meer dan »het daarop geheven regt was verschuldigd; waar- »door het tevens overbodig wordt in een onderzoek »te treden naar de vraag, of de opposant wel ooit »tot betaling der bijgevorderde regten kan worden »aangesproken;

»O. ten aanzien van de gevorderde boete, dat »art. 42 der wet van 22 Frimaire an VII aan de »openbare ambtenaren verbiedt eene akte op te »maken krachtens eene onderhandsche of buiten- »landsche akte, dezelve aan hunne minuten vast »te hechten, in bewaring te nemen of daarvan uit- »treksels, afschriften of expeditiën af te geven, »zoo dezelve niet van te voren is geregistreerd;

»O. dat echter de opposant geen akte heeft op- »gemaakt krachtens de brieven en het telegram; »dat hij, wel is waar, een afschrift daarvan heeft »geteekend zonder dat de originelen waren gere-

6294. »gistreerd; doch dat ook art. 42 van bedoelde »wet klaarblijkelijk alleen op het oog heeft zoo»danige afschriften als door de openbare ambte»naren binnen den kring hunner bevoegdheid wor»den opgemaakt of uitgegeven;

»Gezien bovengenoemde artikelen benevens art. »65 der wet van 22 Frimaire an VII, art. 56 »W. B. R.;

»In naam des Konings regtdoende:

»Verklaren den opposant goed opposant tegen »het voorschreven dwangschrift; verklaren dit »dwangschrift nietig en van onwaarde en stelt »hetzelve buiten werking."

Naar aanleiding van dit vonnis heeft de Minister van Financiën, onder dagteekening van 10 October 1873, n°. 10, aan den directeur het volgende te kennen gegeven:

»De beslissing, volgens welke het door den »procureur vervaardigde afschrift der onderhand»sche stukken geene »collation d'actes et pièces" »is in den zin van art. 68, § I, n°. 18 der wet »van 22 Frim. VII, omdat voor het bestaan van »zulke »collations" vereischt wordt, dat zij zijn »opgemaakt door een daartoe door de wet be»voegd verklaard openbaar ambtenaar, schijnt mij »niet onjuist toe. De woorden der wet van 22 »Frim. VII »par quelque officier public qu'elles »»soient faites", schijnen, hoe algemeen ook, toch »nog niet aan te duiden, dat *elke* copie door een »openbaar ambtenaar vervaardigd, is eene *copie* »*collationnée*. Een kenmerk der copie collationnée »is ook, dat zij gemaakt is van stukken, tot dat »einde aan den openbaren ambtenaar vertoond en

6294. »daarna door dezen aan den belanghebbende »*teruggegeven* te gelijk met de afgifte der copie »(*Garnier*, n°. 4133). Dit is met het onderwerpe»lijk afschrift niet het geval, en daarom vind ik »te meer grond om de beslissing der regtbank, »wat dit punt betreft, voortaan tot rigtsnoer te »doen nemen, en mitsdien de resolutie van 21 »Dec. 1860 n°. 6, medegedeeld in P. W. n°. 3642, »als vervallen te beschouwen.

»Is het afschrift geene copie collationnée, dan »is het, volgens de beslissing, opgenomen onder »n°. 6208 van het P. W., niet aan de registratie »onderhevig; dan kon ook voor de formaliteit, »die nu gerekend moet worden op *verlangen* van »den procureur verleend te zijn, niet meer dan »één vast regt van 80 cent gevorderd worden, »en behoeft gevolgelijk niet getreden te worden »in een onderzoek omtrent de motieven die de »regtbank bijbrengt tegen de meerheid van regt.

»Ten aanzien der toepasselijkheid van art. »42 der wet van 22 Frim. VII komt mij de »uitspraak der regtbank niet houdbaar voor. Is »de procureur een »officier public" (hetgeen door »de regtbank niet ontkend wordt) dan is gemeld »artikel in deze van toepassing. De regtbank maakt »eene onderscheiding ten aanzien van de onbe»voegdheid van den openbaren ambtenaar tot het »maken van het afschrift, eene onderscheiding »die het wetsartikel, dat alleen spreekt van »ex»»trait, copie ou expédition", dus van *eenvoudige* »afschriften, niet kent.

»Bovendien is het de vraag, of de procureur »niet bevoegd was om zoodanig eenvoudig af-

6294. »schrift te maken. (Zie art. 43 lit. *f* van het »tarief van justitie-kosten enz., vastgesteld bij »de wet van 27 Dec. 1843, *Stbl. n°.* 67.)

»Eene voorziening in cassatie tegen het vonnis, »voor zooveel de laatstgemelde beslissing betreft, »acht ik, evenwel, niet noodzakelijk, omdat het »hier alleen de toepassing eener strafbepaling »geldt.

»Ik magtig u mitsdien om in het vonnis te »berusten."

6295. **AKTEN (GEREGTELIJKE).** ***Akte ter griffie van de regtbank, houdende inschrijving van huwelijks-voorwaarden.*** Volgens de decisie van 18 Januarij 1851, n°. 18, in dit werk medegedeeld onder n°. 1389, is op deze akten het bij art. 68, § II, n°. 7 der wet van 22 Frim. VII bepaalde vast regt van *f* 1.60 verschuldigd. Daartegen is de bedenking gemaakt, dat, aangezien volgens onze burgerlijke wet (art. 207 B. W.) de inschrijving van huwelijks-voorwaarden gevorderd wordt onverschillig of een der echtgenooten koopman is of niet (1), de onderwerpelijke akten niet meer kunnen beschouwd worden als »actes conservatoires ou de »formalité" betrekkelijk ***handelszaken***, zoo als dit het geval was onder het Fransche regt (zie art. 67 C. de Comm. j°. art. 872 C. d. Proc. Civ.).

Die bedenking is volkomen juist.

Kan dus art. 68, § II, n°. 7 voormeld in deze niet toegepast worden, evenmin vallen de onderwerpelijke akten ter griffie onder het bereik van n°. 6 van dezelfde §, omdat zij daarin niet uitdruk-

---

(1) Asser § 143—147.

6295. kelijk genoemd zijn. Daar zij ook nergens elders bepaaldelijk zijn getarifeerd, moeten zij als »actes »innommés," ingevolge art. 68, § I, n°. 51 der bovengemelde wet, met het regt van 80 cent worden belast (1). (*Miss. van* 5 *Mei* 1873, n°. 6.)

6296. **AKTEN TEN GEVOLGE VAN ANDERE OPGEMAAKT.** *Akte van gijzeling. Wordt zij opgemaakt* »en ver»tu" *van de volmagt op den deurwaarder?* Voor de ontkennende beantwoording dezer vraag werd aangevoerd, dat de bepaling van art. 434, W. v. B. R., volgens welke voor de ten uitvoerlegging van den lijfsdwang eene bijzondere volmagt op den deurwaarder vereischt wordt, alleen strekt om te ligtvaardige gijzeling te voorkomen; dat men dus uit die bepaling niet kan afleiden dat de gijzeling krachtens de volmagt plaats heeft; dat dan ook het vonnis waarbij de lijfsdwang is uitgesproken, de eenige titel is uit kracht waarvan de gijzeling geschiedt (art. 589 en 607 W. v. B. R.).

Deze beschouwing kan niet juist geacht worden. Wel is voor den *schuldeischer*, die het middel van lijfsdwang aanwendt, het vonnis, waarbij deze is uitgesproken, de eenige titel; maar de *deurwaarder*, met de ten uitvoerlegging belast, handelt zoowel krachtens de volmagt des schuldeischers als uit kracht van het vonnis.

De vraag is daarom toestemmend beantwoord (*Miss. van* 10 *April* 1873, n°. 21).

6297. *Akte van scheiding opgemaakt krachtens eene bui-*

---

(1) Vonnis Leiden 25 Maart 1851 (P. W. no. 1385). Zie ook P. W. n°. 1596, 4753 en 5997.

6297. *tenlandsche akte van huwelijks-voorwaarden.* Bij notariële akte had de verdeeling plaats der gemeenschap van winst en verlies, bestaan hebbende tusschen A. en zijne overledene vrouw B. krachtens akte van huwelijks-voorwaarden verleden voor den notaris N. te Gent in België. Van deze buitenlandsche akte was geen afschrift hier te lande vooraf geregistreerd, noch te gelijk met de akte van scheiding ter registratie aangeboden, en dien ten gevolge vorderde de ontvanger de boete bepaald bij art. 42 der wet van 22 Frim. VII.

Deze vordering werd door den notaris bestreden, op grond dat de akte van scheiding niet uit kracht (*en vertu*) van de buitenlandsche akte zou zijn opgemaakt. Zij is evenwel door het bestuur gehandhaafd. De regeling van de regten der deelgenooten steunde toch zeer zeker op de huwelijks-voorwaarden, en het kon daarom niet twijfelachtig zijn, dat bij de scheiding krachtens het huwelijks-kontrakt gehandeld was. (*Res. van* 9 *Mei* 1873, n°. 31).

6298. *Notulen eener vergadering van een waterschap waar gestemd wordt voor de verkiezing van bestuursleden. Volmagten krachtens welke stemgeregtigde ingelanden vertegenwoordigd worden.* De Minister van Binnenlandsche zaken heeft, op uitnoodiging van zijn ambtgenoot van Financiën, onder dagteekening van 10 Mei 1873, n°. 198, 3e afd., eene aanschrijving tot Gedeputeerde Staten in de onderscheidene provinciën gerigt, waarbij dezen wordt verzocht de aandacht van de besturen der waterschappen er op te vestigen, dat de bedoelde

6298. volmagten niet ongezegeld en ongeregistreerd kunnen worden aangenomen. (1) (*Miss.* 27 *Mei* 1873, n°. 18.)

6299. *Resolutie van den Minister van Financiën, houdende toelating tot beëediging eener memorie van aangifte voor het regt van successie door een gemagtigde, gegrond op een getuigschrift van een geneeskundige.* Art. 32 der wet op het regt van successie bepaalt: »In geval van ziekte, afwezig»heid buiten het Rijk, of andere wettige reden »van verhindering, kan de eed, met toelating »van den Minister van Financiën, krachtens eene »bijzondere volmagt, worden afgelegd voor den »kantonregter ter keuze van den lasthebber." Wanneer het werkelijk aanwezig zijn van het in dit wetsartikel opgenoemde »geval van ziekte" op een getuigschrift van een geneeskundige wordt gegrond, en de beschikking van den Minister van Financiën, waarbij de in dat wetsartikel bedoelde toelating wordt verleend, dientengevolge, op dat getuigschrift wordt genomen, dan moet, ingevolge art. 47 der wet van 22 Frimaire VII, dat getuigschrift geregistreerd zijn, vóórdat de Minister de evenbedoelde beschikking kan nemen. (*Res. van* 28 *Augustus* 1873, n°. 19.)

B.

6300. BOETEN EN GEREGTSKOSTEN. *Betaling van boeten door veroordeelden die eene gevangenisstraf ondergaan op eene plaats buiten den kring van het kan-*

(1) Zie P. W. no. 1398, 4432, 4646.

6300. *toor waar het artikel op het memoriaal n°. 18 geboekt is.* Bij de gesteendrukte aanschrijving van den 22sten October 1867, n°. 14, (P. W. 5176) is bepaald dat, wanneer voor of namens eenen veroordeelde in strafzaken, die gebruik wenscht te maken van de gunstige bepaling van het laatste lid van art. 5 der wet van den 22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 29), de betaling wordt aangeboden van boeten en verbeurten, wegens de niet voldoening waarvan door den regter de subsidiaire gevangenisstraf is opgelegd, die boeten en verbeurten moeten worden aangenomen ook door een' anderen ontvanger, dan dien, aan wiens kantoor het wegens de veroordeeling op het memoriaal n°. 18 geboekte artikel openstaat, en op wiens vordering de bij artikel 5 der voormelde wet bedoelde aanmaning is gedaan, mits hem bij die betaling worde ter hand gesteld het aan den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie nevens de aanmaning toegezonden extract-vonnis.

De eisch tot het ter hand stellen aan den ontvanger van dit extract-vonnis kan tot moeijelijkheid aanleiding geven en heeft, blijkens schrijven van het departement van Justitie reeds verschil van gevoelen veroorzaakt. Dientengevolge is bij gesteendrukte aanschrijving van den 22sten October 1873, n°. 57, in overleg met evengemeld departement bepaald, dat voortaan de ontvanger in het in de voormelde aanschrijving van 22 October 1867 bedoelde geval:

a. de boeten en verbeurten moet aannemen, ook dan wanneer hem bij de betaling dier boeten en verbeurten wordt vertoond, hetzij het afschrift

6300. der aanmaning, dat volgens het tweede lid van art. 7 der voormelde wet in het bezit is van den veroordeelde; hetzij een extract uit het register der gevangenissen, de noodige gegevens voor den ontvanger inhoudende;

b. de op die wijze aangenomen boeten en verbeurten aan zijnen ambtgenoot van het betrokken kantoor moet overmaken, onder opgave van al die gegevens, welke deze voor de in ontvangbrenging en voor het stellen der vereischte aanteekeningen ter zijde van het betrokken artikel op het memoriaal behoeft.

C.

6301. CONSIGNATIEN. *Volmagten.* In navolging van hetgeen in sommige handboeken voor de *registratie* geschreven is, werd aan het Vorstelijk besluit van 6 Junij 1814 n°. 8, opgenomen in het P. W. sub n°. 6236, de beteekenis gehecht, dat de procuratien tot het ligten van *alle* consignatien en de akten van cautie daartoe betrekkelijk *gratis* geregistreerd zouden moeten worden.

Die meening werd o. a. bevestigd door een tweetal resolutien dd. 28 Augustus 1848 n°. 55, en 2 Januarij 1873 n°. 18, (P. W. n°. 6236) waarbij werd beslist dat *alle* procuratien op grond van dat besluit *gratis* geregistreerd moesten worden.

Bij nader onderzoek is evenwel gebleken, dat die vrijstelling, wel verre van *algemeen* te zijn, moet worden beperkt tot die consignatien welke gedeponeerd waren in de consignatiekas van het voormalig Hof van Justitie van *Holland*.

6301. De *gratis*-registratie dier stukken werd, blijkens den aanhef van voormeld besluit, dáárom bevolen, omdat ten tijde dat de penningen of effecten in de genoemde kas werden geconsigneerd, de heffing van het middel van registratie onbekend was.

Naar aanleiding van het vorenstaande werden de heeren Directeurs uitgenoodigd om de betrokken ontvangers mede te deelen, dat de vrijstelling, bij genoemd Vorstelijk Besluit van 6 Junij 1814 verleend, alleen van toepassing is op die stukken, waaruit blijkt, dat de gelden in de consignatiekas van het voormalig Hof van Justitie van *Holland* zijn gestort geworden, en dat in alle andere gevallen die volmagten geregistreerd moeten worden tegen het vast regt van 80 cent (*Aanschrijving van* 5 *November* 1873, n°. 88.)

D.

6302. **DOMEINEN.** *Verbeurd verklaarde meet- en weegwerktuigen. Overgifte aan de ontvangers der registratie. Vereveníng der kosten.*

Volgens de circulaire aanschrijving van 22 Julij 1872, n°. 47 (P. W. n°. 6128) behooren de ontvangers der registratie en domeinen de maten, gewigten, meet- en weegwerktuigen, welke hun door de Griffiers der regterlijke collegiën en der kantongeregten ten verkoop worden overgegeven, niet *over te nemen*, tenzij deze voorwerpen *òf geheel en al met de wettelijke bepalingen overeenstemmen, òf voldoende onbruikbaar zijn gemaakt.*

De reden dier aanschrijving lag in het met den Minister van Justitie gehouden overleg, volgens

6302. hetwelk de werkzaamheden, noodig om die voorwerpen met de wettelijke bepalingen te doen overeenstemmen of ze voldoende onbruikbaar te maken, voortaan door tusschenkomst der ambtenaren van het Openbaar Ministerie zouden geschieden, terwijl de daarop gevallen kosten ten laste van het Departement van Justitie zouden komen.

Dienovereenkomstig was ook bepaald dat de bedoelde werkzaamheden ten opzigte der toen reeds onder de ontvangers berustende maten, gewigten, meet- en weegwerktuigen eenvoudigheidshalve door tusschenkomst van dezen zouden worden verrigt en dat, ten behoeve der daardoor veroorzaakte kosten, voorschotsdeclaratiën in duplo op ongezegeld papier moesten worden ingezonden, die alsdan bij het genoemde Departement verevend zouden worden.

Intusschen heeft de Algemeene Rekenkamer bezwaar gemaakt in de verevening ten laste van het Departement van Justitie van zoodanige declaratiën, bevattende kosten van justeren en transport van verbeurd verklaarde gewigten, op grond dat die uitgaven zouden zijn geschied *ten behoeve der verkooping* en alzoo niet zouden kunnen worden beschouwd als *algemeene geregtskosten in strafzaken*. Het dientengevolge met den Minister van Justitie gehouden overleg heeft er toe geleid om die declaratiën voor rekening van het Departement van Financiën te doen verevenen.

Dienovereenkomstig zullen wel in het vervolg de *werkzaamheden* noodig ten einde de maten, gewigten, meet- en weegwerktuigen met de wettelijke bepalingen te doen overeenstemmen of ze

6302. voldoende onbruikbaar te maken door tusschenkomst der ambtenaren van het Openbaar Ministerie moeten geschieden, doch de *kosten* daarvan zullen niet ten laste van het Departement van Justitie, maar van dat van Financiën verevend worden. Die kosten moeten derhalve volgens artikel 213 J. C. door middel van formulier 43 bij den maandstaat in uitgaaf gebragt worden. (*Aanschrijving, dd.* 11 *September* 1873, n°. 4.)

E.

6303. ERKENNING VAN SCHULD. *Scheiding. Opneming in het passief van schuldvorderingen (zonder vermelding van titels) ten bate van deelgenooten. Verdeeling van het* zuiver saldo, *zonder dat de akte eenige verklaring omtrent de erkenning of voldoening der boedelschulden bevat.* Bij eene akte van scheiding waren de baten en lasten van den te verdeelen boedel behoorlijk omschreven.

Onder de lasten kwamen twee vorderingen voor, de eene groot *f* 12000 ten bate van den deelgenoot A., de andere ad *f* 7562 ten voordeele van den codivident B., zonder vermelding van de titels dier vorderingen.

Alleen het *zuiver saldo* des boedels werd onder de regthebbenden verdeeld. Een bedrag in kontanten gelijk staande met het geheele passief, was in de akte van het aktief afgetrokken, doch omtrent het doel dezer aftrekking of de bestemming dier buiten deeling gehouden baten hadden partijen zich niet uitgelaten. Regeling der afdoening van de boedelsschulden werd in deze akte

6303. niet gevonden. Evenmin kwam daarin eene uitdrukkelijke erkenning der twee bovenbedoelde schuldvorderingen voor.

Het onderwerpelijk geval onderscheidde zich, mitsdien in zóóverre van dat hetwelk in de resolutie van 22 Mei 1865 n°. 32 (P. W. n°. 4661) behandeld is, dat hier het *zuiver*, dààr het *onzuiver* aktief des boedels in deeling werd gebragt.

Niettegenstaande dit verschil is ook op deze akte het regt wegens schulderkenning niet vorderbaar geacht, daar niet alleen geen stellige, ondubbelzinnige erkenning der schuld in de akte te vinden is, maar daarin ook niets voorkomt, waaruit volgt dat de schuld niet meer kan worden ontkend. (1) (*Res. van* 17 *Maart* 1873 n°. 60.)

F.

6304. FAILLISSEMENTEN. *Akkoord, waarbij de failliet niet geheel ontheven wordt van de betaling zijner schulden. Bedrag, waarover het regt verschuldigd is.* Blijkens het proces-verbaal van verificatie der schuldvorderingen in zeker faillissement, was door den failliet een akkoord aangeboden, volgens hetwelk de op den inventaris omschreven goederen, met uitzondering van het mobilair (dat aan den failliet verblijven zou), verkocht zouden worden, en de opbrengst van dien verkoop, na aftrek van alle kosten en præferente schulden, door den curator aan de concurrente schuldeischers ponds-

1) Vergl. P. W. nos. 4863, 5067 en 5172; *Bartstra*, no. 47.

6304. pondsgewijze zou worden uitbetaald. Verder behelsde het de volgende bepaling: »Door deze te »doene gedeeltelijke betaling zal de failliet niet »zijn gekweten van zijne verpligting om het res»tant van zijne schuld aan de crediteuren te be»talen, zoodra hij daartoe zal in staat zijn."

Dit akkoord, door de schuldeischers aangenomen, werd door de regtbank gehomologeerd.

Overeenkomstig de resolutie van den 30 October 1867 n°. 70 (P. W. n°. 5184) vorderde de ontvanger vervolgens op het, tegen het vast regt van *f* 1.60 geregistreerd, procesverbaal van verificatie bij hetgeen daarop minder was geheven dan het regt van ½ pCt, berekend, met toepassing van het 2e lid van art. 16 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), over ieder concurrente schuldvordering afzonderlijk. Kon deze tusschen den failliet en zijne crediteuren gesloten overeenkomst als het bij art. 69, § II, n°. 4 der wet van 22 Frimaire VII belaste akkoord beschouwd worden? Zoo ja, moest dan niet, daar de in het akkoord bedoelde opbrengst slechts *f* 666.63, en het zoo even bedoeld bedrag der concurrente vorderingen daarentegen veel meer beliep, de heffing worden teruggebragt tot ½ pCt. over die som van *f* 666.63?

De eerste vraag behoorde bevestigend beantwoord te worden. Boedelafstand was hier niet aanwezig (1). De omstandigheid dat de failliet niet voor het beloop zijner schulden werd bevrijd, ontnam aan de overeenkomst het karakter van

(1) Zie P. W. n°. 5416 en *Champ. et Rigaud*, Traité, n°. 1801.

6304. akkoord in geenen deele (1). Ook de tweede vraag is door het bestuur bevestigend beantwoord. Het regt van ½ pCt., bepaald bij laatstvermeld wetsartikel »*pour les atermoiemens entre débiteurs et* »*créanciers*" is, naar de cursijf alinéa dier bepaling verschuldigd: »*sur les sommes que le débi*»*teur s' oblige de payer*".

Het onderwerpelijk akkoord bevatte de verbindtenis van den failliet om aan zijne concurrente schuldeischers de opbrengst der te verkoopen goederen uit te keeren, na aftrek van alle kosten en het beloop der *præferente* schulden.

Hoe men ook denken moge over de zeer betwiste regtsvraag, of het akkoord al dan niet schuldvernieuwing te weeg brengt (2), dit staat, in elk geval, vast, dat de wet van 22. Frim. VII het akkoord, als zoodanig, met een speciaal regt belast heeft, te heffen niet over hetgeen de failliet erkent schuldig te zijn, maar over het bedrag, hetwelk hij zich verbindt aan zijne concurrente schuldeischers te voldoen (3). Het belastbaar object in het akkoord is dus de verbindtenis tot betaling die, buiten de bestaande titels, bij de nieuwe overeenkomst wordt aangegaan. Is er al geen schuldvernieuwing in het

---

(1) Zie *Merlin*, Rép. v°. *Atermoiement; Garnier*, Rép. gén. n°. 6589 en 6590; *Champ. et Rig*, l. c. n°. 1004. Vergl. ook *Holtius*, Ned. Failliten-regt, bl. 335 en 345.

(2) Zie *Diephuis*, Handelsregt, dl. 3 bl 307; *Holtius*, Ned. Faillitenregt, bl. 376; *Boulanger*, Etude sur la novation, bl. 202.

(3) Vergel. *Demante*, Principes, n°. 548. Zie ook P. W. n° 797 en I. G. n°. 390 § 17.

6304. akkoord, niettemin »il resulte de l'atermoiement »une interversion du titre de créance. Le débi»teur ne sera désormais poursuivi qu'en vertu du »nouveau contrat, sans que les créanciers aient »besoin de remonter à l'ancien." (1).

Hieruit volgt dat het door de crediteuren in het onderwerpelijk akkoord gemaakte voorbehoud ten aanzien van het restant hunner schuldvorderingen geen aanleiding kan geven tot de heffing van regt over dat restant. Daarvoor levert het akkoord niet de titel op: de crediteuren kunnen alleen krachtens de vóór het aangaan van het akkoord bestaande titels dat restant later, casu quo, opvorderen.

De bijvordering over de bedragen der concurrente schuldvorderingen, kon om deze reden niet gehandhaafd worden.

Slechts voor zoo ver de failliet zich bij het akkoord tot *dadelijke* betaling verbonden had, was daarop het vermeld regt, ad 1/2 %, na de homologatie, vorderbaar.

Er is beslist, dat, met in achtneming van het tweede lid van art. 16 der wet van 16 Junij 1832, tot grondslag der regtsheffing genomen moest worden de bovengemelde som van *f* 666.63; verminderd met het bedrag der kosten en præferente schulden. (*Sol. van* 6 *Februarij* 1873 n°. 44).

---

(1) *Boulanger*, l. c. bl. 203.

II.

6305. **HUUR.** ***Ontbinding en wederoverdragt*** (rétrocessie) ***van huur voor bepaalden tijd.*** Eene akte van verhuring van vast goed, voor vijf jaren, tegen eenen jaarlijkschen, in drie-maandelijksche termijnen te betalen huurprijs van *f* 285.—, bevatte o. a. de volgende bepaling:

»Art. 4. Ingeval de huurder nalatig mogt blij»ven in de voldoening van den huurprijs op den »vervaldag, zal de verhuurder het regt hebben »deze huur onmiddellijk te doen eindigen, zonder »dat daartoe een exploit of eene andere geregte»lijke akte noodig zal zijn, vermits de huurder, »enkel door verloop van den bepaalden termijn, »en dus uit kracht der verbindtenis zelve, in ge»breke zal zijn.''

Bij eene nadere akte verklaarden dezelfde partijen: dat de huurder, tengevolge van zijn verzuim om den derden termijn van den jaarlijkschen huurprijs op den verschijndag te voldoen, zijn huur-regt, krachtens art. 4 van het (bovenvermeld) huurkontrakt, verloor. Die nadere akte bevatte verder de verbindtenis van den huurder om het gehuurde op den 1e Januarij 1873 te ontruimen en ter vrije beschikking van den verhuurder te stellen.

Was op deze laatste akte, ter zake van die verbindtenis des huurders, het evenredig regt wegens ***rétrocession de bail*** (art. 69 § III n°. 2 der wet van 22 Frim. VII en art. 8 der wet van 22 Ventôse IX), verschuldigd? Of kon zij als

6305. eene akte, waarbij een vroeger geregistreerde akte wordt uitgevoerd, ingevolge art. 68, § I, n°. 6 der eerstgemelde wet, tegen het vast regt van 80 cent geregistreerd worden?

Wanneer bij het huurkontrakt bedongen ware dat de overeenkomst van *regtswege*, of liever, zonder tusschenkomst van den regter zou zijn ontbonden ingeval de huurprijs niet op den bepaalden tijd mogt worden voldaan, dan zou dit beding eene geoorloofde afwijking van het 3e lid van art. 1302 B. W. en, naar art. 1374 B. W., tusschen partijen verbindend zijn geweest. (1) In dat geval zou de tweede der hierboven vermelde akten, waarbij de huurder het gehuurde ter beschikking van den verhuurder stelde, gestrekt hebben ter uitvoering van de vroeger geregistreerde akte van verhuring (2).

Deze, echter, bevatte zulk een, ter afwijking van art. 1302 B. W. gemaakt beding niet. Bij art. 4 van het huurkontrakt was, toch, alleen bepaald dat de verhuurder, in het gestelde geval van wanbetaling, het regt zou hebben om de huur *te doen* eindigen, zonder dat de huurder zou behoeven te worden in gebreke gesteld. Omtrent de wijze waarop de verhuurder de huur zou moeten doen eindigen, waren partijen niet overeengekomen. Zij hadden zich dus gehouden aan de bepaling van art. 1302 B. W., volgens welke de

---

(1) Verg. het arrest van den Hoogen Raad, dd. 6 Maart 1872. (W. v. h. R. n°. 3440.)

(2) Vergel. P. W. n°. 5587.

6305. ontbinding eener overeenkomst *in regten* moet worden gevraagd.

Het gevolg hiervan was, dat de huurovereenkomst, al was de huurder met de betaling in gebreke gebleven, niet was ontbonden door de werking der in voormeld art. 4 vervatte ontbindende voorwaarde; dat, derhalve, die overeenkomst bij het verlijden der tweede akte nog bestond, aangezien hare ontbinding niet door den regter was uitgesproken.

De tweede akte constateerde, dus, de ontbinding van het huurkontrakt *bij overeenkomst*. De toetreding van den huurder lag opgesloten in zijne verbindtenis om het goed op den 1sten Januarij 1873 ter beschikking van den verhuurder te stellen.

Alzoo was hier de rede van eene, aan het evenredig regt onderwerpen, *rétrocession de bail*. (1) *(Res. van* 6 *Febr.* 1873, no. 45.)

6306. *Overeenkomst houdende* afstand der beweiding *van land voor negentien jaren en voor eene, in negentien jaarlijksche termijnen van ongelijk bedrag te betalen som, door A. aan B. Beding dat, indien B. aan zijne verpligtingen zal hebben voldaan of wel al de termijnen der verschuldigde som reeds vóór den vastgestelden tijd zal hebben betaald, hij kan vorderen dat het land hem door A. in eigendom worde overgedragen. Huur of koop?*

Vonnis der arr.-regtbank te *Brielle* van den 11den April 1873, luidende:

»Wat aangaat de daadzaken:

---

(1) Verg. P. W. no. 3173.

6306. »O., dat de eischers bij dagvaarding hebben »gesteld:

»dat, bij akte van den 6 Maart 1852, gratis »geregistreerd te M. den 8 Maart 1852, door W. »wonende te M., is afgestaan aan S., erflater »van de eischers sub 3°. tot 7°., en aan T. van »der W. en J. van der W. eischers sub 1°. en 2°., »de beweiding en de baten, die daarvan kunnen »worden verkregen van de zoogenaamde Oostdui»nen, gelegen in de gemeente O. destijds kadas»traal bekend in sectie C, n°. 2, 4 en 5, voor »negentien jaren, eindigende 1 Dec. 1870; terwijl »in art. 7 dier akte is bepaald, dat, indien door »de kontraktanten ter andere zijde aan alle de voor»schreven bepalingen zal zijn voldaan, of wel in»dien door dezelve reeds vóór het jaar 1870 alle »de bij art. 2 hiervoren voorschreven termijnen »zullen zijn betaald, door hen zal kunnen worden »gevorderd, dat de voormelde Oostduinen aan hen »in vrijen eigendom worden overgedragen, in welk »geval alle de op die overdragt vallende kosten »zullen komen voor rekening en ten laste van de »kontraktanten ter andere zijde;

»dat, aangezien aan de vorenbedoelde bepalingen »werd voldaan, de heer W. en verdere gereg»tigden tot den sedert opengevallen boedel, »bestaan hebbende tusschen hem en zijne op den »3 Mei 1860 overleden echtgenoot T., bij akte, »verleden voor den notaris C., te G., dd. 11 »Mei 1872, aan T. en J. van der W., beiden »voornoemd, en aan de eischers, sub 3°. tot en »met 7°. voornoemd, als te zamen de erven en »regtverkrijgenden van den sedert overleden S.

6306. »voornoemd, zonder eenige vordering van koop-»som hebben overgedragen den eigendom der »voormelde Oostduinen, liggende in de ge-»meente O.;

»dat deze akte, ten kantore der registratie en »domeinen te M., den 13 Mei 1872 is gere-»gistreerd, en daarop geheven en dien ten ge-»volge betaald *f* 319.20 voor regt, *f* 121.29⁵ voor »38 opcenten, te zamen *f* 440.49⁵;

»dat deze heffing, naar de meening der eischers, »is onjuist en de akte slechts onderhevig is aan »een vast regt van 80 cents met de 38 opcenten, »op grond waarvan zij het gedaagde Bestuur hebben »doen dagvaarden voor deze regtbank, ten einde:

»*Aangezien* de hierboven vermelde akte van den »11den Mei 1872 slechts inhoudt de vervulling der »verbindtenis, indertijd door W. bij art. 7 der »akte van 1852 aangegaan, en geenszins eene op »zich zelf staande overeenkomst van koop en »verkoop of hiervan den titel uitmakende, daar »toch deze reeds was vervat in de vroeger ge-»registreerde akte van 6 Maart 1852;

»*A.* de akte van 11 Mei 1872 alzoo valt onder »de »actes qui ne contiennent que l'éxécution, le »»complément et la consommation d'actes antérieurs »»enregistrés," bij art. 68, § 1, n°. 6 der wet van »22 Frimaire jaar VII onderworpen aan een vast »regt van één franc, later bij art. 11 der wet van »31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) gesteld op *f* 0.80;

»*A.* op de akte geheven en betaald is een regt »in hoofdsom van *f* 319.20, alzoo te veel *f* 318.40 »met 38 opcenten, makende ad *f* 120.99, te zamen »*f* 439.39;

6306. »het mitsdien aan de arrond.-regtbank te Brielle »moge behagen het gedaagde Bestuur te veroor»deelen aan de eischers, tegen quitantie, te betalen »de som van *f* 439.39 wegens ten onregte geheven »regten op de akte, den 13[den] Mei ter registratie »te M. door hen aangeboden, met de interes»sen, volgens de wet, sedert den dag van dit ex»ploit, met veroordeeling van het gedaagde Be»stuur in de kosten van dit proces;

»O., dat hiertegen van wege het gedaagde Bestuur »bij memorie van antwoord onder erkenning der »door de eischers bij dagvaarding gestelde feiten, »is aangevoerd, dat de heffing van een regt van »4 pCt. op de akte van den 11[den] Mei 1872 steunt »o. a. op artt. 4, 15, n°. 6, 69, § 7, n°. 1, der »wet van 22 Frimaire jaar VII, art. 2 der wet »van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), artt. 13 en 16 »der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29);

»dat de overdragt bij die akte wel is een uit»vloeisel van het door de eischers en hunnen erf»later bij art. 7 der akte van 6 Maart 1852 ge»maakte beding, dat zij, aan hunne verpligtingen »voldoende, zouden kunnen vorderen, dat de Oost»duinen, waarvan zij toen slechts het genot der »beweiding hadden, in vrijen eigendom worden »overgedragen;

»dat echter de akte van 6 Maart 1852 alleen »bevat de toestemming der verkoopers, niet der »koopers, welke laatste evenmin ligt opgesloten in »de verbindtenis tot betaling der in art. 2 bepaalde »sommen in negentien achtereenvolgende jaarlijk»sche termijnen van ongelijke bedragen, gezamen»lijk tot een bedrag van *f* 7120, daar deze som-

6306. »men bedongen zijn, zoo als de akte luidt, voor »het genot der beweidingen, niet als koopprijs »van de zaak zelve;

»dat die akte alzoo, behalve de overeenkomst »omtrent de beweiding, alleen behelst eene ver- »bindtenis van den eigenaar der Oostduinen om »met de eischers een koop-kontrakt aan te gaan, »eene verbindtenis alzoo om iets te doen;

»dat aan deze verbindtenis uitvoering wordt »gegeven bij de akte van 11 Mei 1872, en deze »alzoo den titel van de overeenkomst van koop en »verkoop uitmaakt;

»dat de juistheid dier opvatting ook blijkt uit de »omstandigheid. dat belanghebbenden vóór het »aangaan der laatstgemelde akte, met het oog op »de daarbij betrokken minderjarigen, de toestem- »ming dezer Regtbank hebben gevraagd om tot »het in eigendom overdragen der bedoelde Oost- »duinen over te gaan, welke toestemming immers »geheel onnoodig was, indien de titel van eigen- »doms-overdragt voor de eischers reeds lag in de »akte van 6 Maart 1852, doch thans noodig »was, omdat de heer W. en de erfgenamen zij- »ner vrouw werkelijk nog eigenaars waren, ofschoon »de eischers door de vervulling hunnerzijds der »bepalingen van het kontrakt van 6 Maart 1852 »regt hadden bekomen om het aangaan eener »overeenkomst van verkoop te vorderen; dat dus, »zoolang aan die vordering niet werd voldaan, »geen registratieregt wegens eigendoms-overdragt »kon gevorderd worden, omdat tot zoolang nog »geen koop-kontrakt bestond;

»dat op de akte van 6 Maart 1852, welke niet

6306. »eens van eenen koopprijs spreekt, dat regt niet »kan geheven worden, maar alleen de akte van »11 Mei 1872 daartoe het regt gaf;

»op welke gronden van wege het gedaagde Be»stuur is geconcludeerd, dat het der regtbank be»hage de eischers in hunnen eisch te verklaren »ongegrond en mitsdien dien eisch aan hen te »ontzeggen, met veroordeeling van de eischers in »de kosten van dit proces;

»O., dat van wege de eischers hierop is gere»pliceerd, dat vóór het aangaan der akte van 11 »Mei 1872 van deze regtbank niet is gevraagd »autorisatie tot verkoop, maar slechts tot ver»vreemding, tot de levering;

»dat verder bij de akte van 1852 de verkooper »zich tot de levering der zaak, de kooper tot be»taling van den prijs verbonden heeft; dat die »akte dus de overeenkomst bevat; dat partijen het »toen eens waren koop en verkoop te sluiten over »die zaak, voor dien prijs, dat zij het tot stand »komen van koop en verkoop niet afhankelijk ge»maakt hebben van eene latere handeling, hetzij »dan eene aanvrage of eene bewilliging, wel »het tot stand komen der levering;

»dat dus de voor het ontstaan van de koop-over»eenkomst noodzakelijke toestemming ook van de »zijde der koopers in 1852 aanwezig was, en beide »partijen hun wil over de eigendoms-overdragt der »zaak hadden verklaard;

»dat de jaarlijksche bedongen termijnen tot een »gezamenlijk bedrag van *f* 7120, den prijs uit»maken van de latere overdragt, blijkende dit »ook uit het in verhouding tot de waarde van de

6306. »bedoelde Oostduinen hooge bedrag der bedongen »sommen;

»dat bovendien, wanneer men dit niet aanneemt, »bij de akte van 11 Mei 1872 geen verkoop kan »hebben plaats gehad, omdat daarin geen koop- »prijs bedongen en ook van geene betaling gespro- »ken wordt dan van de reeds bij de akte van 6 »Maart 1852 bedongen sommen;

»dat de eischers reeds koopers waren bij de akte »van 1852, en van toen af de eigenaars-lasten »moesten betalen; dat de betaling van den koop- »prijs in termijnen moest geschieden, en dat, in- »dien deze geheel voldaan was, welke voldoening »niet aan den wil der koopers overgelaten was, »maar waartoe zij zich verbonden, zelfs vóór 1870, »alsdan de overdragt volgde;

»dat het regt van overgang van vast goed ver- »schuldigd is onafhankelijk van de levering, en »niet geheven wordt van den eigendomsovergang, »maar van de daartoe leidende overeenkomst of »den regtstitel, waarop de overgang in eigendom »steunt;

»dat de akte van 1872 slechts strekt tot uitvoe- »ring der akte van 1852, niets anders inhoudt dan »het wettig gevolg dier laatste akte, en dus niet »is de titel eener overeenkomst, maar slechts con- »stateert eene vervreemding, vooraf gevestigd bij »een geregistreerden titel;

»dat die akte dus naar deszelfs aard niet is eene »akte, houdende overdragt van eigendom, of eenige »andere handeling, waarvoor bij art. 4 der wet »van 22 Frimaire an VII het evenredig regt is »ingesteld, maar behoort tot zoodanige akten, op

6306. »welke, volgens art. 3 dier wet, het vaste regt »toepasselijk is; op welke gronden de eischers »hebben gepersisteerd bij hunne conclusie conform »de akte van dagvaarding;

»O., dat van wege het gedaagde Bestuur bij me»morie van dupliek nog is aangevoerd, dat, indien »de akte van 1852 de volledige overeenkomst van »koop en verkoop bevatte, de verlangde magtiging »der regtbank geheel overbodig was, als wordende »die slechts gevorderd tot het verleenen van een »regtstitel van eigendoms-overdragt, niet tot de »uitvoering daarvan door overschrijving;

»dat de akte van 1852 den huurders slechts regt »gaf om, indien zij aan de voorwaarden van het »huurkontrakt voldeden, de eigendoms-overdragt »te vorderen;

»dat daarbij niet slechts het tot stand komen der »levering van eene latere handeling afhankelijk ge»maakt is, maar volgens de bewoordingen zelve dier »akte de overdragt, dat is de verkoop, de afstand »van het goed van eene latere vordering, na vervul»ling van voorwaarden, afhankelijk gesteld is;

»dat de bij de akte van 1852 aan de eischers »opgelegde betalingen met zoovele woorden zijn »bedongen voor de beweiding, dus voor het genot »der goederen, en dus destijds noch konden noch »mogten beschouwd worden als koopprijs; dat, in»dien die betalingen de huurwaarde van het goed »te boven gaan, niet mag worden voorbijgezien, »dat het den huurders toegekend regt om, na ver»vulling van zekere voorwaarden, de overdragt in »eigendom te kunnen vorderen, de huurwaarde »voor hen moest verhoogen;

6306. »dat echter bij de akte van 11 Mei 1872 de »overdragt van den eigendom plaats had en wel, »blijkens den inhoud dier akte, uithoofde van de »betaling der sommen en de praestatie der lasten, »bij de akte van 1852 bedongen, zoodat als toen »die sommen en lasten in koopprijs werden opgelost;

»dat de regtstitel, waarop de eigendoms-over»gang steunt, geen andere kan zijn dan die, welke »door de formaliteiten der overschrijving den eigen»dom, ten gevolge van opdragt en levering, doet »verkrijgen, en het dus hier slechts geldt de vraag, »of die regtstitel lag in de akte van 6 Maart 1852 of »in die van 11 Mei 1872; op welke gronden van »wege het gedaagde Bestuur is gepersisteerd bij »de reeds bij memorie van antwoord genomen con»clusie;

»O., dat alzoo tusschen partijen *in confesso* zijn »en mitsdien ten processe vaststaan de feiten, zoo »als die door de eischers zijn gesteld, als ook dat »de eischers en derzelver auteur zich bij de meer»gemelde akte van den 6den Maart 1852 verbon»den hebben om voor de beweiding van bedoelde »Oostduinen, in negentien jaarlijksche termijnen »van ongelijk bedrag, te beginnen en waarvan de »eerste zou verschijnen den 1sten December 1852, »te betalen eene som van *f* 7120;

»Wat het regt betreft;

»O., dat de beslissing dezer zaak afhangt van »de uitlegging der akte van den 6den Maart 1852, »en wel van de vraag, of die akte reeds inhoudt »eene overeenkomst van koop en verkoop, ja, dan »neen?

»O., nu hieromtrent:

6306. »dat, zoo als hierboven is overwogen, ten pro»cesse consteert, dat bij art. 7 dier akte woorde»lijk het navolgende is overeengekomen: »dat, »indien door de kontraktanten ter andere zijde aan »al de voorschreven bepalingen zal zijn voldaan, »of wel indien door dezelve reeds vóór het jaar »1870 al de bij art. 2 omschreven termijnen zullen »zijn betaald, door hen zal kunnen worden gevor»derd, dat de voormelde Oostduinen aan hen in »vrijen eigendom worden overgedragen;"

»dat nu eigendoms-overdragt niet geschiedt door »de overeenkomst, inhoudende de verbindtenis tot »levering eener zaak, maar eerst door de levering »zelve als voldoening aan die verbindtenis;

»dat dus ook het regt om eigendoms-overdragt »te vorderen niet kan zijn het regt van te vorderen »het aangaan van een koop-kontrakt, inhoudende »verbindtenis tot levering, maar aan dat regt nood»zakelijk eene reeds bestaande verbindtenis tot le»vering moet ten grondslag liggen; en dat derhalve, »waar, zoo als *in casu*, partijen omtrent het toekennen »van *dat* regt zijn overeengekomen, hieruit nood»wendig volgt, dat de kontraktant ter eene zijde »zich jegens de kontraktanten ter andere zijde, de »eischers en hun auteur, die zulks aannemen, »heeft verbonden, niet maar tot het later aangaan »van een koop-kontrakt, maar werkelijk reeds tot »de levering der zaak;

»dat voorts, waar het aangaan dier verbindtenis »in de bewoordingen zelve dier akte duidelijk ligt »opgesloten, het zeker niet vrijstaat daaraan, met »het gedaagde Bestuur, eene geheel andere uitleg»ging te geven, alleen op grond van de door den

6306. »kontraktant ter eene zijde, vóór het verlijden »dier akte van den 11 Mei 1872, aan deze regt- »bank verzochte magtiging tot vervreemding; daar- »gelaten nu nog de vraag, in hoeverre dit verzoek »werkelijk als bewijs voor de juistheid van de door »het gedaagde Bestuur aan de akte van 6 Maart »1852 gegeven uitlegging zoude kunnen in aan- »merking komen;

»O., dat verder, zoo als mede tusschen partijen »*in confesso* is, het voorschreven aan de kontrak- »tanten ter andere zijde toegekende regt alleen af- »hankelijk gesteld wordt van het door die kontrak- »tanten voldoen aan zekere verpligtingen, waartoe »zij zich reeds bij de voorafgaande artikelen ver- »bonden hadden;

»dat onder die verpligting ook behoort de be- »taling aan den kontraktant ter eene zijde van eene »som van *f* 7120;

»dat nu wel, volgens de almede tusschen par- »tijen *in confesso* zijnde bewoordingen der akte, de »kontraktanten ter andere zijde zich verbonden, »die som in negentien jaarlijksche termijnen te »betalen voor de hun afgestane beweiding; doch »dat de omstandigheid, dat in art. 7 der akte »hun regt tot het vorderen van de eigendoms-over- »dragt mede van de betaling dier som afhankelijk »wordt gesteld, duidelijk aantoont, dat die betaling »werd bedongen en beloofd niet uitsluitend, of »zelfs maar hoofdzakelijk als aequivalent voor het »genot van die beweiding, maar ook wel degelijk »als prijs, tegenover de door den kontraktant ter »eene zijde aangegane verbindtenis tot levering, »terwijl de juistheid dezer beschouwing bovendien

6306. »ook nog hieruit blijkt, dat, volgens datzelfde »artikel, de kontraktanten ter andere zijde het»zelfde regt zouden hebben, indien de bedoelde »som door hen reeds vóór het jaar 1870 mogt zijn »betaald;

»O., dat alzoo de meergemelde akte inhoudt »eene overeenkomst, waarbij de kontraktant ter »eene zijde zich verbond de bedoelde Oostduinen, »waarvan de beweiding en de baten, die daarvan »konden verkregen worden, reeds dadelijk door »hem werden afgestaan, na ontvangst van den daar»voor bedongen prijs aan de kontraktanten ter »andere zijde te leveren, terwijl deze, de eischers »en derzelver auteur, zich daarentegen onder meer »verbonden tot betaling van den overeengekomen »prijs daarvoor, te voldoen ter hunner keuze, hetzij »in negentien achtereenvolgende jaarlijksche ter»mijnen of wel vroeger, mits vóór het jaar 1870;

»dat die akte alzoo in deze uitmaakt den regts»titel van den eigendoms-overgang der bedoelde »Oostduinen aan de eischers; en dat derhalve de »latere akte van 11 Mei 1872, waarbij die eigen»dom, onder verwijzing naar de akte van 1852, »werd overgedragen, niets anders inhoudt dan de »uitvoering dezer laatste, en dus, ingevolge art. »68, § I, n_o. 6, der wet van 22 Frimaire an VII, »in verband met art. 11 der wet van 31 Mei 1824 »(*Stbl.* n°. 36), slechts onderhevig was aan een »vast regt van *f* 0.80;

»dat derhalve de laatstgenoemde akte door het »gedaagde Bestuur ten onregte is beschouwd en »geregistreerd als inhoudende eene overeenkomst »van koop en verkoop, en van die akte alzoo door

6306. »het gedaagde Bestuur te veel is geheven en door »de eischers onverschuldigd is betaald in hoofdsom »*f* 318.40, makende, met de 38 opcenten ad *f* 120.99, »de som van *f* 439.39;

»O., dat de vordering der eischers mitsdien »behoort te worden toegewezen;

»Gezien, behalve de reeds aangehaalde wets- »artikelen, de artt. 1395 volg. en 1493 volg. B. W. »en art. 56 B. R.;

»Regt doende enz.,

»Wijst de vordering der eischers toe; enz."

Op den door het Bestuur ingestelden eisch tot cassatie is dit vonnis vernietigd bij arrest van den *Hoogen Raad* van 14 November 1873, luidende:

»Overwegende, dat als éénig middel van cassatie »is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing »van de artt. 1, 2, 4, 15, n°. 6, 68, § I, n°. 6, »en 69, § VII, n°. 1, der wet van 22 Frimaire »an VII, van de artt. 2 en 11 der wet van 31 »Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), 10, 13 en 16 der wet »van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), 1, n°. 10 litt. »*d* der wet van 29 Dec. 1871 (*Stbl.* n°. 192) en »van de artt. 639, 1356, 1395 en 1397, 1493, »1494, 1495 en 1584 B. W., omdat de regtbank »in de eerste plaats de akte van 6 Maart 1852 »(waarbij wel de éene partij zich heeft verbonden »om, indien dit later mogt worden verlangd, de »Oostduinen in eigendom over te dragen en te »leveren, doch de andere partij zich niet heeft »verbonden om die overdragt en levering aan te »nemen), heeft beschouwd als eene overeenkomst »van koop en verkoop en van eigendoms-overdragt, »en omdat zij in de tweede plaats, evenzeer ten

6306. »onregte en in strijd met de aangehaalde artikelen »van het Burgerlijk Wetboek, heeft geoordeeld, »dat de akte van 11 Mei 1872 (waarbij de voor- »malige eigenaren der Oostduinen den eigendom »daarvan uitdrukkelijk afstaan en overdragen aan »de verweerders, die deze overdragt daarbij even »uitdrukkelijk verklaren aan te nemen, en waarbij »de voormalige eigenaren zich niet minder uitdruk- »kelijk verbinden tot levering van het gekochte of »overgedragene aan de verweerders) niet zoude »zijn eene overeenkomst van koop en verkoop en »van eigendoms-overdragt; — uit welk een en »ander volgt, dat de regtbank, door te beslissen, »dat op deze laatste akte zou verschuldigd zijn »niet het proportioneel regt van art. 69, § VII, n°. 1, »maar het vast regt van art. 68, § 1, n°. 6, der »wet van 22 Frimaire an VII, ook deze en andere »aangehaalde artikelen der fiscale wetten heeft »geschonden en verkeerd toegepast;

»O. ten aanzien van het aangevoerde middel »van cassatie, dat bij het bestreden vonnis feite- »lijk is aangenomen:

»ten eerste, dat de verweerders in cassatie, bij »akte van 6 Maart 1852, zich verbonden hebben »om voor de beweiding der ten processe bedoelde »Oostduinen, in 19 jaarlijksche termijnen van on- »gelijk bedrag, te betalen *f* 7120;

»ten tweede, dat bij art. 7 dier akte woordelijk »het navolgende is overeengekomen: dat, indien »door de kontraktanten ter andere zijde aan al de »voorschreven bepalingen zal zijn voldaan, of wel »door dezelve reeds vóór het jaar 1870 al de bij »art. 2 omschreven termijnen zullen zijn betaald,

6306. »door hen zal kunnen worden gevorderd, dat de »voormelde Oostduinen aan hen in vrijen eigendom »worden overgedragen; en

»ten derde, dat, bij latere akte van 11 Mei »1872, die eigendom, onder verwijzing naar de »akte van 1852, aan de verweerders is overge- »dragen;

»eindelijk, dat op de laatstgenoemde akte door »het Bestuur der Registratie is geheven een regt »van 4 pCt., met de 38 opcenten, makende eene »som van *f* 440.49[5]; en bij het bestreden vonnis »de door de tegenwoordige verweerders gedane »eisch is toegewezen, en genoemd Bestuur is »veroordeeld aan hen, tegen quitantie, te betalen »*f* 439.39, op grond, dat laatstgemelde akte door »genoemd Bestuur ten onregte is beschouwd en »geregistreerd als inhoudende eene overeenkomst »van koop en verkoop;

»O., dat, ter beoordeeling van het tegen deze »beslissing aangevoerde cassatie-middel, alles af- »hangt van eene juiste regtskundige waardering »der hiervoren vermelde akten en daarbij aange- »gane overeenkomsten;

»O., daaromtrent, dat bij de akte van 6 Maart »1852 aan de verweerders niets anders werd af- »gestaan, tegen betaling der daarbij uitgedrukte »som, in jaarlijksche termijnen te voldoen, dan »de beweiding der bedoelde Oostduinen, en die »akte mitsdien was eene akte, waarbij eene over- »komst van huur en verhuur werd aangegaan, »terwijl bij art. 7 dier akte aan de verweerders »werd toegekend blootelijk het regt om te kunnen »vorderen, dat de voormelde Oostduinen aan hen

6306. »in vrijen eigendom zouden worden overgedragen; »en dat, nadat de verweerders (de toenmalige »huurders) zulks gevorderd hadden, die overdragt »in vollen en vrijen eigendom heeft plaats gehad »bij de akte van 11 Mei 1872; en alzoo teregt »op die akte de bedoelde regten van eigendoms-»overgang zijn geheven;

»O., toch, dat, zoolang de nu verweerders van »hun regt om bedoelde overdragt in vrijen eigen-»dom te vorderen, geen gebruik hadden gemaakt, »de overeenstemming van partijen omtrent zaak en »prijs ontbrak, en bij gevolg eene overeenkomst »van koop en verkoop niet bestond; (1)

»O., dat hiertegen niet afdoet, dat dezelfde »reeds voor de beweiding der bedoelde Oostdui-»nen en dus als huurprijs betaalde som van *f* 7120, »na de wilsverklaring, dat men de bedoelde bij »art. 7 voormeld gestipuleerde vordering wilde »doen gelden, als koopprijs zou moeten worden »beschouwd, naardien, zoolang aan zijde des »huurders niet was verklaard, dat hij vorderde, »dat de Oostduinen aan hem in vrijen eigendom »zouden worden overgedragen, het ten eenemale »onzeker was, of er ooit tusschen partijen eene »overeenkomst van koop en verkoop tot stand zou »komen, en die som van *f* 7120 blootelijk zou »te beschouwen zijn (wat zij, naar de akte van »6 Maart 1852, alleen zijn kon) als betaling

(1) Volgens den H. R. is dus *overdragt in eigendom* niet gelijk te stellen met *levering* of *opdragt*, zooals de regtbank aannam, maar wordt daarmede bedoeld, het aangaan eener *overeenkomst* die den eigendomstitel voor den verkrijger bevat.

6306. »voor genot der beweiding, en alzoo als huur- »prijs;

»O., dat alzoo, om de overeenkomst van koop »en verkoop te doen ontstaan, aan zijde des »koopers eene wilsverlaring om de bedoelde Oost- »duinen als kooper te aanvaarden en tot zijn »eigendom te maken, bij de akte van 6 Maart 1852 »werd gevorderd, en de huurder bij die akte zich »in geenen deele verbonden had zoodanige wilsver- »klaring te doen, maar blootelijk voor zich het regt »daartoe had bedongen; en derhalve door die wils- »verklaring af te leggen en daarvan, zooals bij »akte van 11 Mei 1872 werkelijk geschied is, »te doen blijken, de eigendom op hem overging »en hij gevolgelijk door die akte van 11 Mei »1872, en niet eerder, een eigendomstitel ver- »kreeg, die hem het regt gaf over bedoelde Oost- »duinen als eigenaaar te beschikken;

»O., dat mitsdien het aangevoerde cassatie- »middel is gegrond;

»Vernietigt het vonnis der arrond.-regtbank te »*Brielle*, op den 11den April 1873 tusschen par- »tijen gewezen;

»En, krachtens art. 105 R. O., op nieuw regt- »doende ten principale;

»Ontzegt aan de toenmalige eischers (nu ver- »weerders) hunnen, hiervoren vermelden, bij ge- »noemd vonnis toegewezen eisch;

»Veroordeelt de verweerders in de kosten, in »eersten aanleg en in cassatie gevallen."

Bij aanschrijving van 11 Maart 1874, n°. 52, is aan de directeurs het volgende te kennen gegeven:

6306. »De Hooge Raad heeft bij arrest van 14 No»vember 1873, zijne bij het arrest van 7 Februarij »1873 (1) aangenomen leer bevestigd. (2)

»Die leer moet dus, in soortgelijke gevallen, »voortaan tot rigtsnoer worden genomen en ik »verzoek u dit den betrokken ambtenaren in uwe »directie mede te deelen. (3)

»Hierbij worde echter in het oog gehouden dat »de beslissing van den H. R., evenals de uit»spraak der regtbank te *Rotterdam*, bij vonnissen »van 9 September 1857 (4) en 12 Julij 1872 (5) »eenig en alleen berust op het ontbreken der »toestemming van één der partijen. (6) Indien »*beide* partijen reeds *dadelijk* verbonden geweest »waren, de eene om den eigendom over te dragen, de »andere om die overdragt aan te nemen, dan zou de »regter waarschijnlijk anders beslist hebben." (7)

---

(1) Zie P. W. n°. 6227.

(2) In strijd met het vonnis der regtb. te *Hoorn* (P. W. n°. 3228) en het gevoelen van den vorigen Procureur-Generaal bij den H. R. (Zie noot onder P. W. n°. 3340).

(3) De dec. P. W. n°s. 1362 en 1894 zijn dus vervallen. In het geval bij de laatstgemelde dec. behandeld, was wel de eene partij verbonden om over te dragen, maar de andere was niet verbonden om de overdragt aan te nemen. (P. W. n°. 6185.)

(4) Zie P. W. n°. 3036. Zie ook vonnis van de regtb. te *Alkmaar* dd. 14 Julij 1853 (P. W. n°. 2034.)

(5) Zie P. W. n°. 6227.

(6) Vergel. P. W. 1846 n°. 353 en P. W. n°. 5932 en 6185.

(7) Zoo had, naar het oordeel van het bestuur, de regter anders moeten beslissen in de zaak, het onderwerp uitmakende van het vonnis der regtb. te *'s-Hertogenbosch*, medegedeeld in P. W. n°. 5981.

Is de overeenkomst van eigendoms-overdragt volkomen door

6307. **HUWELIJKS-VOORWAARDEN.** *Gift van onroerend goed aan de bruid door haar vader, tegen verpligting tot levensonderhoud en onder den last van schulden en geldelijke uitkeeringen.* Schenking *of* verkoop?

Vonnis der arr.-regtbank te *Zutphen* van den 12 Junij 1873, luidende:

»Ten aanzien der daadzaken:

»Overwegende dat de eischers bij de dagvaar-»ding en memorie voordragen:

»dat bij akte dd. 23 April 1872 verleden voor »den te D. residerende notaris P. en waarbij de »huwelijksvoorwaarden tusschen de eischers zijn »geregeld, tevens is geconstateerd eene schenking, »die door W., den vader der bruid, aan deze ter »gelegenheid van haar huwelijk is gedaan van een »hofsteedje de Logchem genaamd, gelegen in de »buurtschap D. gemeente Ambt-D. kadastraal be-»kend......, waarvan de onzuivere huurwaarde

---

het aanwezig zijn van wederzijdsche toestemming en van een bepaalden prijs, dan zal, zoo slechts de *levering* afhankelijk is gesteld van het betalen van den prijs, het regt dadelijk vorderbaar zijn. Aan eene *opschortende* voorwaarde valt dan, met het oog op art. 1514 j°. 1496 B. W. toch niet te denken. (Vergel. vonnis der regtb. te *Breda* dd. 3 Maart 1868, P. W. n°. 5390, en P. W. n°. 6276.)

Iets anders is het zoo men het *ontstaan* der overeenkomst heeft doen afhangen van de betaling van den prijs. Uit de woorden, waarvan partijen zich bediend hebben en uit de verschillende bepalingen van het kontrakt in onderling verband, moet worden onderzocht of de overeenkomst onder *ontbindende*, dan wel onder *opschortende* voorwaarde is aangegaan en of mitsdien het regt al dan niet dadelijk vorderbaar is. (Vergl. *Champ.* Traité, n°. 2063—2069.)

6307. »bij die akte is gesteld op *f* 200 en aan welke »schenking als voorwaarden werd verbonden:

»1°. dat ten laste der begiftigde zou komen »eene in het geschonkene erf gevestigde hypothe- »caire schuld van *f* 3200 met de renten daarvan »sedert den laatsten verschijndag;

»2°. levenslange verpleging van den schenker ten »huize van de begiftigde of, voor het geval de »schenker niet langer met de begiftigde kon overeen- »stemmen en elders zijne intrek wilde nemen, eene »jaarlijksche uitkeering van *f* 75 aan hem te doen;

»3°. de bezorging en bekostiging eener behoor- »lijke begrafenis van het lijk des schenkers;

»4° de last om de kinderen van den schenker, »zoolang zij ongehuwd, buiten dienst of ongesteld »mogten zijn, ten haren huize te onderhouden, en

»5° om één jaar na het overlijden van den schen- »ker, aan zijne dochter W. gehuwd met K. of »hare nakomelingen bij plaatsvervulling te betalen »*f* 40 en aan elk zijner zes overige kinderen of »aan hunne nakomelingen bij plaatsvervulling uit »te keeren *f* 100.—;

»dat uit de uitdrukkelijk bewoordingen der »akte blijkt, dat partijen daarbij geen verkoop »maar alleen eene schenking ter gelegenheid en »ter bevordering van het huwelijk der begiftigde »hebben beoogd en tot stand gebragt, daar het »vaste goed zonder beding van koopprijs is af- »gestaan, om niet, doch onder voorwaarde, om »de bij de akte vermelde schulden en lasten te »voldoen, waardoor de overeenkomst haar karakter »van schenking echter niet heeft verloren (art. »1707 en 1725 B. W.)

6307. »Dat het gedaagde Bestuur evenwel heeft goed »gevonden de voorschreven schenking, uithoofde »van de daaraan verbondene bezwarende voor»waarden, te verklaren voor een verkoop van vast »goed, en uit de gestelde voorwaarden een koop»prijs van *f* 4740 te cijferen, waarop is geheven »4 pCt. registratie-regt en een half percent regt »van overschrijving, onverminderd het vaste regt »van registratie ad *f* 2.40 en de acht en dertig »opcenten, terwijl ingevolge art. 69, § VI, n°. 2 »der wet van 22 Frimaire jaar VII juncto art. 10 »der wet van 27 Ventose jaar IX slechts een en »een vierde percent van het twintigvoud der on»zuivere huurwaarde van 't geschonkene, bene»vens het vaste regt van *f* 2.40 en een half per»cent voor overschrijvingsregt op deze schenking »verschuldigd was;

»dat alzoo voor registratie-regt is geheven »*f* 264.96 en voor overschrijvingsregt *f* 32.71 »zoodat voor het eerste *f* 192.64 en voor het »andere *f* 5.11 te veel betaald is, en mitsdien »een bedrag van *f* 197.75 moest worden geresti»tueerd, tot welke restitutie de eischers het be»stuur der registratie hebben gedagvaard, con»cluderende dat het daartoe zal worden veroor»deeld, cum expensis;

»O. dat het gedaagde Bestuur daarop bij twee »memoriën heeft geantwoord:

»dat de cessie die bij de bedoelde akte is ge»daan onder den naam van schenking echter in»derdaad is geschied à titre onéreux en alzoo viel »onder art 69, § VII, n°. 1, der gemelde wet van »Frimaire, in verband met art. 13, n°. 1, der

6307. »wet van 16 Junij 1832, (*Stbl.* n°. 29), zoodat »een regt van 4 pCt. was verschuldigd van het »bedrag der aan de begiftigde opgelegde lasten, »die als de prijs van het afgestane goed moet »beschouwd worden en ingevolge art. 10 der wet »van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) door het Be»stuur ambtshalve volgenderwijze is begroot:

»hypothecaire vordering	*f*	3200
»5 pCt. rente sedert 1 Mei 1871 . .	»	150
»verpleging des schenkers begroot op »*f* 75 maal tien	»	750
»uitkeering aan de broeders en zusters	»	640
»zamen . .	*f*	4740

»waarvan de registratieregten à 4 pCt. bedragen »*f* 189.60;

»dat de bij de akte opgegevene onzuivere huur»waarde van *f* 200, volgens art. 15, n°. 7, der »wet van Frimaire an VII eene waarde aanduidt »van *f* 4000;

»dat het totaal der opgelegde lasten, alzoo de »waarde van het afgestane goed verre overtrof »en het Bestuur derhalve de overdragt heeft be»schouwd als te zijn geschied onder bezwarenden ti»tel, waarop een regt van 4 pCt. was verschuldigd;

»concluderende het Bestuur op die gronden tot »ontzegging van den eisch c. e. en subsidiair, »voor het geval dat de regtbank de koopwaarde »van het gecedeerde goed niet genoegzaam bewezen »mogt achten door de niet gecontesteerde on»zuivere huurwaarde, dat het der regtbank moge »behagen, alvorens ten principale regt te doen, »te bevelen dat de koopwaarde van de voormelde

6307. »hofstede, de Logchem, door drie deskundigen »zal worden geschat en, in geval van tegenspraak, »de eischers te veroordeelen in de kosten van »dit incident;

»Ten aanzien van het regt:

»O., dat bij de onderwerpelijke zoo gewilde akte »van schenking, de onzuivere opbrengst van 't af- »gestane onroerende goed is gesteld op *f* 200, »waardoor ingevolge art. 15, n°. 7, der wet van »22 Frimaire, an VII, wordt aangeduid eene »waarde van *f* 4000, zoodat deze som, als door »de eischers zelven opgegeven, in confesso is, »terwijl te betalen schulden en te volbrengen las- »ten uit de akte blijken en mede buiten con- »test zijn;

»O. dat de partijen de bij die akte gedane »cessie wel hebben gequalificeerd als schenking, »maar dat in regten, ter beoordeeling van den »aard eener overeenkomst, ook wanneer het, zoo »als in casu, dient ter bepaling van registratie »regten, niet zoo zeer moet gelet worden op »den naam, dien partijen hebben goedgevonden »aan hunne overeenkomst te geven, als wel op »den inhoud der akte waarbij zij is geconstateerd, — »plus valet id quod actum, quam id quod simu- »latum est — en dat alzoo in casu moet worden »onderzocht, of de handeling, die bij de akte »als schenking is gequalificeerd, volgens de wet »wel als zoodanig kan worden erkend;

»O. dat, wel is waar, volgens art. 1707 B. W. »aan eene schenking voorwaarden kunnen ver- »bonden worden, om zekere schulden en lasten »te voldoen, zonder dat die overeenkomst daardoor

6307. »haar karakter van schenking verliest, maar dat »het een algemeen beginsel van regt is, dat eene »overeenkomst, waarbij de schenker het équivalent of nagenoeg het équivalent van het geen »hij geeft, van den begiftigde terug ontvangt, of »door hem aan derden doet uitkeeren, het voor »eene schenking onmisbare karakter van gratuiteit en liberaliteit mist, en alzoo niet als schenking kan erkend worden, maar beschouwd moet »worden als een kontrakt onder bezwarenden titel »aangegaan — do ut des, do ut facias —;

»O. dat, wanneer men de vorenstaande beginselen toepast op de overeenkomst die het »onderwerp is van dit proces, in aanmerking »komt, dat alleen de geldelijke praestatiën, aan »de zoogenaamd begiftigde opgelegd, reeds nagenoeg met de erkende waarde van het gecedeerde »goed gelijk staan;

»dat, wel is waar, de uitkeering aan de broeders »en zusters (ad *f* 640) niet dadelijk maar eerst »na doode van den vader betaald moet worden, »maar dat daarentegen tot dien tijd toe de dochter »bezwaard blijft met den last van zijn levensonderhoud, of wel een uitkeering van een jaargeld »van *f* 75, welke last ruimschoots opweegt tegen »eene dadelijke uitbetaling van de bedongene »uitkeering aan de broeders en zusters;

»dat, vermits nu aan de eischeresse, behalve de voorzegde betalingen in geld, nog »meerdere lasten zijn opgelegd, in het onderhavige kontrakt ten eenenmale ontbreekt het »beginsel van liberaliteit, waardoor het vermogen des schenkers verminderd en dat van den

6307. »begiftigde vermeerderd wordt, welk beginsel het »wezen eener schenking uitmaakt, en dat de on»derhavige akte alzoo geene schenking bevat, »maar eene commutatieve overeenkomst, hou»dende cessie van onroerend goed, onder bezwa»renden titel;

»O. dat het gedaagde Bestuur, de akte dan ook »als zoodanig beschouwende, daarop te regt heeft »geheven een registratie-regt van 4 pCt. van het »bedrag der schulden en lasten, die door de ver»krijgster moeten worden gekweten, en als de »prijs voor het afgestane goed, overeenkomstig »art. 10 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) »door den ontvanger ambtshalve zijn begroot, »behoudens de bevoegdheid der kontraktanten, »om binnen den termijn voor de verjaring bepaald, »die ambtshalve gedane begrooting door eene »nadere opgave te verbeteren, en de te veel be»taalde regten terug te vorderen; dat zoodanige ver»betering evenwel niet heeft plaats gehad en de »ambtshalve gedane begrooting en daarop gebaseer»de heffingen, dus moeten blijven gehandhaafd, »en de vordering der eischers, als in jure on»gegrond, aan hen moet worden ontzegd;

»De arrondissements-regtbank te Z. in naam »des Konings doende regt in burgerlijke zaken en »in het hoogste ressort oordeelende:

»Gaat voorbij het door de gedaagden bij sub»sidie gevraagde onderzoek van deskundigen, en »ontzegt aan de eischers hunne vordering en »veroordeelt hen in de kosten van het regts»geding."

6308. **HYPOTHEEKBEWAARDERS.** *Consignatie van effecten*

6308. *aan toonder, aan minderjarigen of aan onder curatele gestelde personen toebehoorende. Bewaarloon.*

Volgens art. 15 der wet van 26 Mei 1841 (*Stbl.* n°. 14) (1) zal wegens de verrigtingen ter zake van de bij die wet bedoelde consignatie van effecten aan toonder, aan minderjarigen of onder curatele gestelde personen toebehoorende, »ten »laste van de minderjarigen of onder curatele »gestelde personen een bewaarloon kunnen worden »gevorderd, ten beloope van *twee ten honderd* »van de renten welke de effecten over den tijd »dat de consignatie duurt zullen opleveren, in»vorderbaar bij gelegenheid en naar gelang der »afgifte van de verschenen coupons of van de »effecten. Dit bewaarloon zal door de ambtenaren »met de bewaring belast, worden genoten, te »weten: *drie vierden* door den bewaarder van de »hypotheken en het kadaster, en *een vierde* door »den griffier." De vraag heeft zich voorgedaan, of dit bewaarloon, voor zooveel betreft het gedeelte van dat loon aan den bewaarder der hypotheken toekomende, uitsluitend wordt genoten door den bewaarder, door wien de coupons der geconsigneerde effecten worden geknipt en afgegeven, dan wel, of deze verpligt is tot eene verrekening met en eene evenredige uitkeering aan de titularissen die in hetzelfde jaar hebben gefungeerd.

Het bestuur, te dezer zake geraadpleegd, heeft te kennen gegeven, dat, aangezien het bedoelde loon niet enkel wordt genoten voor het knippen en afgeven der coupons, maar zooals uit het aan-

(1) Zie circ. n°. 657.

6308. gehaalde art. 15 blijkt, door het loon te noemen *bewaar*loon, in de eerste plaats voor de *bewaring* der effecten, dat loon niet uitsluitend toekomt aan den bewaarder die in functie is ten dage van de afgifte der coupons, maar integendeel aan de bewaarders die gedurende den tijd waarover de afgegeven verschenen coupon loopt met de bewaring der effecten zijn belast geweest, en wel aan elk hunner naar evenredigheid van den tijd gedurende welken hij heeft gefungeerd en alzoo met die bewaring belast was.

(*Miss. van* 26 *Julij* 1873, *n°.* 32.)

6309. **HYPOTHEKEN.** *Afkoop van tienden.* Het model van den staat van afkoop van tienden, bedoeld bij resolutie van 3 September 1872 n°. 15 (1), is in dien zin gewijzigd, dat daaruit wegvalt de rubriek »*kadastrale omschrijving van de vrijgekochte* »*gronden, zooals die in de akten voorkomt.*" met de onderafdeelingen daarvan; terwijl de woorden »*ingeval de kadastrale indicatie niet in de akte is* »*vermeld,*" voorkomende in kolom 12 van genoemden modelstaat, worden vervangen door de woorden »*Is de grootte niet in de akte vermeld, dan wordt* »*in deze kolom de grootte, volgens het kadaster,* »*opgegeven.*" (*Resolutiën van* 8 *Julij* 1873 n°. 51 *en* 20 *April* 1874 n°. 33.)

K.

6310. **KADASTER.** *Staten* n°. 75. Aan een der bewaarders, die — wegens zijne verantwoordelijkheid voor de

(1) P W. n°. 6229.

6310. stukken zijner bewaring bezwaren had tegen de toezending aan de betrokken burgemeesters van de *minuutstaten* n°. 75 (zie art. 389 I. K.) — is te kennen gegeven dat hij, indien hij zulks mogt verlangen, gemagtigd wordt om, in plaats van de *origineele* staten n°. 75, *volledige afschriften daarvan* aan de burgemeesters te doen toekomen. (*Res. van* 23 *Aug.* 1873 n°. 7).

6311. *Toegang tot de kantoren en tot het archief van het kadaster.* Door een bewaarder werd gevraagd of de *aspirant-landmeters*, wien door de *landmeters* de bijwerking der gemeente-leggers is opgedragen, evenals deze, ingevolge art. 59 I. K. van 's morgens 8 tot 's avonds 8 uur, toegang hebben tot de kantoren en tot het archief van het kadaster.

Dien bewaarder is te kennen gegeven dat art. 59 I. K. moet geacht worden ook toepasselijk te zijn op de aspirant-landmeters, indien zij den bewaarder doen blijken dat de door hen aan 't kantoor te verrigten werkzaamheden hun zijn opgedragen door een aan het kantoor van bewaring verbonden landmeter, en die werkzaamheden behooren tot de ambtsverrigtingen dezer ambtenaren; voorts dat onder deze ook de in het betrokken arrondissement met hermetingen belast zijnde ambtenaren worden verstaan. (*Miss. van* 16 *Februarij* 1874, n°. 7.)

6312. *Landmeters en aspirant-landmeters.* Bij Koninklijk besluit van 10 November 1874, n°. 9, zijn de volgende bepalingen vastgesteld:

Art. 1. Het maximum van het getal der landmeters bij het kadaster bedraagt:

6312\. 40 van de 1ste klasse, met eene bezoldiging van *twaalf honderd gulden;*

40 van de 2de klasse, met eene bezoldiging van *duizend gulden;*

50 van de derde klasse, met eene bezoldiging van *acht honderd gulden.*

Art. 2. Aan de landmeters, met buitengewone werkzaamheden belast of daaraan behulpzaam, kan door Onzen Minister van Financien, tot vergoeding van het gemis van leges en emolumenten, voor zooverre die, volgens de bestaande besluiten, worden toegekend, eene maandelijksche toelage van *vijf en twintig* tot *vijf en zeventig gulden* boven hunne vaste bezoldiging worden verleend.

Art. 3. Het maximum van het getal aspirant-landmeters bij het kadaster bedraagt *vijftig.*

Art. 4. Aan de aspirant-landmeters wordt door Onzen Minister van Financien, naar gelang van hunne geschiktheid en van de plaats, waar zij werkzaam zijn, eene toelage van *veertig* tot hoogstens *vijftig* gulden 's maands toegekend.

Art. 5. Wij behouden Ons voor de benoeming, op voordragt van Onzen Minister van Financien, van de landmeters der 1ste klasse.

De benoeming van de landmeters der 2de en 3de klasse en van de aspirant-landmeters wordt aan den Minister opgedragen.

Art. 6. De landmeters van de 3de klasse en de aspirant-landmeters leggen, bij de aanvaarding hunner bediening, voor de regtbank van het arrondissement, waarin hunne ambtelijke standplaats is gelegen, den navolgenden eed (belofte) af:

6312. »Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot . . . . . .
»te worden benoemd, aan niemand, wie hij ook
»zij, middellijk noch onmiddellijk, onder welken
»naam of voorwendsel, iets beloofd of gegeven
»heb, noch geven zal.

»Ik zweer (beloof) dat ik het mij opgedragen
»ambt met getrouwheid zal waarnemen.

»Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!

»(Dat verklaar en beloof ik)."

Art. 7. Onze Minister van Financien wijst de werkkringen, de standplaatsen en de verpligtingen van de landmeters en aspirant-landmeters aan.

Art. 8. Het is den landmeters en aspirant-landmeters verboden, zonder magtiging van Onzen Minister van Financien, eenige andere bediening aan te nemen, eenig bijzonder beroep of nering uit te oefenen of eenigen handel te drijven, op straffe van uit de dienst te worden ontslagen.

Het verbod tot het drijven van handel of het uitoefenen van eenig beroep of nering is ook van toepassing op hunne inwonende echtgenooten en kinderen.

Art. 9. Zij die wenschen benoemd te worden tot aspirant-landmeter bij het kadaster, zijn aan een vergelijkend examen onderworpen.

Art. 10. Onze Minister van Financien bepaalt, vóór dat het vergelijkend examen wordt gehouden, het aantal te benoemen aspirant-landmeters.

Art. 11. Om tot het vergelijkend examen te worden toegelaten, moet men:

a. op den *eersten Januarij* van het jaar, waarin het examen wordt gehouden, zijn *achttiende* jaar zijn ingetreden en den vollen ouderdom

6312. van *drie en twintig* jaren nog niet hebben bereikt;

b. bij een onderzoek door de commissie van het examen, bijgestaan door een door haar aan te wijzen geneeskundige, zijn bevonden een gezond en sterk ligchaamsgestel te bezitten, en vrij te zijn van gebreken, die de behoorlijke verrigting van het dienstwerk zouden beletten.

Art. 12. Bij het aan Onzen Minister van Financien in te dienen verzoekschrift om tot het examen te worden toegelaten, moet de verzoeker overleggen:

a. het bewijs dat hij Nederlander is;

b. zijne geboorte-akte.

Art 13. Het examen omvat:

a. De reken-, stel- en meetkunst.

b. De regtlijnige driehoeksmeting.

In deze vakken strekt het examen zich niet verder uit dan geschiedt bij het in art. 57 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) bedoelde eindexamen voor de hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus.

c. De bolvormige driehoeksmeting.

d De beginselen der natuurkunde.

Hoofdzakelijk eenige kennis van de wetten van licht en warmte.

e. Staatsinrigting van Nederland.

Kennis van de hoofdpunten der Nederlandsche Staatsinrigting, wat betreft het Bestuur van het Rijk, de provincien en de gemeenten.

f Aardrijkskunde.

Aardrijkskunde, in hoofdtrekken die van Europa en der andere werelddeelen, en meer bijzonder die van Nederland.

6312. Gemeenzaamheid met het gebruik van landkaarten, in die mate, dat men met gemak de voornaamste zeeën, meeren en rivieren, zoomede de ligging der hoofdplaatsen van de grootste Rijken kan aanwijzen.

Ten aanzien van Nederland zal dit onderzoek ook tot kleinere plaatsen worden uitgestrekt.

Beginselen van kosmographie of wiskundige aardrijkskunde, omvattende de kennis van de gedaante en afmetingen der aarde, van de plaatsbepaling op hare oppervlakte, van de voornaamste verschijnselen, ontstaande door de beweging der aarde om hare as en om de zon, van zons- en maansverduistering.

g. Geschiedenis.

De algemeene geschiedenis in hoofdtrekken, en de vaderlandsche geschiedenis meer in bijzonderheden.

h. Nederlandsche taal.

Kennis van de Nederlandsche taal, van hare spelling, spraakkunst en haren stijl.

Vaardigheid om zich mondeling en schriftelijk ordelijk en duidelijk uit te drukken.

i. Fransche taal.

De regels der spraakkunst, zoomede bedrevenheid om van de Nederlandsche in de Fransche en van de Fransche in de Nederlandsche taal, zonder grove taalfouten, over te brengen.

De kandidaat behoort zich tevens in het Fransch op een goed verstaanbare wijze mondeling en schriftelijk te kunnen uitdrukken.

k. Hoogduitsche taal.

Genoegzame bedrevenheid om uit het Hoogduitsch in het Nederlandsch te kunnen overbrengen.

6312. *l.* Het schoonschrijven.

m. Het regtlijnig en handteekenen.

Hieronder wordt mede begrepen geoefendheid in het behandelen der bij het teekenen van kadastrale kaarten gebruikelijke instrumenten, als gewone- en proportiepassers, schalen enz.

Art. 14. De aspirant-landmeters zijn, alvorens tot landmeter van de 3de klasse te worden benoemd, aan een nader examen onderworpen, waartoe zij alleen worden toegelaten wanneer zij, op den 1sten *Januarij* van het jaar, waarin het examen wordt afgenomen, *a.* hun *een en twintigste* jaar zijn ingetreden en *b.* een vol jaar als aspirant-landmeter zijn in dienst geweest.

Art. 15. De vereischten voor het bij art. 14 bedoelde examen zijn:

a. bekendheid met de plans, registers, staten enz. van het kadaster, met de hypothecaire boekhouding en met de tot een en ander betrekkelijke besluiten en andere voorschriften;

b. bekendheid met het Burgerlijk Wetboek, met de wet op de onteigening ten algemeenen nutte, die op de grondbelasting en andere wetten, voor zoo ver de ambtenaren van het kadaster daarmede bij de uitoefening van hunne dienst in aanraking komen;

c. grondige bekendheid met de inrigting en het gebruik der instrumenten, welke bij de metingen en tot het maken der kaarten gebezigd worden;

d. vaardigheid in het naauwkeurig zamenstellen en met netheid teekenen van kadastrale kaarten en het topographisch opwerken dier plans;

6312. *e.* geoefendheid in den veldarbeid, tot instandhouding en ter vernieuwing van het kadaster, en al de uit dien arbeid voortspruitende werkzaamheden.

De kandidaten zullen tevens het bewijs moeten leveren, dat zij hunne studien in de vakken, waarover hun vroeger afgelegd examen voor aspirant-landmeter liep, hebben voortgezet.

Art. 16. De aspirant-landmeters worden ontslagen, wanneer zij, bij het bereiken van den vollen ouderdom van *dertig* jaren, het in art. 14 bedoelde examen nog niet met gunstig gevolg hebben afgelegd.

Art. 17. Onze Minister van Finantien benoemt de commissien tot het afnemen der examens, bij de artt. 9 en 14 bedoeld.

Art. 18. Van de uitkomsten van elk examen wordt een proces-verbaal opgemaakt.

De geëxamineerden worden tot aspirant-landmeter en tot landmeter van de 3de klasse aangesteld, naar de rangorde, in welke zij bij het proces-verbaal van het examen zijn geplaatst.

Art. 19. Hij, die in het bezit is van een diploma van landmeter, bedoeld bij Koninklijk besluit van 28 Julij 1865 (*Staatsblad* n°. 87), is eveneens tot landmeter van de 3de klasse benoembaar, ook zonder vooraf als aspirant-landmeter in dienst te zijn geweest, mits zich onderwerpende aan een examen in de vakken, sub. *b*, *d* en *e* van art. 15 genoemd, en niet ouder zijnde dan *dertig* jaren.

Art. 20. Onze besluiten van 12 Januarij 1872,

6312. n°. 18, (1) 16 Julij 1873, n°. 19 (2) en 14 Maart 1874, n°. 26 (3), worden ingetrokken. (*Gedr. circ. van* 19 *November* 1874 n°. 976.)

6313. KWIJTING. *Exploit houdende sommatie tot betaling eener per resto nog verschuldigde pachtsom. Liberatie. Ambtshalve begrooting.*

Vonnis der arr-regtbank te *Maastricht* van den 15den Januarij 1874, luidende:

»Overwegende, wat de daadzaken en de ge»voerde procedure betreft, dat bij de voormelde »dagvaarding van den 29sten Julij 1873, door »de eischeres tot grondslag harer daarbij gedane »vordering wordt aangevoerd, dat ten haren ver»zoeke op den 18den Julij 1873 aan L. wonende »in de gemeente W. door den deurwaarder C. »onder bedreiging van pandbeslag een exploit is »beteekend, houdende, ingevolge art. 758 van het »Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, bevel »om binnen één dag te betalen de som van *f* 265.57, »terwijl tot regtvaardiging van die vordering wordt »gezegd: »dat de requirante aan den geïnsinu»eerde gedurende meerdere jaren en wel tot den »15den Maart 1873 heeft verpacht de hoeve te »Heyenrath, gemeente S., en dat de gerequireerde »per resto nog voor pacht aan de requirante ver»schuldigd is de som van *f* 265.57, welke hij »echter steeds weigert, althans nalatig blijft te »voldoen"; dat de heer ontvanger der registratie

---

(1) Circ. n°. 958. P. W. n°. 6022.

(2) Circ. n°. 964. Bij dit besluit was het getal aspirant-landmeters bepaald op veertig.

(3) Circ. n°. 967. Bij dit besluit waren de jaarwedden vastgesteld als in art. 1 van bovengemeld besluit.

6313. »te G. heeft vermeend op dat exploit te moeten »heffen voor regt wegens ontheffing van schuld »$^{1}/_{2}$ pCt. over *f* 3100 doende *f* 15.50 en uitma»kende met de 38 opcenten ad *f* 5.89, te zamen »*f* 21.39; dat intusschen tot die heffing geen de »minste grond bestaat, en het beteekend exploit »geenszins van eenige ontheffing van schuld, »veelmin van belastbare ontheffing doet blijken »en dat op dat exploit niet meer dan *f* 1.10[5] »voor regt en opcenten verschuldigd was;

»dat daarna door partijen zijn gewisseld de in het »hoofd dezes, onder 1, 2 en 3 vermelde memoriën, »bij welke door partijen is aangevoerd en wel »door den gedaagde:

»dat het exploit eene vordering houdt van »per resto schuldige pacht; dat dus te voren een »grooter bedrag is schuldig geweest, en dat dat »bedrag, op welke wijze dan ook is verminderd tot »*f* 265.57; dat die verklaring voor den gedaagde »een titel van ontheffing oplevert voor hetgeen »hij vroeger meer dan het nu nog gevorderde aan »eischeresse is schuldig geweest, al moge dan de »ontheffing niet met zoo vele woorden zijn uit»gedrukt; dat bijgevolg het exploit niet onder»worpen is aan het bij de artt. 3 en 68, § I, n°. 30, »der wet van den 22 Frimaire jaar VII, vastge»steld *vast* regt, maar, op grond van het slot van »gemeld n°. 30, krachtens de artt. 4, 14, n°. 3 »en 69, § II, n°. 11, dier zelfde wet, aan het »*evenredig* regt van $^{1}/_{2}$ ten honderd over het »bedrag waarvoor ontheffing van schuld is verleend, »en welk bedrag uit het exploit niet blijkende, »noch aan den voet opgegeven zijnde, door den

6313. »ontvanger ambtshalve is begroot geworden; dat »toch bij gemeld art. 69, § II, n°. 11, aan dat »regt worden onderworpen: »les quittances" enz., »en ook: »tous autres actes et écrits portant li- »»bération de sommes et valeurs mobiliaires;" dat »hier van geene heffing van belasting bij inductie »sprake kan zijn; dat toch het bevel tot betaling »van eene *per resto* verschuldigde som per se »insluit dat vroeger eene grootere som is schuldig »geweest, en dat de debiteur bevrijd is van de »betaling van het bedrag dat hij vroeger meer »schuldig was; dat de wet geene distinctie toelaat »tusschen belastbare en niet belastbare wijze van »tenietgaan, gegrond op schuldvermenging of »schuldvergelijking; dat zij alleen liberatie in het »algemeen treft; dat in alle geval de eischeres »de aanwezigheid van het tenietgaan op niet »belastbare wijze zou moeten bewijzen, als zijnde »eene uitzondering; dat ook niet opgaat te be- »weren, dat bij een deurwaarders exploit geene »ontlasting kan gegeven worden, omdat de deur- »waarder de gemagtigde is van hem voor wien »hij het exploit doet: dat het voor de vorder- »baarheid van het regt van liberatie niet noodig »is dat de akte de regtshandeling bevat, waaruit »de bevrijding voortvloeit, en deze dit bepaald »doel hebbe; dat dan ook art. 69 § II n°. 11 »spreekt, niet slechts van »actes", maar ook van »»écrits", dat het ook niets afdoet dat het exploit »vreemd zou zijn aan de liberatie, daar toch het »exploit juist de eerste ter registratie aangebodene »akte is, waaruit van de liberatie blijkt en voor »den geïnsinueerde een geregistreerde titel van

6313. »schuldbevrijding is, die hem bevrijdt om andere »bewijzen bij te brengen als hij later mogt worden »aangesproken;

»door de eischeres: dat eene belasting niet bij »inductie mag worden geheven; dat waar twij»fel over de belastbaarheid of niet belastbaar»heid bestaat, deze in het voordeel van den be»lastingschuldige moet worden opgelost; dat het »Bestuur vermoedt, dat wat vroeger meer is ver»schuldigd geweest, op eene belastbare wijze is »te niet gegaan of gekweten; dat het dáárvan het »bewijs moet leveren; dat de schuld op niet be»lastbare wijze kan zijn te niet gegaan door schuld»vermenging, schuldvergelijking enz.; dat het bevel »geene »libération de sommes" bevat; dat bij geene »wet of wettelijke verordening aan deurwaarders »de bevoegdheid gegeven is om bij hunne akten »te doen blijken van burger-regterlijke handelingen, »overeenkomsten of beschikkingen; dat dus eene »bij deurwaarders exploit gegevene kwitantie zoo»danig van onwaarde is, dat daarop geen regt »van registratie mag geheven worden; dat in de »onderwerpelijke deurwaarders-akte alleen over»blijft de vordering door de eischeres van de per »resto nog verschuldigde pacht van ƒ 265.57; dat »dit geene liberatie of kwijting impliceert, maar »dat die gelegen is in de vorafgaande regtshan»deling waaraan het exploit geheel vreemd is;

»Wat het regt betreft:

»O. dat door de eischeres wordt vooruitge»steld, door den gedaagde stilzwijgend beaamd en »door meergemeld de actis causae gemaakt exploit »van den deurwaarder C. te G. van den 18

6313. »Julij 1873 bewezen, dat bij dat exploit is bevel »gedaan tot betaling van de nog per resto voor »pacht aan de eischeres verschuldigde som van »*f* 265.57, en dat daarbij niet uitdrukkelijk be»vrijding wordt gegeven voor hetgeen voor pacht »meer dan die per resto nog verschuldigde som »vroeger is verschuldigd geweest;

»O. dat uit dat exploit mitsdien slechts bij re»denering en gevolgtrekking uit de woorden: *per »resto nog verschuldigde pacht*, kan worden afgeleid »dat voor pacht vroeger nog eene grootere som of »andere sommen, zijn verschuldigd geweest, en »dat voor deze bevrijding bestaat;

»O. dat het registratieregt volgens de artt. 3, »4 en 14 der wet van 22 Frimaire jaar VII op »den inhoud der akten (het daarin uitgedrukte) »en niet op hetgeen uit dien inhoud bij redene»ring en gevolgtrekking kan worden afgeleid, »wordt geheven;

»O. dat ook niets anders kan worden afgeleid »uit de woorden »*et tous autres actes et écrits »»portant libération de sommes et valeurs mobiliaires*," »van n°. 11, § II, van art. 69 dier wet. daar »toch het woord *portant* te dier plaatse gebruikt, »geene andere beteekenis kan hebben als alleen »die van: »*inhoudende*, *behelzende*;"

»O. dat mitsdien ten onregte op dat exploit is »geheven een regt van registratie vastgesteld bij »§ II van zooeven gemeld art. 69, terwijl daar»voor slechts volgens art. 68, § I, n°. 30, der »meergemelde wet van 22 Frimaire VIIe. jaar, »in verband met art. 11 der wet van den 31 »Mei 1824, (*Stbl.* 36), en art. 1, 1°. *e* en 10°. *d*

6313. »der wet van den 30 December 1872 (*Stbl.* n°. 145), »verschuldigd was een vast regt in hoofdsom be»dragende 80 cents, met 38 opcenten;

»O. dat alzoo de vordering der eischeres is »gegrond;

»Regtdoende in naam des Konings:

»Veroordeelt den gedaagde, als uitoefenende het »Bestuur der registratie en domeinen, om aan »de eischeres ter voorschreven zake terug te »betalen de som van *f* 20.28½, met de interessen »daarvan tegen 5 ten honderd in het jaar, se»dert den 29 Julij 1873, en verwijst hem, in de»zelfde hoedanigheid, in de kosten van het regts»geding."

Het Bestuur heeft in dit vonnis berust en den betrokken directeur gemagtigd om de daarin vervatte beslissing voortaan tot rigtsnoer te nemen.

Die beslissing komt hierop neer, dat eene akte of een geschrift, om tot de heffing van het bij art. 69, § II, n°. 11, der wet van 22 Frim. VII bepaalde regt van ½ pCt. aanleiding te geven, eene *uitdrukkelijke* schuldbevrijding moet inhouden of althans eene *uitdrukkelijke* erkenning door den schuldeischer, dat de schuldenaar aan zijne verbindtenis heeft voldaan, in welke erkenning de schuldbevrijding ligt opgesloten (1).

Het behoeft evenwel geen betoog dat de thans aangenomen leer niet belet om op de akte, waarbij voor het saldo of restant eener schuld-

(1) De dec. P. W. n°. 6023 is alzoo vervallen. Daarentegen blijven van kracht de decⁿ. P. W. 1846 n°. 62, P. W. n°s. 74, 75, 1656 en 5193.

6313. vordering kwijting wordt gegeven, het regt te heffen over het volle bedrag der oorspronkelijke schuld, krachtens art. 14 n°. 3 der aangehaalde wet (1), tenzij bewezen worde dat het regt wegens vroegere bevrijdingen reeds geheven is. (*Miss. van* 8 *April* 1874, n . 68).

M.

6314. **MATEN EN GEWIGTEN.** *Akten van deurwaarders. Vermelding in een exploit van:* dagwerken, veenroeden, roeden.

Tengevolge van de bij het onder nommer 6026 van dit werk opgenomen arrest van den Hoogen Raad gedane verwijzing van de daarbij behandelde zaak naar het *Provinciaal Geregtshof in Drenthe*, heeft dit Hof op den 28 October 1871 gewezen het volgende arrest:

»O., dat bij dagvaarding aan ged. is ten laste »gelegd en uit het proces-verbaal van den ont»vanger der registratie en domeinen te A., op »11 Maart 1871 door dien ambtenaar op diens »ambtseed opgemaakt, consteert, dat ged., zijnde »deurwaarder bij de arrond.-regtbank te A., in »vier exploiten van sommatie en dagvaarding, »respectivelijk ten verzoeke van J. K., D. S., K. »K. en H. S., arbeiders, wonende de drie eerst»genoemden in de gemeente E., en de laatstge»noemde in de gemeente G., door hem den 9 »Dec. jl. uitgebragt aan H. Z., veenboer in de »gemeente O., gebezigd heeft respectivelijk twee-

(1) Vergl. P. W. n°. 334 en 1657 in fine.

6314. »maal de uitdrukkingen: 9 dagwerken, 15 veen- »roeden, 16 dagwerken, 10 veenroeden, 15 »dagwerken, $7_{1/2}$ veenroeden, 15 dagwerken, 9 »roeden;

»O., dat voornoemde ambtenaar bij art. 26 der »wet van 7 April 1869 (*Stbl.* n°. 57), betreffende »de maten, gewigten en weegwerktuigen, belast »is om te waken tegen de overtredingen dier wet »en daarvan procesverbaal op te maken; dat ge- »volgelijk de daadzaken, door dien ambtenaar bij »voormeld proces-verbaal, op zijn ambtseed opge- »maakt, geconstateerd, wettig en overtuigend »zijn bewezen;

»O., dat uit den geheelen zamenhang van het »bij het proces-verbaal geconstateerde volgt, dat »door het woord *dagwerk* en *veenroede* bij die »exploiten wordt bedoeld eene maat, waarmede »de turf bij de eerste bewerking wordt gemeten, »hetgeen nog zooveel te meer blijkt uit het daarbij, »als onderdeel van het dagwerk, gebezigde woord »*roede*, dat bij art. 3 dierzelfde wet als eene maat »wordt vermeld;

»O., dat een dagwerk en veenroede evenwel »bij art. 3 dier wet niet als maat worden ver- »meld, terwijl bij art. 7 dierzelfde wet onder »anderen aan deurwaarders wordt verboden in »exploiten andere benamingen van maten te »brengen, dan die in art. 3 zijn genoemd;

»O., dat gevolgelijk het bewezen feit oplevert »het door een deurwaarder in vier exploiten ge- »bruiken van eene andere benaming van maat, »dan bij art. 3 der wet op de maten en ge- »wigten, hierboven vermeld, wordt genoemd,

6314. »waartegen straf is bedreigd bij art. 30 dier »zelfde wet;

»O., dat de schuld van den ged. aan dit feit, »in voege hierboven opgegeven, is bewezen, en »dat dus op den ged. moet worden toegepast de »straf, bij gezegd art. 30 dier wet daartegen »bedreigd;

»Gezien enz.;

»Regtdoende bij verstek;

»Verklaart wettig en overtuigend bewezen, den »ged. schuldig aan vier overtredingen van het als »deurwaarder in exploiten, door hem opgemaakt, »brengen van het woord *dagwerk* en *veenroede* »als maat, en dus van andere maten dan die in »art. 3 van de wet van 7 April 1869 (*Stbl.* n°. 57) »zijn genoemd;

»Veroordeelt hem in vier geldboeten, ieder van »*f* 10, en in de kosten." (*Weekbl. van het regt* n°. 3481).

6315. *Akten van notarissen. De uitdrukking* »dagwerk" *is de uitdrukking der benaming van eene maat.*

Arrest van het *Provinciaal Geregtshof in Groningen* van 22 October 1872.

»O., dat bij een procesverbaal, ter teregtzitting »voorgelezen, den 14 Maart 1872 op den ambts- »eed opgemaakt door den inspecteur der registra- »tie . . . is verklaard, dat gemelde ambtenaar, »bij het nazien der akten van den notaris, nu »gedaagde, heeft bevonden, dat voor notaris V. »op 15 Februarij 1871 is verleden eene akte, »houdende openbare verhuring van landerijen enz., »ten verzoeke van den heer M. W. P. landge- »bruiker te M., in welke akte bij de omschrijving

6315. »van het vaste perceel voorkomt: »de huur»»der van dit perceel mag tot huisselijk ge»»bruik jaarlijks van het zuider gelegen veen »»drie dagwerken turf halen, tegen *f* 8.— het »»dagwerk";

»O., dat de ged. ter teregtzitting van den Hove »heeft erkend, dat al de feiten, in dat procesver»baal opgenomen, overeenkomstig de waarheid wa»ren vermeld, ontkennende evenwel dat hij daar»door de benaming »dagwerk" als maat zou »hebben gebruikt;

»O., dat mitsdien door dat procesverbaal en de »daarmede overeenstemmende erkentenis van den »ged. den Hove wettig en overtuigend is bewezen, »dat in eene akte van publieke landverhuring, »den 15 Februarij 1871 ten verzoeke van den »heer M. W. P., landgebruiker te M., voor den »ged. als notaris daartoe bevoegd verleden, is »vermeld, dat de huurder jaarlijks van het zuider »gelegen veen drie dagwerken turf mag halen »tegen *f* 8 het dagwerk;

»Verklaart die feiten wettig en overtuigend »bewezen, en dat het ged. is, voor wien die »akte is verleden;

»O., dat in de meergenoemde akte de ééne »partij aan de andere het regt toekent om jaarlijks »eene hoeveelheid turf van een bepaald veen te »halen, en die hoeveelheid uitgedrukt wordt door »het aantal dagwerken;

»O., dat het woord »dagwerk" in verscheidene »provincien van ons Rijk gebruikelijk, niet overal »precies denzelfden omvang aanduidt, en er zelfs »in onderscheidene gedeelten van dezelfde provincie

6315. »in de juiste beteekenis van het woord wel eenig »onderscheid te maken is;

»O., evenwel, dat hetzelfde woord in ééne en »dezelfde veenstreek eene voor allen, die dáár »bekend zijn, gelijke beteekenis heeft, terwijl er »geen ander woord in de akte voorkomt om het »voorwerp in zijn omvang te beschrijven, dan »het woord »dagwerk," door hetwelk beide par- »tijen elkanders bedoeling verstaan;

»O., dat het aangevoerde moet doen aannemen, »dat er een middel bestaat, waardoor men, bij »verschil, kan uitmaken, of het voorwerp, waar- »over gehandeld en overeengekomen is, in den »bepaalden omvang aanwezig is of niet; dat dit »middel in den regel, wanneer niet blijkt van »het tegendeel, of wanneer geen getal of geen »gewigt genoemd wordt, bestaat in het meten van »het voorwerp of het gebruik maken daarbij van »eene of andere maat; dat dan ook in de veenen het »dagwerk eene bepaald bekende lengtemaat, of »ook wel eene inhouds- of ruimte-maat bevat;

»O., dat de hoeveelheid turf in de akte had »kunnen zijn beschreven door opgave van het »aantal turven, of door het uitdrukken in eene »lengtemaat of eene inhouds- of ruimte-maat, bij »de wet bekend, of, zoo dit bijna niet mogelijk »zou zijn, dit zou bewijzen de gestrengheid van »de wet, waarvan de regter de innerlijke waarde »niet mag beoordeelen, maar dit nog niet zou »mogen leiden tot het niet toepassen van de wet;

»O., dat de uitdrukking »dagwerk," in de »meergenoemde akte voorkomende, is gebruikt »als benamngi van eene maat, en wel eene an-

6315. »dere maat dan in art. 3 van de wet van den »7 April 1869 (*Stbl.* n°. 57) is genoemd, zoo als »in de dagvaarding wordt ten laste gelegd;

»Verklaart, dat de bewezen daadzaken daar»stellen het als notaris in eene akte uitdrukken »van eene andere benaming van eene maat, dan »in art. 3 van de wet van den 7 April 1869 »(*Stbl.* n°. 57) is genoemd;

»Verklaart den ged. schuldig aan die overtreding;

»Gezien enz.;

»Veroordeelt den ged. in eene geldboete van »*f* 10 en in de kosten." (*Weekbl. van het regt* n°. 3529).

De door den veroordeelde tegen dit arrest ingestelde voorziening in cassatie, is verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* van den 27 December 1872, luidende:

»De Hooge Raad enz.,

»Gelet op de middelen van cassatie, door den »req. voorgesteld bij memorie, bestaande in:

»1°. schending van de art. 3, 7 en 30 der wet »van den 7 April 1869 (*Stbl.* n°. 57), door die »verkeerdelijk toe te passen op de uitdrukking »*dagwerk*, welke, waar zij niet bij nat veen, »maar, zooals *in casu*, bij drooge turf wordt ge»bruikt, geene maat of gewigt aanduidt;

»2°. Schending van art. 427 strafvord., door niet »of althans slechts gedeeltelijke toepassing, wijl »aan het arrest ten grondslag ligt de stelling, »dat het woord *dagwerk* ter plaatse, waar de »onderhavige turf stond, te M., eene maat aan»duidt, zonder dat uit het arrest blijkt, hoe het »Hof tot die stelling is gekomen;

6315 »O. ten aanzien van het eerste middel, dat het »Hof bij het bestreden arrest als *judex facti*, uit de »wijze waarop, en het doel, waarmede het woord »*dagwerk* in de door den req., als notaris, op »den 15 Febr. 1871 verledene akte, is gebruikt, »en mitsdien door uitlegging van den zin der »woorden in die akte, waarop in cassatie niet »kan worden teruggekomen, heeft afgeleid, »dat genoemd woord aldaar aanduidt de bena»ming van eene maat, en wel van eene maat, »niet genoemd in art. 3 der wet van den 7 April »1869 (*Stbl.* n°. 57); en dat derhalve het Hof, »door op het aan den req. ten laste gelegde en »op wettige bewijsmiddelen als bewezen aange»nomen feit de bij het eerste cassatiemiddel »aangeduide wets-artikelen toe te passen, die »artikelen door verkeerde toepassing niet heeft »geschonden;

»O. ten aanzien van het tweede cassatie-middel, »dat dáár, waar de gevallen beslissing berust op »de uitlegging van den zin en de bedoeling van »de uitdrukkingen, in eene notariële akte ge»bezigd, en de regter mitsdien zijne uitspraak »vestigt op eigen beschouwingen, geene sprake »kan zijn van de toepassing van art. 427 Strafvord.;

»O., dat alzoo beide voorgedragen middelen »van cassatie zijn onaannemelijk;

»Verwerpt enz." (*Weekbl. van het regt*, n°. 3550).

6316. ***Akten van notarissen en andere ambtenaren. Wordt door het woord »vim" de benaming eener maat uitgedrukt?***

In het proces-verbaal eener ten overstaan van een notaris gehouden openbare verkooping van

6316. hakhout en teenen, werd, ter aanduiding van een bepaald aantal bossen, het woord »*vim*" gebezigd.

Er werd beweerd dat, door het bezigen van dit woord, door den notaris niet was gehandeld in strijd met het bepaalde bij art. 7 der wet van 7 April 1869 (*Stbl.* n°. 57), daar het woord »*vim*" niet anders aanduidt dan een aantal van 104 bossen en alzoo niet eene ruimte- of inhoudsmaat als waarvan bij die wet de rede is.

Deze bewering is niet gegrond. Wel duidt het woord »*vim*" een aantal van 104 bossen aan, maar de lengte, breedte en hoogte dier bossen nemen tevens eene door het plaatselijk gebruik bepaalde ruimte in, die had kunnen worden uitgedrukt door een der in art. 3 der voormelde wet genoemde *ruimtematen* (1).

De notaris heeft, dientengevolge, door het bezigen van het woord »*vim*" in het opgemelde proces-verbaal, art. 7 der voormelde wet overtreden. (*Miss. van het Dep. van Justitie van* 30 *Junij* 1873, 2e *afd. a. n°.* 116, *en res. van* 15 *Julij* 1873 n°. 53).

N.

6317. NOTARISSEN. *Akten (notariële). Formaliteiten. Omschrijving der goederen naar de kadastrale kenmerken. Regt op eene zitplaats in eene kerk.*

Vonnis der arrondissements-regtbank te *Dordrecht* van den 11 November 1872, luidende:

(1) Vergel. P. W. n°. 6026, 6314 en 6315.

6317. »Overwegende dat door het overgelegde en ter »teregtzitting voorgelezen procesverbaal op den »ambtseed opgemaakt door ....., ontvanger der »Registratie en Domeinen te O. den 15 Januarij »1872, en door de bekentenis namens den »gedaagde ter teregtzitting afgelegd, wettig en »overtuigend is bewezen:

»dat in eene akte van scheiding verleden ten »overstaan van den gedaagde, als notaris te O., »den 23 December 1871, tusschen J. L. en anderen »onder de baten van de verdeelde gemeenschap »is opgenomen en aan den deelgenoot J. L. is toege»deeld: »het regt op eene zitplaats in de Her»»vormde Kerk te H.", zonder verdere aanduiding »van de sectie en het nummer waaronder de »kerk in de schrifturen van het kadaster be»kend is;

»O. dat echter namens den gedaagde is be»weerd, dat deze aanduiding onnoodig was, om»dat de akte, ter zake van gemelde toebedeeling, »niet bestemd was om overgeschreven te worden »in de openbare registers der bewaring van hy»potheken, in welk geval alléén sectie en nummer »van het kadaster moeten worden aangeduid;

»O. dat volgens art. 37 al. 2 der wet van 9 Julij »1842, (*Stbl.* n°. 20) in alle akten, bestemd om »in de registers der bewaring van de hypotheken »te worden ingeschreven, overgeschreven, ver»meld of aangeteekend, de gebouwde en onge»bouwde eigendommen moeten worden aangeduid »door de opgave van de gemeente, de sectie en »het nummer waaronder elk perceel in de schrif»turen van het kadaster bekend is;

6317. »O. alzoo dat de strafbaarheid van het bewezene feit afhankelijk is van de beantwoording der vraag, of genoemde akte, ter zake van gemelde toebedeeling, aan overschrijving in bedoelde registers is onderworpen;

»O. dat om dit te kunnen beoordeelen, naar aanleiding van art. 17 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) en art. 671 Burgerlijk Wetboek, behoort te worden beslist, of die akte overgang van eigendom van onroerend goed of vestiging of daarstelling van eenig zakelijk regt behelst;

»O. dat de uitdrukking: »het regt op een zitplaats in een kerk", zonder nadere omschrijving van dat regt, zoo onbestemd is, dat daaruit niet resulteert of kan worden opgemaakt, of dat regt moet beschouwd worden als een onroerend goed of zakelijk regt, dan wel als een personeel regt door overeenkomst, bij voorbeeld van huur, verkregen om gebruik te maken van een aangewezen bank of stoel in die kerk, gedurende de godsdienstoefeningen en voor een zekeren bepaalden tijd;

»O. dat derhalve niet vaststaat, dat de akte van scheiding voornoemd ter zake van deze toebedeeling was bestemd om in de openbare registers der bewaring van hypotheken te worden overgeschreven en dien ten gevolge in casu het er voor moet worden gehouden, dat die akte *niet* was bestemd om in de openbare registers te worden ingeschreven;

»O. dat alzoo het ten laste van den gedaagde regtens bewezen feit noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding oplevert;

6317. »Verklaart dat het ten laste van den gedaagde »bewezen feit noch misdaad., noch wanbedrijf, »noch overtreding oplevert;

»Ontslaat den gedaagde te dier zake van alle »regtsvervolging;

»De kosten te dragen door den Staat." (1)

6318. *Akten welke in brevet mogen worden opgemaakt.* De vraag werd gedaan of een proces-verbaal van een notaris, waarbij deze constateert dat in zijne tegenwoordigheid en in die van getuigen eenig feit heeft plaats gehad, bijv. dat eene photographie van zeker voorwerp in hunne tegenwoordigheid en onder hunne oogen is gemaakt, *in originali* kan worden uitgegeven.

Het *ontkennend* antwoord op deze vraag volgt uit art. 38 der wet op het notaris-ambt, waaruit blijkt, dat geene akte, bij uitzondering op den regel van dit artikel, *in originali* mag worden uitgereikt, *tenzij dat bij de wetten is toegestaan.* Daar nu geene wet de in de voormelde vraag bedoelde akte onder de uitzonderingen brengt, geldt daarvoor de regel. (2) (*Miss. Dep. van Justitie van* 28 *April* 1873, 2e *afd. a.* n°. 133, *en miss. van* 2 *Mei* 1873, n°. 58.)

O.

6319. OVERGANG VAN EIGENDOM. *Verklaring van eigendoms-overgang, bedoeld in art.* 1 *der wet van* 16

(1) Verg. P. W. n°. 297, 2030 en 3633, en vonnissen der regtbanken te *Assen* van 19 April 1852 (P. W. n°. 2105), te *Tiel* van 19 Julij 1854 (P. W. n°. 2243), en te *Breda* van 6 September 1870 (P. W. n°. 5827).

(2) Verg. P. W. n°. 2477, 3897, 5426 en 6072.

6319. *Junij* 1832 (*Stbl* n°. 29). ***Bewijs dat de overgang meer dan drie maanden vóór de inlevering der verklaring heeft plaats gehad.*** Door het bestuur van zeker waterschap werd den 29 Januarij 1873 ten kantore van de registratie te A., ter voldoening aan het tweede lid van art. 1 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), eene verklaring ingeleverd, volgens welke de daarin vermelde hoeveelheden grond, bij het kadaster staande ten name van de daarbij genoemde personen, en thans *water en wegen* zijnde, door die personen aan het waterschap waren afgestaan. Het regt van 4 pCt., berekend over den in de verklaring vermelden prijs ad *f* 1500 per hectare, werd te gelijkertijd aangeboden en in ontvang genomen. Bij onderzoek bleek den ontvanger, dat reeds den 22 April 1872 door het waterschap de aanbesteding was gehouden van het vergraven en verbeteren van vaarwaters, waartoe de bovenbedoelde gronden benoodigd waren geweest, en voorts dat één der in de verklaring genoemde verkoopers den 19 Julij 1872 was overleden. Uit deze omstandigheden afleidende, dat niet slechts de overeenkomst van verkoop was aangegaan, maar ook de in bezittreding door het waterschap had plaats gehad meer dan 3 maanden vóór de inlevering der verklaring, vorderde hij van het waterschap het *dubbel* regt op grond van art. 4 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) en art. 4 der wet van 27 Ventôse IX.

De buitengevolgstelling van die vordering werd verzocht op grond: dat in de maand April 1872 door de eigenaren der naastliggende per-

6319. ceelen alleen toestemming aan het waterschap was verleend om die perceelen tot de voor de verbetering der afwateringskanalen benoodigde breedte te vergraven; dat dientengevolge de vergraving toen aanbesteed en in November 1872 uitgevoerd was; dat, aangezien de gedeelten van de kanalen, waarmede deze waren verbreed geworden, aan de bedoelde eigenaren bleven toebehooren, in laatstgenoemde maand met die eigenaren de overeenkomst van koop en verkoop der bedoelde gedeelten was gesloten, en dat derhalve de verklaring binnen 3 maanden was ingeleverd.

Daar van den verkoop geene *akte* was *geregistreerd*, maar het regt op eene *verklaring in ontvang genomen* was, kon art. 4 der wet van 16 Junij 1832, dat voorziet in het geval dat de overeenkomst, geconstateerd bij eene geregistreerde akte van verkoop, blijkt meer dan 3 maanden vóór de registratie te zijn aangegaan, in deze niet worden toegepast. De vordering van het dubbel regt zou dus alleen hebben moeten berusten op art. 4 der wet van 27 Vent. IX en art. 1 der wet van 16 Junij 1832, in verband met art. 12 der wet van 22 Frim. VII (1), maar ook voor de toepassing van deze wetsartikelen ontbraken hier de vereischten. Die vereischten waren dat het waterschap niet slechts in het *bezit* van de in

---

(1) Vonnis *Roermond*, 20 Jan. 1821, bevestigd bij arr. H. G. te *Luik* van 17 Januarij 1822 (Verz. art. 794) en arr. H. G. te *Luik* van 8 Febr. 1816 (Verz. art. 1); *Bartstra* I., noot 468; P. W. n_o. 5141.

6319. de verklaring vermelde goederen getreden was, maar bovendien een *acte constatant la propriéte* had verleden meer dan 3 maanden vóór de inlevering der verklaring (1). Het bestaan van een *acte constatant la propriété*, nu, was in deze niet bewezen. Als zoodanig kon de aanbesteding der vergraving bezwaarlijk worden aangemerkt. Zelfs die vergraving was niet noodzakelijk eene daad van *eigendom*: het was toch zeer wel mogelijk, dat (gelijk ook volgens de bewering van het waterschap het geval was geweest) de vergraving met vergunning der eigenaren was geschied, zonder dat deze hun regt van eigendom, hetzij op de uitgegraven specie, hetzij op het overblijvende (water), hadden verloren.

Om die redenen is de vordering buiten gevolg gesteld.

Daar het bewijs niet kon worden geleverd, dat de overeenkomst van verkoop niet de *uitgegraven* oppervlakte (water), zoo als in de verklaring werd gezegd, maar den grond *ter vergraving* ten onderwerp had gehad, was er evenmin aanleiding om eene geregtelijke waardering te doen instellen (2). (*Res. van* 28 *Maart* 1873, n°. 38.)

R.

6320. **REGISTRATIE.** *Advertentiën in de Ned. Staatscourant. Afkoop van tiendregt.* Bij beschikking van het Departement van Binnenlandsche Zaken, d.d.

---

(1) Zie *Bartstra*, I., noot 176.

(2) Vergel. P. W. n_0. 5198.

6320. 25 Maart 1873, n°. 101 is bepaald, dat voortaan *kosteloos* in de Nederlandsche Staatscourant zullen worden opgenomen de kennisgevingen van de directeuren der registratie en domeinen, dat tiendregt, door den Staat uitgeoefend, kan worden afgekocht.

Op grond dier bepaling moeten de directeuren casu quo de *kostelooze* plaatsing der in art. 92 I. M. D. (Dir.) bedoelde aankondiging in de Staatscourant aan den boekhouder en kassier voor de comptabiliteit van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Staatsblad* aanvragen. (*Aanschrijving van* 29 *Maart* 1873, n. 89.)

6321. *Boeten. Verantwoording.* De boeten, die volgens de bestaande voorschriften *dadelijk* aan den Staat verantwoord hadden moeten worden, doch *ten onregte* in het register van gedeponeerde fondsen mogten zijn geboekt, moeten in de maand- en saldostaten worden afgevoerd in de kolom: *teruggegeven of overgemaakt* van den ontledingstaat der gedeponeerde fondsen. (*Missive van* 3 *Junij* 1873, n°. 15).

6322. *Declaratiën van reis- en verblijfkosten.* Indien door de ambtenaren declaratiën van reis- en verblijfkosten moeten worden opgemaakt voor de reizen tijdens hun verblijf op eene vroegere standplaats of in eene andere betrekking dan de tegenwoordige gedaan, moet in het hoofd dier declaratiën zoowel van die vroegere als van hunne tegenwoordige standplaats of betrekking melding worden gemaakt. (*Aanschrijving van* 10 *Februarij* 1873, n°. 35).

6323. *Declaratiën. Verschotten.* Bij aanschrijving van 19

6323. November 1873, n°. 89 is bepaald dat voortaan op declaratiën waarbij gebruikte zegels en betaalde registratie- of overschrijvingsregten worden in rekening gebragt, moet worden verklaard dat de gedeclareerde zegels gebezigd en de registratie- en overschrijvingsregten voldaan zijn en dat die verklaringen, zonder dat daarin het geldelijk bedrag behoeft te worden omschreven, door de betrokken ontvangers of bewaarders dienen te worden onderteekend.

6324. *Kosten gevallen op eene openbare verkooping van roerend goed waarvan de opbrengst gedeeltelijk is verantwoord onder de gewone domeinontvangsten en gedeeltelijk aan het fonds der kooppriijzen van domeinen.* Die kosten moeten op twee afzonderlijke begrootingen (VII B. en Fonds van kooppriijzen van domeinen) verevend en met twee staten n°. 43 Dom. in uitgaaf gebragt worden.

Op de kwitantiën dier kosten moet eene verklaring worden gesteld, aanwijzende het bedrag der kosten, dat op elke begrooting, naar rato der opbrengst, moet worden in uitgaaf geleden.

De gesplitste bedragen moeten respectivelijk in de beide staten n°. 43 Dom. verantwoord worden.

De kwitantiën worden bij één dier staten gevoegd en daarnaar wordt in den anderen staat verwezen. (*Missive van 22 Januarij* 1873, n°. 2.)

6325. *Kosten gevallen op onderhandsche verpachting van perceelen, die in eene voorafgegane openbare verpachting zijn opgehouden. Art.* 242 *I. M. D.* Op de kwitantiën betrekking hebbende tot de kos-

6325. ten der, in art. 242 I. M. D. bedoelde verpachtingen, moet bij onderteekende verklaring worden vermeld dat in de voorwaarden der onderhandsche verpachting, de betaling van onraadspenningen op den voet der publieke verpachting is bedongen, dat die onraadspenningen aan den Staat zijn verantwoord en dat daaruit de in rekening gebragte kosten moeten worden gekweten. (*Aanschrijving van* 28 *April* 1873, n°. 14.)

6326. *Kosten van openbare veiling van gebouwen tot afbraak en van erven voor één prijs verkocht.* Die kosten moeten in kosten van verkoop van *roerende* en van *onroerende* goederen gesplitst worden, om op verschillende begrootingen (VII B en Fonds van koopprijzen van domeinen) verevend te kunnen worden.

Die splitsing geschiedt, voor zooveel de kosten betreft die, zoowel op den verkoop van het *roerend* (gebouwen tot afbraak) als op dien van het *onroerend* goed betrekking hebben, pondspondsgewijze naar evenredigheid van den, voor de heffing van het registratieregt begrooten koopprijs van het roerend goed en de som die, naar die begrooting, geacht moet worden den koopprijs van het onroerend goed te vertegenwoordigen. (*Missive van de Algemeene Rekenkamer dd.* 30 *December* 1872, n°. 78 *R. T.* 2, *in verband met de aanschrijving van* 1 *Maart* 1873, n°. 18).

6327. *Kwitantiën wegens kagchelhuur.* Eene kwitantie wegens kagchelhuur over het wintersaisoen van 187²/₃ werd in uitgaaf gebragt op de begrooting van het jaar 1872, jaar waarin de levering plaats had.

6327. Volgens het verlangen der Algemeene Rekenkamer moest die huur verevend worden op de begrooting van het dienstjaar 1873, omdat de verhuurder eerst in dat jaar regt op betaling kon doen gelden. (*Missive van* 27 *October* 1873, n°. 50.)

6328. *Ontvangloon. Hypotheekbewaarders.* Bij koninklijk besluit van den 25 Julij 1874, n°. 48, is bepaald hetgeen volgt:

Art. 1. Het eerste lid van art. 1 van het Koninklijk besluit van den 9den November 1843, n°. 68 (1), wordt voor den bewaarder van de hypotheken en het kadaster te *Rotterdam* in dier voege gewijzigd, dat deze ambtenaar voor de ontvangst van zegel- en hypotheekregten zal genieten het navolgende ontvangloon, te weten: van de eerste *twintig duizend gulden* (*f* 20.000) in het jaar, *een half percent;* van de volgende *twintig duizend gulden* (*f* 20.000), *een kwart percent*, en van de verdere ontvangst, *een vijfde percent.*

Art. 2. Het in het tweede lid van art. 1 van het voormelde Koninklijk besluit van den 9den November 1843, n°. 68, voor de bewaarders van de hypotheken en het kadaster op *drie honderd gulden* bepaalde minimum van hunne belooning voor de ontvangst van zegel- en hypotheekregten, wordt voor de bewaarders van de hypotheken en het kadaster te *Almelo*, *Assen*, *Eindhoven* en *Roermond* vastgesteld op *zes honderd gulden.*

Art. 3. De vorenstaande bepalingen treden in werking op den 1sten Januarij 1875. (*Circulaire van* 3 *Augustus* 1874, n°. 971.)

---

(1) Circulaire n°. 697.

6329. *Pensioenen en onderstanden van de land- en zeemagt, welke gelijktijdig kunnen genoten worden met inkomsten of belooningen in burgerlijke betrekkingen.* Het Koninklijk besluit van 19 April 1868, n°. 42, medegedeeld in P. W. n°. 5325, is vervallen door de artt. 30 en 31 in verband met art. 8 van de overgangsbepalingen der wet betreffende de burgerlijke pensioenen, laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Stbl.* n°. 64), opgenomen in P. W. 2/1872, blz. 469 en volg. (*Missive van* 17 *Junij* 1873, n°. 34, *Gen. Thes.*)

6330. *Reis- en verblijfkosten. Doorloopende magtiging voor de reis.* Indien door de ambtenaren gereisd wordt krachtens de *doorloopende magtigingen* verstrekt bij de artt. 230, 301, 319 *a* en 371 I. M. D. en circ. n°. 952, moet in de op te maken declaratiën alleen het betrokken artikel der instructie of circulaire worden aangehaald, zonder daarbij melding te maken van de nog door de directeuren gegeven *speciale* magtigingen tot het doen dier reizen. (*Aanschrijving van* 10 *Februarij* 1873, n°. 34.)

Op die declaratiën moet door de directeuren de bij art. 144 I. C. bedoelde verklaring gesteld worden. (*Missive van* 3 *Junij* 1873, n°. 16.)

6331. *Surnumerairs. Organisatie.* Bij Koninklijk besluit van 19 October 1874, n°. 11, zijn, met wijziging van het besluit van 7 Junij 1856, n°. 80 (1), de volgende bepalingen vastgesteld:

Art. 1. Het laatste lid van art. 2 van laatstgemeld besluit, luidende: »Niemand wordt meer

(1) Circ. no. 859. P. W. no. 2731.

6331. »dan twee malen tot het vergelijkend examen »toegelaten," wordt ingetrokken.

Art. 2. Aan art. 3 letter *b* van laatstgemeld besluit wordt deze zinsnede toegevoegd: »Dit »tijdvak van *twee jaren* of van *een half jaar* moet »aan den dag, waarop het besluit tot het houden »van het examen wordt genomen, onmiddellijk »voorafgaan."

Art. 3. De bepaling van het vorige artikel is voor hem, die den graad van doctor in de beide regten niet heeft verkregen en zich aanmeldt voor een examen tot het houden waarvan vóór den 1sten Januarij 1877 het besluit wordt genomen, van toepassing met deze wijziging dat van het tijdvak van *twee jaren* alleen de tijd, sedert den 1sten Januarij 1875 verloopen, aan den dag waarop het besluit tot het houden van het examen wordt genomen, onmiddellijk moet voorafgaan. (*Circulaire van* 23 *October* 1874 nº. 975.)

6332. *Telegrammen.* Voor rekening van het Departement van Financien worden, zonder voorafgaande betaling, aangenomen en als bijzondere berigten overgebragt de telegrammen over dringende dienstzaken, ter verzending aangeboden door de directeuren der registratie en domeinen.

De aanneming en overbrenging dier telegrammen geschieden, behalve door de telegraafkantoren van het Rijk, ook door die der bijzondere ondernemingen, welker besturen zich allen tot medewerking bereid verklaard hebben.

Bij de zamenstelling dier telegrammen moeten zoo weinig woorden als doenlijk is, worden gebruikt. (*Res. van* 5 *November* 1873, nº. 4277, *Afd.*

6332. *Telegr. en Aanschrijving van* 10 *November* 1873, n°. 51, *Afd. Reg.*).

6333. *Waterschapslasten. Dienstjaar.* Indien uit aanslagbilletten wegens waterschapslasten blijkt dat het dienstjaar, bij voorbeeld, loopt van Mei van een vorig tot Mei van een volgend jaar, kan het bedrag dier lasten op laatstgemeld jaar uitbetaald en verevend worden, op grond dat die lasten over het *vereenigd* dienstjaar aangeslagen, geacht moeten worden eerst in het laatstgemelde jaar voor het *volle* bedrag van den aanslag *vorderbaar* te zijn geworden. (*Missive van* 27 *October* 1873, n°. 62.)

6334. **REGTSGEDINGEN.** *Dwangschrift. Intrekking na de beteekening van verzet met dagvaarding voor de regtbank.* Vonnis der arrondissements-regtbank te *Zwolle* van den 25 October 1871, luidende:

»Overwegende, dat het bestuur der registratie »op 22 Junij 1871 een dwangschrift tegen den »opposant heeft uitgevaardigd, waartegen deze »bij exploit van 30 Junij daaraanvolgende is ge»komen in verzet, en dat het bestuur der regis»tratie, bij exploit van 25 Julij 1871, daarop »voormeld dwangschrift heeft ingetrokken, met »aanbod van betaling der kosten;

»O. dat toen voormeld bestuur, ten dage dat »de zaak ter rolle kwam, verklaarde het dwang»schrift te hebben ingetrokken, en dat de ver»volging alzoo was beëindigd, hierin door opposant »niet is toegestemd, maar zijnerzijds daartegen »mondeling bezwaren zijn geopperd, die door het »bestuur der registratie op gelijke wijze zijn »beantwoord;

6334. »O. dat nu partijen het er niet over eens zijn, »of het aanhangig regtsgeding door de intrekking »van het dwangschrift aan zijde van het bestuur is »beëindigd, en er alzoo een tusschengeschil be»staat, waarover zij hunne beweringen wenschen »voor te dragen, de wijze van procederen moet »worden gevolgd, voorgeschreven bij art. 65 van »de wet op de registratie van 22 Frimaire an »VII en partijen hunne beweringen bij memoriën »behooren voor te dragen;

»Gehoord het Openbaar Ministerie, conclude»rende, dat de zaak niet is in dien stand, dat »daarin conclusie kan worden genomen;

»Verstaat dat partijen hun geding betreffende »het al of niet beëindigd zijn der tusschen hen »aanhangige procedure, bij eenvoudige ter weder»zijden beteekende memoriën zullen behandelen, »kunnende daartoe door het bestuur der regis»tratie een termijn worden gevraagd."

Nadat hierop partijen hun geding betreffende het al of niet beëindigd zijn der tusschen hen aanhangige procedure bij eenvoudige ter wederzijden beteekende memoriën hadden behandeld, heeft de arr.-regtbank te *Zwolle* op den 20 Maart 1872 gewezen het volgende vonnis:

»Wat de feiten aangaat:

»Overwegende dat bij behoorlijk executoir ver»klaard dwangschrift van den 20 Junij 1871, »den 22 dier maand beteekend, het bestuur der »registratie heeft gevorderd van A., eene som van »*f* 16000 behoudens vermeerdering of verminde»ring volgens nadere regeling voor regt van suc»cessie, regt van overgang, boete en opcenten;

6334. »O. dat A. tegen dit dwangschrift is in verzet »gekomen, met dagvaarding van voornoemd be- »stuur, om op de daarbij aangevoerde gronden »en middelen, het uitgevaardigde dwangschrift te »hooren vernietigen;

»O. dat het geopposeerd bestuur vóór den dag »waarop het in regten moest verschijnen, bij ex- »ploit van den deurwaarder V. te Z., aan A. heeft »doen aanzeggen, dat het bestuur het hiervoren »vermelde dwangschrift tot betaling van ƒ 16000, »intrekt, met aanbod om de reeds gemaakte »kosten te betalen;

»O. dat het geopposeerd bestuur daarop bij me- »morie de intrekking van voormeld dwangschrift »heeft bevestigd en onder herhaling van het aan- »bod tot betaling der kosten het roijement der »zaak heeft gevraagd;

»O. dat opposant bij behoorlijk beteekende »memorie heeft verklaard, in voorschreven be- »eindiging van het tusschen partijen aanhangige »geschil te berusten en daarmede genoegen te »nemen;

»Wat het regt betreft:

»O. dat nu partijen het in dezen eens zijn, »omtrent de beëindiging van het geschil, voor den »regter termen zijn, om het gevraagde roijement »toe te staan;

»Gelet op de betrekkelijke wetsartikelen;

»Gehoord de conclusie van den Heer Officier »van Justitie strekkende tot roijement der zaak;

»Regtdoende:

»Verstaat, dat de tusschen partijen aan- »hangige zaak zal worden geroijeerd, met ver-

6334. »wijzing van het geopposeerd bestuur in de »kosten." (1)

6335. *Hooger beroep van eene beschikking der regtbank op het verzoek tot ambtshalve benoeming van een deskundige.* Arrest van het provinciaal geregtshof in *Overijssel* in Raadkamer d.d. 1 Mei 1871, luidende:

»Gezien vorenstaand request van 28 Maart 1871, »door het Bestuur der registratie en domeinen aan »dit Geregtshof ingediend en ter griffie ingeleverd »den 30 Maart daaraanvolgende, waarbij de reques- »trant zich in hooger beroep heeft voorzien tegen »eene beschikking, door de Arrond.-Regtbank te »Almelo den 31 Dec. 1870, op deszelfs verzoek »gegeven, houdende afwijzing van het gedaan »verzoek, met de daarbij overgelegde bijlagen;

»Gehoord de door den proc.-gen. in raadkamer »op den 17 April 1871 genomene en schriftelijk »overgelegde conclusie, daartoe strekkende, dat »het den Hove moge behagen het appellerend be- »stuur in de onder dagteekening van 28 Maart ll. »ingestelde voorziening te verklaren niet-ontvan- »kelijk;

»Overwegende dat bij de beschikking, waarvan »appel, op daarbij aangevoerde gronden, is af- »gewezen het verzoek van app. om, op grond »van art. 17 der wet van 22 Frimaire jaar VII »en art. 22, derde al., van de wet van 31 Mei »1824 (*Stbl.* n°. 36), *ex officio* voor partij, met »name C. L. A. P., particulier te A., en E. H. »H., fabrikant te O., een deskundige te willen

(1) Verg. P. W. n°. 116 en 4575.

6335. »aanstellen, ten einde, met dien, door het Be-
»stuur benoemd, de waardering der weefgetouwen »als onroerend goed door bestemming te verrigten, »nadat aan genoemde partij, namens den app., »de waardering was aangezegd der onroerende »goederen, vermeld in de akten van verkoop, »gepasseerd voor den notaris P. te O., den 6 »Sept. 1868;

»O. dat deze beschikking alzoo betreft eene »vervolging of regtsgeding in zake de invordering »van registratie-regten, welke, ingevolge art. 65 »der wet van 22 Frimaire jaar VII, voor de »regtbanken in burgerlijke zaken moet gebragt »en behandeld worden, terwijl bij de laatste al. »van dat artikel is bepaald, dat de vonnissen, »in deze materie gewezen, niet vatbaar zijn voor »hooger beroep, maar daartegen alleen in cas- »satie kan worden opgekomen;

»O., dat de hiertegen door app. ten requeste »ingebragte bewering, dat de wetgever bij voor- »melde wetsbepaling alleen op het oog had de »vonnissen in eigenlijke regtsgedingen, in zake »de invordering der registratie-regten, op tegen- »spraak gewezen, en dat omtrent beschikkingen »op request het hooger beroep niet bij de wet »van 22 Frimaire jaar VII zoude zijn uitgesloten, »en de algemeene regel te dien aanzien moet »worden gevolgd, — niet kan worden aangenomen;

»O., immers, dat de bepaling van gemeld art. »65 in de meest algemeene termen is vervat en »dus alle geschillen tusschen het bestuur der »registratie en de belastingschuldigen ter zake »de invordering van registratie-regten betreft, on-

6335. »verschillig of deze bij eigenlijk gezegde vonnis»sen, op tegenspraak gewezen, dan wel bij be»schikkingen op request zijn beslist, en dat door »deze speciale wetsbepaling in registratie-zaken de »algemeene wet wordt uitgesloten;

»O., dat bovendien de algemeene regel, waar»naar de app. verwijst, niet voorschrijft, dat alle »beschikkingen op request aan hooger beroep »onderworpen zijn, maar art. 345 B. R. waarop »app. schijnt te doelen, alleen den vorm bepaalt, »waarin het hooger beroep van beschikkingen »op request moet worden ingesteld, ingeval deze »beschikkingen aan hooger beroep onderworpen zijn;

»O., dat er geene wetsbepaling is aan te wijzen, »volgens welke praeparatoire beschikkingen, als »de onderwerpelijke, wel aan hooger beroep zouden »zijn onderworpen, terwijl de daarop te volgen »eindvonnissen in het hoogste ressort worden »gewezen;

»O., dat herhalve de beschikking, waarvan »appel, niet aan hooger beroep onderworpen is;

»Gezien art. 65 der wet van 22 Frimare jaar VII;

»Regt doende in hooger beroep op het door »den app. ingediend request:

»Doet te niet het ingesteld hooger beroep en »verklaart den app. daarin niet ontvankelijk."

De voorziening in cassatie, door het bestuur tegen dit arrest ingesteld, is afgewezen bij het volgende arrest van den *Hoogen Raad* d.d. 8 September 1871, luidende:

»Gezien de conclusie van den adv.-gen. R., »namens den proc.-gen., concluderende tot ver»nietiging der beklaagde beschikking, met ver-

6335. »klaring dat de req. is ontvankelijk in zijn ingesteld hooger beroep en met terugwijzing der zaak »naar het Prov. Geregtshof in Overijssel, ten einde, »met inachtneming van het te wijzen arrest, op »het ingestelde hooger beroep te beslissen, zooals »zal bevonden worden te behooren; de kosten, in »hooger beroep en in cassatie gevallen, te dragen »door den requestrant;

»Overwegende, dat tegen de beklaagde, op het »hooger beroep van den req. gewezen, behoorlijk »geregistreerde beschikking van het Prov. Geregtshof in Overijssel van den 1 Mei 1871 als »middel van cassatie is aangevoerd: schending »en verkeerde toepassing van de artt. 17 en 63 »tot 66 der wet van 22 Frimaire VIIde jaar, van »art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), »van de artt. 53 tot 55 R. O. en van de artt. »46 en 345 B. R., als zijnde de door het Hof »uitgesproken niet-ontvankelijkheid van het door »den req. ingestelde hooger beroep aangenomen »door verkeerde toepassing op het onderwerpelijk »geval der (het hooger beroep uitsluitende, doch »tot de contradictoire regtsvorderingen over de »invordering van het registratie-regt te beperken) »slotbepaling van art. 65 der wet van 22 Frimaire VIIde jaar;

»O., dat het bij verzoekschrift aanhangig gemaakte en bij het bestreden arrest niet-ontvankelijk verklaarde hooger beroep strekte tot vernietiging eener afwijzende beschikking van een »verzoek, om, overeenkomstig art. 22 der wet »van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), op grond van »art. 17 der wet van 22 Frimaire VIIde jaar, te

6335. »erlangen eene meer omvattende waardering »dan eene reeds eenmaal plaats gehad hebbende »van zeker onroerend goed, waarvan, volgens »het verzoekend bestuur der registratie, bij de »akte van verkoop de koopprijs zou zijn opge- »geven beneden de verkoopswaarde, en zulks om »langs dien weg *casu quo* meerder registratie-regt »dan het gehevene te kunnen invorderen;

»O., dat, naar art. 65 der wet van den 22 »Frimaire jaar VII, de beregting der instantiën »op het stuk der registratie behoort bij de bur- »gerlijke regtbanken, en zulks, naar het slot van »gezegd artikel, zonder hooger beroep, en met »toelating alleen van het middel van cassatie;

»O., dat door instantiën is te verstaan elke »geregtelijke vordering of inroeping van 's regters »tusschenkomst en uitspraak in- of terugvordering »van registratie-regt ten doel hebbende of daarmede »staande in verband;

»O., dat alzoo voor de toepasselijkheid dier zoo »algemeen mogelijke bepaling is ten eenemale »onverschillig de wijze, waarop de aangewezen »regter wordt geadiëerd, en dat die toepasselijk- »heid eeniglijk daarvan afhangt, of de strekking »der ingeroepen tusschenkomst raakt het stuk der »registratie, terwijl onderzoek en uitspraak zich »geheel rigten naar den voorgeschreven vorm en »aard der gevorderde tusschenkomst;

»O., dat mitsdien, vermits het niet-ontvankelijk »verklaard hooger beroep was gerigt tegen eene »beschikking in materie van registratie, art. 65 »der wet van den 22 Frimaire bij het bestreden »arrest volkomen juist is toegepast, en alzoo noch

6335. »dat artikel, noch een der overige in deze niet »ter zake dienende aangehaalde artikelen van »gezegde wet, noch het alleen den vorm van »aanleg rakende art. 22 der wet van den 31 Mei »1824 is geschonden;

»O. eindelijk, dat aan het geheel speciaal voor-»schrift van meergenoemd art. 65 door geenerlei »wet is gederogeerd, en dat alzoo ook geen der »bij het middel van cassatie aangehaalde, ten deze »ontoepasselijke artikelen, hetzij van de wet op de »regterlijke organisatie, hetzij van het Wetboek van »Burgerlijke Regtsvordering kan zijn geschonden;

»O., dat alzoo het aangevoerde middel van »cassatie is ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt het eischend »bestuur in de kosten, daarop gevallen.

6336. *Moet, ingeval van procedure over de vereffening der kosten van een geding in registratie-zaken, de bij de wetten op de registratie voorgeschreven wijze van procederen of de gewone proces-orde gevolgd worden?*

Vonnis der arr.-regtbank te *Eindhoven* van den 1 December 1873, luidende:

»De regtbank;

»Gehoord partijen;

»Gehoord den Heer Officier van Justitie in zijne »conclusie, zich vereenigende met de sustenuen »van het bestuur der registratie en domeinen;

»Overwegende, dat partijen zich niet in der »minne hebbende kunnen verstaan over de ver-»effening der proceskosten, waarin het bestuur »der registratie voornoemd bij vonnis van den »15 September 1873 veroordeeld is en alzoo die »vereffening aan de beslissing dezer regtbank zijnde

6336. »onderworpen, tusschen hen geschil is gerezen »over de wijze waarop in deze moet worden ge»procedeerd, daar door den declarant wordt be»weerd dat de regelen bij art. 614 van het »Wetboek van Burg. Regtsv. voorgeschreven, »moeten worden in acht genomen terwijl het »bestuur staande houdt, dat art. 17 der wet van »27 Ventôse an IX moet worden nageleefd;

»O., dat het geding tot vereffening der proces»kosten is eene voortzetting der vroegere proce»dure en alzoo ook de wijze van procederen in »de vorige procedure gevolgd, namelijk die bij »bovengenoemd art. 17 der wet van 27 Ventôse »IX, moet worden in acht genomen;

»Regt doende in naam des Konings:

»Beveelt dat in deze zal worden geprocedeerd »bij memories (par simples mémoires) en verder »zooals bij meergemeld art 17 is bepaald;

»Reserveert de kosten van dit incident." (1)

6337. RENTEN. *Schuldbekentenis voor eene hoofdsom, rentende 5 pCt. 's jaars tot de aflossing toe, die elk jaar op den verschijndag der rente zal kunnen geschieden, doch door den schuldeischer nimmer zal kunnen gevorderd worden, ten zij de schuldenaar met de betaling der rente in gebreke mogt blijven.*

---

(1) Conform arrest van het fransche Hof van cassatie d.d. 23 Aug. 1830 (*Garnier* nº. 7348, Journ. de l'enr. nº. 9826 en Instr. gen. nº. 1347 § 16) en vonnis der regtb. te *Rotterdam* d.d. 5 Nov 1855 (P. W. no. 2932); doch contra vonnis der regtb. te *Nijmegen* d.d. 26 Junij 1847 (P. W. nº. 822). Vergel. daarentegen arrest van den H. R. d.d. 8 Oct. 1841 (W. v. h. R. no. 231).

6337. Vonnis der arr.-regtbank te *Deventer* van den 12 November 1873, luidende:

»Gezien de procedure aangelegd door:

»Het kerkbestuur der Nederlandsche Israëlitische »gemeente te Deventer, eischeresse en opposante

»tegen:

»Het Bestuur der Registratie en Domeinen, »gedaagde en geopposeerde;

»Gehoord den Heer Officier van Justitie in zijne »schriftelijk genomene en ter tafel overgelegde »conclusie strekkende, dat het der regtbank be»hagen moge de opposante te verklaren kwade »opposante tegen het door het bestuur der regis»tratie tegen haar uitgevaardigde dwangschrift, »en met tenietdoening van het verzet hetzelve te »handhaven, met veroordeeling van het oppose»rende kerkbestuur in de kosten dezer procedure;

»Overwegende, ten aanzien van den loop dezer »procedure, dat die in het uitgebreide rapport »van den regter rapporteur in het breede is op»gegeven werwaarts de regtbank ten dezen kort»heidshalve vermeent te kunnen verwijzen, het »onnoodig achtende deze alhier te herhalen;

»O., wat het feitelijk betreft, waarop de eische»resse hare oppositie heeft gegrond: dat opposante »deswege heeft aangevoerd, dat het bestuur der »registratie bij dwangbevel, den 24sten Maart »1873 uitgevaardigd, van haar heeft gevorderd »betaling eener som van *f* 86.66[5] met de renten »a die morae, welke door haar nog zoude ver»schuldigd zijn op eene akte verleden voor den »Notaris H. te D. den 24sten Maart 1871, waarbij »dè nu opposante erkent aan het armbestuur der

6337. »Nederlandsche Israëlitische gemeente te D., »wegens ter leen ontvangen gelden schuldig te »zijn eene hoofdsom van ƒ 6275.—, met bepaling »dat de aflossing van zijde van dat kerkbestuur »elk jaar zal kunnen geschieden, mits drie maan»den te voren kennisgeving zij gedaan, doch van »de zijde des rentheffers nimmer zal kunnen ge»vorderd worden zoolang de rentgever niet in »eenig opzigt in gebreke blijft aan zijne verplig»tingen te voldoen; dat die akte den 27 Maart »1871 te D. is geregistreerd tegen betaling van »een regt van ƒ 62.80, in hoofdsom, en het geop»poseerde bestuur thans beweert, dat daarop ver»schuldigd zou zijn een regt van 2 pCt. over »ƒ 6280 of ƒ 125.60 en dit haar beweren grondt »op artikel 14 n°. 6 en artikel 31 en 69, § V, »n°. 2, der wet van 22 Frimaire jaar VII, op arti»kel 16 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) »en artikel 1, n°. 10, littera *d*, der wet van 31 »December 1870 (*Stbl.* n°. 233);

»dat opposante tegen deze vordering van het »bestuur der registratie in substantie heeft in »het midden gebragt, dat bij de onderwerpelijke »akte geene sprake is van altijd durende rente; »dat toch bij de vestiging eener zoodanige rente »het kapitaal voor den schuldeischer onherroepe»lijk verloren gaat, en de schuldenaar slechts »schuldenaar wordt van de rente, *niet* van het »kapitaal, hetwelk onopvorderbaar wordt zoolang »de rente wordt betaald; dat alzoo de registratie»wet zeer te regt de vestiging eener zoodanige »rente hooger belast, dan de gewone geldleening; »dat bij deze laatste het kapitaal slechts tijdelijk

6337. »overgaat, maar bij de eerste eene rente wordt »gevestigd à fonds perdu, en het kapitaal voor »altijd vervreemd;

»dat wanneer men aan deze beginselen de »onderwerpelijke akte toetst, het dadelijk in het »oog valt, dat bij dezelve van geene vestiging »eener altijd durende rente, maar van eene ge»wone geldleening sprake is, daar men in dezelve »toch verklaart schuldig te zijn, niet eene rente »maar wel een ter leen ontvangen kapitaal van »ƒ 6275, waarbij tevens wordt bedongen: dat van »die hoofdsom jaarlijks eene rente van 5 ten »honderd zal worden betaald tot de aflossing toe, »die elk jaar op een der verschijndagen zal »kunnen geschieden, mits daartoe ten minste »drie maanden te voren kennisgeving zij gedaan, »dat de rentebetaling zal geschieden bij halfjaar»lijksche termijnen verschijnende op den 1sten »Julij en den 1sten Januarij van ieder jaar, op »welke tijdstippen ook de schuldenaar zooveel op »het kapitaal zal kunnen aflossen als hij verkiest, »doch met geene mindere sommen dan twee »honderd gulden telkens, dat verder aan den »schuldenaar alle de gewone verpligtingen worden »opgelegd, als die van verzekering tegen brand»schade, van beperking der vooruitbetaling van »huurpenningen enz., die bij gewone geldleenin»gen met hypotheek worden gesteld en ten slotte »wordt bedongen het gewone beding in art. 1223 »van het Burgerlijk Wetboek omschreven, ten »behoeve van den eerst ingeschreven hypothecairen »crediteur;

»dat het karakter en de aard dezer overeen-

6337. »komst, welke geene andere is dan eene gewone »geldleening met hypotheek, niet veranderd wordt »door dat in die akte nu eens van schuldeischer »en schuldenaar, dan eens, minder juist, van rent- »heffer en rentgever gesproken wordt, noch door »de bepaling dat de aflossing van het kapitaal, »van de zijde des rentheffers (lees schuldeischer) »nimmer zal kunnen gevorderd worden, zoolang »de rentgever (lees schuldenaar) niet in eenig »opzigt in gebreke blijft aan zijne verpligtingen »te voldoen;

»dat deze laatste clausule de geldleening »geenszins doet overgaan in eene vestiging van »rente, maar dat men hier veeleer te doen heeft »met een zoodanig beding, waarbij, zonder ver- »vreemding van kapitaal, de schuldeischer zich »ten opzigte van de opvorderbaarheid aan banden »legt;

»dat bij de gevestigde rente de verkrijger van »het kapitaal alleen dan tot aflossing kan worden »genoodzaakt, wanneer hij gedurende twee ach- »tereenvolgende jaren niets heeft betaald op de »verschuldigde renten (Art. 1809 van het B. W.), »terwijl bij deze akte is bedongen: dat, bijaldien »de rente niet is voldaan binnen eene maand »na iederen verschijndag, de hoofdsom en de »renten terstond opvorderbaar zullen zijn; dat »ook de gedeeltelijke aflossing van het kapitaal, »zooals bedongen is, toch zeker in strijd is met »het begrip van altijd durende rente;

»O., dat het geopposeerde bestuur tegen de »stellingen van de opposante in hare memorie »van regten in substantie heeft aangevoerd, dat

7*

6337. »er tusschen partijen eenstemmigheid bestaat om-»trent den zakelijken inhoud van de questieuse »akte en, voor zooveel betreft dat gedeelte van »den eenigen grond waarop het verzet steunt, »dat bij de vestiging eener altijd durende rente »het kapitaal niet opvorderbaar is, zoolang de »rente wordt betaald;

»dat uit deze stelling reeds dadelijk de »onjuistheid blijkt van der opposantes twee an-»dere stellingen, aan deze als in éénen adem »vastgeknoopt, namelijk: dat bij de vestiging »eener altijd durende rente het kapitaal onher-»roepelijk voor den schuldeischer verloren gaat »en dat bij die vestiging eene rente gevestigd »wordt à fonds perdu en het kapitaal voor altijd »vervreemd; — immers zoolang een kapitaal bij »gebreke van rentebetaling opvorderbaar is, kan »van onherroepelijk verlies van dat kapitaal en »van fonds perdu geen sprake zijn;

»dat de stelling, waarin het bestuur het met »de opposante eens is, op de akte in geschil toe-»gepast, de vordering van het bestuur volkomen »regtvaardigt, daar bij dezelve de verpligting »wordt bedongen om eene rente te betalen van »een kapitaal, dat alleen ingeval van wanbetaling »van rente kan worden teruggevorderd, waaruit »volgt, dat zij niet is de titel eener gewone geld-»leening, maar van eene vestiging van rente; dat »de opposante hare andere stelling, betreffende »het onherroepelijk verlies van het kapitaal, noodig »had om te bewijzen, dat de akte niet was eene »vestiging van rente, maar eene gewone geld-»leening; doch dat die onjuist is, omdat het

6337. »verlies van het kapitaal in geen ander opzigt »onherroepelijk is, dan bij vestiging van rente »in het algemeen het geval is, daar de rent»heffer het slechts niet kan terugvorderen zoo»lang de rente wordt betaald, weshalve het ge»volg uit die stelling getrokken, mede onjuist is;

»dat tegen het betoog van opposante: dat de »onderwerpelijke overeenkomst slechts eene ge»wone geldleening is, de navolgende bedenkingen »worden gemaakt: 1e. dat zij den rentgever »(zooals de schuldenaar in de akte genoemd »wordt) verpligt om rente te betalen, maar geens»zins tot teruggave van het kapitaal, dat niet »opvorderbaar is, zoolang die rente betaald wordt, »waaruit volgt, dat hier bestaat de overeenkomst »bij art. 1807 B. W. omschreven, en bij art. »69, § 5, n°. 2, der wet van 22 Frimaire jaar »7 belast;

»2e. ten aanzien van de beide volgende stellin»gen, dat het geopposeerd bestuur, de kracht »van deze bewijsvoering niet beseft, en niet vat, »wat de opposante daarmede wil bewijzen; dat »toch artikel 1808 van het B. W. de altijd »durende rente uit haren aard aflosbaar ver»klaart, waarin de rentgever niet verhinderd, »maar alleen beperkt kan worden, bij voorbeeld »door de verpligting om eenigen tijd voor de »aflossing den schuldeischer te verwittigen, welke »termijn den tijd van één jaar niet mag te boven »gaan; die termijn nu is in de akte op drie »maanden gesteld; dat wat betreft de beperkingen, »waarin de rentgever heeft toegestemd ter ver»zekering van de hypotheek door hem aan den

6337. »rentheffer verleend, de opposante toch wel niet »zal beweren, dat de rentheffer, die schuldeischer »wordt voor eene rente, en, onder zekere om»standigheden, ook het kapitaal dier rente kan »terugvorderen, buiten het gemeene regt is »geplaatst, en onbevoegd zou zijn om, even als »ieder ander schuldeischer, tot zekerheid, zoo»wel van die regtstreeksche als van de eventuele »vordering, hypotheek te bedingen, welke meening »in strijd zou zijn met het kennelijk begrip waar»van art. 1809 n°. 2 van het B. W. uitgaat; het »maken van de bedingen in de artt. 1223, 1230 »en 1254 B. W. omschreven, verandert toch in »geen enkel opzigt den aard der overeenkomst, »waaraan zij zich heeft vastgehecht;

»4e. de stelling getrokken uit de bepaling in de »akte, dat de hoofdsom vorderbaar is, wanneer »de rente niet wordt voldaan binnen eene maand »na iederen vervaldag; dat die bepaling wel »afwijkt van hetgeen in art. 1809 n°. 1 B. W. om»trent de vorderbaarheid van het kapitaal eener »altijd durende rente bepaald wordt, doch dat »men uit eene wijziging van hetgeen de wet »bepaalt ten aanzien van de niet-nakoming eener »verbindtenis, toch wel niet kan besluiten, tot »den aard der verbindtenis, die men belooft na »te komen; zoolang de rente betaald wordt kan »de rentheffer zijn kapitaal niet terug vorderen; »hij toch die op die voorwaarden zijn kapitaal »uitleent, vestigt eene altijd durende rente, en »het karakter dier overeenkomst verandert niet »door het maken van andere bedingen dan de »wet geschreven heeft voor het geval, dat het

6337. »kapitaal door de wanbetaling der rente vorder-
»baar wordt;

»dat de vereischten van altijd durende rente »in art. 1807 omschreven, namelijk: beding van »rente tegenover belofte om de hoofdsom niet »terug te vorderen, onmiskenbaar in de ques- »tieuse akte gevonden worden, en dat al wat »de wet verder bepaalt, niet meer behoort tot »het karakter der overeenkomst, maar hare uit- »voering en toepassing regelt, zoo als alles wat »in de akte ten aanzien der terugvordering wordt »bepaald; dat deze alle niets ter zake af doen, »daar voor de heffing van het regt voldoende is, »dat het kapitaal niet vorderbaar is, zoolang de »rente betaald wordt;

»aangaande de 5de stelling: dat de gedeeltelijke »aflossingen van het vervreemde kapitaal, zoo als »bedongen is, toch zeker in strijd zijn met het »begrip van altijd durende rente; dat die stelling »mede niet opgaat, omdat zulks evenmin in strijd »is met het denkbeeld van altijd durende rente, »als de bevoegdheid tot volledige aflossing, welk »beweren in de memorie nader wordt toegelicht;

»O., dat opposante bij memorie van repliek »hare beweringen nog nader heeft toegelicht en »tot staving derzelve zich heeft beroepen op een »zeer uitgebreid citaat uit het bekende werk van »Pothier (over de verbindtenissen), waarin volgens »haar beweren geen andere leer wordt verkondigd »dan die in casu door haar is op den voorgrond »gesteld, en welke leer ook door den Nederland- »schen wetgever is gevolgd, blijkens het voor- »schrift in art. 1809 van het B. W. voorkomende,

6337. »volgens hetwelk slechts in drie gevallen (waar»van de kracht in twee nog getemperd wordt »door het voorschrift van het volgende art.) de »schuldenaar tot de aflossing kan worden genood»zaakt, terwijl deze bij de onderwerpelijke over»eenkomst kan worden gevorderd zoodra de rent»gever in eenig opzigt in gebreke blijft om aan »zijne verpligtingen te voldoen;

»en eindelijk dat, zoo de leer van Pothier nog »is die van ons Wetboek, en alzoo bij de ves»tiging eener altijd durende rente het kapitaal »vervreemd wordt en niet is in obligatione, maar »slechts in facultate solutionis et redemptionis, dat »dan het geopposeerde bestuur zelf zal moeten »erkennen dat van de vestiging eener dergelijke »overeenkomst in casu geen sprake kan zijn, en »dat de bepalingen der akte wijzen op eene ge»wone geldleening met beding van rente;

»O., dat het geopposeerde bestuur bij hare »memorie van dupliek, tegenover de beweringen »van de opposante hare stellingen nog nader heeft »uiteengezet, en herhaald, dat het in hare me»morie van contra-debat reeds heeft gewezen op »het onderscheid tusschen verbruikleening en ves»tiging van rente, in welk verschil de draad is, »die de geheele memorie doorloopt, en de grond»slag van geheel de vordering, die juist daarop »steunt, dat de akte van 24 Maart 1871 *niet* »eene schuldbekentenis, *niet* de titel eener over»eenkomst van verbruikleening, maar die eener »vestiging van rente is;

»dat geopposeerde dan ook met opposante »de autoriteit van den door haar ingeroepen

6337. »regtsgeleerde Pothier voegt bij de andere gron-
»den waarop het zijne vordering doet rusten, »waar die schrijver zegt: »Il est de l'essence du »»contrat de prêt, que celui, qui a reçu la somme, »»s'oblige de la rendre dans un certain temps"; »bij de onderwerpelijke akte nu verbindt zich »de rentgever volstrekt niet tot eenige teruggaaf van »het kapitaal en die akte mist dus een essentieel »vereischte van het kontrakt van verbruikleening, »en is daarom van zoodanig kontrakt de titel »niet, — en verder: »Dans le contrat de consti»»tution le vendeur de la rente, qui s'en con»»stitue débiteur, ne s'oblige qu'à la pres»»tation d'une rente; il n'est proprement dé»»biteur que de la rente, et non du sort prin»»cipal, que le créancier ne peut jamais exiger »»de lui, tant qu'il paie la rente; c'est dans l'a»»liénation faite à perpétuité du sort principal, »»que consiste le caractère essentiel et distinctif, »»qui différencie le contrat de constitution du prêt »»à intérêt;" deze beginselen nu passen geheel op de »overeenkomst bij de akte van 24 Maart 1871 ge»maakt, daar de rentgever zich bij dezelve ver»bindt tot niet anders dan tot de betaling eener »rente, en zoolang hij die betaalt, kan de rent»heffer het kapitaal niet terugvorderen; de rent»gever is dus alleen schuldenaar van de rente, »en het kapitaal zelf, zoolang de rente betaald »wordt, is onherroepelijk vervreemd;

»dat opposante nu wel zegt, dat bij hare over»eenkomst de aflossing kan gevorderd worden, »zoodra de rentgever in eenig opzigt in gebreke »blijft om aan zijne verpligtingen te voldoen,

6337. »doch dat zulks niet ernstig kan gemeend zijn, »omdat wat de betaling der rente betreft, zoowel Pot»hier als opposante het met geopposeerde eens zijn, »dat opvorderbaarheid van het kapitaal, bij wan»betaling van rente, tot het wezen behoort van »de overeenkomst van vestiging van rente, en om»dat alle andere verbindtenissen, die de rentgever »op zich neemt, slechts ten doel hebben, om de ze»kerheid door den rentheffer bedongen, werkelijk tot »eene voldoende zekerheid te maken, en alzoo »een onderdeel zijn van de zekerheid, die de »rentheffer bedongen en de rentgever beloofd heeft; »dat dus ook de opvorderheid van het kapitaal, »bij niet nakoming dier verbindtenissen, volkomen »bij het wezen der overeenkomst van vestiging »van rente past, omdat de schuldenaar eener »altijd durende rente tot de aflossing kan worden »genoodzaakt, ook indien hij verzuimt aan den »schuldeischer de bij de overeenkomst beloofde »zekerheid te bezorgen;

»O. in regten: dat naar aanleiding van de be»weringen van partijen in hunne vermelde me»moriën van debat en contra-debat ontwikkeld »en nog nader toegelicht in hunne memoriën van »re- en dupliek, het geschil ten dezen alleen loopt »over de vraag: welke overeenkomst is er tus»schen opposante en het armbestuur der Neder»landsche Israëlitische gemeente te Deventer ge»sloten bij de akte den 24 Maart 1871 voor den »Notaris Mr. H. H. gepasseerd, namelijk: bevat die »akte eene gewone geldleening (overeenkomstig art. »1791 B. W.) of is daarbij eene altijd durende rente »gevestigd, volgens art. 1809 van dat Wetboek?

6337. »O., dat blijkens voormelde wetsbepalingen, »het onderscheid tusschen die beide overeenkom- »sten hierin gelegen is, dat bij het uitleenen van »geld op rente het in de magt staat van den »uitleener om zijn kapitaal terug te vorderen, »welke bevoegdheid het essentiële vereischte is »van elke verbruikleening, terwijl hij, die eene »altijd durende rente vestigt, tegen betaling van »zekere geldsom, eene rente bedingt onder ver- »pligting van de verstrekte som niet terug te zullen »vorderen, dan alleen ingeval de schuldenaar der »rente nalatig blijft in de betaling der rente, of »in de bij de overeenkomst beloofde zekerheid, »of indien hij in staat van faillissement of van »kennelijk onvermogen geraakt; dat mitsdien bij »het vestigen eener rente het essentiëel kenmerk »hierin bestaat, dat de rentheffer geen regt heeft »om zijn geld terug te vorderen, dan alleen in »de genoemde gevallen, alle welke onafhankelijk »zijn van zijnen wil, terwijl van de zijde van den »schuldenaar, de rente aflosbaar is;

»O. dat bij toetsing van het onderwerpelijke »kontrakt aan de essentiële kenmerken der beide »soorten van overeenkomsten, het buiten allen »twijfel is, dat daarbij tusschen partijen geene »gewone geldleening tegen eene jaarlijksche rente »is gesloten, maar dat zij in tegendeel eene altijd »durende rente hebben gevestigd, omdat in die »akte met zoovele woorden is vermeld: dat »van de hoofdsom jaarlijks eene rente van vijf »ten honderd zal worden betaald, tot de af- »lossing toe, die elk jaar op een der verschijn- »dagen zal kunnen geschieden, mits daartoe ten

6337. »minste drie maanden te voren kennisgeving zij »gedaan, doch van zijde des rentheffers nimmer »zal kunnen gevorderd worden, zoolang de rent- »gever niet in eenig opzigt in gebreke blijft aan »zijne verpligting te voldoen;

»O., dat de opposante, door de bepaling dat »het kapitaal van hare zijde nimmer zal kunnen »gevorderd worden, hare overeenkomst heeft doen »overgaan in de rij der kontrakten à fonds »perdu, en zijn kapitaal verloren heeft, ten ware »de rentgever niet mogt voldoen aan zijne ver- »pligtingen;

»dat mitsdien die akte niet is de titel eener »gewone geldleening, maar van eene vestiging »van rente;

»O., dat opposante ten betooge van haar be- »weren, dat bij de akte slechts eene gewone geld- »leening is gesloten, zich heeft beroepen op het »maken van verschillende bedingen in die akte »en het vestigen van hypotheek, maar dat dit »betoog ten dezen niets kan afdoen, omdat alle »die bedingen in geen enkel opzigt den aard der »overeenkomst, waaraan zij zijn vastgehecht, wij- »zigen of veranderen, daar zij niet behooren tot »de essentie van de gesloten overeenkomst, ter- »wijl niets verhindert tot zekerheid van eene »gevestigde rente hypotheek te bedingen;

»O. dat de wet van 22 Frimaire an VII rege- »lende de heffing van een registratie-regt op de »akten houdende constitutions de rentes soit perpé- »tuelles soit viagères, in haar art. 69, § 5, n°. 2 »een evenredig regt vordert van 2 pCt., en dat »het geopposeerde bestuur daarop hare vordering

6337. »bij dwangbevel tegen de opposante heeft ge-»grond;

»Gezien de artt. 1791 en v., 1807 en v. B. W., »art. 14 n°. 6, artt. 31 en 69, § V., n°. 2, der »wet van 22 Frimaire jaar VII, art. 16 der »wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) en art. 1, »n°. 10, letter *d*, der wet van 31 Dec. 1870, »(*Stbl.* n°. 233), art. 56 B. R.

»Regtdoende:

»Verklaart opposante kwade opposante tegen »het door het bestuur der registratie en domei-»nen tegen haar uitgevaardigde dwangschrift van »den 24 Maart 1873, aan haar den volgenden »dag beteekend bij exploit van den deurwaarder P.;

»Doet te niet het daartegen door opposante in-»gestelde verzet, met handhaving van gezegd »dwangbevel;

»Veroordeelt opposante tot betaling der kosten »van dit geding." (1)

S.

6338. SCHEIDING. *Overbedeeling in kontanten, waarvan het bedrag niet dadelijk uitgekeerd wordt. Geval waarin de overbedeelde voogd is van hen aan wie de uitkeering moet geschieden.* Scheiding eener nalatenschap tusschen des erflaters weduwe, als geregtigd tot $^1/_{10}$ gedeelte krachtens testament, en hunne minderjarige kinderen, staande onder voogdij van

(1) Vergel. P. W. n 1318 en 3917. Zie ook *Champ.*, Traité, n°. 1302 en *Demante*, Principes, n°. 440 en 441.

6338. hunne moeder, doch ten deze vertegenwoordigd door den toezienden voogd.

Actief:

roerende en onr. goederen . . .		*f* 31516.—
kontanten		» 39776.29
Totaal . .		*f* 71292.29
Passief:		» 16539.—
Totaal . .		*f* 54753.29
waarin toekomt aan de weduwe 1/10 =		*f* 5475.33
» » » » minderjarigen		» 49277.96
Aan de weduwe wordt toegedeeld aan onr. en roer. goederen .		*f* 17596.—
aan kontanten		» 16539.—
		f 34135.—
Onder den last om het geheele passief voor hare rekening te nemen . .	*f* 16539.—	
en uit te keeren aan de minderjarigen . . .	» 12120.68	
		» 28659.68
Blijft haar zuiver aandeel . . .		*f* 5475.32

Bij de akte verbindt de weduwe zich om de som van *f* 12120.68 aan hare minderjarige kinderen bij hunne meerderjarigwording te voldoen, terwijl tot zekerheid voor de uitkeering het haar toegedeelde onroerend goed hypothecair wordt verbonden.

Overeenkomstig de res. van 3 Januarij 1872 n°. 30 (P. W. n°. 6077) achtte men een regt wegens schulderkenning ad 1 pCt. vorderbaar over de som van *f* 12120.68, welke de weduwe,

6338. hoewel uit de overige baten reeds meer dan haar aandeel verkregen hebbende, aan kontanten ontving zonder die som *dadelijk* aan de minderjarigen uit te keeren.

Het bestuur heeft zich met dat gevoelen niet vereenigd.

Men zag voorbij, dat de weduwe in het onderwerpelijk geval, in tegenstelling met dat behandeld bij de aangehaalde resolutie, de voogdij uitoefende over de minderjarigen. Als voogdes *kon* zij de gemelde som niet dadelijk aan hen uitkeeren maar *moest* zij die onder zich houden tot het einde der voogdij. Daar nu de akte noch de verbindtenis der moeder-voogdes inhield om renten van die som te betalen, noch iets anders behelsde waaruit kon worden afgeleid dat zij de kontanten onder den titel van *verbruikleening* onder zich hield (1), kon er van eene eigenlijke *schuld* ten behoeve der minderjarigen moeijelijk sprake zijn. (*Res. van* 15 *April* 1873, n°. 7).

6339. SCHENKING. *Cessie eener schuldvordering*, *waartegen de cessionaris verklaart af te zien van eene*, zoo niet regtens dan toch zedelijk bestaande, *vordering ten laste van den cedent.* Bij notariële akte verklaarde A. te verkoopen aan B. eene hypothecaire schuldvordering, groot *f* 825, ten laste van C.

Die akte behelsde verder hetgeen volgt:

»Als prijs voor dezen afstand heeft de verkooper »bedongen afstand door den kooper van alle vor»deringen die hij tegen den verkooper, zoo al

(1) Vgl. o. a. vonnis *Hoorn* van 15 Dec. 1869 (P. W. n°. 5620) en dec. P. W. n°. 5866.

6339. »niet regtens, dan toch zedelijk kan doen gelden »voor de buitengewone diensten, die hij sedert eene »reeks van jaren aan wijlen X., die den verkooper »als zijnen erfgenaam naliet, heeft bewezen.

»De kooper, in dat beding toestemmende, ver»klaart dan ook van de bedoelde vorderingen »geheel af te zien, waartegen verkooper hem voor »den overdragts-prijs volledige kwijting geeft."

Op deze akte, bij de registratie met het regt ad 1 pCt., wegens cessie van schuldvordering, belast, werd de bijvordering voorgesteld van hetgeen minder was geheven dan het regt wegens *schenking* ad $2^1/_2$ pCt.

Dit voorstel is door het bestuur goedgekeurd.

Voor de heffing van het registratie-regt komt het niet aan op den *naam*, dien partijen aan hunne bij de akte geconstateerde overeenkomst gaven, maar op den *inhoud* en de *strekking* der akte (1).

De heffing van het regt wegens schenking werd, dus, in deze niet belet door de omstandigheid dat het kontrakt door partijen een *verkoop* was genoemd, aangezien dit, naar het gemeene regt, niet het karakter van een verkoop, maar dat eener *schenking* bezat.

Immers hier was de hypothecaire schuldvordering afgestaan noch tegen een prijs, noch tegen een ander aequivalent, alzoo niet onder bezwarenden titel.

Wel verklaarde de zoogenaamde kooper »af te »zien van alle vorderingen die hij, zoo al niet

---

(1) Verg. *Bartstra*, de Wetg. op de Reg., nº. 10 en de daar aangehaalde regterlijke beslissingen.

6339. »*regtens*, dan toch *zedelijk* tegen den zoogenaamden »verkooper zou kunnen doen gelden wegens aan »diens auteur bewezen diensten,"' doch vermits die diensten niet bepaald omschreven waren, alzoo niet op eene geldswaarde geschat konden worden, en deze, bovendien, slechts eene zedelijke, geene wettelijke of kontraktuele verbindtenis ten laste van den erflater hadden doen ontstaan, kon hier aan een wederkeerigen afstand niet gedacht worden.

Het kontrakt moest, naar de bewoordingen der akte, als eene »*donation rémunératoire*" worden aangemerkt.

Dalloz (Jur. gén. tôme XXII, n°. 3751) zegt van dit kontrakt: »Ainsi, il y aura vente ou »dation en paijement, passible du droit de mu»tation à titre onéreux, dans tous les cas où les »services, cause de la libéralité prétendue, se»ront appréciables, égaux, en valeur, à la chose »donnée, et exigibles en justice; au contraire, »il y aura libéralité et par consequent ouverture »au droit de donation, toutes les fois que les »services ne seront pas appréciables."

Naar dezen auteur, en ook naar verschillende andere schrijvers (*Garnier*, rép. gén. n°. 4975 j° 4974; *Waelbroeck*, traîté des droits d'enr. pour les mut. entre vifs à titre, grat. n°. 46 en 48; *Champ. et Rigaud*, traité, n°. 2267), was het voorstel tot bijvordering dus juist (1). (*Res. van* 23 *December* 1872 n°. 48).

(1) In het geval, voorkomende onder n°. 2671 van dit werk, bezat de cessionaris tegen de cedenten eene civiele actie tot terugvordering, welke werd vernietigd.

6340. *Doode hand. Akte waarbij eene stichting wordt opgerigt en door de oprigters in die stichting goederen worden ingebragt. Intrekking van dwangschrift. Instelling van de daarbij gedane vordering bij een nieuw dwangschrift.* De zaak het onderwerp uitmakende van de beslissing, opgenomen onder nommer 5864 van dit werk, heeft aanleiding gegeven tot een regtsgeding, waarin de arrondissements-regtbank te *Zwolle* op den 26 Maart 1873 heeft gewezen het navolgende vonnis:

»Overwegende, met betrekking tot de daad»zaken: dat bij akte, gepasseerd ten overstaan »van den notaris v. R. te Z. den 6 September »1870, N. P. en Mr. G. W. hebben verklaard te »hebben opgerigt eene vereeniging tot opname en »verpleging van bejaarde lieden, welke vereeniging »den naam kreeg van D. stichting;

»dat bij dezelfde akte de beide oprigters ver»klaren in te brengen in de vereeniging, vaste »goederen en effecten, en wel P. eenige woningen »bepaaldelijk omschreven, met aanduiding der »kadastrale kenmerken, en Mr. W. onderschei»dene effecten Nederlandsche werkelijke schuld, »mede naauwkeurig omschreven;

»dat het beheer over de stichting tevens bij »die akte geregeld en P. tot beheerder is aange»steld bij art. 7 luidende: »Het beheer over de »»stichting gaat terstond bij de onderteekening »»dezer akte, op den comparant N. P. over en »»zal aan hem gedurende zijn leven verblijven";

»dat voorts is bepaald dat door de comparanten, »binnen eene maand na het verlijden der akte, de »regtspersoonlijkheid der vereeniging zoude worden

6340. »aangevraagd, terwijl eindelijk wordt geconstateerd »dat de effecten door Mr. G. W. aangebragt, zijn »overgenomen door N. P.;

»dat het bestuur der registratie beweert, dat »bij gemelde akte worden gedaan twee schenkingen »onder de levenden aan eene instelling van de »doode hand, en gevorderd heeft, dat P. als be- »heerder van de stichting zoude doen aangifte, »ingevolge de bepalingen van de wetten op de »successie;

»dat het bestuur, blijkens eene aanteekening »aan het hoofd van het na te melden dwangschrift, »aan P. als bestuurder der D. stichting, eene »waarschuwing heeft doen toekomen, waarbij hij »wordt aangemaand eene memorie in te dienen;

»dat bij gebreke daarvan het bestuur een dwang- »schrift uitgevaardigd heeft op 3 September 1872, »executoir verklaard door den kantonregter en »beteekend aan P. in zijne hoedanigheid van be- »stuurder der D. stichting, bij exploit van den »deurwaarder V. dd. 4 September 1872, waarbij »wordt gevorderd de som van ƒ 16000 behoudens »vermeerdering of vermindering na het indienen »eener behoorlijke memorie, voor regt van successie, »regt van overgang, boeten en opcenten, door »den opposant in zijne hoedanigheid van be- »stuurder der D. stichting verschuldigd, wegens »het verzuim om, overeenkomstig de voorschriften »der wet op de successie en overgang bij overlijden »dd. 13 Mei 1859 (*Stsbl.* n°. 36) en der wet van »28 Mei 1869 (*Stsbl.* n°. 95) aangifte te doen van »de schenking;

»dat opposant tegen gemeld dwangschrift in

6340. »verzet is gekomen bij exploit van den deurwaarder v. O. dd. 11 September 1872, en het »bestuur voor deze regtbank heeft gedagvaard, »onderscheidene middelen aanvoerende, op grond »waarvan hij concludeert tot vernietiging van het »dwangschrift, met ontzegging, immers niet ont»vankelijk verklaring van het bestuur in zijne »vordering bij het dwangschrift gedaan;

»dat opposant in de eerste plaats aanvoert eene »exceptie van dading, daarop gegrond, dat het »bestuur dezelfde vordering reeds eenmaal heeft »gedaan bij dwangschrift van 20 Junij 1871 en »dat het regtsgeding, ten gevolge van de oppo»sitie destijds door opposant tegen dat dwang»schrift gedaan, eene procedure heeft veroorzaakt »welke bij dading is geeindigd, ten gevolge waar»van die zaak bij vonnis van deze regtbank dd. »20 Maart 1872 van de rol is geroijeerd, waar»tegen door het geopposeerde bestuur is aan»gevoerd, dat er geene sprake kan geweest zijn »van eene dading, en dat dading schriftelijk »moet worden aangegaan, terwijl het verder ont»kent, dat er eene dading over de vordering zelve »zoude zijn gesloten, daar alleen het dwangschrift »(het instrument de plaats vervangende eener dag»vaarding) is vernietigd en buiten effect gesteld, »doch geenszins daardoor het regt van vorderen »is te niet gegaan;

»dat opposant in de tweede plaats beweert, dat »hij niet heeft de qualiteit welke het bestuur hem »toeschrijft, namelijk bestuurder der D.-stichting, »welk beweren daarop is gegrond, dat de ver»eeniging nog niet heeft regtspersoonlijkheid en

6340. »dat zoolang die regtspersoonlijkheid niet bestaat, »die vereeniging niet kan worden gerepresenteerd »door eenen bestuurder, en ook niemand als be»stuurder van die vereeniging kan optreden, zoo»dat alles wat opposant heeft gedaan door hem »is gedaan als privaat persoon voor zich zelve »en niet qualitate qua als bestuurder, zoodat het »bestuur tegen hem in die qualiteit niet kan »optreden;

»dat het geopposeerde bestuur dat beweren »bestrijdt, door te wijzen op art. 7 der akte van »oprigting waarin met zoovele woorden geschreven »is, dat het bestuur der stichting dadelijk bij de »onderteekening op P. overgaat en verder door »te beweren dat de wet niet vordert eene erken»ning, om aan eene vereeniging van *goederen* »regtspersoonlijkheid te geven;

»dat ten aanzien van de vordering zelve op»posant beweert:

»1°. dat bij de akte van den 6 September 1870 »geene schenking is gedaan aan eene instelling »van de doode hand, maar dat er slechts eene »vereeniging van personen tot een bepaald doel »is opgerigt;

»2°. dat al hadde er eene schenking onder de »levenden aan eene instelling van de doode hand »plaats gehad, in alle gevallen de koninklijke »magtiging tot aanvaarding der schenking niet is »gegeven en volgens de wet op de successie, eerst »van den dag der koninklijke magtiging, de termijn »loopt tot het indienen eener memorie van suc»cessie; terwijl ook volgens het B. W. de konink»lijke magtiging noodzakelijk is, om de quaestieuse

6340. »handeling als schenking van kracht te doen »zijn;

»3°. dat er niets blijkt van eenige uitdrukkelijke »aanneming der schenking noch door de begif- »tigde zelve (in casu de stichting) noch door »een derde namens haar, zoodat de schen- »king imperfect is en alleen eene volbragte schen- »king aanleiding kan geven tot heffing van regt »van successie, daar wel is waar P. van W. »effecten heeft overgenomen, doch dat deze daad »van P. in privé niet is eene uitdrukkelijke aan- »neming der schenking door den bestuurder na- »mens de stichting;

»4°. dat de onroerende goederen niet zijn over- »gedragen en eerst door de overdragt in eigendom »overgaan aan de begiftigde en dus ook dan eerst »belastbaar worden voor successieregt;

»dat het geopposeerde bestuur, bij memorie »van 16 October 1872, aan opposant beteekend »bn exploit van den deurwaarder V. dd. 21 »October 1872, in de eerste plaats betoogt: dat »bij de akte van 6 September 1870 niet is op- »gerigt eene vereeniging van personen met een »bepaald doel, maar eene universitas rerum, aan »welke instelling tevens eene schenking is gedaan, »hoedanige schenkingen bij de wet op de successie »zijn belast geworden, en dat hier geen sprake »is van het heffen van een regt van registratie »op eene notariële akte van schenking, maar dat »bij gemelde akte aan de stichting (eene instelling »van de doode hand, bij dezelfde akte in het »leven geroepen) de oprigters een gedeelte van »hun vermogen hebben weggeschonken, zoodat

6340. »opposant in zijne hoedanigheid van bestuurder, »verpligt was om van die schenking aangifte te »doen, overeenkomstig de bepalingen van de »wetten op de successie en overgang;

»dat voorts het geopposeerd bestuur de bewe»ringen van den opposant bestrijdt en in sub»stantie aanvoert, ten aanzien van het eerste »punt: dat dit genoegzaam wederlegd wordt door »het voorafgegane betoog van de gegrondheid der »vordering en dat niet de vorm van de akte de »verschuldigdheid regelt van het regt, maar dat »de afstand *om niet* aan de instelling van de »doode hand, de heffing der belasting wettigt;

»ten aanzien van het tweede punt:

»dat hoewel de termijn van aangifte voor de »successie eerst begint te loopen van den dag »der koninklijke magtiging tot aanvaarding van »het geschenk, dit in casu van geenen invloed »is, omdat de D.-stichting niet is een openbaar, »noch een godsdienstig gesticht en dus ook de »koninklijke magtiging tot aanvaarding niet noodig »was en art. 1717 B. W. daarop niet van toe»passing is;

»ten aanzien van het derde punt:

»dat niet gevorderd wordt regt van registratie »op eene akte houdende overeenkomst van schen»king, maar dat gevorderd wordt het speciaal »regt bij art. 59 der wet van 13 Mei 1859 in»gesteld voor alle schenkingen aan instellingen »van de doode hand; dat alle afstand om niet »hieronder is begrepen en dat het onjuist is dat »opposant slechts in privé bij de akte zou zijn »verschenen, en alzoo niet voor de stichting heeft

6340. »kunnen aannemen, daar bij de akte opposant »het beheer onmiddellijk heeft aanvaard, welke »aanvaarding de uitdrukkelijke aanneming der »schenking mede brengt, terwijl de schenking »van de effecten aan toonder reeds door de en- »kele overgifte der stukken aan den beheerder »voldoende is om de schenking van kracht te »doen zijn;

»ten aanzien van het vierde punt:

»dat bij art. 59 der wet van 13 Mei 1859 »schenkingen onder de levenden aan instellingen »van de doode hand worden beschouwd, alsof het »geschonkene krachtens uitersten wil bij legaat »was verkregen, zoodat even als het successieregt »van een legaat, ook dit speciaal regt op de »schenking is verschuldigd, onafhankelijk van de »vraag of de geschonkene onroerende goederen »reeds aan den begiftigde zijn geleverd, even »als ook het registratieregt op eene gewone schen- »king reeds verschuldigd is op de akte vóór de »overdragt;

»dat opposant, bij nadere memorie, zijne sus- »tenuen nader heeft ontwikkeld en de beweringen »van het geopposeerde bestuur heeft bestreden »en daarenboven zich heeft beroepen op de Ar- »menwet, volgens welke, in dien D.-stichting »eene stichting is, zooals het bestuur haar be- »grijpt, die stichting is eene instelling van lief- »dadigheid en alzoo de bepalingen betreffende de »inrigting en het bestuur moeten worden mede- »gedeeld aan het bestuur der gemeente waar ze »is gevestigd; dat die mededeeling niet heeft »plaats gehad, daar opposant oordeelt dat de

6340. »instelling niet in die termen valt; dat echter »uit de niet mededeeling volgt, dat de instelling, »volgens art. 7 der Armenwet, mist de bevoegd»heid tot het aangaan van burgerlijke handelingen »en alzoo de bevoegdheid tot het aangaan eener »overeenkomst van schenking, waaruit volgt, »dat de handeling bij de akte van 6 September »1870 beschreven geene schenking kan zijn;

»dat geopposeerde, bij memorie van dupliek, »zijne sustenuen heeft volgehouden en ten aanzien »van het beroep van opposant op de Armenwet »heeft aangevoerd, dat verzuim van opposant in »het naleven der vormen bij de wet voorgeschreven, »wel ten gevolge kan hebben dat de handelingen »volgens de burgerlijke wet nietig zijn, maar »geenszins dat opposant bevrijd zou zijn van eene »belasting die hij zoude verschuldigd zijn, wan»neer hij die vormen had in acht genomen;

»O., wat het regt betreft: dat in de eerste »plaats door opposant is aangevoerd, dat het on»derwerpelijk geschil bij dading zoude zijn ge»eindigd, uithoofde bij vonnis dezer regtbank van »den 20sten Maart 1872 het roijement der zaak »is gelast;

»O., dat het bestuur der registratie, door de »intrekking van het alstoen uitgevaardigd dwang»schrift, alleen afstand van de instantie heeft »gedaan, welke door tegenpartij is aangenomen, »waardoor alles over en weder in denzelfden »toestand is gebragt, als waarin de zaak was »vóór de beteekening van het dwangschrift; maar »hier geenerlei dading over de hoofdvordering »zelve heeft plaats gegrepen, zoodat het bestuur

6340. »der registratie allezins bevoegd was, om bij »vernieuwd dwangschrift nogmaals de vordering »in te stellen;

»O., dat wijders door opposant wordt beweerd, »dat de vereeniging bij meergemelde notariële »akte van den 6den September 1870 opgerigt, »tot opname en verpleging van bejaarde lieden, »»D.-Stichting" genaamd, vooralsnog geene regts- »persoonlijkheid heeft verkregen en dat opposant »daarom alsnog de hoedanigheid mist, waarin »het dwangschrift tegen hem is uitgevaardigd.

»O., dat de vereeniging van fonds, tot verple- »ging van bejaarde lieden, zooals die hier heeft »plaats gevonden, zonder dat daaraan regtsper- »soonlijkheid is toegekend, is eene louter private »handeling tusschen contracterende partijen, welke »het haar vrijstaat te wijzigen en te veranderen; »dat mitsdien degeen, welke zich met het beheer »dier invoege zamengebragte fondsen belast, niet »in regtskundigen zin kan geacht worden wettelijk »en daardoor aansprakelijk bestuurder van het te »zamen gebragte fonds te zijn, al gedraagt hij »zich ook als bestuurder en al zij dan ook, zooals »hier, bij de meergemelde akte bepaald, dat het »beheer zoude overgaan op N. P. opposant in »dezen, terwijl in het wezen der zaak, zonder »verkregen regtspersoonlijkheid, de vereeniging »voor den Staat en alzoo ook voor het bestuur »der registratie moet geacht worden niet te bestaan;

»O., dat dus reeds in dit opzigt het bestuur »der registratie zoude zijn niet ontvankelijk;

»O. verder, wat het fond der vordering zelve »betreft, dat om te beoordeelen of ter zake als

6340. »in het dwangschrift vermeld, de betaling van de »gevorderde som verschuldigd is, vóór alles dient »te worden uitgemaakt of hier eene werkelijke »schenking onder de levenden heeft plaats gevonden;

»O. hieromtrent; dat blijkens meergemelde nota»riële akte van 6 September 1870, N. P. en Mr. »G. W. verklaard hebben, eene vereeniging ter »opname en verpleging van bejaarde lieden te »hebben aangegaan, welke vereeniging zal dragen »den naam van D.-stichting; dat vervolgens wordt »verklaard wat aan waardijen, tot vorming dezer »stichting, van wederzijde wordt aangebragt, waar»bij alle denkbeeld van schenking reeds wegvalt; »dat het zamengebragt fonds de duidelijke strek»king had, om de stichting zelve in het leven »te roepen en zij toch wel, zonder nog te be»staan, geene schenking aanvaarden kan;

»O., dat volgens art. 1703 B. W., schenking is »eene overeenkomst, waarbij de schenker bij zijn »leven om niet en onherroepelijk eenig goed af»staat, ten behoeve van den begiftigde die het»zelve aanneemt;

»O., dat tot iedere overeenkomst, volgens art. »1349 B. W., vereischt wordt, dat een of meer »personen zich jegens een of meer anderen »verbinden, doch dat hier, *de een of meer an»dere personen*, jegens welke voornoemde P. en »W. zich verbinden, ontbreken, waaruit volgt, »dat hier geene overeenkomst bestaat en er der»halve ook geene schenking bestaan kan;

»O. toch, dat uit voormelde akte geene oude »lieden regten kunnen putten op opname of ver»pleging en ook de Staat zelf niet bevoegd zoude

6340. »zijn op de bestemming der vruchten van het »bijeengebragte fonds toezigt of invloed van eeni»gen aard uit te oefenen, daar, bij opgemelde »akte, alleen regten en verpligtingen tusschen de »daarbij verschenen partijen geschapen zijn;

»O., dat verder tot eene schenking, volgens art. »1703 B. W. vereischt wordt, dat de schenking »door den begiftigde wordt aangenomen, maar »dat hier nog geene begiftigde aanwezig was; »dat ook de D's-Stichting niet geacht kan worden »de schenking te hebben aangenomen, daar»gelaten dat zoo zij bestaan had, de koninklijke »goedkeuring vóór de aanvaarding zoude vereischt »zijn, maar dat in werkelijkheid bij het passeren »der akte, de stichting zelve nog niet aanwezig »was, en de akte diende, om haar in het leven »te roepen;

»O., dat de overname der bovengemelde obli»gatien Nederlandsche werkelijke schuld door den »comparant N. P. uit handen van Mr. G. W., en »door dezen in de vereeniging gebragt, zooals in ge»melde notariële akte gerelateerd, onmogelijk als »eene aanvaarding van een geschenk aan de »stichting kan worden beschouwd, omdat hierbij, »zoowel wat de inhoud der bewoording als de »geest der handeling zelve betreft, aan geene »aanvaarding van een geschenk gedacht is, maar »alleen geconstateerd is in wiens handen voornoem»de obligatiën zouden berusten, die Mr. W. in»bragt, om de stichting te helpen vormen;

»O., dat volgens art. 1703 B. W. een vereischte »van een geschenk is, dat het onherroepelijk »zij, maar dat in casu de onherroepelijkheid van

6340. »de beweerde schenking niet is af te leiden uit »de bepaling voorkomende in art. 3 van meer- »gezegde notariële akte, luidende: »De vereeni- »»ging wordt aangegaan voor onbepaalden tijd", »daar het woord *onbepaald* niet in den zin van »*onbeperkt* kan worden opgevat, maar integendeel »toelaat eene nadere bepaling van den duur der »vereeniging, en dat, daar gemelde N. P. en »Mr. G. W. zich wel onderling, maar zich jegens »geen derden verbonden hebben, het hun buiten »kijf geheel vrijstaat, om met onderlinge toe- »stemming, de zamengebragte waardijen weder »tot zich te nemen, ieder voor zich zijn aandeel, »en hunne onderlinge vereeniging te ontbinden, »waardoor ook alle denkbeeld vervalt van eene »schenking aan de doode hand, zooals zulks het »bestuur der registratie wil doen voorkomen;

»O. eindelijk, dat er hier te lande geene belas- »ting bestaat op het stichten van liefdadige in- »stellingen, maar dezelve bedektelijk door het »bestuur der registratie zouden worden ingevoerd, »indien aan hetzelfde bestuur toegelaten werd, »om regten te heffen op het bijeenbrengen van »fondsen tot oprigting van dergelijke instellingen »of liefdadige doeleinden;

»O., dat buiten de niet-ontvankelijkheid van de »geopposeerde genoegzaam blijkt van de onge- »grondheid der vordering, wat het fonds der zaak »betreft en mitsdien alle termen bestaan om voor- »meld dwangschrift te vernietigen;

»Gehoord het Openbaar Ministerie in deszelfs »conclusie tot ontzegging van de vordering van »het bestuur;

6340. »Regtdoende:

»Verklaart dat de opposant teregt is gekomen »in verzet tegen het dwangschrift;

»Verklaart alzoo dat verzet goed en van waarde;

»Vernietigt mitsdien het meergemeld executoir »verklaard dwangschrift met alle gevolgen van dien, »onder verwijzing van het bestuur der registratie »in de kosten van het proces."

De Lands-advokaten, geraadpleegd omtrent het instellen eener voorziening in cassatie tegen dit vonnis, hebben bij hun advies van den 9 Junij 1873 n°. 744 F. 9 dit ontraden op de volgende gronden:

»Met de bij het vonnis aangenomen exceptie, »dat P. niet zou bezitten de hoedanigheid van »bewindvoerder, waarin hij wordt aangesproken, »omdat de D's-Stichting niet als regtspersoon is »erkend, zouden wij ons moeijelijk kunnen ver- »eenigen. De regtbank heeft daarbij blijkbaar het »oog gehad op art. 12 der wet op de vereeniging »van 22 April 1855 (*Stsbl.* n°. 32). Maar wij »gelooven niet, dat die wet ook van toepassing »is op stichtingen (universitates rerum).

»Wat de hoofdzaak betreft, blijven wij wel »van meening, dat hetgeen bij de akte van oprig- »ting van een zedelijk ligchaam titulo gratuito »daarin door de leden wordt ingebragt moet »worden beschouwd als gift of schenking, waarop »het regt van successie van art. 59 der wet »van 13 Mei 1859 (*Stsbl.* n°. 36) verschuldigd »is, mits die inbreng voor het overige voldoe aan »de wettelijke vereischten van schenking. Dit »echter is hier, volgens de feitelijke beslissing

6340. »van het vonnis, het geval niet. De regtbank toch »beslist daarbij: 1°. dat de gift niet is onherroe»pelijk; en 2°. dat zij door den donataris niet is »aangenomen.

»Al moge nu de juistheid dezer beslissingen »niet boven alle bedenking zijn, zij zijn feitelijk, »en daarop kan dus in cassatie niet worden terug»gekomen; en in jure vervalt daarmede het denk»beeld van schenking in den zin der wet. (Art. »1703 B. W.)"

Op grond van dit advies is van het instellen eener voorziening in cassatie afgezien. De leer van het vonnis moet evenwel niet tot rigtsnoer worden genomen. (*Miss. van* 1 *Julij* 1873 n°. 19.)

6341. **SCHEPEN EN VAARTUIGEN.** *Standplaatsen der scheepsmeters.* De bij de circulaire n°. 940 (1) gedane opgave van de standplaatsen der beëdigde scheepsmeters is in zoo verre gewijzigd, dat *Vlissingen*, in plaats van *Middelburg* als standplaats van den beëedigden scheepsmeter is aangewezen. (*Circulaire van* 21 *April* 1874 n°. 968).

6342. **SUCCESSIE.** *Aangifte. Gemagtigde. Vereischten der volmagt tot het doen van aangifte.* Volgens art. 18 der wet op het regt van successie en van overgang kan de aangifte geschieden krachtens eene schriftelijke aan de memorie gehechte volmagt. De vraag deed zich voor, of genoegen kon worden genomen met de aangifte door een' gemagtigde, op wien door den erfgenaam A. volmagt was verleend »om de nalatenschap te re-

---

(1) P. W. n°. 5617.

6342. »gelen," en door den erfgenaam B. »om zijne »erfregten in de nalatenschap te verkoopen en »alles meer te doen of te laten verrigten hetgeen »zal worden gevorderd."

Het bestuur, hieromtrent geraadpleegd, heeft te kennen gegeven dat, wat betreft de volmagt door A. verleend, de gemagtigde op grond van art. 1833 B. W. ongetwijfeld bevoegd is tot het verrigten van alle daden van beheer betrekkelijk de nalatenschap en alzoo ook tot het doen van aangifte (1), terwijl wat aangaat de volmagt door B. gegeven, ook de bewoordingen dezer volmagt kunnen gerekend worden den last te bevatten om daden van beheer betrekkelijk de nalatenschap te doen, en dus ook dien daad van beheer, die in het doen van aangifte bestaat. (*Miss.* 26 *Augustus* 1872 no. 41).

6343. *Aangifte. Schatting van de waarde van eene schuldvordering in het actief eener nalatenschap op nihil, op grond dat door den erflater (schuldeischer) op het onderhandsche schuldbewijs is aangeteekend dat, indien de schuldenaar hem overleeft, de door dezen schuldig erkende som niet teruggegeven behoeft te worden.* In de memorie van aangifte van de nalatenschap van A. kwam onder het actief de navolgende post voor:

»Eene schuldvordering ten laste van B. lui»dende als volgt:

»»Op vertoon accepteer ik ondergeteekende B. »»landbouwer te W., te betalen aan A. landbou-

---

(1) *Circ.* 878 *ad art.* 18.

6343. »»wer te G., de som van *f* 1000, waarde in ge-
»»leend geld genoten.

»»W. den.... goed voor een duizend gulden.

»»(*geteekend*) B."

»Daaronder staat:

»»Indien B. mij overleeft, behoeft hij deze »»*f* 1000 niet terug te geven.

»»(*geteekend*) A."

»gewaardeerd op........nihil."

Uit de wijze waarop deze schuldvordering in de aangifte wordt omschreven, in verband met de omstandigheid dat in die aangifte nog twee schuldvorderingen ten laste van denzelfden persoon op het volle bedrag van het verschuldigde kapitaal waren geschat, moest noodwendig worden afgeleid, dat dè schatting der onderwerpelijke schuldvordering op nihil dáármede zamenhangt, dat op het van die vordering bestaande onderhandsche schuldbewijs door den schuldeischer (die door den schuldenaar is overleefd) de vorenbedoelde aanteekening is gesteld.

Die aanteekening, nu, mogt op de schatting van de waarde der schuldvordering geen invloed hebben, daar, ook naar de leer van de regtbank te *Tiel* (vonnis dd. 27 September 1850, *Weekblad v. h. Regt* n°. 1170, hetwelk is bevestigd door het Hof van *Gelderland* bij arrest dd. 25 Junij 1851, *Weekblad v. h. Regt* n°. 1244), eene aanteekening van den voormelden inhoud alle regtsgeldige kracht mist, »omdat" — zoo luidt het in alle opzigten juiste motief van gemeld regtscollegie — »zij behelst eene verklaring van den schuldeischer »van hetgeen hij wil dat na zijnen dood zal ge-

6343. »schieden en hierbij de tot een uitersten wil »vereischte formaliteit niet is nagekomen, en, »zoo het aangeteekende niet als eene testamen- »taire beschikking, maar als eene schenking »onder de levenden beschouwd kon worden en »zoodanige schenking ook, dewijl zij in deze eene »kwijtschelding zoude bevatten, bij onderhandsch »geschrift gedaan, geldig was, dan ook in dat »geval dat aangeteekende krachteloos was, daar »die schenking bij het leven van den schenker »door den begiftigde had moeten zijn aangeno- »men." (1)

Het schuldbewijs had derhalve, niettegenstaande de daarop voorkomende aanteekening, ten dage van het overlijden volle kracht.

Eerbiedigen de erfgenamen niettemin die aanteekening, dan is zulks hunne volkomen vrijwillige daad, doch neemt dit niet weg, dat zij het schuldbewijs in zijn volle kracht erven, en dus dienovereenkomstig de schuldvordering in de aangifte moeten schatten.

In de schatting der schuldvordering, zooals die in de aangifte had plaats gehad, kon alzoo niet worden berust. (*Miss.* 29 *November* 1872 n°. 58).

6344. *Erfopvolging. Nalatenschap van een vreemdeling, die hier te lande was gedomicilieerd en a. i. overlijdt. Vererft deze nalatenschap naar de Nederlandsche of naar de vreemde wet?* Hier te lande, alwaar hij zijne laatste woonplaats had, overlijdt ab intestato iemand die geen Nederlander maar

---

(1) *Diephuis* (2e druk) deel IX n°. 169.

6344. vreemdeling was. Het land, waartoe hij behoorde, was *Zwitserland*, kanton *Tessino*.

Voor de toepassing der wet op het regt van successie moest de vraag beantwoord worden, of de Nederlandsche, dan wel de Tessinosche wet op de erfopvolging bij versterf moet beslissen, door wie zijne nalatenschap wordt geërfd.

Zijne bloedverwanten beweerden het laatste, en voerden voorts aan dat, ofschoon de erflater benevens zijne ouders, broeders en zusters had achtergelaten, volgens de Tessinosche wet, zijne ouders zijne eenige erfgenamen waren.

Van den anderen kant werd het navolgende aangevoerd. De wetten op de erfopvolging bij versterf behooren tot de *Statuta personalia* (1). Voor de *Statuta personalia* van den vreemdeling geldt niet zijne eigene wet, maar, volgens art. 9 der wet houdende Alg. bep. der wetgev. van het Koningrijk, de Nederlansche wet (2). Volgens de Nederlandsche wet wordt des erflaters nalatenschap voor de eene helft door zijne ouders en voor de wederhelft door zijne broeders en zusters geërfd.

De landsadvokaten, omtrent de vraag geraadpleegd, geven bij hun advies van den 12 Junij 1873, n°. 747, F. 10, te kennen, dat, naar hunne meening, de Nederlandsche wet van toepassing is.

Zij voeren daaromtrent het volgende aan:

»Onze wet regelt het erfregt, den overgang »van goederen, ab intestato nagelaten. De erflater

---

(1) Vergel. P. W. n°s. 3424, 5124 en 5251.

(2) Vergel. *Opzoomer* ad art. en *Diephuis*, het Ned. burg. regt, 1869, Dl. I. pag. 59 en v.

6344. »was Nederlandsch *ingezeten*, en zijne nalaten-»schap bevatte *onroerend* goed. Op welken grond »zal de Tessinosche wet in Nederland moeten »gelden? De verwanten van den erflater kunnen »onderling die goederen der nalatenschap ver-»deelen zooals zij goed zullen vinden; maar de »*regten* op die goederen worden alleen *verkregen* »door en naar de Nederlandsche wet van erfop-»volging."

Het bestuur heeft zich met het door de lands-advocaten gegeven antwoord op de vraag vereenigd, en dientengevolge voorgeschreven, om dat antwoord voor de toepassing der wet op het regt van successie tot rigtsnoer te doen nemen. (*Miss. van* 19 *Junij* 1873, *n°.* 20).

6345. *Interest wegens verleend uitstel. Teruggave.* Uit de beslissing medegedeeld in dit werk onder nommer 5966 werd afgeleid, dat geene teruggave kon plaats hebben van den interest die, ten gevolge van verlenging van den termijn van aangifte, naar art. 61 der wet op het regt van successie en van overgang betaald was, toen later bleek, dat de belasting waarover die interest werd geheven als niet verschuldigd moest worden teruggegeven.

Ten onregte. Bij de aangehaalde beslissing betrof het de vraag of voor teruggave vatbaar was interest, betaald van belasting die *teregt* geheven werd, terwijl het hier daarentegen geldt belasting die *ten onregte* was geheven, en dus ook *ten onregte* geheven interest. Die beslissing mist in het onderwerpelijk geval dus alle toepassing. Met de onverschuldigd betaalde belasting moest ook de

6345. interest als onverschuldigd betaald worden teruggegeven. (*Miss. van 23 Augustus 1872, n°. 31*).

6346. *Legaat aan eene kerk van een jaarlijksche rente, om daaruit te bestrijden de jaarwedden van de onderwijzers eener op te rigten school. Tijdens het overlijden der erflaatster is de school nog niet opgerigt. Making onder voorwaarde.* Eene erflaatster die hare kinderen tot eenige erfgenamen naliet, had bij testament de navolgende beschikking gemaakt:

»Ik legateer aan de R. C. Kerk der parochie »van A. eene jaarlijksche rente van *f* 500, te be»talen jaarlijks op den 1 Mei aan het bestuur der »genoemde kerk, om daaruit zoover mogelijk te »bestrijden de jaarwedden van de tijdelijke onder»wijzers der binnen deze gemeente op te rigten »bijzondere R. C. school, terwijl die rente nim»mer, onder welk voorwendsel ook, tot eenig »ander doel zal mogen worden aangewend, met »dien verstande dat, ingeval die bijzondere school »te eeniger tijd mogt worden opgeheven, die rente »alsdan niet langer zal verschuldigd zijn, gelijk »die ook bij tijdelijke opheffing der school, ge»durende dien stilstand niet zal behoeven te wor»den uitbetaald."

In de memorie van aangifte van de nalatenschap der erflaatster werd verklaard, dat er te A. nog geene bijzondere R. C. school is opgerigt, zoodat de voormelde beschikking vooralsnog onuitgevoerd blijft.

Er bestond verschil van gevoelen omtrent het aan deze beschikking toe te kennen regtsgevolg. Terwijl aan de eene zijde werd beweerd, dat de

6346. rente gelegateerd was onder de opschortende voorwaarde dat te A. eene bijzondere R. C. school zou worden opgerigt en daaraan onderwijzers zouden worden verbonden, was men aan de andere zijde van oordeel, dat het regt op de rente dadelijk door de R. C. kerk der parochie van A. was verkregen, echter onder den last, om wanneer te A. eene bijzondere R. C. school werd gesticht, de renten alsdan tot het voorschreven doeleinde te besteden.

Het bestuur, omtrent deze zaak geraadpleegd, heeft zich bij het eerste gevoelen aangesloten.

De erflaatster verklaart uitdrukkelijk dat zij de rente legateert, om daaruit zoover mogelijk te bestrijden de jaarwedden van de onderwijzers der op te rigten school; zij verbindt voorts de rente zoodanig aan het bestaan der school, dat wanneer deze te eeniger tijd mogt worden opgeheven, de rente niet langer zal verschuldigd zijn; zelfs bepaalt zij dat bij stilstand der school ook de rente tijdelijk ophoudt.

Al deze bepalingen in haar onderling verband beschouwd toonen voldoende aan, dat de R. C. kerk te A. tot op het tijdstip dat aldaar eene bijzondere R. C. school zal zijn gesticht en daaraan een onderwijzer zal zijn verbonden, onbevoegd is de uitkeering te vorderen.

Is dit zoo, dan heeft de making vooralsnog geen effect en moet hare uitwerking gezegd worden geheel afhankelijk te zijn van de vervulling der bedoelde toekomstige en onzekere gebeurtenis, waaruit volgt dat, zoolang deze gebeurtenis niet heeft plaats gehad, van geene vordering van

6346. successieregt van het legaat, ten laste van de R. C. kerk te A. sprake kan zijn (1).

Deze opvatting komt ook daarom het meest aannemelijk voor, omdat zij met die der erfgenamen bij de aangifte overeenstemt (2). (*Miss. van* 25 *September* 1872, *n°.* 37).

6347. ***Legaat. Bepaling bij testament dat de door den testateur benoemde voogd over zijne minderjarige kinderen ten eigen bate voor beheer in rekening kan brengen* 5 *p Ct. van het netto bedrag der in de opgedragen voogdij voor ieder der minderjarigen te ontvangen inkomsten.***

Vonnis der arr. regtbank te *Utrecht* d.d. 23 October 1872.

»Wat betreft de daadzaken:

»Overwegende, dat het tusschen partijen buiten »geschil is, dat de Heer Jkh. C. C. A v. R., ge»woond hebbende te U., en overleden te H. den »28 Mei 1871, bij testament verleden voor den »Notaris G. H. v. d. B. te U. de dato 28 Februarij »1870, tot erfgenaam voor het beschikbaar deel »zijner nalatenschap, of één vijfde, heeft benoemd »zijne echtgenoote H. M. S. J. E., en tot voogd »over zijne vier minderjarige kinderen, uit twee »vorige huwelijken, zijne erfgenamen ab intestato, »R. S., en dat dezen daarbij het regt is verleend, »om, *indien hij als voogd mogt optreden*, ten eigen »bate *voor beheer* in rekening te brengen vijf per»cent van het netto bedrag der in de opgedragen »voogdij voor ieder der minderjarigen te ont»vangen inkomsten;

(1) Verg. P. W. no. 5877.

(2) Verg. P. W. no. 5880. — Sprenger van Eyk, § 392, al. 4.

6347. »O., dat het al verder buiten geschil is, dat »op den 12 December 1871, door de weduwe en »S., ter voldoening aan art. 10 der wet van 13 »Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36) op het regt van suc»cessie en van overgang, ten kantore der succes»sieregten te U. eene memorie van aangifte is »ingediend, dat daarin geene melding is gemaakt »van het aan den voogd in voege voorschreven »toegekende regt, dat daarvan ook geene nadere »aangifte is gedaan, en dienvolgens deswege geen »successieregt is geheven;

»O., dat het geopposeerde bestuur vervolgens, »na vruchtelooze aanmaning, tegen de opposanten »op 18 Maart 1872 heeft uitgevaardigd een door »den kantonregter te U. behoorlijk executoir ver»klaard dwangschrift tot betaling van een bedrag »van *f* 3174, wegens:

»*a.* regt van successie 10 pCt. van »*f* 20000	*f* 2000
»in mindering hiervan komt echter, het»geen de weduwe van den erflater reeds »op de ingeleverde aangifte heeft be»taald, zijnde van 1/5 of *f* 4000 4 pCt.	» 160
»Blijft . .	*f* 1840
»*b.* voor 1/4 verhooging van het ver»schuldigde regt, als boete	*f* 460
»*c.* voor 38 opcenten	» 874
»Te zamen . .	*f* 3174

»behoudens vermeerdering of vermindering vol»gens latere regeling, met de kosten van ver»volging en zulks op grond, dat de onderwerpe»lijke making is een voorwaardelijk legaat, waar-

6347. »van overeenkomstig de wet tien percent voor »regt van successie is verschuldigd, onverminderd »de acht en dertig opcenten;

»O., dat de opposanten bij akte van 30 Maart »1872 tegen dit dwangschrift in verzet zijn »gekomen bij deze regtbank, met dagvaarding van »het bestuur der registratie en domeinen voor- »noemd, ter teregtzitting van 17 April 1872, »ten einde hen te hooren verklaren goede oppo- »santen tegen het tegen hen uitgevaardigd dwang- »schrift, dat dwangschrift te hooren verklaren »nietig en van onwaarde, het te zien stellen »buiten effect, en zich te zien veroordeelen in »de kosten van het geding, op grond als daarbij »verder vermeld, dat 1° in het onderhavige geval »niet kan worden gedacht aan een *erven* of *ver-* »*krijgen uit den boedel* van den overledene, 2°. »dat er niet eens blijkt dat er *iets* verkregen »wordt, 3e dat er, zoo al dit, niet verkregen »wordt *door diens overlijden*, maar door de ges- »tie van den voogd, 4° dat in ieder geval al- »leen wat als *liberaliteit* van den testateur uit »zijn boedel door overlijden wordt verkregen is »belast, niet hetgeen, waarvoor een aequivalent »wordt gepraesteerd of in den boedel komt, gelijk »in casu, waar de voogd de faculteit krijgt om »loon te rekenen, maar niet als geschenk, gift »of legaat (ex liberalitate), maar *voor zijn beheer;* »dat alzoo de geciteerde bepaling even weinig »een zuiver als een voorwaardelijk legaat of »eene periodieke uitkeering oplevert, uit op den »oogenblik des doods bestaande aktiviteiten der »nalatenschap of uit eene door den overledene

6347. »nagelaten bezitting; dat het loon zóó dat al zal »genoten worden in de toekomst, niet zal genoten »worden uit den massalen boedel of uit daartoe »speciaal bij het testament aangewezen goederen »diens boedels, maar uit de winsten van goederen »van derden, en dat er alzoo voor de opposanten »geen aanleiding was, om in de door hen inge- »diende memorie van aangifte der nalatenschap »melding van die bepaling te maken, en de op- »posanten ook niet zouden geweten hebben, op »welke waarde zij die onzekere faculteit om loon »te trekken hadden moeten stellen, en het hun »ten eenenmale onverklaarbaar is, welke grond »er bestaat voor de berekening door het bestuur »bij het dwangschrift opgenomen, en eindelijk »dat door het bestuur niet is beweerd veel min »aangewezen, dat door het fixum van vijf percent »volstrekte onevenredigheid zou bestaan tusschen »het loon en de lasten en bezwaren aan het »voogdijbeheer verbonden; — welke gronden door »opposanten bij memorie van repliek nog nader »zijn ontwikkeld;

»O., dat het geopposeerde bestuur bij memorie »van dupliek nader als zijne meening heeft aan- »gevoerd, dat de onderwerpelijke making een »periodieke uitkeering ten onderwerp heeft, die »uit den boedel wordt verkregen; dat het be- »heer van den voogd de voorwaarde, en *niet* de »oorzaak der verkrijging is, daar anders ook het »beheer *alleen* voldoende zou moeten zijn om loon »in rekening te kunnen brengen, dat dan daar- »voor geene beschikking van den erflater noodig »zou moeten wezen (niettegenstaande art. 469 van

6347. »het B. W. juist het tegendeel zegt) en alsdan »het regt van den voogd, met betrekking tot het »loon, geheel gelijk zou staan met dat van den »bewindvoerder en den executeur testamentair;

»dat het onjuist is te beweren, dat de waarde van »deze uitkeering niet te bepalen zou zijn, daar »die bestaat in vijf procent van de zuivere inkom»sten van bepaald aangewezen goederen van aan»zienlijke waarde; dat, wat in het tweede lid »van art. 469 van het B. W. loon wordt genoemd, »uit den aard der zaak geen loon kan heeten, »omdat na aanneming der voogdij, onverschillig »of de erflater daarvoor al dan niet eene beloo»ning zoo willen toekennen, de pligten van den »voogd geheel door de wet worden geregeld en »geen 't minste zwaarder worden gemaakt of ge»faciliteerd;

»dat alzoo die belooning niet het equivalent is »der verbindtenis om te doen, maar eene over»dragt, waar geen equivalent tegenover staat en »dus eene schenking, dat al was in casu ook het »doel van den erflater, om den legataris te nopen »de betrekking te aanvaarden of wel met meer »nauwgezetheid uit te voeren, dit zeker is, dat »na de aanvaarding der voogdij, de verpligtingen »van den voogd, zooals die bij de wet zijn om»schreven, door het legaat niet de minste uitbrei»ding hebben ondergaan, de legataris als voogd »gelijk staat met ieder anderen voogd, en dus »het beheer gratis moet voeren;

»dat de toegekende vijf procent niet het loon »kan zijn van iets, dat niet voor belooning vat»baar is, dat het laatste lid van art. 469 van

6347. »het B. W. alleen strekt om een misverstand te »voorkomen, dat uit het 1e lid van het artikel »zou kunnen ontstaan, daar, indien dit laatste »lid niet bestond, wanneer de langstlevende der »ouders aan den voogd eene som onder den titel »van *loon* had besproken, op grond van het arti»kel, dat alsdan alleen uit het eerste lid bestond, »ten gevolge van een onjuist regtsbegrip omtrent »den aard dezer beschikking, de eveneens onjuiste »gevolgtrekking zou kunnen worden gemaakt, dat »de beschikking aan nietigheid laboreerde, op alle »deze gronden persisterende bij de genomen con»clusie;

»Wat betreft het regt:

»O., dat volgens art. 1 der wet van 13 Mei »1859 (*Stbl.* n°. 36) op het regt van successie »en van overgang, onder den naam van regt van »successie eene belasting wordt geheven van al »wat »geërfd of verkregen wordt uit den boedel »»van een ingezeten des rijks door zijn overlijden", »doch dat aan de daarbij bedoelde belasting niet »worden onderworpen de belooningen voor werk»zaamheden door den erflater bij testament be»paald; en dat door de woorden van dat artikel: »»verkrijgen uit den boedel" alleen is bedoeld »het verkrijgen van een legaat, van eene gift, »voortspruitende uit des erflaters liberaliteit, door »hem bij testament vermaakt;

»O., dat nu wel de voogdij in den regel is eene »onbezoldigde betrekking, zoo dat de voogd, hoe »groot zijne verpligtingen ook zijn, krachtens de »wet alléén, tot geen loon hoegenaamd geregtigd »is, waaruit het gevolg zou kunnen worden af-

6347. »geleid, dat hetgeen door een erflater bij testa»ment aan een voogd wordt gemaakt, hetzij dit »bestaat in een periodieke uitkeering of in eene »bepaalde geldsom, altijd het karakter eener li»beraliteit heeft, omdat ook zonder die belooning, »de voogd volgens de wet tot hetzelfde zoude zijn »verpligt;

»dat echter art. 469*b* van het B. W. eene uitzon»dering op dien regel toelaat voor het geval dat de »langstlevende der ouders den voogd, dien hij be»noemde, eenig loon heeft toegelegd;

»dat echter bezwaarlijk met het geopposeerde be»stuur kan worden aangenomen, dat laatstgemelde »bepaling alleen daarom in de wet zou zijn opge»nomen om een mogelijk misverstand te voorko»men, alsof het den erflater anders zou verboden »zijn aan den door hem benoemden voogd iets »te vermaken onder den titel van *loon;*

»dat toch de bepaling van het tweede lid van »voormeld wetsartikel tegenover het vooraf gaand »verbod van den voogd, om voor zijn beheer »loon in *rekening te brengen*, veeleer geacht moet »worden te bedoelen, om aan den voogd de be»voegdheid te geven, wèl het *loon te ontvangen*, »hetwelk hem op de daarbij vermelde wijze mogt »zijn toegelegd; en zulks met het kennelijk doel, »om de keuze der ouders in het benoemen van »een voogd over hunne kinderen door een ver»bod van loon-*vordering* niet al te zeer te be»perken;

»O. echter, dat daarvan geen gevolg mag zijn, »dat elke making, hoe aanzienlijk ook, onder den »titel van *loon* door een erflater aan den voogd

6347. »zijner kinderen gedaan, alleen dáárom zou zijn »vrijgesteld van het regt van successie, maar ook »hier de onderscheiding moet worden aangeno-»men ten aanzien van uitvoerders van uiterste »wilsbeschikkingen en bewindvoerders in art. 1068 »van het B. W. uitdrukkelijk gemaakt tusschen »belooning en bijzonder legaat en alleen in het »eerste geval vrijdom van successieregt kan wor-»den aangenomen;

»O. nu, dat in ieder bijzonder geval moet wor-»den onderzocht en beslist, welke de bedoeling »van den erflater is geweest en hoedanig de aard »is der gemaakte beschikking;

»O., dat in casu door den erflater bij zijn tes-»tament is benoemd tot voogd over zijne minder-»jarige kinderen R. S. en hem daarbij het regt »is verleend om: »indien hij als voogd mogt op-»»treden ten eigen bate voor beheer in reke-»»ning te brengen vijf procent van het netto-»»bedrag der in de opgedragen voogdij voor ieder »»der minderjarigen te ontvangen inkomsten";

»O., dat alzoo aan den voogd niet is verzekerd »eene jaarlijksche periodieke terugkeerende in-»komst uit de eigene goederen des erflaters, maar »vijf procent van de jaarlijksche inkomsten der »minderjarigen, naarmate die inkomen;

»O., dat hieruit voldoende blijkt, dat de be-»doeling van den erflater geene andere kan zijn »geweest, dan om den voogd *voor zijn beheer* »eenig *loon* toe te kennen en dat wel procents-»gewijze, zoodat dat loon zal toenemen naarmate »de inkomsten der minderjarige kinderen, ten »gevolge van het bestuur van den voogd grooter

6347. »worden, en tevens om dezen, van wien niet is »gebleken dat hij als bloedverwant of aangehuwde »tot de minderjarigen bestaat, en alzoo *verpligt* »was die betrekking op zich te nemen, daardoor »te nopen de voogdij te aanvaarden;

»O., dat eene vijfprocents belooning van het »netto bedrag der in de opgedragen voogdij voor »ieder der minderjarigen te ontvangen inkomsten »niet is voorgekomen de grenzen eener billijke »belooning te overschrijden, terwijl zulks dan ook »door het bestuur niet uit *dien* hoofde is bestreden;

»O., dat uit het bovenstaande volgt:

»1e dat hier niet wordt verkregen uit den boedel »eens overledenen, maar uit de inkomsten van »minderjarigen, naarmate die inkomen;

»2e dat niet wordt verkregen door of bij gele- »genheid van het overlijden, doch door en naar- »mate de bezittingen der minderjarigen door het »beheer van den voogd vruchten afwerpen;

»3e dat door den erflater in casu geen legaat »of vrijwillige gift is gemaakt, doch hij gebruik »makende van zijn hem bij artikel 469 *b* van het »B. W. toegekend regt, aan den voogd voor zijne »werkzaamheden in geval hij als zoodanig mogt »optreden eenig *loon* heeft verzekerd;

»O., dat diensvolgens het geopposeerde bestuur »niet geregtigd is van deze opposanten te vorderen »wat bij dwangschrift gevorderd wordt; terwijl »er ook geene aanleiding voor de opposanten be- »stond om bij de door hen ingediende memorie »van successie melding te maken van het aan »den bij testament benoemden voogd toegekend »loon;

6347. »Verklaart de opposanten goede opposanten tegen »het hierboven omschreven tegen hen uitgevaar- »digd dwangschrift;

»Verklaart dit mitsdien nietig en van onwaarde;

»Stelt het buiten effect; en

»Verwijst het geopposeerde bestuur in de »kosten."

De tegen dit vonnis ingestelde voorziening in cassatie is verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* van den 23 Mei 1873, luidende:

»Overwegende dat als *eenig* middel van cassatie »is aangevoerd: Schending en verkeerde toepassing »van de artikelen, 1, 2, 3, 9, 10, 20, 21, 22, »23, 36, 41, 46, 54, 56 en 62 der wet van den »13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36), art. 1 der wet van »den 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. 95), art. 64 der wet »van den 22 Frimaire 7de jaar, art. 1, n°. 10, »littera *d* der wet van den 31 December 1870 »(*Stbl.* n°. 233), en de artikelen 469, 639, 921, »922, 1004, 1013, 1014 en 1068 van het B. W. »op grond, dat het bij uitersten wil aan den »voogd toegekend *loon*, als altijd zijnde eene gift, en »uit den boedel van den erflater verkregen, is »een *legaat*, onverschillig of het wordt gegeven »in eens of wel bestaat in eene periodieke uit- »keering; en dat, al ware hier aanwezig een le- »gaat, bedoeld bij art. 1014 van het B. W., dan »nog zoodanig legaat nergens bij de wet wordt »vrijgesteld van het regt van successie;

»O., dat *feitelijk* vast staat, dat aan den bij »uitersten wil benoemden voogd door den erf- »later is toegekend het regt, om voor zijn be- »heer in rekening te brengen vijf percent van

6347. »het netto bedrag der voor ieder der minderja-»rigen te ontvangen inkomsten, en dat almede »*feitelijk* is aangenomen, dat voldoende blijkt dat »de bedoeling van den erflater geene andere kan »zijn geweest dan den voogd voor zijn beheer eenig »*loon* toe te kennen, en dat het voor beheer toe-»gekende de grenzen eener behoorlijke belooning »niet overschrijdt; en dat voorts *regtskundig* is »beslist, dat de erflater daardoor geen *legaat* heeft »gemaakt, doch dat hij, gebruik makende van »het hem bij art. 469 tweede zinsnede van het »B. W. toegekend regt, aan den voogd voor zijne »werkzaamheden eenig *loon* heeft verzekerd;

»O., dat dit artikel (waarop het in deze aan-»komt) met juistheid is toegepast; dat immers »daarbij is bepaald, dat hoewel de voogd ten »eigen bate geene som als loon mag in rekening »brengen, hij nogtans mag ontvangen het loon, »hetwelk hem bij uiterste wilsbeschikking of bij »de in artikel 410 vermelde authentieke akte »mogt zijn toegelegd; en dat daaruit volgt, »dat hoewel het beheer van den voogd in den »regel is buiten belooning, het tegendeel echter »kan worden bepaald; dat het alsdan toegelegde »door de wet zelve wordt genoemd *loon*; dat dit »uitsluit het karakter van *gift* en alzoo mede dat »van *legaat*; en dat dit wordt bevestigd daardoor, »dat zoodanig *loon* kan worden toegelegd zoowel »bij uiterste wilsbeschikking als bij de in art. »410 vermelde authentieke akte, bij welke laatste »geen *legaat* kan worden besproken;

»O., dat alzoo het eenig aangevoerde middel »van cassatie is ongegrond;

6347. »Verwerpt het beroep en veroordeelt het eischend »bestuur in de kosten."

Bij de mededeeling van dit arrest is aan den betrokken directeur bij missive van 27 Junij 1873 n°. 25 het volgende te kennen gegeven:

»Volgens art. 469, lid 1 B. W. is de betrek- »king van voogd uit haren aard een gratuite »last. Dientengevolge is tot dusverre door de ad- »ministratie aangenomen, dat telkens wanneer aan »den voogd, overeenkomstig het 2de lid van even- »gemeld wetsartikel, eenig voordeel is besproken, »aan *liberaliteit* en dus aan *legaat* moet worden »gedacht (1).

»De Hooge Raad heeft, evenwel, bij zijn voor- »meld arrest anders beslist. Volgens dat arrest »volgt uit de bepaling van art. 469 B. W. dat, »hoewel het beheer van den voogd in den regel »is buiten belooning, het tegendeel kan worden be- »paald; dat het alsdan toegelegde door de wet zelve »*loon* wordt genoemd, en dat dit uitsluit het karakter »van *gift* en alzoo mede dat van *legaat*, welke »opvatting dáárdoor wordt bevestigd dat zoodanig »*loon* kan worden toegekend, zoowel bij uiterste »wilsbeschikking als bij de in art. 410 B. W. »vermelde authentieke akte, bij welke laatste geen »*legaat* kan worden besproken.

»Het komt geraden voor, de leer van dit ar- »rest voortaan voor de toepassing der wet op »het regt van successie en van overgang tot »rigtsnoer te nemen.

(1) Verg. P. W. n°. 1347 en 4597.

6347. »Dientengevolge moet hetgeen overeenkomstig »het 2de lid van art. 469 B. W. aan den voogd »voor zijn beheer wordt toegelegd, niet als *legaat*, »maar als *loon* worden aangemerkt, behalve in »die gevallen, waarin het voor beheer toegekende »de grenzen eener behoorlijke belooning mogt »overschrijden, als wanneer het toegekende nood»wendig als *legaat* zou moeten worden beschouwd, »en alzoo aan regt van successie zou moeten wor»den onderworpen."

6348. *Legaat. Bepaling in een testament, dat des testateurs affaire, ten behoeve zijner minderjarige kinderen, door den voogd zal worden voortgezet die voor zijn bestuur en leiding jaarlijks zekere som zal genieten.*

Vonnis der arr.-regtbank te *Amsterdam* dd. 28 October 1873, luidende:

»Overwegende, ten aanzien der feiten:

»dat de opposant in hoedanigheid van execu»teur testamentair van wijlen vrouwe F. A. B., »daartoe benoemd bij authentieke akte, op den »5 Mei 1871 voor den notaris G. J. C. v. V. ge»passeerd, bij exploit van den deurwaarder J. d. »P. N., dd. 4 Januarij 1873, krachtens een dwang»schrift bij het exploit copielijk aangeboden, welk »dwangschrift door den ontvanger van het regt »van successie te A. dd. 27 December 1872 is »afgegeven en door den regter in het 2de kan»ton van dit arrondissement dd. 31 December »1872 is gezien en executoir verklaard, is ge»sommeerd tot betaling aan den Staat der Neder»landen van de som van *f* 2049.30 voor regt van »successie en een tiende verhooging als boete

6348. »wegens te late betaling benevens 38 opcenten, »berekend op de door hem als executeur den 23 »Augustus 1872 ingediende memorie van aangifte »der nalatenschap van genoemde vrouwe, gewoond »hebbende te A. en aldaar overleden den 20 De»cember 1871, wegens de door de erflaatster bij »haar testament, op 15 November 1871 voor voor»noemden notaris verleden, gemaakte beschikking: »»dat de wijnhandel en likeurstokers-affaire door »»haar uitgeoefend, ten bate en schade van hare »»gezamenlijke kinderen zal worden en blijven »»gecontinueerd op denzelfden voet en wijze als »»zulks thans geschiedt, alles onder beheer en »»leiding van G. J. v. d. B., welke voor dat be»»stuur en leiding een jaarlijksch salaris zal ge»»nieten van ƒ 1500";

»dat de opposant bij exploit van den deurwaar»der J. H. S., dd. 11 Januarij 1873 (geregistreerd) »aan het bestuur der registratie en domeinen heeft »aangezegd, dat hij in oppositie komt tegen voor»meld dwangschrift en gezegd bestuur heeft ge»dagvaard ten einde hem opposant te hooren »verklaren goed opposant met nietig en van on»waarde verklaring immers buiten effectstelling »van gezegd dwangschrift en subsidiair niet-ont»vankelijk verklaring of ontzegging der vordering »van het geopposeerde bestuur;

»dat de oppossant tot staving zijner oppositie »aanvoert dat aan hem geene periodieke uitkeering »in den zin van art. 23, lit. *a* der wet van 13 Mei »1859 (*Stbl.* n°. 36), noch naar de bedoeling van »art. 1 derzelfde wet, door genoemde erflaatster »bij gezegd testament uit haren boedel eene uit-

6348. »keering is vermaakt, waarover regt van succes- »sie zou mogen geheven worden; dat het bestuur »heeft voorbijgezien, dat het testament van 15 No- »vember 1871 uitdrukkelijk verwijst naar de authen- »tieke akte van 5 Mei 1871, waarin de opposant »wordt aangesteld tot voogd over de minderjarige »kinderen der testatrice, welke omstandigheid »bewijst, dat de moeder heeft gebruik gemaakt »van het regt haar bij art. 469 2° B. W. toege- »kend tot bepaling van het loon eventueel door »den voogd te genieten; dat hij opposant dus nooit »gelijk de wet vordert, ten einde den Staat aan- »spraak te geven op het regt van successie, iets »kan verkrijgen door liberaliteit der erflaatster »na haar overlijden vermaakt bij uiterste wils- »beschikking, en dat wel uit haren boedel, maar »alleen wat tot betaling van te bewijzen diensten »strekt, volgens bepaling der moeder, die hem »tot voogd aanstelde, terwijl die betaling niet zal »voortkomen uit de activiteiten van den boedel, »maar uit de winsten der voortgezette affaire;

»dat het geopposeerde bestuur bij memorie van »antwoord ter justificatie van het dwangschrift »heeft aangevoerd, dat de vermaking bij uiterste »wilsbeschikking aan den opposant van een jaar- »lijksch salaris van *f* 1500 uit den boedel der »overledene te genieten voor onbepaalden tijd »voor het bestuur en de leiding van den wijn- »handel en de likeurstokersaffaire daarstelt een »legaat eener periodieke uitkeering aan een niet »verwant persoon, waarvoor het regt verschuldigd »is in het dwangschrift berekend, en ter bestrij- »ding der gronden van oppositie zegt, dat hetzij

6348. »de opposant het regt op de uitkeering verkrijge »als voogd, dan wel als bestuurder der affaire, »zulks een gevolg is van de liberaliteit der tes- »tatrice en geen loon uit kracht der wet; dat »verkrijgen door overlijden plaats heeft, wanneer »het overlijden de oorzaak der verkrijging is; »dat het dus onverschillig is of de opposant »verkrijgt op het oogenblik van het overlijden »dan wel door het voeren der administratie; dat »wel is waar de opposant om het besproken »jaargeld te genieten de administratie moet voeren, »maar dat deze testamentaire bepaling een last »daarstelt aan het legaat verbonden, waardoor het »legaat het karakter van liberaliteit niet verliest; »concluderende dat de opposant worde verklaard »kwaad opposant tegen het aan hem beteekend »dwangschrift, dat hem zijn eisch en conclusie »worde ontzegd, immers dat hij daarin niet ont- »vankelijk worde verklaard met bepaling dat be- »doeld dwangschrift zal zijn van waarde en met »veroordeeling van den opposant in de proces- »kosten;

»dat de opposant bij ampele memorie nader »heeft uiteengezet de gronden reeds in zijne dag- »vaarding vermeld, verder dat het bestuur in »geen geval het gevorderde bedrag mag eischen, »mede op grond der feiten die hij aanbiedt te »bewijzen daarbij omschreven, waarvan hij akte »vraagt, alles met persistit bij zijn bij dagvaarding »ingestelden eisch;

»dat de geopposeerde bij memorie van dupliek »bestrijdende de argumenten door den opposant »voor zijn stelsel ontwikkeld, met persistit bij

6348. »zijn conclusie bij memorie van antwoord genomen, »subsidiair heeft geconcludeerd, voor het geval »dat de regtbank met den opposant mogt meenen, »dat de uitkeering niet gedurende het leven van »opposant krachtens het testament kan worden »genoten, dat de regtbank den termijn bepale, »gedurende welken die uitkeering moet plaats »hebben en in verband daarmede de gevorderde »som op een verminderd bedrag vaststelle en het »dwangschrift voor dat verminderd bedrag hand»have;

»dat daarop de opposant bij nadere memorie »beweert, dat het dwangschrift nietig en van on»waarde is, als zijnde gegrond 1°. op een uitkee»ring voor het leven, 2°. op een uitkeering van »*f* 1500 's jaars; welke gevallen geen van beide »aanwezig zijn, persisterende bij zijne vroegere »conclusie en aanbod van bewijs, en aanvoerende »dat de subsidiaire conclusie van het geopposeerde »bestuur is niet ontvankelijk, dewijl het bestuur »werkelijk geen verminderd bedrag heeft gevorderd, »dewijl al had het dit gedaan hier geen sprake »is van vermindering van den eisch, maar van »totale verandering van het onderwerp van den »eisch, en dewijl alleen de waarde of onwaarde »van het den opposant beteekend dwangschrift »in geschil is, en het bestuur andere sommen »dan de daarin genoemde vorderende, daartoe »eerst een nieuw dwangschrift zou moeten uit»vaardigen;

»O., in regten:

»dat het bestuur voornoemd beweert, dat het »jaarlijksche salaris ad *f* 1500, bij boven om-

6348. »schreven testamentaire beschikking aan den op-
»posant voor het bestuur en de leiding van den »wijnhandel en de likeurstokersaffaire bovenge- »noemd vermaakt, is een legaat aan een niet »verwant persoon, derhalve onderworpen aan het »successieregt en dat wel onverschillig of die »uitkeering den opposant is vermaakt in zijne »hoedanigheid van beheerder der affaire dan wel »zoo als de opposant vooropzet, meer bepaaldelijk »in zijn qualiteit van voogd als salaris voor be- »paalde werkzaamheden;

»O., dat in het testament van 15 November »1871 deze woorden voorkomen: »dat de wijn- »»handel en likeurstokers-affaire door haar thans »»uitgeoefend ten bate en schade van hare ge- »»zamenlijke kinderen, zal worden en blijven »»gecontinueerd op denzelfden voet en wijze als »»zulks thans geschiedt, alles onder bestuur en lei- »»ding van G. J. v. d. B., *die door haar den 5 Mei* »»*laatstleden bij akte voor mij notaris gepasseerd* »»*tot voogd over hare minderjarige kinderen is be-* »»*noemd*, welke voor dat bestuur en leiding een »»jaarlijksch salaris zal genieten van *f* 1500;"

»dat naar het oordeel der regtbank de bedoe- »ling der testatrice in deze bepaling uitgedrukt, »deze is, dat de voogd niet slechts onder zijn »toezigt door een ander zal doen voeren het be- »stuur en de leiding van de zaak, maar dat hij »zelf dat bestuur zal voeren, met toelegging voor »die werkzaamheden als voogd verrigt, voor zoo- »verre die niet behooren tot de pligten gewoon- »lijk aan de voogdij verbonden, van een salaris »van *f* 1500 's jaars; dat dus de uitkeering den

6348. »opposant is vermaakt als voogd voor bepaalde »werkzaamheden;

»dat bij deze beschouwing de vraag of de uit»keering indien zij aan den opposant vermaakt »ware alleen in qualiteit van beheerder zou zijn »een legaat, alle belang verliest en alleen te be»slissen valt of de uitkeering den opposant in »zijne qualiteit van voogd vermaakt aan succes»sieregt is onderworpen;

»O. daaromtrent, dat de woorden van het tes»tament aanduiden, dat de testatrice, wetende dat »zij door hare wilsbepaling den voogd een last »oplegde van bijzonderen aard, hem eene beloo»ning voor de vervulling dier opgelegde pligten »heeft toegekend; dat die loontoekenning geheel »is in overeenstemming met art. 469, 2de lid »B. W., waar uitdrukkelijk wordt bepaald, dat al»hoewel het beheer van den voogd in den regel »is buiten belooning, hem bij uiterste wilsbe»schikking of bij de authentieke akte waarbij hij »benoemd wordt, loon kan worden toegekend; »dat het geopposeerde bestuur nu wel beweert, »dat dit loon, den voogd alzoo toegekend, is een »legaat, omdat aangezien de voogdij is een pligt, »die volgens de wet onbeloond blijft, ieder loon »den voogd toegelegd bij testament, is een libe»raliteit der erflaters; dat dus het geval door »den geopposeerde gesteld, dat het loon zal be»taald worden uit den boedel der overledene »en waarop de voogd regt krijgt door het over»lijden, zij het ook dat aan dat regt de vervulling »van zekere pligten verbonden zij, is een legaat, »zoodat het woord »loon" in art. 469, 2de lid,

6348. »eigenlijk bij vergissing des wetgevers in de plaats »van het woord »legaat" is gesteld; dat dit be»weren echter niet opgaat, en wel omdat derge»lijke wets-interpretatie, waarbij een woord, heb»bende een zeer verschillende beteekenis dan het »bij de wet gebezigde, in de plaats van dat in »de wet gebruikte zou worden gesteld, niet zoude »zijn een wets-interpretatie maar eene wetswijzi»ging niet behoorende tot de competentie der »regterlijke magt; omdat verder legaten niet ver»maakt kunnen worden bij de authentieke akte »in art. 410 B. W. vermeld, terwijl art. 469, »2de lid B. W. zulks bepaalt omtrent het loon »den voogd toegekend, omdat de wetgever in het »eerste lid van art. 469 B. W. nederschrijvende »dat de voogd geen loon zal mogen in rekening »brengen, volkomen logisch gehandeld heeft, door »in het 2de lid de uitzondering op dien regel te »vermelden, maar hij dan ook niet kan geacht »worden van iets anders gesproken te hebben dan »van *geoorloofd* loon tegenover het bij het eerste »lid uitgedrukt *verbod van loon;*

»dat nu wel dergelijke loonsbepaling door hare »grootte en verhouding tot de te praesteren dien»sten zoude kunnen zijn een bedekte liberaliteit;

»dat echter in casu waar door den opposant ge»poseerd en door het geopposeerde bestuur niet »tegengesproken wordt, dat tot aan het overlijden »der testatrice zijn salaris als bediende in hare »zaak geweest is ad *f* 700 's jaars, die loonsbe»paling ad *f* 1500 's jaars, in aanmerking nemende »de grootere verantwoordelijkheid en toeneming »van werkzaamheden voor den opposant resul-

6348. »terende uit het feit dat het bestuur en de lei-»ding der zaak geheel bij hem berust, niet voor-»komt eene liberaliteit te bedekken, en de ver-»maakte uitkeering dan niet anders is dan een »bij uitersten wil overeenkomstig de wet vastge-»steld salaris en geen legaat;

»dat het na deze beslissing overbodig zou zijn »in eene beoordeeling te treden der verder door »partijen aangevoerde middelen;

»Verklaart den opposant goed opposant tegen »het dwangschrift;

»Verklaart dit dwangschrift nietig en stelt het »buiten effect;

»Veroordeelt het geopposeerde bestuur in de »kosten."

Bij missive van 5 Januarij 1874 n°. 8 heeft het bestuur voorgeschreven in dit vonnis te berusten, op de navolgende gronden:

»De regtbank heeft feitelijk beslist, dat de »uitkeering den opposant is vermaakt als *voogd*, »en dat die uitkeering is een bij uitersten wil »overeenkomstig de wet vastgesteld salaris en »geen legaat. Tegen deze feitelijke beslissing kan »geene voorziening in cassatie worden ingesteld, »en bij het aannemen van deze feitelijke beslis-»sing vervalt de vordering van regt van successie »wegens de aan den opposant besprokene uitkee-»ring, nu de leer van het arrest van den Hoogen »Raad van den 23 Mei 1873 (1) voor de toe-»passing der wet op het regt van successie tot »rigtsnoer is genomen."

---

(1) Zie voorgaand nommer.

6349. *Regt van successie. Herrekening. Nalatenschap in* 1848 *opengevallen en onder bezwaar van vruchtgebruik geërfd, doch destijds onbeheerd beschouwd. Het regt verschuldigd op de door den curator gedane aangifte en naar art.* 22 *der wet van* 1817 *op* 10 *pCt. berekend, is opgeschort. Herrekening van dit regt bij het ophouden van het vruchtgebruik.* De bloote eigendom der nalatenschap van zekeren in 1848 overleden erflater A. die het vruchtgebruik van zijne nalatenschap had besproken aan zijne echtgenoote B. werd, daar zijne erfgenamen zich destijds aan hun erfdeel niet gelegen lieten liggen, als onbeheerd beschouwd en de regtbank benoemde een curator in den boedel.

Door dezen werd in 1849 aangifte der nalatenschap gedaan, waarbij werd verklaard dat de bloote eigendom der nalatenschap werd geërfd door afkomelingen van vooroverleden broeders en zusters van den erflater, welke echter niet met juistheid konden worden opgegeven.

De regten van successie wegens de verkrijging van den blooten eigendom verschuldigd, overeenkomstig art. 22 der wet van 27 December 1817 (*Stbl.* n°. 37) berekend tegen *tien* percent, werden tegen zekerheidstelling opgeschort.

Toen in 1871 de vruchtgebruikster B. overleed, kwamen de erfgenamen van A. op, om hunne regten op zijne nalatenschap te doen gelden, en werd door hen aangifte van het vervallen van het vruchtgebruik gedaan.

De vraag deed zich toen voor, of men alsnu geregtigd is om naar aanleiding van die aangifte het in 1848 berekende en toen opgeschorte regt

6349. te herrekenen, dan wel of men het regt van 10 pCt. als vaststaande moet beschouwen, en dat bedrag invorderen.

Deze vraag is in den eerstbedoelden zin beantwoord.

Volgens art. 22 der wet van 27 December 1817 hebben in het daarbij voorziene hier aanwezige geval de belanghebbenden het regt, de teruggave te vorderen van het geen blijken zal te veel betaald te zijn. Deze wetsbepaling brengt als van zelve mede, dat in die gevallen, waarin gelijk in deze de betaling nog niet heeft plaats gehad, de vordering van belasting beperkt worde tot hetgeen tijdens de betaling blijkt werkelijk verschuldigd te zijn, daar indien meer gevorderd werd, dit meerdere toch dadelijk zou kunnen worden teruggevorderd en alsdan ook zou moeten worden teruggegeven. (*Miss. van 26 Augustus* 1872, n°. 41.)

6350. *Verzwijging. Toepassing van art.* 37 *der wet op het regt van successie.* Vonnis der arr.-regtbank te *Eindhoven* van den 15 Januarij 1872:

»Overwegende, ten aanzien der daadzaken, dat »het bestuur bij verzoekschrift aan deze regtbank »ingediend, vooruitstelt, dat 1°. T. V., 2°. enz., »als universele erfgenamen van T. V., krachtens »haar testament, verleden voor den notaris H. »te E., dd. 13 Junij 1867, overeenkomstig de wet »op het regt van successie en overgang, op den »22 September 1871, eene memorie van aangifte »der nalatenschap van genoemde T. V., laatst »gewoond hebbende te W. en aldaar op den 12 »April 1871 overleden, hebben ingeleverd;

6350. »dat volgens die aangifte niets anders door »T. V. voornoemd is nagelaten, dan eenige meu»bilaire goederen ter waarde van *f* 90 met *f* 143.80 »gereed geld, makende te zamen *f* 233.80, zoo»dat die aangifte volgens art. 29, lit. *a*, der wet »van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36), aangevuld en »gewijzigd bij de wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. »95) niet beëedigd zou behoeven te worden;

»dat echter, op den 21 Julij 1870, bij akte »verleden voor meergenoemden notaris H., aan »de erflaatster nog geen 9 maanden vóór haar »overlijden is aanbedeeld aan effecten, accepta»tiën en gereede gelden, een bedrag van *f* 14,130;

»dat het bestuur vermeent, dat uit het niet te »ontkennen maar door voormelde akte van schei»ding ten volle bewezen feit, dat de erflaatster »nog geen 9 maanden vóór haar overlijden een »bedrag van *f* 14,130 aan effecten, acceptatiën »en gereede gelden heeft geërfd, en uit het aan »de openbare bekendheid ontleende feit, dat zij »zich nimmer uitgaven heeft veroorloofd, die voor »haar levensonderhoud niet volstrekt noodig waren, »het gegrond vermoeden ontstaat dat tot de na»latenschap behoorende baten in de onderwerpe»lijke aangifte zijn verzwegen;

»dat het bestuur mitsdien de toepassing vor»dert van art. 37 der voormelde wet, en, onder »beteekening van dit verzoekschrift aan de ge»daagden bij het in het hoofd dezes gemeld exploit »hen heeft gedagvaard voor deze regtbank, ten »einde zich te hooren veroordeelen tot beëediging »van de, door de gedaagden, op den 22 Septem»ber 1871, ten kantore der registratie en suc-

6350. »cessieregten te E. ingeleverde memorie van aan»gifte der nalatenschap van T. V., ter regeling »van het regt van successie; zijnde door het be»stuur bij het verzoekschrift overgelegd de boven»vermelde memorie van aangifte, geregistreerd »te E. den 24 November 1871, benevens extract der »hiervoor aangehaalde akte van boedelscheiding;

»O., dat de gedaagden niet zijn verschenen of »verdediging hebben gevoerd;

»O., ten aanzien van het regt, dat volgens »bovengenoemd art. 37, alleen dan de verpligting »tot het beëedigen eener aangifte kan worden »opgelegd, wanneer met betrekking tot die aan»gifte *een gegrond vermoeden* bestaat, dat eene »verzwijging (zoo als in casu door het bestuur »wordt beweerd) heeft plaats gehad; dat uit het »aangevoerde feit »dat aan de erflaatster, nage»»noeg 9 maanden vóór haar overlijden, bij boe»»delscheiding zijn toebedeeld *f* 14,130 aan ef»»fecten, acceptatiën en gereede gelden," wel »vermoeden ontstaat, dat zij bij haar overlijden »meer dan het in de memorie van aangifte op»gegevene kan hebben nagelaten, en dat uit de »levenswijze van de erflaatster volgens algemeene »bekendheid kan worden afgeleid, dat zij weinige »verteringen maakte; dat echter uit de overge»legde akte van boedelscheiding blijkt, dat in den »boedel groot *f* 56,520, waarin de erflaatster voor »een vierde was geregtigd, voor *f* 30,200 aan »onroerende goederen aanwezig was en de om»standigheid dat bij die scheiding aan de erflaatster »haar aandeel uitsluitend in effecten, acceptatiën »en gereede gelden is toebedeeld, kan doen ver-

6350. »moeden, dat die toebedeeling door haar is ver»langd, ten einde zich van die zaken te kunnen »ontdoen zonder dat het van openbare bekend»heid werd;

»O., dat vorenstaande daadzaken en omstandig»heden in onderling verband beschouwd, geene »aanleiding geven tot een gegrond vermoeden, »dat er ten deze verzwijging van baten zou heb»ben plaats gehad;

»Verklaart het eischend bestuur ongegrond in »zijne vordering, ontzegt hem die en veroordeelt »het eischend bestuur in de kosten."

Ook naar het gevoelen der landsadvokaten bestaan geene termen om van dit vonnis in cassatie te komen, omdat de wet niet beslist, wat een gegrond vermoeden is, en dit dus overlaat aan de appreciatie van den regter. In het vonnis moest alzoo worden berust. (*Miss. van* 19 *Februarij* 1872, n°. 20.

6351. *Verzwijging. Toepassing van art.* 37 *der wet op het regt van successie.* Vonnis der arr. regtbank te *'s Hertogenbosch* van den 19 Nov. 1873, luidende:

»Overwegende ten aanzien der daadzaken:

»dat het eischend bestuur bij request van 23 »September 1873 zich tot deze regtbank heeft »gewend met verzoek, dat aan de gedaagde de »verpligting worde opgelegd binnen den bij de »wet bepaalden termijn natemelden aangifte te »beeëdigen, zulks op grond: dat de gedaagden »den 5den October 1871 ten kantore der succes»sie regten te O. eene memorie van aangifte »hebben ingeleverd betrekkelijk de nalatenschap »van J. v. d. D., laatst gewoond hebbende te U.

6351. »en aldaar den 20sten Maart 1871 overleden, volgens welke memorie de erflater geene roerende »of onroerende zaken zou hebben nagelaten; dat »echter, bij onderhandsche scheiding van 3 Februarij 1871, aan gezegden erflater eene som »van ƒ 2685 in gereed geld is toebedeeld; dat »er alzoo gegrond vermoeden bestaat, dat in de »onderwerpelijke aangifte eene verzwijging van »tot de nalatenschap behoorende baten heeft plaats »gehad; dat het eischend bestuur bij voormeld »request afschriften van de memorie van aangifte »en van de scheidingsakte heeft overgelegd;

»dat het eischend bestuur voorts bij deurwaarders-exploit van 27 September 1873 aan de »gedaagden, ter hunner bij de aangifte gekozen »woonplaats, een afschrift van het request heeft »doen beteekenen en overgeven en hen tevens »tegen de teregtzitting van 8 October 1873 heeft »doen dagvaarden, vorderende toewijzing van het »bij request gedaan verzoek, met veroordeeling van »de gedaagden in de kosten, in geval de opgelegde »eed niet gedaan wordt binnen den bepaalden »termijn;

»dat het eischend bestuur eindelijk bij deurwaarders-akte van 16 October 1873, met in»standhouding van het hiervoor gemelde exploit »van beteekening, tevens houdende dagvaarding, »de gedaagden ter hunner gekozen woonplaats op »nieuw heeft doen dagvaarden, ten einde als »voorzegd, en wel tegen de teregtzitting van 22 »October 1873;

»dat ten dienenden dage geen der gedaagden noch »iemand van hunnentwege verschenen is, waar-

6351. »op tegen hen verstek is gevraagd en verleend »en het eischend bestuur bij zijne vordering heeft »volhard;

»in regten:

»O., dat bij gebrek van tegenspraak, voort»vloeijende uit de niet-verschijning der gedaagden, »de door het eischend bestuur gedane opgaven »voor waar gehouden moeten worden; dat de ter»mijn tot aangifte verloopen is, en de overige »voorgeschreven formaliteiten in acht genomen »zijn, terwijl de opgaven van het eischend bestuur »gegrond vermoeden opleveren, dat eene verzwij»ging van aangifte heeft plaats gehad;

»Regtdoende:

»Beveelt, dat de gedaagden binnen ééne maand »na den dag, waarop hun dit vonnis wordt be»teekend, de door hen den 5 October 1871 ten »kantore der successieregten te O. betrekkelijk de »nalatenschap van J. v. d. D. ingediende memorie »van aangifte, zullen beëedigen;

»Veroordeelt de gedaagden in de kosten, in»geval de opgelegde eed niet gedaan wordt bin»nen den bepaalden tijd. En, voor het geval de »opgelegde eed wel gedaan wordt binnen den be»paalden tijd, de kosten ten laste van den Staat (1).''

6352. *Woonplaats. Militairen.* Een soldaat bij het indiesche leger, in garnizoen te Soerabaija, vóór zijne indiensttreding met er woon gevestigd te Sneek, was tot erfgenaam in zekeren te Sneek opengevallen boedel geroepen. Men vroeg bij een aan de regtbank aldaar ingediend rekest de benoeming

(1) Verg. P. W. no. 3815 en 4258.

6352. van een bewindvoerder tot het waarnemen zijner belangen.

De officier bij de regtbank was van oordeel dat de regtbank tot de benoeming niet bevoegd was op grond dat »het hem bij onderzoek is »gebleken, dat S. W., geboren den 1 Mei 1844, »op den 29 Maart 1868, en alzoo tijdens hij »meerderjarig was, de gemeente Sneek met der »woon verlaten en vrijwillig dienst genomen heeft »bij het 7de regiment infanterie; zoomede dat »hij zich later verbonden heeft voor de dienst in »het Nederlandsch Oost-Indisch leger; en dat »hieruit volgt, dat genoemde S. W. reeds sedert »1868 opgehouden heeft zijne woonplaats te Sneek »te hebben, daar hij in dat jaar die gemeente »verlaten heeft, onder omstandigheden, die dui- »delijk aantoonen, dat hij zijn hoofdverblijf elders »wilde vestigen."

De regtbank heeft echter op den 20 April 1872 het volgende vonnis gewezen.

»Overwegende, dat in deze te beslissen valt, »of S. W., thans kavallerist bij het Oost-Indische »leger, in garnizoen te Soerabaija, zijne woonplaats »te Sneek heeft behouden;

»O., dat woonplaats in den zin der wet is een »regtsbegrip, onafhankelijk van iemands werkelijk »verblijf en zelfs van zijne inwoning, zoodat alleen, »bij gebreke van een hoofdverblijf, de plaats des »werkelijken verblijfs daarvoor wordt gehouden;

»O., dat een tijdelijk verblijf elders geene ver- »andering van woonplaats medebrengt, wanneer »niet van het voornemen blijkt, dat men elders »zijn hoofdverblijf wil vestigen;

6352. »O., dat een militair, tijdelijk nu hier dan daar »in garnizoen, niet kan geacht worden aldaar »telkens zijne wettelijke woonplaats over te brengen, daar bij hem van eene vrijwillige vestiging »geen sprake kan zijn, maar alleen van een tijdelijk verblijf; en dat hij ook niet kan geacht »worden zonder vaste woonplaats te zijn, noch »zijne oude woonplaats te hebben opgeheven, »wanneer van dat voornemen niet uitdrukkelijk »is gebleken;

»O., dat dit laatste in casu geenszins het geval »is, zoodat het er voor moet gehouden worden, »dat de woonplaats van den afwezige S. W. nog »te Sneek is gevestigd;

»O., dat de regtbank derhalve bevoegd is ten »deze op het request te beschikken;

»O., dat door de afwezigheid van genoemden »W. en het overlijden van zijnen vader J. W., »op den 5 April 1872, voldoende redenen bestaan »om eenen bewindvoerder te benoemen, die zijne »goederen zal kunnen beheeren en zijne belangen »waarnemen;

»Gelet op de bepalingen van art. 519 B. W.;

»Regtdoende:

»Benoemt, enz. (*W. v. h. R.* n°. 3597).

T.

6353. TERMIJN. *Openbare verkoopingen van roerend goed, door gemeentebesturen* bij inschrijving *gehouden.* De resolutie van 13 April 1869, n°. 42 (in dit werk medegedeeld onder n°. 5645), volgens welke de processen-verbaal van openbare verkoopingen

6353. van roerende goederen, opgemaakt door gemeentebesturen, binnen *vier* dagen moeten worden geregistreerd, is daarop gegrond dat bij Kon. besluit van 8 Mei 1863 (*Stbl.* n°. 56) *de hoofden* der gemeentebesturen bevoegd zijn verklaard tot het houden van openbare verkoopingen van de aan hunne gemeenten toebehoorende roerende goederen; voorts, dat zoodanige verkooping, ofschoon, volgens het daarvan opgemaakt proces-verbaal, gehouden door het gemeente*bestuur*, geacht moet worden ten overstaan van *het hoofd* van dat bestuur te hebben plaats gehad; dat dus ook het proces-verbaal moet worden aangemerkt als te zijn opgemaakt door »un officier public, »ayant qualité pour procéder à des ventes publi»ques de meubles" (art. 1 wet van 22 Pluviôse VII).

Deze motieven gelden niet, wanneer de openbare verkooping van roerend goed gehouden is, niet bij opbod, maar *bij inschrijving*, vermits de wet van 22 Pluviôse VII alsdan niet toepasselijk is.

Het aangehaald Kon. besluit, juist voorziende in de aanwijzing van den ambtenaar, die volgens deze wet bevoegd is om roerende goederen eener gemeente in het openbaar te verkoopen, geldt natuurlijk niet voor verkoopingen, die *bij inschrijving* plaats hebben en, alzoo, buiten het bereik dier wet vallen (1).

De onderwerpelijke verkoopingen *bij inschrijving* mogen, derhalve, door *de besturen* der gemeenten

---

(1) Verg. P. W. n°. 4393.

6353. (door den Raad of door Burgemeester en Wethouders) gehouden worden; de daarvan opgemaakte processen-verbaal zijn »actes *des administrations municipales*", onderworpen aan de formaliteit van registratie binnen *twintig* dagen. (*Res. van* 6 *Maart* 1873 n°. 25.)

6354. **TERUGGAVEN.** *Personen aan wie de teruggaaf geschieden moet. Registratie-regten onverschuldigd geheven op eene door de beneficiaire erfgenamen in eene nalatenschap afgelegde rekening en verantwoording.* Op de rekening en verantwoording, afgelegd door de erfgenamen in eene onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap, waren regten wegens arrêté de compte en wegens uitgaven in rekening geheven, waarvan de teruggaaf voorgesteld en door het bestuur goedgekeurd werd.

Aan wie moest de teruggaaf geschieden? Aan de beneficiaire erfgenamen of aan de schuldeischers? Men meende het laatste, op grond: dat art. 1087 B. W. o. a. de kosten van het opmaken der rekening en alle andere wettig gemaakte kosten ten laste der nalatenschap brengt; dat onder die kosten ook de registratie-regten moeten begrepen worden; dat dus ook de nalatenschap aanspraak op de terugontvangst dezer regten had; dat, wanneer de nalatenschap (gelijk hier het geval was) een *nadeelig* saldo oplevert, de concurrente crediteuren de regthebbenden op de terugontvangst zijn, omdat die crediteuren feitelijk zooveel minder uit den boedel hebben ontvangen als het ten onregte geheven registratie-regt bedraagt.

6354. Met dit gevoelen heeft zich het bestuur niet vereenigd.

De teruggaaf van onverschuldigd betaalde registratie-regten moet geschieden aan hen die de regten hebben gedragen (1).

Zij, die volgens art. 31 der wet van 22 Frim. VII schuldenaren van de regten zijn, moeten geacht worden die gedragen te hebben, voor zoo ver in de betrekkelijke akten geene tegenovergestelde bedingen zijn gemaakt (2).

De vraag, wie schuldenaren van de onderwerpelijke regten waren, was niet moeijelijk te beantwoorden. Het wegens *arrêté de compte* geheven regt is een *droit d'obligation*, dat volgens art. 31 voormeld ten laste van den *schuldenaar* komt. Het regt geheven wegens *uitgaven in rekening* is een verminderd *kwitantie*-regt, hetwelk volgens hetzelfde artikel evenzeer door den *schuldenaar* moet worden betaald.

In casu nu waren de *beneficiaire erfgenamen* de in art. 31 bedoelde schuldenaren.

Een beding, krachtens hetwelk niet zij, maar de schuldeischers de regten moesten betalen, was niet gemaakt. Art. 1087 B. W. kon moeijelijk ingeroepen worden ten betooge, dat niet de beneficiaire erfgenamen, maar de concurrente schuldeischers des boedels de regten zouden moeten terugontvangen. Immers dat artikel maakt geen onderscheid tusschen het geval dat de boedel een nadeelig saldo oplevert, en dat, waarin er

(1) Zie P. W. nº. 4606.

(2) Zie *Bartstra*, I, noot 766, vóórlaatste lid.

6354. een overschot aan baten is. In beide gevallen komen de kosten der vereffening ten laste der nalatenschap, en daarvoor treden natuurlijk de beheerders, d. z. de beneficiaire erfgenamen, op. Met de verdeeling tusschen de schuldeischers hebben *derden*, zoo als in casu het Rijk, niets te maken. Het zou trouwens zeer goed mogelijk zijn, dat die schuldeischers reeds uit later ontdekte of ontvangen baten volledig gekweten waren, in welk geval zij hoegenaamd geen voordeel uit de hier bedoelde teruggaaf zouden kunnen erlangen.

Op die gronden is beslist, dat de regten aan de beneficiaire erfgenamen moesten worden teruggegeven.

Daar sommige dier erfgenamen buiten'slands woonachtig waren en geene volmagt tot de terugontvangst hadden gegeven, kon de teruggaaf echter, wat hen betrof, niet plaats hebben. Er is diensvolgens magtiging verleend om het aandeel der hier te lande wonende erfgenamen in de onverschuldigd betaalde regten aan dezen terug te geven. Het betrof hier toch eene schuld die deelbaar en ten aanzien der schuldeischers niet hoofdelijk was. (*Miss. van* 6 *Nov.* 1872, n°. 31).

V.

6355. **VERBINDTENIS (VOORWAARDELIJKE).** *Maatschap. Overeenkomst tusschen de vennooten en een derde omtrent de vervanging door dezen van een hunner op zeker verwijderd tijdstip.* A. en B., vennooten onder de firma A. en Zn., kwamen, bij akte van 2 Mei 1872, met C. het volgende overeen:

6355. »1°. A. zal op 31 December 1872 uit de ven»nootschap treden. Met dat tijdstip treedt in zijne »plaats, alzoo voor zijn aandeel en met al de »regten en verpligtingen daaraan verbonden, als »vennoot op de comparant C.

»Bij overlijden echter van A. vóór ult°. December »1872 treedt C. onmiddellijk, d. i. met den dag »van het overlijden van A., voor diens aan»deel op.

»Zoodra die verandering zal hebben plaats gehad, »zal daarvan openbare kennisgeving geschieden.

»2°. Gedurende den tijd die aan de optreding »van C. voorafgaat, wordt hij door A. en B. »bekleed met de noodige volmagt om, waar dit »vereischt wordt in het belang der firma, open»baar handelend op te treden en voor haar als »procuratie-houder te teekenen.

»3°. C. blijft ten behoeve der firma voortdurend »met dezelfde werkzaamheden belast die hij vóór »deze overeenkomst verrigtte.

»4°. Indien C. als vennoot mogt overlijden »en A. dan nog in leven is, heeft deze het regt »om onmiddellijk voor het aandeel van C., met »alle regten en verpligtingen daaraan verbonden, »in de vennootschap op nieuw op te treden..."

»De prijs" — zoo verklaarden partijen verder aan den voet der akte — »voor de overdragt »sub 1°. bestaat in het bedrag der schulden."

De ontvanger, deze akte beschouwende als inhoudende de overdragt van het aandeel van A. in de maatschappelijke goederen aan C., had daarop het evenredig regt van verkoop geheven.

Door het bestuur is echter beslist dat daarop

6355. aanvankelijk slechts een vast regt van 80 cent vorderbaar was.

Wel sluit de bepaling van art. 1, dat C. op 31 December 1872, of *casu quo* op den dag van A's overlijden, in de plaats van dezen laatsten, en alzoo voor diens aandeel en met al de daaraan verbonden regten en verpligtingen, als vennoot zou optreden, eene overdragt in van het aandeel van A. in de maatschappelijke goederen aan C., maar die overeenkomst van overdragt is niet *zuiver*, maar *voorwaardelijk* aangegaan. De bepalingen der akte, in onderling verband beschouwd, toonen voldoende aan dat het niet de bedoeling van partijen is om C. *actuële* regten toe te kennen en slechts eene *tijdsbepaling* aan de overeenkomst te verbinden, maar om de overdragt van het aandeel van A. in de maatschap afhankelijk te maken van het optreden van C. als vennoot. Hiervan zou eerst sprake zijn in geval C. op den 31 December 1872, of casu quo op den dag van A's overlijden, *in leven* is. De overeenkomst hangt dus af van eene toekomstige en onzekere gebeurtenis en is alzoo onder eene *opschortende voorwaarde* aangegaan.

Eerst bij de vervulling dier voorwaarde kon het evenredig regt van verkoop op de akte gevorderd worden (1). (*Res. van* 29 *Nov.* 1872, n°. 40.)

6356. **VERKOOP**. *Lasten. Verkoop van zoogenaamden* stadsgrond *in Groningen. Bijvoeging* 1°. *van de jaarlijksche aan de stad* Groningen *verschuldigde huur*, 2°. *van den aan haar te betalen* 20*sten penning van den koopprijs.*

---

(1) Vergl. P. W. n°s. 3529 en 4889.

6356. *Kan de actie tot teruggaaf tegen den* Ontvanger *worden ingesteld?* Vonnis der arrond.-regtbank te *Winschoten*, dd. 29 Junij 1870, luidende:

»Overwegende, *in factis*: dat de eischer bij ex»ploit van dagvaarding van 24 Januarij 1870 den »gedaagde in regten heeft geroepen, ten einde »zich te hooren veroordeelen tot teruggave van »een bedrag van *f* 9.39 wegens te veel geheven »en betaalde registratie-regten, en zulks op grond, »dat hij bij openbare akte dd. 28 Februarij 1869 »ten overstaan van den notaris R. en getuigen »heeft aangekocht drie kampen land, stadsgrond, »gelegen te O. P. en aldaar bij het kadaster be»kend sectie C. nos. 711, 712 en 713, te zamen »groot 1.13.30 centiares voor eene koopsom van »*f* 2250; dat op deze akte door den gedaagden »ontvanger is geheven aan hoofdsom en opcenten »voor regten *f* 134.69, en deze, om tot dat cijfer te »komen, tot grondslag zijner berekening heeft geno»men de navolgende sommen, als: koopsom *f* 2250, »loopende huur aan de stad *Groningen* verschul»digd *f* 0.70, jaarlijksche huur aan gemelde stad »verschuldigd ad *f* 2.83 met 20 gekapitaliseerd »ad *f* 56.60, de 20ste penning aan die stad ver»schuldigd ad *f* 112.50, voor lasten aan den koo»per opgelegd *f* 15, makende een bedrag van »*f* 2434.80 hetwelk voor de berekening der registra»tie-regten is gesteld op de ronde som van *f* 2440; »terwijl die berekening enkel had mogen loopen »over de ronde som van *f* 2270, wordende toch »de heffing van regten over het met 20 gekapi»taliseerde bedrag der jaarlijksche huur aan de »stad *Groningen* verschuldigd ad *f* 2.83 en de

6356. »heffing van het bedrag van den penning 20 van het »koopschat, eveneens aan die stad verschuldigd, »door geene enkele bepaling der wetgeving op »de registratie geregtvaardigd; dat derhalve *f* 9.39 »te veel zijn geheven en eischer het regt heeft »die te veel betaalde som terug te vorderen;

»O., dat op dezen eisch bij eene memorie door »den directeur der registratie en domeinen voor »de provinciën Groningen en Drenthe is geant- »woord, waarbij is opgeworpen eene exceptie van »niet-ontvankelijkheid op grond, dat ten onregte »in regten is opgeroepen de ontvanger der regis- »tratie te *Winschoten*, terwijl had moeten zijn ge- »dagvaard het bestuur der registratie, als geldende »het hier regten geheven door dat bestuur, en »waarbij verder de gedane heffing is verdedigd;

»O., dat eischer nader bij memorie van repliek »en genoemde directeur der registratie en domei- »nen bij memorie van dupliek hunne sustenuen »hebben uiteengezet en aangedrongen;

»O., in regten, dat, op de door den eischer »tegen den ontvanger der registratie en domei- »nen te *Winschoten* uitgebragte dagvaarding, deze »op den beteekenden regtsdag, zijnde den 2 Fe- »bruarij 1870, ter teregtzitting is verschenen en »de procedure tusschen dezen gedaagde (hoezeer »dan ook niet door hem op den ingestelden eisch »moge zijn geantwoord) en den eischer dus als »contradictoir behandeld behoort te worden be- »schouwd;

»O., dat, wel is waar, blijkens behoorlijk gere- »gistreerd deurwaarders-exploit van 21 Februarij »ll., ten verzoeke van den gedaagde aan eischers

6356. »gekozen domicilie is beteekend eene memorie »van antwoord en later eveneens eene memorie »van dupliek, maar dat deze memoriën zijn opge»maakt door den heer directeur der registratie en »domeinen voor de provinciën Groningen en Drenthe »en de in die memoriën ontwikkelde middelen »dus voor den regter buiten beoordeeling moeten »blijven, omdat het geding gevoerd wordt door »den eischer met den ontvanger der registratie »en domeinen te *Winschoten* en niet met genoemden »directeur;

»O. immers, dat blijkens de dagvaarding door »den eischer is gedagvaard de ontvanger der re»gistratie en domeinen en niet de directeur dier »middelen te Groningen en dus de litis contes»tatie ook alleen maar kan en mag gevoerd wor»den tusschen den eischer en den gedagvaarden »ontvanger, de in lite zijnde partijen, tusschen »welke ten gevolge van de uitgebragte dagvaar»ding, de regtstrijd was aangevangen en tusschen »welke partijen alleen die regtstrijd kon worden »behandeld en voortgezet;

»O., dat daarom de door genoemden heer direc»teur voorgestelde exceptie van niet-ontvankelijk»heid en verder aangevoerde middelen ten prin»cipale, als zijnde noch gedagvaard noch op een »wettige wijze in den processe verschenen, geen »punt van onderzoek voor den regter mogen uit»maken; — en dus afgescheiden van de memo»riën van antwoord en dupliek behoort te worden »onderzocht of eischer naar de wet is gefundeerd »in zijn ingestelden eisch;

»O. hieromtrent, dat eischer van gedaagde te-

6356. »rugvordert, zooals in de in bovenstaande daadza-»ken opgenomene en vermelde dagvaarding is om-»schreven, eene somma van ƒ 9.39 wegens te veel »geheven regten van: 1°. eene som van ƒ 56.60 »zijnde het met 20 gekapitaliseerde bedrag der »jaarlijksche huur van het verkochte aan de stad »*Groningen* verschuldigd en 2°. van een bedrag »van ƒ 112.50 uitmakende het bedrag van den »20sten penning van het koopschat, eveneens »aan die stad verschuldigd;

»O., dat, volgens art. 13 der wet van 16 Junij »1832, voor de berekening en heffing der re-»gistratie-regten bij den koopprijs worden gevoegd »de lasten, en dus behoort te worden onderzocht »of onder die lasten begrepen zijn de onderwer-»pelijke jaarlijksche huur en de 20ste penning aan »de stad Groningen verschuldigd;

»O., dat, volgens den geest en inhoud der wet-»ten op de registratie, onder lasten wordt ver-»staan al datgene wat door den kooper ten be-»hoeve en ter ontlasting van den verkooper wordt »betaald en datgene wat, zonder speciaal beding, »ten laste van den verkooper zou blijven, en dat »uit een toetsing hieraan volgt, dat de jaarlijk-»sche aan de stad Groningen verschuldigde huur »niet onder die lasten kan worden begrepen;

»O. immers, dat de eischer als kooper bij den »verkoop niets anders kocht dan het regt van huur, »het regt om dien grond voor onbepaalden tijd te »gebruiken, en ten gevolge van dien verkoop in de »plaats van den verkooper als huurder optrad, »zoodat de verkooper niet kan gezegd worden de »betaling der huur als een last op den kooper

6356. »te hebben overgebragt qua kooper, maar dat deze »zulks als huurder, als opvolger van den vroegeren »gebruiker, aan de stad *Groningen* wordt verschul- »digd, en dat het verder mede duidelijk en onbe- »twistbaar zeker is, dat niettegenstaande de ver- »kooper bij den verkoop alle lasten heeft gebragt »ten laste van den kooper, ook zonder dit beding de »verkooper, na overdragt van zijn regt van huur, was »bevrijd van zijne verpligting tot betaling van huur »aan de verhuurster, en de betaling van huur dus niet »kan worden gezegd te zijn een last, welke zonder »speciaal beding op den verkooper bleef rusten;

»O., dat evenwel hetzelfde niet kan gezegd worden »van de betaling van den 20sten penning van het »koopschat, daar immers de stad *Groningen*, als »verhuurster, de bevoegdheid aan den huurder »gevende tot overdragt van zijn huurregt aan »derden, tevens bij die overdragt van hem heeft »bedongen den 20sten penning van het koopschat, »en wanneer dus door dezen, als verkooper van »het huurregt, bij de akte van verkoop de beta- »ling van den 20sten penning van het koopschat als »verpligting aan den kooper wordt opgelegd, dan »geschiedt dit ter zijner ontlasting en ten zijnen »behoeve, terwijl die verpligting, bij gebreke van »zoodanig speciaal beding, als last op zijne schou- »ders zou blijven rusten;

»O., dat de eischer door deze beslissing ten deele »in het gelijk, ten deele in het ongelijk wordt gesteld, »zoodat de kosten behooren te worden gecompenseerd;

»Gezien art. 13 der wet van 16 Junij 1832, »artt. 15, 1 en 4 der wet van 22 Frimaire jaar »VII, art. 56 B. R;

6356. »Regtdoende:

»Verstaat dat wel en teregt bij de berekening »en heffing der registratie-regten is medegerekend »het cijfer van den 20sten penning aan de stad »Groningen verschuldigd;

»Ontzegt den eischer op dit punt zijn eisch;

»Verstaat dat ten onregte bij die berekening »is medegerekend de jaarlijksche huur aan de stad »Groningen verschuldigd ad ƒ2.83 met 20 geka»pitaliseerd; dat diensvolgens ƒ 3.32 te veel is »gevorderd en ontvangen;

»Veroordeelt mitsdien den ontvanger der re»gistratie en domeinen te Winschoten, tegen over»gifte en kwijting, aan den eischer terug te beta»len de som van ƒ3.32;

»Veroordeelt ieder der partijen voor de helft »in de kosten."

Nadat dit vonnis bij arrest van den *Hoogen Raad* dd. 13 April 1871, medegedeeld onder n°. 5859 hiervoren, vernietigd en de zaak naar de regtbank te *Winschoten* teruggewezen was, ten einde alsnog regt te doen op de door haar ter zijde gestelde memoriën en de daarbij voorgestelde exceptie en middelen ten principale, werd door gemelde regtbank het volgende vonnis dd. 20 Maart 1872 gewezen:

»Overwegende, dat bij arrest van den Hoogen »Raad van den 13 April 1871 het vonnis van den »29 Junij 1870, door deze regtbank tusschen »partijen gewezen en waaraan, voor zooveel de »feiten en proceduren betreft, wordt gerefereerd, »is vernietigd, voor zooverre daarbij aan den ver»weerder zijne vordering voor een gedeelte is

6356. »toegewezen en het eischend bestuur is veroor-»deeld in een gedeelte der kosten, zonder te »onderzoeken de van wege den eischer in cassatie »voorgestelde exceptie van niet ontvankelijkheid »en de daarbij verder aangevoerde middelen »ter principale, met terugwijzing der zaak naar »deze regtbank, ten einde, met inachtneming van »het voormeld arrest, haar, in zooverre als ten »gevolge der beperkte voorziening in cassatie »niet is berust in de beklaagde uitspraak, op nieuw »te behandelen en in zooverre alsnog regt te »doen op de voorgestelde exceptie en de ter zijde »gestelde middelen ten principale, met bevel »dat de kosten in cassatie gevallen zullen worden »gevoegd bij die, waarin de in het ongelijk »gestelde partij mogt worden verwezen;

»O., dat door den gedaagde de zaak op nieuw »bij de regtbank is aanhangig gemaakt en van »zijde des eischers ééne memorie, doch van »gedaagdens zijde twee memoriën zijn gewisseld, »terwijl de eischer heeft verklaard te persisteren »bij en te inhaereren zijnen eisch ter dagvaarding, »en door den gedaagde is geconcludeerd, dat de »regtbank, alsnog regtdoende op de voorgestelde »exceptie en de ter zijde gestelde middelen ten »principale, den eischer moge verklaren niet »ontvankelijk in zijnen eisch en bij niet toewijzing »van de exceptie, des eischers vordering moge »afwijzen, met opheffing van des gedaagdens ver-»oordeeling tot terugbetaling der ontvangene som »van *f* 3.32½ en met veroordeeling van den »eischer in de kosten, die in cassatie daaronder »begrepen;

6356. »O., in regten, dat in de eerste plaats zal »moeten worden regt gedaan op de voorgestelde »exceptie van niet ontvankelijkheid;

»O., dat welke ook het antwoord moge zijn op »de vraag, of de eischer teregt den heer ont»vanger der registratie te Winschoten heeft gedag»vaard tot restitutie van aan dezen te veel be»taalde registratie-regten, dan of de eisch had »moeten zijn gerigt tegen het bestuur der regis»tratie, in het onderhavig proces alle de van »zijde des gedaagden beteekende memoriën zijn »uitgegaan van het bestuur der registratie en »domeinen en geteekend door den directeur dier »middelen in de provincie Groningen en Friesland »en derhalve het bestuur, zoowel als de gedaagde »ontvanger, van de ingestelde vordering heeft »kennis genomen en zijne defensionalen ten prin»cipale daartegen heeft doen gelden, zoodat noch »de heer ontvanger, noch het bestuur eenig »belang hoegenaamd heeft bij de toewijzing »der voorgestelde exceptie van niet-ontvanke»lijkheid, en deze derhalve dient te worden ver»worpen;

»O., wat betreft de middelen ten principale, »dat in het vonnis den 29 Junij 1870 tusschen »partijen gewezen, waarbij is verstaan dat bij de »berekening en heffing van de registratie-regten »van den eischer ten onregte de jaarlijksche huur, »aan de stad *Groningen* verschuldigd, ad *f* 2.83 »met 20 gekapitaliseerd is medegerekend, die be»slissing ampel is gemotiveerd, en de regtbank »ook nu nog, na kennisneming van des gedaagdens »middelen ten principale, zich gedraagt aan die mo-

6356. »tieven, welke geacht moeten worden in het te-
»genwoordig vonnis te zijn geïnsereerd;

»O., dat gedaagde nu wel in de zijner zijds »den 27 November 1871 beteekende memorie be»weert, dat hoe men ook de onderwerpelijke over»dragt moge beschouwen, hetzij als eigendoms»overdragt, hetzij als cessie van huur voor »onbepaalden tijd, zoodanige overgang toch altijd »volgens art. 69, § VII, n°. 2, der wet van 22 Fri»maire jaar VII onderworpen zoude zijn aan een »regt van vier ten honderd, berekend over den »koopprijs en tegen den penning 20 gekapitali»seerden huurprijs, en dus in geen geval sprake »kan zijn van te veel geheven regt, doch dat deze »bewering is ongegrond, aangezien evengemeld »artikel niet voorziet in het geval van overdragt »van eene reeds aangevangen huur, doch daarbij »het registratie-regt wordt bepaald, waaraan de »primitieve uitgifte van onroerende goederen in »huur voor het leven of voor onbepaalden tijd »is onderworpen; terwijl in casu een reeds ver»kregen regt van huur voor onbepaalden tijd »wordt overgedragen, ten gevolge waarvan de »kooper optreedt als huurder van de stad *Groningen*, »in plaats van den verkooper, zoodat van toepassing »van gemeld artikel in casu geen sprake kan zijn;

»Gezien de reeds aangehaalde artikelen, bene»vens de artt. 15 n°. 1 der wet van 22 Frimaire »jaar VII en art. 56 van het W. v. B. R.;

»Regtdoende:

»Verwerpt de door den gedaagde voorgestelde »exceptie van niet ontvankelijkheid;

»Verstaat dat ten onregte bij de berekening en

6356. »heffing der registratie-regten ten laste van den »eischer is mede gerekend de jaarlijksche huur, aan »de stad Groningen verschuldigd, ad *f* 2.83 met »twintig gekapitaliseerd, en diensvolgens *f* 3.32 te »veel is ontvangen;

»Veroordeelt mitsdien den gedaagde, tegen over-»gifte van kwijting, aan den eischer terug te »betalen de som van *f* 3.32;

»Veroordeelt den gedaagde in de kosten der »procedure, ook die in cassatie gevallen."

De door het bestuur tegen dit vonnis ingestelde voorziening in cassatie is verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* dd. 20 December 1872, luidende:

»Overwegende, dat als *eerste* middel van cas-»satie is voorgesteld: schending en verkeerde »toepassing van de artt. 63, 64 en 65 der wet »van 22 Frimaire VII, van art. 17 der wet van »27 Ventôse IX, van art. 14 Alg. Bep. en van art. »1373 B. W., omdat de regtbank de vordering »had behooren te verklaren niet-ontvankelijk, als »ingesteld niet tegen het bestuur der registratie, »maar tegen een ondergeschikt ambtenaar, een »ontvanger;

»O., dat de te dier zake voorgestelde exceptie »van niet-ontvankelijkheid bij het beklaagde von-»nis is verworpen, hoofdzakelijk op grond van »het niet aanwezig zijn van eenig belang daarbij, »zoo van de zijde van den gedaagden ontvanger »als van het bestuur der registratie, als hebbende »dat bestuur, zoowel als de ontvanger, kennis ge-»nomen van de ingestelde vordering, terwijl het »bestuur zijne verdediging ten principale daarte-»gen heeft doen gelden; dat de beoordeeling van

6356. »dit belang is van feitelijken aard, en dat der»halve daarop in cassatie niet kan worden terug»gekomen; en dat bovendien, ofschoon, naar de »aangehaalde artikelen, moest worden gedagvaard »de *Régie*, daaraan echter in het onderwerpelijk »geval genoegzaam is voldaan door de dagvaar»ding van den ontvanger, den *préposé* der *régie*, »voor de arr.-regtbank, binnen welker ressort is »het kantoor, alwaar is geregistreerd de akte, »waarop wordt beweerd te zijn geheven te veel »regt van registratie;

»O., dat als *tweede* middel van cassatie is »aangevoerd: schending en verkeerde toepassing »der artt. 14, n°. 5, 15, n°. 2 en 6, en 69, »§ VII, n°. 1 en 2, der wet van 22 Frimaire VII »en van art. 13, n°. 1, der wet van den 16 Ju»nij 1832 (*Stbl.* n°. 29) en art. 1, n°. 10, litt. »*d*, der wet van den 31 Dec. 1868 (*Stbl.* n°. 82), »als zijnde 1°. een regt van 4 pCt. teregt geheven »van de op den kooper overgedragen lasten, »waaronder, naar art. 13 der wet van den 16 »Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), behooren alle grond»renten of gevestigde renten, waarmede volkomen »gelijkstaan de aan de stad Groningen verschul»digde periodieke uitkeeringen, terwijl daarvan »alleen worden uitgezonderd de uitkeeringen, »huren of pachten, aan den eigenaar van goe»deren op erfpacht of vaste beklemming uitge»geven; en 2°. in allen gevalle, al ware hier »cessie van huur, dan nog het regt van 4 pCt. »zoude moeten worden berekend over den koop»prijs en den tegen den penning twintig gekapi»taliseerden huurprijs;

6356. »O., dat het al of niet gegronde van dit middel »van cassatie voornamelijk daarvan afhangt, of »volgens art. 13 der aangehaalde wet van den »16 Junij 1832 (*Stbl*, n°. 29), onder de bij den »koopprijs te voegen lasten moet worden begre- »pen zekere jaarlijks aan de stad Groningen ver- »schuldigde huur van *f* 2.83, tegen den penning »20 gekapitaliseerd;

»O., dat de ontkennende beslissing dier vraag »door de regtbank teregt is gegrond op de uit »een vroeger, hoewel vervallen vonnis overgeno- »men overweging: »dat onder lasten te verstaan »»is, wat door den kooper ten behoeve en ter »»ontlasting van den verkooper wordt betaald en »»zonder speciaal beding ten laste van den ver- »»kooper zou blijven, terwijl de in deze berekende »»huurpenningen ook zonder speciaal beding op »»den kooper vallen, zoodat deze niet kunnen »»worden gezegd te zijn een last, door den ver- »»kooper op den kooper overgebragt;" dat toch »alleen eerstgenoemde lasten treden in de plaats »van den koopprijs, krachtens overeenkomst van »koop en verkoop, en mitsdien moeten worden »geacht een gedeelte daarvan uit te maken, ter- »wijl daarentegen laatstgenoemde lasten van zelf »den kooper volgen, en alzoo niet kunnen worden »berekend onder den koopprijs;

»O., wat betreft de tweede of subsidiaire bewe- »ringen, dat daaromtrent bij het beklaagde von- »nis zelf met juistheid is overwogen: »dat art. »»69, § VII, n°. 2, der wet van den 22 Frimaire »»jaar VII niet voorziet in het geval van overdragt »»van reeds aangevangen huur, doch daarbij het

6356. »»registratie-regt wordt bepaald, waaraan de primitieve uitgifte van onroerende goederen in huur »»voor het leven of voor onbepaalden tijd is on- »»derworpen, terwijl *in casu* een reeds verkregen »»regt van huur voor onbepaalden tijd wordt over- »»gedragen, ten gevolge waarvan de kooper op- »»treedt als huurder van de stad Groningen, in »»plaats van den verkooper, zoodat van de toe- »»passing van genoemd artikel *in casu* geene sprake »»kan zijn;"

»O., dat derhalve beide middelen van cassatie »zijn ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt het eischend »bestuur in de kosten."

Ook door de tegenpartij werd een beroep in cassatie tegen het eerstgemelde vonnis ingesteld, doch dit beroep werd verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* dd. 9 Januarij 1874, luidende:

»Overwegende, dat als *eerste* middel van cas- »satie is voorgesteld: schending en verkeerde toe- »passing van art. 13, n°. 1, laatste cursieve zin- »snede, der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), »in verband met schending en verkeerde toepas- »sing van de artt. 1, 4 en 15 der wet van den »22 Frimaire jaar VII, omdat, al viel de bij art. »19 der conditiën vermelde *recognitie van den* »20*sten penning* in de termen der eerste cursieve »zinsnede van het eerst aangehaald artikel, en »al ware zij bij bijzonder beding overgebragt op »den kooper, zij zoude zijn eene op onbepaalde »tijden voldaan wordende uitkeering aan den eige- »naar van het goed, volgens voorschreven laatste

6356. »zinsnede niet begrepen onder de voor de bere- »kening van het regt bij den koopprijs te voegen »lasten;

»O. te dien aanzien, dat bij het beklaagde von- »nis teregt is aangenomen dat, volgens den geest »en den inhoud der wetten op de registratie, »onder lasten wordt verstaan al wat door den »kooper wordt betaald ten behoeve en ter ont- »lasting van den verkooper en zonder speciaal »beding zoude blijven ten laste van den verkoo- »per, en dat daarbij evenzeer teregt is aangeno- »men, dat de betaling van den 20sten penning »van den koopschat, waarvan bij dat vonnis sprake »is, onder de benaming van lasten als boven be- »doeld moet worden begrepen;

»O. toch, dat het in deze geldt de betaling »van den 20sten penning van den koopschat, door »de stad *Groningen* als verhuurster bedongen van »den huurder, voor het geval dat deze gebruik »maakte van de hem toegekende bevoegdheid tot »overdragt van zijn huurregt aan derden, doch »door dien huurder, bij de hierbedoelde over- »dragt, volgens de akte van verkoop van zijn »regt, gebragt ten laste van den kooper; en dat »daaruit volgt, dat het bedrag van dezen 20sten »penning (als zonder bedoeld beding komende »ten laste van den verkooper) moet worden be- »schouwd als bestanddeel van den koopprijs der »overgedragen huur en, voor de berekening der »daarvoor verschuldigde registratie-regten, moet »worden gevoegd bij den koopschat;

»O., dat daarop niet is toepasselijk de bij het »middel ingeroepen uitzondering, volgens welke

6356. »bij de berekening van het registratie-regt niet in »aanmerking komen *de jaarlijksche of op onbepaalde* »*tijden* voldaan wordende uitkeeringen, huren of »pachten van goederen op erfpacht of vaste be- »klemming gegeven, daar toch; — wat er »overigens moge zijn van de al of niet toepasse- »lijkheid der laatste cursieve zinsnede van art. »13 n° 1 der wet van den 16 Junij 1832 (*Stbl.* n . 29) »op het huurregt waarvan in deze sprake is, — »in allen gevalle de bedoelde 20ste penning niet »valt in de termen der dáár vermelde *jaarlijksche* »*of op onbepaalde tijden voldaan wordende uitkee-* »*ringen*, maar deze is eene uitkeering (blijkens »de door den feitelijken regter gegeven uitlegging »van art. 19 der ten processe bekende conditiën) »door de stad *Groningen* indertijd bedongen van »den huurder, die zijn huurregt, volgens de bij »de overeenkomst gegeven bevoegdheid, aan derden »overdraagt, zoodat zonder speciaal beding die »uitkeering voorzeker zoude blijven ten laste van »den verkooper;

»O., dat als *tweede* middel van cassatie is be- »weerd: schending en verkeerde toepassing van art. »13 n°. 1 der wet van den 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°.29), »in verband met schending en verkeerde toepas- »sing van de artt. 1, 4 en 15 der wet van den »22 Frimaire jaar VII en van art. 19 der voor- »melde, door den toenmaligen souverein vastge- »stelde en wetskracht hebbende conditiën; mits- »gaders verzuim der vormen voorgeschreven op »straffe van nietigheid, of schending en verkeerde »toepassing van art. 156 der grondwet en art. 20 »der wet op de regterlijke organisatie, in verband

6356. »met art. 59 n°. 3 van het wetboek van B. R., »doordat het beklaagde vonnis door *geene bepaalde* »*feitelijke beslissing* heeft uitgemaakt het bestaan van »een speciaal beding, waarbij op den kooper zoude »zijn overgebragt de last der betaling der recognitie »van den 20sten penning van den koopprijs;

»O., daaromtrent, dat niets aantoont, dat de »*conditiën* van het jaar 1651, ten processe bekend, »zouden zijn kracht van wet hebbende bepalingen »en niet conditiën van verhuring, zooals het in »het opschrift van het overgelegd gedrukt exem»plaar wordt uitgedrukt;

»O., voorts, dat dit middel berust op eene »onjuiste voorstelling van den inhoud van het »beklaagde vonnis, als zoude daaraan ontbreken »de bedoelde beslissing; dat immers daarbij »niet slechts uitdrukkelijk is aangenomen: »dat »»de verkooper bij den verkoop alle lasten heeft »»gebragt ten laste van den kooper," maar bo»vendien: »dat bij de akte van verkoop de beta»»ling van den twintigsten penning van den koop»»schat als verpligting aan den huurder wordt »»opgelegd;"

»O., dat alzoo beide middelen zijn ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer »in de kosten."

Bij de mededeeling van het vorenstaand arrest van 20 December 1872 is de betrokken directeur gemagtigd om de leer van den H. R., ten aanzien der bijvoeging van de gekapitaliseerde huur als last bij den koopprijs van zoogenaamden *stads grond*, voortaan tot rigtsnoer te nemen. (*Missive van* 28 *Februarij* 1873 *n°*. 57).

6357. *Lasten. Voorbehoud van een regt van overgang over een deel van het verkochte, tot* persoonlijk *nut van de verkoopers.* Vonnis der regtbank te *Namen* dd. 15 Januarij 1872.

»Attendu que l'acte notarié du 18 Juillet 1868, »par lequel le défendeur a acquis des époux »Dubois-Ernotte, au prix de 10,000 fr., un ter»rain à bâtir situé à Namur, porte que les ven»deurs se réservent, le long de cette propriété, »un droit de passage à leur usage personnel et »devant s'éteindre au décès du survivant;

»Attendu qu'une expertise a été requise par »l' Administration pour cause d'insuffisance notable »du prix déclaré de 10,000 fr.;

»Attendu que la loi du 22 Frimaire an VII, »dans son art. 4, pose la règle que le droit pro»portionnel est établi pour toute transmission de »biens meubles ou immeubles, et qu'il est assis »sur la valeur;

»Que, par son art. 15, n°. 6, § 1, elle statue »que pour tous actes translatifs de propriété im»mobilière à titre onéreux, cette valeur se dé»termine par le prix exprimé, en ajoutant toutes »les charges en capital, ou par une estimation »d'experts dans les cas autorisés;

»Attendu qu'il n'est ni douteux ni contesté que »les servitudes réelles et foncières ne sont point »comprises dans les charges à capitaliser; que »la raison en est que ces servitudes imposées à »un héritage pour l'utilité permanente d'un autre »héritage, constituent un démembrement de la »propriété, ne sont point transmises avec elle, »et diminuent, par suite, d'autant sa valeur vénale;

6357. »Que, cependant, cette restriction dans l'appli- »cabilité du droit ne saurait profiter au défendeur, »dont l'immeuble n'est grevé que d'une charge »temporaire, devant servir aux seuls vendeurs »et finir avec eux, n'empêchant pas que, du jour »de la vente, l'entière propriété n'ait reposé sur »la tête de l'acheteur, et qui, pour toutes ces »causes, diffère essentiellement de toutes servi- »tudes foncières quelconques;

»Attendu encore que le défendeur distingue, »parmi les charges, celles qui ajoutent aux obli- »gations de l'acquéreur et qu'il qualifie de per- »sonnelles et celles qui portent sur la chose ven- »due elle-même;

»Que les premières seulement, prétend-il, doi- »vent compter pour augmenter le prix; que, quant »aux secondes, sauf les cas de réserve d'usufruit, »elles ne sont pas atteintes par la loi;

»Attendu que le texte de l'art. 15, n°. 6, § 1, »est si absolu qu'envisagé isolément il ne laisse »entrevoir aucune différence, pour l'exigibilité »du droit, entre les diverses charges auxquelles »l'on peut subordonner toute espèce de trans- »mission de biens immeubles à titre onéreux;

»Qu'aussi n'est-ce qu'en dehors de ce texte et »en argumentant du second paragraphe de ce »même n°. 6 de l'article 15, qui établit un mode »special de liquidation du droit pour les ventes »avec réserve d'usufruit, que le défendeur ren- »contre les éléments du système qu'il propose;

»Que, d'après ce système, si le législateur, »après avoir établi une régle générale dans le »§ 1er, y ajoute immédiatement, dans le para-

6357. »graphe suivant, une règle particulière pour les »réserves d'usufruit, c'est que dans sa pensée »les charges qui, comme cette réserve, portent »sur la chose elle-même, ne rentrent point par »leur nature au nombre de celles dont s'occupe »le § 1er;

»Que si, néanmoins, il a trouvé bon de sou»mettre la réserve d'usufruit à l'impôt, celui-ci »ne peut, par analogie, s'appliquer aux charges »similaires, les lois fiscales étant de stricte inter»prétation;

»Attendu qu'en regard de ce dernier principe »il importe de placer cet autre, que dans toute »loi les dispositions générales ne comportent »d'exceptions que celles qui sont nettement for»mulées et sans équivoque;

»Attendu qu'au point de vue du texte il existe »évidemment entre les deux paragraphes un rapport »de principe à conséquence;

»Qu'à la suite du § 1er qui ordonne d'ajouter »toutes les charges en capital, la loi ne dit pas »qu'en dehors ou indépendamment de ces charges, »tel droit sera perçu sur la réserve d'usufruit, »mais s'exprime ainsi: »*Si l'usufruit est réservé* »»*par le vendeur*," ce qui, grammaticalement, »ne peut s'entendre que dans ce sens: si la charge »consiste dans l'usufruit réservé au vendeur;

»Attendu, et ce qui est bien plus important, »que toute l'économie de la loi de Frimaire pro»teste contre la théorie du défendeur;

»Que, par l'adoption du principe que le droit »est assis sur la valeur déterminée par le prix »exprimé et la capitalisation des charges, la loi

6357. »démontre qu'elle a entendu que le droit fut »perçu immédiatement, sans tenir compte des char- »ges qui, n'étant pas inhérentes au fonds, ne »constituent qu'une restriction temporaire de la »jouissance de l'acheteur;

»Que, loin de déroger à ce principe, elle ne »fait que s'y conformer dans les ventes avec ré- »serve d'usufruit, puisqu'elle considère cette ré- »serve comme une charge qui augmente le prix »et, par suite, le droit exigible;

»Qu'elle ordonne que ce dernier se perçoive »à l'instant, sauf à ne plus rien réclamer lorsque »l'usufruit se réunit à la propriété autrement que »par un acte de cession;

»Que du moment où le deuxième paragraphe »du n°. 6 n'est qu'une application logique de la »disposition absolue contenue au paragraphe pré- »cédent, le caractère exeptionnel qu'on prétend »lui attribuer s'évanouit, et avec lui tout le systé- »me du défendeur;

»Que le seul point dont se prévale encore ce »dernier, la fixation d'une liquidation spéciale du »droit pour les ventes de l'espèce, s'explique »facilement par la sagesse même de la loi qui, »dans l'intérêt bien compris des contribuables, »a voulu régler à forfait leurs obligations envers »le fisc au sujet d'un des contrats les plus fré- »quents parmi les transactions civiles;

»Attendu, au surplus, que le but de la loi »d'atteindre toute la valeur serait manqué, si, »par des réserves temporaires, cette valeur pou- »vait être diminuée;

»Que le principe de la loi ne serait sauvegardé

6357. »que si, à l'expiration de chacune de ces réserves, le fisc était appelé à exercer ses droits »jusqu'alors suspendus, ce qui serait une source »de difficultés insurmontables et auxquelles il ne »peut être paré qu'au moyen d'exigibilité immé»diate du droit sur toute la valeur;

»Attendu, enfin, qu'il y aurait une contradic»tion choquante à frapper d'un côté la réserve »d'usufruit et à exempter de l'autre des charges »qui n'en different que sous le rapport de l'étendue;

»Attendu que ces considérations démontrent »que les prétentions du demandeur sont bien »fondées;

»Attendu que le chiffre de l'estimation »(fr. 12,096-25) excède de plus d'un huitième le »prix de 10,000 fr. énoncé au contrat;

»Qu'il y a lieu, en conséquence, de condam»ner le défendeur au paiement du droit et du »double droit sur l'excédant, plus aux dépens du »procès, y compris ceux de l'expcrtise;

»PAR CES MOTIFS, ETC."

6358. ***Openbare verkoopingen van in beslag genomen vee of goederen, bedoeld in art.* 37 *der wet van* 20 *Julij* 1870 (*Stbl.* n°. 131).**

De burgemeesters, of die hen als zoodanig vervangen, zijn bevoegd tot het houden van openbare verkoopingen van in beslag genomen vee of goederen, bedoeld in art. 37 der wet van 20 Julij 1870 (*Stbl.* n°. 131). (*Kon. besluit van* 11 *Julij* 1874, *Stbl* n°. 109). (*Circulaire van* 28 *Sept.* 1874 n°. 974) (1).

(1) Verg. P. W. n°. 5985.

6359. *Openbare verkooping van roerende goederen. Voorwerpen die in het openbaar zijn toegewezen, doch in het proces-verbaal als opgehouden voorkomen.*

Vonnis der regtbank te *Brussel* dd. 2 November 1872.

»Attendu que, suivant procès-verbal en date »du 5 Mars 1872, le préposé de l'administration »a constaté que treize objets mobiliers qu'il re»lève au dit procès-verbal, ont été, en sa pré»sence, adjugés à des amateurs et que dix de »ces objets figurent au procès-verbal de l'huissier »instrumentant comme retenus, tandis qu'aucune »mention n'y est faite des trois autres;

»Attendu que le procès-verbal dressé en exé»cution et en conformité de l'art. 8, § II de la »loi du 22 Pluviôse an VII par un employé de »l'administration, au moment attermenté à ce dé»légué, fait foi des faits qu'il constate;

»Attendu que les mentions contenues au pro»cès-verbal de l'huissier ne peuvent y être oppo»sées; que ces mentions n'ont d'authenticité que »vis-à-vis des parties dont elles constatent le »contrat, mais qu'elles n'ont aucune valeur vis»à-vis de l'administration;

»Attendu que celle-ci a agi, par son employé, »dans les limites des droits et des devoirs que »la loi lui confère et a, en exécution de sa mis»sion de surveillance, controlé, par le mode que »la loi lui impose, les opérations de l'officier »ministériel; que le but du législateur est claire»ment défini dans l'exposé des motifs de la loi »du 22 Pluviôse an VII; que ce but est notam»ment de permettre à la régie d'atteindre la fraude

6359. »qui consiste à faire croire au public au moyen »d'enchères simulées, que l'on a adjugé des objets »en réalité retenus;

»Attendu que ce but ne serait jamais atteint, »si les agents de l'administration n'avaient le »pouvoir de constater les contradictions existantes »entre le fait qui se passe sous leurs yeux et »l'annonciation du procés-verbal de l'huissier;

»Attendu que l'opposant pose en fait avec offre »de preuve: 1°. que les treize postes visés au procès- »verbal de la régie et au procés-verbal de l'huis- »sier ont été réellement retenus et n'ont été adju- »gés à personne; 2°. que l'huissier l'a déclaré à »haute voix, séance tenante, et n'a fait aucune »déclaration quelconque;

»Attendu que ces faits sont à tous égards »irrélevants;

»Qu'en effet, d'une part, ils reposent sur une »équivoque en ce sens que vraisemblablement les »objets dont il s'agit n'ont pas été adjugés en »réalité; que l'huissier peut ne pas avoir déclaré »qu'ils l'étaient et avait, au contraire, avant la »clôture de la séance, déclaré qu'ils étaient re- »tenus, mais qu'il n'en restera pas moins vrai »que toute personne non initiée à la fraude que »la loi de pluviôse a eu en vue d'atteindre, comme »l'employé de la regie lui-même, a dû croire, »par les agissements de l'officier vendeur ou de »ses employés, que les objets étaient cependant »adjugés;

»Attendu que d'autre part, ces fauts sont dé- »montrés par l'état matériel-même du procès- »verbal de l'huissier; qu'en effet, les objets sus-

6359. »dits y figurent avec un prix d'adjudication y »accolé, tandis qu'en marge, au lieu du nom de »l'acquéreur, figure le mot *retenu*;

»Attendu qu'il ressort de là que le procès-ver»bal de l'employé de la regie constate les faits »tels qu'ils se sont en réalité passés, savoir qu'un »simulacre d'adjudication a eu lieu, tandis que le »procès-verbal de l'huissier, par une mention »faite soit immédiatement, soit avant la clôture »de la séance, constatait que les objets préten»dument adjugés étaient en réalité retenus;

»Attendu que c'est précisement ce genre de »contravention que le législateur de pluviôse an »VII a eu en vue d'atteindre;

»Attendu, ainsi que l'a jugé la cour de cas»sation dans son arrêt du 19 Mai 1859, que le »droit est dû par le fait de l'adjucation; que ce »fait établit, aux yeux de l'administration, la pré»somption légale de la transmission de la pro»priété, et que l'huissier, en insérant à son procès»verbal des énonciations contraires à ce fait, »contrevient à la loi;

»Attendu qu'en présence de ce qui précède, il »n'y a pas lieu d'examiner si le procès-verbal de »l'employé de la régie fait foi jusqu'à l'inscription »de faux ou si la preuve contraire est admissible;

»Par ces motifs;

»Le tribunal, de l'avis de M. Heyvaert, procu»reur du Roi, reçoit l'opposition à la contrainte, »et y faisant droit sans avoir égard aux faits »articulés qui sont déclarés irrélevants, en déboute »l'opposant; le condamne à payer à l'Etat la »somme de fr. 690.09." (*Wkbl. v. N. en R. n°.* 157.)

6360. *Openbare verkoopingen van roerende goederen. Toewijzingen aan medeverkoopers. Aftrekking wegens mede-eigendom.* De resolutie van den 23 Januarij 1856, n°. 16 (P. W. n°. 2670) staat deze aftrekking toe onder voorwaarde dat, aan den voet van het proces-verbaal de koopen, aan elken mede-eigenaar toegewezen, beknopt doch duidelijk zijn verzameld; dat, aldus, het beloop der koopprijzen van aan mede-eigenaren toegewezen koopen voor ieder afzonderlijk zij aangegeven, met aanwijzing van het aandeel elken kooper als mede-eigenaar in dat beloop toekomende; dat, eindelijk, het gezamenlijk bedrag dier aandeelen van de totale opbrengst der verkooping, in art. 6 der wet van 22 Pluviôse jaar VII bedoeld, zij afgetrokken.

Het bestuur vordert die opgaven aan den voet dezer processen-verbaal, vooreerst: opdat het verlangen dat, bij de berekening van het registratie-regt, de mede-eigendom van koopers in aanmerking zal worden genomen, worde geopenbaard en daartoe opgegeven voor welke aandeelen de in het proces-verbaal genoemde koopers mede-eigenaren zijn van de aan hen toegewezen voorwerpen; ten anderen, om de berekening der aandeelen van mede-eigenaren in het gezamenlijk bedrag der aan elk toegewezen koopen te verzekeren en gemakkelijk te maken.

Wordt, echter, *in het proces-verbaal zelf* niets aangaande het koopen door mede-eigenaren vermeld; is het b. v. geheel overeenkomstig art. 5 der gemelde wet opgemaakt, d. w. z. zonder vermelding van de namen der koopers, dan kan bij de berekening van het registratie-regt wegens

6360. den mede-eigendom geen aftrek plaats vinden, zelfs dan niet, wanneer de bovenbedoelde opgaven van den openbaren ambtenaar aan den voet van zijn proces-verbaal voorkomen. Die aftrek wordt in dit geval door het proces-verbaal van verkoop niet aangegeven, daar het dan niet het feit der toewijzing aan een of meer mede-eigenaren constateert. Doet het dit niet, dan kan voor het procesverbaal, naar zijnen inhoud, art. 69, § V, n°. 6, der wet van 22 Frim. jaar VII, alwaar belast zijn: *»les parts et portions acquises par licitation de biens »meubles indivis*" niet worden ingeroepen; dan moet bijgevolg de heffing geschieden, overeenkomstig het tweede lid van art. 6 der wet van 22 Pluviôse jaar VII, over de opbrengst der verkooping, de verschillende bedragen van al de in het p. v. vermelde zittingen daartoe bijeengetrokken.

De omstandigheid dat de wet van 22 Pluviôse jaar VII geene vermelding in het proces-verbaal van de namen der koopers vordert, doet hiertegen niets af; aangezien die vermelding, al is zij niet uitdrukkelijk voorgeschreven, toch evenmin verboden is voor gevallen, waarin, buiten haar, geen andere heffing dan over de opbrengst der verkooping, met terzijstelling van den mede-eigendom, mogelijk is.

Doet zich het omgekeerde geval voor; houdt het proces-verbaal der verkooping niet slechts de namen in der koopers, die tevens mede-verkoopers waren, maar ook al de opgaven, voor de aftrekking wegens hunnen mede-eigendom vereischt, dan kan die aftrekking geschieden al mogten overigens de bij resolutie van 23 Januarij 1856

6360. n°. 16 gevorderde aanwijzingen, door den openbaren ambtenaar aan den voet van het p. v. te stellen, ontbreken. Die aanwijzingen, ook ten gemakke van den ontvanger verlangd, zijn in *dat* geval niet volstrekt onmisbaar; zij kunnen overbodig genoemd worden, wanneer ze feitelijk eene herhaling zouden zijn van den, in het procesverbaal zelf, voldoend aangegeven mede-eigendom. (*Res. van* 25 *Maart* 1871, n°. 27; 23 *Julij* 1873, n°. 15 *en* 8 *April* 1874, n°. 70.)

6361. *Openbare verkooping van veldvruchten, vervoerd van het land waarop zij gewassen zijn, doch nog aanwezig op de hofstede waartoe dat land behoort.* Het hooi, op verschillende perceelen eener boerenhofstede gewassen, en in daartoe behoorende hooibergen opgetascht, werd op die hofstede, in de maand Januarij publiek verkocht.

De vermindering van registratie-regt, bij art. 12 n°. 2 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) toegestaan voor de openbare verkoopingen van veldvruchten, die niet van den grond waarop zij gewassen zijn, zijn vervoerd, werd voor het procesverbaal dezer verkooping ingeroepen, onder aanvoering dat, naar de bedoeling van den wetgever, geen onderscheid zou mogen worden gemaakt tusschen gemaaide, maar nog niet van den grond vervoerde veldvruchten, en veldvruchten, die reeds ingeöogst (in schuren of hooibergen opgeborgen), doch tijdens de verkooping nog op de hofstede, waartoe het teelland behoort, aanwezig zijn.

De strekking dezer wetsbepaling, begunstiging van den landbouw n. l., liet, naar men meende, deze onderscheiding niet toe.

6361. Uit de antwoorden der regering, bij de behandeling van het ontwerp der voormelde wet, blijkt de bedoeling om de in art. 13 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) voorkomende uitdrukking »*oningeöogste veldgewassen en vruchten*" te verduidelijken. De regering wilde den bestaanden twijfel wegnemen ten aanzien van de vraag, of veldvruchten, die, hetzij nadat zij gemaaid op het veld zijn uitgedorscht, hetzij dadelijk na het afmaaijen, verkocht worden, als oningeöogst waren te beschouwen.

Zij beantwoordde die vraag toestemmend, onder mededeeling dat het altijd de bedoeling was geweest om den eigenaar of pachter van den grond, die zijne veldvruchten openlijk verkocht heeft, eene tegemoetkoming te geven, in overeenstemming waarmede dan ook, in het oorspronkelijk ontwerp, het tiendgewas uitgezonderd werd van de onderwerpelijke gunstige bepaling. Zij nam den twijfel weg door de wet van 16 Junij 1832 niet meer te doen spreken van »*oningeöogste veldvruchten*," maar van »*veldvruchten, zoolang zij niet van den* »*grond waarop zij wassen of gewassen zijn, zullen* »*zijn weggevoerd.*"

Veldvruchten, nu, die in schuren of hooibergen opgeborgen, alzoo ingeöogst zijn, moeten zijn weggevoerd van het teelland. Ten hunnen aanzien kan dan niet meer blijken dat ze voortbrengselen zijn van den grond des verkoopers, al zijn ze ook geborgen in schuren, die met het teelland tot dezelfde hofstede behooren.

De wetgever van 1832 gedoogde daaromtrent geene onzekerheid, opdat de door hem gewilde

6361. begunstiging *van den eigenaar of pachter van den grond* niet zou misbruikt worden. Van hier de bestaande wetsbepaling, welke, naar hare bewoordingen, niet toepasselijk is in al die gevallen, waarin de veldvruchten tijdens de verkooping reeds gemaaid en tevens van het teelland vervoerd zijn.

Alzoo was de onderwerpelijke verkooping aan het gewone regt van 2 pCt. onderworpen. (*Miss. van* 26 *Sept.* 1872, n°. 22.)

6362. **VRIJSTELLING.** *Arresten en vonnissen in strafzaken, zonder civiele partij. Expeditiën of afschriften daarvan aan derden afgegeven.* De vraag, of deze stukken aan de formaliteit van registratie onderworpen zijn, werd toestemmend beantwoord, op grond dat de wet van 4 Januarij 1814 (*Stbl.* n°. 4) alleen die akten en stukken in strafzaken van de registratie zou hebben vrijgesteld, welke in de instructie of in den loop van het strafgeding worden opgemaakt, en dus niet zou kunnen worden toegepast op de expeditiën of afschriften van arresten in strafzaken, welke met het eigenlijke strafgeding niets te maken hebben, maar als bewijsstuk in eene burgerlijke regtszaak moeten dienen (zie o. a. art. 265 B. W.).

Het bestuur heeft zich hiermede niet vereenigd. De vrijstelling, bij art. 70, § III, n°. 9 der wet van 22 Frim. VII bepaald voor de akten in criminele zaken, van den openbaren aanklager of het regterlijk collegie uitgaande, en bij voormelde wet van 4 Januarij 1814 uitgestrekt tot correctionele- en policie-zaken (1), is in 't algemeen

---

(1) P. W. n°. 5143.

6362. toepasselijk op de stukken in strafzaken, niet van den kant der beklaagden afkomstig. Voor de toepassing dier vrijstelling is het onverschillig tot welk einde de stukken worden gebruikt. Van de vrijstelling zijn alleen uitgesloten de vonnissen en arresten in strafzaken met *civiele partij*, d. i. wanneer zich de beleedigde partij in het geding heeft gevoegd. (Zie artt. 231 en 375 W. v. Str.) Die vonnissen moeten ingevolge art. 7, *in fine*, in verband met art. 68, § I, n°. 48, der wet van 22 Frimaire VII, op de expeditie tegen het regt van 80 cent geregistreerd worden, doch alleen voor zoover de expeditie door de zich gevoegd hebbende civiele partij wordt geligt. De vraag is op die gronden *ontkennend* beantwoord (1). (*Sol. van* 2 *Julij* 1872, n°. 30.)

6363. *Stukken opgemaakt krachtens de wet van* 4 *December* 1872 (*Stbl.* n°. 134) *tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.* Bij Koninklijk besluit van den 19 Julij 1873, n°. 39, is vrijstelling verleend van de regten van zegel en registratie voor alle stukken, opgemaakt krachtens de wet van 4 December 1872 (*Stbl.* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, wat de vrijstelling van het zegelregt betreft onder voorwaarde dat op die stukken worde gesteld: »*Vrij van zegel, ingevolge het Koninklijk besluit van den* 19 *Julij* 1873, n°. 39." (*Gedr. circulaire van* 29 *Julij* 1873, n°. 965.)

---

(1) Zie P. W. 1/1839, p. 14 n°. 15; P. W. 1846 n°. 296; *Wodon*, Commentaire, n°. 986; *Bartstra*, I, noot 180. — Het *tweede lid* van P. W. 1/1843 p. 9 n°. 2 moet als vervallen worden beschouwd.

6364. *Verklaring door een genaturaliseerde dat hij de naturalisatie aanneemt.* Bij Koninklijk besluit van den 5 November 1874, n°. 31, is vrijstelling verleend van de regten van zegel en registratie voor de door gemeentebesturen in dubbel opgemaakt en door de betrokken personen medeonderteekend wordende akten, constaterende de bij art. 9 der wet van 28 Julij 1850 (*Stbl.* n°. 44) voorgeschreven verklaring door den genaturaliseerde, dat hij de naturalisatie aanneemt. (*Gedr. circulaire van* 21 *November* 1874 n°. 977.)

6365. *Zegel. Declaratiën, mandaten en kwitantiën wegens teruggave van door ambtenaren* voor provinciën, gemeenten of waterschappen *gedane voorschotten.* Bij Koninklijk besluit van den 11 Augustus 1874, n°. 22, is:

1°. vrijstelling van zegelregt verleend voor de *declaratiën*, *mandaten* en *kwitantiën* wegens teruggave van alle door ambtenaren of beambten van provinciën, gemeenten en waterschappen, voor de provincie, de gemeente of het waterschap, bij voorschot gedane betalingen;

2°. deze vrijstelling toepasselijk verklaard op de stukken van den gezegden aard, welke vóór de dagteekening van dit besluit op ongezegeld papier zijn opgemaakt. (*Gedr. circulaire van* 4 *September* 1874, n°. 972.)

6366. *Zegel. Duplikaat-kwitantiën wegens afkoop- en aflossingsommen van onveranderlijke lasten.* Bij Koninklijk besluit van den 4 Julij 1874, n°. 59, is:

1°. vrijstelling van het regt van zegel verleend voor de ter nederlegging in het archief van het betrokken kantoor der domeinen bestemde exem-

6366. plaren van de kwitantiën wegens afkoop- en aflossingsommen van tot het domeinbeheer behoorende renten, vaste lasten en uitkeeringen, mits op die exemplaren dier kwitantiën worde gesteld »*Vrij van zegel ingevolge Koninklijk besluit van den* 4 *Julij* 1874, n°. 59";

2°. de voormelde vrijstelling toepasselijk verklaard op de hierboven aangewezen exemplaren der voorschreven kwitantien, welke op of na 1 Julij 1874 doch vóór de dagteekening van dit besluit mogten zijn opgemaakt. (*Gedr. circulaire van* 13 *Julij* 1874, n°. 969.)

6367. *Zegel. Regt van patent.* Bij Koninklijk besluit van den 30 Augustus 1874, n°. 11, is vrijstelling van zegelregt verleend voor:

a. de bezwaarschriften tegen aanslagen voor het regt van patent, bedoeld bij art. 1 der wet van den 4 April 1870 (*Stbl.* n°. 60);

b. het in art. 3 dier wet bedoelde voor belanghebbenden bestemde afschrift der uitspraken van Gedeputeerde Staten, op die bezwaarschriften, en

c. de ordonnantie van teruggave dientengevolge te verleenen. (*Gedr. circulaire van* 14 *September* 1874, n°. 973.)

W.

6368. WAARDERING. *Bevoegdheid van het bestuur om krachtens het proces-verbaal van waardering, alzoo zonder voorafgaande tusschenkomst des regters, het naar dat proces-verbaal verschuldigde regt en dubbel regt met de kosten bij dwangschrift te vorderen.*

Vereischten van het proces-verbaal van waardering.

6368. *Welke waarde moet, in materie van registratie, tot grondslag der regtsberekening worden genomen bijaldien de drie deskundigen ieder eene afzonderlijke waarde aan het goed hebben toegekend.* Vonnis der arrondissements-regtbank te *Amersfoort*, dd. 16 April 1873.

»Overwegende, wat betreft de daadzaken:

»dat de opposant bij akte, den 19 September »1871 verleden voor den notaris T., te D., door »aankoop eigenaar is geworden van twee per»ceelen hooiland gelegen onder W.-b.-D., respec»tievelijk groot 7.90 hectaren en 9.92 hectaren, »voor den aangegeven koopprijs van *f* 33000;

»dat het bestuur der registratie daarop bij »deurwaarders-exploit van den 16 November 1871, »aan den opposant heeft te kennen gegeven, dat »aan die perceelen, ten tijde van den overgang, »eene waarde moest worden toegekend van *f* 40,000, »zoodat door den opposant, behalve de betaalde »regten, alsnog zoude verschuldigd zijn voor sup»plementregt, dubbel regt en opcenten eene som »van *f* 772.80;

»dat genoemd bestuur bij die akte tevens ver»klaarde te willen overgaan tot geregtelijke waar»dering der koopwaarde, volgens art. 17 der wet »22 Frimaire jaar VII en art. 22 der wet van »31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) en, met insinuatie »aan den opposant om van zijne zijde binnen acht »dagen eenen deskundigen te benoemen, van hare »zijde als zoodanig benoemde H. v. D. Hz. grond»eigenaar en deurwaarder te W.-b.-D;

»dat, nadat zoowel deze als de bij deurwaar»ders-exploit van 22 November 1871 door den

6368. »opposant benoemde deskundige J. D., koopman »te C., door den kantonregter te W.-b.-D. waren »beëedigd, die waardering op 31 Januarij 1872 »door die beide deskundigen heeft plaats gehad, »waaromtrent deze zich echter, blijkens het daar»van op den 7 Februarij 1872 opgemaakt en den »28 Maart daaraanvolgende ter griffie dezer regt»bank gedeponeerd proces-verbaal, niet hebben »kunnen verstaan;

»dat daarop ten verzoeke van het bestuur der »registratie, overeenkomstig het bepaalde in art. »22 der genoemde wet van 31 Mei 1824, door »deze regtbank, bij beschikking van den 24 April »1872, als derde deskundige is benoemd R. V., »rentmeester te W.-b.-D., die na insgelijks door den »kantonregter aldaar beëedigd te zijn, met de »beide hiervoren genoemde deskundigen op den »17 Junij 1872, zijnde de door genoemden amb»tenaar vastgestelde dag, in tegenwoordigheid »zoowel van den ontvanger der registratie te »W.-b.-D., als van den opposant zelven, daartoe »bij deurwaarders-exploit opgeroepen, tot de waar»dering van de bedoelde perceelen is overgegaan, »welke, blijkens het daarvan opgemaakt proces»verbaal, door hen respectievelijk zijn getaxeerd »op ƒ 40,400, ƒ 40,460 en ƒ 36,750;

»dat, ten gevolge van de voortdurende weige»ring van den opposant om de, naar het oordeel »van het bestuur der registratie, door hem ver»schuldigde regten, dubbele regten, overschrij»vingsregten en gemaakte kosten te voldoen, op »den 1 October 1872, aan den opposant, onder »overgifte tevens van een afschrift van het pro-

6368. »ces-verbaal der waardering van den 17 Junij »1872, zoomede van eenen staat der voorgeschoten kosten, door den voorzitter dezer regtbank »begroot en executoir verklaard, is beteekend een »door den ontvanger der registratie te W.-b.-D. »afgegeven en door den kantonregter aldaar op »den 27den September bevorens executoir ver»klaard dwangschrift, ter invordering eener som »van ƒ 1021.84½;

»dat de opposant bij deurwaarders-exploit dd. 14 »October 1872, aan den ontvanger der registratie »en domeinen te W.-b.-D. beteekend, tegen dit »dwangschrift in verzet is gekomen, met dag»vaarding van het bestuur der registratie en »domeinen in den persoon van Zijne Excellentie »den Minister van Financiën te 's Gravenhage, »ter teregtzitting dezer regtbank van den 6 No»vember 1872;

»dat de opposant daarbij heeft gevorderd, dat »hij zal worden verklaard goed opposant tegen het »uitgevaardigd dwangschrift en de geopposeerde »niet-ontvankelijk in zijne daarbij gedane vordering, »immers dat hem die zal worden ontzegd, met »last om aan het dwangschrift geen verder gevolg »te geven, en subsidiair, dat de regtbank zal ge»lasten, dat eene nieuwe waardering der verkochte »perceelen door andere deskundigen, te benoemen »op de wijze bij de wet bepaald, plaats hebbe, in »beide gevallen met veroordeeling van den geop»poseerde in de kosten; als gronden voor die vor»dering aanvoerende:

»1°. dat het door de deskundigen uitgebragt »verslag op zich zelf aan den geopposeerde niet

6368. »de bevoegdheid verleent om rauwelijks bij dwang-»schrift suppletoire regten te vorderen, maar »daartoe allereerst gevorderd wordt eene regter-»lijke uitspraak, bepalende welke waarde, krachtens »het uitgebragt verslag, aan de verkochte perceelen »moet worden toegekend, hoedanige uitspraak »ontbreekt; en dat zulks in casu te meer klemt »waar uit het verslag der deskundigen niet blijkt »dat de som van *f* 40400 werkelijk vertegenwoor-»digt de verkoopwaarde der verkochte perceelen, »maar integendeel die som door den geoppo-»seerde uit de drie onderscheidene opgegeven »waarden is genomen, geheel willekeurig en zon-»der wettelijken of redelijken grond;

»2e. dat de berekening der door de deskundigen »aan de perceelen toegekende waarden door hen »niet heeft plaats gehad overeenkomstig de re-»gelen, hun bij de wet van 22 Frimaire an VII, »art. 17, voorgeschreven, daar òf allen, òf een »of meer van hen, blijkens het door henzelven »in hun verslag nedergeschrevene:

»*a.* niet hebben doen blijken, dat de door hen »aan de perceelen toegekende waarde is de »waarde die deze hadden *ten tijde van de overdragt*;

»*b.* die waarde niet hebben bepaald in verge-»lijking met bekende en gebleken, maar met be-»rekende waarden van andere perceelen;

»*c.* als maatstaf ter vergelijking der door hen »gewaardeerde perceelen hebben genomen, niet — »zooals het aangehaalde art. 17 voorschrijft — »les »»fonds voisins de même nature", maar òf de »waarde van dergelijke, òf de in publieke veiling »gebleken waarde van andere perceelen;

6368. »*d.* tot basis hunner waardering hebben genomen »andere publiek »verkochte" perceelen, hetgeen »niet is, wat onder de »valeur vénale" moet »verstaan worden; en

»*e.* niet behoorlijk opgeven welk gewigt zij »hebben toegekend aan de op het goed rustende »lasten en met welk bedrag zij de waarde der »perceelen daarvoor hebben verminderd, terwijl »duidelijk blijkt, dat zij sommige dier lasten, met »name de bestaande huurovereenkomsten, niet in »hunnen omvang gekend hebben;

»dat de geopposeerde bij memorie van antwoord, »bij deurwaarders-exploit dd. 2 December 1872 »aan den opposant beteekend — onder aanvoering »dat de verkoopwaarde der bedoelde verkochte »perceelen door hem was gesteld op *f* 40400, als »zijnde die, welke bij de waardering door de »drie deskundigen het naast bij de minst toege-»kende waarde komt, met andere woorden, ligt »tusschen de schatting der beide andere deskun-»digen; dat na het uitgebragt rapport der des-»kundigen door den regter geene waarde-bepaling »moet geschieden en deze ook geheel overbodig »zoude zijn, zoodat, ook daar zij door den geop-»poseerde niet is gevorderd, geene sprake kan »zijn van de door den opposant op dien grond »opgeworpen niet-ontvankelijkheid van den geop-»poseerde, en eindelijk dat ook de door de des-»kundigen gedane waardering heeft plaats gehad »geheel overeenkomstig de wet — heeft geconclu-»deerd dat het der regtbank moge behagen den op-»posant te verklaren kwaad opposant tegen het »dwangschrift op 10 Oct. 1872 aan hem beteekend,

6368. »en dat bedoeld dwangschrift alle effect zal sorteren, »den opposant zijnen eisch en conclusie te ontzeg»gen en hem te veroordeelen in de kosten van het »regtsgeding, en voorts subsidiair, voor het geval »dat de regtbank mogt oordeelen, dat des oppo»sants beweren juist is en dat het proces-verbaal »van waardering dus niet tot grondslag voor de »ingestelde vordering kan strekken, dat de regt»bank, alvorens bij eindvonnis te beslissen, de »opmaking van een nieuw proces-verbaal van waar»dering gelaste, waarbij door de deskundigen be»paald verklaard wordt, dat zij de waarde der »goederen op het oogenblik van den overgang, in »vergelijking met de waarde van naburige goe»deren van gelijken aard, hebben geschat, of, bij»aldien niet mogt vaststaan dat de deskundigen »de waarde tijdens den overgang hebben geschat, »eene geheel nieuwe waardering door deskundigen »bevele;

»dat de opposant bij memorie van repliek, den »31 December 1872 aan den geopposeerde bij »deurwaarders-exploit beteekend, zijne gronden »voor zijn verzet tegen het dwangschrift nader »heeft uiteengezet, daarbij volhoudende de niet»ontvankelijkheid van den geopposeerde; voorts »heeft getracht aan te toonen dat het rapport der »deskundigen, om de reeds bij het verzet aange»voerde gronden, niet voldoet aan de vereischten »der wet, en eindelijk, bewerende dat de subsidiaire »conclusie van den geopposeerde eerst ter sprake »zoude kunnen komen, nadat het dwangschrift »door den regter was vernietigd, heeft verklaard »te persisteren bij zijne bij dagvaarding genomene

6368. »conclusie, concluderende verder dat het der regt»bank moge behagen den geopposeerde ook te »ontzeggen zijne subsidiaire conclusie;

»dat eindelijk de geopposeerde bij memorie van »dupliek, bij deurwaarders-exploit van den 26 Ja»nuarij 1873 aan den opposant beteekend, nog »nader al het door den opposant tot staving van »diens verzet aangevoerde heeft trachten te wederleg»gen, en daarna, behoudens zijne bij memorie van »antwoord genomene conclusie, alsnog heeft gecon»cludeerd dat het der regtbank moge behagen om, »wanneer zij ten dezen opzigte met des bestuurs »meening niet mogt instemmen, bij het eind»vonnis te bepalen, welke som, naar aanleiding »van het proces-verbaal der schatting of wel vol»gens de, ingevolge de subsidiaire conclusie even»tueel op nieuw te doene taxatie, de grondslag »moet zijn voor de berekening van het regt;

»O. in regten:

»dat er tusschen partijen geen verschil bestaat »omtrent de feiten, die aanleiding hebben gegeven »tot deze procedure, zoodat alleen te beslissen valt:

»1°. Is het bestuur der registratie bevoegd een »dwangbevel uit te vaardigen ter invordering van »verschuldigde regten, dubbele regten, overschrij»vingsregten en gemaakte kosten, naar aanlei»ding van een proces-verbaal van taxatie, opge»maakt door drie deskundigen krachtens art. 22 »der wet van den 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) en »art. 17 der wet van 22 Frimaire jaar VII?

»Zoo ja:

»2°. Voldoet het in deze opgemaakte proces»verbaal aan de voorschriften der wet?

6368. »Zoo ja:

»3°. Welke waarde moet, bij verschil van de drie »deskundigen, als grondslag worden aangenomen »voor de berekening van het verschuldigde regt?

»O. ad Ium, dat in art. 64 der wet van 22 »Frimaire jaar VII in het algemeen is vastgesteld, »dat de eerste akte van vervolging tot invorde»ring van registratie-regten en tot voldoening der »straffen en boeten, bij die wet uitgesproken, is »een dwangbevel, uitgevaardigd door het bestuur »der registratie en hetwelk, na door den kanton»regter te zijn geviseerd en executoir verklaard, »aan den belastingschuldige moet worden betee»kend, terwijl 's regters tusschenkomst alleen dan »bij die invordering wordt ingeroepen, wanneer »de belastingschuldige tegen het dwangbevel ver»zet doet, met dagvaarding voor de arrondisse»ments-regtbank, in welk geval de tenuitvoerleg»ging daarvan gestuit wordt;

»dat die regel in registratie-zaken, waarop bij »geenerlei wetsbepaling eene uitzondering is ge»maakt, dus evenzeer van toepassing is in de ge»vallen als het onderhavige en daartegen niet »afdoet dat overeenkomstig art. 22 der wet van »31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), de benoeming van »eenen derden deskundigen aan den regter is »gevraagd, waarin wel is waar de tusschenkomst »is ingeroepen geworden tot benoeming;

»dat het zeer zeker niet de bedoeling van den »wetgever is geweest om aan den regter, bij de »opdragt van die benoeming, tevens op te dragen »de uitspraak omtrent de waarde van goederen, »welke door deskundigen moeten worden geschat,

6368. »doch dat deze alleen heeft willen waken voor »de belangen der partijen, door bij verschil van »gevoelen tusschen den door het bestuur der re»gistratie aangewezen deskundige en dien door »den belastingschuldige, in het geval van art. 17 »der wet van 22 Frimaire an VII benoemd, aan »den regter de benoeming van eenen geheel on»partijdigen deskundige toe te vertrouwen;

»dat van die bedoeling ten duidelijkste blijkt, wan»neer men in aanmerking neemt, dat alleen bij ver»schil van gevoelen tusschen die deskundigen, die »regterlijke tusschenkomst wordt ingeroepen, geens»zins wanneer de deskundigen het eens zijn, in »welk laatste geval van den regter geheel geene »sprake is;

»dat dan ook daartegen niet obsteren de be»palingen van de 8e afdeeling, 3e titel, 1e boek, »van het W. v. B. R. die in deze alle toepassing »missen, omdat eene schatting in registratie-zaken »van deskundigen tot regeling en bepaling van »prijs, waarnaar eene belasting geheven wordt, »reeds uit haren aard niet in alle opzigten vol»komen gelijk te stellen is met een onderzoek, »aan de deskundigen in een gewoon burgerlijk »geding opgedragen tot in- en voorlichting van »den regter, en aan hetwelk de wet in geen ge»val verbindende kracht toekent, wanneer het uit»gebragt gevoelen met 's regters overtuiging strijdt;

»dat, mitsdien, de geopposeerde volkomen be»voegd was een dwangbevel uit te vaardigen, ter »invordering van bovengenoemde regten en kosten, »naar aanleiding van een proces-verbaal van des»kundigen;

6368. »O., ad II^{um}, dat alleen dan boete wegens te »lage aangifte bij verkoop van onroerend goed »kan worden gevorderd, wanneer, volgens het »bepaalde in art. 17 der wet van 22 Frimaire »an VII, de opgegeven prijs gebleken zal zijn ge»ringer te zijn dan de verkoopwaarde (la valeur »vénale) van het goed tijdens de vervreemding, »in vergelijking met naburige goederen van ge»lijken aard, zoodat uit het proces-verbaal van »schatting der deskundigen, hetwelk in casu den »regter tot rigtsnoer moet strekken, ook moet »blijken of die deskundigen bij hunne waardering »daarop acht hebben geslagen;

»O. dat daaromtrent in het proces-verbaal »wordt gezegd, dat de deskundigen in tegenwoor»digheid van den ontvanger der registratie te »W.-b.-D., en van den heer V. V. (den opposant) »de perceelen naauwkeurig hebben opgenomen, »dezelve hebben vergeleken met naburige perceelen »van gelijken aard, in aanmerking genomen de »belastingen en omslagen daarop rustende, na»gegaan de opbrengst dier goederen en gelet op »den prijs die dergelijke perceelen in publieke »veiling kunnen opbrengen, en dat zij daarna »den uitslag der taxatie hebben bepaald;

»dat het bovenstaande op zich zelf reeds vol»doende zou zijn om een proces-verbaal van »schatting, hierop gebaseerd, volkomen geldig te »verklaren, omdat juist op die wijze het best de »verkoopwaarde kan worden bepaald; doch dat de »deskundigen nog gemeend hebben, ten allen over»vloede in hun proces-verbaal te moeten vermelden »eenige omstandigheden, die zij bij hunne schatting

6368. »zouden hebben in aanmerking te nemen, en waarop »zij door den ontvanger der registratie zijn op- »merkzaam gemaakt, als o. a.: dat zij de wezen- »lijke waarde moesten schatten, welke het goed »tijdens den overgang, zijnde den 19 September »1871, had, zonder acht te geven op de verbete- »ringen, vermeerdering of vermindering van »waarde, welke hetzelve sedert dat tijdstip kan »ondergaan hebben, en dat men door wezenlijke »waarde moet verstaan den prijs, welken de goe- »deren zouden gegolden hebben, zonder wisselvalli- »ge omstandigheden, als persoonlijke conveni- »ëntie of noodzakelijkheid, in aanmerking te »nemen;

»dat zij, evenzeer, in hun proces-verbaal hebben »vermeld, dat de heer V. V. zelf, de nu opposant, »hun had te kennen gegeven, dat de perceelen »belast waren met eene jaarlijksche uitkeering van »*f* 20 aan het E. en E.-Gasthuis, te W.-b.-D., en »eene uitkeering van 180 liters (koppen) weit aan »de R. C. armen aldaar, en dat de kooper, vol- »gens het daarvan zijnde koopkontrakt, gehouden »was de huurovereenkomst, welke betrekkelijk het »perceel mogt bestaan, uit te houden en gestand »te doen voor den tijd, prijs en voorwaarden »waarop die mogt zijn aangegaan;

»dat het niet is aan te nemen dat de deskundi- »gen, na de vermelding van die omstandigheden »in hun proces-verbaal, daarop niet, zooveel noo- »dig, zouden gelet hebben bij hunne waardering, »en dus ook geen acht zouden hebben geslagen op »huurovereenkomsten, voor zooverre de opposant »hen daarmede in kennis had gesteld en die op

6368. »de verkoopwaarde van het goed van invloed zouden »kunnen zijn;

»dat nu, wel is waar, ieder der deskundigen, bij »het vaststellen van zijne schatting, heeft gemeend, »hoezeer geene wettelijke voorschriften hem daar»toe verpligtten, ook nog bovendien eenige gron»den op te geven, die hem tot zijn gevoelen ge»leid hebben, doch dat die verschillende bijvoe»gingen hoegenaamd geen afbreuk doen aan het »bovenstaande, hetgeen door allen is verklaard »in acht te zijn genomen, en hun tot rigtsnoer »bij hunne schatting te hebben gestrekt;

»O. dienaangaande, dat een der deskundigen, »die de perceelen heeft geschat op *f* 40,400, »door de bijvoeging daarvan als redenen op»gevende de waarde, berekend van dergelijke »perceelen op den tijd van verkoop, daarmede »niets anders heeft bedoeld dan dit: dat hij »die waarde ook aldus heeft gesteld en berekend »naar de waarde van dergelijke perceelen op den »tijd van verkoop;

»dat de tweede deskundige, die de perceelen »geschat heeft op *f* 40,460, die waarde heeft be»rekend ook volgens den prijs van andere per»ceelen in publieke veiling, hetgeen hij heeft te »kennen gegeven door de bijvoeging: de waarde »berekend volgens andere publiek verkochte per»ceelen; en

»eindelijk dat de derde deskundige, de percee»len schattende op eene waarde van *f* 36,750, door »de bijvoeging, dat hij, door onderzoeking naar de »opbrengsten van de belendende perceelen, voor »dit perceel niet tot hooger opbrengst heeft kun-

6368. »nen komen, waardoor hij dit perceel op geene »hoogere waarde heeft geschat, ook alleen heeft »willen te kennen geven, dat de bewuste per»ceelen niet hooger kunnen worden gewaardeerd, »dan door hem is geschied, wanneer men in »aanmerking neemt, zooals hij heeft gedaan, »de feitelijke opbrengst van de belendende per»ceelen;

»O., dat alzoo de waardering door de deskundi»gen is geschied geheel overeenkomstig de wet»telijke voorschriften, en dat mitsdien de grieven, »door den opposant tegen den inhoud van het »proces-verbaal van schatting aangevoerd, zijn on»gegrond;

»O. ad IIIum, dat noch in de wet van 22 Fri»maire jaar VII, noch in die van 31 Mei 1824 »(*Stbl.* n°. 36), eenige bepaling voorkomt, die »voorschrijft welke waarde als verkoopwaarde van »eenig vast goed moet worden aangenomen, wan»neer, zooals in casu, de drie deskundigen allen »in gevoelen verschillen;

»O., dat dus de regter, geroepen om deswege »uitspraak te doen, behoort na te gaan welke de »vermoedelijke bedoeling van den wetgever op »dat punt geweest is;

»O., dienaangaande, dat die bedoeling zeker »het best kan gekend worden uit de wet van 27 »December 1817, (*Stbl.* n°. 37), betreffende het »heffen eener belasting onder den naam van regt »van successie, als slechts weinige jaren ver»vaardigd vóór genoemde wet van 31 Mei 1824, »en alwaar in art. 16 is bepaald dat, bijaldien »twee deskundigen het eens zijn, hunne waarde-

6368. »ring, en zoo zij alle drie verschillen, die welke »het naast bij de minste komt, gehouden moet »worden den prijs te vertegenwoordigen op wel»ken het goed naar de wet moet worden geschat;

»O., dat volgens dit stelsel, in casu de schat»ting van den deskundige, die het goed gewaar»deerd heeft op *f* 40,400, moet aangenomen worden »als de waarde van het goed, en dus als de »grondslag tot berekening der verschuldigde regten, »terwijl, naar aanleiding daarvan, dan ook geen »grond bestaat om de gedane schatting door eene »andere te doen aanvullen of ophelderen;

»O., dat, derhalve, de vordering van het bestuur »der registratie is gegrond en het daartegen ge»daan verzet ongegrond;

»Gezien de artt. 17, 18, 19 en 64 der wet van »22 Frimaire jaar VII, art. 22 der wet van 31 »Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) en art. 16 der wet van »27 December 1817 (*Stbl.* n°. 37);

»Regtdoende:

»Verklaart den opposant kwaad opposant tegen »het dwangbevel;

»Beveelt dat dit volkomen effect zal sorteren;

»Ontzegt aan den opposant zijnen eisch en »genomen conclusiën, en veroordeelt hem in de »kosten van het regtsgeding".

6369. *De verkoop door een erfgenaam van zijn onverdeeld aandeel in de nalatenschap is een verkoop van een onverdeeld aandeel in de tot de nalatenschap behoorende* goederen.

Waardering van het onverdeeld aandeel der tot de nalatenschap behoorende goederen, zoo de prijs minder dan de waarde schijnt te beloopen.

6369. G. J. ten V. te H., als in huwelijk hebbende H. B. en G. B., verkochten bij akte den 17 November 1870 voor den notaris E. W. te B. verleden, aan J. B. te H. hunne erfportiën, te zamen beloopende 6/20 gedeelten in de nalatenschap van J. A., in leven echtgenoote van J. H. B. in 1864 te H. overleden, »bedragende" — zoo hield de akte in — »de aandeelen van ieder der verkoopers in de »boedelschulden der nalatenschap de som van »*f* 340, en welke overdragt is gedaan en aange»nomen voor de som van *f* 600 voor ieder der »cedenten."

Over den gezamenlijken koopprijs ad *f* 1200, vermeerderd met het beloop van der verkoopers aandeelen in de schulden ad *f* 680, dus over *f* 1880, werd het registratie-regt ad 4 ten honderd geheven, doch toen daarna bleek, dat de 6/20 aandeelen in het tot de nalatenschap behoorende erve O. ten dage van de overdragt der erfregten eene verkoopwaarde bezaten van *f* 3000 werd aan den kooper der erfregten, voornoemden J. B., de geregtelijke waardering van de overgedragen 6/20 gedeelten in dat erve aangezegd.

Daar de kooper bij exploit aan het bestuur aanzegging deed, dat hij geen gevolg zou geven aan de insinuatie om zijnerzijds een deskundige voor die waardering te benoemen, wendde zich het bestuur der registratie bij request tot de regtbank, op grond van artikel 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) verzoekende dat het der regtbank behagen mogt, *ex-officio* een deskundige voor partij aan te stellen.

Op dit verzoekschrift is gevolgd de beschik-

6369. king der arr.-regtbank te *Almelo* dd. 30 Maart 1872.

»De regtbank,

»Gezien vorenstaand request;

»O., dat door erfopvolging ieder erfgenaam »verkrijgt een regt op de nalatenschap, als zoo»danig; dat eerst door de scheiding wordt uitge»maakt, welke bepaalde goederen der nalaten»schap aan ieder erfgenaam toebehooren en zij »gerekend worden nimmer eenig regt op de »overige goederen te hebben gehad;

»O., dat van eene scheiding der nalatenschap »der ten requeste bedoelde J. A. niet alleen niet »blijkt, maar deze zelfs door den requestrant »niet wordt gesteld;

»O., dat dus vooralsnog niet consteert welke »goederen, tengevolge der ten requeste omschre»ven, voor den notaris E. W. te B. op den 17 »November 1870 verleden akte, door den kooper »J. B. zijn geacquireerd en bepaaldelijk niet, dat, »tengevolge dier akte, door hem is geacquireerd »onroerend goed;

»O., dat mitsdien de door den requestrant ten »dezen gedane vordering tot waardering in allen »gevalle is praematuur;

»Gezien de 5de afdeeling van den 5den titel van »het 3de boek en art. 1129 van het B. W., mits»gaders art. 17 der wet van 22 Frimaire jaar VII en »art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36);

»Regtdoende op het daartoe aan haar inge»diende verzoekschrift;

»Wijst het door den requestrant gedaan ver»zoek af."

6369. Deze beschikking is, op het beroep van het bestuur in cassatie, vernietigd bij beschikking van den *Hoogen Raad* van den 21 Junij 1872.

»De Hooge Raad,

»Gelet op de conclusie van den advocaat-ge»neraal, Smits, strekkende tot toewijzing van het »bij het request gedaan verzoek;

»O., dat bij de bestreden beschikking der arr.-»regtbank te A. van den 30 Maart 1872 is af»gewezen een verzoek van het bestuur der re»gistratie tot het ambtshalve benoemen van een »deskundige voor partij, die dat had geweigerd, »tot de geregtelijke waardering der wezenlijke »verkoopwaarde van de onverdeelde 6/20 aandeelen »in het erve O., behoorende tot de onverdeelde »nalatenschap van J. A., door J. B. te H. van »zijne mede-erfgenamen G. J. ten V. als in hu»welijk hebbende H. B. en van G. B. gekocht;

»O., dat daartegen als eenig middel van cas»satie is aangevoerd: schending of verkeerde »toepassing der 5de afdeeling van titel 5 van »boek 3 B. W. en met name van art. 1129 van »dat Wetboek, mitsgaders art. 17 der wet van 22 »Frimaire VII en art. 22 der wet van 31 Mei »1824 (*Stbl.* n°. 36);

»O., dat J. B. bij de akte van 27 November »1870 heeft gekocht 6/20 aandeelen in de nala»tenschap van wijlen J. A.;

»O., dat de erfgenamen van regtswege treden »in het bezit van de goederen, regten en regts»vorderingen van hunnen erflater, en dat alzoo »de erfgenamen, die hun onverdeelde aandeelen »in de nalatenschap van gemelde J. A. hebben

6369. »verkocht aan J. B., dus doende, hem verkocht »hebben onverdeelde aandeelen in de goederen »van wijlen J. A. en dus, vermits tot die goe»deren behoorde een onroerend goed, onverdeelde »aandeelen in dat goed;

»O., dat gemelde akte, derhalve, ten aanzien van »dit onroerend goed is eene akte van overgang »in eigendom van onroerend goed, zoodat het »bestuur der registratie, indien de aangegeven »prijs van het verkochte onroerend goed geringer »schijnt dan de verkoopwaarde van dat goed, de »waardering daarvan volgens art. 17 der wet van »22 Frimaire jaar VII kan vorderen;

»O., dat de regtbank bij de bestreden beschik»king ten onregte heeft geweigerd een deskundige »te benoemen om tot die waardering mede te »werken, zooals dit bij art. 22 der wet van 31 »Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) wordt bevolen, en die »weigering mede ten onregte heeft gegrond op »art. 1129 B. W.,

»O., dat gemeld artikel alleen geldt voor het »geval van boedelscheiding, welk geval hier niet »aanwezig is, en in het minst niet ten doel heeft »om aan de erfgenamen vóór de boedelscheiding »het eigendom der tot de nalatenschap behoo»rende goederen te ontnemen;

»O., dat de regtbank mitsdien bij de bestreden »beschikking art. 17 der wet van 22 Frimaire »jaar VII en art. 22 der wet van 31 Mei 1824 »heeft geschonden en art. 1129 B. W. verkeerd »heeft toegepast, zoodat het aangevoerde middel van »cassatie is gegrond en de bestreden beschikking der »regtbank te Almelo behoort te worden vernietigd;

6369. »Vernietigt de beschikking van de regtbank te »Almelo van den 30 Maart 1872; en doende wat »de regtbank had behooren te doen:

»Wijst het verzoek toe en wijst de zaak terug »naar gemelde regtbank ter benoeming van een »deskundige."

6370. *Fabrieksgebouw. Weefgetouwen. Verzuim door de deskundigen om deze laatsten in de waardering te begrijpen. Nieuwe waardering van de weefgetouwen alleen.*

Door den betrokken directeur werd het volgend verzoekschrift aan de arr.-regtbank te *Almelo* gerigt:

»Geeft te kennen het bestuur der registratie, »uitgeoefend wordende door den minister van Fi»nanciën, enz.

»Dat ten zijnen verzoeke aan C. L. A. P., par»ticulier te A. en E. H. H., fabrikant te O., »op grond van art. 17 der wet van 22 Frimaire »jaar VII, en art. 22 der wet van 31 Mei 1824, »(*Stbl.* n°. 36), de geregtelijke waardering is aan»gezegd van de onroerende goederen, het onder»werp uitmakende van de akte van verkoop, ver»leden voor den notaris P. te O., den 6 Sept. »1868, en zulks met vermelding van de som »waarop 's rijksambtenaar het goed waardeert, en »van den deskundige, voor het bestuur der regis»tratie gekozen, en met sommatie om, binnen »acht dagen, eenen deskundige van hunne zijde »te benoemen, alles blijkens exploit van den deur»waarder S. te Almelo;

»dat daarop van de zijde des geintimeerden de »benoeming van een deskundige is gevolgd, en »beide deskundigen, op den 20 Januarij 1869, »de geregtelijke waardering hebben beproefd van

6370. »de onroerende goederen, het onderwerp van de »bedoelde akte uitmakende, blijkens hun verslag, »in debet geregistreerd te A., enz., welk verslag »ter griffie der arrondissements-regtbank te A. »is gedeponeerd;

»dat evenwel uit dit verslag blijkt, dat de des- »kundigen zich niet hebben kunnen verstaan ten »aanzien van de zaken, die het onderwerp uit- »maakten van de hun opgedragen waardering;

»dat toch de deskundige van het bestuur der »registratie, H. C. A., in zijne schatting heeft »begrepen de waarde van de, in het verkochte »fabriekgebouw aanwezige weefgetouwen, terwijl »de deskundige, door partijen benoemd, H. F., de »waarde van die weefgetouwen niet in aanmer- »king heeft genomen, zoodat de waardering, in- »voege als zij door deze deskundigen is verrigt, »niet tot eene beslissende uitkomst kon leiden;

»dat het bestuur der registratie daarom bij »exploit van den 20 Junij jl. op nieuw aan par- »tijen de geregtelijke waardering heeft doen aan- »zeggen en daarbij heeft verklaard, dat het in »die schatting de weefgetouwen wil begrepen heb- »ben, als een deel uitmakende van de, bij voor- »melde akte verkochte goederen, met sommatie »om, binnen acht dagen, een deskundige van »hunne zijde te benoemen;

»dat partijen aan die sommatie niet hebben vol- »daan, maar de benoeming van een deskundige »integendeel formeel hebben geweigerd, bij ex- »ploit van den deurwaarder S. van den 6 Junij »1869;

»dat dientengevolge aan UE.A. op 9 September

6370. »1869, het verzoek werd gedaan tot benoeming »van een deskundige *ex officio* voor partij, en *sub-* »*sidiair*, voor het geval de regtbank mogt ver- »meenen, dat de gedane waardering niet als niet »geschied kan worden aangemerkt, van een der- »den deskundige, waarop door uwe regtbank, »bij beschikking van 23 September 1869, als »derde deskundige werd aangewezen de heer J. »G. Z., fabrikant te A., ten einde met de beide »andere deskundigen over te gaan tot de waar- »dering der onroerende goederen, omschreven »in het exploit van den deurwaarder van den 4 »December 1868;

»dat daarop die deskundigen die waardering »hebben verrigt, op den 4 en 7 December 1869, »blijkens daarvan opgemaakt verslag in dato 7 »December 1869, gedeponeerd ter griffie der ar- »rondissements-regtbank te A., den 5 September »1870, blijkens akte van dien dag;

»dat bij die waardering de onroerende goede- »ren zijn geschat op eene waarde van *f* 9,200, »onder uitdrukkelijke verklaring echter van den »deskundige van de zijde van het bestuur, dat »hij zich met die taxatie, voor zooveel de ge- »bouwen betreft, heeft kunnen vereenigen, doch »van gevoelen blijft, dat mede onder de schatting »moet begrepen worden de waarde van de door »bestemming, volgens art. 563 B. W., als onroe- »rende zaken te beschouwen voorwerpen, zijnde »112 weefgetouwen, die, met inbegrip van het »vorenstaande gewaardeerde, als de overgangs- »prijs zouden uitmaken eene waarde van *f* 16,000;

»dat, alzoo, ook deze waardering tot geene uit-

6370. »komsten heeft kunnen leiden, doordien de des»kundigen H. F. en J. S. hebben kunnen goed»vinden, om voortdurend de weefgetouwen niet »in de waardering te begrijpen; dat het bestuur »der registratie, geroepen om de ter materie be»staande wetten te handhaven, zich verpligt heeft »gevoeld, om bij exploit van den deurwaarder S. »van 30 Augustus 1870, aan C. L. A. P., par»ticulier te A. en E. H. H., fabrikant te O. te »doen aanzeggen: dat hetzelve alsnog, ingevolge »art. 17 der wet van 22 Frimaire jaar VII en »art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), »wenscht te doen overgaan tot de waardering der »werktuigen (weefgetouwen enz.), behoorende tot »de stoomweverij, gelegen in de gemeente O., »sectie ...., welke, met de machinerie en het »drijfwerk, een woonhuis en getimmerten, als»mede den ondergrond sectie .... enz., te zamen »door de geïnsinueerden zijn verkregen bij de »gemelde akte, verleden voor notaris P. te O., »den 6 September 1868, geregistreerd te A. den »19 September 1868;

»dat daarop genoemde geïnsinueerden, bij ex»ploit van den deurwaarder S. van den 5 Sep»tember 1870, hebben verklaard, zich te willen »houden aan de reeds gedane waardering, en niet »op nieuw een deskundige te zullen benoemen, »welke benoeming zij alzoo bepaaldelijk hebben »geweigerd;

»dat bij de akte van 6 September 1868, de »goederen worden omschreven als volgt:

»Een perceel hooiland, genaamd .... met een »zich daarin bevindend fabriekgebouw, machine-

6370. »rie en drijfwerk, woonhuis en verdere getimmer- »ten, zoomede den tuingrond en houtgewas, alles »staande en gelegen bij de stad en in de gemeente »O. en op den kadastralen legger dier gemeente »bekend en opgemeten onder sectie . . . . . enz., »terwijl door de verkoopers bij den verkoop alleen »is gereserveerd en dus niet mede verkocht:

»1°. de zich om het fabriekgebouw bevindende »losse, zoo tigchel als Bentheimer steenen, de »aanwezige steenkolen en andere zich aldaar be- »vindende losse goederen;

»2°. de zich op den tuingrond en het hooiland »bevindende tuinvruchten en gras;

»dat volgens art. 563, n°. 1 B. W. door be- »stemming onder onroerende zaken worden be- »grepen, bij fabrieken, trafieken, molens, smede- »rijen en dergelijke onroerende zaken, de persen, »distilleerketels, ovens, kuipen, vaten en verdere »gereedschappen, bepaaldelijk tot derzelver wezen »behoorende, al waren die voorwerpen niet aard- »of nagelvast;

»dat bij eene stoomweverij de daarin aanwezige »weefgetouwen behooren tot het wezen der fabriek »en dus als onroerende zaken door bestemming »begrepen zijn in den verkoop dier fabriek, tenzij »zij door de verkoopers uitdrukkelijk mogten zijn »voorbehouden, hetwelk in dezen het geval niet »is, daar zij, als onroerende zaken, in het fabriek- »gebouw aanwezig, niet begrepen zijn onder de »in algemeene bewoordingen gereserveerde losse »goederen, zich om het fabriekgebouw bevindende;

»dat alzoo wel degelijk ook de weefgetouwen »onder de te waarderen zaken hadden moeten wor-

6370. »den begrepen, en, uithoofde alleen de gebouwen »zijn geschat, er in dezen stand der zaak niets »anders overblijft, dan om thans alleen de waar- »dering van die weefgetouwen te doen plaats »hebben;

»dat evenmin kan worden gezegd, dat het be- »stuur tweemaal de waardering van dezelfde on- »rende goederen wil doen plaats hebben, omdat »de waardering, zich bepaald hebbende tot een »gedeelte der goederen, die het onderwerp uit- »maakten van de akte van 6 September 1868, »het bestuur juist nu wil doen waarderen, wat »de deskundigen toen eigendunkelijk van de waar- »dering hebben uitgesloten, en dus nog niet ge- »waardeerd is geworden;

»Redenen, waarom het bestuur der registratie »de vrijheid neemt, zich tot UE.A. te wenden, »met verzoek om, op grond van art. 17 der wet »van 22 Frimaire jaar VII en art 22, 3de al. »der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), *ex officio* »voor partij een deskundige te willen aanstellen, »ten einde, met dien door het bestuur benoemd, »de waardering der weefgetouwen, als onroerend »goed door bestemming, te verrigten."

Dit verzoek is nogtans afgewezen bij beschikking der arr.-regtbank te *Almelo*, dd. 31 December 1870, luidende:

»De Regtbank:

»Gezien het vorenstaande verzoekschrift en bij- »lagen;

»Gelet op de, hiervoren in scriptis gestelde, »conclusie van het Openbaar Ministerie, strek- »kende tot afwijzing van het gedaan verzoek;

6370. »Overwegende, dat, wanneer, zooals requestrant stelt, de ten requeste bedoelde weefgetouwen behooren tot de onroerende goederen, waarvan requestrant, bij exploit van den 4 December 1868, schatting heeft verlangd, alsdan, nadat eenmaal van die goederen de schatting heeft plaats gehad, eerst door twee, later door drie deskundigen, niet op nieuw van dezelfde goederen, en bijgevolg ook niet van voorwerpen, die, als die weefgetouwen, daaronder zouden begrepen zijn, schatting kan worden gevorderd;

»O., dat, aangenomen, dat hiertoe niettemin alsnog termen zouden kunnen bestaan — des neen — op grond, dat bij de plaatsgevonden schatting de waarde dier weefgetouwen niet door alle of de gezamenlijke deskundigen is in aanmerking genomen, zich de vraag voordoet of dan die weefgetouwen mede een voorwerp der schatting hadden behooren uit te maken;

»O., dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord;

»O., toch, dat, al zijn in het algemeen, met het oog op art. 563 B. W., de in een fabriek aanwezige weefgetouwen door bestemming als een deel van dat onroerend goed te beschouwen, dit nogtans in casu niet van toepassing zoude zijn, daar bij de ten requeste vermelde koopakte van den 6 September 1868, de onderwerpelijke weefgetouwen blijkbaar niet mede verkocht zijn geworden;

»O., dat immers bij die akte, nevens een fabriekgebouw, alleen als verkocht zijn vermeld machineriën en drijfwerk, en weefgetouwen tot geen van deze gebragt kunnen worden;

6370. »O., dat die weefgetouwen juist door de uit»drukkelijke opnoeming der beide laatste voor»werpen, moeten geacht worden uitgesloten te »zijn, en dat de bedoeling om die getouwen niet »onder het bij de akte verkochte te begrijpen, te »sterker uitkomt, naardien het onaannemelijk »is, dat indien men voorwerpen van een zóó aan»zienlijke waarde als die weefgetouwen zouden »bezitten, onder het bij de akte gekochte en ver»kochte had willen begrijpen, de kooper niet voor »eenige bepaalde vermelding daarvan in de akte »zoude hebben gezorgd;

»O., dat mitsdien voor de door requestrant ge»vraagde aanstelling van een deskundige geen ter»men bestaan;

»Gezien art. 17 de wet van 22 Frimaire jaar »VII en art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* »n°. 36);

»Regtdoende op het daartoe aan haar ingediende »verzoekschrift:

»Wijst het gedane verzoek van den requestrant af."

6371. *Verkoop van erfregt. Aanzegging der geregtelijke waardering van de tot den boedel behoorende onroerende goederen. Exceptie van gewijsde zaak. Verjaring of déchéance. Stuiting of schorsing der verjaring.* Vonnis der arr.-regtbank te *Arnhem* dd. 6 Mei 1872 luidende:

»Overwegende, ten aanzien van het regt:

»dat het geopposeerde bestuur bij het exploit »van den 30sten September 1871, aan de oppo»santen heeft verklaard: dat de opposant F. J. »H. bij op 31 Januarij 1867 verleden en op 1 »Februarij daaraanvolgende geregistreerde notariële

6371. »akte heeft gekocht van F. C. J. baron von V., »alle diens erfregten in de nalatenschap van F. »C. T. baron d'I. à B. v. C., op 9 December 1865 »bevorens overleden, en bij in kracht van gewijsde »gegaan vonnis der regtbank van 12 November »1868, krachtens dien aankoop is geregtigd ver»klaard tot de helft dier nalatenschap; dat het »bestuur meent, dat de onverdeelde helft in den »blooten eigendom der in het exploit sub *A*, en in »den vollen eigendom der in het exploit sub *B* »omschreven, door den erflater nagelaten en hier »te lande gelegene onroerende goederen, door »den opposant F. J. H., bij wege van den be»doelden aankoop, in verband met het aangehaalde »vonnis en des erflaters geheim testament ver»kregen, doch waartoe de overige opposanten, als »getreden in de regten van hunne op 5 October »1869 overleden moeder, echtgenoote van dien »opposant, thans medegeregtigd zijn, — op het »oogenblik van dien overgang eene koopwaarde »had van *f* 515,600, terwijl het aandeel van den »verkooper baron von V. in de door den erflater »nagelaten onroerende goederen bij de koopakte »is begroot op slechts *f* 1000; dat dus aan het »bestuur voor supplementregt, dubbelregt en 38 »opcenten is verschuldigd *f* 56,811.84, berekend »over eene meerdere waarde van *f* 514,600 en »het mitsdien is geregtigd, krachtens art. 17 der »wet van 22 Frimaire jaar VII en art. 22 der »wet van 31 Mei 1824, (*Stbl.* n°. 36) eene ge»regtelijke waardering te vorderen, zijnerzijds tot »deskundige benoemt W. J. van E., polder-ont»vanger en grondeigenaar te T.; en voorts de

6371. »opposanten heeft gesommeerd om binnen twee »maanden eenen deskundige van hunne zijde te »benoemen;

»dat de opposanten bij het exploit van den 17 »October daaraanvolgende tegen die vordering, »aanzegging en sommatie zijn gekomen in verzet, »met dagvaarding voor deze regtbank, en als »middel van niet-ontvankelijkheid in de eerste »plaats hebben tegengeworpen de *exceptie van »gewijsde* zaak;

»dat zij als grond voor deze exceptie hebben »aangevoerd: dat het exploit van 30 September »1871 is de genoegzaam woordelijke herhaling »van het den 29 Januarij 1869 van wege het »geopposeerde bestuur aan den opposant F. J. H. »beteekend exploit, hetwelk bij vonnis dezer »regtbank van 2 December 1869 (1) is gesteld »buiten effect, met niet-ontvankelijk-verklaring »van het bestuur in de daarbij gedane vordering, »aanzegging en sommatie, terwijl de door het »bestuur tegen dat vonnis gerigte voorziening in »cassatie bij arrest van den Hoogen Raad van »27 Mei 1870 (2) werd verworpen;

»dat de wetgever in het tweede lid van art. »1953 van het B. W. sub 3°. onder de wettelijke »vermoedens heeft opgenomen het gezag, hetwelk »de wet aan een regterlijk gewijsde, dat is in »kracht van gewijsde gegane beslissing, toekent;

»dat hij, evenmin als vroeger de Fransche wet-

(1) Zie P. W. n°. 5904.
(2) Zie P. W. no. 5904.

6371. »gever, diserte heeft opgegeven, waarin dit gezag »bestaat, doch uit het bepaalde bij art. 1954 van »het B. W., dat het gezag van een regter- »lijk gewijsde zich niet verder uitstrekt dan »tot het onderwerp van het vonnis en dat, om »dat gezag te kunnen inroepen, wordt vereischt »dat de zaak, welke gevorderd wordt, dezelfde »zij, dat de eisch beruste op dezelfde oorzaak »en door en tegen dezelfde partij in dezelfde be- »trekking gedaan zij, in verband met de erken- »ning in art. 160, 2de lid, van het W. v. B. R. »sub 1°. van de exceptie van gewijsde zaak door »de aanwijzing van den tijd, wanneer zij zal kun- »nen worden tegengeworpen, moet worden opge- »maakt, dat het hoofddenkbeeld, waarvan hij is »uitgegaan, bij het verheffen van het gezag van »een regterlijk gewijsde tot wettelijk vermoeden »en waarvan deze bepalingen mede het uitvloei- »sel zijn, is geweest te voorkomen, dat, als eens »het aan den regter onderworpen geschil was »beslist en de beslissing in kracht van gewijsde »was gegaan, dan ditzelfde geschil weder zoude »opgeworpen worden, dus te verschaffen zeker- »heid aan de regtzoekenden door toepassing van »den regel »*res judicata pro veritate accipitur*", »voorkomende en geldende in het Romeinsche »regt, waaruit beide wetgevingen de toekenning »van gezag aan de regterlijke gewijsden hebben »overgenomen, het daarbij overbodig achtende, »dezen regel over te nemen, als volgende reeds »*per se* uit het in kracht van gewijsde gaan van »de beslissing, hetwelk anders geen zin en be- »teekenis zou hebben en tot niets zoude baten;

6371. »dat dus, vermits alzoo het gezag van een reg-
»terlijk gewijsde hierin bestaat, dat het daarbij »besliste tusschen partijen als onveranderlijk vast- »staande en dientengevolge als waarheid moet »worden aangenomen en gehouden, thans, nu is »ingeroepen het gezag van de aangehaalde, door »den Hoogen Raad gehandhaafde en alzoo in kracht »van gewijsde gegane beslissing dezer regtbank »ter bestrijding van de ontvankelijkheid der tegen- »woordige vordering, moet worden onderzocht, »of alles wat bij de wet als voorwaarde voor »dat beroep gesteld is, voorhanden is;

»dat uit eene vergelijking van het exploit van 29 »Januarij 1869 met dat van 30 September 1871 »duidelijk wordt, dat bij het eerste geheel het- »zelfde werd gevorderd, als thans bij het laatste, »namelijk waardering en medewerking, door de »benoeming van eenen deskundige, nevens den »daarbij opgegeven, van de zijde van het bestuur »benoemden deskundige, tot die waardering van »de onverdeelde helft in de hier te lande gelegen »tot de nalatenschap van F. C. T. baron d'I. à »B. behoorende, in het exploit sub A. en B. »gespecificeerde onroerende goederen, aan den »opposant F. J. H. bij de akte van 31 Januarij »1867, krachtens den daarbij plaats gehad heb- »benden verkoop door F. C. J. baron von V. van »diens erfregten in de bedoelde nalatenschap, »in verband met het vonnis dezer regtbank van »12 November 1868 en het geheim testament des »erflaters, aangekomen, zulks op grond, dat die »onverdeelde helft in de bedoelde onroerende »goederen zou hebben gehad, tijdens den overgang,

6371. »eene koopwaarde van *f* 515,600, het aandeel »van den baron F. C. J. von V. in de door den »erflater nagelaten onroerende goederen bij de »bedoelde koopakte is begroot op slechts *f* 1000, »en dus aan het bestuur voor supplementregt, »dubbelregt en 38 opcenten over eene meerdere »waarde van *f* 514,600, is verschuldigd eene »som van *f* 56,811.84; dat, wel is waar, in het »exploit van 30 September 1871 onder de sub »B. opgegeven onroerende goederen nog voorko- »men een grafkelder op de algemeene begraaf- »plaats en een bank met vier zitplaatsen in de »Hervormde kerk te V., welke niet werden ver- »meld in het exploit van 29 Januarij 1869, »doch deze bijvoeging geene verandering te weeg »brengt in den aard der vordering, noch eene »vermeerdering of uitbreiding daarvan bevat; »dat immers, evenals vroeger, door het bestuur »wordt beweerd, dat de in de koopakte van 31 »Jan. 1867 uitgedrukte prijs verre beneden de koop- »waarde der daarbij verkochte onroerende goederen »zou zijn, en dientengevolge gevorderd waardering »van de in het exploit als onder den verkoop begre- »pen opgegeven onroerende goederen, ten fine van »bijbetaling van supplement- en dubbelregt met »opcenten ad *f* 56,811.84, terwijl de waarde dier »goederen, eveneens als vroeger, wordt geschat »op eene som van *f* 515,600; dat dus, vermits »art. 17 der wet van 22 Frimaire jaar VII en »art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), »aan het bestuur het regt geven, waardering te »vragen van de verkochte goederen, op grond »van pretens te lage aangifte van derzelver prijs

6371. »in de koopakte, die waardering omvat alle de »goederen, welke blijken onder den verkoop te »zijn begrepen geweest, en dientengevolge de »omissie van een paar perceelen in het exploit »van 29 Januarij 1869 en de bijvoeging dier per- »ceelen in dat van 30 September 1871, terwijl »de geschatte waarde en het bedrag van regt, »boeten en opcenten dezelfde bleven, van geenen »invloed hoegenaamd kunnen zijn op karakter of »omvang der vordering, welke thans is gedaan;

»dat de vordering bij beide de exploiten berust »op dezelfde oorzaak, namelijk vermoedelijk hoo- »gere waarde der verkochte goederen en dien- »tengevolge vermoedelijk te laag opgegeven prijs »daarvan in de koopakte en dus ontduiking van »regten, daarstellende de causa proxima petitionis;

»dat thans weder tusschen dezelfde partijen in »dezelfde betrekking wordt strijd gevoerd, het »geopposeerde bestuur als eischende de waarde- »ring, de opposanten als zich daartegen verzet- »tende;

»dat, wel is waar, bij het exploit van 29 Janu- »arij 1869 de opposant F. J. H. alléén, blijkens »het vonnis van 2 December 1869, daartegen in »verzet is gekomen en dus dit vonnis ook is »gewezen tusschen het bestuur en hem alléén, »doch het tusschen partijen is onbestreden en »mitsdien in confesso te achten, dat de opposant »F. J. H. op 23 Januarij 1834 zonder huwelijks- »voorwaarden hier te lande is gehuwd met C. van »M. en dat deze op 5 October 1869 overleden, »tot hare eenige erfgenamen heeft nagelaten de »drie overige opposanten, hare kinderen, waaruit

6371. »volgt, dat deze opposanten, als getreden in de »regten hunner moeder op de huwelijksgemeen»schap, mede geregtigd zijn tot de in die ge»meenschap gevallen, door den opposant F. J. »H. aangekochte helft der nalatenschap van F. »C. T. baron d'I. à B. en dus ook mede gehou»den tot de betaling der wegens dien aankoop »door den kooper aan den lande verschuldigde »regten en boeten, zoodat zij, ten aanzien van de »bij het exploit van 29 Januarij 1869 gedane en »bij het vonnis van 2 December van dat jaar niet »ontvankelijk verklaarde vordering, niet kunnen »beschouwd worden als derden, maar zijn aan »te merken, als vertegenwoordigers hunner wijlen »moeder, wier belangen bij het vorige proces »werden waargenomen en vertegenwoordigd door »haren echtgenoot, als hoofd der gemeenschap;

»dat eindelijk de wet als laatste voorwaarde »voor de toewijzing der exceptie van gewijsde »zaak stelt, dat het gezag van gewijsde, waarop »men zich beroept, zich niet verder uitstrekke »dan tot het onderwerp van het vonnis, met »andere woorden, dat alleen datgene kan worden »ingeroepen, wat het onderwerp der beslissing »uitmaakt, wat dus werkelijk is beslist, naar den »regel: *in tantum judicatum in quantum litigatum*;

»dat, wanneer men hieraan toetst het vonnis »dezer regtbank van 2 December 1869, dan blijkt, »dat het gezag daarvan in casu niet kan worden »ingeroepen; dat immers, blijkens dit vonnis, de »eisch tot waardering, — gegrond op de stelling, »dat de opposant F. J. H. heeft gekocht de erf»regten van F. C. J. baron von V., in de nala-

6371. »tenschap van F. C. T. baron d'I. à B., en dat »op het oogenblik van den overgang van de op»gegeven, tot dat erfdeel behoorende onroerende »goederen, plaats gehad hebbende door de koop»akte, in verband met het vonnis dezer regtbank »van 12 November 1868 en het geheim testament »des erflaters, de waarde daarvan verre overtrof »de som van ƒ 1000 in de koopakte aangegeven — »vóór alle overige weren door den opposant is »bestreden, bij zijn verzet, met de bewering »dat, al ware overigens het systeem van het be»stuur juist, het in elk geval nu zoude zijn niet »ontvankelijk als zich grondende op een vonnis, »hetwelk tusschen partijen nog niet is gegaan in »kracht van gewijsde, over die beweerde niet»ontvankelijkheid tusschen partijen is gelitiscon»testeerd en vervolgens de niet-ontvankelijkheid »door de regtbank is aangenomen en uitgesproken »en dit wel op grond: dat het vonnis van 12 »November 1868, nog niet in kracht van ge»wijsde gegaan, geen volledigen titel vooralsnog »kon daarstellen ten behoeve van den opposant »en dus, gesteld al dat de verkoop van bedoelde »erfregten kan worden beschouwd als translatif »de propriété de biens immeubles, dan nog eene »vordering tot waardering zooals thans werd ge»daan, niet kunnende plaats hebben vóór en »aléér de op den opposant overgedragen erfregten »en dus diens regt op de halve nalatenschap vast»stonden, was prematuur, terwijl tevens daarbij »nog uitdrukkelijk werd overwogen: dat de quaes»tie of de verkoop van de bedoelde erfregten kon »worden beschouwd als translatif de propriété

6371. »de biens immeubles, thans niet behoefde uitge-»maakt te worden;

»dat dus hier plaats vond niet eene beslissing »au fond, gekleed in den vorm eener niet-ontvan-»kelijk-verklaring, houdende *re vera* ontzegging »van den eisch op grond dat het aangevoerde en »geproduceerde bewijs was onvolledig, veelmin »de toewijzing van de peremtoire exceptie, maar »in der daad de toewijzing van de dilatoire ex-»ceptie van prematuriteit der vordering, van het »»*nondum competit actio*";

»dat mitsdien het bestuur thans dezelfde vor-»dering als vroeger doende, met een beroep op »het sedert in kracht van gewijsde gegaan vonnis »van 12 November 1868, in het geheel niet terug-»komt op hetgeen bij het vonnis van 2 December »1869 is beslist, maar integendeel zich heeft ge-»dragen overeenkomstig die beslissing, en er dan »ook geen sprake kan zijn van eene schending »van het »*res judicata pro veritate accipitur*" grond-»slag van het »*non bis in idem*", en dientengevolge »ook niet van de toewijzing der voorgestelde ex-»ceptie van gewijsde zaak, die dus moet worden »verworpen;

»dat de opposanten in de tweede plaats aan »de vordering van het bestuur hebben tegenge-»worpen *de exceptie van verjaring;*

»dat ter beoordeeling van deze, door het geop-»poseerde bestuur bestreden exceptie moet wor-»den toegepast het burgerlijk regt, voor zoo verre »het fiscaal regt daarvan niet uitdrukkelijk afwijkt;

»dat, wel is waar, de wetten en voorschriften »omtrent de heffing der registratie regten behooren

6371. »tot het *jus publicum*, en dientengevolge tusschen »het bestuur dat de belasting invordert, en den be- »lastingschuldige niet bestaat een *vinculum juris* »*civilis* en ten gevolge daarvan dan ook de oplos- »sing van zwarigheden over de heffing der regten »eigenaardig te huis behoort bij het bestuur; »doch dat de kennisneming van- en beslissing »over de geschillen aan het bestuur zijn ontzegd, »en deze moeten worden aangebragt voor den »aangewezen burgerlijken regter, aan wien uit- »sluitend is opdragen daarover te oordeelen;

»dat, dientengevolge, die geschillen moeten be- »handeld worden als of er werd geprocedeerd »tusschen private personen, met toepassing van »de voor den burgerlijken regter voorgeschreven »procesorde en het gemeene burgerlijke regt, »voor zooverre daarop toepasbaar in ieder bijzon- »der geval, en behoudens de speciale, op dat regt »uitzondering makende bepalingen van de fiscale »wetten;

»dat de toepassing van het burgerlijk regt, im- »mers in den regel, onmisbaar is voor den bur- »gerlijken regter om de geschillen over de toe- »passing der registratie-wetten uit te maken, zoo- »als ook uit het tegenwoordig proces ten duide- »lijkste blijkt, terwijl bovendien ook nog daarbij »middelen kunnen worden voorgesteld of tegen- »geworpen, wier aannemelijkheid, hetzij geheel, »hetzij ten deele, slechts uit het burgerlijk regt »kan worden beoordeeld, zooals *in casu* plaats »vond door de tegenwerping van de exceptie van »gewijsde zaak en de thans behandelde exceptie »van verjaring;

6371. »dat dan ook de fiscale wetgever door de ge»schillen over de heffing der registratie-regten »aan den burgerlijken regter op te dragen, moet »worden geacht daarop tevens te hebben toepas»selijk verklaard de bepalingen van het gemeene »burgerlijke regt, voor zooverre in ieder geval »toepasbaar en behoudens de bij de fiscale wetten »zelve gestelde uitzonderingen, in weerwil dat »het *vinculum juris* tusschen het bestuur en den be»lastingschuldige is van publiek regtelijken aard;

»dat de opposanten, ter staving van de door »hen ingeroepen verjaring bij exploit van verzet »van 17 October 1871, hebben aangevoerd, dat »art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), »in zooverre wijzigende art. 17 der wet van 22 »Frimaire jaar VII, den termijn tot het aanvra»gen van de in die artikelen bedoelde waarde»ring in zake van registratie, voor alle gevallen »stelt op twee jaren na den dag van de regis»tratie der akte, terwijl de betrokken akte van »31 Januarij 1867 werd geregistreerd op 1 Fe»bruarij daaraanvolgende, en de aanvrage tot »waardering geschiedde bij exploit van 30 Sep»tember 1871, en dus na het verloopen van »dien tweejarigen termijn;

»dat zij echter bij memorie van repliek, in strijd »met hunne vroegere bewering van verjaring, »hebben gesteld, dat in casu geen sprake is van »eigenlijke verjaring, maar van déchéance, waar»op de regelen van eigenlijke verjaring niet toe»passelijk zijn;

»dat de gegrondheid dezer bewering, dat het »laten verloopen van eenen termijn van meer dan

6371. »twee jaren nà de registratie der akte van 31 »Januarij 1867 door het bestuur zonder waarde»ring te vragen, waarop de opposanten zich be»roepen, zoude daarstellen déchéance van het »regt om die waardering alsnog te vorderen, »en niet verjaring, thans vóór alles moet worden »onderzocht, omdat, indien deze bewering opgaat, »de vordering zonder verder onderzoek niet-ont»vankelijk moet worden verklaard;

»dat immers déchéance is verval of verlies »van een regt, van bevoegdheid om een regt uit »te oefenen of om op eene gesloten overeenkomst »of andere regtshandeling terug te komen, ten»gevolge van de niet-uitoefening van dat regt of »die bevoegdheid, of van de niet-vervulling eener »voorwaarde of formaliteit binnen eenen gestel»den fatalen termijn, waarvan de strikste obser»vatie door het maatschappelijk belang of de billijk»heid vereischt wordt en waarop, dientengevolge, »dan ook de regter, zonder dat er aan schorsing »of stuiting van den loop van den termijn kan »gedacht worden, zelfs ambtshalve moet letten;

»dat echter van déchéance hier geen sprake kan »zijn, maar wel van verjaring; dat toch verjaring »eener vordering is de opheffing van hare wer»king, veroorzaakt door het verzuim van den »daartoe regthebbende om ze, ofschoon het regt »van vorderen op zich zelf, wat den tijd aangaat, »onbegrensd zij, binnen den daartoe door de wet »vastgestelden tijd in te stellen, en mitsdien ge»heel berust op het niet handelen en voortdurend »lijdelijk blijven, ten gevolge waarvan dan ook de »verjaring afgebroken of gestuit wordt, wanneer

6371. »de regthebbende handelt, en geschorst wordt »wanneer handelen regtens onmogelijk is, terwijl »het regt om waardering ten fine van bijbetaling »van ontdoken regten en daardoor verbeurde boe»ten te vorderen, op zich zelf zeker ook onbe»grensd *quoad* den tijd mag geacht worden;

»dat wel in art. 17 der wet van 22 Frimaire »jaar VII wordt gezegd: »..... la régie pourra requé»»rir une expertise, pourvu qu'elle en fasse la de»»mande dans l'année à compter du jour de l'en»»registrement du contrat", en in art. 22 der wet »van 31 Mei 1824, (*Stbl.* n°. 36): »de termijn, tot »»het aanvragen van waardering in zake van re»»gistratie, wordt voor alle gevallen gesteld op »»twee jaren na den dag van de registratie der »»akte", doch terwijl de laatste bepaling slechts »inhoudt eene uitbreiding van den termijn, bij »de eerste gesteld, en dus het oordeel over de »eerste moet medebrengen dat over de tweede, »de beschouwing van die eerste bepaling en hare »geschiedenis, in verband met andere bepalingen »der wet van 22 Frimaire jaar VII, voldoende »zal zijn, om aan te toonen, dat de wetgever »daarbij niet aan déchéance, maar aan verjaring »heeft gedacht, en die heeft bedoeld;

»dat immers die wet, nergens sprekende van »déchéance van de regten van het bestuur, in »haren titel XIII handelt, blijkens het opschrift »daarvan: »des droits acquis et des prescriptions", »dat is extinctieve verjaring;

»dat in dien titel voorkomt het art. 61 der »wet houdende: »Il y a prescription pour la de»»mande des droits, savoir: 1°. après deux an-

6371. »»nées, à compter du jour de l'enregistrement, »»s'il s'agit d'un droit non perçu sur une dispo- »»sition particulière dans un acte, ou d'un sup- »»plément de perception insuffisamment faite, ou »»d'une fausse évaluation dans une déclaration »»et pour la constater par voie d'expertise;

»»Les parties seront également non recevables, »»après le même délai, pour toute demande en »»restitution de droits perçus"; en vervolgens »na de n°s. 2 en 3, (thans vervallen, houdende »verjaringstermijnen van 3 en 5 jaren voor de »daarbij opgegeven regten): »Les prescriptions »»ci-dessus seront suspendues par des demandes »»signifiées et enregistrées avant l'expiration des »»délais, mais elles seront acquises irrévocable- »»ment, si les poursuites commencées sont inter- »»rompues pendant une année sans qu'il y ait »»d'instance devant les juges compétents, quand »»même le premier délai pour la prescription ne »»serait pas expiré";

»dat hieruit duidelijk blijkt, dat de aangehaalde »termijnen zijn verjaringstermijnen, terwijl daar- »onder voorkomt een, gesteld voor de terugvor- »dering van geheven regten, wiens bepaling is ge- »formuleerd nagenoeg overeenkomstig die van den »bij art. 17 der wet gestelden termijn;

»dat nu in den titel II der wet, volgens opschrift »handelende »des valeurs sur lesquelles le droit »»proportionnel est assis, et de l'expertise", blij- »kens hare geschiedenis, primitief bij het ont- »werpen van dezelve, alléén waardering was toe- »gestaan: »à l'égard des mutations à titre gratuit", »en art. 17, die waardering uitstrekkende tot actes

6371. »translatifs de propriété ou d'usufruit de biens »immeubles à titre onéreux, later daarin is op»genomen, en het daaraan moet worden toege»schreven, dat, daarbij een termijn in het artikel »zelf werd ingelascht, ten einde geen nieuwe be»paling daaromtrent te behoeven in te voegen in »art. 61;

»dat intusschen de termijn van art. 17 evenzeer »als die van art. 61 is gesteld kennelijk met het»zelfde doel, waarmede elke verjarings-termijn is »gesteld, namelijk den regthebbende, die door zijne »nalatigheid niet ter handhaving zijner regten »ageert, de gevolgen daarvan te doen dragen door »den debiteur van zijne verpligtingen te ontslaan, »ter bevordering van stabiliteit van regten, en de »plaatsing van het art. 17 in eenen anderen titel »der wet dan die over verjaring handelt, aan den »daarbij gestelden termijn evenmin het karakter »van verjarings-termijn kan ontnemen, als de vele »in de burgerlijke wetgeving, buiten de over ver»jaring handelende titels, voorkomende verjarings»bepalingen daardoor hun karakter verliezen;

»dat het geopposeerde bestuur tegen de tegen»geworpen verjaring heeft aangevoerd den regts»regel »*contra non valentem agere non currit prae*»»*scriptio*'', zich daartoe beroepende op het in »kracht van gewijsde gegaan vonnis dezer regt»bank van 2 December 1869, beslissende, dat »het onbevoegd was te ageren zoo lang haar »vonnis van 12 November 1868 geen kracht van »gewijsde bezat; doch al konde die regtsregel »hier toepasselijk geacht worden — waaromtrent »het geheel onnoodig is te beslissen — dan nog

6371. »daarin geen baat voor het bestuur zou gelegen »zijn, omdat het vonnis van 12 November 1868 »moet worden gerekend kracht van gewijsde te »hebben bekomen op 24 Julij 1869, dus van af »dat tijdstip tot op 30 September 1871, toen het »exploit, houdende aanzoek tot waardering, werd »beteekend, meer dan twee jaren verloopen en »alzoo de vordering zou zijn verjaard;

»dat immers het tusschen partijen is onbestre»den en dus in confesso te achten, dat het von»nis van 12 November 1868 aan alle partijen, »except de executeuren en de douairière d'I. à B., »in Januarij 1869 is beteekend, en dat de laatste »beteekening aan dezen en hunnen procureur is »gedaan en geregistreerd op 3 Julij 1869, waar»uit volgt, dat dit vonnis ten aanzien van de »overige partijen was gegaan in kracht van ge»wijsde op 1 Mei 1869, en ten aanzien van de »executeuren en de douairière d'I. à B. zou zijn »gegaan in kracht van gewijsde op 4 October 1869;

»dat echter het eveneens tusschen partijen is »onbestreden en dus in confesso te achten, dat »de executeuren op 22 Julij 1869 aan de bij het »vonnis erkende erfgenamen hunne rekening en »verantwoording hebben doen beteekenen, en dat »de douairière d'I. à B. op 24 Julij daaraanvol»gende door haren procureur bij het doen dier »rekening, krachtens het vonnis door executeuren »plaats hebbende, voor den Regter-Commissaris, »ten wiens overstaan ze geschiedde, is versche»nen; dat beide die handelingen van de execu»teuren en de verschijning van de douairière door »haren procureur bij- en alzoo aanhooren van-

6371. »en dientengevolge medewerken tot de aflegging »der rekening en verantwoording, welke krachtens »het vonnis mede aan haar moest geschieden en »waarbij zij dus geïnteresseerd was, terwijl niet »is gebleken dat deze partijen in het besliste ge»ding zich het regt van hooger beroep hebben »voorbehouden bij die handelingen, moeten wor»den beschouwd als zoovele daden van berusting »in des regters beslissing van genoegzaam gewigt, »om daaruit af te leiden dat het de bedoeling »dezer partijen is geweest zich aan die beslissing »te onderwerpen, en daartegen niet in appèl te »komen; dat dus het vonnis van 12 November »1868 moet worden geacht door die stilzwijgende »berusting kracht van gewijsde ten aanzien van »alle partijen te hebben bekomen;

»dat het geopposeerde bestuur nog heeft be»weerd, dat de ingeroepen verjaring zou zijn ge»stuit, en wel eerst door het exploit van 29 Ja»nuarij 1869, houdende de eerste aanvrage tot »waardering, (welke *re vera* zou daarstellen eene »stuiting en niet eene schorsing, zooals de letter»lijke zin der woorden van het laatste lid van art. »61 der wet van 22 Frimaire jaar VII zou doen »gelooven), en in de tweede plaats door de be»teekening van het beroep in cassatie van het »bestuur, tegen het daarop geveld vonnis van 2 »December 1869, in dato 20 Januarij 1870 plaats »gehad hebbende, zooals niet tusschen partijen »is bestreden, en dus in confesso te achten;

»dat echter bij het vonnis van 2 December 1869, »gehandhaafd bij het arrest van den Hoogen Raad »van 27 Meï 1870, waarbij de evengenoemde

6371. »voorziening in cassatie tegen dat vonnis werd »verworpen, het bestuur in de bij exploit van »29 Januarij 1869 gedane vordering, aanzegging »en sommatie is verklaard niet-ontvankelijk, met »buiten effectstelling van dat exploit;

»dat dientengevolge van toepassing is het bepaal- »de bij art. 2018 van het B. W., dat de verjaring »niet is gestuit, wanneer de eisch wordt ontzegd;

»dat immers de stuiting te weeg brengende daad »is eene handeling, geëmaneerd van den regt- »hebbende, die daardoor te kennen geeft zijne »regten niet verder te willen laten rusten en varen, »doch dit regtsmiddel, naar de bedoeling van het »aangehaalde artikel en den aard der zaak, moet »het vermogen hebben die regten van den han- »delenden persoon te handhaven en te bevestigen;

»dat dientengevolge dan ook intrekking en nietig- »verklaring van aanmaning of dagvaarding, af- »stand en vervallen-verklaring van den eisch de »stuiting van onwaarde doen zijn;

»dat uit hetzelfde beginsel moet worden aange- »nomen, dat de ontzegging van eisch, opgevat »in den meest ruimen zin en beteekenis en dus »omvattende alle mogelijke wijzen, waarop de »toewijzing aan den aanlegger wordt onthouden, »en hij wordt afgewezen, en mitsdien ook niet- »ontvankelijk-verklaring de stuiting te niet doen;

»dat hieruit volgt, dat in elk geval, hetzij al »dan niet worde aangenomen, dat niet kan toe- »gepast worden de regel »*contra non valentem agere* »»*non currit praescrpitio*'', en dus de verjarings- »termijn begon te loopen dadelijk na de registra- »tie der akte van 31 Januarij 1867, zonder schor-

6371. »sing geene stuiting der aangevangen verjaring »heeft plaats gevonden, en dus de vordering van »het bestuur reeds lang verjaard was op 30 September 1871;

»dat mitsdien het middel van verjaring moet »worden aangenomen en dientengevolge vervalt »het onderzoek der zaak au fond;

»Gezien art. 56 van het W. v. B. R.;

»Regtdoende:

»Verwerpt de door de opposanten voorgestelde »exceptie van gewijsde zaak;

»Neemt echter aan de door hen voorgestelde »exceptie van verjaring;

»Verklaart hen mitsdien goed opposanten;

»Stelt het meergenoemde exploit van den 30 »September 1871 buiten effect;

»Verklaart het geopposeerde bestuur niet ont»vankelijk in de bij dat exploit gedane vordering, »aanzegging en sommatie;

»Veroordeelt het geopposeerde bestuur in de pro»ceskosten".

Het beroep in cassatie, tegen dit vonnis ingesteld, is verworpen bij arrest van den *Hoogen Raad* dd. 14 Maart 1873, luidende:

»Overwegende, dat als *eerste* middel van cas»satie is voorgesteld: schending en verkeerde »toepassing van de artt. 17, 18, 63, 64 en 65 »der wet van 22 Frimaire jaar VII en van art. »22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36), »omdat de wet wel kent het middel van verzet »tegen wezenlijk plaats gehad hebbende heffing »van regt, maar niet tegen eventuele vorderin»gen, waaromtrent het nog is onzeker, of zij

6371. »zullen worden ingesteld, met name niet tegen »eene bloote sommatie om zijnerzijds te benoe- »men een deskundige, omdat aan het bestuur de »in eene akte opgegeven waarde toeschijnt te zijn »beneden de koopwaarde;

»O., daaromtrent, dat dit middel strekt tot het »alsnog uitspreken der niet-ontvankelijkheid van »het ingesteld verzet; dat echter dit middel van »verdediging, als niet voorgesteld voor de arrond.- »regtbank, en niet onderworpen aan haar oor- »deel, noch uitgemaakt hebbende een punt harer »beslissing, niet voor het eerst in cassatie mag »worden opgeworpen, en mitsdien het al of niet »gegronde daarvan niet mag worden onderzocht, »en dat daarmede vervalt het geheele middel;

»O., dat als *tweede* middel van cassatie is voor- »gedragen: schending en verkeerde toepassing van »de artt. 17 en 61 der wet van 22 Frimaire jaar »VII, van art. 22 der wet van 31 Mei 1824 »(*Stbl.* n°. 36), van de artt. 334 en 339 B. R. »en 1953 en 1954 B. W., omdat, na het vonnis »van den 2 Dec. 1869 en het arrest van den 27 »Mei 1870, tusschen deze partijen vaststaat, dat »geen verjaringstermijn tegen het bestuur der »registratie heeft kunnen aanvangen, vóór dat het »vonnis van den 12 Nov. 1868 tegen al de par- »tijen is gegaan in kracht van gewijsde, dit ech- »ter niet heeft kunnen geschieden door stilzwij- »gende berusting, zelfs deze niet zoude kunnen »worden afgeleid uit het niet-voorbehoud van »hooger beroep bij zekere handelingen, en zoo- »danige berusting in allen gevalle niet zoude »kunnen worden afgeleid uit het verschijnen van

6371. »den procureur van eene der partijen bij het »doen der rekening;

»O., dat tegen de bij het beklaagde vonnis »aangenomen niet-ontvankelijkheid der door het »bestuur ingestelde vordering, uit hoofde van ver»jaring, is gerigt dit middel van cassatie; dat, »ter adstructie daarvan, in de eerste plaats is »aangevoerd de regtsregel: »contra non valentem »»agere non currit praescriptio", als zijnde deze »door de regtbank geschonden, door toelating der »verjaring; dat echter de regtbank de al of niet »toepasselijkheid van dien, bij geen der aange»haalde artikelen uitgedrukten, regtsregel in deze »heeft in het midden gelaten, en zij mitsdien »niet kan worden gezegd dezen regel door niet»toepassing te hebben geschonden; maar dat zij »de verjaring heeft aangenomen, op grond, dat, »tijdens de sommatie van het bestuur der re»gistratie tot het benoemen van een deskundige, »meer dan twee jaren waren verloopen, sedert »het vonnis van den 12 Nov. 1868 moet worden »geacht te zijn gegaan in kracht van gewijsde;

»O., dat in de tweede plaats voor dit middel »is aangevoerd, dat door de regtbank ten onregte »zoude zijn aangenomen de berusting van al de »partijen in het vonnis van den 12 Nov. 1868 »en wel het laatst op den 24 Julij 1869, en »mitsdien mede ten onregte door haar zoude zijn »aangenomen de verjaring van het voorzegde regt »tot sommatie, als reeds vervuld den 30 Sept. »1871; dat echter ook deze bewering is ongegrond;

»O. toch, dat de berusting van alle partijen is »aangenomen op grond van eenige, zonder voor-

6371. »behoud van hooger beroep, door haar verrigte »daden, door de regtbank geacht »van genoeg»»zaam gewigt om daaruit af te leiden de bedoe»»ling dezer partijen zich aan die beslissing te »»onderwerpen en daartegen niet in appèl te ko»»men"; en dat op deze geheel feitelijke beslis»sing in cassatie niet kan worden teruggekomen;

»O., dat alzoo beide middelen van cassatie zijn »ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt het eischend »bestuur in de kosten."

6372. *Verzet of protest door partij, zonder dagvaarding en zonder tevens een deskundige te benoemen. Proces-orde.* Wanneer partij zich bij exploit tegen de vordering van het bestuur tot geregtelijke waardering van onroerend goed verzet, zonder tevens het bestuur voor de regtbank te dagvaarden ten einde zich tot waardering onbevoegd te hooren verklaren, dan behoort het aan de regtbank in te dienen verzoekschrift, waarbij de benoeming van een deskundige voor partij wordt aangevraagd, niet meer, naar een vroeger voorschrift (1), aan partij beteekend te worden, met dagvaarding voor de regtbank tegen een bepaalden regtsdag, ten einde de bevoegdheid van het bestuur te hooren uitspreken.

De landsadvokaten adviseerden in dezen zin, bij brief van 18 Augustus 1869, n°. 480, F. 14, op grond dat de wet geene proces-orde kent, welke de voormelde beteekening medebrengt, en

---

(1) Zie *Bartstra*, de wetg. op de reg., no. 367.

6372. zij, blijkbaar, geen contradictoir proces gewild heeft.

Het bestuur heeft zich naar dat advies gedragen, o. a. in de zaak, waarop het vonnis der regtbank te *Roermond* dd. 28 September 1871 (P. W. nº. 5993) betrekking heeft.

Al is dit advies in strijd met de vonnissen der regtbank te *Utrecht*, van 14 April 1854 en 21 April 1858 (P. W. nº. 2437 en 3235), toch behoort het ook voor het vervolg te worden toegepast.

De regtbank te *Roermond* oordeelde teregt dat het verzet tegen de sommatie tot benoeming van een deskundige is »eene extra-judiciële hande»ling, buiten de wet, die geene regtsgevolgen »kan hebben en het bestuur de verpligting niet »kan opleggen, dat verzet ter kennis van de regt»bank te brengen."

Het is ook niet juist, wat de regtbank te *Utrecht* aannam, dat, n. l., ingeval van verzet, het 3de lid van art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* nº. 36) niet toepasselijk zou zijn. Immers, het geval waarop dat 3de lid betrekking heeft (*dat aan de sommatie niet wordt voldaan*), is zoowel aanwezig wanneer partij zich verzet, als wanneer zij niets doet.

In het bovenvermeld geval behoort, dus, overeenkomstig het 3de lid van gemeld art. 22, eenvoudig een request aan de regtbank te worden ingediend, waarbij de benoeming van een deskundige voor partij wordt aangevraagd, op grond dat deze aan de sommatie van het bestuur niet heeft voldaan.

6372. In dat request moet van het exploit van verzet of protest melding worden gemaakt, en dat exploit kan er bij overgelegd worden.

Op het verzet moet daarbij echter niet worden geantwoord.

Vindt de regtbank in het verzet aanleiding om partij te hooren, dan staat haar dit vrij, en zoo noodig kan zij de benoeming van een deskundige weigeren. Doet zij dit laatste niet, dan neemt de waardering haar gewonen loop, maar dan blijft daardoor het regt van partij onverkort om tegen het dwangschrift tot betaling van de regten en kosten, die ten gevolge der waardering verschuldigd zullen zijn, in verzet te komen, en om, op die wijze, eene regterlijke beslissing omtrent des bestuurs bevoegdheid tot waardering uit te lokken. (*Miss. van* 16 *Maart* 1872, *n*°. 58.)

Z.

6373. ZEGEL. *Kaarten, teekeningen en bestekken. Tijdstip waarop zij aan zegelregt onderworpen worden en waarop dit regt moet worden betaald*. Volgens de resolutie van 1 Februarij 1866, n°. 86, (P. W. n°. 4886) moet geene zegelboete gevorderd worden, wanneer kaarten, teekeningen, enz., waarvan bij eene openbare akte gebruik is gemaakt, *ter zegeling* worden aangeboden te gelijk met de aanbieding ter registratie van de akte, waarbij zij gebruikt zijn (1). Deze beslissing is later bij gelijkheid

(1) Verg. P. W. no. 4208 en 4844.

6373. van redenen eveneens van toepassing verklaard op de door openbare besturen opgemaakte bestekken van aanbestedingen, enz., wanneer deze ten grondslag der openbare aanbestedingen enz. worden gelegd. In dat geval, toch, houden de bestekken op, akten betrekkelijk orde en beheer te zijn, m. a. w. akten volgens art. 27 litt. A. n°. 2 en 3 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) van het zegelregt vrijgesteld; zij worden alsdan akten, welke titel, regt of voordeel opleveren, alzoo aan zegelregt onderworpen akten (1). Dientengevolge is beslist, dat wegens deze bestekken geene zegelboete moet gevorderd worden, wanneer zij ter zegeling worden aangeboden, te gelijk met de aanbieding ter registratie van de akte van openbare aanbesteding.

Deze beslissingen vonden haren voornamen grond in de omstandigheid, dat, daar de openbare akten aan verpligte registratie waren onderworpen, de wegens de kaarten, bestekken enz. verschuldigde zegelregten zeker in de schatkist vloeiden, al werden die stukken dan ook eenige dagen later dan strikt genomen gevorderd werd ter zegeling aangeboden, zoodat het bestuur er geen belang bij had, om tegen eene regeling, welke ontegenzeggelijk strekte tot gemak van de belastingschuldigen, bezwaar te maken.

Sedert is bij de aanschrijving van 25 Maart 1871, n°. 30 (P. W. n°. 5834) beslist, dat de besturen van *kerkelijke gemeenten en instellingen* voortaan niet meer als openbare administratiën,

---

(1) Verg. P. W. n°. 1611, 1936, 4968 en 5685.

6373. en bij gevolg de akten dier besturen niet meer als administratieve akten voor de toepassing der fiscale wetten moeten aangemerkt worden. Voorts is sedert bij de aanschrijving van 4 Julij 1871, n°. 46 (P. W. n°. 5921), tengevolge van het arrest van den Hoogen Raad van 28 April 1871 aangenomen, dat akten van openbare verkoopingen van onroerende goederen, verhuringen en aanbestedingen, gehouden door de in het decreet van 4 Messidor jaar XIII bedoelde openbare instellingen, voortaan moeten beschouwd worden als onderhandsche akten, waarop art. 5 van dat decreet toepasselijk is.

Het is te voorzien, dat de zoo even genoemde beslissingen tengevolge zullen hebben, dat de akten der daarbij bedoelde besturen en openbare instellingen voortaan slechts bij uitzondering ter registratie zullen worden aangeboden, en dat, als een gevolg daarvan, het zegelregt van de kaarten, bestekken, enz., waarvan bij die akten gebruik gemaakt wordt, evenzeer slechts bij uitzondering betaald worden zal.

De vraag is daarom gerezen, of de voormelde onder n°. 4886 van dit werk opgenomen beslissing, zoomede de voormelde daarop gegronde beslissing omtrent de bestekken, voor wat het zegel betreft, langer kunnen in stand gehouden worden. Deze vraag is op de volgende gronden ontkennend beantwoord.

Kaarten of teekeningen worden aan het regt van zegel onderworpen op het oogenblik dat zij het karakter van *akte* aannemen, en bestekken op het oogenblik, dat zij ten grond-

6373. slag worden gelegd van de aanbesteding, enz.

De aard der zegelbelasting, nu, brengt mede, dat zij betaald wordt vóór of op, en niet nà het oogenblik, waarop zij verschuldigd wordt. Dit blijkt zoowel uit de artt. 1, 12, 13 en 14 der wet op het regt van zegel van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47), waarbij als regel is aangenomen, dat de belasting betaald wordt voordat het papier of perkement met eenige akte of geschrift beschreven wordt, als uit de artt. 10 en 16, volgens welke het zegelregt, dat verschuldigd wordt van een vroeger niet aan de belasting onderworpen stuk, moet voldaan zijn voordat de gebeurtenis plaats grijpt, waardoor het stuk aan de belasting onderhevig wordt. Naar dezen regel moet het zegelregt verschuldigd van kaarten of teekeningen betaald zijn vóór het oogenblik dat zij het karakter van akte aannemen, en dat van een bestek vóór het oogenblik, waarop dit ten grondslag wordt gelegd van de aanbesteding, enz. Zelfs zou niet zonder grond kunnen worden beweerd, dat eene kaart, teekening of bestek, wanneer zoodanig stuk bestemd is om hetzij het karakter van akte te erlangen, hetzij tot grondslag der aanbesteding, enz. te worden gelegd, reeds bij de vervaardiging of opmaking op zegel moet gesteld of geschreven worden. Bij de mogelijkheid, echter, dat het tijdens de opmaking van zoodanig stuk onzeker kan zijn, of het wel ooit tot het aannemen van het karakter van akte zal worden bestemd of tot grondslag der aanbesteding, enz. zal worden gelegd, bestaan er alleszins termen om aan te nemen, dat, bij analogie met de be-

6373. paling van art. 10 der voormelde wet op het regt van zegel, het zegelregt van deze stukken betaald kan worden voordat zij het karakter van akten aannemen of tot grondslag der aanbesteding enz. gelegd worden.

De voormelde onder nommer 4886 van dit werk opgenomene beslissing, zoomede de voormelde daarop gegronde beslissing omtrent de bestekken, moeten derhalve, voor wat het zegel betreft, als gewijzigd worden beschouwd, doch zij kunnen worden blijven toegepast op kaarten, teekeningen en bestekken, waarvan gebruik is gemaakt bij openbare akten, welke aan een gedwongen termijn van registratie zijn onderworpen. (*Res. van* 21 *Sept.* 1871, n°. 58.)

6374. *Kaart, gesteld op hetzelfde zegel, als de onderhandsche akte, waarin naar die kaart verwezen wordt.* Op een zegel van 50 centen was gesteld: aan de ééne zijde eene onderhandsche akte, houdende constatering der door partijen en een landmeter op het terrein gedane opmeting en verdeeling van perceelen vastgoed, en aan de andere zijde een kaartje, hetwelk eene figuurlijke voorstelling gaf van dat terrein en van die verdeeling van dat terrein. Zoowel de akte als het kaartje was door partijen en den landmeter onderteekend, en in die akte werd naar dat kaartje verwezen. Bij de aanbieding ter registratie van deze akte en dit kaartje, werd het door den ontvanger daarvoor gehouden, dat deze beide stukken te zamen één geheel en dus slechts eene éénige akte uitmaakten. Dienovereenkomstig werd door hem de wet op het regt van zegel niet overtreden, en eenig en alleen een regt van registra-

6374. tie ad ƒ0.80 in hoofdsom wegens de akte verschuldigd geacht. De inspecteur, daarentegen, meende dat door het stellen der beide stukken op één zegel de wet op het regt van zegel overtreden, en eene boete van ƒ10 in hoofdsom, benevens het zegelregt van 50 centen in hoofdsom verschuldigd was; dat, voorts, wegens de registratie van het kaartje nog een afzonderlijk regt van registratie ten beloope van 80 cents in hoofdsom verschuldigd was; dat, eindelijk, de ontvanger door het registreren der beide stukken, alvorens het deswege verschuldigde zegelregt en de zegelboete was voldaan, ingevolge art. 30 der voormelde wet, de boete van ƒ25 in hoofdsom heeft verbeurd. Het bestuur heeft zich op de volgende gronden met het gevoelen van den inspecteur vereenigd.

Het kaartje, hoezeer gesteld op hetzelfde vel papier, waarop de onderhandsche akte, houdende constatering der op het terrein gedane opmeting en verdeeling der perceelen, is geschreven, is niet in het ligchaam van die akte opgenomen, maar wordt geheel op zich zelf staande en afgescheiden van die akte op dat vel papier aangetroffen. Dientengevolge moet dit kaartje noodwendig als een geheel op zich zelf staand stuk worden beschouwd, en dit zooveel te eer, wanneer wordt gelet op de omstandigheid, dat het kaartje afzonderlijk is onderteekend door dezelfde personen, door wie de voormelde onderhandsche akte is onderteekend, namelijk door den landmeter, door wien de perceelen zijn opgemeten en verdeeld, en door de gezamenlijke partijen, belanghebbenden bij die verdeeling.

6374. Nu is wel in het algemeen aangenomen, dat eene kaart, als uit haren aard niet tot bewijs eener handeling of overeenkomst bestemd, aanvankelijk niet als *akte* kan worden aangemerkt en dus aanvankelijk niet aan zegelregt onderhevig is, en eerst van aard verandert, de hoedanigheid van *akte*, van bewijsschrift aanneemt, en dus aan zegelregt onderworpen wordt, wanneer daarvan in regten of bij openbare akte wordt gebruik gemaakt, of wanneer partijen daaraan een *bewijs* toekennen, ze bestemmen om naast en in verband met eene andere akte tot *titel* hunner overeenkomst te strekken (1), doch het onderwerpelijke kaartje was dadelijk aan regt van zegel onderworpen en moest dus op gezegeld papier gesteld worden, omdat het noodwendig moet gerekend worden van den aanvang af het karakter van *akte* te hebben bezeten, daar het blijkbaar vervaardigd en van den aanvang af door partijen bestemd is om naast en in verband met de voormelde onderhandsche akte tot *titel* te strekken van hetgeen bij die akte tusschen hen is geconstateerd, hetwelk blijkt uit de omstandigheid, dat het voorkomt op hetzelfde vel papier, waarop de onderhandsche akte, waarin naar dat kaartje verwezen wordt, geplaatst is.

Zoowel de onderhandsche akte, als het kaartje, behoorden bij gevolg op gezegeld papier gesteld te worden, terwijl geene der in art. 7 der wet van 3 Oct. 1843 (*Stbl.* n. 47) opgenoemde uitzonderingen in deze kan worden ingeroepen, ten

(1) Verg. P. W. no. 4208, 4844, 4886 en 5289.

6374. betooge, dat deze beide stukken achter elkander of op hetzelfde gezegeld papier mogen geschreven worden. Door deze beide stukken op hetzelfde gezegeld papier te stellen is, dientengevolge, evengemeld art. 7 der aangehaalde wet overtreden, en moet een dier stukken gerekend worden op ongezegeld papier te zijn gesteld. Bij gevolg is te dezer zake verschuldigd de boete van *f* 10 in hoofdsom, in art. 13 dier wet bepaald, benevens het naar de oppervlakte van het papier berekende zegelregt van 50 centen in hoofdsom; terwijl, voorts, de ontvanger, door de beide stukken te registreren, alvorens dat zegelregt en deze boete betaald geworden is, heeft verbeurd de boete van *f* 25 in hoofdsom, in art. 30 der meergemelde wet bedreigd.

Daar, voorts, het kaartje, zooals hiervoren is betoogd, als eene afzonderlijke en op zich zelf staande akte moet worden aangemerkt, is wegens de registratie van dat kaartje verschuldigd en had dus moeten geheven worden het vast regt van registratie van 80 centen in hoofdsom. (*Sol. van* 4 *Julij* 1871, *n*°. 23).

6375. *Proces-verbaal eener tolverpachting, opgemaakt door eene commissie uit verschillende gemeentebesturen.* Gelijk bij de aanschrijving van den 15 Mei 1868, n°. 28, (P. W. n°. 5291) gezegd is, moet het arrest van den Hoogen Raad dd. 13 Februarij 1868, in voorkomende gevallen, niet anders tot rigtsnoer genomen worden dan voor zoover daarbij beslist is dat akten, waarbij twee gemeentebesturen door eene gecombineerde als hun gemagtigde te beschouwen commissie, met bijstand van een

6375. secretaris *ad hoc*, eene overeenkomst aangaan, niet vallen in de toepassing van art. 20 der wet van 22 Frimaire jaar VII.

De bedoelde akten moeten, derhalve, voortdurend beschouwd worden als *administrative* akten, omdat zij afkomstig zijn van gedelegeerden van openbare besturen (1), en niettegenstaande dat zij, volgens het bovengemeld arrest, niet behooren tot *die* administrative akten, welke ingevolge art. 20 der wet van 22 Frim. jaar VII binnen twintig dagen ter registratie aangeboden moeten worden.

Hieruit volgt, dat wanneer eene dergelijke akte eene overeenkomst van huur van vast goed inhoudt, daarop niet art. 21, n°. 1, maar het voorlaatste lid van art. 13 der zegelwet toepasselijk is (2). (*Miss. van* 9 *Augustus* 1871, *n°*. 37).

6376. *Schutterij. Bevelschriften van betaling, boven de tien gulden, van door gemeenten verschuldigde kosten der rustende schutterijen, zijn aan zegel onderworpen. Door wie moet het zegelregt gedragen worden?* Men meende, dat deze bevelschriften van zegelregt zijn vrijgesteld op de gronden van de onder n°. 4629 van dit werk opgenomen beslissing. Ten onregte evenwel. De bij die beslissing aangevoerde gronden zijn hier niet aanwezig.

In de eerste plaats waren deze bevelschriften vóór de invoering der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) niet speciaal van zegelregt vrijge-

(1) Vonnis van *Amsterdam* dd. 24 April 1850 (P. W. no. 1276).

(2) Verg. P. W. no. 3611, 5492, 5739 en 6287.

6376. steld. Vóór de invoering dier wet, toch, waren volgens art. 25, n°. 2 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29) geene andere bevelschriften van betaling van openbare autoriteiten, besturen en instellingen aan zegelregt onderworpen, dan die welke ten behoeve van particulieren of van ambtenaren en bedienden, zoo civiele als militaire, *in hun bijzonder belang* opgemaakt of uitgereikt worden. De onderwerpelijke bevelschriften vallen daaronder niet; deze waren alzoo destijds niet met zegelregt belast, en van vrijstelling van zegelregt kon of behoefde, dientengevolge, destijds geene sprake te zijn.

In de tweede plaats zijn deze bevelschriften geene stukken welke regtstreeks en onmiddellijk uit de wet op de schutterij voortvloeijen, en om die reden zouden kunnen gerekend worden in de vrijstelling van art. 27, A, n°. 13 der gemelde wet van 3 October 1843 begrepen te zijn. Dat ze niet regtstreeks en onmiddellijk uit de wet op de schutterij voortvloeijen, blijkt o. a. daaruit, dat zij worden opgemaakt, niet omdat de wet op de schutterij ze vordert, maar ter voldoening aan art. 114 der gemeentewet van den 29 Junij 1851 (*Stbl.* n°. 85), evenals zij vroeger werden opgemaakt ten gevolge van de bepaling van art. 11 van het souverein besluit van den 18 Februarij 1814 (*Stbl.* n°. 27), in verband met die van art. 5 der wet van den 31 Januarij 1815 (*Stbl.* n°. 9). Met andere woorden: zij worden alleen opgemaakt omdat de gemeente-ontvanger, zonder bevelschrift, geene betalingen uit de gemeentekas doen mag.

De onderwerpelijke bevelschriften zijn niet van

6376. zegelregt vrijgesteld, en bij gevolg naar art. 12 der zegelwet aan het regt van zegel onderworpen (1), gelijk ook reeds beslist werd bij de resolutie van den 26 Augustus 1846, n°. 17 (P. W. n°. 216).

Deze bevelschriften door burgemeester en wethouders der betrokken gemeente ten behoeve van de kas van het betrokken bataillon rustende schutterij opgemaakt wordende, werd de vraag gedaan, of het wegens deze bevelschriften verschuldigde zegelregt moet worden betaald door de betrokken gemeente dan wel door de betrokken bataillonskas. Art. 28 der zegelwet beslist deze vraag niet, omdat daarbij alleen sprake is van bijzondere personen, instellingen en besturen tegenover het Rijk, en van bijzondere personen tegenover instellingen en besturen, doch niet van besturen tegenover instellingen, zooals hier het geval is. Dit wetsartikel kan hier, alzoo, geene toepassing vinden. Dientengevolge moet hier de gewone regel gelden, dat het zegelregt moet worden gedragen door den schuldenaar, in dit geval dus door de betrokken gemeente (2). (*Miss. van* 30 *Augustus* 1871, n°. 16).

6377. *Stukken welker overlegging wordt gevorderd nevens de schriftelijke aanvrage om toelating tot het examen voor de aspiranten, die in aanmerking wenschen te komen voor eene plaatsing als kadet bij de* Kon. Militaire Akademie. Nevens het in te dienen verzoekschrift, om te worden toegelaten tot het even-

(1) Verg. P. W. no. 5672.
(2) Verg. P. W. no. 4747.

6377. bedoelde examen wordt van wege het Departement van Oorlog overlegging gevorderd van de navolgende stukken:

1. eene verklaring waaruit blijkt dat de aspirant Nederlander is;

2. de geboorte-akte van den aspirant;

3. eene verklaring van een geneesheer, inhoudende dat de aspirant gevaccineerd is, of de kinderpokken heeft gehad;

4. de gelegaliseerde toestemming van vader, moeder of voogden tot het aangaan der verbindtenis, bedoeld bij art. 7 der wet van den 17 Julij 1869 (*Stbl.* n°. 141), namelijk om den Staat als militair gedurende den tijd van 5 jaren te dienen;

5. een certificaat van goed gedrag, af te geven door het bestuur der gemeente, waar de aspirant het laatst heeft gewoond; en

6. voor hen, die door hun leeftijd in de termen der nationale militie vallen, een bewijs dat zij aan hunne verpligtingen op dat stuk hebben voldaan.

Op de vraag in hoever het verpligtend is om voor deze stukken gezegeld papier te gebruiken, is te kennen gegeven, dat die onder nommers 2 tot en met 5 omschreven, ongetwijfeld aan zegelregt onderhevig zijn, als moetende worden gerangschikt onder die opgenoemd bij art. 12 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47), zonder dat zij ergens uitdrukkelijk van het zegelregt zijn vrijgesteld.

Evenzoo behoort de verklaring hierboven onder nommer 1 vermeld, tot de stukken die volgens even-

6377. bedoeld art. 12 onderhevig zijn aan het zegelregt naar de oppervlakte van het papier en kan evenmin voor zoodanige verklaring eene vrijstelling van zegelregt worden ingeroepen, vermits zij niet valt onder het bereik van de gunstige uitzondering, vastgesteld bij art. 27, letter A, n°. 13, ten behoeve der certificaten, welke van regeringswege worden uitgereikt aan *vrijwilligers voor de krijgsdienst.*

Het onder nommer 6 hiervoor gevorderde bewijs dat de aspirant aan zijne verpligtingen op het stuk der nationale militie heeft voldaan, vermag daarentegen, op ongezegeld papier te worden afgegeven, als bij laatstvermeld wetsnommer uitdrukkelijk van het zegelregt vrijgesteld. (*Miss. van* 11 *Maart* 1872, *n°.* 12).

REGISTER.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

	Blz.
	beheer in rekening kan brengen 5 pCt. van het netto bedrag der in de opgedragen voogdij voor ieder der minderjarigen te ontvangen inkomsten . . . . 135.
2 Nov. v. Brussel Reg.	Openbare verkooping van roerende goederen. Voorwerpen die in het openbaar zijn toegewezen, doch in het proces-verbaal als opgehouden voorkomen . . . . . 192.
11 Nov. v. Dordrecht. Not.	Notarissen. Akten (notariële). Formaliteiten. Omschrijving der goederen naar de kadastrale kenmerken. Regt op eene zitplaats in eene kerk . . . . 74.
20 December a. h. r. Reg.	Verkoop. Lasten. Verkoop van zoogenaamden *stadsgrond* in Groningen. Bijvoeging 1° van de jaarlijksche aan de stad *Groningen* verschuldigde huur, 2°. van den aan haar te betalen 20sten penning van den koopprijs. Kan de actie tot teruggaaf tegen den *Ontvanger* worden ingesteld? . . . 180.
27 Dec. a. h. r. Mat. en gew.	Akten van notarissen. De uitdrukking «*dagwerk*" is de uitdrukking der benaming van eene maat . . . . 71.

1873.

14 Maart. a. h. r. Reg.	Verkoop van erfregt. Aanzegging der geregtelijke waardering van de tot den boedel behoorende onroerende goederen. Exceptie van gewijsde zaak. Verjaring of déchéance. Stuiting of schorsing der verjaring . 247.
26 Maart. v. Zwolle. —	Doodehand. Akte waarbij eene stichting wordt opgerigt en door de oprigters in die stichting goederen worden ingebragt. Intrekking van dwangschrift. Instelling van de daarbij gedane vordering bij een nieuw dwangschrift 114
11 April. v. Brielle. —	Overeenkomst houdende *afstand der beweiding* van land voor negentien jaren en voor eene, in negentien jaarlijksche termijnen

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIEN, RESOLUTIEN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

Februarij.

6	nº.	44	6304	
	»	45	6305	
10	»	34	6330	
	»	35	6322	
28	»	57	6356	

Maart.

1	nº.	18	6326	
6	»	25	6353	
17	»	60	6303	
25	»	101	6320	Binl. Z.
28	»	38	6319	
29	»	89	6320	

April.

10	nº.	21	6296	
15	»	7	6338	
28	»	14	6325	
	»	133	6318	Just.

Mei.

2	nº.	58	6318
5	»	6	6295
9	»	26	6292
	»	31	6297
27	»	18	6298

Junij.

3	nº.	15	6321	
	»	16	6330	
9	»	744	6340	Adv. L.-A.
12	»	747	6344	Adv. L.-A.
17	»	34	6329	
19	»	20	6344	
30	»	116	6316	Just.

Julij.

1	nº.	19	6340	
8	»	51	6309	
15	»	53	6316	
19	»	39	6363	K. B.
23	»	15	6360	
26	»	32	6308	
29	»	965	6363	

Augustus.

23	nº.	7	6310
28	»	19	6299

September.

11	nº.	4	6302

October.

10	nº.	10	6294
22	»	57	6300
27	»	50	6327
	»	62	6333

November.

5	no.	88	6301
10	»	51	6332
19	»	89	6323

1874.

Januarij.

5	nº.	8	6348

Februarij.

16	nº.	7	6311

Maart.

11	nº.	52	6306

April.

8	nº.	68	6313
	»	70	6360
20	»	33	6309
21	»	968	6341

Julij.

4	nº.	59	6366	K. B.
13	»	969	6366	
25	»	48	6328	K. B.

Augustus.

3	nº.	971	6328	
11	»	22	6365	K. B.
30	»	11	6367	K. B.

September.

4	n°.	972	6365
14	»	973	6367
28	»	974	6358

October.

19	n°.	11	6331 K. B.
23	n°.	975	6331

November.

5	n°.	31	6364 K. B.
10	»	9	6312 K. B.
19	»	976	6312
21	»	977	6364

BENOEMINGEN VAN NOTARISSEN

IN HET 1ste HALFJAAR 1873.

Bij Kon. besl. van 22 *Januarij* 1873, n°. 15.

Te Ten Boer, (arr. Appingadam): L. A. H. DE STURLER DE FRIENISBERG.

Bij Kon. besl. van 3 *Februarij* 1873, n°. 2.

Te Leiden, (arr. Leiden): W. F. KAISER.

Bij Kon. besl. van 3 *Februarij* 1873, n°. 3.

Te Woubrugge, (arr. Leiden): C. C. KROM.

Bij Kon. besl. van 15 *April* 1873, n°. 16.

Te Grootegast, (arr. Groningen): Mr. D. ROESSINGH.

Bij Kon. besl. van 16 *April* 1873, n°. 17.

Te Rotterdam, (arr. Rotterdam): J. P. R. SURINGAR.

Bij Kon. besl. van 29 *April* 1873, n°. 18.

Te Deventer, (arr. Deventer): J. W. L. VROOM.

Bij Kon. besl. van 26 *Mei* 1873, n°. 23.

Te Cuijk, (arr. 's Hertogenbosch): L. L. J. SNOECK.

Bij Kon. besl. van 31 *Mei* 1873, n°. 29.

Te Groenlo, (arr. Zutphen): J. H. R. VAN KOOLWIJK.

Bij Kon. besl. van 31 *Mei* 1873, n°. 30.

Te Etten, (arr. Breda): B. G. C. VAN DER VEN.

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

BIJ HET BESTUUR DER REGISTRATIE EN DOMEINEN.

Bij Kon. besl. van 29 Augustus 1873, n°. 21.

TOT ONTVANGER DER REG. VOOR DE BURGERLIJKE AKTEN N°. 3.

Te Amsterdam, J. H. VAN NOUHUIJS.

Bij Kon. besl. van 27 September 1873, n°. 15.

TOT DIRECTEUR DER STAATSLOTERIJ,

J. STAM.

Bij Kon besl. van 8 October 1873, n°. 5.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Druten, S. W. MIDDELKOOP.
» Gulpen, F. GORDON.
» Ommen, E. P. VAN HOBOKEN.
» Texel, B. HAGA.
» Kortgene, A. J. KOLFF.

Bij Kon. besl. van 12 October 1873, n°. 17.

TOT INSPECTEUR-GENERAAL DER REGISTRATIE EN LOTERIJEN
BIJ HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN,

W. LEE.

Bij res. van 22 October 1873, n°. 3.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

C. J. T. VAN DER HOEFT

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

R. SURINGA.
A. J. RASKER.
K. REMMELTS.

Bij Kon. besl. van 24 October 1873, n°. 18.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Arnhem, G. J JACOBSON.

Bij Kon. besl. van 31 October 1873, n°. 11.

TOT DIRECTEUR DER REG. EN DOM.

voor de provincie Zuid-Holland, standplaats 's Gravenhage, M. P. SMISSAERT.
» » » Noord-Brabant, » Breda, M. A. J. LOSGERT.

Bij res. van 31 *October* 1873, n°. 86.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

P. J. HOGENHUIS.
P. VAN DIJK.
J. ROEGHOLT.
C. GEIJL.
M. W. ABRESCH.
C. L. TREFFERS.
F. LAMMERTS.
B. UPMEIJER.
G. A. ENGELMANN.
J. C. THONUS.
C. F. A. DE GROOT.
I. BOER.
H. P. DE HAAN.
H. J. BANING.
J. T. HOSANG.
J. BIJLL.
J. F. H. ISRAËL.

Bij Kon. besl. van 4 *November* 1873, n°. 20.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

G. W. OVINK.

Bij res. van 17 *November* 1873, n°. 52.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

W. F. MOREL.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

J. J. KUIPERS.

Bij res. van 24 *November* 1873, n°. 23.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

J. H. M. VAN BERCKEL.

Bij Kon. besl. van 26 *November* 1873, n°. 19.

TOT ONTVANGER DER REG EN DOM.

Te 's Hertogenbosch, J. SCHELTEMA.

Bij Kon. besl. van 8 *December* 1873, n°. 20.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

Van de eerste klasse, S. J. VAN SLOOTEN.
» » » » J. H. WINKELMAN.

Van de tweede klasse, Jhr A. N. F. FLUGI VAN ASPERMONT.
» » derde » W. L. STROOM.
» » » » J. DE GRAAG.

Bij Kon. besluit van 28 December 1873, nº. 17.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Schiedam, D. RAVEN.
» Wijk bij Duurstede, G. J. VERWEIJ.
» IJsselstein, C. W. ANDREAE.

Bij Kon. besl. van 14 Januarij 1874, nº. 13.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

C. J. VAN DOOREN.

Bij res. van 21 Januarij 1874, nº. 11.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

D. J. H. WARMELINK.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

J. J. VAN DULLEMEN.

Bij Kon. besl. van 7 Februarij 1874, nº. 16.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Alphen, Mr. F. G. VAN MARLE.
Te Schagen, G. MULDER.
» Winschoten, E. GROENEVELD DE COCK.
» Raalte, A. F. W. JORDAAN.

Bij Kon. besl. van 6 Maart 1874, nº. 22.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KADASTER EN DE SCHEEPSBEW. EN ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Brielle, W. J. BERDENIS VAN BERLEKOM.

Bij res. van 9 Maart 1874, nº. 5.

TOT COMMIES TER DIRECTIE DER REG. EN DOM. VOOR DE PROVINCIE GELDERLAND,

P. H. VELSEN.

Bij Kon. besl. van 25 Maart 1874, nº. 7.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Steenwijk, J. J. FABIUS.
» Hoogeveen, L. N. HEIJL.
» Holwerd, F. HARTING.
» Beetsterzwaag, F. VAN DALSEN FONTEIN.
» Sittard, A. J. KOLFF.
» Gennep, D. E. C. FRANKAMP.

Te Kortgene, M. VAN DEN BERGH.

Bij Kon. besl. van 9 April 1874, n°. 9.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Hulst, C. BERGSMA.

Bij Kon. besl. van 5 Junij 1874, n°. 20.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Noordwijk, D. C. H. SMITS.
» Woerden, P. J. IDEMA GREIDANUS.

Bij Kon. besl. van 25 Julij 1874, n°. 48

TOT BEWAARDER VAN DE HYP, HET KADASTER EN DE SCHEEPSBEW.

Te Rotterdam, J. VAN PEER.

Bij Kon. besl. van 11 Augustus 1874, n°. 21.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Heerlen, G. E. BREUNISSEN TROOST.
» Lemmer, F. HARTING.
» Holwerd, F. FONTEIN.

Bij Kon. besl. van 4 October 1874, n°. 8.

TOT SURNUMERAIR DER REG. EN DOM.

O. A. VERWEIJ.
J. G. MEINESZ.
A. BOUMAN.
J. HOGENHUIS.
A. M. DE KRUIJFF.
A. C. RÖELL.
H. W. J. SANNES.
H. C. SNETHLAGE.
H. C. RANT.
W. H. HOUWING.

Bij res. van 21 October 1874, n°. 28.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

C. G. VAN HATTUM.

Bij Kon. besl. van 25 October 1874, n°. 11.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

J. F. UMMELS.

Bij res. van 31 October 1874, n°. 33.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

H. A. KOENEN.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

A. GRIFFIJN AZN.

Bij Kon. besl. van 13 *November* 1874, n°. 18.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

van de 1ste klasse, A. W. VAN BOVEN.
» » 2de » J. F. VAN DUNNÉ.
» » » » G. J. DE SITTER.
» » 3de » J. S. HUSSEM.

Bij Kon. besl. van 27 *November* 1874, n°. 6.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Winschoten, J W. KEISER.

Bij Kon. besl. van 6 *December* 1874, n°. 18.

TOT ADMINISTRATEUR VAN DE REGISTRATIE, DE HYPOTHEKEN EN HET KADASTER BIJ HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN,

M. P. SMISSAERT.

Bij Kon. besl. van 25 *December* 1874, n°. 13.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

J. L. E. J. BURGERS.

Bij Kon. besl. van 26 *December* 1874, n°. 6.

1. bepaald, dat de heer H. J. VONK, directeur der reg. en dom. voor de provincien *Noord-Holland* en *Utrecht*, standplaats *Amsterdam*, bij voortduring op die standplaats zal belast blijven met het beheer der directie der reg. en dom. voor die beide provincien;
2. benoemd tot directeur der reg. en dom.
   a. voor de provincie *Zuid-Holland*, standplaats *'s Gravenhage*, J. L. BECKING.
   b. voor de provincien *Gelderland* en *Overijssel*, standplaats *Arnhem*, W. F. GRATAMA.
   c. voor de provincien *Friesland*, *Groningen* en *Drenthe*, standplaats *Leeuwarden*,
   H. H SCHOTANUS à STERINGA LEMKE.
   d. voor de provincie *Zeeland* en het derde arrondissement (het arrondissement *Breda*) en het vierde kanton van het eerste arrondissement (het kanton *Heusden*) der provincie *Noord-Brabant*, standplaats *Middelburg*,
   E. H. F. W. MATHON.

e. voor het hertogdom *Limburg* en het eerste en tweede arrondissement der provincie *Noord-Brabant* (de arrondissementen *'s Hertogenbosch* en *Eindhoven*), met uitzondering van het vierde kanton van het eerste arrondissement dier provincie (het kanton *Heusden*), standplaats *Maastricht*,
M. A. I. LOSGERT.

Bij res. van 31 *December* 1874, n°. 94.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

J. J. DE KONINGH.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

A. S. KEURSCHOT.

Bij res. van 11 *Januarij* 1875, n°. 59.

1. bepaald, dat de heeren F. R. J. DUBOIS en J. A. ENUMA, commiesen ter directie der reg. en dom., respectivelijk voor de provincie *Zuid-Holland* en voor de provincien *Noord-Holland* en *Utrecht*, bij voortduring de betrekking van commies bij die respectieve directien zullen blijven bekleeden;
2. benoemd tot commies ter directie der reg. en dom.
   a. voor de provincien *Gelderland* en *Overijssel*,
   P. H. VELSEN.
   b. voor het hertogdom *Limburg* en het eerste en tweede arrondissement der provincie *Noord-Brabant*, met uitzondering van het vierde kanton van het eerste arrondissement dier provincie,
   E. NIERSTRASZ.

Bij res. van 23 *Januarij* 1875, n°. 97.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

B. J. C. L. SCHREGARDUS.
N. F. PERK.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

P. J. U. MODDERMAN.
F. G. STUCKI.
P. SILLEVIS.
S. A. SPAARWATER.
J. F. H. MEIJER
F. P. M. BAETENS.
C. J. D. VAN ECK.

Bij res. van 25 *Januarij* 1875, n°. 4.

TOT COMMIES TER DIRECTIE DER REG. EN DOM.

a. voor de provincie *Zeeland* en het derde arrondissement en het vierde kanton van het eerste arrondissement der provincie *Noord-Brabant*,

J. C. DE RIDDER.

b. voor de provincien *Friesland*, *Groningen* en *Drenthe*,

J. HOGENHUIS.

Bij Kon. besl. van 27 *Januarij* 1875, n°. 17.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

T. J. BÜCKER.

Bij Kon. besl. van 5 *Februarij* 1875, n°. 18.

TOT ADMINISTRATEUR DER DOMEINEN BIJ HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN,

Mr. PH. A. HOLSBOER.

Bij Kon. besl. van 24 *Februarij* 1875, n°. 12.

TOT INGENIEUR-VERIFICATEUR VAN HET KADASTER,

J. G. R. VAN HAERSOLTE.

Bij Kon. besl. van 5 *Maart* 1875, n°. 8.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Enkhuizen, F. C. KIST.
» Enschedé J. A. ENUMA.

Bij res. van 12 *Maart* 1875, n°. 55.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

F. BOS.
N. C. WETSELAAR.
A. BOR.
C. W. HOFFMANN.
J. G. ALLARIES.
A. M. DE KONINGH.
J. APPEL.
J. J. BOUMEESTER.
G. HOOGLAND.
C. JONGKEES.
H. J. GUISE.
W. VRUGGINK.

J. G. Pompe.
H. M. L. Bingen.
J. Mulder.
J. van Os.

Bij Kon. besl. van 16 Maart 1875, n°. 16.

TOT HOOFD-INGENIEUR-VERIFICATEUR VAN HET KADASTER,

A. Bevers.

TOT ADJUNCT-INSPECTEUR VAN HET KADASTER IN ALGEMEENE DIENST,

E. P. van Steenbergen.

Bij Kon. besl. van 4 April 1875, n°. 17.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Helmond, Mr. K. L. van Woeldeeren.
» Oirschot, M. van den Bergh.
» Boxmeer, F. R. J. Dubois.

Bij res. van 5 April 1875, n°. 53.

TOT COMMIES TER DIRECTIE DER REG. EN DOM. VOOR DE PROVINCIEN NOORD-HOLLAND EN UTRECHT,

O. A Verweij.

Bij Kon. besl. van 6 April 1875, n°. 15.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

E. Elemans.
E. J. Griffijn.

Bij res. van 16 April 1875, n°. 79.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

F. L. Beijerinck.
J. F. Lensink.

Bij res. van 28 April 1875, n°. 24.

TOT COMMIES TER DIRECTIE DER REG. EN DOM. VOOR DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND,

H. C. Snethlage.

Bij Kon. besl. van 8 Mei 1875, 15.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Almelo, L. Beijerinck.

Bij Kon. besl. van 16 Mei 1875, n°. 19.

TOT OPZIENER DER DOMEINEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND,

D. J. C. Scheele.

Bij res. van 31 Mei 1875, n°. 44.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

E. VERSTIJNEN.

P. J. HOGENHUIS.

Bij Kon. besl. van 6 Junij 1875, n°. 15.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Venlo, L. N. HEIJL

» Hoogeveen, C. P. FRIJLINCK.

» Goor, E. P. VAN HOBOKEN.

» Ommen, J. F. FRUITIER DE TALMA.

» Kortgene, P. VAN DER MARK.

Bij res. van 5 Julij 1875, n°. 46.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

J. A. B. W. SCHREUL.

J. J. P. WIECKING.

W. C. A. VAN HOUT.

J. W. VAN HIELE.

J. A. MARTENS.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

K. P. J. OERDER.

A. A. G. J. SOUTENDIJK.

P. VAN DIJK.

J. C. VAN DER VEUR.

J. F. H. ISRAËL.

J. A. BONGENAAR.

WET *van den* 25*sten December* 1873, *houdende aanwijzing van de Middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1874 (Staatsblad nº. 196).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1874, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

e. de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

2º. de inkomsten der *domeinen*, *wegen en vaarten;*

5º. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6º. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jagt en visscherij;*

10º. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en regten, te weten:

d. acht en dertig opcenten op de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

12º. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. het batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen,

b. de toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende,

c. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad*,

d. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

i. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

k. de vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans,

m. de boeten van verschillenden aard,

n. de justitiekosten,

o. 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden,

w. de bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden

burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9 Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64),

aa. de schoolgelden van de leerscholen, verbonden aan de Rijks-kweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht,

bb. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

cc. de bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde,

gg. de teruggaven en renten van voorschotten,

hh. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

jj. alle anderen ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende;

Gegeven op het Loo, den 25 December 1873.

De Minister van Financien, WILLEM.

VAN DELDEN.

Uitgegeven den *dertigsten* December 1873.

De Minister van Justitie,

DE VRIES.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1874.

WET OP DE MIDDELEN.

RAMING VOOR HET DIENSTJAAR 1874.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.				BELOOP per middel of inkomst.
C.		*Indirecte belastingen.*		
	a.	Zegelregten	f 1,400,000.00	
	b.	Registratieregten . .	5,900,000.00	
	c.	Hypotheekregten . . .	510,000.00	
	d.	Regten van successie en van overgang bij overlijden	3,663,000.00	
			f 11,473,000.00	
		38 opcenten . . .	4,359,740.00	
				f 15,832,740.00

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
F.		*Domeinen.*		
	a.	Inkomsten van gewone domeinen, tienden, enz.	*f* 575,000.00	
	b.	Inkomsten van het domein van Oorlog . .	90,000.00	
	c.	Inkomsten van de groote wegen	280,000.00	
	d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens . .	540,000.00	
				1,485,000.00
I.		*Opbrengst van de Staatsloterij*	. . . .	410,000.00
J.		*Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij*	. . . .	118,000.00
N.		*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
	a.	Batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen	26,145.00	
	b.	Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende . . .	5,000.00	
	c.	Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad* . . .	36,000.00	
	d.	Opbrengst van het *Staatsblad*	6,800.00	
	f.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken . . .	13,000,00	
	i.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken . .	134,000.00	

	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
k.	Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans.	*f* 12,000.00	
m.	Boeten van verschillenden aard	40,000.00	
n.	Justitiekosten	35,000.00	
o.	5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden	1,700.00	
w.	Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9 Mei 1846 (*Stbl.* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Stbl.* n°. 64).	35,000.00	
aa.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht .	8,900.00	

	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
bb.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, der Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school . .	82,000.00	
cc.	Bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde	9,000.00	
gg.	Teruggaven en renten van voorschotten . .	259,800.00	
hh.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen	300,000.00	
jj.	Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende .	166,000.00	

WET *van den* 20 *Januarij* 1874, *houdende vaststelling van het* zevende *hoofdstuk* B *der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1874 (Staatsblad nº. 11).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1874, betreffende het *Departement van Financiën*, wordt vastgesteld als volgt:

VIIde AFDEELING.

Kosten aan administratie van het zegel, de registratie, de hypotheken, het successieregt, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, de Staatsloterij en de bewaring van het kadaster.

Art. 33. Vaste tractementen, belooningen, toelagen en bureaukosten . . . . *f* 291,682.00

Transporteren . . *f* 291,682.00

Transport . . . *f* 291,682.00

Art. 34. Ontvangloonen, daaronder begrepen die van de ontvangers der directe belastingen, enz., voor de ontvangst en de verantwoording der vaart-, sluis-, haven- en schutgelden op de kanalen van *Voorne* en *Walcheren* en van den ontvanger-entreposeur bij het Rijksentrepôt te *Rotterdam*, voor het innen der huurprijzen van de tot tijdelijken opslag van goederen verhuurde terreinen en bergplaatsen, behoorende tot het entrepôt op de voormalige marinewerf aldaar, alsmede tractementen, ontvangloonen en oliegelden der tolgaarders, brugwachters en andere met de inning van tol-, brug- en sluisgelden belaste ambtenaren . . . . » 428,900.00

Art. 35. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, daaronder begrepen vergoeding van uitschotten aan ambtenaren van het kadaster, vacatiegelden, en kosten verbonden aan het houden van examens; kosten voor het opmaken der verzamelingsleggers, vereischt voor de zamenstelling der kohieren voor de grondbelasting en loon voor teekenaars (daggelders) bij het kadaster . . » 58,325.00

Art. 36. Druk-, linieer- en bindwerk, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benoodigdheden, briefporten, telegrammen, advertentien, pak- en transportkosten, kosten van het vervaardigen der plakzegels met die van het daartoe vereischte materieel en de verder tot dit onderwerp betrekkelijke uitgaven . . . . » 18,000.00

Art. 37. Kosten van papier voor het zegel . . . » 24,335.00

Art. 38. Kosten van het opmaken der prijscouranten van de publieke fondsen voor het regt van successie en van overgang bij overlijden . . . . » 1,600.00

Art. 39. Kosten van het drukken en uitgeven van de plans en lijsten der trekkingen van de Staatsloterij. » 800.00

Art. 40. Kosten van vervolging en regtsgedingen, schadevergoedingen en schadeloosstellingen bij regterlijke uitspraak of overeenkomst bepaald, salaris voor adviesen en vergoeding van verschotten, kosten van geregtelijke waarderingen en vergoedingen voor voorloopige opnemingen van vaste goederen . . . . » 14,000.00

Transporteren . . *f* 837,642.00

Transport . . .	*f* 837,642.00
Art. 41. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting, dijk-, polder- en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkoopingen; kosten van vertering; kosten van opnemingen, grensbepalingen en dergelijke; kosten van kaarten, akten en bescheiden, uitkeeringen, tegemoetkomingen, vergoedingen en alle andere uitgaven van verschillenden aard, het domeinbeheer betreffende	» 130,600.00
Art. 42. Kosten van beheer van de visscherijen op de *Schelde* en *Zeeuwsche stroomen*	» 6,800.00
Art. 43. Dekking van tekorten in de kassen der ontvangers van de registratie en domeinen.	*Memorie.*
	f 975,042.00

Art. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 64, 65, 67, 79, 85, 86, 88, 89 en 93, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5 October 1841 *(Stbl.* n°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 20 Januarij 1874.

De Minister van Financiën, WILLEM.

VAN DELDEN.

Uitgegeven den *zes en twintigsten* Januarij 1874.

De Minister van Justitie,

DE VRIES.

WET *van den* 25 *December* 1874, *houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1875 (Staatsblad n°. 229).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1875, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnsen en regten, hierna genoemd:

e. de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen en vaarten;*

5°. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jagt en visscherij;*

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en regten, te weten:

d. acht en dertig opcenten, op de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. het batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen,

b. de toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende,

c. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad*,

d. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

j. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

l. de vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans,

n. de boeten van verschillenden aard,

o. de justitiekosten,

p. 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden,

ij. de bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9 Mei 1846 (*Stbl.* nº. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Stbl.* nº. 64).

cc. De schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht,

dd. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

ee. de bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde,

ii. de teruggave en renten van voorschotten,

jj. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

ll. Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.

Gegeven te 's Gravenhage, den 25 December 1874.

De Minister van Financiën, WILLEM.

H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *dertigsten* December 1874.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1875.

WET OP DE MIDDELEN.

RAMING VOOR HET DIENSTJAAR 1875.

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of of inkomst.
		Indirecte belastingen.		
C.	*a.*	Zegelregten	f 1,440,000.00	
	b.	Registratieregten . .	6,600,000.00	
	c.	Hypotheekregten . .	610,000.00	
	d.	Regten van successie en van overgang bij overlijden	4,000,000.00	
			f 12,650,000.00	
		38 opcenten . .	4,807,000,00	
				f 17,457.000.00

	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
F.	*Domeinen.*		
a.	Inkomsten van gewone domeinen, tienden, enz.	*f* 690,000.00	
b.	Inkomsten van het domein van Oorlog . .	85,000.00	
c.	Inkomsten van de groote wegen	275,000.00	
d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens . .	520,000.00	
			f 1,570,000.00
I.	*Opbrengst van de Staatsloterij*	. . . .	410,00.00
J.	*Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij*	. . . .	125,000.00
N.	*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
a.	Batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen	25,945.00	
b.	Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende . . .	5,000.00	
c.	Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad* . . .	35,500.00	
d.	Opbrengst van het *Staatsblad*	6,850.00	
f.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken . . .	13,000.00	
j.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	109,000.00	

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP per middel of inkomst.
l.	Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans.	*f* 12,000.00	
n.	Boeten van verschillenden aard.	45,000.00	
o.	Justitiekosten	36,000,00	
p.	5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden	1,900.00	
ij.	Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9 Mei 1846 (*Stbl.* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21 Mei 1873 (*Stbl* n°. 64).	35,000.00	
cc.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht .	8,800.00	

	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
dd.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school .	*f* 82,000.00	
ee.	Bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde	9,000.00	
ii.	Teruggaven en renten van voorschotten . .	259,700.00	
jj.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen	300,000.00	
ll.	Alle andere ontvangsten niet tot de voorengenoemde behoorende .	166,000.00	

WET *van den* 16 *Januarij* 1875, *houdende vaststelling van het* zevende *hoofdstuk* B *der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1875 (Staatsblad nº. 8).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Het VIIde hoofdstuk *B.* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1875, betreffende het *Departement van Financiën*, wordt vastgesteld als volgt:

VIIde AFDEELING.

Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de hypotheken, het successieregt, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, de Staatsloterij en de bewaring van het kadaster.

Art. 33. Vaste tractementen, belooningen, toelagen en bureaukosten . . . . *f* 331,577,00

Transporteren . . *f* 331,577.00

Transport . . .	*f* 331,577.00
Art. 34. Ontvangloonen, daaronder begrepen die van de ontvangers der directe belastingen, enz., voor de ontvangst en de verantwoording der vaart-, sluis-, haven- en schutgelden op de kanalen van *Voorne* en *Walcheren* en van den ontvanger-entreposeur bij het Rijksentrepôt te *Rotterdam*, voor het innen der huurprijzen van de tot tijdelijken opslag van goederen verhuurde terreinen en bergplaatsen, behoorende tot het entrepôt op de voormalige marinewerf aldaar, alsmede tractementen, ontvangloonen en oliegelden der tolgaarders, brugwachters en andere met de inning van tol-, brug- en sluisgelden belaste beambten	» 430,400.00
Art. 35. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, daaronder begrepen vergoeding van uitschotten aan ambtenaren van het kadaster, vacatiegelden, en kosten verbonden aan het houden van examens; kosten voor het opmaken der verzamelingsleggers, vereischt voor de zamenstelling der kohieren vóor de grondbelasting en loon voor teekenaars (daggelders) bij het kadaster . .	» 63,215.00
Art. 36. Druk-, linieer- en bindwerk, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benoodigdheden, briefporten, telegrammen, advertentien, pak-, en transportkosten, kosten van het vervaardigen der plakzegels met die van het daartoe vereischte materieel en de verder tot dit onderwerp betrekkelijke uitgaven; kosten van papier voor het zegel en kosten van het drukken en uitgeven van de plans en lijsten der trekkingen van de Staatsloterij	» 48,860.00
Art. 37. Kosten van het opmaken der prijscouranten van de publieke fondsen voor het regt van successie en van overgang bij overlijden	» 1,600.00
Art. 38. Kosten van vervolging en regtsgedingen, schadevergoedingen en schadeloosstellingen bij regterlijke uitspraak of overeenkomst bepaald, salaris voor adviesen en vergoeding van verschotten, kosten van geregtelijke waarderingen en vergoedingen voor voorloopige opnemingen van vaste goederen	» 14,000.00
Transporteren . .	*f* 889,652.00

Transport . . *f* 889,652.00

Art. 39. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting, dijk-, polder- en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkoopingen; kosten van vertering; kosten van opnemingen, grensbepalingen en dergelijke; kosten van kaarten, akten en bescheiden; uitkeeringen, tegemoetkomingen, vergoedingen en alle andere uitgaven van verschillenden aard, het domeinbeheer betreffende . . . . » 138,450.00

Art. 40. Kosten van beheer van de visscherijen op de *Schelde* en *Zeeuwsche stroomen*. . . . . » 6,400.00

Art. 41. Dekking van tekorten in de kassen der ontvangers van de registratie en domeinen . . . . . *Memorie.*

f 1,034,502.00

Art. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 64, 66, 77, 83, 84, 86, 87 en 91, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841, (*Stbl.* n°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16 Januarij 1875.

De Minister van Financiën, WILLEM.

H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* Januarij 1875.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

BESLUIT *van den* 11 *Februarij* 1875, *houdende nadere bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrondissement* (Staatsblad nº. 15).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Het maximum van het getal notarissen, die voor ieder arrondissement kunnen worden aangesteld, wordt bepaald als volgt:

Volgens het besluit van 1875.					Volgens het besluit van 3 Februarij 1861, no. 8. (1).		
In de provincie *Noord-Brabant:*							
in het eerste	arrondissement	49	notarissen.		47	verschil	2.
» » tweede	»	21	»		21	»	0.
» » derde	»	32	»		32	»	0.
	en alzoo te zamen	102	notarissen.		100	in plus	2.
In de provincie *Gelderland:*							
in het eerste	arrondissement	38	notarissen.		36	verschil	2.
» » tweede	»	19	»		19	»	0.
» » derde	»	29	»		27	»	2.
» » vierde	»	18	»		17	»	1.
	en alzoo te zamen	104	notarissen.		99	in plus	5.
In de provincie *Zuid-Holland:*							
in het eerste	arrondissement	35	notarissen.		33	verschil	2.
» » tweede	»	27	»		25	»	2.
» » derde	»	53	»		51	»	2.
» » vierde	»	19	»		19	»	0.
» » vijfde	»	15	»		14	»	1.
» » zesde	»	11	»		11	»	0.
	en alzoo te zamen	160	notarissen.		153	in plus	7.
In de provincie *Noord-Holland:*							
in het eerste	arrondissement	71	notarissen.		71	verschil	0.
» » tweede	»	17	»		17	»	0.
» » derde	»	22	»		21	»	1.
» » vierde	»	21	»		21	»	0.
	en alzoo te zamen	131	notarissen.		130	in plus	1.

(1) P. W. 2de gedeelte 1860, blz. 517 en volg.

Volgens het besluit van 1875.				Volgens het besluit van 3 Februarij 1861, no. 8.		
In de provincie *Zeeland*:						
in het eerste arrondissement	16	notarissen.		16	verschil	0.
» » tweede »	17	»		16	»	1.
» » derde »	9	»		8	»	1.
en alzoo te zamen	42	notarissen.		40	in plus	2.
In de provincie *Utrecht*:						
in het eerste arrondissement	27	notarissen.		25	verschil	2.
» » tweede »	14	»		14	»	0.
en alzoo te zamen	41	notarissen.		39	in plus	2.
In de provincie *Friesland*:						
in het eerste arrondissement	38	notarissen.		37	verschil	1.
» » tweede »	15	»		15	»	0.
» » derde »	15	»		14	»	1.
en alzoo te zamen	68	notarissen.		66	in plus	2.
In de provincie *Overijssel*:						
in het eerste arrondissement	23	notarissen.		22	verschil	1.
» » tweede »	18	»		18	»	0.
» » derde »	17	»		17	»	0.
en alzoo te zamen	58	notarissen.		57	in plus	1.
In de provincie *Groningen*:						
in het eerste arrondissement	20	notarissen.		20	verschil	0.
» » tweede »	16	»		16	»	0.
» » derde »	14	»		14	»	0.
en alzoo te zamen	50	notarissen.		50	in plus	0.
In de provincie *Drenthe*:						
	23	notarissen.		23	in plus	0.
In het hertogdom *Limburg*:						
in het eerste arrondissement	29	notarissen.		29	verschil	0.
» » tweede »	24	»		24	»	0.
en alzoo te zamen	53	notarissen.		53	in plus	0.

Art. 2 Het Koninklijk besluit van 3 Februarij 1861 (*Stbl.* n°. 8) wordt bij deze ingetrokken en buiten werking gesteld.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 11 Februarij 1875.

Uitgegeven den 17 Februarij 1875.

	Volgens het Koninklijk besluit van 1875.	Volgens het Koninklijk besluit van 1861.	
Noord-Brabant	102	100	
Gelderland	104	99.	
Zuid-Holland	160	153.	
Noord-Holland	131	130.	
Zeeland	42	40.	
Utrecht	41	39.	
Friesland	68	66.	
Overijssel	58	57.	
Groningen	50	50.	
Drenthe	23	23.	
Limburg	53	53.	
	832	810.	meer. 22.

ERRATA.

In het 2de ged. van den jaargang 1872 blz. 460 is achter volgnommer 5, uitgetrokken *ƒ* 23,825,577.98, *lees:* *ƒ* 18,505,577.98; achter Totaal generaal *ƒ* 33,124,121.69 3/4, *lees:* *ƒ* 27,804,121.69 3/4.

In het 2de gedeelte van den jaargang 1872, blz. 461 is:

1°. in de kolom »Zwolle", onder volgnommer 5 uitgetrokken *ƒ* 5,911,170.96, *lees:* *ƒ* 591,170.96, en als totaal *ƒ* 6,361,770.30 1/2, *lees:* *ƒ* 1,041,770.30 1/2;

2°. in de kolom »Totaal", onder volgnommer 5 uitgetrokken *ƒ* 23,825,577.98, *lees:* *ƒ* 18,505,577.98, en als totaal van die kolom *ƒ* 33,124,121.69 3/4, *lees:* *ƒ* 27,804,121.69 3/4.

PERIODIEK

WOORDENBOEK.

PERIODIEK
WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIVE EN GEREGTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN SUCCESSIE-REGT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

TWEEDE GEDEELTE.
1873.

Art. 6378—6454.

Afgeleverd in de maand Maart 1878.

'S GRAVENHAGE,
1878.

PERIODIEK

WOORDENBOEK

VAN

ADMINISTRATIVE EN GEREGTELIJKE BESLISSINGEN

IN ZAKE VAN

REGISTRATIE, ZEGEL, HYPOTHEKEN, SUCCESSIEREGT, KADASTER, NOTARIAAT, ENZ., ENZ.

A.

N°. 6378. **AANBESTEDINGEN.** *Vernieuwingsfondsen der Staatsspoorwegen. Onderscheid tusschen* marché-louage *en* marché-vente. De vernieuwingsfondsen der Staats-spoorwegen, bedoeld in art. 55 der voorwaarden van concessie, bekrachtigd bij de wet van 3 Julij 1863 (*Stbl.* n°. 101) en in art. 56 der voorwaarden van concessie, bekrachtigd bij de wet van 7 Aug. 1865 (*Stbl.* n°. 99), moeten, naar die artikelen, door de respective maatschappijen worden aangevuld, indien zij niet voldoende zijn tot voorziening in de daarop drukkende lasten. Het zijn derhalve geene rijksfondsen of onderdeelen van 's Rijks schatkist, en dan ook, bij art. 1, 2e: lid, der wet van 31 December 1865 (*Stbl.* n°. 195), op ééne lijn gesteld met de in 's Rijks kas *gedeponeerde fondsen.*

20

6378. Hieruit volgt dat de aanbestedingen, door de betrokken maatschappijen ten laste van hare vernieuwingsfondsen gehouden tot levering van dwarsliggers of van andere roerende goederen, ingevolge art. 69 § III n°. 1 in verband met § V n°. 1 der wet van 22 Frim. VII onderworpen zijn aan het regt van registratie ad 2%.

Ten aanzien van de aanbestedingen ten laste der gemelde vernieuwingsfondsen behoort intusschen steeds te worden gelet op het onderscheid tusschen *marché-louage* en *marché-vente.*

De *marché-louage*, waarvan de prijs niet door den Staat, door centrale of plaatselijke besturen of door openbare instellingen wordt betaald, is bij art. 69 § III n°. 1 der wet van 22 Frimaire VII met 1%, de *marché-vente*, in hetzelfde geval, bij § V n°. 1 van hetzelfde wetsartikel, daarentegen, met 2% belast. Eerstgemelde wetsbepaling is toepasselijk als de aanbesteding betreft de *vervaardiging* van voorwerpen, naar de aanwijzing of de voorschriften van den aanbesteder, ook al levert de aannemer tevens de stof. Dit is, bijvoorbeeld, het geval wanneer de vervaardiging en levering van *spoorstaven* of andere *te maken* ijzeren voorwerpen wordt aanbesteed.

Daarentegen is 2% verschuldigd indien roerende goederen moeten worden geleverd, die de aannemer niet vooraf behoeft *te vervaardigen* naar voorgeschreven vormen. Van dien aard is de aanbesteding tot levering van dwarsliggers, wisselhouten, enz.: bekende handelsartikelen, die de aannemer zich in dien vorm elders kan aanschaffen. Al moet hij daaraan, vòòr de levering, ook eenig

6378. werk verrigten door ze b. v. op de vereischte maat te brengen, toch maakt dit werk, dat van zeer ondergeschikt belang is, het kontrakt geenszins tot een »marché pour..... construction", in art. 69 § III n°. 1 bedoeld. (1) (*Aanschrijving van* 23 *Januarij* 1875 *n°.* 44.)

6379. AANSTELLING. *Bedrag waarover het registratieregt verschuldigd is.* Volgens art. 11 n°. 1 der wet van 16 Junij 1832 (*Staatsblad* n°. 29) is het daar bepaalde regt wegens benoemingen of aanstellingen tot bezoldigde ambten of bedieningen verschuldigd over *het bedrag der opkomsten* aan het ambt of de bediening verbonden.

De vraag, of onder die *opkomsten* ook het genot van vrije woning is begrepen, is bevestigend beantwoord. (2) (*Res. van* 28 *November* 1873 *n°.* 73.)

6380. AKTEN (BUITENLANDSCHE). *Akte van huwelijkstoestemming in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika opgemaakt.* De verklaring van hen die in een huwelijk toestemmen, en het onmiddellijk onder die verklaring geplaatste certificaat van eenen, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika gevestigden notaris, houdende: dat de declaranten hem bekend zijn en dat zij de toestemming vrijwillig verleenden en in zijne tegenwoordigheid onderteekenden, kunnen niet van elkander gescheiden worden, omdat, naar de in Noord-Amerika bestaande wetgeving, de gezegde verklaring door het

(1) Vergel. P. W. n°s. 1120, 2062, 4291, 4641.

(2) Vergl. art 16, 3e al., der wet betreffende de burg. pensioenen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64). Zie ook circ. n°. 555, § 10.

6380. bedoeld certificaat tot eene *authentieke* akte wordt gemaakt en beide te zamen één geheel vormen. (*Res. van* 10 *April* 1873 *n*o. 15).

6381. **AKTEN (GEREGTELIJKE).** *Rekest om verwijzing naar een ander regts-college.* Rekesten zijn *als zoodanig* geene akten, in den zin der wetten op de registratie (1). Die tot hooger beroep of cassatie zijn, wel is waar, aan de registratie onderworpen, doch alleen omdat de wet van 22 Frim. VII in art. 68 § V n°. 1 de *déclarations d' appel* en in § VI n°. 3 *le premier acte de recours au tribunal de cassation* heeft belast, zonder den vorm dier verklaringen of van die eerste akte in aanmerking te nemen. Uit § VI n°. 3 blijkt dit ten duidelijkste. Alzoo kan uit deze wetsbepalingen niet worden afgeleid dat de verzoekschriften *in het algemeen* aan de formaliteit der registratie zouden zijn onderworpen.

Het overeenkomstig art. 274 W. B. R. ingediend verzoekschrift tot verwijzing eener aanhangige regtsvordering naar eene andere regtbank of naar een ander geregtshof, kan mitsdien ongeregistreerd beteekend worden (*Res. van* 7 *Junij* 1873 *n*°. 66).

6382. **AKTEN TEN GEVOLGE VAN ANDERE OPGEMAAKT.** *Notariële akte constaterende de teruggaaf van de pandbrieven welke gestrekt hebben tot betaling van eenen koopprijs, zulks tegen eene nieuwe verbindtenis tot het beloop der pandbrieven.* Dat bij de akte van 15 Mei 1869, welke het onderwerp uitmaakte der procedure, medegedeeld in dit werk onder n°. 6166,

(1) P. W. n°. 2689 en 3052. *Bartstra*, Wetg. op de reg. noot 17. Rekesten, *als bewijsstuk in regten* over te leggen, zijn echter als *akten* te beschouwen. Vergl. arrest H. R. dd. 2 Maart 1877 (W. v. h. R. n°. 4084).

6382. is gebruik gemaakt van de daarbij teruggegeven pandbrieven, is beslist bij het volgende vonnis der arr. regtbank te *Zwolle* d.d. 19 Maart 1873.

»O. wat de daadzaken betreft: dat in confesso is, »dat op den 24sten October 1868 ten overstaan »van den notaris R. te Z. eene acte gepasseerd »werd, waarbij de familie S. aan de Nederlandsche »maatschappij van grond-crediet verkocht eenige »onroerende goederen en waarbij de maatschappij »van grond-crediet ter gedeeltelijke voldoening »van de koopsom pandbrieven in betaling gaf, »ter gezamelijke waarde van *f* 130,000.—; dat deze »pandbrieven door de familie S. aan de Neder»landsche maatschappij van grond-crediet zijn terug»gegeven bij notariële acte van den 15den Mei »1869 en dat deze acte, wat de teruggave aanbe»langt, luidt als volgt: »En gaven comparanten »»te kennen dat partijen thans zijn overeenge»»komen dat die voormelde in betaling gegevene »»pandbrieven door verkoopers aan de aankoop»»ster zullen worden teruggegeven en dat voor»»melde maatschappij in de plaats dier pandbrie»»ven zal geven een nieuwen titel van het »»bedrag derzelve ad *f* 130,000.— en tot zeker»»heid dier alzoo aan verkoopers nog verschul»»digde kooppenningen hypotheek zal verleenen »»op de door haar bij die acte aangekochte »»goederen zooverre nog door haar in eigendom »»bezeten.

»»Dien ten gevolge zijn de voorschreven door »»genoemde maatschappij aan verkoopers in be»»taling gegevene pandbrieven door deze aan »»de maatschappij teruggegeven met de coupons,

6382. »»waarvan de eerste verschijnt 1 Junij aanstaande, »»zooals dan ook de onder numero 1 genoemde comparant verklaart de pandbrieven namens de maatschappij van verkoopers te hebben ontvangen.

»»En verklaart verder eerstgenoemde comparant, »»namens zijnen lastgever, dat voormelde Nederlandsche maatschappij van grond-crediet uit »»voorschreven hoofde wegens onbetaalde kooppenningen alsnog schuldig is de som van »»ƒ130,000.— en geeft daarvoor hypotheek."

»dat het bestuur der registratie ter zake van »die acte een dwangschrift heeft uitgevaardigd »tegen de Nederlandsche maatschappij van grond»crediet en verdere litis consorten tot betaling »van ƒ 1794.— voor registratieregt en opcenten »van 212 stuks pandbrieven aan toonder, ten »gezamenlijken bedrage van ƒ130,000.—, uitkracht »van welke, zonder voorafgaande of gelijktijdige »aanbieding ter registratie, zoude zijn gehandeld »te hunnen behoeve bij de acte hierboven vermeld van den 15den Mei 1869;

»dat tegen dit dwangbevel de maatschappij »van grond crediet in oppositie is gekomen bij »deurwaarders-exploit van den 20sten Mei 1871 »en dit regtsgeding bij vonnis dezer regtbank »van den 6den December 1871 is gestateerd tot »tijd en wijle door den hoogen raad der Neder»landen op het door het geopposeerd bestuur in»gesteld beroep in cassatie tegen een vonnis dezer »regtbank van den 25sten Januarij 1871 (1) zou »zijn beslist, met reserve van kosten tot aan het »eindvonnis;

(1) P. W. nº. 6003.

6382. »dat bij arrest van den 26[sten] Januarij 1872 (1) »de hooge raad het door het geopposeerd be»stuur ingestelde beroep in cassatie heeft ver»worpen en bij deurwaarders-exploit van den 13[den] »April 1872, dat bestuur door opposante gesom»meerd is geworden om voort te procederen;

»dat het bestuur zijne vordering grondt op »artt. 23 en 42 der wet van 22 Frimaire VII; dat »toch volgens die wet het regt van één procent ver»schuldigd is van onderhandsche akten, zoodra daar»van wordt gebruik gemaakt, hetzij bij eene openbare »acte, hetzij *en justice*, hetzij *devant toute autre auto»rité constituée;* dat van meergemelde pandbrieven, »in casu is gebruik gemaakt; dat toch de pandbrie»ven, betaalmiddel bij de acte van den 24sten October »1868 door de familie S aangenomen, de titels zijn »geworden van de verbindtenis die tegenover deze »familie op de Nederlandsche maatschappij van »grond-crediet bleef rusten; dat, alzoo, bij de acte »waarbij geconstateerd wordt, de verklaring van »partijen, dat zij die verbindtenis gewijzigd en dien »ten gevolge de pandbrieven teruggegeven en terug»genomen hebben, door partijen van die pand»brieven is gebruik gemaakt; dat zij daar niet »blootelijk als betaalmiddel worden vermeld, maar »dat zij den grondslag uitmaken van de geheele »nieuwe overeenkomst, die ten onderwerp heeft »het vernietigen van de uit de pandbrieven voort»vloeijende verbindtenis, en dat juist dit het dui»delijke kenmerk is, dat van de onderhandsche »acten is gebruik gemaakt;

»dat verder het bestuur aanvoert, dat hier van

(1) P. W. n°. 6003.

6382. »de pandbrieven is gebruik gemaakt, zelfs ook al »nam men aan, dat alleen dan van eene onder»handsche acte gebruik gemaakt wordt bij eene »authentieke, wanneer het bestaan en de inhoud »der eerstgenoemde acte door de laatstgenoemde »acte wordt bevestigd; dat toch de notaris zelf »constateert de teruggave der pandbrieven, waar»van hij twee zinsneden vroeger, uit den mond »van partijen zelve, den inhoud heeft opgeschreven;

»dat wijders door het bestuur wordt beweerd, »dat de pandbrieven wel degelijk onderhandsche »acten en alzoo onderteekend zijn, omdat in de »notariële acte van 24 October 1868 vermeld »staat, dat de verkooper van de Nederlandsche »maatschappij van grond-crediet heeft ontvangen, »in door die maatschappij uitgegevene pandbrieven »aan toonder, *eene waarde* van ƒ 130,000.— en »die stukken hunne waarde aan niets anders »kunnen ontleenen, dan aan de onderteekening, »en dat het vonnis van den 21sten Februarij 1872(1) »waarbij het tegen opposante uitgevaardigde dwang»schrift tot betaling van ƒ 1791.79 voor te min »geheven registratieregt werd gehandhaafd, de »toewijzing harer vordering niet in den weg staat, »omdat toen op grond van schuldvernieuwing »door het aangaan van eene nieuwe schuldverbind»tenis, het regt van 1 percent naar luid van art. »69 § III n°. 3 der wet van Frimaire VII verschul»digd was, en nu het regt van 1 percent gevraagd »wordt, niet op de akte van den 15den Mei 1869, »maar op de verbindtenis waarvan de pandbrieven

(1) P. W. n°. 6166.

6382. »de titels uitmaken, welk regt, hoezeer dadelijk »verschuldigd bij de uitgifte, nu eerst vorderbaar »is geworden, nu er het bedoelde gebruik is van »gemaakt en zelfs het eerste regt verschuldigd »zoude zijn, al waren ook de pandbrieven dadelijk »geregistreerd geworden;

»dat de opposante daartegen aanvoert, dat bij »de notariële acte van den 15den Mei 1869 geen »gebruik is gemaakt van de meergenoemde pand-»brieven, dat toch aan de woorden *faire usage* »en *en vertu ou en conséquence de*, in artt. 23 en »42 der wet van Frimaire VII geene andere be-»teekenis kan worden gegeven, dan die, volgens »welke het regt, dat zoude hebben moeten betaald »worden op de onderhandsche acte, zoo die ter »registratie aangeboden ware geworden, bij ge-»breke dier aanbieding alleen geheven worden »kan op zoodanige authentieke acte, waarbij het »bestaan en de inhoud der onderhandsche, naar »aanleiding van hare vertooning aan den open-»baren ambtenaar, door het gezag der verklaring »van dezen bevestigd wordt; dat gebruik maken »van eene onderhandsche acte bij eene authentieke »acte of in regten, en eene acte opmaken krach-»tens eene onderhandsche acte, dan alleen aan-»wezig is, wanneer het bestaan en de inhoud »der onderhandsche acte, door de authentieke »acte, waartoe het bestuur den toegang heeft, »d. i. door de verklaring van den ambtenaar zelven, »te wiens overstaan deze wordt verleden, be-»vestigd wordt; dat men dit kortelijk zoo kan uit-»drukken: dat het een vereischte is, dat de onder-»handsche acte den grondslag der authentieke

6382. »uitmake, of wel dat de laatste bestemd is om »aan de eerste gevolg of uitvoering te geven; — »dat dit niet het geval is met de meerbedoelde »pandbrieven bij de acte van den 15den Mei 1869; »dat toch bij die acte de pandbrieven niet anders »zijn geweest dan wat zij oorspronkelijk waren, »een deel van het betaalmiddel, gelijk zij het ook »geweest zijn bij de vorige notariële acte; dat ook »de meergemelde acte van den 15 Mei 1869 niet »kon worden gebezigd om te constateren, dat in »die pandbrieven eene overeenkomst is opgenomen, »zoodanig dat men ook buiten die pandbrieven »om, door de notariële acte die overeenkomst »kan geldend maken; dat integendeel, waar de »pandbrieven, die aan toonder luiden, zijn terug»gegeven, en waar dus met die teruggave, die »brieven al hun kracht verloren hebben, het »onmogelijk is, dat *uit kracht daarvan* eene andere »acte wordt opgemaakt, die aan de niet meer »bestaande stukken kracht van uitvoering moet »geven; dat het evenzeer onmogelijk is, dat eene »acte een grondslag zoude hebben die vernietigd »is, en dat derhalve van de pandbrieven in de »acte van 15 Mei 1869 geen gebruik is gemaakt; »dat bij die acte alleen partijen hebben ver»klaard, dat de pandbrieven zijn teruggegeven; »dat de openbare ambtenaar alzoo geen regt had, »de vertooning der stukken te vorderen en den »inhoud dier stukken niet constateerde; dat wel »is waar in die acte de uitdrukking voorkomt, »*dien ten gevolge zijn de voorschreven pandbrieven* »*teruggegeven*", doch dat niet is eene verklaring »van den notaris, maar van partijen, zooals dui-

6382. »delijk blijkt uit hetgeen daarop in de acte volgt: »»zooals dan ook de onder n°. 1 genoemde com- »»parant verklaart, die pandbrieven te hebben »»ontvangen"; dat toch die verklaring eene over- »tolligheid zoude zijn, wanneer die teruggave in »tegenwoordigheid van den notaris was geschied »en door hem geconstateerd was geworden; dat »wijders uit niets blijkt, dat de pandbrieven »werkelijk onderteekend, alzoo werkelijk onder- »handsche akten zijn, en dat het bestuur daarvan »het bewijs moet leveren als het het regt wil toepas- »sen, en dat eindelijk het bestuur, door vroeger »het regt van 1 procent van de nieuwe verbind- »tenis met hypotheek en nu het regt van 1 pro- »cent van de pandbrieven te heffen, in strijd »met de art. 10 en 11• der wet van Frimaire, »hetzelfde regt van 1 procent dubbel heft, ééns »op de praestatie van de eene partij en ééns op »hetgeen als de contrapraestatie der wederpartij »zoude moeten worden aangemerkt; dat wel is »waar, het regt op de ongeregistreerde onder- »handsche acte dadelijk bij hare geboorte wordt »verschuldigd, doch dat niet op de ongeregis- »treerde pandbrieven, die niet ter registratie zijn »aangeboden, maar op de authentieke acte, waarin »van die pandbrieven is gebruik gemaakt (als »het bestuur gelijk heeft), en juist krachtens dat »gebruik het regt geheven kan worden; dat nu die »acte wel, zooals de regtbank bij haar vonnis van »den 21sten Februarij 1872 heeft aangenomen, »eene nieuwe zelfstandige verbindtenis inhoudt, »namelijk de schuldigbelijding door opposante van »ƒ 130,000.— aan de familie S., doch dat deze

6382. »nieuwe verbindtenis is gesloten uit aanmerking »van de door de familie bewerkstelligde teruggave »eener waade van ƒ 130,000.— in pandbrieven, »wier teruggave en terugname bij diezelfde acte »door partijen ten allen overvloede werd er-»kend; dat alzoo de teruggave dier pandbrieven »als de contrapraestatie moet worden beschouwd »en alzoo het bestuur der registratie, door zoo-»wel op de praestatie van opposante, de schuldig-»belijding van ƒ 130,000.—, als op de contra-»praestatie, het gebruik dat van de pandbrieven »bij die acte zoude zijn gemaakt, het regt van »1 procent te heffen, in strijd handelt met de »aangehaalde artt. 10 en 11 der wet van Frimaire »en hetzelfde regt dubbel heft;

»O. wat het regt betreft:

»dat de artt. 23 en 42 der wet van 22 Fri-»maire VII de onderhandsche acten aan registra-»tieregt onderwerpen, wanneer daarvan gebruik »wordt gemaakt o. a. bij eene openbare acte, »of wanneer eene openbare acte wordt opgemaakt »krachtens die onderhandsche acte;

»O. dat dit plaats heeft, wanneer bij eene open-»bare acte, de notaris het bestaan en den inhoud »dier onderhandsche constateert, zoodanig, dat »uit die constatering, door den openbaren amb-»tenaar, partijen regten kunnen ontleenen ten »aanzien van die onderhandsche acte;

»O. ten aanzien der vraag, of dit in casu het »geval is, dat bij de in dezen bedoelde openbare »acte van den 15den Mei 1869, partijen verklaren, »dat zij zijn overeengekomen, dat de voormelde »pandbrieven, waarvan eene naauwkeurige om-

6382. »schrijving, met vermelding van nummer en letter, »vooraf door partijen was gegeven, aan de aan»koopster, partij in dezen, *zullen* worden terug»gegeven en dat die aankoopster in de plaats »daarvan *zal* geven eenen nieuwen titel en tot »zekerheid daarvan hypotheek; dat alzoo hier »gesproken wordt van eene zaak, die nog niet »gebeurd is, maar die nog gebeuren moet, van »eene teruggave die nog niet heeft plaats gehad, »maar die nog plaats moet hebben en die, zoodra »zij heeft plaats gehad, door eene andere gebeur»tenis, het geven van een nieuwen titel, gevolgd »zal worden; dat wanneer men dit in aanmerking »neemt en men onmiddellijk daarop de verklaring »vindt: »dien ten gevolge *zijn* de voorschreven.... »»pandbrieven.... teruggegeven'', het aan geen »twijfel onderhevig is, dat thans de gebeurtenis »plaats vindt, die partijen volgens hare verkla»ring waren overeengekomen te volbrengen; dat »alzoo toen de overgave van de meer bedoelde »pandbrieven plaats had; dat hieruit volgt, dat »de verklaring: »dien ten gevolge zijn voorschre»»ven pandbrieven teruggegeven", niet is eene »verklaring van partijen, maar eene verklaring »van den instrumenterenden notaris zelven, om»trent eene gebeurtenis, die voor hem plaats vindt »en die hij alzoo constateert; dat dit nog duide»lijker blijkt uit hetgeen onmiddellijk volgt, na»melijk, de verklaring van den in die acte onder »n°. 1 genoemden comparant, »dat hij de pand»»brieven namens de maatschappij van verkoopers »»heeft ontvangen"; dat toch deze verklaring van »dien comparant, verre van aan te duiden dat

6382. »de teruggave der pandbrieven vroeger, buiten »tegenwoordigheid van den notaris had plaats »gehad en alzoo de vermelding der teruggave »zoude zijn eene verklaring van eene der partijen, »integendeel aantoont, dat de teruggave der pand»brieven in tegenwoordigheid van en voor den »notaris heeft plaats gehad, daar thans, nu de »teruggave is geconstateerd, de wel is waar »overbodige, maar toch bij notariële acten zeer »gebruikelijke verklaring van partij volgt, dat hij »ontvangen *heeft*, wat hij ontvangen moest en »alzoo voldaan is, welke verklaring tot kwitancie »of décharge kan strekken en nu ook onmiddel»lijk het geven van den nieuwen titel plaats heeft, »welke partijen hadden verklaard te *zullen* geven, »evenzeer als zij verklaard hadden dat de pand»brieven zullen worden teruggegeven;

»O. derhalve dat de notaris zelf de teruggave der »door partijen omschrevene pandbrieven consta»teert en daarmede hun bestaan of liever hun »bestaan hebben; dat ofschoon de verpligting uit »de pandbrieven voor opposante voortvloeijende »ook op andere wijze kan gedelgd worden, par»tijen misschien om allen mogelijken twijfel omtrent »de teruggave der pandbrieven op te heffen, of »om welke andere reden ook, die teruggave heb»ben willen doen plaats hebben voor den open»baren ambtenaar en diens constatering van dat »feit hebben gewild; dat hieruit ook tevens blijkt, »dat de pandbrieven bij deze acte meer zijn dan »betaalmiddel, dewijl partijen het vervallen van »de uit die pandbrieven ontleende regten en ver»pligtingen hebben willen constateren, dat deze

6382. »constatering is opgenomen in dezelfde acte waarin »ook het geven van den nieuwen titel voorkomt; »dat dit echter even goed bij afzonderlijke acte »had kunnen geschieden; dat evenwel de cumu»latie niets aan den aard en de waarde dier con»statering kan ontnemen;

»O. dat, alzoo, partijen uit de meergemelde acte »van den 15den Mei 1869, regten kunnen ontlee»nen, ten aanzien der daarin bedoelde pandbrieven »en dat dierhalve van die pandbrieven bij boven»genoemde notariële acte van den 15den Mei »1869 is gebruik gemaakt;

»O. dat uit den geheelen inhoud dier acte van »den 15den Mei 1869, uit het woord *uitgegeven* en »uit de waarde die partijen aan de pandbrieven »toekennen. genoegzaam blijkt, dat de pandbrie»ven zijn onderteekend en alzoo zijn onderhandsche »stukken;

»O. dat aan de toewijzing dezer vordering »aan het bestuur niet obsteert het vonnis dezer »regtbank van den 21sten Februarij 1872, waarbij »de handhaving is verstaan van de heffing van »1 percent op diezelfde authentieke acte van den »15den Mei 1869, vermits dat regt geheven werd »op de nieuwe zelfstandige verbindtenis van schuld»belijding van *f* 130,000 in die acte voorkomende »en zulks krachtens art. 69 § III n°. 3 der wet »van Frimaire VII, terwijl nu het registratieregt »gevorderd wordt van reeds vroeger opgemaakte, »doch nu eerst belastbaar gebruikte onderhand»sche acten, door welk gebruik dat registratie»regt vorderbaar is geworden op de openbare »acte, waarin dat gebruik wordt gemaakt, welke

6382. »gelijktijdige heffing door art. 10 der wet van »Frimaire VII niet wordt verboden;

O. dat, alzoo, het bestuur der registratie te- »regt het bij dwangschrift van den 11[den] Mei 1871 »door den deurwaarder N. bij exploit van den 13[den] »Mei daaraanvolgende aan opposante beteekend, »bedoeld registratieregt vordert en derhalve het »tegen dat dwangschrift door opposante gedaan »verzet van onwaarde en ongegrond moet worden »verklaard;

»Gehoord het Openbaar Ministerie, conclude- »rende, dat de regtbank de vordering aan het »bestuur zal toewijzen;

»Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

»Regtdoende in naam des Konings;

»Verklaart opposante, kwaad opposante. Ontzegt »haar haren eisch en veroordeelt haar in de kosten »van het geding, ook in die welke zijn gereserveerd."

De tegen dit vonnis ingestelde voorziening in cassatie is verworpen bij arrest van den hoogen raad dd. 12 Maart 1874, luidende:

»O. dat als eerste middel van cassatie is voor- »gesteld: schending en verkeerde toepassing van »de artikelen 23, 42, 69 § III n°. 3, 10 en 11 »der wet van 22 Frimaire VII in verband met »artikel 9 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. »29) artikel 1 n°. 10 littera *d* der wet van 31 »December 1868 (*Stbl.* n°. 182) en de arti- »kelen 1449, 1ste, 668, 3de, en 2014, 1ste zin- »snede van het Burgerlijk Wetboek, door de »onjuiste beslissing, dat hier, in den zin van arti- »kel 23 in verband met artikel 42 der eerstge- »noemde wet, bij eene notariële akte zoude zijn

6382. »gebruik gemaakt van de daarbij vermelde *pand-* »*brieven* als van eene onderhandsche acte;

»O. te dien aanzien, dat feitelijk vast staat: dat »bij de hier bedoelde notariële acte partijen zijn »overeengekomen, dat de daarbij vermelde pand- »brieven aan de koopster zullen worden terug- »gegeven, en dat zij in de plaats daarvan zal »geven een nieuwen titel en tot zekerheid daarvan »hypotheek; dat daarbij tevens is geconstateerd, »dat dientengevolge de voorschreven pandbrieven »zijn teruggegeven, en dat tevens feitelijk is be- »slist dat partijen hebben willen constateren het »vervallen van de uit die pandbrieven ontleende »regten en verpligtingen;

»O., dat daarop bij het beklaagde vonnis zijn »toegepast de artikelen 23 en 42 der wet van 22 »Frimaire VII, waarbij aan registratie-regten wor- »den onderworpen de onderhandsche acten, wan- »neer daarvan wordt gebruik gemaakt bij eene »openbare acte, of wanneer eene openbare acte »wordt opgemaakt krachtens die onderhandsche, »en wel op grond, dat dit plaats heeft wanneer »bij de openbare acte de notaris het bestaan en »den inhoud dier onderhandsche acte constateert, »en wel op zoodanige wijze, dat uit die consta- »tering door den openbaren ambtenaar partijen »regten kunnen ontleenen ten aanzien van die »onderhandsche acte;

»O., dat, derhalve, in deze niet slechts heeft »plaats gehad eene bloote, in geen noodzakelijk »verband tot de acte staande, vermelding dier »*pandbrieven*, maar dat integendeel dit noodzakelijk »verband daaruit volgt, dat partijen hebben wil-

6382. »len constateren het vervallen der daaruit ont-»leende regten en verpligtingen, en dat, vermits »daarop mede is gegrond de nieuwe tusschen »partijen aangegane overeenkomst, de daartoe be-»trekkelijke openbare acte is gegrond op de vorige »onderhandsche en daarvan afhankelijk;

»O., wat betreft de beweerde schending van de »artikelen 10 en 11 der wet van 22 Frimaire VII, »op grond dat in deze, in strijd daarmede, zoude »zijn geheven een *dubbel regt op dezelfde verbind-»tenis*, dat hier regt is geheven van twee geheel »onderscheidene verbindtenissen, en dat der-»halve ook deze bewering is ongegrond;

»O., dat de beweerde schending van de arti-»kelen 668, 3de zinsnede, en 2014, 1ste zinsnede, »van het Burgerlijk Wetboek daarop berust dat »niet in de vermelding, maar in het feit der »overgave der pandbrieven zoude zijn gelegen »bezits- en eigendoms-overgang; dat echter hier »geen sprake is van levering der pandbrieven, »en evenmin van de vraag, of de geheele ver-»melding daarvan uit hoofde van den aard dier »pandbrieven aan *toonder* niet is overbodig; maar »alleen, welke voor het heffen van het regt van »registratie zijn de gevolgen van derzelver ver-»melding; dat daartegen niets afdoet de plaats »gehad hebbende *schuldvernieuwing*, en dat dan »ook daarom door de beklaagde uitspraak niet »kan zijn geschonden artikel 1449, 1ste zinsnede, »van het Burgerlijk Wetboek;

»O., dat als *tweede* middel van cassatie is »aangevoerd: schending van de artikelen 1903, »1959 en 1933 van het Burgerlijk Wetboek, door

6382. »hier, waar het getuigenverhoor was uitgesloten, »regt te doen op *praesumtiones hominis;* vermits »de *onderteekening* der pandbrieven is aangenomen »uitsluitend op gevolgtrekkingen;

»O. dienaangaande, dat het bestaan der pand»brieven bij het beklaagde vonnis is uitgemaakt »op eene notariële acte en alzoo op schriftelijk »bewijs; dat alleen de onderteekening der pandbrie»ven daarbij is aangenomen op onderscheidene »omstandigheden, en daaruit derhalve is afgeleid »wat partijen met *pandbrieven* hebben bedoeld, »en dat door deze *uitlegging* niet zijn geschonden »de aangehaalde artikelen;

»O., dat alzoo beide middelen van cassatie zijn »ongegrond;

»Verwerpt het beroep en veroordeelt de eische»resse in de kosten."

6383. *Exploit, houdende sommatie ten verzoeke van hem, die, blijkens ongeregistreerde kwitantiën, door betaling in de regten van den schuldeischer was getreden.* Een exploit, ten verzoeke van A. en anderen beteekend aan de beheerders van den boedel van X, hield o. a. in: dat de rekwirant A. aan de commanditaire bankvereeniging te R. had voldaan de som van *f* 5939.66½, zijnde 50% harer vordering ten laste van den genoemden boedel; dat de bankvereeniging volledige kwijting harer pretentie had gegeven, gelijk bleek uit de kwitantiën tot gemeld bedrag; dat voornoemde rekwirant was getreden in de regten der bankvereeniging, en dat hij alzoo aanspraak had op de thans reeds gelikwideerde percenten, welke tot een bedrag van 15% reeds aan de crediteuren waren betaald.

6383. De geïnsinueerden werden alzoo gesommeerd om 15% der geheele vordering aan A. te betalen, desgevorderd tegen overgifte der kwitantiën van de bankvereeniging.

De vraag, of art. 42 der wet van 22 Frim. VII door den deurwaarder was overtreden, daar de kwitantiën niet waren geregistreerd, is toestemmend beantwoord.

A. toch, beriep zich op de in het exploit aangehaalde kwitantiën ten bewijze, dat hij aan de bankvereeniging eene vordering ten laste van den boedel van X had betaald, en daardoor was getreden in de regten van den schuldeischer. Uithoofde van deze subrogatie worden de beheerders van genoemden boedel gesommeerd tot betaling tegen overgifte der kwitantiën. Den *inhoud* dezer kwitantiën doet men dus *werken* tegen den debiteur; daarvan is dus *gebruik* gemaakt in den zin van art. 42 voormeld (1).

Daar in het exploit gezegd wordt dat de bankvereeniging *volledige* kwijting voor hare vordering had gegeven, waarvan 50% ten bedrage van *f*5939.66½ betaald was, moest het regt van kwijting ad ½ % gevorderd worden over *f* 11,879.33, ingevolge art. 14 n°. 3 der wet van 22 Frimaire VII (*Miss. dd.* 23 *Julij* 1873 n°. 16).

6384. *Notariële akte waarbij is gehandeld krachtens een uittreksel uit het kadastrale plan.* Deze, door de hypotheekbewaarders aftegeven uittreksels behooren tot de *actes d' administration publique*,

(1) Verg. *Bartstra* n°. 608 C; P. W. no. 6002 en de daaraangehaalde beslissingen; P. W. n°. 6004, 6120 en 6213.

6384. die bij art. 70 § III n°. 2 der wet van 22 Frimaire VII van de formaliteit van registratie zijn vrijgesteld.

Daarvan kan, dus, zonder voorafgaande of gelijktijdige aanbieding ter registratie, bij eene notariële akte worden gebruik gemaakt (1). (*Res. van* 4 *October* 1873 n°. 12).

6385. ***Kaarten, teekeningen enz. waarnaar verwezen wordt in het bestek eener openbare aanbesteding, door een gemeentebestuur gehouden.*** Een ontvanger opperde bedenkingen tegen de decisiën, medegedeeld in dit werk onder de nommers 4886 en 5289.

Tweeërlei opvatting achtte hij slechts mogelijk:

óf kaarten, teekeningen enz. moesten reeds *vóór* haar gebruik bij eene openbare akte als onderhandsche *akten* worden aangemerkt, en dan was z. i. art. 42 der wet van 22 Frimaire VII reeds overtreden door die stukken niet *vóór* het opmaken der openbare akte, doch eerst gelijktijdig met deze ter registratie aan te bieden;

óf deze stukken verkregen het karakter van *akte* eerst *ten gevolge van* het daarvan bij de openbare akte *gemaakte* gebruik (2); doch dan kon op het aangehaalde wetsartikel z. i. nimmer eene vordering van boete worden gegrond, want dan waren die stukken op het oogenblik, dat krachtens deze werd gehandeld, nog geene aan de registratie onderworpen *akten*.

In de eerste opvatting, zoo meende dus de ontvanger, zou het aanbieden ter registratie van

---

(1) Zie *Barlstra* n°. 591 en 620.

(2) P. W. n°. 4886.

6385. de bedoelde kaarten enz. *gelijktijdig* met de openbare akte, de reeds begane wetsovertreding niet kunnen wegnemen; in de tweede opvatting zou het verzuim dezer gelijktijdige aanbieding de overtreding niet kunnen in het leven roepen, vermits dat latere verzuim de vroegere handeling niet strafbaar maakt.

Die bedenkingen hebben geen aanleiding gegeven om in de bestaande beslissingen verandering te brengen.

Kaarten, teekeningen enz. kunnen alléén dàn als akten aangemerkt worden, wanneer zij bewijs opleveren. Wordt van die stukken gebruik gemaakt bij eene openbare akte, dan geschiedt dit (het ligt in den aard der zaak) *omdat* partijen er bewijskracht aan toekennen; het stuk *erlangt* dus geene bewijskracht door het gebruik, doch bezit die bewijskracht reeds op het oogenblik van dat gebruik. Nu *blijkt* wel eerst door het gebruik maken, dat partijen aan het stuk bewijskracht *toegekend* HEBBEN of het *bestemd* HEBBEN om bewijs op te leveren, doch dit neemt niet weg, dat het stuk, zij het ook slechts één ondeelbaar oogenblik vóór het gemaakt gebruik, het karakter van akte reeds bezat. Strikt genomen zou dus, zooals de ontvanger teregt meende, de teekening, kaart of een ander zoodanig stuk reeds *vóór* het opmaken der openbare akte (behoudens de bepaling van art. 9 der wet van 16 Junij 1832) gezegeld (1)

(1) De aard der zegelbelasting brengt trouwens mede, dat zij betaald wordt *vóór* of *òp*, en niet *nà* het oogenblik, waarop zij verschuldigd wordt (Zie art. 10 der wet van 3 October 1843. *Stbl.* n°. 47). Verg. P. W. n°. 6373.

6385. en geregistreerd moeten zijn. Het Bestuur laat echter toe, dat die zegeling en registratie eerst plaats hebben gelijktijdig met de openbare akte, eensdeels door vrijgevige toepassing der wet, ten gemakke van partijen, en anderdeels omdat het, in sommige gevallen, nl. bij de kleinst denkbare tijdruimte tusschen het oogenblik, waarop de teekening of kaart het karakter van akte aanneemt, en dat waarop van het stuk gebruik wordt gemaakt, geheel onmogelijk zou zijn om aan het wettelijk voorschrift van voorafgaande registratie te voldoen. (*Res. van* 10 *Januarij* 1874 n°. 56).

6386. **AKTEN VAN OPENBARE BESTUREN.** *Repertoire. Kaarten en teekeningen, door die besturen mede onderteekend of voor echt erkend.* Een ontvanger vorderde van een gemeente-secretaris eene boete wegens overtreding van art. 49 n°. 4 der wet van 22 Frim. VII, op grond dat deze niet afzonderlijk op zijn repertoire had ingeschreven eene door het gemeentebestuur voor echt erkende teekening, behoorende bij- en ten grondslag strekkende aan eene akte van aanbesteding, door dat bestuur opgemaakt. Tot steun zijner vordering beriep de ontvanger zich op de beslissingen, medegedeeld in dit werk onder de nommers 232, 1611, 4143 en 5009.

Dat beroep was ongegrond.

Wel is meermalen beslist, dat kaarten en teekeningen, waarvan bij openbare akten of in regten gebruik gemaakt wordt, als aan de registratie onderworpen *akten* zijn aan te merken (1), doch

(1) Verg. P. W. n°s. 232, 2568, 3468, 3972, 4208, 4844, 4886 5289 en 6373.

6386. daaruit volgt geenszins, dat zij het karakter van *»actes d' une administration centrale ou munici-»pale*" bezitten, wanneer zij door zulk eene administratie ten grondslag gelegd worden aan eene privaat-regtelijke overeenkomst. In dit geval blijven zij *onderhandsche* akten, ook al mogten zij door het betrokken bestuur voor echt erkend of onderteekend zijn. Zelfs met die onderteekening kunnen zij niet gerekend worden door het bestuur *opgemaakt* of *vervaardigd* te zijn, aangezien, toch het vervaardigen van kaarten en teekeningen, stukken van *technischen* aard, niet tot den werkkring van een *administratief* ligchaam behoort. Wegens het niet-aanbieden eener kaart of teekening vóór of tegelijk met de akte, waarbij daarvan is gebruik gemaakt, is dan ook niet art. **41**, maar steeds art. **42** der wet van **22** Frimaire VII toepasselijk geacht (1).

De ontvanger zag over het hoofd het verschil, dat er bestaat tusschen eene kaart of teekening, en de stukken waarvan sprake is bij de door hem aangehaalde beslissing medegedeeld sub n°. 5009 hiervoor.

Laatstgemelde stukken moeten, wanneer zij door het bestuur onderteekend zijn (2), geacht worden door dat bestuur opgemaakt en dus akten *van* dat bestuur te zijn. De vordering is op die gronden buiten gevolg gesteld. (*Res. dd.* 31 *October* 1872 n°. 21 *en Miss. dd.* 29 *November* 1873 n°. 23).

---

(1) P. W. n°s. 3468, 4208, 3972, 4886 en 5289.

(2) Verg. *Bartstra*, n°. 695.

6387. **AKTEN, VERSCHILLENDE BESCHIKKINGEN INHOUDENDE.** *Nieuwe titels, waarin meerdere bedingen, afwijkende van de oude titels, voorkomen.* Bij eene akte van nieuwen titel voor eene vroeger bij notariële akte erkende schuld, werd de betaling van eene hoogere rente bedongen en hypotheek verleend op andere perceelen dan die, welke bij den oorspronkelijken titel hypothecair werden verbonden. Het laatst bedoeld verband werd tevens, voor zooveel noodig, door den debiteur bekrachtigd.

Het voorstel om, behalve het vast regt van 80 cent voor den nieuwen titel, op deze akte nog *twee* gelijke regten te heffen, èên voor het beding ten aanzien van den interest, en èèn voor de nieuwe hypotheek-stelling, is afgekeurd. Voor *beide* beschikkingen is slechts één regt, boven dat wegens den nieuwen titel, verschuldigd geacht, daar zij te zamen dezelfde strekking hadden n. l. tot instandhouding van de oude schuld, en zij, uit dien hoofde, bezwaarlijk als van elkander onafhankelijk waren te beschouwen (1). (*Res. van* 9 *Junij* 1874 n°. 37).

B.

6388. **BOETEN EN JUSTITIEKOSTEN.** *Executoriaal beslag onder derden. Daaraan moet vooraf gaan de beteekening van het vonnis en het bevel.* De vraag werd voorgesteld, of tot verhaal van justitiekosten, welke bij een in strafzaken gewezen vonnis zijn

(1) Verg. P. W. n°. 2136.

6388. opgelegd, het in art. 475 en v. Burg. Regtsv. bedoelde executoriaal beslag onder derden regtsgeldig kan worden gedaan, vóór dat:

a. het vonnis aan den veroordeelde is beteekend;

b. aan den veroordeelde het in art. 439 B. R. bedoelde bevel om binnen twee dagen aan het vonnis te voldoen is gedaan, en de bij dit bevel bepaalde termijn van twee dagen verloopen is.

Eene voorafgaande beteekening van het vonnis is bepaald noodig, op grond van de algemeene bepaling van het derde lid van art. 430 B. R. die, even als de overige bepalingen van Boek II Titel I van dat wetboek, voor alle executien geldt en dus ook op het executoriaal beslag onder derden van toepassing is (1).

De noodzakelijkheid daarentegen van een voorafgaand bevel om aan het vonnis te voldoen is betwistbaar, omdat hetgeen art. 439 B. R. dienaangaande voorschrijft niet is herhaald in art. 475 van dat wetboek.

Daar echter reeds herhaaldelijk en door verschillende regterlijke collegien (2) dat voorafgaand bevel als een vereischte voor de regtsgeldigheid van het gedaan beslag is beschouwd, en de Hooge Raad nog nooit hieromtrent eene beslissing heeft gegeven, is het geraden het beslag, ter voorkoming van de mogelijkheid eener van onwaarde verklaring, steeds te doen voorafgaan, zoowel van de beteekening van het vonnis als

(1) Verg. *Mr. Oudeman*, het Ned. Wetb. van Burg. Regtsv., 3e druk deel 2 § 67, en *Mr. de Pinto*, Handleiding Wetb. Burg. Regtsv. 2e druk, deel 2, stuk 2, bladz. 616.

(2) Zie *Mr. Oudeman* t. a. p. noot 4.

6388. van het bevel om daaraan te voldoen, met inachtneming van den termijn gesteld in art. 439 2de lid en in art. 440, 1ste lid B. R. (*Miss. Justitie van den* 25 *September* 1873 n°. 134, 2de *Afd.* a en *miss. van* 9 *October* 1873 n°. 41).

E.

6389. **ERKENNING VAN SCHULD.** *Boedelbeschrijving. Opgave door een der erfgenamen van de hoegrootheid van het kapitaal der overledene in eene door haren dood ontbondene vennootschap, welk kapitaal die erfgenaam als mede-vennoot aan den boedel moet uitkeeren.* In eene notariële akte van boedelbeschrijving, opgemaakt ten verzoeke van de gezamenlijke erfgenamen eener overledene, werd gezegd, dat tusschen haar en een dier erfgenamen had bestaan eene vennootschap onder eene firma; dat bij het aangaan der vennootschap (waarvan geene akte bleek geregistreerd te zijn) was overeengekomen, dat bij het overlijden van de nu overledene de vennootschap onmiddellijk geëindigd en de overblijvende vennoot verpligt zou zijn het kapitaal van de overledene *in de zaak aanwezig*, alsmede haar aandeel in de over het loopende jaar reeds behaalde winst, binnen een jaar na het overlijden, in vier termijnen van drie tot drie maanden te voldoen. Die mede-vennoot verklaarde vervolgens, dat het kapitaal der overledene *in de vennootschap aanwezig* op 1 Januarij te voren bedroeg *f* 16276.51; dat daarop van dien dag af renten à 4½% 's jaars verschuldigd waren, en dat het aan den boedel toekomende aandeel in de over

6389. het loopende jaar behaalde winst bedroeg de som van *f* 2123.60.

Eindelijk werd nog door de rekwiranten te zamen verklaard, dat het hun bekend was, dat de overledene gedurende het loopende jaar op rekening van behaalde winst uit de kas der voormelde vennootschap had gedisponeerd over een bedrag van *f* 2384.35.

De ontvanger was van oordeel dat, evenals in het geval behandeld in de sub n°. 3872 van dit werk medegedeelde beslissing, de akte eene *uitdrukkelijke schulderkenning* door den overgebleven vennoot inhield, en alzoo, aangezien van de oprigting der vennootschap geene akte was geregistreerd, een belastbaren *titel* opleverde eener schuld ten laste van dien vennoot en ten behoeve van diens mede-erfgenamen. Dienovereenkomstig werd het regt van 1% wegens schuldbekentenis geheven over het uit te keeren kapitaal, vermeerderd met de verschuldigde renten en het aan den boedel toekomende aandeel in de winst, doch na aftrek van het door de overledene reeds genoten bedrag, en van het door confusie te niet gegane gedeelte der geheele schuld.

De notaris bestreed die heffing met een beroep op de beslissing onder n°. 5182 medegedeeld. Ook in het onderwerpelijke geval, meende hij, behoorde de in de akte voorkomende verklaring van den erfgenaam-vennoot tot het wezen van den inventaris en had geenszins ten doel om aan diens mede-erfgenamen een *titel* te verleenen eener schuldvordering, waarvan het bedrag uit de laatst opgemaakte balans genoegzaam kon blijken.

6389. De directeur was van een geheel ander gevoelen. Naar zijne meening was in elk geval de heffing van het regt wegens *schulderkenning* ongegrond, en moest men aannemen óf dat, bij gemis van eenige opgave daaromtrent, het maatschappelijk kapitaal was gereäliseerd en tijdens den inventaris uitsluitend uit kontanten bestond, in welk geval z. i. de bedoelde verklaring in de akte moest worden beschouwd als eene »*promesse de payer*" in art. 69 § III n°. 3 der wet van 22 Frimaire VII aan het regt van 1% onderworpen; óf dat de overeenkomst van oprigting der maatschap inhield eene overdragt door de overledene, onder de opschortende voorwaarde van haar vóóroverlijden, van haar aandeel in de maatschappelijke baten. Naar deze laatste opvatting had de ontvanger, nu van die oprigting geen akte was geregistreerd, den inventaris als titel dier overdragt moeten beschouwen en belasten, daar toch zoowel de kooper als de erfgenamen van de verkoopster tot dezen inventaris medewerkten.

Het Bestuur heeft zich noch met de heffing noch met des directeurs gevoelen kunnen vereenigen, en de teruggave van het regt van schuldbekentenis gelast.

In de eerste plaats, toch, gaf de akte geen voldoenden grond om aan te nemen, dat de overgebleven vennoot *schuldenaar* was van het bedrag, dat hij volgens zijne verklaring aan den boedel moest uitkeeren. Volgens de akte moest hij het kapitaal der overledene *in de zaak aanwezig* voldoen. Daaruit blijkt, dat hij de opgegeven som niet *uit eigen beurs* maar *uit de maatschappelijke*

6389. *kas* moest uitkeeren; dat hij dus de vennootschap moest liquideren, en aan den boedel der overledene van al de na de liquidatie overblijvende gelden zoodanig deel moest afgeven, waarvan het bedrag gelijk staat met de som, waartoe zij volgens deze akte geregtigd was. Daardoor wordt niet alleen het denkbeeld eener *persoonlijke schuld*, maar ook dat van *overdragt* van maatschappelijke goederen aan den vennoot-liquidateur uitgesloten(1). Doch, bovendien, al kon deze wèl als *schuldenaar* der uit te keeren sommen worden beschouwd, dan nog zou de heffing van het regt van schuldbekentenis onjuist zijn geweest. Zooals in de beslissing, hierboven voorkomende onder n°. 5182, werd gezegd kunnen de in inventarissen opgenomen verklaringen van rekwiranten, dat zij sommen aan den boedel schuldig zijn, dan alléén aanleiding geven tot de heffing van het regt wegens schulderkenning, wanneer de bedoeling om voor de schuldvordering een titel te scheppen, *duidelijk* uit de akte blijkt (2). Dit kon in casu bezwaarlijk worden volgehouden. De rekwirant, toch, die de als schuldbekentenis belaste opgave deed, was de éénige die tot die opgave in staat was, en het was dus geenszins duidelijk of die opgave alléén strekken moest om den stand des boedels te doen kennen, dan wel tevens om zich als schuldenaar voor het opgegeven bedrag te verbinden. (*Res. d.d.* 14 *Maart* 1873 n°. 31).

---

(1) Verg. P. W. n°. 6024.

(2) Zie ook P. W. n°. 6303 en de daar en in n°. 5182 aangehaalde beslissingen.

G.

6390. **GEDINGEN VAN ONVERMOGENDEN.** *Verzoek om in cassatie kosteloos te mogen procederen na de betaling der kosten in eersten aanleg gemaakt.* Arrest van den Hoogen Raad dd. 9 Januarij 1874, gewezen op het rekest van H. R. te M., daarbij verzoekende kosteloos te mogen procederen tot cassatie van het vonnis der regtbank te *Utrecht* dd. 20 April 1870 (medegedeeld in dit werk onder n°. 5745), luidende gemeld arrest:

»O., dat door de wederpartij is beweerd en »door den suppliant erkend, dat de kosten van »het vonnis, waartegen de suppliant in cassatie »wenscht te komen, zonder eenig voorbehoud »zijn betaald en mitsdien door den suppliant in »dat vonnis is berust;

»O., dat door den verzoeker is verklaard dat hij »zich refereert aan het oordeel van den Hoogen Raad;

»O., dat reeds aanvankelijk volkómen blijkt, »dat de voorgenomen vordering van den verzoe- »ker van allen grond is ontbloot;

»Gezien artt. 862 en 864 van het Wetb. van B. R.;

»Ontzegt aan den suppliant zijn gedaan verzoek."

6391. *Invordering van in debet gestelde zegel- en registratie-regten. Wijze van procederen. Toepasselijkheid der artt.* 612 *en volg. van het W. v. B. R.* Arrest van den Hoogen Raad dd. 20 April 1866, luidende:

»O., dat als *eenig* middel van cassatie is voor- »gesteld schending en verkeerde toepassing der »artikelen 63, 64 en 65 der wet van 22 Fri- »maire VII en der artikelen 612, 613, 614,

6391. »868 en 869 van het Wetb. van Burg. Regtsv. »omdat, hoezeer de invordering van registratie-»regten moet geschieden bij dwangbevel, het Hof »echter heeft over bet hoofd gezien, dat hier nog »geene sprake is van *invordering*, maar eenvoudig »van *begrooting* en dat deze op de wijze, bij de »wet voorgeschreven, aan de invordering en »het dwangbevel moet voorafgaan;

»O., dat naar art. 869 van het Wetb. van Burg. »Regtsv., indien de wederpartij van hem, die »de toelating om kosteloos te procederen heeft verkregen, in het ongelijk wordt gesteld, en dien »ten gevolge in de kosten verwezen, onder an-»deren, de zegel- en registratie-regten der in »debet geregistreerde geregtelijke acten op haar »kunnen worden verhaald, even als of er niet »kosteloos was geprocedeerd; — dat het Bestuur »der registratie, op de verweerderesse willende »verhalen zoodanige zegel- en registratie-regten, »in debet gesteld op onderscheidene stukken in »een geding, bevorens gevoerd tusschen haren »toenmaligen echtgenoot en haar, daartoe heeft »gevolgd de wijze van procederen, voorgeschre-»ven bij artikel 612 en volg. van het Wetb. »van Burg. Regtsv., en mitsdien, bij denzelfden »regter, door wien de verweerderesse in de kosten »is verwezen, heeft gevorderd de vereffening dier »in debet gestelde regten, met veroordeeling der »gedeclareerden, om het bedrag daarvan aan het »eischend Bestuur te voldoen; doch dat dit Be-»stuur bij het beklaagde arrest is verklaard niet »ontvankelijk in zijne vordering, op grond, dat »het zoude zijn onbevoegd die in te stellen in

6391. »den door het Bestuur gevolgden vorm, maar dit »had behooren te doen bij *dwangbevel.*

»O., nu, dat wel is waar, bij artikel 64 der »wet van 22 Frimaire VII, is voorgeschreven, »dat de eerste acte van vervolging, tot invorde- »ring der registratie-regten, is een dwangbevel, »en dat het Bestuur der registratie dan ook is »gehouden die regten van de veroordeelde partij »in een gratis gevoerd burgerlijk geding, bij »dwangbevel in te vorderen, maar dat, zal het »Bestuur zijne vordering bij dwangbevel kunnen »instellen, het beloop der kosten *bevorens* moet »zijn uitgemaakt *door den regter die daarin heeft* »*verwezen;*

»O. toch, vooreerst, dat in een geval als het »onderwerpelijke, waarin bij de wet van 22 Fri- »maire VII, niet is voorzien, omdat het zich »tijdens de uitvaardiging dier wet niet kon voor- »doen, het Bestuur der registratie *zelf* die kos- »ten *niet* kan begrooten, omdat het hier niet »alléén kan gelden de *hoegrootheid* van het regt »door de te vervolgen partij zelve verschuldigd, »ten gevolge der door *haar* gemaakte kosten, »maar, omdat tevens de, alléén door den regter »te beantwoorden vraag zich *kan* opdoen nopens »de *noodzakelijkheid* der door de in het gelijk ge- »stelde en gratis geprocedeerd hebbende partij »gemaakte kosten, waaruit de regten, aan de re- »gistratie verschuldigd, zijn voortgevloeid;

»O., ten anderen, dat wanneer die begrooting »niet bevorens geschiedt door den regter, die het »vonnis heeft uitgesproken, hiervan, met het oog »op de tweede alinea van artikel 64 der wet van

6391. »Frimaire VII, krachtens welke, ingeval van verzet tegen een uitgevaardigd dwangbevel, het »geding moet worden gebragt voor de arrondissements-regtbank, het onvermijdelijk gevolg »*kan*, en in *deze* zaak *zou zijn*, dat eene arrondissements-regtbank, die van de zaak, waarin het »vonnis is gewezen, geene de minste kennis heeft »genomen, zou moeten beoordeelen en begrooten »de kosten, waarin, in het haar ten eenemale »onbekende geding, de verweerderesse in hooger beroep, door een provinciaal geregtshof is verwezen;

»O., dat al konde eene met het geding zelf »onbekende arrondissements-regtbank geacht worden tot zoodanige beoordeeling en begrooting »van kosten in staat te zijn, zulks echter ten »eenenmale zou zijn in strijd met de geheele oeconomie van de wijze van procederen in burgerlijke »zaken, waarbij de aloude regtsleer is gehuldigd, »*dat de regter, die in de kosten heeft verwezen*, »*het bedrag dier kosten ook moet uitmaken*;

»O., dat, wanneer derhalve uit het hierboven »overwogene volgt, dat vóór alles het beloop der »proceskosten moet worden uitgemaakt door den »regter, die daarin heeft verwezen, er uit dien »hoofde, zoolang zulks niet is geschied, in de »onderwerpelijke zaak, aan eene invordering bij »dwangbevel niet kan gedacht worden, en dat »mitsdien het bestreden arrest, waarbij van de »vordering van het Bestuur der registratie tot »vereffening der kosten, waarin de verweerderesse bij arrest van den 24 Junij 1852 is veroordeeld, geen kennis genomen, doch dit Bestuur »is verklaard niet ontvankelijk, in de daad de

6391. »artikelen 64 en 65 der wet van 22 Frimaire »VII verkeerd heeft toegepast;

»Vernietigt het arrest van het provinciaal ge»regtshof in Noord-Holland, den 29 Junij 1865 »tusschen partijen gewezen;

»Wijst de zaak terug naar gezegd hof om haar, »met inachtneming dezer uitspraak, op nieuw te »behandelen en te beslissen;

»Veroordeelt de verweerders in de kosten in »cassatie gevallen;

»Verbindt de overige kosten aan die op de »einduitspraak te vallen;

»Beveelt de teruggave der boete van cassatie."(1)

6392. **HYPOTHEEK-BEWAARDERS.** *Borgtogt voor het publiek. Over te leggen stukken wegens een borgtogt in onroerende goederen gesteld.*. Onder de stukken, welke ingevolge art. 11 van het Kon. besluit van 1 Augustus 1828 (*Stbl.* n°. 52) wegens eenen in vaste goederen gestelden borgtogt aan het Bestuur der registratie moeten worden opgezonden, behooren o. a. expeditiën zoo van het proces-verbaal van waardering van de verbonden vaste goederen en van de akte van dépot van dat proces-verbaal, als van het proces-verbaal van benoeming en beëediging der deskundigen (2).

(1) De beslissing, opgenomen in dit werk onder n°. 1422, moet, ten gevolge van dit arrest, niet meer gevolgd worden. Dat het Bestuur, alvorens tot de *invordering* der debetregten over te gaan, de *vereffening* der kosten op de bij de artt. 612—615 W. v. B. R. bepaalde wijze vragen moet, was trouwens op grond van het arrest van den H. R. dd. 18 Maart 1842 (P. W. 2/1842 p. 27 n°. 4) reeds beslist bij resolutie van den 7den April 1860 n°. 77. Zie ook *Bartstra* n°. 832 en *Vroom* n°. 1722.

(2) Verg. P. W. 1/1843 p. 29 n°. 5, pag. 30 n°. 8; 2/1843 p. 24 n°. 2 en 2bis, p. 26 n°. 5; 2/1844 p. 25 n°. 2.

6392. De opzending van de expeditiën dezer stukken is onnoodig, wanneer het bestaan en voor zoover noodig de inhoud van die stukken voldoende blijkt uit de, ingevolge voormeld art. 11 mede overteleggen, expeditie van het vonnis der regtbank, waarbij de borgtogt is goedgekeurd. (*Miss. van 21 Maart* 1872 n_o. 56).

6393. *Doorhaling van in- en overschrijvingen, uit kracht van in brevet uitgegeven notariële akten, welke volgens de wet op het notaris-ambt niet in brevet mogen uitgegeven worden.* Daar volgens art. 1240 B. W., art. 14 van het Kon. besluit van 21 Junij 1836 (*Stbl.* n°. 41), en de artt. 3 en 6 van het Kon. besluit van 11 Maart 1840 (*Stbl.* n°. 6), de doorhaling van hypothecaire inschrijvingen, van inschrijvingen op schepen en vaartuigen, en van overschrijvingen van processen-verbaal van inbeslagneming van onroerende goederen en van schepen en vaartuigen, alleen krachtens *authentieke* akten, waarbij toestemming tot die doorhaling wordt verleend, mag plaats hebben, zijn de bewaarders der hypotheken, ook naar de leer van den Hoogen Raad, blijkens het arrest van 14 April 1843 (1), gehouden den *vorm* te beoordeelen van de akten, waarbij tot de doorhaling toestemming wordt verleend, en die doorhaling te weigeren, wanneer deze wordt verzocht krachtens akten, welke niet als authentieke akten kunnen worden aangemerkt.

Het doen en weigeren van doorhalingen behoort overigens tot die handelingen, waarvoor de be-

---

(1) Ned. Regtspr. Deel XIII § 96.

6393. waarder, volgens art. 1266 B. W., persoonlijk verantwoordelijk is. De Minister kan daaromtrent zijn gevoelen uitspreken, doch niet dadelijk tusschen beide treden. Het al dan niet weigeren eener doorhaling blijft aan de persoonlijke verantwoordelijkheid van den bewaarder overgelaten (1).

Op de vraag, of de bewaarder bevoegd is tot de doorhaling eener hypothecaire inschrijving, uit kracht van eene in *originali* uitgegevene notariële akte, waarbij toestemming tot de doorhaling van die inschrijving wordt gegeven, en bij welke akte tevens afstand wordt gedaan van het regt van hypotheek, is het volgende te kennen gegeven. Dat de notaris art. 38 der wet op het notaris-ambt heeft overtreden, door deze akte, niettegenstaande zij tevens den afstand door den schuldeischer van zijn regt van hypotheek bevat, in originali uittegeven, is boven bedenking (2), en dat, dientengevolge, de akte in haar geheel, volgens evengemeld art. 38, de kracht van *authentieke* akte mist, staat evenzeer vast, doch eene andere vraag is het, of die akte niet, voor zoover zij de toestemming tot doorhaling der hypothecaire inschrijving inhoudt, als eene *authentieke* akte kan worden aangemerkt, en dus als akte, uit kracht waarvan de doorhaling der inschrijving wordt gevraagd, als aan het in art. 1240 B. W. gestelde vereischte voldoende kan worden beschouwd. Deze vraag schijnt voor eene toestemmende beantwoording vatbaar te zijn, met het

(1) Verg. P. W. n°. 5808.
(2) Verg. P. W. n°. 6027.

6393. oog op de beslissing, opgenomen in dit werk in het 2de gedeelte van 1843, bladz. 63 n°. 9. (*Miss. van* 8 *Mei* 1873 n°. 13).

6394. *Doorhaling van verband op een schip, uit kracht van eene in brevet uitgegevene akte van toestemming.* Vonnis der arr. regtbank te *Groningen* van den 11 Julij 1873.

»Wat de daadzaken betreft:

»O., dat bij geregistreerd deurwaarders-exploit »van den 25sten April dezes jaars, ten verzoeke »van B. te W., en met procureurstelling van Mr. »J. L. te G., voor deze regtbank is gedagvaard »V. te G., in zijne hoedanigheid van bewaarder »der hypotheken, van het kadaster en de scheeps»bewijzen te G., ten einde te hooren concluderen »dat het der regtbank behage te verstaan, dat de wei»gering tot het doorhalen der inschrijving ge»nomen in de registers van hypotheken te G. »den 22sten Mei 1872 in deel 6 (schepen en vaar»tuigen) nummer 196, is onregtmatig en in strijd »met de wet, mitsdien te gelasten, dat die door»haling uit kracht van het in dezen te wijzen »vonnis, en wel binnen vierentwintig uren na »insinuatie daarvan, zal moeten plaats hebben »en de gedaagde in zijne hoedanigheid daartoe »zal zijn gemagtigd, voorts den gedaagde te ver»oordeelen tot vergoeding der kosten, schaden »en interessen, door de onregtmatige weigering »om tot de doorhaling over te gaan veroorzaakt »en nog te veroorzaken, op te maken bij staat »en te vereffenen volgens het voorschrift der wet, »en in de kosten des gedings, en zulks op grond, »dat op den 15den Februarij j. l. ten verzoeke

6394. »des eischers en ten overstaan van den notaris V. »te W. eene acte is verleden in originali waarbij »W. te Z. verklaarde toetestemmen en den ge»daagde in zijne kwaliteit te magtigen tot de »doorhaling van de voormelde inschrijving, geno»men ten behoeve van genoemden W. en ten laste »van den eischer; dat die acte aan den gedaagde »in zijne hoedanigheid werd toegezonden tot door»haling van de bedoelde inschrijving, hetgeen »door dezen herhaaldelijk is geweigerd, op grond, »dat zoodanige acte in minute moet worden ver»leden, en dat deze bewering is in strijd met de »wet, die nergens zoodanige bepaling voorschrijft, »zoodat de bewaarder gehouden en verpligt is »om, krachtens meer bedoelde acte, de doorha»ling der inschrijving te bewerkstelligen;

»O., dat de gedaagde op die dagvaarding geen »procureur heeft gesteld en dientengevolge ter »teregtzitting dezer regtbank van den 9[den] Mei »dezes jaars tegen hem verstek is verleend;

»O., dat vervolgens voor den eischer ten nader »dienenden dage ter rolle overeenkomstig de dag»vaarding is geconcludeerd;

»O., dat het Openbaar Ministerie, bij monde »van den heer Officier van Justitie, heeft gecon»cludeerd, dat de regtbank als profijt van het »verleend verstek, aan den eischer zijn eisch toe»wijze;

»Wat het regt betreft:

»O., dat uit vorenstaande daadzaken de vraag »resulteert, of een hypotheekbewaarder de door»haling mag weigeren van eene inschrijving, »genomen op een schip, wanneer hij daartoe

6394. »wordt gemagtigd door eene notariële akte, »welke in brevet is verleden;

»O. dat in onze wetboeken eene bepaling ont»breekt, waarbij met zoovele woorden de door»haling van inschrijvingen op schepen geregeld »wordt;

»O. dat wel bij Koninklijk Besluit van den 21sten »Junij 1836 (*Stbl.* n°. 41) de uitvoering geregeld »wordt van de voorschriften, vervat in den eer»sten en laatsten titel van het tweede Boek van »het Wetb. van Kooph., gelijk mede de inschrij»ving op de registers van verbanden op schepen »en vaartuigen, voor zooverre die de grootte »hebben van tien of meer lasten, en dat ook »daarbij de bepalingen, voorkomende in de derde »afdeeling van den twintigsten titel van het tweede »boek van het B. W., handelende over de door»haling van hypothecaire inschrijvingen, toepas»selijk verklaard zijn op het aldaar geregeld on»derwerp, maar dat een onderwerp, als waarvan »hier sprake is, niet bij Koninklijk Besluit kon »worden geregeld, ten ware de wet den Koning »daartoe de bevoegdheid had gegeven, hetwelk »het geval niet is, of de wetgever later dat be»sluit, wat de verrigtingen des bewaarders be»treft, bij de wet mogt gesanctioneerd hebben;

»O., dat de wetgever bij art. 1 der wet van »30 December 1839 (*Stbl.* n°. 58) den bewaarder »gedurende tien jaren verantwoordelijk stelt voor »het doen van de doorhalingen van inschrijvingen »op schepen, zonder dat een van de in art. 1240 »van het B. W., in verband met art. 14 van het »Koninklijk besluit van den 21sten Junij 1836

6394. »(*Stbl.* nº. 41) bedoelde stukken is geproduceerd; »dat daardoor uitdrukkelijk is beslist, dat zoo- »danige doorhaling niet dan krachtens een dier »stukken kan plaats hebben, ten zij men zou »willen aannemen, — wat eene ongerijmdheid »is, — dat de wetgever den bewaarder verant- »woordelijk gesteld heeft voor het niet nakomen »van voorschriften, die hij den bewaarder niet »had gegeven, zoodat werkelijk het Konink- »lijk Besluit van 21 Junij 1836 (*Stbl.* nº. 41), »wat de verrigtingen der bewaarders betreft, door »den wetgever gesanctioneerd is en alzoo geacht »moet worden in zoover althans kracht van wet »te hebben;

»O., dat, ook zelfs wanneer men het Konink- »lijk Besluit van 1836 niet als geldig mogt kun- »nen beschouwen, ook dan nog art. 1240 van het »B. W. op de doorhaling van scheepsverbanden »zou moeten worden toegepast;

»O., toch, dat het niet denkbaar is, dat de wet- »gever, die bij het Wetb. van Kooph. uitdruk- »kelijk melding maakt van verbanden op schepen, »een zoo gewigtig onderwerp als de doorhaling »dier verbanden ten eenemale ongeregeld zoude »hebben willen laten en het er dus voor moet ge- »houden worden, dat bij art. 1240 van het B. W. »het woord hypothecaire inschrijving als een *vox* »*generis* is gebezigd voor de inschrijvingen ten »kantore van hypotheken genomen, waaronder »ongetwijfeld ook de verbanden op schepen be- »hooren;

»O., nu, dat bij genoemd art. 1240 de doorha- »ling van inschrijvingen aan den hypotheekbe-

6394. »waarder wordt gelast na overlegging, hetzij van »eene authentieke acte waarbij tot de doorhaling »wordt gemagtigd, hetzij van een authentiek af»schrift van zoodanige acte;

»O. dat de hier door den wetgever gemaakte »onderscheiding tusschen eene authentieke acte »en een authentiek afschrift daarvan geene beteekenis hebben zou, wanneer daarmede niet bedoeld »was, dat zoowel op de overlegging eener in »brevet afgegeven authentieke acte, als van de »authentieke copie eener in minuut verleden »acte moest worden geroijeerd, zoodat beide daartoe »even voldoende zijn;

»O., dat hiermede art. 38 der wet op het no»taris-ambt van den 9den Julij 1842 (*Stbl.* n°. 20) »dan ook geheel overeenstemt, door den nota»rissen te veroorloven, de acten tot doorhaling »van hypotheken en, ingevolge het hierboven »overwogene, eveneens toestemmingen tot door»haling van verbanden op schepen, in brevet op »te maken;

»O., dat derhalve in casu de gedaagde ten »onregte heeft geweigerd op de hem in originali »overgelegde authentieke acte de bestaande in»schrijving op het onderwerpelijk schip door te »halen, en dat de eisch overigens ook niet on»regtmatig voorkomt;

»Gezien behalve de hierboven aangehaalde arti»kelen de artt. 56 en 76 van het W. van Burg. Regtsv.;

»Regtdoende in naam des Konings! bij verstek, »Verstaat, dat de weigering tot het doorhalen »der inschrijving, genomen in de registers van »hypotheken te G. den 22sten Mei 1872 in deel

6394. »6 (schepen en vaartuigen) nº. 196 boven bedoeld »is onregtmatig en in strijd met de wet;

»Gelast mitsdien, dat die doorhaling uit kracht »van dit vonnis, en wel binnen 24 uren na in»sinuatie daarvan, zal moeten plaats hebben, en »de gedaagde in zijne hoedanigheid daartoe zal »zijn gemagtigd;

»Veroordeelt den gedaagde tot vergoeding der »kosten, schaden en interessen, door de onregt»matige weigering om tot die doorhaling over »te gaan veroorzaakt en nog te veroorzaken, »op te maken bij staat en te vereffenen volgens »het voorschrift der wet, en in de kosten des »gedings".

6395. **MAATSCHAP.** *Bepaling van het aandeel der vennooten in de baten eener maat- of vennootschap.* De zaken eener maat- of vennootschap zijn het gemeenschappelijk eigendom der gezamenlijke vennooten. Ieder vennoot is *voor zijn aandeel* onverdeeld mede-eigenaar zoowel van alle door hem en zijne mede-vennooten *in eigendom* ingebragte zaken, als van die welke de maatschap later verkrijgt.

Brengen die zamengebragte of later verkregen zaken winsten op, dan zijn die winsten evenzeer gemeen. De vennooten hebben dus zaken in *gemeenschap* en hebben *aandeel* in de winsten (1).

Terwijl omtrent het aandeel in de winsten meestal door partijen bij de oprigting der maatschap wordt overeengekomen, bij gebreke waarvan de wet in de bepaling van dat aandeel voorziet (art. 1670 B. W.), wordt omtrent het aan-

(1) *Kist*, Maatschap, bl. 9.

6395. deel der vennooten in de goederen der maatschap, het maatschappelijk kapitaal, in den regel niets in de overeenkomsten van maatschap bepaald, en ook de wet bewaart er het stilzwijgen over.

Er heeft zich dan ook telkens wanneer in de overeenkomst van maatschap niets daaromtrent is vastgesteld, verschil van gevoelen geopenbaard over de vraag, voor welk aandeel ieder vennoot mede-eigenaar is in de zaken, die tot de maatschap behooren, zonder tot de winsten gerekend te kunnen worden.

Sommigen meenen dat dit aandeel zich regelt naar, geheel gelijk is aan het aandeel in winst en verlies. Is ook omtrent het aandeel in de winsten en verliezen niets overeengekomen, dan zou dus het aandeel in de maatschappelijke zaken, evenals dat in de winsten en verliezen, volgens art. 1670 B. W., geëvenredigd zijn aan de inbrengst van iederen vennoot.

Zij, die deze meening voorstaan, beroepen zich op het gezag van *Diephuis* (1) en *Duranton* (2) uit wier leer, dat gemeld wetsartikel en art. 1853 C. N., bij gebreke van andere bepalingen, ook gelden ten aanzien der goederen van de maatschap, zij analogisch afleiden, dat het aandeel in winst en verlies ook het aandeel in de maatschappelijke goederen bepaalt, tenzij anders mogt zijn overeengekomen.

Anderen, deze gevolgtrekking niet aannemende, willen, wat ook omtrent de winsten en verliezen door partijen mogt zijn overeengekomen, het aandeel

(1) Ned. Burg. Regt, deel VII. n°. 906.
(2) Cours de droit français, t. IX, n°^{s}. 416, 426 en 429.

6395. van iederen vennoot in de goederen der maatschap steeds, indien partijen zelve het niet bepaalden, berekend hebben naar mate van ieders inbrengst. Hierdoor vermijden zij de moeijelijkheid die zich in het eerst bedoelde stelsel voordoet, ingeval partijen het aandeel in de winsten anders hebben geregeld dan het aandeel in de verliezen.

Wederom anderen zijn van gevoelen dat, bij het stilzwijgen der wet en bij gebreke van overeenkomst, ieder vennoot, hetzij hij goederen of gelden, hetzij hij alleen nijverheid heeft ingebragt, voor een gelijk gedeelte geregtigd is in de gemeene baten der maatschap. Zij zien in art. 1670 B. W. eene bepaling, die alleen op billijkheid is gegrond, die beperkt behoort te blijven tot de winsten en verliezen, waarvoor zij werd gemaakt, en die niet bij analogie mag worden uitgebreid, omdat zij eene afwijking bevat van het algemeen regtsbeginsel, dat ieder mede-eigenaar een gelijk of even groot regt heeft in het gemeenschappelijk eigendom, tenzij daaromtrent anders is overeengekomen.

Deze uiteenloopende gevoelens over eene zoo dikwijls voorkomende regtsvraag hebben aanleiding gegeven tot het raadplegen der Lands-advokaten aan wie o. a. de vraag is voorgelegd, hoe de verdeeling tusschen de vennooten moest plaats hebben in het volgende geval. A. brengt in den eigendom van goed waard *f* 2000 en B. den eigendom van goed waard *f* 1000. Het aandeel in de winst en in het verlies is voor A. $^3/_4$ en voor B. $^1/_4$. Bij de ontbinding der maatschap is aanwezig aan baten *f* 6000 en aan schulden

6395. *f* 4800; alzoo zuiver *f* 1200. Er is dus een verlies geleden van *f* 1800.

In hun dientengevolge gegeven advies vereenigen de Lands-advokaten zich geheel met het hierboven in de laatste plaats medegedeeld gevoelen. »Ook wij", zoo luidt dit advies o. a., »houden de leer van *Duranton* en van *Diephuis* »voor onjuist, en wij zijn het geheel eens met »Uwe Exc., dat de bepaling van art. 1670 B. »W. alleen handelende van de aandeelen in winst »en verlies, niet kan worden toegepast op het »maatschappelijk kapitaal of op andere baten der »maatschap.

»De vraag is echter deze: behoudt ieder der »vennooten den eigendom van de door hem »ingebragte goederen of gelden? Of worden deze »het eigendom van de vennootschap of liever van »de gezamenlijke vennooten? En dit hangt dáárvan af, of de goederen zelve of hun eigendom, »dan wel alléén het genot en het gebruik daar»van is ingebragt. De wet laat het een en het ander »toe (artt. 1668 en 1685 B. W.; vergl. ook »*Dalloz*, Rép., *in voce* Société, n°. 328 sqq.).

»En wat in iedere bijzondere zaak het geval »is, zal natuurlijk moeten worden beslist uit »den inhoud van iedere overeenkomst.

»In het eerste geval, indien de eigendom der »ingebragte zaken is in gemeenschap gebragt, »kan dat zeker niet wel iets anders beteekenen »dan dat deze worden gemeenschappelijk eigen»dom der vennooten, en wel van ieder voor een »gelijk gedeelte, indien de overeenkomst niets »anders bepaalt. In het tweede geval, daaren-

6395. »tegen, blijft ieder vennoot eigenaar van hetgeen »door hem wordt ingebragt en ontvangt hij dat »na de ontbinding van de vennootschap terug in »den toestand, waarin het zich alsdan bevindt »(zie voorts *Dalloz* l. c. n°s. 352, 777).

»Wanneer deze beschouwing juist is, dan doet »het niets ter zake, wat de wet of de overeen»komst bepaalt over verdeeling van winst of »verlies, en dan is het even onverschillig, of de »inbreng van sommige der vennooten bestaan »heeft alleen in hunne nijverheid.

»Het gevolg daarvan zal zijn, dat in het hier»boven gestelde geval, waarin de *eigendom* der »goederen tot eene gezamenlijke waarde van »*f* 3000 is ingebragt, ieder der vennooten ge»regtigd is tot de helft daarvan of *f* 1500, en »dat er na aftrek van de ³/₄ van A en van het ¹/₄ »van B in het geleden verlies, overblijft voor A »*f* 150 en voor B *f* 1050, te zamen *f* 1200.

»Wij hebben tot dusverre altijd gesproken van »de *ingebragte* goederen, omdat in den regel »de baten der maatschap zich wel daartoe zullen »bepalen. Mogten er echter in sommige gevallen »nog andere baten gevonden worden, niet be»hoorende tot de winst, dan spreekt het van zelf, »dat daarvoor dezelfde regelen zullen moeten »worden in acht genomen" (1).

Het bestuur heeft dit advies tot rigtsnoer doen nemen, en daarbij tevens te kennen gegeven dat hetgeen in het vóórlaatste lid der resol. van 6

---

(1) In al de baten ad *f* 6000 is A dus geregtigd tot *f* 150 + $1/2$ van *f* 4800 = *f* 2550 en B tot *f* 1050 + $1/2$ van *f* 4800 = *f* 3450.

6395. Januarij 1869 n°. 10 (1) wordt gezegd omtrent de wijze van berekening van het aandeel eens erflaters in de goederen eener maatschap, voortaan niet als regel moet worden gevolgd. (*Advies van de L. A. dd.* 28 *October* 1873, n°. 767/*F* 14; *Res. dd.* 20 *November* 1873 n°s 28 *en* 35).

6396. **MATEN EN GEWIGTEN.** *Akten van deurwaarders. Gebruik van de benaming van oude maten, wanneer deze tevens in nieuwe benamingen zijn uitgedrukt.* Vonnis der arr.-regtbank te *Deventer* dd. 28 Januarij 1874 luidende:

»O., dat uit twee processen-verbaal, door den »ontvanger der registratie en domeinen te Goor, »den 6^{den} September 1873, op zijnen ambtseed »opgemaakt, is gebleken, dat door bekl. in zijne hoe»danigheid van deurwaarder, ter registratie zijn »aangeboden twee exploiten van den 5^{den} dier maand »houdende dagvaardingen ten verzoeke van G. H. »D., wonende te R., het eene tegen J. H. A., »te R., het andere tegen J. F. H. aldaar, en dat »hij in die exploiten respectivelijk tweemalen de »woorden *spind lands*, als maat heeft aangeduid »en gebezigd, in dezer voege: dat bekl. den ged. »sommeerde, in het eerste exploit tot betaling van »82^{5} ct., als tiende verschuldigd van 11 aren of »5½ spind land aardappelen-tiend, à 15 ct. de »2 aren of spind, over den jare 1872, en in het »tweede exploit tot betaling der som van 90 ct. »als tiende verschuldigd voor 12 aren of 6 spind »land aardappelen-tiend à 15 ct. de 2 aren of »spind over 1872;

(1) P. W. n°. 5445.

6396. »O., dat de ged. onder overlegging van de bekl. »exploiten ter teregtzitting de alzoo door den ver- »balisant geconstateerde feiten heeft erkend, doch »beweerd, dat hij de bepalingen der wet van den »7den April 1869 (*Stbl.* nº. 57) niet heeft overtreden, »omdat in die exploiten, welke hem, gesteld door »den procureur Mr. H. W. J., ter beteekening »waren toegezonden, niet de oude benamingen »alleen voorkomen, maar de nieuwe maat vooraf- »gaat, welke slechts in oude maat wordt herleid »tot verduidelijking;

»O., dat alzoo wettig en overtuigend is bewe- »zen, dat ged. in voorzegde twee exploiten in zijne »betrekking van deurwaarder beteekend respective- »lijk heeft gebezigd het woord *spind land*, ter aan- »duiding van eene zekere uitgestrektheid gronds, »waarvan tiend werd gevorderd, doch dat hij daarbij »tevens in de bewoordingen der wet die grootte »heeft uitgedrukt;

»O., dat, wel is waar, bij art 7 der wet van »den 7den April 1869 (*Stbl.* nº. 57), aan alle open- »bare ambtenaren, met name ook aan deurwaarders, »is verboden om in hunne acten, processen-ver- »baal en exploiten, andere benamingen van maten »en gewigten uit te drukken, dan die in art. 3 »van gezegde wet zijn genoemd, doch dat nergens »bij die wet is verboden om nevens die nieuwe »namen tevens de oude of afgeschafte te bezigen, »wanneer die moeten strekken tot verduidelijking »der nieuwe benamingen;

»O., dat zulks mede de geest en de bedoeling »van de wet is, zoo als ten duidelijkste blijkt uit »de over deze wet gehouden beraadslagingen, wan-

6396. »neer de minister, die de wet heeft voorgedragen »en verdedigd, op eene vraag van een der leden »der Tweede Kamer, opmerkte, »dat het beginsel" »(waarvan dat lid sprak) »om naast de wettelijke »»maten en gewigten ook diegene te mogen zetten, »»welke men opgeeft, werkelijk reeds ligt in art. »»8 en 9 der wet, waar gezegd wordt: »waarin »»»het onderwerp der verbindtenis alleen in vreemde »»»of afgeschafte maat of gewigt is uitgedrukt;" "

»O., dat het onderwerp der verbindtenis, waarop »de vorderingen in de beklaagde exploiten zijn ge- »grond, alleen bekend is in de oude en afgeschafte »in deze streken van oudsher gebruikelijke maat »*spind lands* genaamd; dat dien ten gevolge deze »benaming van de bedoelde hoegrootheid, na her- »leid te zijn in de maat bij de tegenwoordige wet »voorgeschreven, noodwendig ter verduidelijking »van hetgeen gevorderd wordt, achter de nieuwe »benaming moest gemeld worden, en dat derhalve »de ged., door zulks te doen, noch in strijd met »de letter, noch in strijd met den geest dier wet »heeft gehandeld;

»O., dat derhalve de feiten, den ged. ten laste »gelegd, noch misdaad, noch wanbedrijf, noch »overtreding opleveren, weshalve hij te dier zake »behoort ontslagen te worden van alle regtsver- »volging;

»Gezien de artt. 210 en 237 Strafvord., artt. »3, 7, 8 en 9 der wet van 7 April 1869 (*Stbl.* »n°. 57);

»Regt doende enz.,

»Verklaart de feiten den bekl. ten laste gelegd »voor wettig en overtuigend bewezen, doch ver-

6396. »klaart, dat deze feiten, noch misdaad, noch wan-»bedrijf, noch overtreding daarstellen;

»Ontslaat den bekl. G. S., deurwaarder bij de »arrond.-regtbank te D., wonende te G., van »alle regtsvervolging te dier zake, de kosten, in »deze gevallen, te dragen door den Staat".

N.

6397. NOTARISSEN. ***Akten welke beschikkingen of bepalingen ten voordeele van bloedverwanten in de regte linie van den notaris inhouden.*** Volgens art. 22 der wet op het notaris-ambt mogen de notariële akten geene beschikkingen of bepalingen inhouden ten voordeele o. a. van de bloedverwanten in de regte linie van den notaris, te wiens overstaan die akten zijn verleden.

Bij eene voor een notaris verledene akte was tot zekerheid van het rekenpligtig beheer van diens zoon als rijks-ambtenaar door een derde ten behoeve van het Rijk eene inschrijving op het Grootboek der 2½ pct. nationale schuld verbonden. De akte was opgemaakt eenzijdig, niet bilateraal; de Staat namelijk was daarbij niet verschenen, vertegenwoordigd door een zijner ambtenaren, om den gestelden borgtogt aan te nemen.

Ware dit laatste geschied, de onbevoegdheid van den notaris om de akte te verlijden, zou buiten twijfel zijn. Uit de akte zelve zou dan blijken, dat door den gestelden en *aangenomen* borgtogt de rekenpligtige rijks-ambtenaar van zijne verpligting om borgtogt te stellen was bevrijd, en dat alzoo de akte eene beschikking of bepaling ten voordeele van des notaris zoon inhield.

6397. Nu echter de akte eenzijdig is opgemaakt, en mitsdien *daaruit* niet blijkt, dat de borgtogt is aangenomen, is het aan twijfel onderhevig, of zij wel gezegd kan worden eene beschikking of bepaling te bevatten *regtstreeks* — en dat alleen heeft art. 22 der wet op het notaris-ambt op het oog — ten voordeele van den rekenpligtigen rijks-ambtenaar. Bij de onzekerheid, hoe de regter, indien deze aan twijfel onderhevige vraag aan zijn oordeel werd onderworpen, beslissen zou, was het uit den aard der zaak raadzaam, dat de Staat geen genoegen nam met de voormelde akte, maar eene andere vorderde voor eenen anderen notaris opgemaakt. Dit is dan ook geschied. (*Miss. Dep. van Justitie van* 16 *September* 1873 n°. 110, 2de *Afd.* en *miss. van* 26 *September* 1873 n°. 32).

6398. *Brevet. Kwitantie door een plaatsvervanger voor de nat. militie aan hem, dien hij verving, voor den overeengekomen prijs van meer dan f* 300. Kan onder de akten, waarvan bij art. 38 der wet op het notaris-ambt eene uitgifte *in originali* is toegestaan, worden gerangschikt de ten overstaan van een notaris verledene akte, waarbij een plaatsvervanger voor de nationale militie, ten behoeve van hem, dien hij verving, kwitantie geeft voor de wegens die vervanging overeengekomene som van meer dan *f* 300.—?

De overeenkomst van plaatsvervanging is een *contractus sui generis*, door de bijzondere bepalingen der militiewet beheerscht. Tusschen den loteling en den plaatsvervanger wordt geen huur van diensten aangegaan; de plaatsvervanger ver-

6398. bindt zich niet tot dienstbetoon aan den loteling. Hij neemt van hem over eene publiekregtelijke verpligting. Hij treedt in dienst van den Staat en ontvangt van dezen zijne soldij. De loteling is zelfs slechts tijdelijk voor hem aansprakelijk. Daarenboven, al nam men aan, dat alle overeenkomsten, waarin het geldt een »*do ut facias*", als huur van dienst zijn aan te merken, hetgeen moeijelijk zou zijn vol te houden, dan nog zou niet in elk geval de prijs dier diensten *loon* kunnen worden genoemd; eene zoo ruime opvatting van het woord »loon" ware in strijd met het spraakgebruik. De prijs, die voor een plaatsvervanger betaald wordt, pleegt niet *loon* genoemd te worden.

Daar nu de uitgifte van akten *in originali* aan den notaris alleen bij uitzondering is veroorloofd, en de wet als hare bedoeling stellig heeft te kennen gegeven, dat die uitgifte alleen toegelaten zal worden, waar zij uitdrukkelijk is veroorloofd, kan bij de toepassing van art. 38 aan het daar voorkomende woord »loon" geene beteekenis worden gegeven, waaraan de steller van het artikel voorzeker niet heeft gedacht en die door het spraakgebruik geenszins wordt gewettigd.

Kwitantien wegens plaatsvervanging voor een bedrag van meer dan *f* 300.— moeten alzoo *in minuut* worden opgemaakt. (*Miss. Dep. van Just. van* 27 *Mei* 1873 n°. 103, 2de *Afd.* a, en *miss. van* 23 *Junij* 1873 n°. 36).

6399. *Brevet. Akten van toestemming tot doorhaling van verbanden op schepen.* Volgens het vonnis der regtbank te *Groningen*, medegedeeld onder nommer 6394 van dit werk, kan de notariële akte van

6399. toestemming tot doorhaling van een scheepsverband *in originali* worden verleden. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad, daaromtrent gehoord, vereenigt zich met dit gevoelen.

Hoewel het, ook na gezette overweging van de gronden ten gunste van dit gevoelen aangevoerd, blijft voorkomen, dat naar eene strikte toepassing der wet de genoemde akte in *minuut* moet worden opgemaakt, wordt het desniettemin in den gegeven stand van zaken ongeraden geacht bij de aanschrijving, opgenomen in dit werk onder n°. 6027, voor zooveel zij de akten van toestemming tot doorhaling van verbanden op schepen ten onderwerp heeft, te volharden.

Immers *in jure constituendo* bestaat er geen enkele reden om *meer* te eischen voor de doorhaling van verbanden op schepen, dan voor die van hypothecaire inschrijvingen op onroerend goed. Bij eene wijziging der wet op het notarisambt zouden hoogst waarschijnlijk de scheepsverbanden nevens de hypothecaire inschrijvingen in art. 38 al. 2 worden genoemd, en daardoor voor beiden gelijkelijk de uitgifte der bedoelde akten in originali zijn toegestaan. Daar nu blijkt, dat de zaak naar de bestaande wetgeving voor verschillende opvatting vatbaar is, en de regterlijke magt tot dusver die opvatting heeft gekozen, welke wel minder juist voorkomt, maar die tevens voor de toekomst als de meest wenschelijke is aan te prijzen, zoo wordt het geraden geacht in de opvatting der regterlijke magt te berusten

De voormelde onder n°. 6027 van dit werk opgenomen beslissing moet, dientengevolge, voortaan

6399. in dien zin gewijzigd worden beschouwd, dat het daarvoor wordt gehouden, dat de akten, waarbij toestemming wordt verleend tot de doorhaling van verbanden op schepen, naar art. 38 der wet op het notaris-ambt, *in originali* kunnen worden uitgegeven. (*Miss. Dep. van Justitie van* 15 *October* 1873 n°. 134, 2de *Afd.* a, en *miss. van* 30 *April* 1874 n°. 19).

6400. *Brevet. Akten van toestemming tot doorhaling van inbeslagnemingen van onroerende goederen.* De vraag of de in het voorgaande nommer medegedeelde beslissing mede ten gevolge moet hebben eene intrekking der in dit werk onder nommer 5426 opgenomen aanschrijving, volgens welke de notaris de akte van toestemming tot doorhaling van eene overschrijving van het proces-verbaal van inbeslagneming van onroerend goed niet in *originali* mag uitgeven, maar in *minuut* verlijden moet, is ontkennend beantwoord.

Tusschen beide gevallen bestaat geene volkomen gelijkheid. Niet alleen is het Kon. Besluit van 11 Maart 1840 (*Stbl.* n°. 6) nimmer door eene wet bekrachtigd, gelijk het Kon. Besluit van 21 Junij 1836 (*Stbl.* n°. 41), dat bekrachtigd is door de wet van 30 December 1839 (*Stbl.* n°. 58), maar ook kan de »doorhaling van *inbeslagnemingen*", als in art. 1 van eerstgemeld besluit zijn bedoeld, geenzins worden aangemerkt als de »doorhaling »van *hypothecaire* inschrijvingen", vermeld in art. 38 der wet op het notaris-ambt.

Bovendien bestaat er tot dusver tusschen de voormelde aanschrijving en de regtspraak geenerlei strijd, en dus ook geen reden om op eene in

6400. zich zelf juiste aanschrijving terug te komen. (*Miss. Dep. van Justitie van* 30 *Mei* 1874 n°. 133, 2de *Afd.* a, en *agenda van* 24 *Junij* 1874 n°. 17).

6401. *Openbare verkoop van roerend goed* op krediet. *Bepaling dat de kooppenningen moeten worden betaald aan handen van den* verkooper of diens gemagtigde *en* ten kantore van den notaris. *Handelt de notaris* ALS ZOODANIG *indien hij de kooppenningen ontvangt? Lijfsdwang.* Vonnis der arr.-regtbank te *Arnhem* van den 5den Januarij 1874, luidende:

»O. ten aanzien der daadzaken;

»dat de eischer, stellende:

»dat de ged. in het jaar 1872, in zijne quali»teit van notaris, voor den eischer onderscheidene »verkoopingen van veldvruchten en eene verkoo»ping van hout heeft gehouden, en de opbrengst »van die verkoopingen, met wier ontvangst hij in »zijne qualiteit door den eischer was belast, tot »een gezamenlijk bedrag van *f* 6580 heeft ontvangen;

»dat de ged. dat bedrag op den 1sten Mei jl. aan »den eischer had moeten uitbetalen, doch met »die uitbetaling in gebreke gebleven is;

»dat, uit aanmerking van de onmogelijkheid, »waarin de ged. zich toen bevond of althans be»weerde te bevinden, om die uitbetaling te doen, de »eischer er zich toe heeft laten overhalen om den ged. »dat bedrag voorloopig onder zich te laten houden »tegen rente van 4 pct. 's jaars, ingegaan den 1sten »Mei jl., doch met uitdrukkelijk beding, waarmede »de ged. heeft genoegen genomen, van dadelijke op»vorderbaarheid van hoofdsom en renten, ten allen »tijde zonder eenige voorafgaande opzegging;

»dat de ged. tot nu toe geene andere betaling

6401. »heeft gedaan dan eene van *f* 40, op den 13den »Julij jl. in mindering;

»dat de eischer derhalve nog van den ged. te »vorderen heeft eene som van *f* 6540, met de loo»pende renten, als voormeld, en bevoegd is die »hoofdsom en renten dadelijk op te vorderen;

»dat de eischer de dadelijke uitbetaling daarvan »verlangt, — bij exploit van den deurwaarder S. te »Z., van 2 September 1873, eerst den gedaagde »heeft gesommeerd tot onmiddellijke betaling van »de bovenvermelde restant-hoofdsom ad *f* 6540, »en van de tot dien dag verschenen renten ad »*f* 87.39; vervolgens, toen die betaling niet volgde, »den ged. heeft gedagvaard voor deze regtbank, »ten einde op grond van een en ander te hooren »eisch doen en concluderen, dat het der regtbank »behaagde:

»1°. den ged. te veroordeelen:

»*a.* om onmiddellijk aan den eischer uit te be»talen de hierboven vermelde, aan den eischer »per saldo verschuldigde hoofdsom van *f* 6540 met »de renten dier som ad 4 ten honderd in het jaar »sedert 1 Mei 1873 tot op den dag der werkelijke »en algeheele voldoening toe;

»*b.* in al de kosten van den processe;

»2°. het in deze te vellen vonnis zelfs bij lijfs»dwang uitvoerbaar te verklaren;

»dat de eischer ten daartoe dienende dage heeft »geconcludeerd overeenkomstig die dagvaarding;

»dat de ged. heeft geantwoord:

»dat hij erkent de bewuste som aan den eischer »schuldig te zijn, die ook gaarne wil betalen, doch »daartoe voor het oogenblik totaal onmagtig is;

6401. »dat hij echter de gevraagde executabel-verkla-»ring van het te wijzen vonnis bij lijfsdwang be-»strijdt, op grond, dat hij ten aanzien van de »gedane ontvangsten der thans opgevorderde koop-»penningen niet in zijne qualiteit van notaris, »maar alleen als mondeling lasthebber van en voor »den eischer gehandeld heeft, en alzoo ook alleen »als zoodanig jegens den eischer aansprake-»lijk is;

»dat dit duidelijk blijkt uit de processen-verbaal »van de door hem voor den eischer gehouden ver-»koopingen, waarin uitdrukkelijk staat vermeld, »zooals hij aanneemt ingeval van contest te be-»wijzen door productie van afschriften daarvan, »»dat de koopsom door de koopers moet worden »»betaald aan handen van den verkooper of diens »»gemagtigde, ten kantore van den notaris", en dus »niet in diens handen;

»en mitsdien heeft geconcludeerd, dat het der »regtbank behage:

»1°. hem te verleenen acte van zijn voormeld »aanbod van bewijs:

»2°. den eischer diens eisch tot ten-uitvoer-leg-»ging van het te wijzen vonnis bij lijfsdwang te »ontzeggen, met veroordeeling bij tegenspraak in »de kosten;

»dat de eischer heeft gerepliceerd:

»dat art. 585, 7o., B. R., lijfsdwang geeft tegen »notarissen voor de teruggave der penningen, welke »zij in deze hoedanigheid voor hunne meesters »ontvangen;

»dat hij, den ged. belastende met het houden »der bedoelde verkoopingen en het ontvangen der

6401. »verschuldigde kooppenningen, moet geacht wor»den alleen op het oog gehad te hebben den het »openbaar vertrouwen waardig gekeurden ambte»naar; en het blijkbaar de bedoeling van den »wetgever is geweest den lijfsdwang toe te passen »ingeval van schending van dat vertrouwen;

»dat hij dus met den ged. alleen in diens hoe»danigheid van notaris heeft gehandeld, en deze »als zoodanig de teruggevorderde gelden heeft »ontvangen; en mitsdien heeft geconcludeerd, dat »het der regtbank behage: hem te verleenen akte, »dat hij blijft persisteren bij de genomen conclusie;

»dat de ged. voor dupliek heeft aangevoerd:

»dat het vooreerst de vraag is, of hier nog wel »van kooppenningen en niet veeleer van uitstaand »rentegevend kapitaal de rede zij;

»dat, ten andere, tot de ambtsverrigtingen van »den notaris naar de Nederlandsche wet niet be»hoort de ontvangst der kooppenningen van te »zijnen overstaan verkochte roerende goederen;

»dat, ware het anders, de notaris de akten van »dergelijke verkoopingen niet zelf zou mogen ver»lijden;

»dat niet *ex post* en om lijfsdwang toepasselijk »te maken, door eenige handeling van partijen »aan de quaestieuse ontvangsten het karakter van »door hem ged. te zijn geschied in zijne hoeda»nigheid van notaris, hetwelk zij oorspronkelijk »niet hadden, kan worden verleend, omdat de »bepalingen omtrent den lijfsdwang zijn van pu»blieke orde en daarom van strikte interpretatie;

»en mitsdien heeft gepersisteerd bij zijne conclusie;

»dat eindelijk de eischer nog heeft aangevoerd:

6401. »dat er in *casu* geen sprake kan zijn van uit-»staand rentegevend kapitaal, waar hier zijn on-»betaald gebleven kooppenningen, waarvoor door »den notaris, omdat deze beweerde ze niet te kun-»nen opleveren, en omdat hij geen direct bewijs »voor het bestaan zijner vordering bezat, is afge-»geven eene schuldbekentenis, dus eene erkentenis »van eene bestaande schuldvordering, waardoor »geene verandering in den aard dier schuldvor-»dering is gebragt, evenmin als deze van aard »veranderde door het beding van rentebetaling, »terwijl ook vreemd klinkt de vraag des gedaagden »»of hier van uitstaand rentegevend kapitaal de »»rede zij", op een tijdstip, waarop deze al zijn »crediet bij hem vernietigd had;

»dat hij in den ged. als notaris, en alleen om-»dat hij notaris is, heeft kunnen en moeten ver-»trouwen stellen, dezen als zoodanig tevens het »houden der verkoopingen en gelijktijdig daarmede »de ontvangst der kooppenningen heeft opgedragen, »zich met beiden heeft belast, daarvoor in eens »af eene zeer ruime belooning heeft genoten, en »er noch bij het geven en het aannemen der be-»doelde opdragt, noch bij de bepaling der beloo-»ning de minste quaestie is geweest van onder-»scheiding tusschen notaris en niet-notaris, zoodat »het dan ook niet waar is, dat hij den ged. tot ontvangst »der quaestieuse kooppenningen afzonderlijk, en »afgescheiden van de hem in eens en te zamen »in zijne qualiteit verstrekte opdragt, een monde-»lingen last heeft gegeven;

»dat de regtsverhouding tusschen den ged. en hem »dus, ten aanzien van het onderwerp van dit pro-

6401. »ces, is die van een notaris, welke in die hoe- »danigheid penningen voor zijnen meester heeft »ontvangen, tot dezen zijnen meester;

»dat de redactie der processen-verbaal van ver- »koop in *casu* op de beslissing geen invloed kan »hebben, omdat deze is eene daad van den ged., »die daaromtrent geene voorschriften van den eischer »gevraagd of ontvangen heeft, noch te vragen of »te ontvangen had, en die door zijne eigene daad »evenmin zijne verantwoordelijkheid jegens hem »eischer verminderen als zijne regtsverhouding tot »hem veranderen kon;

»en mitsdien heeft gepersisteerd bij zijn vroegere »conclusie;

»dat vervolgens alléén de verdediging van den »ged. bij pleidooi is toegelicht, vermits de eischer »daarvan had afgezien, en voorts de uitspraak van »dit vonnis is bepaald op heden;

»O. ten aanzien van het regt:

»dat het tusschen partijen is *in confesso* te achten, »dat de ged., in zijne hoedanigheid van notaris »van den eischer, krachtens van dezen daartoe »bekomen last, in den jare 1872 heeft gehouden »onderscheidene verkoopingen van veldvruchten »en eene verkooping van hout; dat de ged. het »gezamenlijk bedrag van de opbrengst dier ver- »koopingen ten beloope van *f* 6580 van de koopers »heeft ontvangen en dit, krachtens den mede op »hem verstrekten last tot die ontvangst, aan den »eischer moest opleveren den 1[sten] Mei 1873; dat »dit niet heeft plaats gevonden, en de eischer »daarop met den ged. is overeengekomen, dat »deze dat bedrag voorloopig onder zich zoude houden,

6401. »mits daarvan betalende eene rente van 4 pct. »'s jaars, ingegaan op den bedoelden 1 Mei, en »onder uitdrukkelijk voorbehoud des eischers, dat »hoofdsom en renten ten allen tijde zonder »eenige voorafgaande opzegging opvorderbaar zou»den zijn; dat de eischer thans van den ged. vordert »de betaling eener som van *f* 6540, het bedrag »van de bedoelde schuld, verminderd met daarop »den 18den Junij 1873 in mindering betaalde *f* 40, »benevens de rente dier gevorderde som van af 1 Mei »van dat jaar, berekend naar 4 pct. in het jaar, »en die vordering als in geen enkel opzigt bestreden »en gebaseerd op hetgeen tusschen partijen werd »overeengekomen, voor toewijzing vatbaar is; dat de »eischer mede vordert de uitvoerbaar-verklaring »van dit vonnis bij lijfsdwang, doch deze vordering »niet kan worden toegewezen;

»dat immers die vordering gebouwd is op de »bewering, dat de ged. in zijne qualiteit van no»taris door den eischer was belast met de ontvangst »der opbrengst van de door hem verkochte veld»vruchten en hout; en dat de ged. dus in die »qualiteit de gevorderde gelden voor den eischer »heeft ontvangen;

»dat immers deze bij art. 585, 7°., B.R. voor de »toewijzing van den lijfsdwang gestelde voorwaarde »niet aanwezig is;

»dat toch door den eischer niet is bestreden »en dus voor erkend kan worden gehouden het »door den ged. gestelde: dat in de tot den verkoop »der bedoelde veldvruchten en hout betrekkelijke »processen-verbaal uitdrukkelijk staat geschreven: »dat de koopsom door de koopers moet worden

6401. »»uitbetaald aan handen van den verkooper of diens »»gemagtigde ten kantore van den notaris", waaruit »blijkt, dat de kooppenningen moesten worden »betaald, wel ten kantore van den notaris, doch »in handen van den verkooper zelven of van den»gene, dien deze daartoe zoude aanwijzen en mag»tigen, ofte wel reeds had aangewezen en gemag»tigd, waardoor werd buitengesloten alle begrip, »dat die magtiging alléén en uitsluitend kon wor»den verstrekt en werd verstrekt op den instru»menterenden notaris als noodzakelijk gevolg van »de verkoops-opdragt, en dat dus moest worden »gesteld en werd gesteld in dezen het noodzakelijk »vertrouwen, ter wille waarvan bij de aangehaalde »wetsbepaling de lijfsdwang wordt toegekend;

»dat integendeel moet worden aangenomen, dat »de last tot ontvangst der betrokken kooppenningen »aan den ged. werd verstrekt, even als die aan »ieder ander eventueel daartoe aangewezen persoon »zou zijn verstrekt, in privé en niet als inhaerent »aan de verkoops-opdragt, daaruit voortspruitende »en daarmede krachtens zijne qualiteit van notaris »zamengaande;

»dat dit te duidelijker wordt, wanneer men in »aanmerking neemt, dat art. 1 der wet op het »notaris-ambt den werkkring der notarissen om»schrijft als te bestaan in authentieke akten te »verlijden wegens alle handelingen, overeenkomsten »en beschikkingen, waarvan de wet gebiedt of »de belanghebbenden verlangen dat bij authentiek »geschrift blijken zal, daarvan de dagteekening te »verzekeren, de akten in bewaring te houden en »daarvan grossen, afschriften en uittreksels uit

6401. »te geven, alles voor zoover het verlijden dier »akten door de wet niet ook aan andere ambtenaren opgedragen of aan dezelve geheel voorbehouden is; dat daarbij, evenmin als bij eenige andere »bepaling dier wet, sprake is van inning of ontvangst van bij de door hem verleden akten gestipuleerde gelden voor hunne lastgevers;

»dat wel bij art. 81 dezer wet is in stand gehouden de wet van 22 Pluviôse jaar VII met »al de daarmede in verband staande verordeningen, »doch ook daarin voor den eischer geen baat is »te vinden voor zijne stelling;

»dat immers die wet en de daarmede in verband »staande, hier in aanmerking komende arrêtés du »Directoire exécutif van 12 Fructidor jaar IV en »27 Nivôse jaar V, en de in het laatstgenoemde »vermelde verordeningen en beschikkingen, en »daaronder bij name het edikt van Febr. 1771, »slechts beöogen het belang der schatkist, zijn »daargesteld ter voorkoming en beteugeling van »de plaats grijpende ontduikingen van de regten »der schatkist bij publieke verkoopingen van roerende goederen, die verkoopingen uitsluitend »opdragende aan de daarbij genoemde ambtenaren, »waaronder ook de notarissen, onder zoodanige »voorwaarden en verpligtingen, welke de vereischte »waarborgen opleveren, dat aan de schatkist derzelver regten worden verzekerd, doch noch bij »die wet, noch bij de bedoelde verordeningen is »beöogd te regelen de regten en verpligtingen »tusschen den notaris of anderen ambtenaar en »dengene, welke hem den publieken verkoop van »roerende goederen opdraagt, hunne regtsver-

6401. »houding te dien aanzien tegenover elkander;

»dat wel art. 5 van het edict van Febr. 1771 »zegt: »les dits jurés priseurs vendeurs des meu»»bles ...... recevront les deniers provenant des »»dites ventes quand même les parties y appel»»leraient d'autres huissiers;" doch deze bepaling, »aangenomen dat zij ook tot notarissen, griffiers »en deurwaarders kan geacht worden te zijn uit»gestrekt, met het oog op den geest en de bedoeling »van het arêté van 27 Nivôse jaar V, waarbij ze »is gemaintineerd en krachtens hetwelk ze op »nieuw is gepubliceerd ter handhaving van het »monopolie dezer ambtenaren, als uitsluitend ge»regtigd verklaard tot de schattingen en tot ver»koopingen van roerende goederen, ter vervanging »van de vroegere *huissiers-priseurs*, behoudens de »gestelde uitzonderingen, — klaarblijkelijk bedoelt »het geval, dat de kooppenningen dadelijk bij den »verkoop moeten worden betaald, en op het oog »heeft te voorkomen de inmenging van derden, »hetzij ambtenaren, hetzij particulieren, in den »plaats gehad hebbenden publieken verkoop, in dier »voege dat daardoor werkelijk daarbij geveilde »en contant verkochte voorwerpen onmiddellijk »onder de hand door die tusschenkomende per»sonen worden afgegeven en aan dezen worden »betaald en alzoo in het proces-verbaal van ver»koop worden verzwegen en daaraan onttrokken, »tot schade van de op den eigendoms-overgang »rustende lasten;

»dat echter *in casu* geen sprake is van contante »betaling bij den verkoop, vermits het consteert, »dat de betaling is gestipuleerd te doen ten kan-

6401. »tore van den notaris aan den eischer zelven of »diens daartoe aangewezen gevolmagtigde en alzoo »nà den verkoop;

»dat, vermits alzoo reeds op vorenstaande gronden des eischers vordering tot toepassing van »den lijfsdwang op den ged. moet worden afgewezen, een onderzoek omtrent de door den ged. »ter bestrijding van die vordering mede geopperde »bedenking, dat het de vraag is: of er *in casu* »niet novatie van schuld hebbe plaats gevonden, »niet behoeft te geschieden;

»dat, eindelijk, wat betreft de proces-kosten, »deze belangrijk zijn vermeerderd door des eischers »af te wijzen vordering tot toepassing van den »lijfsdwang, en de eischer dus zijn deel daarvan »behoort te dragen;

»Regt doende enz.,

»Verleent de gevraagde akten;

»Passeert het door den ged. gedaan aanbod van »bewijs als overbodig;

»Veroordeelt den ged. om dadelijk aan den eischer »uit te betalen de voorschreven som van *f* 6540, »met de renten daarvan ad 4 pct. in het jaar »sedert den 1sten Mei 1873 tot op den dag der »werkelijke en algeheele voldoening toe;

»Weigert de uitvoerbaar-verklaring van dit vonnis bij lijfsdwang;

»Compenseert de kosten van het proces (1)".

---

(1) Verg. P. W. 1846, nos. 228, 229; P. W. nos. 1637, 2425, 3081, 3217, 3458, 4169 en *Vroom* no. 1821.

R.

6402. **REGISTRATIE.** *Boeten. Uitkeering eener gedeeltelijk kwijtgescholden boete.* Bij Kon. besluit werd het gezamenlijk bedrag van twee boeten, de eene ad *f* 10 ten behoeve van het Rijk en de andere ad *f* 1 ten behoeve eener gemeente, tot op een bedrag van *f* 1 verminderd. Die som van *f* 1 moest ponds pondsgewijze verdeeld worden, zoodat $^{10}/_{11}$ gedeelten ten behoeve van het Rijk verantwoord en $^{1}/_{11}$ aan de gemeente uitgekeerd werd. (*Brief van* 3 *Maart* 1874, n°. 62).

6403. *Boeten. Uitkeering. Verwisseling van eene gevangenisstraf opgelegd wegens overtreding van eene der bepalingen van het* 4de *boek Wetb. van Strafr., in eene geldboete van hooger bedrag dan het bij art.* 466 *van dat Wetboek bepaalde maximum.* De gevangenisstraf van twee dagen, waarin iemand, wegens overtreding van art. 480 n°. 5 Wetb. v. Strafr., bij vonnis van een kantongeregt was veroordeeld, werd bij Kon. besluit bij gratie verwisseld in eene geldboete van *f* 50.

Deze boete betaald zijnde rees de vraag of zij, ingevolge art. 466 van dat Wetboek, moest worden uitgekeerd aan de gemeente waarin de overtreding was begaan.

Deze vraag is bevestigend beantwoord. Wel zijn de boeten, wegens overtredingen van het vierde boek van het Wetb. v. Strafr. aan de gemeenten toegekend, bij art. 466 van dat Wetb. tot een maximum van slechts 15 francs bepaald, maar de bedoeling van den wetgever is blijkbaar geene andere geweest dan om *alle* boeten, welke

6403. het gevolg zijn van overtredingen als bij dat vierde boek bedoeld, toetekennen aan de gemeenten waarin de overtredingen zijn begaan.

Onder deze boeten moeten, gelijk reeds in beginsel werd aangenomen bij de beslissing medegedeeld in dit werk onder nº. 5110, mede worden gerangschikt de geldboeten, welke bij gratie zijn gesteld in de plaats van eene door den regter ingevolge de wet uitgesprokene gevangenisstraf, onverschillig of die boeten het maximum dat door den regter volgens de wet kan worden opgelegd, al dan niet te boven gaan. (*Miss. van* 27 *Junij* 1873 nº. 32).

6404. *Boeten wegens overtreding van de wet van* 6 *October* 1791 (*police rurale*). *Uitkeering.* Er bestond verschil van meening omtrent de beantwoording der vraag of eene wegens overtreding van art. 14 van den 2den titel der wet van 6 October 1791, *concernant les biens et usages ruraux et la police rurale* (1), opgelegde boete, al dan niet aan de gemeente waarin de overtreding was begaan moest worden uitgekeerd.

Sommigen, zich beroepende op de beslissing medegedeeld in dit werk onder nº. 4902, waren van oordeel dat *alle* boeten wegens overtredingen van evengemelde wet, en dus ook de onderwerpelijke boete, aan uitkeering aan de betrokken gemeente onderhevig zijn.

Anderen meenden dat slechts die boeten wegens overtreding der meergemelde wet in de kas der gemeente moeten worden overgestort welke be-

(1) *Rondonneau*, deel III pag. 490 en volg.

6404. hooren tot de in de tweede zinsnede van art. 4 van den tweeden titel dier wet bedoelde »*amendes ordinaires, qui n'excéderont pas la somme de* »*trois journées de travail*", en dat, vermits het bedrag van de op de overtreding van artikel 14 gestelde boete niet is bepaald, de boeten, wegens overtreding van dat artikel opgelegd, ook niet kunnen worden gerangschikt onder die »*amendes* »*ordinaires*" welke, bij uitzondering op den regel dat boeten aan den Staat vervallen, aan uitkeering aan de gemeente waarin de overtreding is begaan zijn onderworpen.

Deze laatste meening was evenwel onjuist. Wanneer ook al de redactie van art. 4 van den 2den titel der vermelde wet eenige aanleiding moge kunnen geven, om twijfel te doen rijzen over den juisten zin van de daarin vervatte bepaling omtrent de bestemming der bij die wet bedreigde boeten, uit het arreté van 26 Brumaire an X (1) en de Instructions génénerales van 24 ventôse an X n°. 48 en 7 Ventôse an XI n°. 121, blijkt ten duidelijkste dat al de bij de gemelde wet van 6 October 1791 bedreigde boeten aan uitkeering aan de betrokken gemeenten onderhevig zijn.

Op dien grond is magtiging verleend om de bovengemelde boete te doen uitkeeren aan de gemeente waarin de overtreding was begaan (2). (*Miss. van* 28 *Augustus* 1873 n°. 29).

6405. *Borgtogt. Verwisseling van een borgtogt in inschrijvingen op het Grootboek in een verband van vaste goederen.* Een verzoek om een borgtogt in

(1) *Rondonneau*, deel II, pag. 319.
(2) Verg. P. W. n°s. 4902 en 5858.

6405. 2½ pct. inschrijvingen op het Grootboek te verwisselen in een verband van vast goed, is afgewezen op grond dat er geen termen aanwezig waren om aan den Koning eene wijziging van het voor alle comptabele ambtenaren geldende organieke besluit van 12 Junij 1825 (*Stbl.* n°. 54) (art. 8 I. B.) voor te stellen. (*Besch. van* 20 *Febr.* 1874, n°. 40).

6406. *Bijdragen voor pensioen. Surnumerairs en aspirant-landmeters.* Naar aanleiding van het bepaalde in art. 6 litera *c* der wet betreffende de burgerlijke pensioenen, laatstelijk gewijzigd bij die van 21 Mei 1873, (*Stbl.* n°. 64) dat als diensttijd in aanmerking komt de tijd werkelijk doorgebragt in onbezoldigde burgerlijke betrekkingen, die aanspraak geven op- en onmiddellijk worden achtervolgd door latere benoeming tot eene bezoldigde betrekking, mits gedurende het bekleeden der onbezoldigde betrekking, de bijdrage, die bij de eerste benoeming tot eene bezoldigde, naar de bepalingen van art. 15 zou verschuldigd zijn, vooruitbetaald of eene rente daarvan, berekend tegen vijf ten honderd in het jaar, voldaan worde, zijn de directeurs, bij aanschrijving van 5 Augustus 1873, n°. 37, uitgenoodigd aan alle voortaan te benoemen surnumerairs of aspirant-landmeters te vragen of zij gedurende het bekleeden dier betrekkingen, op den voet van voormelde wetsbepaling, hetzij in hoofdsom, hetzij in renten wenschen bij te dragen, met te kennengeving wijders: 1°. dat het verschuldigde casu quo vóór het einde van ieder jaar behoort gestort te worden; 2°. dat de rente per jaar over het *volle*

6406. bedrag van den grondslag verschuldigd is, en 3°. dat de hoofdsommen of renten moeten worden betaald, geboekt en verantwoord overeenkomstig de art. 39 — 42 I. C.

6407. *Consignatie. Bedingen in de verklaringen van consignatie.* Bij aanschrijving van 23 Januarij 1874, n°. 5 werd aan de directeurs der registratie en domeinen het volgende medegedeeld:

»Bij art. 3 der circulaire D. Dom. was bepaald »dat in de verklaring van elke consignatie o. a. »moesten worden opgenomen *de bedingen, welke* »*de consignateur, in het belang der regthebbenden,* »*mogt noodig achten te maken.*

»Daarentegen is bij art. 169 letter *f* der I. M. D.; »zonder eenige onderscheiding bepaald dat de »verklaring o. a. moet bevatten *de bedingen die* »*de bewaargever mogt noodig achten te maken.*

»Daarmede strookt niet meer de resolutie van »4 Mei 1861 n°. 48 Dom. in zoover daaruit zou »kunnen worden afgeleid dat de ontvanger der »registratie met de ontvangsten of uitgaven van »de kas der consignatiën belast, bij de teruggave »niet zou behoeven te letten op de bedingen die »de bewaargever noodig geacht heeft te maken.

»De geldigheid der bedingen die de bewaargever »tegenover zijnen schuldeischer of tegenover de ge»meenschappen of bijzondere personen te wier »behoeve geconsigneerd wordt, maakt, ligt buiten »de beoordeeling van den ontvanger, doch deze »is niet bevoegd aan de bedoelde schuldeischers, »gemeenschappen of bijzondere personen uit te »keeren, zoolang het bewijs niet geleverd wordt »dat zij aan de bedingen hebben voldaan of dat

6407. »zij daarvan, hetzij door den bewaargever binnen »den kring zijner bevoegdheid, hetzij door den »bevoegden regter ontheven zijn.

»Het spreekt van zelf dat zoodanige ontheffing »ook ligt opgesloten in een vonnis van den bevoeg- »den regter waarbij de onvoorwaardelijke uitkeering »van de geconsigneerde som bevolen wordt, al »worden in zoodanig vonnis de gemaakte bedin- »gen niet opzettelijk behandeld.

»Ik verzoek U de betrokken ontvangers der »registratie, onder mededeeling van het voren- »staande, aanteschrijven bij de kennisgeving eener »gedane consignatie steeds, overeenkomstig de voor- »schriften een *volledig afschrift* van de ingeschre- »ven consignatie in te zenden en later bij de »aanvraag van een mandaat tot teruggave tevens »het exploit van aanbod en consignatie, indien »zoodanig stuk bestaat, over te leggen ten einde »volledig te kunnen beoordeelen of- en zoo ja, »welke bedingen de bewaargever aan zijne con- »signatie verbonden heeft.

»Indien toch zoodanige bedingen in het exploit »voorkwamen, doch de ontvanger verzuimd had »die in de verklaring van consignatie op te nemen, »zou de teruggave of uitkeering met terzijdestel- »ling van de bedingen, den Staat evenzeer aan »verantwoordelijkheid kunnen blootstellen".

6408. *Consignatie. Verklaringen.* Indien een schuldeischer schriftelijk verklaart toetestemmen dat eene te zijnen behoeve geconsigneerde som aan den schuldenaar wordt teruggegeven, moet die als bewijsstuk over te leggen verklaring op gezegeld papier geschreven en tegen het vast regt van *f* 0,80 in

6408. hoofdsom geregistreerd worden. (*Brief van* 14 *Februarij* 1874, n°. 73).

6409. *Domein inkomsten. Verantwoording in de bij art.* 351 *I. C. bedoelde staten* n°. 20 *Dom.* Bij aanschrijving van 6 Februarij 1874, n°. 78 is bepaald dat in de staten n°. 20 Dom. de opbrengst van *roerende goederen* geboekt moet worden, wanneer die opbrengst in den maandstaat op het *fonds van koopprijzen van domeinen* verantwoord wordt, hetgeen b.v. het geval is met afbraak en boomen van opgeheven vestingen.

6410. *Ontvangloon en salaris door een beëedigden klerk te genieten bij waarneming van een hypotheek-kantoor bij vacature.* Een beëedigde klerk ten kantore van hypotheken heeft regt op ontvangloon en salaris voor den tijd gedurende welken hij krachtens art. 19 van het Kon. besl. van 1 Augustus 1828, (*Stbl.* n°. 52) (Circ. n°. 426) met de waarneming van het kantoor is belast geweest.

Indien de sterfdag van den bewaarder op een zondag inviel, dag waarop geen werkzaamheden worden verrigt en dus geen salaris genoten is, heeft de beëedigde klerk alleen aanspraak op het ontvangloon van dien dag. (*Brief van 7 Maart* 1874, n°. 9).

6411. *Teruggaven.* In het geval van art. 121 I. C. dat voorstellen tot teruggaven binnen den verjaringstermijn zijn gedaan of opgemaakt, doch eerst nadat die termijn is verstreken zijn goedgekeurd, moet uit eene op de stukken te stellen verklaring blijken dat het relevé binnen den verjaringstermijn is opgemaakt, of dat de aanvrage om teruggave in tijds is geschied. (*Aanschr. van* 30 *October* 1873 n°. 32).

6412. *Teruggaven.* Bij teruggaven van *f* 10 of minder, vallende in de toepassing van een der nommers van art. 117 I. C., moet uit eene op de staten n°. 5*a* te stellen verklaring van den aard dier teruggaven worden melding gemaakt, onder aanhaling van het betrokken nommer van het hierboven bedoelde artikel. (*Aanschrijving van* 30 *October* 1873 n°. 32).

S.

6413. SCHEIDING. *Bewijs van medeëigendom. Gemeenschappen welke geene* algemeenheid van zaken *omvatten. Vruchten en inkomsten van gemeenschappelijk vast goed.* Vonnis der arr.-regtbank te *'s Hertogenbosch* d.d. 2 Januarij 1874 luidende:

»O. ten aanzien der daadzaken:

»dat den 20sten Januarij 1873 door den eischer »is uitgevaardigd een dwangschrift tegen den »opposant tot betaling van *f* 52,58 met renten en »kosten, welke vordering wordt gegrond op het »navolgende: dat bij akte van 10 Januarij 1871, »verleden voor den notaris G. te B., de opposant »en T. verklaren in onverdeelde gemeenschap te »bezitten 1°. onroerend goed aan hen gezamenlijk »toebedeeld bij notariële akte van 11 Mei 1850, »gelegen onder D. in sectie B n°. 894, 895 en »896 en door partijen geschat op *f* 1800, 2°. ge»reede gelden, bestaande uit opgelegde inkom»sten van die goederen gedurende den tijd, dat »ze gemeenschappelijk tusschen hen bezeten wer»den ten bedrage van *f* 1800; dat bij gemelde »akte aan opposant, die voor de helft in den ge-

6413. »meenen boedel geregtigd was, werd toegescheiden »het onroerend goed; dat die akte, in den vorm »van boedelscheiding opgemaakt, als geene over»bedeeling behelzende, tegen vast regt van *f* 2,40 »geregistreerd en kosteloos ten kantore der hy»potheken overgeschreven werd;

»dat echter bij gemelde akte niet gejustificeerd »is de titel van medeëigendom, krachtens welken »de deelgenooten tot de verdeeling der contanten »zijn overgegaan; dat ook op eene latere daartoe »gedane oproeping, die titel evenmin is gejusti»ficeerd en mitsdien de contanten niet kunnen in »aanmerking komen, zoodat het gemeenschappelijke »bezit zich bepaalt tot de onroerende goederen ter »waarde van *f* 1800 waarin opposant voor de helft »of *f* 900 geregtigd was; dat opposant, mitsdien, »eene meerdere waarde van *f* 900 aan onroerend »goed heeft verkregen waarvoor, blijkens in het »dwangschrift vervatte berekening, hij aan regten »van registratie en overschrijving als nog is ver»schuldigd de gevorderde som van *f* 52,58;

»dat bij exploit van 15 Mei j.l. de opposant »tegen gemeld dwangschrift in verzet is gekomen, »welk verzet, blijkens latere memorie, daarop is »gegrond dat bij de akte van 10 Januarij 1871 »worden verdeeld onroerende goederen, aan de »deelgenooten gemeenschappelijk toebehoorende, »en opgelegde inkomsten van die onroerende goe»deren; dat dergelijke inkomsten voorzeker zijn ge»meen tusschen de eigenaren van het onroerend »goed en de niet betwiste titel van gemeenschap van »het onroerend goed, alzoo is de titel van de ge»meensehap der opgelegde, nog niet verteerde in-

6413. »komsten; dat de opposant verder stelt, dat die »gemeenschappelijke goederen door de eigenaars »gedurende ruim tien jaren voor gemeene rekening »zijn bewoond en bebouwd geworden, hetgeen aan »het eischend Bestuur bekend is, en dat het vragen »van meerder bewijs voor het bestaan en de on»verdeeldheid dier gelden gelijk staat met het »vragen van het onmogelijke, op welke gronden »hij, opposant, concludeert tot nietigverklaring »en buiteneffectstelling van het dwangschrift met »veroordeeling in de kosten;

»dat van wege het eischend Bestuur hiertegen »is aangevoerd, dat niet wordt betwist de titel »van gemeenschap der onroerende goederen en »de mede-eigendom daarvan dus gejustificeerd is, »maar dat hieruit niet volgt, de gemeenschap »van de inkomsten dier goederen; dat dit alleen »het geval is, zoolang de vruchten niet opeisch»baar, zoolang zij tak- of wortelvast zijn, waarvan »ten deze geen sprake is, blijkens opposants eigen »beweren; dat opposant de onverdeeldheid der »inkomsten moet bewijzen; dat het onwaarschijnlijk »is, dat de deelgenooten en medeëigenaars de »inkomsten onverdeeld zouden hebben bewaard »en eveneens onwaarschijnlijk dat de gemeen»schappelijke tienjarige bebouwing juist evenveel »aan revenuen zoude hebben opgebragt als de »waarde van het goed zelve bedraagt; dat die on»waarschijnlijke toestand door opposant moet ge»justificeerd worden en dat, welke ook de beteeke»nis van het woord »justifié" in de wet moge zijn, »het zeker is dat daaronder meer verstaan wordt »dan eene bloote opgave der betrokken partijen;

6413. »O. ten aanzien van het regt:
»dat het eischend Bestuur erkent den titel van »gemeenschap der onroerende goederen bestaande »uit bouwmanswoning met bijbehoorende getim»merten, erf, tuin, groen- en bouwland groot 1 »hectare 34 aren 30 centiaren en tusschen par»tijen geschat op ƒ 1800; dat verder het eischend »Bestuur niet ontkent, dat deze aan de deelgenooten »toebehoorende hoeve door hen gedurende tien jaren »gemeenschappelijk is bewoond en geëxploiteerd en »dit mitsdien voor erkend mag worden gehouden;
»O. dat de akte vermeldt dat deze gemeenschap»pelijke bebouwing eene zuivere overwinst van »ƒ 1800 heeft opgeleverd; dat, wel is waar, de »exploitatie eener dergelijke hoeve onder ge»wone omstandigheden in den regel niet zoo »groote winst zal afwerpen, maar deze niet als »onmogelijk behoort ter zijde gesteld te worden »waar het geldt eigen exploitatie, te minder, nu »het eischend Bestuur niet zoozeer het bestaan »of bedrag dier overwinst, maar veeleer hare »onverdeeldheid betwist;
»O. omtrent dit punt: dat het te zamen bewonen »en exploiteren moet doen aannemen dat baten »en lasten, en mitsdien ook overwinst, van het »gemeenschappelijk leven en bedrijf, tusschen de »eigenaren in 't gemeen bleven, zoolang althans »niet van het tegendeel blijkt; dat het bewijs »hiervan rust op het eischend Bestuur, hetwelk de »verdeeling beweert, en dergelijk bewijs *regtens* »niet geacht kan worden geleverd te zijn door »redeneringen, die alleen het beweren waarschijn»lijk maken; dat mitsdien in den titel van ge-

6413. »meenschap der onroerende goederen, gevoegd »bij het bewezen feit der gemeenschappelijke be»woning en exploitatie, gelegen is de justificatie »van de gemeenschap der inkomsten dier goe»deren tot aan bet bewijs van het tegendeel;

»Regtdoende in naam des Konings!

»Vernietigt en stelt buiten effect het dwang»schrift van 20 Januarij 1873 waartegen verzet;

»Veroordeelt het eischend Bestuur in de kos»ten van het geding".

Er werd voorgesteld om tegen dit vonnis eene voorziening in cassatie in te stellen op grond dat de regtbank in strijd met de wet, welke voor de toepassing van het vast regt op scheidingen eischt, dat *partijen* den titel van medeëigendom justificeren, op het Bestuur den last zou hebben overgebragt om te bewijzen, dat de in deeling gebragte contanten niet in onverdeeldheid door partijen werden bezeten. Het Bestuur heeft echter, bij missive van 22 *April* 1874 n°. 7, magtiging verleend om in het vonnis te berusten en de kosten te doen uitbetalen, o. a. op grond, dat de Hooge Raad welligt de uitspraak der regtbank, vooral met het oog op het slot der laatste overweging, als eene feitelijke beslissing zou aanmerken, en voorts op grond dat de beslissing in het nadeel der administratie hoofdzakelijk daarop steunt, dat het gemeenschappelijk bewonen en exploiteren der bouwhoeve c. a. door het Bestuur niet was ontkend en dus als bewezen moest worden beschouwd, hetgeen het vermoeden wettigt dat de uitspraak in het voordeel der administratie zou zijn uitgevallen, indien zij het feit der ex-

6413. ploitatie voor gezamenlijke rekening wèl had ontkend, en dat het dus niet de bedoeling der regtbank was den bewijslast van partijen op het Bestuur over te brengen. Dit vermoeden wordt bevestigd door het volgende vonnis van *dezelfde* regtbank dd. 18 *Februarij* 1874.

»O. ten aanzien van de daadzaken:

»dat de eischers met nog vier anderen den »23sten April 1872 voor notaris H. te R. eene akte van »boedelscheiding hebben verleden waarin zij ver»klaarden met hunne deelgenooten in onverdeelde »gemeenschap te bezitten 1°. eene bouwhoeve »met den aankleve van dien gelegen onder R. »groot 19 hectaren 75 aren 40 centiaren, kadas»traal bekend Sectie B nos. 297, 304, 308, 309. »Sectie C nos. 208, 209, 212, 222, 224, 227, 736, »740 gewaardeerd op *f* 15000, hun aangekomen »bij akte van scheiding dd. 11 April 1872, 2°. »eenige roerende goederen gewaardeerd op *f* 8950, »en 3°. gereede penningen ten bedrage van *f* 21050; »dat bij die akte aan de eischers gemeenschap»pelijk is toebedeeld de bouwhoeve voor *f* 15000; »dat die akte den 24sten April 1872 te *'s Bosch* »tegen een vast regt van *f* 2,40 geregistreerd en »den 27sten dier maand, zonder betaling van regt, »is overgeschreven ten kantore der hypotheken »te *'s Bosch* in deel 708 n°. 181; dat het gedaagde »Bestuur den 27sten Januarij 1873 tegen de eischers »een dwangschrift heeft uitgevaardigd tot betaling »van *f* 617.69 wegens regt van registratie ad »4 pct., regt van overschrijving ad ½ pct. en 38 »opcenten, en tot betaling der kosten van ver»volging en der renten a die morae, zulks op

6413. »grond, dat de titel van medeëigendom krachtens »welken de eischers tot de verdeeling der in de »akte van 23 April 1872 vermelde roerende goe- »deren en contanten overgaan, noch in die akte, »noch later door de eischers is geregtvaardigd, »zoodat de roerende goederen en gelden voor de »berekening der regten van registratie en over- »schrijving niet in aanmerking kunnen komen »en mitsdien ten aanzien der eischers eene over- »bedeeling van ƒ10000 plaats greep, waarvoor »zij de gevorderde evenredige regten verschuldigd »zijn; dat bedoeld dwangschrift op den dag der »uitvaardiging door de bevoegde autoriteit execu- »toir verklaard en door een bevel is opgevolgd, »na vooraf aan de eischers behoorlijk beteekend »te zijn;

»dat de eischers, bij exploit van 30 April »1873 tegen het dwangschrift in verzet zijn ge- »komen met dagvaarding van het Bestuur, ten »einde zij eischers, zouden worden verklaard, »goede opposanten en het dwangschrift met het »daarop gevolgde bevel zou worden verklaard »nietig en van onwaarde en buiten werking ge- »steld, met veroordeeling van het Bestuur in de »kosten; dat de eischers deze vordering daarop »gronden, dat uit de akte van 23 April 1872 »genoegzaam blijkt van hunne deelgeregtigdheid, »ieder voor ƒ7500, in eene massa van roerende »en onroerende goederen en contanten voor het »geheel beloopende ƒ45000, en dat de titel waarop »deze onverdeelde gemeenschap tusschen hen en »nog vier andere deelgenooten rust, daarbij vol- »doende is geregtvaardigd;

6413. »dat de eischers deze stelling in hunne memoriën »van re- en tripliek nader hebben toegelicht, in »substantie aanvoerende dat zij te zamen als »eigenaren de bouwhoeve bezaten en haar voor »gezamenlijke rekening exploiteerden, zoodat ook »de betwiste roerende goederen en contanten, als »vruchten dier exploitatie, hun gemeenschappelijke »eigendom zijn; dat op het gedaagde Bestuur de »last rust, om te bewijzen dat de door hen, »eischers, verdeelde roerende goederen en contan- »ten òf hun niet in gemeenschap toebehoorden, »òf niet bestonden;

»dat het gedaagde Bestuur in zijne memoriën »bij de ingestelde vordering heeft volhard en vraagt »handhaving van het dwangschrift met van on- »waarde verklaring van het verzet daartegen en »met veroordeeling der eischers tot betaling van »het gevorderde regt, benevens de renten a die »morae en de kosten van het geding, een en »ander op grond, dat in de akte van 23 April »1872 de titel van den medeëigendom der eischers »voor f 30,000 in de goederen en contanten niet »is geregtvaardigd, zooals de wet dit vordert, en »zelfs ten aanzien van de gereede penningen en »de roerende goederen niet is opgenoemd;

»dat immers uit de daarbij aangehaalde akte »van 11 April 1872 alleen blijkt van den onver- »deelden eigendom der eischers met nog vier »anderen in de bouwhoeve, weshalve de eischers »daarin te zamen slechts voor ²/₆ gedeelten, dat »is voor f 5000 geregtigd zijn; dat de mede- »eigendom der overige goederen en gelden niet »voortvloeit uit het gemeenschappelijk bezit der

6413. »bouwhoeve tusschen de zes deelgenooten gedu-
»rende het tijdvak van 11 April tot 23 April 1872; »dat hij evenmin het gevolg kan zijn eener vroe»gere gemeenschappelijke exploitatie, vermits wel »de beide eischers, maar niet de zes deelgenoo»ten der akte van 23 April 1872 op die bouw»hoeve voor gemeenschappelijke rekening het land»bouwersbedrijf hadden uitgeoefend;

»dat het gedaagde Bestuur, tot staving van »dit laatste beweren, nog heeft overgelegd een »brief van den burgemeester te R., dd. 10 Januarij »1873, zijnde reeds vroeger andere stukken in »het geding gebragt, gelijk die vermeld staan »aan den voet der memoriën van het Bestuur;

»Ten aanzien van het regt:

»O. dat tusschen partijen niet getwist wordt »over de feiten, welke aan deze procedure ten »grondslag strekken;

»dat krachtens art. 68, § III, n°. 2, wet van 22 »Frimaire an VII, op de verdeeling van goederen »tusschen gemeenschappelijke eigenaren een vast »regt geheven wordt, mits de titel van den ge»meenschappelijken eigendom dier goederen ge»regtvaardigd zij;

»dat, al moge deze laatste bepaling niet de »kracht hebben, om aan de deelgenooten het »bewijs op te leggen, dat elk door hen in verdee»ling gebragt voorwerp deel uitmaakt van hunnen »beweerden gemeenschappelijken eigendom, die »bepaling hen nogtans verpligt om aan te too»nen, uit welken hoofde zij medeëigenaars zijn »van de in deeling gebragte massa's;

»dat zulks in het onderwerpelijke geval vol-

6413. »doende is geschied ten aanzien van $^2/_6$ gedeelten, »dat is *f* 5000, in de bouwhoeve, waarover het »geding dan ook niet loopt; dat de eischers hun »medeëigendom in het overig gedeelte der bouw- »hoeve, dat is voor *f* 10,000, afleiden uit eene »onverdeelde gemeenschap van *f* 30,000 roerende »goederen en contanten welke tusschen hen en »de andere vier deelgenooten bovendien zou be- »staan;

»dat echter de akte van 23 April 1872 zoo- »danige gemeenschap bloot vermeldt, doch niet »regtvaardigt; dat dit evenmin bij de latere schrif- »turen is geschied; dat toch die gemeenschap »niet beschouwd mag worden als het gevolg eener »gemeenschappelijke exploitatie der bouwhoeve, »vermits de eischers zelf stellen dat zij de bouw- »hoeve slechts met hun beiden hebben geëxploi- »teerd, terwijl, als hunne opgave dien aangaande »verstaan moet worden in den zin, als geschiedde »die exploitatie door hen gezamenlijk met hunne »vier overige deelgenooten, zij in elk geval tegen- »over de ontkentenis van het Bestuur, in gebreke »zijn gebleven dit aan te toonen, noch deswege »eenig bewijs hebben aangeboden; dat voorts het »gemeenschappelijk bezit van onroerende goede- »ren op zich zelf niet medebrengt het gemeen- »schappelijk bezit van beweerde opkomsten, zelfs »daargelaten de onmogelijkheid, dat eene bouw- »hoeve van *f* 15,000 waarde in twaalf dagen tijds »*f* 30,000 zou kunnen opleveren; dat alzoo ook »de toescheiding der bouwhoeve aan opposanten »en hunne vier deelgenooten bij de akte van »11 April 1872 niet bij magte is den beweerden

6413. »gemeenschappelijken eigendom te regtvaardigen;
»dat het gedaagde Bestuur derhalve teregt een »evenredig regt over *f* 10,000 vordert; dat dit »regt bij het dwangschrift juist is berekend en »dat ook de overige vorderingen van het Bestuur »op de wet zijn gegrond, intrest in te gaan van »den dag van het dwangschrift;

»Regtdoende in naam des Konings!

»Verklaart de eischers kwaad opposanten tegen »het dwangschrift van 27 Januarij 1873, dien »zelfden dag executoir verklaard;

»Handhaaft het en verklaart het verzet daar»tegen van onwaarde;

»Veroordeelt de eischers in de kosten van het »geding (1)."

6414. *Gemeenschap bij tweede huwelijk volgens de Nederlandsche wet. Behoort de vermeerdering of vermindering der waarde van aangebragte goederen tot de bij art.* 240 *B. W. bedoelde winsten of verliezen?* Omtrent deze vraag, die bij arrest van het voormalig prov. geregtshof van *Noord-Holland* dd. 10 October 1866 (2) ontkennend werd beantwoord, is, naar aanleiding van tegen die leer aangevoerde bedenkingen, het gevoelen der Lands-advokaten ingewonnen.

In hun antwoord gaven die regtsgeleerden te kennen, dat zij zich wel kunnen vereenigen met de gronden waarop het voormeld arrest steunt. »Art. 240 B. W.," zoo luidt hun advies, »be»paalt dat, ook in geval van tweede huwelijk,

(1) Verg. P. W. nº. 6257 en de dáár aangehaalde beslissingen.
(2) Zie P. W. nº. 5439.

6414. »winst en verlies tusschen de echtgenooten ge- »lijkelijk wordt verdeeld. Dat is alzoo eene uit- »zondering op, of eene beperking van den regel »van art. 236. De vraag echter, wat voor winst »of verlies moet worden gehouden, moet haar »antwoord vinden in de bepalingen der wet over »de gemeenschap van winst en verlies. En dan »bepalen de artt. 215 en 216 dat daaronder niet »begrepen wordt rijzing of daling van de waarde »der goederen, aan één der echtgenooten toeko- »mende."

Zich vereenigende met dit advies heeft het Bestuur beslist, dat de leer van het bovenaangehaalde arrest, welke bovendien steun schijnt te vinden in het arrest van den Hoogen Raad dd. 10 Junij 1864 (1), bepaaldelijk in de 9de overweging, voortdurend moet worden toegepast (2). (*Advies van de Lands-Adv. dd.* 19 *Maart* 1873 *n°.* 730/*F.* 5; *res. dd.* 15 *April* 1873 *n°.* 10.)

6415. *Gemeenschap bij tweede huwelijk volgens de Nederl. wet. Berekening van het aandeel van den nieuwen echtgenoot, indien de voorkinderen geene inkorting vragen.* Bij notariële akte van 13 Julij 1871 werd tusschen J. B., de kinderen uit zijn, onder de tegenwoordige wetgeving in algeheele gemeenschap aangegaan huwelijk met A. J. P., en de kinderen dezer laatste uit haar vroeger huwelijk met J. V. overgegaan tot de scheiding van den gemeenschappelijken boedel der echtelieden J. B. en A. J. P. voornoemd.

---

(1) Zie P. W. n°. 4508.

(2) Verg. P. W. n°. 5520 in fine. Zie ook *Kist*, Bep. omtrent 2e huw., 2e druk, bl. 35, 49, 55 en 56.

6415. Daarbij werd uitdrukkelijk gezegd, dat de tweede echtgenoot J. B. door de vermenging van goederen en schulden bij de gemeenschap, ontstaan uit zijn huwelijk met A. J. P., niet was bevoordeeld. Omtrent het bedrag van de huwelijksaanbrengsten der beide echtgenooten werd in de akte evenwel niets vermeld. Alléén bleek uit den in de akte aangehaalden eigendomstitel van het in deeling gebragte vaste goed, dat A. J. P. bij het aangaan van haar tweede huwelijk onroerende goederen bezat, die bij de scheiding werden geschat op *f* 51,000, terwijl de gemeenschappelijke boedel op het oogenblik der scheiding uit niets anders bestond dan uit die vaste goederen en uit roerende goederen en contanten ad *f* 8406. De ontvanger vond deze omstandigheid voldoende om aan te nemen, dat de tweede echtgenoot J. B. door de vermenging van goederen en schulden wel degelijk was bevoordeeld met meer dan art. 236 B. W. toelaat, en hief dientengevolge regten wegens overbedeeling over een hooger bedrag dan dat, hetwelk, volgens den inhoud der akte, door J. B. boven zijn aandeel in de verdeelde baten verkregen werd.

Die heffing is door het Bestuur afgekeurd.

De bepalingen van de artt. 236 en volg. B. W. zijn eene afwijking van het door de wet, bij gebreke van overeenkomst, aangenomen stelsel van algeheele gemeenschap ook in tweede huwelijk, eene afwijking uitsluitend in het belang der voorkinderen gemaakt en waarop alléén deze zich kunnen beroepen. Daaruit volgt, dat, wanneer de voorkinderen geene inkorting verlangen, de

6415. regel van verdeeling bij helfte blijft bestaan. Wordt het regt tot inkorting slechts *ten deele* door de voorkinderen uitgeoefend, dan *behoudt* de nieuwe echtgenoot al de regten van medeëigendom, welke uit de algeheele gemeenschap voortvloeijen en niet door inkorting zijn *verloren* (1). In het onderwerpelijke geval hadden de voorkinderen van A. J. P. geen gebruik gemaakt van hun regt tot inkorting van hetgeen haar tweede echtgenoot J. B. boven het bij art. 236 B. W. bepaalde gedeelte genoot, en deze was dus naar de artt. 235 j°. 174 en 183 B. W. medeëigenaar *gebleven* van de *helft* van al de baten der gemeenschap (2). (*Res. van* 15 *April* 1873 *n°.* 10).

6416. SUCCESSIE. *Aangifte. Keuze van woonplaats ten kantore van den ontvanger, bij wien de aangifte wordt gedaan.* In art. 19 der wet op het regt van successie is in het algemeen aan de aangevers de *bevoegdheid* gegeven, om bij memoriën van aangifte woonplaats te kiezen, mits deze keuze zich beperke tot eene plaats binnen den kring van het kantoor van het regt van successie en van overgang, waar de aangifte wordt gedaan. Dat de wetgever geenszins den aangevers de *verpligting* tot het kiezen van woonplaats heeft willen opleggen, blijkt duidelijk uit het tweede lid van gemeld wetsartikel, waarbij — hetgeen niet had plaats gehad bij de wet van 27 December

---

(1) Zie *Loke*, Handboek voor notarissen, d. II § 47; *Diephuis*, Ned. Burg. Regt, d. I n°. 1078; *Sprenger van Eijk*, Wetgev. op het regt v. succ., n°. 391. Vergel. ook *Marcadé* ad art. 1496, III, C. N.

(2) P. W. n°s. 3335, 4721.

6416. 1817 — het geval is voorzien, dat bij eene ingediende memorie van aangifte *geene* woonplaats is gekozen.

Noch bij art. 35, noch bij eenig ander artikel der wet is dan ook de bevoegdheid gegeven om de memorie van aangifte te weigeren, waarin geene woonplaats werd gekozen, weigering waarvoor dan ook geen redelijke grond zou bestaan, nu de wet zelve regelt, welke de gevolgen zullen zijn, wanneer die keuze niet heeft plaats gehad.

Bestaat alzoo geen grond tot weigering der memorie van aangifte, waarin geene woonplaats is gekozen, evenmin kan sprake zijn van weigering der memorie, waarin woonplaats is gekozen ten kantore van den ontvanger, bij wien die memorie wordt ingediend. De keuze van woonplaats ook te dier plaatse laat de wet toe. Immers de woorden van art. 19 der wet omtrent de keuze van woonplaats onderscheiden niet. Zij kennen in het algemeen, zonder eenige beperking, de bevoegdheid toe, om woonplaats te kiezen binnen den geheelen kring van het kantoor waar de aangifte wordt gedaan. Nadeel voor de schatkist kan van eene keuze van woonplaats ten kantore van den ontvanger bij wien de aangifte wordt ingediend nimmer ontstaan. De aangever heeft binnen den bij de wet aangeduiden kring woonplaats gekozen, aan *die* woonplaats zullen de exploiten kunnen worden gedaan, en partij zou er zich vruchteloos op beroepen, dat daarvan aan haar geen kennis is gegeven, daar nergens aan hem bij wien woonplaats is gekozen en die niet tot die handeling medewerkt, de verpligting tot eene

6416. dergelijke kennisgeving is opgelegd (1). Het exploit is, zooals *Diephuis* t. a. p. bladz. 299 zegt, geldig wanneer het slechts aan de gekozene woonplaats is gedaan, onverschillig of de aangever daarvan kennis draagt of niet. (*Missive van* 10 *September* 1873, *n*°. 21.)

6417. *Aangifte. Schatting van eene niet voor dadelijke opeisching vatbare schuldvordering ten laste van een onvermogenden legataris eener geldsom.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van een erflater, die aan A. eene geldsom van *f* 13,000 had gelegateerd, werd onder het actief gebragt eene vordering ten laste van A. groot *f* 25,000, wegens onvermogen gewaardeerd op 20 percent of *f* 5000. Men meende, dat deze vordering voor de toepassing der wet op het regt van successie had moeten worden geschat op eene waarde van minstens *f* 13,000, met andere woorden op minstens het bedrag van de aan den schuldenaar gelegateerde geldsom. De belanghebbenden bestreden deze meening, en voerden daartoe aan, dat de schuldvordering ten laste van A., volgens het daarvan afgegeven schuldbewijs, door dezen moet worden afgelost, zoodra hij tot die aflossing in staat zal zijn, zoomede dat de gelegateerde geldsom in haar geheel aan den legataris is uitgekeerd.

Volgens art. 23, n°. 1, letter *g.*, der voormelde wet wordt de waarde van schuldvorderingen bepaald op de door den aangever te begrooten

(1) Zie *Diephuis*, het Ned. Burg. Regt, deel I, p. 297 in fine en p. 298.

6417. geldswaarde van het kapitaal der schuldvordering. Uit den aard der zaak kan deze waarde niet willekeurig door den aangever worden bepaald, maar moet daarbij door hem worden in aanmerking genomen, niet alleen het geldelijk vermogen en de morele soliditeit van den schuldenaar, maar ook de omstandigheid of de schuldenaar legataris van den overleden schuldeischer is. In die gevallen toch, waarin tusschen de nagelaten schuldvordering en het door den erflater aan zijn schuldenaar besproken legaat vergelijking plaats heeft, en waarin dientengevolge de schuldvordering en het legaat elkander over en weder vernietigen tot hun wederkeerig bedrag, zou de geldswaarde van het kapitaal der schuldvordering op niet minder mogen begroot worden, dan op het beloop van dat wederkeerig bedrag (1).

Tusschen de schuldvordering ten laste van A. en het aan dezen door den erflater besproken legaat heeft geene vergelijking plaats, omdat volgens art. 1463 B. W. vergelijking alleen dan plaats heeft, wanneer de schulden wederzijds voor eene dadelijke opeisching vatbaar zijn, en hiervan in deze niet de rede is, daar ten dage van des erflaters overlijden wel het legaat, maar niet de schuldvordering ten laste van A. voor eene dadelijke opeisching vatbaar is. De schuldvordering ten laste van A., toch, is eerst aflosbaar »zoodra de schuldenaar daartoe in staat zal zijn". Deze bepaling heeft, volgens art. 1798 B. W., ten gevolge, dat de regter, naar gelang der om-

(1) Verg. P. W. 1/1834, bladz. 115, no. 45.

6417. standigheden, den tijd der teruggave zal bepalen. Ten dage van des erflaters overlijden was deze tijd nog niet door den regter bepaald, en evenmin omtrent dien tijd tusschen de belanghebbenden overeengekomen. Ten dage van des erflaters overlijden was, alzoo, de tijd van de teruggave nog niet bepaald, en het stond dientengevolge vast, dat te dien dage de schuldvordering niet voor dadelijke opeisching vatbaar was.

Aangezien alzoo in deze van vergelijking van schuld niet de rede is, zoo is daardoor ook de eenige grond voor de verhooging van de aangegeven waarde der schuldvordering ten laste van A. vervallen, en moet bij gevolg met de bij de memorie van aangifte plaats gehad hebbende bepaling der waarde van die schuldvordering genoegen genomen worden (1). (*Res. van* 18 *September* 1873, *n*°. 6.)

6418. *Eed. Legataris aan wien door de legitimarissen, krachtens art.* 965 *B. W., het beschikbaar gedeelte wordt afgestaan.* Een erflater, die zijne kinderen uit zijn eerste huwelijk tot eenige erfgenamen naliet, besprak aan zijne tweede echtgenoot het vruchtgebruik zijner nalatenschap. De kinderen, gebruik makende van de bevoegdheid, hun toegend bij art. 965 B. W., stonden aan de tweede echtgenoot, in plaats van het haar besproken vruchtgebruik, den eigendom van het beschikbaar gedeelte af. Zij, benevens de tweede echtgenoot, dienden vervolgens van des erflaters nalatenschap eene memorie van aangifte in, die

(1) Verg. P. W. n°s. 2758, 5280 en 5869.

6418. door de tweede echtgenoot werd beëedigd. De kinderen rekenden zich tot beëediging niet verpligt, omdat volgens art. 29 der wet op het regt van successie bij vererving gedeeltelijk in de regte linie de eed slechts behoeft te worden afgelegd door de erfgenamen die niet in de regte linie erven, en omdat zij hunne stiefmoeder na den aan haar gedanen afstand van het beschikbaar gedeelte mede als erfgenaam beschouwden.

De legataris van een vruchtgebruik, aan wien door de legitimarissen, uit kracht van de aan dezen bij art. 965 B W. toegekende keuze, de eigendom van het beschikbaar gedeelte wordt afgestaan, wordt daardoor geenzins erfgenaam van den overledene (1). Degene die geen erfgenaam van den overledene is, is ook niet gehouden van des erflaters nalatenschap aangifte te doen. Ten onregte was, alzoo, door des erflaters tweede echtgenoot aangifte gedaan, en hare beëediging van die aangifte was geheel onverpligt (2).

Des erflaters kinderen waren zijne eenige erfgenamen, en dus ook de eenige personen verpligt om van zijne nalatenschap aangifte te doen. Zij waren dientengevolge, naar art. 29 der voormelde wet, verpligt, om de deugdelijkheid hunner aangifte op de in dat wetsartikel bepaalde wijze met eede te bevestigen. (*Res. van* 12 *Februarij* 1873, *n°.* 11.)

---

(1) Verg. P. W. n°. 4590.
(2) Verg. P. W. 1846, n°. 211.

6419. *Erfstelling. Instelling tot erfgenamen van de bij versterf geregtigden, met uitzondering van een hunner.* Eene erflaatster benoemde bij haar testament tot hare erfgenamen: »hare naaste bloedverwan»ten, die bij versterf tot hare nalatenschap zou»den zijn geregtigd, met uitzondering echter van »haren neef A., die van hare nalatenschap wordt »uitgesloten."

Hare naaste bloedverwanten waren in de vaderlijke linie gemelde A., zoon van eene vóóroverledene tante, en acht kinderen van eene andere vóóroverledene tante, en in de moederlijke linie vier kinderen van een vóóroverledenen oom.

Van de eene zijde werd het gevoelen voorgestaan, dat, door de uitsluiting van A., zijn aandeel slechts moest verdeeld worden tusschen de erfgenamen in de vaderlijke linie, waartoe hij behoort, terwijl van de andere zijde werd beweerd, dat de uitsluiting van één erfgenaam de bevoordeeling in zich bevat van al de overige erfgenamen bij versterf, en dat dus het deel van den uitgesloten erfgenaam A. wordt genoten door de erfgenamen in de vaderlijke zoowel als in de moederlijke linie, en tusschen hen in evenredigheid van hunne respectieve aandeelen bij versterf moet worden verdeeld.

Het Bestuur heeft zich met het eerste gevoelen vereenigd, en dienovereenkomstig aangenomen, dat het aandeel waartoe A. bij versterf zou zijn geregtigd geweest, tengevolge van de testamentaire beschikking, geheel aan de overige bloedverwanten in de vaderlijke linie toekomt.

De erflaatster, toch, heeft blijkens hare voor-

6419. schreven beschikking blijkbaar gewild, dat hare nalatenschap naar de bij de wet vastgestelde regelen van erfopvolging zou worden geërfd, met die beperking alleen dat haar door de wet geroepen neef A van hare nalatenschap wordt uitgesloten. Volgens de wet (art 897 B. W.) nu kunnen de bloedverwanten in de eene linie niet genieten van het deel der erfenis dat aan de bloedverwanten in de andere linie toekomt, zoolang er nog door de wet geroepen erfgenamen in die linie zijn. Volgens deze wetsbepaling kan er alzoo geene sprake van zijn, om het deel, waartoe A. bij versterf geregtigd zou zijn geweest, tusschen de erfgenamen zoowel in de moederlijke als in de vaderlijke linie te verdeelen. Dit gevoelen is in overeenstemming met de meening van *Loke*, in diens *Handboek voor notarissen*, 2de druk, deel II, bladz. 146 (noot), waar hij zegt: »door de enkele uitsluiting van een of meer »der naaste vermoedelijke erfgenamen, worden »degenen, die *bij ontstentenis* van deze zullen ge»regtigd zijn, implicite geïnstitueerd", en evenzeer met de meening, uitgesproken in de conclusie van den Procureur-Generaal, voorafgegaan aan het te dier plaatse aangehaalde arrest van den Hoogen Raad van 25 Februarij 1848 (*van den Honert*, deel IX, bladz. 272—300), waarin o. a. voorkomt (*van den Honert*, t. a. p. bl. 291): »wanneer een erflater bij zijnen uitersten wil ver»klaart te verlangen, dat een of meer zijner wet»tige erven niets van zijne nagelaten goederen »zullen erven, dan is de wet daar, die bepaalt »wie, nu zij ontbreken, daartoe worden geroepen.

6419. »Ik zeg: »*wanneer zij ontbreken*", want zij ontbre»ken mijnes oordeels in eenen wettelijken zin, »zoodra zij niet tot de nalatenschap kunnen toe»treden, hetzij dan tengevolge van den verklaar»den wil des erflaters, hetzij omdat zij, ingevolge »van eenige wetsbepaling, b. v. art. 884 of 885 »B. W., niet bevoegd zijn, om als erfgenamen »op te treden, of van de erfenis worden uitge»sloten." (*Miss. van* 30 *October* 1873, *n°*. 4.)

6420. *Fideicommis residuï van de geheele nalatenschap, terwijl er één legitimaris is, en deze ook tot de geroepen erfgenamen behoort.* Eene erflaatster benoemde bij haar testament tot haren algemeenen erfgenaam haren echtgenoot, met bepaling »dat »al hetgeen van hare nalatenschap door hem on»vervreemd of onverteerd zal worden overgelaten, »door hare erfgenamen bij versterf zal worden »geërfd."

Hare erfgenamen bij versterf waren hare moeder en drie broeders, en hare nalatenschap werd, dientengevolge, geërfd door hare moeder voor het haar toekomende wettelijk erfdeel of $^1/_8$ gedeelte in vollen en onbezwaarden eigendom, en door haren echtgenoot voor de overige $^7/_8$ gedeelten onder bezwaar van fideicommis residuï. Bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam waren de moeder en de drie broeders der instelster nog in leven, en werd de vraag gedaan, welk deel van het onvervreemd en onverteerd overgelatene door de moeder werd geërfd, die reeds bij het overlijden der instelster hare legitime portie had genoten.

De belanghebbende partijen waren van meening,

6420. dat volgens de testamentaire beschikking de moeder en de drie broeders tot het onvervreemd en onverteerd overgelatene geregtigd waren in dezelfde verhouding, als zij bij versterf tot de nalatenschap zouden geregtigd zijn, en dus volgens art. 902 B. W. ieder voor $^1/_4$ gedeelte.

Deze meening is gegrond. Volgens art. 960 en het tweede lid van art. 928 B. W. moest de testamentaire beschikking, voor zooveel het aan de moeder toekomende wettelijk erfdeel of $^1/_8$ gedeelte betreft, worden ingekort, en behield zij dus slechts kracht en gevolg, voor zooveel zij het beschikbare of $^7/_8$ gedeelten der nalatenschap ten onderwerp heeft. De nalatenschap der instelster werd, alzoo, geërfd door de moeder voor het haar toekomende wettelijk erfdeel of $^1/_8$ gedeelte, en door haren echtgenoot onder bezwaar van de erfstelling in het onvervreemd en onverteerd overtelatene voor de overblijvende $^7/_8$ gedeelten. Hetgeen van deze $^7/_8$ gedeelten door den bezwaarden erfgenaam onvervreemd of onverteerd wordt overgelaten, moet, volgens de testamentaire beschikking, door hare erfgenamen bij versterf worden geërfd, en dus, daar het testament daaromtrent geene bijzondere en afwijkende bepalingen bevat, volgens art. 902 B. W. door hare moeder en drie broeders, ieder voor $^1/_4$ gedeelte. (*Miss. van 8 December* 1873, *n°.* 28.)

6421. *Fideicommis residuï. Schulden van den bezwaarden erfgenaam zijn niet ten laste van de fideicommissaire nalatenschap.* Een erflater stelde zijne echtgenoot tot erfgenaam van zijne geheele nalatenschap, onder bepaling dat al hetgeen zij daar

6421. van onvervreemd en onverteerd zal nalaten zou worden geërfd door de daarbij aangewezen personen. Drie maanden na zijn overlijden stierf zijne echtgenoot. In de memorie van aangifte, welke door de geroepen erfgenamen werd ingediend van hetgeen door de bezwaarde erfgenaam onvervreemd en onverteerd van des erflaters nalatenschap was nagelaten, werden in mindering van de baten gebragt, de regten van successie en van overgang, welke wegens des erflaters nalatenschap door de bezwaarde erfgenaam verschuldigd en ten dage van haar overlijden nog onbetaald waren, benevens eenige tijdens dat overlijden nog onbetaalde vorderingen wegens te haren behoeve gedane leverantiën. Deze schulden konden niet worden toegelaten. Zij kunnen niet ten laste van de verwachters gebragt worden, omdat het geene schulden ten laste van den insteller, maar integendeel schulden ten laste van de bezwaarde zijn, en dit ook blijven, nu de bezwaarde erfgenaam tot afbetaling daarvan geene fideicommissaire goederen heeft vervreemd (1). Zij kunnen worden opgenomen onder het passief, niet van de fideicommissaire nalatenschap, maar van de eigene nalatenschap van de bezwaarde erfgenaam. (*Res. van* 15 *Februarij* 1873, *n*°. 33.)

6422. *Gemeenschap van winst en verlies. Onroerende goederen staande huwelijk aangekocht.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van eene erflaatster, die met haren nagelatenen echtgenoot

(1) Verg. P. W. n°. 5873.

6422. gehuwd was in gemeenschap van winst en verlies volgens het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, werd geene melding gemaakt van een perceel vastgoed, staande huwelijk door den man aangekocht en nog te zijnen name staande. Daar volgens art. 214 B. W. onroerende goederen, staande huwelijk aangekocht, op wiens naam dit ook geschied zij, voor winst worden gehouden, tenzij het tegendeel blijke, meende men, dat in de aangifte niet kon worden berust, tenzij ten genoegen van het Bestuur het bewijs werd geleverd, dat werkelijk de man uit aan hem in zijn privé toebehoorende contanten het vastgoed heeft aangekocht om te blijven in zijn privé vermogen.

Op grond van de gemelde wetsbepaling had in de memorie van aangifte òf het vastgoed voor de helft als bestanddeel der nalatenschap aangegeven òf verklaard moeten zijn, dat gebleken is, dat het uit privé gelden van den man is aangekocht. Dientengevolge is te kennen gegeven, dat, wanneer alnog, bij nadere memorie, onder inroeping van den afgelegden eed, wordt verklaard, dat werkelijk het vastgoed uit privé gelden van den man is aangekocht, en dientengevolge, naar art. 214 B. W., geen bestanddeel van de gemeenschap van winst en verlies uitmaakt, tot dat de onjuistheid van die verklaring door het Bestuur kan worden aangetoond, de niet-opneming van de helft in het vastgoed onder de bestanddeelen der nalatenschap als juist en in overeenstemming met de wet moet worden beschouwd:

Het Bestuur, toch, moet eene zoodanige verklaring in de aangifte voor waar aannemen, tot

6422. dat het de onjuistheid daarvan kan bewijzen (1). Het is niet bevoegd, om het bewijs, dat volgens art. 214 B. W. *tusschen partijen* kan gevorderd en door alle middelen regtens kan geleverd worden (2), aan belanghebbenden ook tegenover zich opteleggen. (*Miss. van 4 December* 1873, *n*°. 47.)

6423. *Legaat aan de weduwe van den erflater, onder voorwaarde dat zij van hare aanspraak op de huwelijksgemeenschap afstand doet.* Een erflater, die onder de werking van het B. W. in algeheele gemeenschap van goederen gehuwd was met zijne nagelatene weduwe, en zijne moeder tot zijne eenige erfgenaam naliet, had bij zijn testament aan zijne weduwe gelegateerd in vollen eigendom alle voorwerpen van inboedel of zijn onverdeeld aandeel in die voorwerpen, benevens het vruchtgebruik tot hertrouwen toe van eene som benoodigd om *f* 45,000 4 pct. inschrijving op het grootboek aantekoopen, welke som uit zijne nalatenschap genomen en op het grootboek moest worden ingeschreven ten name van haar als vruchtgebruikster en van zijne erfgenaam als eigenares van dat kapitaal. Bij dat testament had hij verder bepaald: »Deze legaten worden »door mij gemaakt onder de uitdrukkelijke voor»waarde, dat mijn echtgenoot door de aanvaarding »derzelve afstand doet van alle aanspraak die zij »heeft op de tusschen ons bestaande huwelijks»gemeenschap en erkent door die legaten haar »aandeel in die gemeenschap te genieten en voor

(1) Verg. P. W. n°. 5451.

(2) Zie *Diephuis*, Burg. Regt, Deel I, n°. 1021.

6423. »dezelve voldaan te zijn, terwijl ik verlang, dat »mijne echtgenoot zich binnen drie maanden »na mijn overlijden zal verklaren of zij de ge»maakte legaten onder de gestelde voorwaarde »aanneemt, terwijl bij gebreke van de vervulling »der gestelde voorwaarde de legaten ten voor»deele mijner echtgenoot besproken, zullen ver»vallen en als niet geschreven moeten worden »beschouwd."

Binnen eene maand na het overlijden verklaarde de weduwe bij notariële akte de haar gemaakte legaten onder de gestelde voorwaarde te aanvaarden, en bij die akte werd dientengevolge door haar met des erflaters moeder als zijne eenige erfgenaam eene overeenkomst aangegaan, waarbij zij elkander overdroegen in blooten eigendom aan de moeder en in vruchtgebruik tot hertrouwens toe aan de weduwe al de onroerende goederen en hypotheken tot de bestaan hebbende huwelijksgemeenschap behoorende.

In de door des erflaters moeder van zijne nalatenschap ingeleverde memorie van aangifte werden de actieve bestanddeelen en de schulden en lasten van de tusschen den erflater en zijne nagelatene weduwe bestaan hebbende huwelijksgemeenschap opgegeven en geschat en daaruit bleek dat de waarde welke aan de weduwe — ingeval van niet-aanvaarding der legaten — als voor de helft in die gemeenschap geregtigd, zou zijn aangekomen, overtreft de waarde welke tengevolge van de aanvaarding dier legaten thans door haar wordt verkregen. Niettegenstaande zij zich, alzoo, door de aanvaarding der legaten

6423. geldelijk heeft benadeeld, werd over de waarde van de legaten regt van successie gevorderd. Dit regt werd teruggevraagd, op grond dat regt van successie alleen verschuldigd is over de waarde, waarmede men uit de nalatenschap verrijkt wordt, en daarvan hier geen sprake kan zijn.

Dit verzoek is evenwel afgewezen.

De weduwe heeft door de aanvaarding van de haar besproken legaten de verpligtingen op zich genomen, welke haar bij het bespreken van die legaten zijn opgelegd, en die aanvaarding is diensvolgens gepaard gegaan met het verlies van hare aanspraken op de tusschen haar en den erflater bestaan hebbende huwelijksgemeenschap. Het op haar verlies van die aanspraken gegronde beweren, dat voor de heffing van het regt van successie over de waarde van die legaten in mindering zou kunnen geleden worden de waarde van hare afgestane regten op de huwelijksgemeenschap, zou alleen dan juist zijn, indien de meening, dat het regt van successie wordt geheven van de waarde, waarmede men verrijkt wordt, steun vond in de wet. Volgens art. 1, in verband met de artt. 10 en 46 der wet op het regt van successie, is echter dat regt verschuldigd van het volle bedrag der waarde, welke door ieder, na aftrek van zijn aandeel in de schulden en lasten bij art. 27 dier wet vermeld, wordt geërfd of verkregen. Het verlies, nu, door de weduwe van hare regten op de huwelijksgemeenschap geleden, kan niet worden gerangschikt onder de bij gemeld art. 27 opgenoemde schulden en lasten, en de wet laat bij gevolg den

6423. verlangden aftrek daarvan niet toe (1). (*Res. van 3 December* 1872, *n°.* 18.)

6424. *Legaat (voorwaardelijk). Making door een onder de werking der wet van* 13 *Mei* 1859 (*Stbl. n°.* 36) *overleden erflater, onder eene opschortende voorwaarde, van de renten ad* 4 *pct. van zekere som, en, onder eene andere opschortende voorwaarde, van die som zelf. Vervulling dier beide voorwaarden onder de werking der wet van* 28 *Mei* 1869 (*Staatsblad n°.* 95). *Herrekening der regten.* Een op den 20sten Februarij 1868 overleden erflater benoemde bij testament zijnen broeder A. tot zijn eenigen erfgenaam, onder den last om aan ieder der drie kinderen van zijnen vooroverleden broeder B., met namen C., D. en E., uittekeeren de som van *f* 400, waaraan echter de voorwaarde was verbonden, dat A. deze legaten niet zou behoeven uit te keeren bijaldien die kinderen ongehuwd mogten blijven, daar, in dat geval, die legaten zouden geacht worden als niet gemaakt; zullende hij echter aan dengene hunner die een huwelijk aangaat, van af den dag van het sluiten daarvan, jaarlijks van het hun besproken legaat betalen eene rente van vier percent, terwijl hij, zoodra uit dat huwelijk een kind wordt geboren, het legaat zelf binnen zes maanden daarna moet uitkeeren; wanneer uit het huwelijk geen kind geboren wordt, moet de rente-betaling met den dood van den gehuwde ophouden.

---

(1) Verg. P. W. nos. 4237, 4239, 4723, en *Sprenger van Eijk*, Succ. wet, nos. 182 en 185.

6424. Daar bij het overlijden van den erflater, C., D. en E. allen nog ongehuwd waren en alzoo de voorwaarden waarvan hun regt, hetzij op eene periodieke uitkeering ad 4 pct. van het legaat van *f* 400, hetzij op dat legaat zelf afhing, nog niet waren vervuld, werd, bij de aangifte van des erflaters nalatenschap, het regt van successie teregt berekend alsof de gelegateerde sommen onvoorwaardelijk door den erfgenaam waren verkregen (1).

Later echter, en wel op den 1en Mei 1870, ging E. een huwelijk aan, waardoor de voorwaarde in zoover vervulde, dat deze thans, te rekenen van dat tijdstip, aanspraak had op de renten van het legaat van *f* 400, gerekend tegen 4 pct. of *f* 16 's jaars.

De door den erflater benoemde erfgenaam verzuimde evenwel om van de, tengevolge der vervulling van deze voorwaarde, plaats gegrepen verkrijging door E. van de evengemelde jaarlijksche periodieke uitkeering van *f* 16, overeenkomstig art. 10 in verband met het laatste lid van art. 20 der wet op het regt van successie en van overgang, binnen zes maanden na die vervulling, aangifte te doen (2). Eerst op den 1en Julij 1872 werd, nadat op 1 Maart 1871 uit het huwelijk van E. een kind was geboren en alzoo te zijnen aanzien de voorwaarde, waarvan

---

(1) Verg. P. W. 2/1830 p. 81, no. 4, P. W. nos. 1351, 1857, 2953, 5239, 5344, 5634, *Sprenger van Eijk*, de Wetgev. o. h. regt v. succ. no. 395.

(2) Verg. *Sprenger van Eijk*, t. a. p. no. 265.

6424. de verkrijging van het legaat van *f* 400 was afhankelijk gesteld, vervuld was, ingediend eene memorie van aangifte, waarbij van de vervulling zoo van de eerste als van de tweede voorwaarde, werd melding gemaakt.

Het Bestuur, omtrent de tengevolge dezer aangifte te maken herrekening der regten geraadpleegd, heeft daaromtrent het volgende opgemerkt. De erflater door wien onder anderen aan E., hetzij eene periodieke uitkeering uit eene som van *f* 400, hetzij die som zelve onder opschortende voorwaarden is gelegateerd, overleed den 20sten Februarij 1868 en alzoo onder de werking der wet van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36). De voorwaarden, van welker vervulling het regt van E. op het aan hem gelegateerde afhing, zijn daarentegen vervuld onder de werking der wet van 28 Mei 1869 (*Stbl.* n°. 95). Volgens art. 1, § 29 der laatstgemelde wet nu, is die wet toepasselijk op »erfenissen of verkrijgingen tengevolge van »de vervulling eener voorwaarde", onder die wet plaats hebbende, al mogt ook de oorspronkelijke erflater of insteller reeds vroeger zijn overleden. Op hetgeen door de vervulling der gemelde voorwaarden door E. werd verkregen is, niettegenstaande het overlijden van den erflater onder de werking der wet van 1859 is voorgevallen, dientengevolge, op grond van evengemelde wetsbepaling, de wet van 1869 toepasselijk. Naar de bepalingen dezer laatste wet is mitsdien verschuldigd de belasting, zoo wegens de verkrijging door E. van de periodieke uitkeering ad *f* 16 's jaars, als wegens de verkrijging door dezen van de

6424. gelegateerde som van *f* 400. Daar al de noodige gegevens daarin voorkomen, kan de op den 1[en] Julij 1872 ingediende memorie van aangifte strekken voor de aangifte zoowel van de vervulling der eerste als van die der tweede voorwaarde. Naar aanleiding dier aangifte is alzoo thans verschuldigd:

1°. het regt wegens de verkrijging door E. van de periodieke uitkeering;

2°. het regt wegens de verkrijging door dezen van het legaat van *f* 400, zulks onder aftrek van het regt wegens de verkrijging der periodieke uitkeering berekend (1);

òf wel, daar het regt wegens de verkrijging der periodieke uitkeering nog niet is betaald, het regt over de volle som van *f* 400 berekend.

Daar A. tengevolge van de vervulling der voorwaarden niets *verkrijgt*, is te zijnen aanzien de wet van 1869 niet van toepassing (2). Te dien aanzien geldt dus de wet van 1859, onder wier werking de erflater is overleden. Naar die wet deed de vervulling der voorwaarde waardoor de periodieke uitkeering verschuldigd werd, geene belasting voor teruggave, maar alleen voor opschorting vatbaar worden het regt betaald over het vijf-en-twintigvoud der jaarlijksche uitkeering. Naar die wet deed voorts de vervulling der tweede voorwaarde, waardoor door E. de eigendom der gelegateerde som van *f* 400 werd ver-

(1) Verg. P. W. n°. 5684 in fine. Dat daar van vruchtgebruik en hier van periodieke uitkeering de rede is, maakt in deze geen verschil.

(2) Verg. P. W. n°. 6190 en 6263.

6424. kregen, de wegens de vererving dier som op A. betaalde belasting voor teruggave vatbaar worden. (*Miss. van* 7 *Julij* 1873 nº. 5).

6425. *Legaat of last. Afzondering van een kapitaal, ten einde een daartoe aangewezen persoon in staat te stellen om, uit de renten van dat kapitaal, uitkeeringen te doen aan zoodanige behoeftigen welke de erflater gewoon was geldelijk te ondersteunen.* Een erflater had bij zijn testament de navolgende beschikking gemaakt:

»Nog verklaart de testateur uitdrukkelijk te »verlangen en te bepalen, dat van zijne nalaten»schap zal worden afgezonderd eene som van »*f* 5000, welke som onder administratie zal moe»ten blijven van den executeur van zijnen uiter»sten wil, en bestemd zal zijn om den adminis»trateur in staat te stellen voorttegaan met het »doen van uitkeeringen aan zoodanige behoefti»gen, welke de testateur gewoon was geldelijk »te ondersteunen, waartoe de renten dier som »door hem zullen moeten worden aangewend, »zullende, wanneer het doel waarvoor de afzon»dering plaats heeft is bereikt en alzoo geene »ondersteuning als door den testateur is bedoeld »meer behoeft plaats te hebben, de gereserveerde »som tusschen des testateurs erfgenamen worden »verdeeld, welke erfgenamen zich, wat betreft »het gebruik der renten van gemeld kapitaal, »geheel en al zullen moeten tevreden stellen »met de mededeelingen en opgaven van den ad»ministrateur, aan wien, wat dit betreft, de »meest volledige magt om te handelen wordt ge»geven."

6425. Enkelen zagen in deze beschikking zoovele legaten van periodieke uitkeeringen als er behoeftigen waren die, naar zij beweerden, uit die beschikking voordeel konden genieten.

Anderen waren van meening dat geen der door den erflater bedoelde behoeftigen eenig regt aan het testament kon ontleenen. Zij zagen in de beschikking niets anders dan een aan de erfgenamen opgelegden last.

Het Bestuur, omtrent deze zaak geraadpleegd, heeft zich bij deze laatste meening aangesloten.

De erflater had op geenerlei wijze het *bedrag* bepaald en vastgesteld van de aan *ieder* der door hem bedoelde behoeftigen te doene periodieke uitkeeringen. Geen dier behoeftigen kan alzoo aan de beschikking het regt ontleenen om eene uitkeering *te vorderen*, waaruit volgt dat die beschikking dan ook niet kan worden aangemerkt als zoovele legaten van periodieke uitkeeringen te bevatten als er behoeftigen waren die, naar de bedoeling des erflaters, uit de renten van het daartoe door hem aangewezen kapitaal zouden moeten worden ondersteund (1).

Op dien grond is magtiging verleend om het voor de toepassing der wet op het regt van successie en van overgang daarvoor te houden, dat de voormelde testamentaire beschikking eenig en alleen als een aan de erfgenamen opgelegde last is aan te merken. (*Res. van 7 Mei* 1873, *n*°. 8.)

---

(1) Vergel. P. W. n°. 6175.

6426. *Legaat. Toekenning eener jaarlijksche uitkeering in geld aan een raadsman in de voogdij.* Een erflater had bij zijn testament aan zijne nagelatene weduwe, overeenkomstig art. 401 B. **W.**, een bijzonderen raadsman toegevoegd in de voogdij over hunne minderjarige kinderen, en daarbij bepaald dat uit de renten van eene aan ieder dier minderjarigen boven hun wettelijk erfdeel gelegateerde som van *f* 1500 jaarlijks aan den raadsman voor zijne moeite en goede zorgen zal worden uitgekeerd *f* 25 voor ieder kind, dat onder voogdij staat.

De heffing van regt van successie wegens deze aan den raadsman besproken jaarlijksche uitkeering (1) werd bestreden op grond dat:

a. de uitkeering niet als een legaat kan worden aangemerkt;

b. wanneer de uitkeering al als een legaat moet worden beschouwd, dit legaat volgens art. 1013 B. W. nietig is, daar de uitkeering moet geschieden uit renten die eerst nà des erflaters dood zullen verschuldigd worden, op het oogenblik van zijn overlijden dus niet aan hem toebehoorden, en mitsdien ook niet uit zijn boedel kan worden geërfd of verkregen;

c. de uitkeering geenzins eene liberaliteit bevat, maar niets is dan eene belooning voor de van den raadsman door den erflater verwachte diensten of, zooals in het testament staat: »eene »belooning voor zijne moeite en zorgen";

---

(1) Zie P. W. nº. 5969.

6426. *d.* eene heffing als deze in een gelijksoortig geval is afgekeurd bij vonnis der arrondissements-regtbank te *Utrecht* van den 23sten October 1872; bevestigd bij arrest van den Hoogen Raad van den 23sten Mei 1873 (1);

e. de wet op het regt van successie niet aanwijst naar welken grondslag eene uitkeering als deze moet worden gekapitaliseerd.

De heffing is niettemin gehandhaafd.

Tot weêrlegging van de gronden van hare bestrijding is het volgende aangevoerd:

Ad a. Ongetwijfeld moet de uitkeering als een legaat worden aangemerkt. Een legaat toch is alles wat moet gegeven worden door den erfgenaam uit kracht van het testament, en waarvoor buiten dat testament geen regt of actie bestond (2). De raadsman nu ontleent zijn regt op de hem besprokene uitkeering eenig en alleen uit het testament.

Ad b. Hier is geenzins de rede van eene making van het goed van een derde, maar van een legaat van eene periodieke uitkeering uit de renten van daartoe door den erflater aangewezen aan hem zelf toebehoorende goederen. Zelfs wanneer zou moeten worden gedacht aan een legaat van het goed van een ander, dan nog zou het legaat in deze niet nietig zijn, omdat hier geene sprake is van de making van een *bepaald* goed, als waarop art. 1013 B. W. het oog heeft, maar van eene making van geld, dus van eene *onbe-*

(1) Zie P. W. nº. 6347.
(2) Verg. P. W. nº. 2955.

6426. *paalde zaak van zeker geslácht*, hoedanige making bestaanbaar is, volgens art. 1015 B. W., onverschillig of de erflater dergelijke zaken al dan niet heeft nagelaten.

Ad c. De betrekking van raadsman is eene onbezoldigde betrekking, zoodat een raadsman krachtens de wet tot geen loon hoegenaamd geregtigd is. Hetgeen door een erflater bij testament aan een raadsman wordt gemaakt, heeft alzoo altijd het karakter van liberaliteit, en dus van legaat (1).

Ad d. Het aangehaalde vonnis en arrest missen hier alle toepassing, omdat daarbij de rede is van den *voogd* en het aan dezen, overeenkomstig het tweede lid van art. 469 B. W., toegelegde *loon*, terwijl het hier geldt de *raadsman*, waarvan de artt. 401 en 402 B. W. gewagen, en te wiens aanzien het Burgerlijk Wetboek geene bepaling inhoudt omtrent de toelegging van loon, als in art. 469 B. W. ten aanzien van den voogd is vervat.

Ad e. De making is besproken in den vorm van eene jaarlijksche uitkeering. Zij is dus aantemerken als het legaat eener periodieke uitkeering. De waarde van een zoodanig legaat moet voor de berekening der verschuldigde regten van successie worden vastgesteld naar den bij art. 23, n°. 1, letter *e* der wet op het regt van successie en van overgang bepaalden grondslag. (*Res. van* 31 *October* 1873, *n°*. 91.)

---

(1) Verg. P. W. no. 5969.

6427. *Natuurlijke kinderen. Wettelijke erkenning. Vermelding in de akte van geboorte en overlijden, dat het een kind is van de daarbij genoemde moeder. Bezit van staat.* Eene erflaatster benoemde tot hare erfgenamen de kinderen van wijlen A. In de memorie van aangifte harer nalatenschap werd verklaard, dat A. was eene natuurlijke niet erkende dochter der erflaatster. Dientengevolge werd wegens deze nalatenschap geheven en betaald het regt van successie ad 10 percent. Dit regt werd teruggevraagd, op grond dat later zou zijn gebleken, dat A. als een wettelijk erkend natuurlijk kind der erflaatster zou kunnen worden aangemerkt, aangezien A. zoowel in het geboorteregister als in het register van overlijden is ingeschreven als de dochter van de erflaatster, en de erflaatster zich jegens A. steeds als eene moeder jegens haar kind heeft gedragen.

Dit verzoek is evenwel afgewezen. Volgens het tweede lid van art. 58 der wet op het regt van successie en van overgang worden wettelijk erkende natuurlijke kinderen, wanneer de bewijzen der erkenning bij de aangifte worden overgelegd, met wettige kinderen gelijkgesteld. Wettelijk erkende natuurlijke kinderen zijn die natuurlijke kinderen, welke door den vader of de moeder, of door den regter als kinderen van een bepaald persoon erkend zijn (1). Van eene erkenning door den regter was hier geene sprake. Ook eene erkenning door de moeder werd hier gemist. Deze kan alleen plaats hebben op eene der wijzen in

(1) Vergel. *Diephuis*, het Ned. Burg. Regt, Deel V, 1e stuk, bladz. 104.

6427. art. 336 B. W. bepaald, en deze was hier niet aanwezig. De in de akten van geboorte en van overlijden van A. voorkomende vermelding, dat zij was de dochter van de erflaatster, is in geenen deele eene erkenning door de laatste van de eerste als haar natuurlijk kind, maar eenig en alleen eene vermelding van eene mededeeling, door derden gedaan, ter voldoening aan het bij art. 31, n°. 3 en art. 51, n°. 3, laatste lid, B. W. bepaalde, dat de namen der ouders in de akten van geboorte en overlijden moeten worden vermeld (1). De door A. gevoerde staat kan ook in dezen niet baten. Terwijl art. 316 B. W. een ongestoord bezit van staat voldoende verklaart om bij gebreke van geboorte-akte de afstamming van *wettige* kinderen te bewijzen, is in het B. W., ten aanzien van *natuurlijke* kinderen en hunne afstamming, van een bezit van staat geene sprake, en wordt daaraan dus geene gelijke kracht toegekend (2). (*Res. van* 16 *December* 1873, n°. 26.)

6428. *Regt van overgang. Onroerend goed. Aangifte. Vermelding wèl van het aandeel dat ieder erfgenaam verkrijgt, doch niet van den titel krachtens welken dit aandeel wordt verkregen.* Bij eene ter voldoening aan art. 11 der wet op het regt van successie en van overgang ingediende memorie van aangifte van de hier te lande gelegen onroerende goederen, nagelaten door iemand, die geen ingezeten van het Rijk was en die zijne kinderen tot zijne eenige erfgenamen naliet, werd

(1) Verg. *Diephuis*, t. a. p. bladz. 105.

(2) Idem.

6428. verklaard dat twee dier kinderen, A. en B., elk tot een vierde, en de drie andere kinderen, C. D. en E. elk tot een zesde gedeelte in de voormelde onroerende goederen waren geregtigd. In de aangifte werd echter geen melding gemaakt van den *titel*, krachtens welken deze ongelijke aandeelen in de bedoelde onroerende goederen door des erflaters kinderen werden verkregen.

Men beweerde, dat de opgave van dezen titel evenwel in de aangifte moest voorkomen en dat, bij gebreke van dien, de aangifte ingevolge art. 35 der gemelde wet moest worden geweigerd.

Deze bewering was niet juist. De memorie van aangifte vermeldde den aard, de ligging, de sectie en het nommer van het kadaster, zoomede de grootte en de waarde van de door den overledene nagelaten binnen den kring van het kantoor waar de aangifte plaats had gelegene onroerende goederen. Daarbij werden verder opgegeven de erfgenamen en hunne verwantschap tot den erflater, en de aandeelen door ieder hunner geërfd of verkregen. Zij hield dus alles in wat bij art. 11 der wet wordt gevorderd of waarvan de opgave voor de berekening der belasting noodig is. Voor de weigering der memorie van aangifte was uit dien hoofde geen grond (1).

Blijkt later dat eene verkeerde opgave ten nadeele van 's Rijks schatkist bij de memorie van aangifte heeft plaats gehad, dan wijst art. 36 der gemelde wet den weg, hoe alsdan moet worden gehandeld. (*Miss. van* 2 *Mei* 1873 *n°*. 47.)

---

(1) Vergel. *Sprenger van Eijk*, De wetgev. op het regt v. succ. n°s. 211 en 861.

6429. *Regt van overgang. Vordering van de legitime portie. Berekening van het evenredig deel dat dan geërfd wordt.* Een erflater, die bij versterf tot zijne erfgenamen zou hebben nagelaten zijne drie uit zijn eerste huwelijk verwekte kinderen, had bij zijn testament gelegateerd aan:

zijne dochter A	*f*	6607.41^{5}
zijne dochter B	»	6569.41^{5}
zijn zoon C	»	2205.—
zijne tweede echtgenoot D.	»	212.67
zijn executeur E	»	100.—
zamen . .	*f*	15694.50

en onder den last van uitkeering dier legaten tot erfgenamen benoemd zijne drie genoemde kinderen en zijne tweede echtgenoot. De legaten aan A., B., C. en D. bestonden in *bepaalde zaken*, doch in zaken, die niet aan het in art. 1 n°. 1 der wet op het regt van successie bedoelde regt van overgang onderworpen zijn, het legaat aan den executeur in eene *geldsom*. Het zuiver saldo der nalatenschap bedroeg . . . . *f* 53.309.88

en het wettelijk erfdeel van den zoon alzoo $^3/_4$ van $^1/_3$ of $^1/_4$ hierin, dus . » 13.327.47

hij verkrijgt:

1°. zijn legaat ad. . . . *f* 2205.—

2°. $^1/_4$ van: het zuiver saldo ad . . . . *f* 53.309.88

na aftrek der legaten ad . » 15.694.50

dus $^1/_4$ van . » 37.615.38 » 9403.85

» 11.608.85

alzoo te weinig *f* 1.718.62

6429. Door hem wordt, dientengevolge, krachtens art. 967 B. W., de vermindering van de bij het testament gedane makingen gevorderd, voor zoover zij aan zijn wettelijk erfdeel te kort doen.

Daar volgens de uiterste wilsbeschikking van den erflater geen der erfstellingen of legaten bij voorkeur moest worden voldaan, moest volgens art. 973 B. W. de vermindering der bij het testament gedane makingen geschieden, zonder onderscheid te maken tusschen de erfstellingen en legaten. De vermindering tot het beloop van *f* 1718.62, waarmede het wettelijk erfdeel van den zoon is te kort gedaan, moet alzoo pondpondsgewijze plaats hebben op al hetgeen door de overige erfgenamen en legatarissen is verkregen, en alzoo op het bedrag van het zuiver saldo ad *f* 53.309.88 verminderd met het bedrag van het aan den zoon krachtens legaat en erfstelling toekomende ad . . . . » 11.608.85

dus op . . *f* 41.701.03.

Dientengevolge moet worden verminderd ten laste van:

a. de dochter A.

legaat	ad	*f* 6607.41[5]	met	*f* 272.31	blijft	*f* 6335.10		
erfstelling	»	» 9403.84[5]	»	» 387.56	»	» 9016.29		*f* 15.351.39.

b. de dochter B.

legaat	ad	*f* 6569.41[5]	met	*f* 270.73	blijft	*f* 6298.68		
erfstelling	»	» 9403.84[5]	»	» 387.56	»	» 9016.29		» 15.314.97.

c. de tweede echtgenoot D.

legaat	ad	*f* 212.67	met	*f* 8.78	blijft	*f* 203.89		
erfstelling	»	» 9403.84[5]	»	» 387.56	»	» 9016.29		» 9.220.18.

Transportere *f* 41.601.03 *f* 1714.50 *f* 39.886.54.

6429. Per transport	ƒ 41.601.03	ƒ 1714.50		ƒ 39.886.54.
d. den executeur E.				
legaat ad ƒ	100.—	met ƒ 4.12	blijft ƒ 95.88	» 95.88.
en dus . .	ƒ 41701.03	» ƒ 1718.62	»	ƒ 39.982.42.
hierbij het aan den zoon C. toekomende, en wel zijn legaat ad			ƒ 2205.—	
zijne erfstelling ad			» 9403.84[5]	
het krachtens de inkorting verkregene ad			» 1718.62.	
				» 13.327.46[5]
maakt weder het zuiver saldo ad				ƒ 53.309.88.

Tot de bestanddeelen der nalatenschap behoorden zaken in art. 1 n°. 1 der wet op het regt van successie genoemd, ter waarde van ƒ 26.962.—, en voor de berekening van het in dat wetsartikel vermelde regt van overgang moest alzoo, volgens art. 44 dier wet, de vraag worden beantwoord, voor welk evenredig deel de nalatenschap door de tweede echtgenoot wordt geërfd, terwijl het antwoord op deze vraag weder afhing van dat, te geven op de vraag, voor welk evenredig deel de nalatenschap door den zoon, tengevolge van de te zijnen behoeve gedane inkorting, wordt geërfd. Hieromtrent valt op te merken, dat de legitimaris, die zijne legitime portie erlangt door vermindering van de bij uitersten wil gedane makingen, tot het beloop van die vermindering in al het door den erflater nagelatene geregtigd, en alzoo voor dat evenredig gedeelte erfgenaam van den erflater is, zoomede dat de legitimaris, voor zoover hij in mindering van zijne legitime een legaat verkrijgt, legataris is, zoodat hij tot het beloop van zijn legaat legataris en voor het overige gedeelte zijner legitime erfgenaam en dus voor een evenredig gedeelte geregtigd is (1).

(1) Verg. Regt en Wet, deel 22, bladz. 12 en 18, en Diephuis, Burg. regt, deel 4 § 813.

6429. Dientengevolge moet tot vaststelling van het evenredig deel der nalatenschap, dat door de tweede echtgenoot wordt geërfd, de volgende berekening worden gemaakt.

Tot vinding van het aandeel, waarvoor zij als erfgenaam geregtigd is in de voor de erfgenamen overblijvende bestanddeelen van des erflaters nalatenschap, moet van het zuiver saldo dier nalatenschap ad . . . . *f* 53.309.88

worden afgetrokken:

a. het door den benadeelden legitimaris ten volle genoten wordende legaat van *bepaalde zaken* ad *f* 2205.—

b. de overige legaten van *bepaalde zaken* tot het beloop, waarop deze tengevolge van de vordering van den benadeelden legitimaris zijn ingekort, en dus tot het beloop van: 1. *f* 6335.10
2. » 6298.68
3. » 203.89
» 12837.67
» 15.042.67

blijft . . . *f* 38.267.21

hierin komt haar toe het beloop van hare bovengemelde erfportie ad . . . . . . *f* 9.016.29

vermeerderd met haar $^1/_3$ aandeel in het bedrag van het aan den executeur besproken legaat *in geld*, tot het beloop waarop dit legaat is ingekort, dus met $^1/_3$ in *f* 95.88 of . . . . » 31.96

zamen . . . *f* 9.048.25.

6429. Door haar wordt, alzoo, in verhouding van deze som van *ƒ* 9.048.25 tot het evengemeld cijfer van de voor de erfgenamen overblijvende bestanddeelen der nalatenschap ad *ƒ* 38.267.21, een evenredig deel der nalatenschap geërfd, en zij wordt, dientengevolge, naar art. 44 der wet op het regt van successie, geacht een gelijk evenredig deel te verkrijgen in de tot de nalatenschap behoorende zaken, in art. 1, n°. 1 dier wet genoemd. In deze zaken, ter waarde van *ƒ* 26.962, wordt zij, alzoo, geacht te verkrijgen naar deze verhouding:

$$ƒ\,38.267.21 : ƒ\,9.048.25 = ƒ\,26.962.— : x$$
$$x = ƒ\,6375.13.$$

Over deze som van *ƒ* 6375.13 was dientengevolge het regt van overgang verschuldigd. (*Miss. van* 17 *Augustus* 1872, *n°*. 5 *en* 15 *December* 1873, *n°*. 55.)

6430. *Schulden. Vordering der voorkinderen tot vergoeding van vruchten, wegens hun in de massa vermengd aandeel door hunne moeder ontvangen en genoten.* In de memorie van aangifte der nalatenschap van eene erflaatster, die nevens hare kinderen uit haar eerste huwelijk haren tweeden echtgenoot tot erfgenamen naliet, was onder het passief gebragt eene vordering ter som van *ƒ* 12.000 ten behoeve van hare voorkinderen wegens gedurende ruim 14 jaren door haar ontvangen en verbruikte vruchten hunner vaderlijke nalatenschap.

Tot ondersteuning van de meening, dat deze vordering in het passief kon worden geleden, werd aangevoerd, dat de voorkinderen tot het beloop dier vordering geene schuldeischers zijn,

6430. maar deelgenooten in de tusschen hen en hunne moeder benevens hunnen stiefvader in het gemeen bezeten massa, en dat daarom de bepaling van art. 27, letter *a* der wet op het regt van successie hier niet toepasselijk is (1). Dit gevoelen was evenwel niet gegrond. De voorkinderen kunnen niet ten beloope van de voor hen, wegens hun aandeel in de massa, ontvangen en verbruikte vruchten als *mede-eigenaren* van de tot die massa behoorende baten worden aangemerkt. Er bestaat geene wetsbepaling, die hun te dier zake een regt tot vooruitneming op die baten toekent. Zij hebben te dier zake geene andere regten dan die van een gewoon schuldeischer (2).

Ook de meening, dat de vordering moet worden gerangschikt onder de schulden, in art. 27, letter *b* der voormelde wet is niet juist. In die wetsbepaling is de rede van interesten, renten, huren en pachten, welke door den schuldenaar dier zaken regtstreeks aan zijn schuldeischer verschuldigd zijn, terwijl het hier geldt eene vordering tot vergoeding van vruchten, die door een derde voor den regthebbende ontvangen en genoten zijn, en welker waarde die derde dientengevolge aan den regthebbende moet teruggeven of vergoeden.

De vordering kan niet anders worden gerangschikt, dan onder de schulden, in art. 27, letter *a* der voormelde wet bedoeld, en kan volgens die wetsbepaling, alzoo, alleen dan in het pas-

(1) Verg. P. W. nº. 4941.
(2) Verg. P. W. nº. 2360, 2938 en 4693.

6430. sief worden geleden, wanneer zij op wettelijke bewijzen berust. Voor zoo ver de vordering voor een gedeelte ten onderwerp mogt hebben vruchten, welke van de goederen der kinderen gedurende hunne minderjarigheid door hunne moeder en haren tweeden echtgenoot als voogdes en mede-voogd zijn ontvangen en genoten, zou als wettelijk bewijs hebben kunnen gelden de wet, namelijk de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek omtrent de rekenpligtigheid van voogden voor hun beheer, in verband met de wegens dat beheer aangehouden rekening, wanneer niet reeds ten dage van het overlijden der erflaatster meer dan tien jaren sedert de meerderjarigheid der kinderen waren verloopen, en dientengevolge, naar art. 472 B. W., de verjaring ware ingevallen (1), en daardoor het beroep op de wet als het wettelijk bewijs ware vervallen. (*Miss. van* 8 *November* 1872, *n°*. 6.)

6431. *Schulden. Wettelijk bewijs. Aandeel van een erflater in een nog onverdeelden boedel, waarvan de schulden door een medegeregtigde in dien boedel uit eigen middelen zijn betaald. Toelating van des erflaters aandeel in die schulden, in het passief zijner nalatenschap.* Bij het ter beoordeeling aangeboden ontwerp van de memorie van aangifte van de nalatenschap van een op den 2den Februarij 1872 overleden erflater, die zijne broeders A. en B. tot eenige erfgenamen naliet, werd opgegeven dat de nalatenschap van den overledene bestond in diens aandeel ad 1/3 gedeelte in den tusschen de daartoe

(1) Verg. P. W. n°. 5959.

6431. geregtigden — zijnde de erflater en genoemde A. en B. — nog niet verdeelden, en onder beheer van A. in gemeen bezeten boedel van C., welke boedel (zoo luidde het ontwerp) was zamengesteld uit:

a. roerende goederen en effecten, specifiek aangegeven, ter waarde van	*f* 6000.—
b. verschillende, ingevolge artikel 27 lett. A der wet op het regt van successie en van overgang voor aftrek vatbare, sedert op den 20sten Julij 1871 door A., in diens hoedanigheid van beheerder van den boedel van C., uit eigen middelen betaalde schuldvorderingen, gezamenlijk ten bedrage van	» 2400.—
saldo . . .	*f* 3600.—
waarin het aandeel van den erflater, ad ⅓ gedeelte, bedraagt.	*f* 1200.—

Omdat moet worden opgegeven de stand van de nalatenschap op het oogenblik van het overlijden, terwijl, volgens de voormelde memorie van aangifte, bij het overlijden van den erflater, de schulden van den boedel van C. reeds waren betaald en alzoo op dat tijdstip niet meer bestonden en ook niet bleek dat A. als administrateur van den boedel van C. was aangesteld en als zoodanig bevoegd was de schulden van dien boedel te betalen, meende de ontvanger het aandeel van den erflater in die schulden niet in het passief zijner nalatenschap te kunnen toelaten.

Op grond dat A., tengevolge van de door hem gedane betaling van de schulden van den boedel

6431. van C., krachtens art. 1438 n°. 3 en 4 B. W., in de regten der schuldeischers van dien boedel zou zijn gesubrogeerd geworden en alzoo, tengevolge dier subrogatie, eene vordering zou hebben op den erflater, voor het aandeel hetwelk door dezen in die schulden moest worden gedragen, verzochten de erfgenamen dat dit aandeel in die schulden in het passief van des erflaters nalatenschap mogt worden geleden.

Volgens evengemeld art. 1438 n°. 3 en 4 B. W. zou, in casu, alleen dan van subrogatie de rede kunnen zijn wanneer A., hetzij tot de voldoening van de door hem betaalde schulden met- of voorden erflater gehouden was en hij belang had om die schulden te voldoen, hetzij de nalatenschap van C. onder voorregt van boedelbeschrijving had aanvaard en alstoen de schulden dier nalatenschap had betaald. Intusschen zou ook dan, wanneer A., als de zaken van den erflater vrijwillig waarnemende, diens aandeel in de schulden van de nalatenschap van C. betaald mogt hebben, ingevolge de artt. 1393 en 1418 B. W., wegens die betaling verhaal hebben op den erflater. Zoowel wanneer hier de rede is van de in art. 1438 n°. 3 en 4 B. W. bedoelde subrogatie, als wanneer hier zou moeten worden gedacht aan het in art. 1418 en art. 1393 B. W. bedoelde verhaal, zou het aandeel van den erflater in de door A. betaalde schulden van den boedel van C. in het passief zijner nalatenschap kunnen worden geleden, wanneer in de memorie van aangifte van zijne nalatenschap wordt vermeld:

1°. dat, waarom en uit kracht van welk der

6431. evengemelde wetsartikelen aan A. het regt van verhaal van die schulden toekomt, en

2°. dat de door hem gedane betaling van die schulden blijkt uit daarvan bestaande bewijzen en waarin die bewijzen bestaan; zulks op grond dat alsdan deze omstandigheden ontegenzeggelijk het bij art. 27 letter A der wet op het regt van successie en van overgang bedoelde wettelijk bewijs voor het bestaan der schulden ten laste van den erflater opleveren.

Op vorenstaande overwegingen is aan de erfgenamen te kennen gegeven dat, wanneer in de memorie van aangifte van des erflaters nalatenschap zijn aandeel in de onderwerpelijke schulden op de evenbedoelde wijze kan worden en wordt aangegeven, dat aandeel in die schulden, ingevolge meergemeld art. 27 letter A der wet, in het passief van zijne nalatenschap kan worden geleden. *(Res. van* 13 *Mei* 1873 *n°.* 4*).*

6432. *Teruggave afhankelijk van eene voorwaarde. Verjaring.* Eene erflaatster, in 1863 overleden, benoemde haren echtgenoot tot haren erfgenaam, onder voorwaarde, dat hij, in geval van hertrouwen, van de dan nog voorhanden goederen harer nalatenschap alleen het vruchtgebruik zal genieten. Hier was alzoo van eene erfstelling onder eene ontbindende voorwaarde de rede (1). De echtgenoot hertrouwde in 1865; hierdoor werd de voorwaarde vervuld. Eerst in 1872 dienden de erfgenamen bij versterf van de erflaatster, die door de vervulling dier voorwaarde tot de erfenis

(1) Verg. P. W. n°s. 5239 en 5634.

6432. geroepen werden, van die vervulling eene memorie van aangifte in. Zij betaalden het overeenkomstig die aangifte wegens hunne verkrijging verschuldigde regt. Doch er bestond verschil van gevoelen omtrent de vraag, of nog kon worden teruggegeven het regt, in der tijd wegens de vererving op den echtgenoot betaald, en of er sprake kon zijn van invordering van het regt wegens de verkrijging door den echtgenoot van het vruchtgebruik tengevolge van zijn hertrouwen.

Voor eene ontkennende beantwoording beriep men zich op de beslissing in dit werk opgenomen onder nommer **5120**, terwijl van de andere zijde werd beweerd, dat die beslissing, als een voorwaardelijk *legaat*, maar geene voorwaardelijke *erfstelling* betreffende, in deze niet van toepassing is.

Volgens art. **63**, n°. **4** der wet op het regt van successie en van overgang verjaart de vordering tot teruggave, welke van eene voorwaarde afhankelijk is, na twee jaren, te rekenen van den dag, waarop die voorwaarde is vervuld of ontbreekt. De vordering tot teruggave van het regt, betaald wegens de vererving der nalatenschap op den echtgenoot, was afhankelijk van de voorwaarde, zijn hertrouwen Deze voorwaarde is in 1865 vervuld. Volgens de uitdrukkelijke bepaling van evengemeld wetsartikel wordt, alzoo, de teruggave door de verjaring, die op geenerlei wijze vóór haar invallen in 1867 is gestuit, belet.

Het regt van successie, hetwelk door den echtgenoot verschuldigd is wegens zijne verkrijging van het vruchtgebruik van de bij zijn hertrouwen nog voorhanden goederen van de nalatenschap,

6432. moet gerekend worden reeds te zijn betaald door de voldoening van het regt, hetwelk in der tijd is betaald wegens de vererving van den vollen eigendom dier goederen op hem. Van eene vordering van dit regt tengevolge van de wegens de vervulling der voorwaarde gedane aangifte kan, dientengevolge, geene sprake zijn. Alle grond voor die vordering ontbreekt trouwens, wanneer men in aanmerking neemt, dat de teruggave, indien zij nog had kunnen plaats hebben, uit den aard der zaak, zich zou hebben moeten bepalen tot het regt, hetwelk wegens de vererving op den echtgenoot van de bij zijn hertrouwen nog voorhanden goederen van de nalatenschap meer betaald is, dan het regt beloopt, hetwelk wegens zijne verkrijging van het vruchtgebruik dier goederen verschuldigd is. (*Sol. van* 25 *October* 1873, nº. 18.)

6433. *Verzwijging. Kan de boete wegens verzwijging gevorderd worden van de erfgenamen van hem, die verzweeg?* Eenigen tijd na de indiening eener memorie van aangifte der nalatenschap van een overledene bleek, dat in die memorie eene verzwijging van door den overledene nagelaten baten had plaats gehad. Inmiddels was een der erfgenamen, door wie die memorie was ingediend, overleden. Dientengevolge werd de vraag gedaan, of voor het aandeel van dien overleden erfgenaam de bij art. 36 der wet op het regt van successie en van overgang wegens verzwijging vastgestelde één vierde verhooging van het regt als boete, met het oog op art. 65 dier wet, van de erfgenamen van dien erfgenaam kan gevorderd worden.

6433. Art. 65 bepaalt: »De verhoogingen en boeten »kunnen niet worden verhaald op de erfgenamen »van dengene, die ze heeft verbeurd, ten ware »deze reeds tot betaling veroordeeld of een dwang- »schrift tegen hem uitgevaardigd mogt zijn."

Voor eene toestemmende beantwoording der voormelde vraag werd het volgende aangevoerd.

Volgens art. 36 in verband met de tweede alinea van art. 21 der voormelde wet wordt het bedrag der verschuldigde regten *nà* de beteekening van het dwangschrift met een vierde daarvan als boete verhoogd. Moeten deze woorden in dien zin worden verstaan, dat de boete niet alleen eerst *vorderbaar*, maar zelfs eerst *verschuldigd* (verbeurd) wordt nà de beteekening (1), dan moeten des erfgenaams erfgenamen en niet de erfgenaam zelf geacht worden de boete te hebben verbeurd. Neemt men deze uitlegging aan, dan kan gemeld art. 65 op boeten van den onderwerpelijken aard nimmer worden toegepast. Daar toch de boete eerst nà de beteekening van het dwangschrift verbeurd wordt, zullen de slotwoorden van het artikel zich steeds daartegen verzetten.

Voor eene ontkennende beantwoording werd in het midden gebragt:

Daar art. 65 van: »*de* verhoogingen en boeten" spreekt, en dus als in geene onderscheidingen tredende geacht moet worden op al de in de wet op het regt van successie bedoelde verhoogingen

(1) Zie *Sprenger van Eijk*, de wetgeving op het regt van successie, no. 272.

6433. en boeten toepasselijk te zijn, moet de hiervoor bedoelde bepaling van art. 36 in verband met de tweede alinea van art. 21 in dien zin worden opgevat, dat de aldaar bedoelde boete, ofschoon *verschuldigd* (verbeurd) door het feit alleen dat verzwegen is, eerst *vorderbaar* wordt nà de beteekening van het dwangschrift. Deze uitlegging schijnt ook daarom de voorkeur te verdienen, omdat de eerste alinea van gemeld art. 21 bepaaldelijk zegt, dat tegen den nalatige een dwangschrift moet worden uitgevaardigd tot betaling eener daarbij uittedrukken som voor *regten* en *boete*, en men niet reeds bij de uitvaardiging eene boete kan vorderen, die eerst nà de beteekening van het dwangschrift zou worden *verbeurd*.

Het Bestuur heeft zich op de daarvoor aangevoerde gronden met de ontkennende beantwoording der vraag vereenigd, en dus aangenomen, dat volgens art. 65 der wet voor het aandeel van den overleden erfgenaam de boete niet kan worden gevorderd. (*Miss. van* 18 *September* 1873, *n*°. 4.)

6434. *Verzwijging. Niet-vermelding in eene aangifte, door al de erfgenamen bij versterf ingediend, dat een hunner, die bij testament tot universelen erfgenaam was benoemd, deze erfstelling heeft verworpen.* Van de nalatenschap van een overledene werd eene memorie van aangifte ingediend, volgens welke die nalatenschap ab intestato werd geërfd door zijne vijf broeders en zusters. Overeenkomstig deze memorie werd het regt van succssie ad 4 percent geheven en betaald.

Later bleek het aan den ontvanger, dat de overledene bij testament zijn broeder A. tot uni-

6434. verselen erfgenaam had ingesteld, doch dat deze bij verklaring ter griffie afstand had gedaan van alle erfstellingen en legaten, die hem door den overledene mogten gemaakt zijn.

Volgens art. 10 in verband met art. 45 der wet op het regt van successie en van overgang had in de memorie van aangifte èn van deze testamentaire beschikking èn van deze verwerping moeten zijn opgave gedaan. Volgens laatstgemeld wetsartikel zou alsdan wegens de nalatenschap zijn verschuldigd geweest 4 percent van $^1/_5$ gedeelte en 10 percent van de overige $^4/_5$ gedeelten.

In de memorie heeft, dientengevolge, eene verkeerde opgave of verzwijging ten nadeele van 's Rijks schatkist plaats gehad, waartegen bij art. 36 der wet is voorzien. Daar afdoende grond bestond, om aantenemen, dat deze verkeerde opgave of verzwijging bij vergissing en zonder opzet had plaats gehad, is voorgeschreven, om eene minnelijke poging tot verbetering der aangifte te doen, doch om, wanneer die poging niet het gewenschte gevolg mogt hebben, de in evengemeld art. 36 der wet bedoelde vordering intestellen. (*Miss. van* 21 *November* 1873 *n*°. 49.)

6435. *Verzwijging van goederen behoorende tot eene vennootschap, waarvan de overledene lid was, en welke door de regtbank als een zedelijk ligchaam wordt aangemerkt.* Vonnis der arr.-regtbank te *Nijmegen* van den 28sten October 1873, luidende:

»Gehoord het verslag van den regter-rapporteur »uitgebragt ter teregtzitting dezer regtbank van »den 11den October jl. en de terzelfde teregtzit»ting genomen conclusie van den Officier van

6435. »Justitie strekkende, dat het der regtbank behage »den opposant te verklaren goed opposant, het »dwangschrift nietig en van onwaarde te verkla- »ren en het buiten effect te stellen en het bestuur »te veroordeelen in de kosten;

»Met betrekking tot de feiten en procedures:

»O., dat bij akte verleden op 20 Augustus »1852 voor notaris S. te A. nu wijlen A. C., »destijds pastoor te A., later pastoor te N., met »nog tien andere in de akte genoemde R. K. »geestelijken verklaard heeft op te rigten eene »vennootschap onder de firma V. en Cie., met »hem C. aan het hoofd, ten doel hebbende de »opvoeding en het wetenschappelijke onderwijs »van jongelieden; dat de comparanten in die »vennootschap hebben ingebragt onderscheidene »in art. 9 der akte opgenoemde te A., G., C., »K. en R. gelegen vaste goederen, op naam »staande van één of meer hunner, met bepaling, »in art. 10, dat, ter bevordering van gelijkvor- »migheid ter zake der onderwerpelijke aangele- »genheden alle deze goederen mitsgaders de even- »tueel later in te brengen of te verkrijgen goe- »deren op de leggers van het kadaster zouden »moeten bekend staan op naam van de firma »der vennootschap V. en Cie. te A., te welken »einde de akte aan de betrekkelijke kantoren van »hypotheken bij uittreksel zou worden overge- »schreven; eene bepaling waarin het adminis- »tratief gezag blijkens door opposant overgelegde »resolutie van den Minister van Finantiën van »29 Julij 1859, Afd. registratie n°. 28, verklaard »heeft immers voorshands te berusten; dat

6435. »die vennootschap, volgens art. 1, is aangegaan »voor den tijd van 25 jaren met deze bepaling »evenwel, dat de duur telkens voor een gelijk »tijdvak van 25 jaren geacht zou worden verlengd »te zijn, indien niet, minstens één jaar voor het »verstrijken daarvan, de meerderheid der alsdan »aanzijnde deelgenooten tot de ontbinding der »vennootschap zal hebben besloten, zullende des- »niettemin te allen tijde eene vroegere ontbinding »kunnen plaats hebben, mits met eenparig goed- »vinden der vennooten alsdan binnen het Rijk »der Nederlanden, de hertogdommen Limburg en »Luxemburg zich aanwezig bevindende; dat in »de artt. 3, 4, 5, 11 en 18 aan den bestuur- »der de meest uitgebreide magt wordt verzekerd, »als daar is: het uitsluitend beheer der goederen »en bezittingen; de bevoegdheid die goederen en »eigendommen te vervreemden, met hypotheek »te bezwaren en op elke andere wijze daarover »te beschikken zonder de medewerking van de »overige vennooten; de bevoegdheid om zonder »die medewerking goederen voor de vennootschap »te verkrijgen, schenkingen aan te nemen en »in 't algemeen alle handelingen te doen en ver- »bindtenissen aan te gaan zonder eenige uitzon- »dering of beperking hoegenaamd; het uitsluitend »regt om de firma der vennootschap te bezigen »en te teekenen en dit regt, des goedvindende, »geheel of ten deele aan anderen op- en over »te dragen of dezelve tijdelijk met de uitoefening »daarvan te belasten en alzoo ook weder te ont- »slaan en te ontheffen; het regt om nieuwe deel- »genooten aan te nemen zonder andere verplig-

6435. »ting dan om van zoodanige aanneming, door hem »namens de vennootschap gedaan, ter eerste ge- »legenheid de mede-vennooten te doen kennis »dragen; het regt van veto tegen overdragt van »aandeelen aan niet-leden der vennootschap, mits- »gaders de magt om zijn regt en bevoegdheid »als bestuurder zoowel bij akte onder de leven- »den als bij uitersten wil over te dragen naar »welgevallen; dat al verder in de artt. 6, 7 »en 8 is bepaald, dat de winsten uit de onder- »neming te verkrijgen, gelijk mede de verliezen »bij dezelve te ontstaan tusschen de vennooten »ieder voor gelijk aandeel worden genoten en »geleden, zullende echter nimmer tot eenige dee- »ling van winst worden overgegaan, zoolang »eenige schulden ten bezware der vennootschap »mogten bestaan, maar gedachte winsten vóór »alles tot delging van zoodanige schulden moe- »ten worden aangewend; dat jaarlijks aan de »vennooten door den bestuurder zal worden ge- »daan rekening van zijne verrigtingen en dat, »na goedkeuring daarvan, het dividend, indien »er dit mogt zijn, voor ieders aandeel gelijkelijk »aan ieder der vennooten tegen quitantie zal »worden uitgekeerd en dat, indien onverhoopt »voor eenig jaar verliezen mogten te dekken zijn, »of dat door de uitbreiding der onderneming, of »uit welke andere oorzaak ook, vermeerdering »van fonds of kapitaal mogt worden vereischt, »ieder vennoot op gelijke wijze deszelfs aandeel »in gedacht maatschappelijk verlies of te kort »onverwijld aan den bestuurder tegen quitantie »moet opleggen of bijpassen; terwijl eindelijk

6435. »(waar het in dit geding voornamelijk óp aan-»komt) in de artt. 14, 15,. 16 en 17 is bepaald »als volgt:

»»Art. 14. Het zal aan iederen deelgenoot vrij-»»staan zich aan de vennootschap te onttrekken, »»door daarvan schriftelijk afstand te doen, in »»welk geval alle zijne regten en verpligtingen, »»zonder eenige uitzondering onmiddellijk ophou-»»den op gelijke wijze alsof hij nimmer vennoot »»geweest ware.

»»Art. 15. Noch de afstand, noch de dood der »»deelgenooten zal in eenig geval de ontbinding »»der vennootschap tot gevolg kunnen hebben, »»maar zal integendeel in alle de gevallen, waarin »»zoodanige ontbinding van regtswege plaats heeft, »»alleen het deelgenootschap van den vennoot, »»wiens verandering van toestand daartoe zoude »»aanleiding geven, komen te vervallen.

»»Art. 16. Het deelgenootschap en het daaruit »»voortspruitende regt der vennooten is slechts »»persoonlijk en gaat niet over op hunne erfge-»»namen, gelijk wederkeerig de aangegane ver-»»pligtingen der vennooten in geen geval ten »»laste van de erfgenamen zullen kunnen ge-»»bragt worden, maar dóór de overblijvende »»vennooten moeten worden gepresteerd en ge-»»kweten.

»»Art. 17. Dientengevolge verklaren de ven-»»nooten voor hunne erfgenamen van alle regten »»en aanspraken ten bate en ten laste dezer ven-»»nootschap afstand te doen, waartegen de ven-»»nootschap wederkeerig de erfgenamen der ven-»»nooten voor altijd van alle aansprakelijkheid

6435. »»ontheft en tegen alle aanspraken en vorderin-»»gen van derden garandeert en vrijwaart."

»O., dat C. voornoemd op 11 November 1870 »te N. is overleden, nalatende een testament op »12 Februarij 1868 voor den genoemden notaris S. »verleden, waarbij hij tot universeel erfgenaam »benoemt zijn kapelaan, dezen opposant, en bij »ontstentenis van dezen twee andere bij het tes-»tament aangewezen geestelijken bij opvolging en »tot hoofd en bestuurder van V. en Cie. twee an-»dere daargenoemde geestelijken mede bij opvolging;

»O., dat opposant op 1 Junij 1871 ten kantore »te N. heeft ingediend eene memorie van successie, »waarbij opgegeven wordt, dat zijn erflater geen »ander aktief heeft nagelaten dan zijne kleederen »en lijfstoebehooren, drie stuks zilveren metal-»lieken, het tractement dat hij als pastoor en als »geestelijke in het gevangenhuis te goed had, vier »aandeelen in de Geldersche Stoombootmaat-»schappij en twee aandeelen in de hulpbank te N., »een en ander gewaardeerd op een bedrag van »*f* 4527.50, waartegen evenwel een passief wordt »opgegeven, met inbegrip der begrafeniskosten en »kerkelijke diensten, ten bedrage van *f* 4350, »zoodat die memorie een zuiver overschot aan-»wijst van *f* 177.50;

»O., dat 't geopposeerde bestuur beweert, dat »in die memorie had moeten zijn opgenomen het »aandeel den erflater C. aankomende in de hier-»boven omschreven firma V. en Cie., door het be-»stuur, wat betreft de zaken omschreven in art. »1 n°. 1 der wet van 13 Mei 1859 (*Stbl.* n°. 36), »geschat op *f* 50.000, en wat betreft de goederen

6435. »en zaken aan regt van successie onderworpen, »op *f* 100.000, en diensvolgens bij dwangschrift »van 15 Mei ll. van den opposant heeft gevorderd »voor regt van successie, regt van overgang, »boete en opcenten een gezamentlijk bedrag van »*f* 18.112.50, behoudens vermeerdering of vermin»dering volgens latere regeling;

»O., dat de opposant bij exploit van 24 Mei ll. »tegen dit dwangschrift in verzet is gekomen op »de in het exploit opgegeven en bij latere memorie »breedvoerig ontwikkelde gronden, die zich evenwel »tot deze twee hoofdgronden laten terugbrengen: »1°. dat na de akte van 20 Augustus 1852 zijn »erflater C. geen eigendomsregten hoegenaamd »heeft kunnen hebben of verkrijgen van de goe»deren door hem en anderen ingebragt, omdat die »goederen uit het partikulier vermogen der in»brengers waren verdwenen om het eigendom te »worden van een maatschappelijk collectief, dat, »onverschillig of men het al dan niet als persona »juridica wille beschouwen, voor zichzelf bezit, »afgescheiden van de individuele leden; en 2°. dat »in ieder geval het aandeel C. in de vennootschap »niet in diens boedel is gekomen, omdat de erf»later daarover reeds bij de hierboven vermelde »artikelen 14, 15, 16 en 17, alzoo bij akte onder »de levenden, had beschikt, die beschikking hier, »waar geen legitimarissen aanwezig zijn, niet in »strijd is met de wet en dat ze evenmin in strijd »is met de goede zeden of de openbare orde, en »het bestuur, zich met de maatschaps-akte tegen »hem opposant wapenende, niet geregtigd is om »die bepalingen, welke hem opposant te stade

6435. »komen als onbestaanbaar ter zijde te zetten; terwijl opposant nog heeft beweerd, dat het gevorderde bedrag van ƒ 18.112.50 volstrekt is onbepaald en alle justificatie mist;

»O., dat het bestuur van zijne zijde heeft aangevoerd 1°. dat de aangehaalde artt. 14, 15 en »16 niet beoogen om de eigendommen der firma »aan de erfgenamen der deelgenooten te onttrek»ken, maar alleen om de vennootschap tegen »actien en vorderingen van hunne zijde te vrij»waren en 2°. indien die bedoeling al in art. 17 »mogt opgesloten liggen, dit art. zonder gevolg »zou moeten blijven, omdat art. 1354 B. W. wel »toestaat om zichzelven met uitsluiting der erf»genamen te verbinden, maar niet om deze laat»sten, bij overeenkomst, die men met derden »aangaat, te versteken van regten, die hun krach»tens het erfregt toekomen; terwijl het bestuur »met betrekking tot de beweerde onbepaaldheid »zijner vordering heeft verwezen naar de slotwoor»den van art. 21 § 1 der aangehaalde wet op het »regt van successie;

»O. eindelijk, dat het tusschen partijen buiten »geschil is, dat wijlen A. C. tot aan zijn dood lid »gebleven is der firma V. en Cie.;

»In regten:

»O., dat de uitlegging, die het bestuur aan de »artt. 14—17 der akte geeft als zouden daarbij enkel »en alleen de actien voor en tegen de vennoot»schap, doch niet het eigendomsregt der goederen »aan de erfgenamen ontzegd worden, kennelijk in »strijd is met den inhoud dier artikelen en de »bedoeling der contractanten; dat immers ontzeg-

6435. »ging van alle actie hier reeds medebrengt, ont»zegging van alles wat daardoor zou kunnen »worden verkregen, alzoo ook het eigendom dat »men opvorderen wil; doch dat buitendien de uit»drukkingen omtrent het persoonlijk regt der »deelgenooten, in verband met het geheele art. 17, »duidelijk doen zien, dat de bedoeling heeft voor»gezeten om bij uittreden of overlijden van een »deelgenoot, zoodanig deelgenoot ook met betrek»king tot zijne erfgenamen te beschouwen als »had er nimmer eenige regtsbetrekking tusschen »hem en de vennootschap bestaan: bijgevolg als »ware hij nimmer lid der firma geweest, en dat »die bedoeling, zoo noodig, nog meer zal uitkomen »als men het eigenaardig karakter der akte nagaat;

»O. met betrekking tot dit karakter, dat ook »het geopposeerd bestuur in de oprigtingsakte »schijnt te zien, zoo al niet eene handelsfirma »(waartegen zich trouwens reeds het geavoueerd »doel der oprigters verzet), dan toch eene gewone »burgerlijke maatschap, onderworpen aan de be»palingen van de artt. 1655 en volgende Burgerlijk »Wetboek; doch dat daarbij uit het oog wordt »verloren:

»1°. dat hier niet, zooals bij maatschap, een »materieel en aan bijzondere en geldelijke belan»gen ondergeschikt en daarom tijdelijk, wisselend »en vergankelijk doel wordt beoogd, maar een »overheerschend maatschappelijk doel, zedelijk en »blijvend van aard en onafhankelijk van het aan»wezen der deelgenooten;

»2°. dat bij maatschap de vennoot zich niet »onvoorwaardelijk en voor altóós ontdoet van de

6435. »goederen die hij inbrengt, maar een evenredig »aandeel behoudt in hetgeen vroeger zijn uitsluitend eigendom was, terwijl hier de deelgenooten »(wat ook het systeem is van opposant zelf) hunne »goederen onherroepelijk overdragen aan een van »hen afgescheiden regtssubject, met een eigen »zelfbestaan en uit eigen krachten voortlevende;

»3°. dat maatschap berust op vertrouwen van »de vennooten onderling en dat, zoo die vennooten »een hunner met het bestuur belasten, de magt »aan dien bestuurder verleend nimmer zoo groot »kan wezen, dat zij zelf van alle inmenging in »den gang van zaken afstand doen, terwijl hier »aller wil zich oplost in den wil van een enkele, »den bestuurder, die niet enkel beheert en be»stuurt, maar zonder de overige deelgenooten te »kennen verkoopt en aankoopt, vervreemdt en ver»hypothekeert, schenkingen aanneemt, alle hande»lingen en verbindtenissen verrigt en aangaat, schul»den maakt en zoodoende zelfs volgens art. 6 het »in zijn hand heeft of er al dan niet dividend zal »worden uitgekeerd, die naar welgevallen nieuwe »leden aanneemt en daarmede tegenover eene tot »ontbinding overhellende meerderheid het voort»bestaan der vereeniging onbepaald kan verzeke»ren, die zijn opvolger benoemt zelfs voor een »tijdvak dat hij niet meer in leven is en zelfs het »regt heeft in het particulier vermogen der deel»genooten in te grijpen, wanneer hij dit voor het »voortbestaan of de uitbreiding der zaak noodig »vindt;

»4°. dat bij maatschap drijfveer en oogmerk is »eigenbelang (art. 1655 in fine), hetgeen hier ten

6435. »eenemale wegzinkt, nademaal hier de winsten »(waarvan dan ook alleen veronderstellenderwijze »gesproken wordt) kennelijk alleen in aanmerking »komen in zoo verre zij dienen kunnen om het »maatschappelijk doel te bereiken; eindelijk

»5°. dat de duur eener maatschap in den regel »althans afhangt van den wil en het leven van »de personen, die haar aangingen, terwijl hier »juist al de gewone middelen van ontbinding zijn »uitgesloten en ook hier weder alles afhankelijk »gesteld is van den alvermogenden wil van den »bestuurder of zijne opvolgers;

»O., dat uit een en ander voldoende blijkt, »dat men hier niet te doen heeft met eene ge- »wone burgerlijke maatschap en nog veel minder »met de handelsvennootschap in art. 16 Wetboek »van Koophandel geregeld, maar inderdaad met »eene met den naam eener handelsfirma bestem- »pelde vereeniging, met een zedelijk en maat- »schappelijk doel, met eene van de individuele »deelgenooten afgescheiden en een op een onbe- »paalden tijd berekend voortbestaan, bestuurd door »den wil van één enkelen; alzoo met eene cor- »poratie, te beoordeelen naar de bepalingen van »den tienden en niet naar die van den negenden »titel van het derde boek van het Burgerlijk »Wetboek;

»O., dat bij die opvatting de bestreden artt. »14 tot 17 der oprigtings-akte niet in strijd zijn »met het algemeen karakter der vereeniging, »maar integendeel niets anders zijn dan de be- »vestiging van hetgeen in art. 1701 B. W. als »gemeen regt is aangenomen, en dat het bestuur,

6435. »zooals door opposant teregt is opgemerkt, niet »bevoegd is juist deze bepalingen ter zijde te »stellen, al het overige daarentegen als regtens »bestaanbaar aan te nemen en tegen den oppo»sant te keeren en zoodoende de akte uit haar »verband te rukken;

»O., dat het hier geldt eene corporatie opge»rigt vóór de invoering van de wet van 22 April »1855 (*Stbl.* nº. 32); dat het bestuur niet beweerd »heeft dat die corporatie in strijd is met 's Lands »wetten, en de regter, die wel regtsgronden »maar geen regtsmiddelen heeft aan te vullen, »dit hier ook niet te onderzoeken heeft; dat bui»tendien zoodanig onderzoek ten eenemale doel»loos zou zijn in deze procedure omdat daar»mede nimmer zou worden bewezen, wat hier »te bewijzen is: nl. dat deze opposant door zijn »erflater aandeelhouder geworden is in V. en Cie. »en daarvan successieregten verschuldigd is;

»O., dat hiermede tevens ieder onderzoek ver»valt van de vraag, of in eene maatschap of ven»nootschap, die dit metterdaad is, bepalingen, als »waarvan hier sprake is, door de erfgenamen niet»legitimarissen zouden behooren te worden geëer»biedigd en evenzeer of het formeel bezwaar tegen »het dwangschrift opgeworpen gegrond is of niet;

»En op deze gronden regtdoende in naam des »Konings;

»Gelet op art. 62 der aangehaalde wet op het »regt van successie, in verband met art. 65 der »wet van 22 Frimaire an VII;

»Verklaart het geopposeerd bestuur in deze zijne »vordering niet ontvankelijk;

6435. »Verklaart dientengevolge den opposant goed »opposant tegen het gemelde dwangschrift van »15 Mei ll.;

»Verklaart dit dwangschrift nietig en van on- »waarde en stelt het buiten effect;

»Veroordeelt het geopposeerde bestuur in de kos- »ten die te zijnen laste kunnen worden gebragt."

De opvatting der regtbank, dat de vennootschap onder de firma V. en C[ie]. zou zijn, niet eene maatschap, maar een zedelijk ligchaam, is in strijd, niet alleen met het gevoelen der Lands-advokaten, maar mede met het vonnis der arr.-regtbank te *Maastricht* van den 7[den] Junij 1866 (1), hetwelk dezelfde vennootschap ten onderwerp heeft.

De Lands-advokaten, daaromtrent geraadpleegd, zijn van meening, dat in het vonnis zal moeten worden berust. »Reeds vroeger" — zoo voeren zij in hun advies van 28 Januarij 1874 n°. 787 F 2 aan — »gaven wij te kennen, dat in deze zaken »alles zal afhangen uitsluitend van de interpre- »tatie, door de verschillende regtbanken, die »geroepen zullen worden over dergelijke vorde- »ringen te oordeelen, te geven aan de bepaling »van art. 17 van het kontrakt, en dat derhalve »die vragen nimmer zullen kunnen worden onder- »worpen aan het oordeel van den Hoogen Raad. »Werkelijk berust dan ook dit vonnis van de »regtbank te *Nijmegen* op de door haar gegeven »uitlegging van het kontrakt, die wij niet deelen, »maar waarop in cassatie niet kan worden terug- »gekomen.

(1) Zie P. W. n°. 5088.

6435. »Op de ons gedane vraag, of, ook na kennis-»name van de motieven van dit vonnis, het ons »bij voortduring blijft voorkomen, dat de vennoot-»schap onder de firma V. en C[ie]. als eene gewone »burgerlijke maatschap moet worden beschouwd, »hebben wij de eer te antwoorden, dat wij van »gevoelen blijven, dat het contract, waarvan in »deze zaak spraak is, blijkens de akte van 20 »Augustus 1852 moet worden gehouden voor »vennootschap, en niet voor zedelijk ligchaam.

»De redeneringen van het vonnis hebben ons »niet overtuigd van de onjuistheid van ons ge-»voelen. Maar grond voor cassatie is ook daarin »niet te vinden, omdat, in ieder geval, de uit-»legging, door den judex facti aan art. 17 van »het contract gegeven, in cassatie moet worden »geëerbiedigd."

Naar aanleiding van dit advies is magtiging verleend, om in het vonnis te berusten en de kosten uit te betalen, met verzoek aan den betrokken directeur om bij later voorkomende gevallen, waarin de regtsbeschouwingen in dit vonnis omtrent de onderwerpelijke vennootschap of het advies der Lands-advokaten van invloed kunnen zijn op de toepassing der belastingwetten, niet tot het instellen ven vervolgingen te doen overgaan, dan na vooraf den Minister daaromtrent te hebben geraadpleegd. (*Miss. van* 10 *Februarij* 1874, n°. 2.)

6436. *Verzwijging. Nalatenschap van eenen onder curatele gestelden persoon. Goederen staande de curatele aan hem toebedeeld en door den curator te zijnen behoeve verbruikt, zonder magtiging.* Bij eene op den 1[sten]

6436. Julij 1869 verleden akte van scheiding werden aan eenen in 1868 onder curatele gestelden persoon toebedeeld eenige effecten ter waarde van *f* 900. De onder curatele gestelde stierf den 1sten Januarij 1872. Bij de memorie van aangifte zijner nalatenschap werd opgegeven dat het actief bestond uit eenige kleederen ter waarde van *f* 20, en dat het passief werd uitgemaakt door de begrafeniskosten van den overledene ten bedrage van *f* 80, verder werd daarbij nog verklaard dat de, bij de gemelde akte van scheiding, aan den curandus toebedeelde effecten bij diens leven door zijnen curator waren verkocht, en dat de opbrengst daarvan te zijnen behoeve was besteed.

Men meende dat de curator, tengevolge van zijn verzuim om, overeenkomstig art. 506 in verband met art. 446 B. W., door den kantonregter te doen vaststellen de som die jaarlijks tot bestrijding der kosten van onderhoud van den curandus mogt worden besteed, niet bevoegd was geweest om diens goederen te verkoopen, en dat, dientengevolge, tot den boedel van den overledene behoorde, en alzoo ook in de memorie onder het actief had moeten worden opgenomen, eene vordering op den curator tot vergoeding van de waarde der voormelde door hem verkochte effecten, zonder dat — naar men meende — de curator, door zijn verzuim om het bij evengemelde wetsartikelen bepaalde na te leven, in dit geval bevoegd was, om eene tegenvordering op den curandus wegens ten behoeve van dezen gedane uitschotten, onder het passief te doen opnemen.

Op dien grond werd de vervolging van de erf-

6436. genamen van den curandus, wegens verzwijging van de bedoelde vordering, voorgesteld.

Dit voorstel is echter niet goedgekeurd geworden. Het verzuim van den curator om door den kantonregter te doen bepalen de som die hij 's jaars voor zijnen curandus mogt besteden, belet niet, dat hij zich alle behoorlijke uitgaven kan doen vergoeden en dat die hem, volgens art. 506 in verband met art. 468 B. W., in zijne rekening moeten worden goedgedaan (1). De vordering te zijnen laste tot vergoeding der waarde van de aan den curandus bij de akte van scheiding toebedeelde effecten, kan dus zeer wel worden opgewogen en zelfs overtroffen door het beloop der vordering te zijnen bate wegens ten behoeve van den curandus, sedert diens onder curatele-stelling in 1868, tot op zijn overlijden in 1872 gedane behoorlijke uitgaven. Dat de vordering ten laste van den curator eene actieve waarde heeft en alzoo eene baat van de nalatenschap van den erflater zou uitmaken is mitsdien geenszins bewezen en zelfs niet waarschijnlijk, zoodat niet alleen het bewijs ontbreekt, maar zelfs geen gegrond vermoeden bestaat dat verzwijging dier vordering zou hebben plaats gehad. (*Miss. van* 13 *Mei* 1873 n°. 5.)

6437. *Waardering. Aanbod van de bij het exploit van aanzegging voor regt en dubbel regt verschuldigd geachte som. Slechts de boete van een vierde moet worden aangenomen.* Eenige dagen na de, uit kracht

---

(1) Verg. *Mr. Diephuis*, Ned. Burg. Regt, Deel 2, n°s. 861 en 964; en *Mr. de Pinto*, Burg. Wetb., 3e uitg. blz. 172, § 279.

6437. van art. 38 der wet op het regt van successie en van overgang, gedane aanzegging eener waardering van onroerend goed, werd, zonder indiening eener nadere memorie, het enkel en dubbel regt, dat bij het exploit van aanzegging over de hoogere waarde werd verschuldigd geacht, voldaan. De vraag werd gedaan, of de betaling van dubbel regt wel juist is, en of niet in plaats van het dubbel regt de bij art. 39 der voormelde wet bedoelde boete van een vierde van het regt had moeten betaald zijn. Tot toelichting van deze vraag werd het volgende aangevoerd.

Volgens art. 38 der wet is alleen dan dubbel regt verschuldigd, indien de hoogere waarde bij geregtelijke waardering wordt geconstateerd, (1) en zoover heeft partij het niet laten komen. Daarentegen wordt in art. 39 bepaald, dat een vierde van het regt verschuldigd is, ingeval na de beteekening van het exploit de aangegeven waarde vrijwillig wordt verhoogd. Ofschoon de wet het niet uitdrukkelijk zegt, ligt het toch in den aard der zaak, dat die vrijwillige verhooging bij nadere memorie moet geschieden (2). Neemt men dit aan, dan volgt tevens, dat art. 39 hier niet van toepassing kan wezen. Toch is het niet twijfelachtig dat, zoodra het exploit van aanzegging der waardering is gedaan, òf dubbel regt òf een vierde van het regt als boete verschuldigd is.

Voor de vordering van dubbel regt valt aantevoeren, dat door het aanbod van het gevorderde

(1) Verg. P. W. n°. 4384.

(2) Verg. *Sprenger van Eijk*, Successiewet n°. 278, en P. W. n°. 5887.

6437. enkel en dubbel regt stilzwijgend afstand is gedaan van het bij art. 39 toegekende voorregt; het is mogelijk dat er redenen hebben bestaan, om geene nadere aangifte intedienen. Men kan beweren, dat door de betaling van het enkel en dubbel regt het exploit der aanzegging door partij wordt aangemerkt als te bevatten de waarde waarop het goed door deskundigen zou zijn gewaardeerd bijaldien de waardering ware voortgezet, met andere woorden dat het den uitslag der waardering behelst, en dat zij alleen het maken van meerdere kosten heeft willen voorkomen.

Voor de heffing van een vierde van het regt als boete kan men beweren dat, ofschoon het dan ook uit de bewoordingen van art. 39 valt afteleiden dat het des wetgevers bedoeling is geweest, dat de verhooging bij nadere memorie werd geconstateerd, evenwel uit dat artikel in verband met art. 38 genoegzaam doorstraalt, dat zoodra partij zich slechts bereid betoont om aan de vordering van het Bestuur ten volle te voldoen, zij boven het bij het exploit schuldig geacht enkel regt niet meer dan een vierde als boete behoeft te betalen, om de aangezegde waardering te stuiten.

Desniettemin schijnt meer grond te bestaan, om de vordering van het dubbel regt te handhaven. Partij toch had het in hare magt om door de indiening slechts eener nadere memorie het dubbel regt tot een vierde te doen verminderen.

Het Bestuur heeft te kennen gegeven, dat eene milde opvatting van de artt. 38 en 39 der wet toelaat, om het daarvoor te houden, dat partij, door hare bereidbetooning om aan de bij het exploit

6437. van aanzegging der waardering van het onroerend goed gedane vordering van het Bestuur ten volle te voldoen, de aangegeven waarde vrijwillig heeft verhoogd tot de som, waarop dat goed in het exploit is gewaardeerd, en dat zij alzoo, volgens art. 39, slechts een vierde van het regt verschuldigd is. Dientengevolge is de teruggave gelast van hetgeen voor boete meer dan een vierde van het regt betaald is. *(Miss. van 29 October* 1873 n°. 19.*)*

V.

6438. VERKOOP. *Openbare verkoop van roerend goed. Niet vermelding in het proces-verbaal van een boekwerk, toegewezen aan iemand, die beweerd wordt als* last-hebber *der* verkoopster *te hebben gehandeld.* Vonnis der arr.-regtbank te *Maastricht* dd. 6 Maart 1873, luidende:

»O., wat de daadzaken en de gevoerde proce-»dure betreft, dat de vordering tegen den eischer »op verzet, gedaan bij het hiervoor vermeld en »bij exploit van den deurwaarder L. te M. van »den 28sten Mei 1872 aan hem, ten verzoeke van »den gedaagde op verzet beteekend dwangschrift »van den 27sten Mei 1872, berust op de vooruit-»zetting in daadzaak dat de eischer op verzet »den 15den en 16den April 1872, ten verzoeke van »M. A. H. D., weduwe van Mr. P. S., te M., »binnen die gemeente gehouden heeft, eene open-»bare verkooping van boeken bij opbod, en op »het van dien verkoop opgemaakt proces-verbaal »niet gebragt heeft het boekwerk getiteld: »Ver-»»zameling van arresten van den Hoogen Raad

6438. »»der Nederlanden, door Van den Honert", voor »den prijs van *f* 250 plus de verkoopskosten »(blijkens de verkoopsvoorwaarden 10 ten honderd, »ten laste van de koopers komende, verminderd »evenwel met 3 ten honderd voor wettelijke ver»koopskosten, mitsdien beloopende 7 ten honderd) »en op de artt. 1, 2, 4, 14, n°. 5, 64, 69 § 5 »n°. 1 der wet van 22 Frimaire VII, artt. 1, 5, »2e lid, 7, 4e lid en 8, voorlaatste lid der wet »van 22 Pluviôse VII, art. 2 der wet van 31 Mei »1824 (*Stbl.* n°. 36), artt. 10, 12 en 16 der wet »van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29), art. 1 n°. 10 »litt. *d* der wet van 29 December 1871 (*Stbl.* »n°. 192) en art. 1286 van het Burgerlijk Wetboek;

»dat de eischer op verzet bij zijn voormeld »exploit van verzet heeft aangevoerd de navol»gende gronden:

»dat het dwangschrift in facto ten onregte steunt »op het beweren dat op den openbaren verkoop »van boeken voor den opposant den 15den en 16den »April 1872, gehouden ten verzoeke van M. A. »H. D., weduwe van Mr. P. S. te M., aan den »advocaat Mr L., voor de som van *f* 250 zou »zijn toegewezen het boekwerk getiteld: »Verza»»meling van arresten van den Hoogen Raad der »»Nederlanden, door Van den Honert"; dat toch »die feitelijke grondslag van dat dwangschrift ge»heel ontbreekt en de opposant zelfs niet begrijpt, »hoe het mogelijk is te beweren, dat hetgeen ten »aanzien van gemeld boekwerk bij gelegenheid »van voorbedoelden verkoop is voorgevallen, een »koop en verkoop tusschen de weduwe S. en den »advocaat L. zou hebben kunnen tot stand bren-

6438. »gen; dat het geopposeerde Bestuur verpligt is »het bewijs van zijn beweren te leveren, de op»posant evenwel vertrouwt dat bij nadere ophel»dering der feiten, de onderwerpelijke vordering »zelfs niet voor ernstig zal gehouden worden;

»dat de regtbank bij haar vonnis van den »18den Julij 1872, waarbij de uitspraak over de »kosten is gereserveerd, den gedaagde op verzet »heeft toegelaten tot het bewijs door getuigen »van de daarbij breeder omschreven daadzaak, »met benoeming van een regter-commissaris, voor »wien het verhoor der getuigen zou plaats heb»ben; dat in uitvoering van dat vonnis door dien »regter-commissaris zijn gehoord op den 2den Oc»tober 1872, vijf, door den gedaagde op verzet »en op den 16den dier maand vijf door den eischer »op verzet bijgebragte getuigen, van welke ver»hooren afzonderlijke processen-verbaal zijn opge»maakt; dat daarna door partijen zijn gewisseld de »in het hoofd dezes onder 1, 2 en 3 vermelde memo»riën, bij welke door partijen is aangevoerd, en wel:

»door den eischer op verzet:

»dat uit het gehouden getuigenverhoor blijkt, »dat geene toewijzing van het kwestieuse boekwerk »aan Mr. L., advocaat te M., ten overstaan van »hem eischer heeft plaats gehad; dat uit de ver»klaring van Mr. L. zelven blijkt, dat hij op den »verkoop niet is tegenwoordig geweest; dat het »eene verandering van eisch zou zijn, als in de »plaats van dien door den gedaagde op verzet »genoemden kooper, een ander persoon als zoo»danig zou beschouwd worden; dat door sommige »getuigen het bieden voor iemand, die genoemd

6438. »wordt L. en ook de toeslag zijn bevestigd; maar »dat diezelfde getuigen verklaren dat het boek»werk is gebleven in het bezit van de verkoop»ster, en dat zij hebben gezien en gehoord, dat »het werk niet is verkocht; dat de verkoopster »zelve onder eede heeft verklaard dat het boek»werk niet is toegewezen of verkocht, maar door »haren lasthebber (zekeren L., maar niet den »advocaat) ingevolge hare opdragt, tot eene niet »juist bekende som is opgedreven en daarna aan »dezen, dus aan de verkoopster zelve verbleven, »alzoo ingehouden en niet toegewezen (adjugé); »dat dit zoo is worden bewezen door de getuigen »en door de omstandigheid, dat de verkoopster »het bezit en den eigendom heeft behouden, en »het werk op nieuw ten verkoop heeft aangebo»den; dat de bewering dat de verkoop, na de »toewijzing is te niet gedaan of ingetrokken, »geene wederlegging verdient; dat toch dan tus»schen de lastgeefster en haren lasthebber een »verkoop zou moeten zijn tot stand gekomen, »waarvan niet blijkt;

»door den gedaagde op verzet:

»dat het voldoende regtens bewezen is, dat er »toewijzing heeft plaats gehad; dat door de ge»produceerde stukken mede bewezen is, dat het »toegewezen werk niet op het proces-verbaal is »gebragt; dat de bewering dat met de toewijzing »aan den heer L. eene ophouding ten behoeve »der verkoopster de weduwe S. zou bedoeld zijn, »zulks door niets wordt geregtvaardigd; dat daar»door integendeel volkomen wordt erkend, dat er »toewijzing heeft plaats gehad; dat de toewijzing

6438. »aan den heer L. in schijn mag zijn gedaan, om »zoodoende hooger prijzen uit te lokken; dat even»wel voor den fiscus het feit der toewijzing vast »staat; dat niet is aangekondigd dat het boek»werk werd opgehouden; dat dus het regt op de »toewijzing is verschuldigd; dat ook het verschil »in de qualiteit van den heer L. aan wien de »toewijzing is gedaan ter zake niet is afdoende;

»en dat door den gedaagde op verzet is in het ge»ding gebragt een afschrift van het proces-verbaal »van voormelde door den eischer op verzet op »15 en 16 April 1872 gehoudene openbare ver»kooping van boeken;

»Wat het regt betreft:

»O., dat door de beëedigde verklaringen der »vier eerste der door den gedaagde op verzet bij»gebragte getuigen het bewijs is geleverd, dat bij »den bedoelden openbaren verkoop van boeken, »het boekwerk getiteld »Verzameling van arresten »»van den Hoogen Raad der Nederlanden, door »»Van den Honert" is toegewezen aan een kooper, »en dat door de beëedigde verklaringen van den »2den en 4den dier getuigen, is bewezen dat die »kooper is geweest de heer L., lid der provin»ciale staten;

»O., dat uit het door den gedaagde op verzet »in het geding gebragt afschrift van het proces»verbaal van zooeven bedoelden verkoop, blijkt »en overigens tusschen partijen is onbetwist dat »voormeld toegewezen boekwerk niet is gebragt »op evengemeld proces-verbaal;

»O., dat bij art. 5, 2e lid der wet van den »22sten Pluviôse jaar VII wordt bepaald: *»chaque*

6438. »»*objet adjugé sera porté de suite au procès-verbal*;" »dat mitsdien door het niet brengen op het »proces-verbaal van genoemd toegewezen boek- »werk, eene overtreding is begaan aan zooeven »gemeld artikel 5, tweede lid, en dat deze niet »wordt weggenomen, doordat de weduwe S.; ten »verzoeke van wie dat werk werd geveild, volgens »hare, door die van andere getuigen gesteunde »beëedigde verklaring, aan den kooper L. den last »had gegeven of opgedragen om bij den verkoop »tegenwoordig te zijn en namens haar te bieden »en die werken in te trekken, die den door haar »bepaalden prijs, zijnde voor meergemeld boek- »werk ƒ 300, niet zouden bereiken; daar toch vol- »gens de verklaringen der getuigen eene toe- »wijzing aan den heer L. heeft plaats gehad en »niet aan de weduwe S., en de wet, door de be- »paling, dat ieder toegewezen voorwerp onverwijld »(*de suite*) op het proces-verbaal zal worden ge- »bragt, niet toelaat, om de toewijzing, nadat zij »heeft plaats gehad, door toevoeging van niet bij »de veiling en toewijzing plaats gehad hebbende »omstandigheden te veranderen in eene toewijzing »aan den verkooper, en alzoo krachteloos en zon- »der gevolg te doen worden;

»O. dat is bepaald bij de meergemelde wet van »22 Pluviôse jaar VII in art. 7: »*les contraven-* »»*tions aux dispositions ci-dessus seront punies par* »»*les amendes ci-après, savoir: de cent francs pour* »»*chaque article adjugé et non porté au procès-verbal* »»*de vente, outre la restitution du droit*;" bij de »wet van den 31sten Mei 1824 (*Stbl.* n°. 36) in »art. 2, »onverminderd het hierna bepaalde bij

6438. »»de artikels 5, 6, 11 en 13 worden de vaste »»regten en boeten van zegel, registratie en griffie, »»waarvan het bedrag bij de bestaande wetten in »»franken of livres is uitgedrukt, gesteld op 50 »»cents voor iedere frank of livre en voor min- »»dere sommen in evenredigheid van dien;" bij »artikel 16 der wet van 16 Junij 1832 (*Stbl.* n°. 29): »»de boeten en verhoogingen, waarvan het be- »»drag bij de bestaande zoo algemeene als bij- »»zondere wetten, geene hoegenaamd uitgezon- »»derd, in franken of livres is uitgedrukt, worden »»gesteld op 50 cents voor iedere frank of livre, »»en voor mindere boeten in dezelfde evenredig- »»heid;" en bij artikel 1 der wet van den 29sten »December 1871 (*Stbl.* n°. 192): »ter goedmaking »»van de uitgaven begrepen in de algemeene be- »»grooting voor het dienstjaar 1872, zullen over »»dat jaar worden gebezigd de middelen en in- »»komsten hierna omschreven, te weten: 10°. de »»opcenten op de hoofdsom der volgende belas- »»tingen en regten, te weten: *d.* 38 opcenten op »»de regten en boeten van zegel, registratie, »»hypotheek, successie en overgang bij overlijden;"

»O., dat, volgens art. 12 der voormelde wet van »16 Junij 1832, aan een evenredig regt van »registratie van *f* 2 van de *f* 100 zijn onderwor- »pen alle toewijzingen van roerende goederen; »dat volgens voormeld artikel 1, 10, litt. *d* der »wet van den 29sten December 1871 (*Stbl.* n°. 192) »op de hoofdsom van dat registratie-regt worden »geheven 38 opcenten; dat bij artikel 10 der ge- »melde wet van 16 Junij 1832 is bepaald, dat »wanneer de sommen of waarden niet zijn uit-

6438. »gedrukt in eene akte of vonnis, welke tot de »heffing van een evenredig regt aanleiding geven, »de partijen of contractanten verpligt zijn, zulks »aan den voet der akte aan te vullen, en dat, bij »gebreke daarvan, de Rijks ontvanger de niet- »uitgedrukte sommen of waarden ambtshalve zal »begrooten; dat de ontvanger der registratie van »wien voormeld dwangschrift van den 27sten Mei »1872 is uitgegaan, de som, waarvoor meerge- »meld boekwerk is toegewezen, heeft begroot op »*f* 250 en dat die begrooting wordt gestaafd door »de verklaringen van den 1en en van den 3en der »door den gedaagde op verzet bijgebragte getui- »gen; dat, volgens artt. 4 en 14 quinto der wet »van den 22sten Frimaire jaar VII, het evenredig »registratie-regt wordt geheven op de waarde, en »dat voor verkoopen en andere overgangen onder »bezwarenden titel, de waarde wordt bepaald »door den uitgedrukten prijs en het kapitaal der »lasten die dezen kunnen verhoogen; en dat, vol- »gens de in het proces-verbaal van verkoop ver- »vatte voorwaarden, de koopprijzen met 10 ten »honderd daarvan moeten betaald worden;

»O. dat mitsdien de vordering bij het dwang- »schrift gedaan, is gegrond en dat daartegen »niets kan afdoen de omstandigheid dat de heer »L., aan wien de toewijzing van meergemeld boek- »werk is gedaan, niet is advocaat, maar lid van »de provinciale staten, daar toch de overtreding »den eischer op verzet ten laste gelegd, bestaat »en aanwezig is, door het niet op zijn proces- »verbaal brengen van een, onverschillig aan wien »dit zijn moge, toegewezen boekwerk, en niet in

6438. »het nalatig te zijn gebleven dit te doen ten op»zigte van eenen heer L., veel minder nog ten »opzigte van eenen heer L. die advocaat is;

»Regtdoende in naam des Konings:

»Verklaart den eischer op verzet ongegrond in »zijn verzet, voor zooveel noodig heft dat verzet »op, en vernietigt hetzelve, en handhaaft het »dwangschrift, en beveelt dat het geheel en vol»komen effect zal hebben;

»En verwijst den eischer op verzet in de op het »geding gevallene kosten" (1).

6439. VOLMAGT. *Onderscheid tusschen* volmagt *en* huur van werk of diensten. *Lastgeving met beding van loon.* Bij eene notariëele akte verklaarde de comparant A. den mede-comparant B. te *kwalificeren* en *magtig te maken*, om van den 15den October 1870 af *voor hem eersten comparant* waar te nemen, uitteoefenen en te administreren zijne winkelaffaire in een aangewezen huis te X, bestaande in uitdragerij, het inkoopen en wederverkoopen van goederen, het ontvangen van bewaargelden, enz.; en voorts om zijne (des eersten comparants) regten en belangen in betrekking tot de voormelde affaire in al hare onderdeelen *waartenemen*, *voortestaan* en te *bevorderen*, in regten op te treden, kortom alles te doen, wat in het belang der zaak en hare voordeelige exploitatie zal noodig zijn, en zulks met verleening van alle vereischte *magt*, doch met uitdrukkelijke uitsluiting van die tot *in de plaatsstelling* of *substitutie*, zonder schriftelijke toestemming van den *lastgever*. A. werd in de akte

(1) Verg. P. W. nos. 5264 en 5897.

6439. steeds genoemd de *lastgever*, B. de *lasthebber*, en de overeenkomst eene *lastgeving*. Aan B. werd o. a. de verpligting opgelegd om de boeken der zaak dagelijks bij te houden, dagelijks de kas op te maken, desgevorderd steeds inzage van kas en boeken aan A. of iemand van zijnentwege te verstrekken, en maandelijks *rekening en verantwoording* aan A. te doen, en met dezen af te rekenen.

Volgens art. 2 ontving B. »*voor de waarneming* »*der volmagt*" een salaris van *f* 800 in het jaar, en had bovendien tot het einde der volmagt het genot van vrije woning in het daartoe bestemde deel van het voormelde huis. Eindelijk verbond A. zich om alle onkosten, die de uitoefening der affaire zou veroorzaken en door den lasthebber zouden worden voorgeschoten, aan dezen te vergoeden, terwijl ten slotte B. aan A. »*tot zekerheid* »*van de rigtige waarneming van de op hem verstrekte* »*volmagt*" ten onderpand gaf drie bewijzen van aandeel in eene naamlooze vennootschap, tezamen nominaal waard *f* 2000. Het genot der vrije bewoning van het tot de uitoefening der zaak bestemde huis werd door den notaris-redacteur namens partijen begroot op *f* 200 's jaars.

De overeenkomst werd aangegaan voor één jaar, maar art. 5 der akte luidde: »indien aan het »einde van den tijd, waarvoor deze *lastgeving* is »verstrekt, zijnde den 15[den] October 1871, beide »partijen nog in leven zijn en door den *lastgever* »geene *intrekking* of door den *lasthebber* geene *op-* »*zegging* daarvan geschiedt, blijft de *lastgeving* met »al de bedingen en bepalingen in deze overeen- »komst vervat, voortduren tot drie maanden na

6439. »den dag, waarop door *een* der partijen schriftelijk »*herroeping* of *opzegging* plaats heeft."

Op deze akte werd door den ontvanger wegens huur van *werk of dienst* voor één jaar, en wegens *garantie mobilière*, het daarvoor bij art. 69 § III n° 3 en § II n°. 8 der wet van 22 Frimaire VII bepaalde regt geheven.

Het Bestuur heeft echter de teruggave gelast van hetgeen meer dan het bij art. 68 § I n°. 36 der voormelde wet bepaalde vaste regt was geheven, omdat de akte niet inhield eene *huur van werk of diensten*, maar eene *lastgeving*.

Lang hebben de meeste regtsgeleerden, en daaronder schrijvers van naam, geleerd dat het onderscheid tusschen deze beide overeenkomsten dáárin gelegen is, dat de huur van werk of diensten *werktuigelijken* arbeid, de lastgeving werken van den *geest* betreft, dat een eigenlijke *prijs* alleen voor werk van den eerstbedoelden aard kan worden bedongen, en dat daarvan dus bij lastgeving geen sprake is. (Zie o. a. *Pothier*, du mandat n°s. 22 en volg.; *Merlin*, Rép. in v°. Notaire § VI n° IV; *Marcadé*, ad art. 1779 C. N. n°. II; *Troplong*, de l'échange et du louage, n°. 791—811; *Champ.*, Traité n°s. 1479 en vlg. en suppl. n°. 256.)

Die opvatting vond haren oorsprong in het Romeinsche Regt, volgens hetwelk het onderscheid lag in het al of niet bedongen zijn van een prijs. Wanneer de partij, die zich verbond om iets voor de wederpartij te doen, een prijs had bedongen als aequivalent voor den te verrigten arbeid, dan was de overeenkomst een huur van werk of dienst;

6439. in het tegenovergestelde geval, was zij eene lastgeving. Wel zag men dagelijks ook werkelijke overeenkomsten van lastgeving met beding van loon door den lasthebber tot stand komen, doch men trachtte dit feit met de evenvermelde théorie in overeenstemming te brengen, door de bewering, dat men wel moest onderscheiden tusschen de som, die een lasthebber als *vergoeding* voor zijn arbeid bedingt en een *eigenlijken prijs* uitmaakt, waardoor de overeenkomst het karakter van een huur van werk verkrijgt, en de som, die hem *vrijwillig*, *uit dankbaarheid* gegeven werd ter *belooning* zijner diensten, als *honorarium*. Daarbij moest echter het criterium gevonden worden met behulp waarvan in ieder geval kon worden bepaald of er van een eigenlijken prijs, dan wel van honorarium sprake was. Als zoodanig criterium nam men aan de onderscheiding van den arbeid in *werktuigelijken* en *intellectuelen* arbeid. Men achtte nl. den arbeid van den geest te verheven, te belangrijk om op eene bepaalde *geldswaarde* te kunnen worden gesteld, om met *geld* te kunnen worden betaald. Het verrigten van dien arbeid beschouwde men als eene daad van *vriendschap*, waarmede het denkbeeld van *loon* onvereenigbaar werd geacht; het geld, dat niettemin voor dien arbeid werd gegeven, moest dus worden aangemerkt als eene op zich zelf staande *vrijwillige gift* uit *dankbaarheid*. Waar de overeenkomst zulken arbeid ten onderwerp had, moest zij dus eene lastgeving zijn; betrof zij daarentegen arbeid, waarbij de geest niet de hoofdrol vervulde, dan was zij eene huur van werk en

6439. dienst. Mist het uiteengezette stelsel redelijken grond en steunt het op de onware stelling, dat geestesarbeid niet op een bepaalde geldswaarde kan worden gesteld, het is bovendien zoowel met de bepalingen van ons Burgerlijk Wetboek als met die van den Code Civil in strijd. Beide wetboeken bepalen, dat de lastgeving alléén dàn is eene overeenkomst om niet, *wanneer het tegendeel niet is bedongen* (art. 1831 B. W. en art. 1986 C. N.); dat de lastgever verpligt is aan den lasthebber zijn loon te betalen, indien zulks bedongen is (art. 1845 B. W. en art. 1999 C. N.). Beide wetboeken erkennen dus, dat het beding van loon een der elementen zijn kan van het contract van lastgeving; dat een lasthebber een *loon* kan bedingen als prijs voor zijn werk in eigenlijken zin. Het blijkt dus, dat het onderscheid tusschen huur van diensten en lastgeving met beding van loon elders moet gezocht worden.

Dat onderscheid bestaat volgens *Duvergier*, deel IV n°. 272, en *Opzoomer* ad art. 1831 B. W., daarin dat de verhuurder van werk of dienst eene zaak *voor een ander*, doch *op eigen naam* verrigt, terwijl de lasthebber niet slechts *voor een ander* handelt, maar tevens *in diens naam*, zoodat hij, waar hij krachtens de lastgeving handelt, optreedt als vertegenwoordiger van dien ander. Het onderscheid blijkt duidelijk uit de vergelijking van art. 1585 B. W. met art. 1829 B. W.

»*Huur van diensten, van werk en van nijverheid*", zegt art. 1585, »is eene overeenkomst, waarbij »de eene partij zich verbindt om iets *voor de* »*andere*, tegen betaling van eenen tusschen haar

6439. »bepaalden prijs of loon, te verrigten;" terwijl art. 1829 luidt: »*Lastgeving* is eene overeenkomst, »waarbij iemand aan eenen anderen de magt »geeft, en deze aanneemt, om eene zaak *voor* »*den lastgever*, *in deszelfs naam* te verrigten (1)."

Het Bestuur heeft zich bij deze leer aangesloten (2).

Dat B. handelen moet *namens* A. was niet twijfelachtig. Wel werd dat in de akte niet uitdrukkelijk gezegd, doch het volgt van zelf uit de bepalingen der akte, (verg. o. a. de bepaling omtrent de *substitutie* met art. 1840 B. W.; die omtrent de *herroepbaarheid* en *opzegbaarheid* met art. 1850 B. W.; die omtrent de *vergoeding van voorschotten en onkosten* met art. 1845 B. W. en die omtrent de verpligting tot het doen van *rekening en verantwoording* met art. 1839 B. W.) en uit de kwalificatie, die partijen aan de overeeneenkomst hebben gegeven, en die als niet in strijd met den overigen inhoud der akte, door het Bestuur moet worden gevolgd.

De in de akte vervatte overeenkomst was dus inderdaad eene lastgeving.

Het beding, dat de lasthebber een loon zal genieten voor de uitvoering van zijn last geeft geene aanleiding tot de heffing van evenredig regt. Dat beding, toch, maakt, zooals reeds werd gezegd, een deel uit der overeenkomst van lastgeving, welke de wet aan vast regt onderwerpt. De woorden »ne contenant aucune stipulation ni

(1) Conf. *Dalloz*, Jur. gén. n°. 598; *Bastiné*, Théorie du droi fiscal, no. 698; *Garnier*, Rép. gén., n°s. 8364 en 8366.

(2) P. W. n°. 2547 is dus vervallen.

6439. »clause donnant lieu au droit proportionnel", in art. 68 § I n°. 36 der wet van Frimaire voorkomende, hebben het oog op die bedingen, welke aan de overeenkomst van lastgeving vreemd zijn (1).

Evenmin was de pandgeving door den lasthebber eene van de lastgeving onafhankelijke en dus afzonderlijk belastbare beschikking in den zin van art. 11 der wet van Frimaire, het voorstel tot teruggave van het regt van $1/2$ %, dat deswege geheven was, is dus goedgekeurd (2). (*Miss. dd.* 26 *September* 1872, n°. 13.)

6440. VRIJSTELLING. *Akten van bewaargeving der titels van tiend-afkoopen.* De vraag, of de vrijstelling van zegel- en registratie-regten, verleend bij art. 22 der wet van 12 April 1872 (*Stbl.* n°. 25), kan worden ingeroepen voor de bovengemelde akten van bewaargeving aan- en nederlegging in het protocol van een notaris, zoomede voor de daarvan aftegeven afschriften of expeditiën, is *ontkennend* beantwoord.

Bij gemeld wetsartikel zijn kennelijk alleen die stukken bedoeld, welke *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit de wet voortvloeijen. Akten en stukken, die opgemaakt worden, niet ter uitvoering van de wet, maar alleen als een verwijderd gevolg van hare uitvoering, zijn daaronder niet te begrijpen (3).

Vermits het in bewaring geven en nederleggen van den titel van afkoop van tiend in een notariëel protocol bij de gemelde wet niet is bevolen

---

(1) Conf. *Champ.*, traité n°. 1480; *Garnier*, n°. 8866, 2e; *Dalloz*, nos. 597 en 599; *Bastiné*, nos. 812 en 814.

(2) Verg. P. W. nos. 3866, pag. 268 en 269.

(3) Verg. P. W. nos. 3048, 3973 en 5391.

6440. en evenmin noodzakelijk is om de bepalingen dier wet behoorlijk uittevoeren, kan van de bovenbedoelde akten ook niet gezegd worden dat zij uit de wet voortvloeijen. (*Res.* 14 *Julij* 1873 n°. 14.)

W.

6441. **WAARDERING (GEREGTELIJKE).** *Verkoop van de onverdeelde* HELFT *van zekere vaste goederen. Procesverbaal van schatting, waaruit niet blijkt of de deskundigen de verkochte* helft *dan wel het* geheel *dier goederen hebben gewaardeerd op de dáárin vermelde sommen. Mag in het laatste geval de verkochte* helft *geacht worden geschat te zijn op de* helft *der aan het* geheel *toegekende waarde?*

Interlocutoir vonnis der arr.-regtbank te *Winschoten* van den 18den Maart 1873, luidende:

»O., dat feitelijk vaststaat, als zijnde deels tus»schen partijen over en weder *in confesso*, en deels »uit de stukken geresulteerd:

»dat opp., bij akte van den 23sten Maart 1870, »verleden voor den notaris Mr. E. H. S., te Z., »aldaar den 30sten Maart 1870 geregistreerd, van »W. E. S. heeft aangekocht de ongescheiden helft »eener behuizing met erf en tuin, koren- en pel»molen en erf te Z., kadastraal bekend sectie D, »n°. 502, 503 en 495, groot 12 ares, tegen den »bij gemelde akte uitgedrukten prijs van *f* 3500;

»dat echter door den ontvanger der registratie »en domeinen te Z. aan dit perceel, ten tijde van »den overgang, eene verkoopwaarde van *f* 5000 is »toegekend, en mitsdien door hem, ingevolge de »wet, bij exploit dd. 7 Oct. 1871, aan den kooper,

6441. »nu opp., is aangezegd de geregtelijke waardering »van de wezenlijke waarde van boven omschreven »vaste goederen, met benoeming van P. D., land»bouwer te Z., tot deskundige en sommatie om »binnen acht dagen zijnerzijds een deskundige te »benoemen;

»dat opp., blijkens exploit dd. 13 Oct. 1871, »aan die sommatie voldoende, van zijn kant als »deskundige heeft benoemd J. H. K., commission»nair te S., gemeente S.;

»dat deze twee deskundigen echter, blijkens »proces-verbaal dd. 21 Oct. 1871, niet tot een»stemmigheid hebben kunnen komen; en dat dien»tengevolge door deze regtbank, bij dispositie van »den 4[den] Nov 1871, als derde deskundige is be»noemd J. B., molenaar te N.;

»dat de drie deskundigen alstoen, blijkens het »door hen opgemaakte en ter griffie gedeponeerde »proces-verbaal dd. 2 Dec. 1871, tot de waar»dering van de koopwaarde ten tijde van den over»gang van de helft van het boven omschreven »vast goed zijn overgegaan; en dat bij deze taxatie »aan het omschreven verkochte goed door een der »deskundigen eene koopwaarde ten dage des ver»koops is toegekend van *f* 7000, door een ander »van *f* 9000 en door den derden van *f* 10,000;

»dat, toen opp. in gebreke bleef de ten gevolge »dezer waardering verschuldigde regten en kosten »te voldoen, tegen hem een dwangbevel is uitge»vaardigd, waarbij de betaling werd gevorderd »eener som van *f* 735.93½ voor daarin omschreven »regt van registratie, dubbel regt als boete, regt »van overschrijving, berekend naar de waarde van

6441. »ƒ9000 (onder aftrek van ƒ 3500, den aangegeven »koopprijs), en kosten van waardering, blijkens te »gelijkertijd beteekenden staat, behoudens de kos- »ten van vervolging en van de moratoire interessen;

»O., dat opp., zich tegen dit dwangbevel ver- »zettende, bij exploit van den deurwaarder B. de »H., dd. 20 Aug. 1872, heeft gedagvaard den »Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door »het Bestuur der registratie, ten einde bij vonnis »der arrond.-regtbank te *Winschoten* te hooren »verstaan, dat opp. is goed opp. tegen meerge- »meld dwangbevel; mitsdien dat dwangbevel te »hooren verklaren nietig en zonder effect, met »veroordeeling van geopp. in de kosten, zoo van »de zoogenaamde waardering en verdere bereids »veroorzaakte onkosten als van dit geding, een »en ander op grond:

»1°. dat de drie deskundigen het, blijkens hun »proces-verbaal, geheel oneens zijn, zoodat hier, »bij gebreke eener *estimation* der drie deskundi- »gen, van de toepassing van art. 18 der wet van »Frimaire geene sprake kan zijn;

»2°. dat, bijaldien men al mogt vermeenen, dat »de opsomming der drie verschillende waarderin- »gen der deskundigen voor die door die wet be- »doelde *estimation* kan subintreren, nergens in »de wet eenige aanleiding kan gevonden worden »om bij voorkeur de op een na hoogste schatting »en niet veeleer de laagste of welligt het totaal »der drie schattingen, door drie gedeeld, als de »juiste verkoopwaarde aan te nemen;

»3°. en vooral, dat de deskundigen in deze »niet hebben geschat hetgeen bij de bedoelde

6441. »akte is verkocht', nl. de onverdeelde helft in »voormeld onroerend goed, waaromtrent opp. »het geopposeerde Bestuur sommeert tot expresse »erkentenis of ontkentenis, biedende opp., bij »onvermoedelijke ontkentenis, aan. door alle mid- »delen regtens, speciaal ook door getuigen, te »bewijzen, dat de deskundigen, hoewel de be- »woordingen van hun proces-verbaal eenigzins »anders schijnen te luiden, niet hebben geschat »de onverdeelde helft in dat vaste goed, de een »op *f* 7000, de ander op *f* 9000 en de derde op »*f* 10,000, en bovendien

»4°. dat de vordering is verjaard;

»O., dat door het geopposeerde en gedaagde »Bestuur, na bestrijding dezer middelen van ver- »zet, bij memorie van antwoord, op de gronden, »daarbij ontwikkeld, is geconcludeerd, dat het »der regtbank moge behagen den opp. te ver- »klaren kwaad opp. tegen het dwangschrift en, »met ongegrond-verklaring der middelen van ver- »zet, dat dwangschrift als wel van waarde te »handhaven, met veroordeeling van opp. tot be- »taling overeenkomstig den inhoud daarvan, en »in de kosten der procedure;

»O., dat opp., bij memorie van repliek, met »intrekking der boven sub 1, 2 en 4 vermelde »middelen van verzet, en met reductie derhalve »dier middelen tot het sub 3 vermelde, tot sta- »ving daarvan verschillende gronden heeft aan- »gevoerd, alles voor het geval, dat de regtbank, »bij het stilzwijgen van het geopposeerde en ge- »daagde Bestuur op zijne sommatie tot erkenning »of ontkenning van het door hem bij het middel

6441. »sub 3 gestelde feit, dit feit niet voor bewezen »mogt aannemen, als bijlagen zijner memorie »daaraan toevoegende eene door den deskundige »J. H. K. afgelegde verklaring;

»O., dat het geopposeerde en gedaagde Bestuur, »na bij memorie van dupliek op de bij dagvaar»ding gedane sommatie tot erkenning van het »daarbij geposeerde feit te zijn teruggekomen en »te hebben betoogd dat het tot geen zoodanige »erkenning of ontkenning is of konde worden »verpligt, het middel van opp. nog nader heeft »bestreden, terwijl voorts nog door partijen twee »memoriën zijn gewisseld, waarbij op hunne res»pectievelijke sustenuen wordt aangedrongen;

»Wat het regt betreft:

»O., dat tegen des opposants vordering om het »feit, dat niet de helft van het erf, maar het »geheel is getaxeerd, door getuigen te bewijzen, »door het geopposeerde Bestuur, met een beroep »op de artt. 1912 en 1934 B. W., is aangevoerd, »dat tegen het proces-verbaal van schatting gee»nerlei bewijs en speciaal geen bewijs door ge»tuigen toelaatbaar zoude zijn;

»O., te dien aanzien, dat, wel is waar, het »proces-verbaal van schatting door beide litige»rende partijen is onderteekend en deze hunne »handteekening ook niet hebben ontkend; doch »dat art. 1912 blijkbaar alleen betrekking heeft »op onderteekenaars, die partijen in de akte zijn »geweest, en geenszins op personen, die, ofschoon »litigerende partijen, nogtans in de akte geen »partij waren, tot de schatting zelve niet hebben »medegewerkt, daarmede niets hoegenaamd te

6441. »maken hadden en deze zonder eenige reden of »noodzakelijkheid mede hebben onderteekend;

»O., dat ook art. 1934 slechts voor de partij»en, tusschen wie de akte is verleden, en niet »voor derden is geschreven, zoodat het aangebo»den getuigenbewijs als toelaatbaar moet worden »beschouwd;

»O., dat voorts door het geopposeerde Bestuur »tegenover opposants sommatie om het door hem »geposeerde feit te erkennen of te ontkennen, »wordt beweerd, dat het daartoe geenszins gehou»den is, en de sommatie niet te pas komt;

»O., dat, hoezeer ook deze bewering gegrond »zoude zijn, bijaldien het eene zaak van sum»miere behandeling gold, *in casu*, waar dit niet »het geval is, zeer teregt door opp. bij het door »hem gedaan verzoek om het feit in quaestie »door getuigen te bewijzen de voor zaken van »gewone behandeling voorgeschreven proces-orde »is gevolgd geworden, en de daadzaak, die hij »wilde bewijzen, ter erkenning of ontkenning is »voorgesteld;

»O., dat alsnu moet worden uitgemaakt, of »deze daadzaak al dan niet voor erkend kan »worden gehouden;

»O., dat uit de houding van het Bestuur en »uit de omstandigheid dat het geheele geding is »gebaseerd op de stelling, dat *in casu* niet het »geheele erf, maar de ongescheiden helft is ge»schat, de meening van het Bestuur te dien »aanzien met genoegzame zekerheid kan worden »opgemaakt; terwijl nergens is voorgeschreven, »dat deze erkenning of ontkenning *expressis verbis*

6441. »behoort te geschieden, en het voor erkend of »ontkend houden van een of meer daadzaken niet »imperatief is voorgeschreven, maar aan het »oordeel van den regter wordt overgelaten;

»O., dat ten overvloede in de van zijde des »Bestuurs ingediende memorie van antwoord met »zooveel woorden wordt gezegd: »dat het rapport »»der deskundigen duidelijk en stellig is, daar »»toch het verkochte goed, dus de onverdeelde »»helft in de vooraf omschreven perceelen is ge»»schat;" en dat mitsdien op grond van een en »ander de door opp. gestelde daadzaak kan wor»den aangemerkt als door het Bestuur te zijn »ontkend;

»O., dat, naar aanleiding van art. 203 B. R., »de vraag alsnu zoude moeten beantwoord wor»den, in hoeverre de door opp. gestelde daadzaak »kan geacht worden ter zake dienende en afdoende »te zijn;

»O., dat echter, alvorens over dit punt te kun»nen beslissen, behoort te worden uitgemaakt, »hoedanig de inhoud is van het proces-verbaal »van schatting, daar toch, in geval dit stuk bijv. »in dier voege moet worden opgevat, dat het de »schatting van het geheele erf vermeldt, iedere »verdere bewijsvoering overbodig, en het aange»boden bewijs door getuigen zeer zeker niet ter »zake dienende en afdoende zoude zijn;

»O., dat in de eerste plaats, zoo als zeer juist »door opp. is aangemerkt, aan dit stuk, bij het »totaal gemis aan interpunctie, naar gelang van »de plaatsing der lidteekens, de meest verschil»lende beteekenis, en o a. ook de bovenvermelde,

6441. »kan worden gegeven; en dat in de tweede plaats »in het proces-verbaal de taxatie wordt geconstateerd van het boven omschreven verkochte »goed, door welke zonderlinge zamenvoeging van »bijvoegelijke naamwoorden het ten eenemale onzeker is, of door de deskundigen het geheele erf »is geschat, hetwelk vroeger in het verbaal is »omschreven, dan wel de helft, die in werkelijk»heid verkocht is;

»O., dat ook in het algemeen, hetzij men uitgaat »van de stelling, dat het proces-verbaal van schat»ting even als ieder rapport van deskundigen niet »meer dan een leiddraad voor het oordeel des »regters is, hetzij men den regter aan de uitspraak »der taxateurs gebonden acht, die uitspraak »duidelijk en ondubbelzinnig behoort te zijn, daar »in het laatste geval alsdan de regter gevaar »zoude loopen in strijd met de wet zijne meening »over de waarde van het goed in de plaats van »die der schatters te stellen;

»O., dat derhalve in elk geval, om eene uitspraak »van den regter mogelijk te maken, de inhoud »van proces-verbaal zeker en ondubbelzinnig moet »zijn; dat evenwel, zooals boven is aangetoond, »dit *in casu* in het allerminst niet het geval is, »en het verbaal tot de meest uiteenloopende op»vattingen aanleiding geeft, waaruit voortvloeit, »dat, alvorens definitief regt kan worden gedaan, »aan de deskundigen de verpligting behoort te »worden opgelegd zich alsnog in duidelijke en on»dubbelzinnige termen te verklaren over de vraag, »in welken zin het proces-verbaal van schatting »moet worden opgevat;

6441. »Gezien artt. 1912 en 1934 B. W., 202 en 203 »B. R. en 56 B. R.;

»Regt doende enz.

»Alvorens ten principale regt te doen, verstaat, »dat ter diligentie van het geopposeerde Bestuur »de in deze gefungeerd hebbende deskundigen »zullen worden opgeroepen om te verklaren, in »welken zin het proces-verbaal van schatting moet »worden opgevat; of hetzelve de taxatie consta»teert van de ongescheiden helft van het om»schreven goed, dan wel de taxatie van het geheele »erf, en hun proces-verbaal in dien geest aan te »vullen;

»Reserveert de kosten tot aan de eind-uit»spraak."

Nadat de deskundigen waren gehoord, wees de regtbank op den 24sten December 1873 het volgende eindvonnis:

»Gezien de processtukken en daaronder het »door deze regtbank tusschen partijen gewezen »interlocutoir vonnis van den 18den Maart 1873, »waaraan, wat de daadzaken en gevoerde proce»dure betreft, wordt gerefereerd;

»O., dat ter voldoening aan genoemd vonnis het »eischend Bestuur de drie gefungeerd hebbende »deskundigen heeft opgeroepen om ter teregtzit»ting van den 9den Julij l.l. te verklaren, of zij bij »hun proces-verbaal van schatting de ongeschei»den verkochte helft in eene behuizing met erf en »tuin, koorn- en pelmolen en erf, gelegen te Z., »en waarvan hun de schatting was opgedragen, »hebben getaxeerd, dan wel het geheele goed;

»O., dat deze deskundigen, aan deze oproeping

6441. »voldoende, voor de regtbank de verklaring heb-»ben afgelegd, dat niet de *helft*, maar de *geheele* »behuizing met erf, tuin, koorn- en pelmolen en »erf, breeder in hun rapport omschreven, door »hen is geschat en in dezen zin later hun rapport »hebben aangevuld bij akte in debet geregis-»treerd; enz.

»O., dat, na deze gedane verklaring van des-»kundigen, het Bestuur der registratie bij eene »latere memorie zijne vordering bij dwangschrift »origineel gedaan, heeft verminderd tot een be-»drag van *f* 208.08½, op grond dat na de aan-»vulling van het rapport de koopwaarde der helft »van het betrokken vast goed geacht moet wor-»den door de deskundigen te zijn geschat op de »helft van de door ieder hunner geschatte som »van het geheel, 't welk ook zou blijken en wor-»den bevestigd door de aan de wederpartij be-»teekende verklaring van twee der deskundigen, »inhoudende, dat de te schatten helft door ieder »van hen gewaardeerd is op de helft van eene »der sommen in het proces-verbaal opgenoemd;

»O. dat deze verminderde eisch bij contra »memorie door den opposant niet alleen als on-»gegrond, maar ook als ongeoorloofd is bestreden, »terwijl hij zich overigens verklaart nog te ge-»dragen aan zijne vroegere middelen van bestrij-»ding van het tegen hem uitgevaardigd dwang-»schrift in zijne vorige memoriën nader ontwikkeld;

»O., dat, daargelaten de vraag of het eischend »Bestuur na de bovenbedoelde door deskundigen »ter teregtzitting afgelegde verklaring bevoegd is »de primitief bij dwangschrift gedane vordering

6441. »te verminderen, gezegd Bestuur in iedere vordering, hetzij zoo als zij primitief is gedaan, hetzij »zoo als zij later is gewijzigd, is niet ontvankelijk »omdat die vordering moet gebaseerd zijn op »eene *waardering* van het verkochte goed ten tijde »van den overgang door deskundigen en zoodanige waardering in casu niet bestaat;

»O. immers, dat de deskundigen niet hebben »voldaan aan hunne opdragt, door het verkochte »goed, namelijk *de helft*, te schatten, maar zij in»tegendeel het *geheel* hebben gewaardeerd, zoodat »er geene taxatie van het verkochte goed bestaat, »terwijl de bewering van geopposeerde, dat de »koopwaarde der helft van het gelibelleerde goed »geacht moet worden door de deskundigen te zijn »geschat op de helft van de door ieder hunner »geschatte som van het geheel is willekeurig, »maar bovendien onjuist;

»O., toch dat deze bewering niet meer is dan »eene meening van het Bestuur zelf en zoolang »de deskundigen omtrent de koopwaarde van die »helft zich niet hebben uitgelaten, steeds blijft »eene veronderstelling, terwijl die bewering ook »niet tot zekerheid wordt verheven door de in »het geding gebragte bovenvermelde verklaring »van *twee* der deskundigen, in debet geregistreerd »enz. — hoezeer dan ook geheel in afwijking en »buiten de opdragt bij het interlocutoir vonnis »door die deskundigen afgelegd, omdat zonder »medewerking van den derde deskundige geene »schatting van de koopwaarde kan plaats hebben;

»O., bovendien, dat deze bewering, zooals boven »is gezegd, is onjuist, omdat bij een onverdeel-

6441. »den eigendom eener zaak van meerdere eigena»ren, niet ieder mede-eigenaar die zaak mag ge»bruiken naar eigen goedvinden en wijders, zoo »als teregt door den opposant wordt opgemerkt, »telkens aan een eisch tot scheiding en daaruit »meestal voortspruitenden verkoop blootstaat;

»O., dat de opposant alzoo teregt tegen het »tegen hem bestierde dwangbevel is in verzet »gekomen en gezegd bevel van onwaarde moet »worden verklaard;

»O., dat na deze beslissing het verleenen van »akte aan het eischend Bestuur van de vermin»dering zijner bij dwangbevel gedane vordering »is nutteloos en zonder doel;

»Gezien de artikels 14, 18, 65 der wet van »22 Frimaire VII, art. 5 der wet van 27 Ventôse »IX, art. 22 der wet van 31 Mei 1824 (*Stbl.* n_0. 36), »benevens art. 56 van het Wetboek van Burg. »Regtsv.;

»Regtdoende in naam des Konings!

»Verleent het geopposeerde Bestuur akte voor »zooveel betreft zijne verklaring van voorbehoud »van beroep in cassatie van het gewezen inter»locutoir vonnis; weigert die akte, voor zooverre »wijders gevraagd;

»Verklaart den opposant goed opposant tegen »het door het eischend Bestuur tegen hem uit»gevaardigd dwangbevel;

»Verklaart dat bevel nietig, van onwaarde en »zonder eenig effect;

»Veroordeelt de geopposeerde in de kosten der »procedure.”

Z.

6442. **ZEGEL.** *Afkoop van tienden. Zegelregten wegens de overschrijving in de hypotheek-registers.* Volgens het tweede lid van art. 22 der wet van den 12den April 1872, tot afkoopbaarstelling der tienden (*Stbl.* n° 25) (1) worden voor de overschrijving der exploiten, akten en vonnissen, in die wet vermeld, geene kosten in rekening gebragt dan het loon van den hypotheekbewaarder. Naar deze wetsbepaling kunnen, dientengevolge, de zegelregten van de voor de overschrijving dier stukken ten kantore van hypotheken gebezigde ruimte in de dag- en hulpregisters niet aan belanghebbenden in rekening worden gebragt. Wegens die zegelregten wordt aan de bewaarders der hypotheken vergoeding verleend bij wijze van teruggave op de ontvangsten, volgens art. 132 n°. 2 letter *b* der I. C. (*Res. van* 5 *Maart* 1873 n°. 14.)

6443. *Armenwet. Mandaten tot betaling wegens aan de gemeente ten dienste der armen gedane leveringen.* Volgens art. 77 der wet op het armbestuur zijn »alle stukken, uit deze wet voortvloeijende, vrij »van zegelregten."

Tot regt verstand dezer wetsbepaling behoort te worden in het oog gehouden, dat de woorden »alle »stukken uit deze wet voortvloeijende" in dien zin moeten worden verstaan, dat daarmede worden bedoeld, alle stukken, welke òf bij name in die wet zijn genoemd, òf *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit de bepalingen van die wet voortvloeijen, doch geenzins die, wier opmaking als een verwijderd

(1) Te vinden in P. W. 1/1872 bladz. 248.

6443. gevolg van bij die wet opgelegde verpligtingen is aantemerken (1).

Nu bepaalt b.v. art. 26 dat »de kosten, voort- »vloeijende uit de verpleging van arme krank- »zinnigen in gestichten voor krankzinnigen,..... »uit de fondsen der burgerlijke gemeente voldaan »worden." Daar deze wetsbepaling uitdrukkelijk van de voldoening der daarin vermelde kosten van verpleging gewaagt, zoo volgt, dat de stukken betrekkelijk de *voldoening* dier kosten, zooals de declaratiën en mandaten daartoe strekkende, kunnen gezegd worden *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit die wet voorttevloeijen, en alzoo volgens voormeld art. 77 dier wet van zegelregt zijn vrijgesteld. Dit werd dan ook te regt beslist bij de onder de nommers 2894 en 4887 ad I van dit werk opgenomene beslissingen.

Zoo bepaalt b.v. art. 21 der voormelde wet, dat »geen burgerlijk bestuur onderstand mag ver- »leenen aan armen dan na zich" enz. Daar deze wetsbepaling uitdrukkelijk van het verleenen van onderstand aan armen gewaagt, zoo volgt, dat de stukken waarbij die onderstand verleend wordt, zooals de mandaten tot betaling van dien onderstand, mede kunnen gezegd worden *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit de voormelde wet voorttevloeijen. Zij zijn alzoo volgens art. 77 der wet van zegelregt vrijgesteld, gelijk werd beslist bij de resolutie, opgenomen onder nommer 2894 van dit werk.

Anders is het in die gevallen, waarin de rede

(1) Verg. P. W. nº 2969, 3048, 3978, 4887 ad I en 5391.

6443. is van mandaten tot betaling uit de fondsen eener burgerlijke gemeente van gelden, toekomende, hetzij aan particulieren voor verpleging van armen, hetzij aan leveranciers voor de levering van onderscheidene zaken, als eetwaren, brandstoffen enz., welke zaken na hare levering aan de gemeente door deze aan armen zijn uitgereikt. Ongetwijfeld is het verleenen zoo van verpleging als van de evenbedoelde zaken aan armen, het verleenen van onderstand aan armen, en zouden alzoo de stukken, waarbij hetzij die verpleging hetzij die zaken aan armen verleend worden, volgens voormeld art. 21 der wet, kunnen gezegd worden *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit die wet voorttevloeijen, en dus volgens gemeld art. 77 der wet van zegelregt zijn vrijgesteld, maar onder deze stukken zijn de evenbedoelde mandaten niet te rangschikken. Die mandaten, toch, strekken niet tot het verleenen van onderstand aan armen, in den vorm hetzij van verpleging, hetzij van eetwaren of dergelijken, maar dienen eenig en alleen om aan schuldeischers der gemeente te voldoen de sommen, die zij aan die schuldeischers verschuldigd is, hetzij voor eene ten behoeve van de gemeente door verpleging van de eene of andere persoon gepresteerde dienst, hetzij voor aan de gemeente geleverde zaken. Deze mandaten kunnen, alzoo, niet gezegd worden, volgens voormeld art. 21 der wet, *regtstreeks* en *onmiddellijk* uit die wet voorttevloeijen, en evenmin volgens eenig ander artikel dier wet. Zij zijn bij gevolg niet volgens art. 77 der wet van zegelregt vrijgesteld. Zoo werd dan ook beslist bij de

6443. resolutie, voorkomende onder nommer 3973 van dit werk. (*Miss. van* 23 *December* 1872 n°. 6.)

6444. *Belastingen. Stukken van vervolging tot invordering van accijnsen.* Volgens art. 27 litt. A n°. 23 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) zijn van het zegelregt vrijgesteld: »De akten van vervol»ging en alle andere stukken .... ten onderwerp »hebbende de invordering van 's lands belastin»gen en alle andere sommen, aan den lande »verschuldigd; .... alles voor zoover het gevor»derde bedrag de som van *f* 30 niet te boven »gaat."

Deze vrijstelling is op grond van hare uitdrukkelijke bewoordingen niet van toepassing, wanneer het bedrag van *al* het gevorderde de som van *f* 30 overtreft, onverschillig of het bedrag der hoofdvordering minder dan die som bedraagt.

Om die reden is de vrijstelling niet toepasselijk geacht in een geval waarin bij eene akte van vervolging, ten onderwerp hebbende de invordering van accijnsen, de hoofdvordering slechts *f* 25 bedroeg, maar het bij die akte gevorderde bedrag, dat behalve uit die hoofdvordering uit reeds gemaakte kosten van vervolging bestond, de som van *f* 30 te bovenging (1). (*Miss. van* 21 *Maart* 1873 n°. 54.)

6445. *Buitenlands opgemaakte kwitantiën, overgelegd door rijksambtenaren als bijlagen bij hunne verschot-rekeningen.* Op de daaromtrent door de Algemeene Rekenkamer gedane vraag is te kennen gegeven, dat van *buitenlands* afgegeven kwitantiën, welke

(1) Vergel. P. W. n°. 5688.

6445. door comptabelen, gezanten, consuls en andere rijksambtenaren blootelijk als *bijlagen* bij hunne verschot-rekeningen worden overgelegd, noch door de Algemeene Rekenkamer, noch door anderen, in den zin van art. 16 der zegelwet, eenig gebruik of melding is of wordt gemaakt. Alleen tengevolge van die overlegging behoeft, dus, het zegelregt wegens die kwitantiën nog niet te worden betaald. Zij kunnen bij gevolg, zonder overtreding der zegelwet, door de Algemeene Rekenkamer als *bijlagen* van verschot-rekeningen worden aangenomen, ook al zijn zij ongezegeld of al is daarvoor het zegelregt niet voldaan. (*Miss. van* 27 *Maart* 1873 n°. 15).

6446. *Gedrukt bestek, ten grondslag gelegd van eene aanbesteding.* Aan de akte van eene door een gemeentebestuur gehoudene aanbesteding was gehecht een gedrukt en niet onderteekend bestek, dat tot grondslag van die aanbesteding was gelegd.

Een gedrukt en niet onderteekend bestek kan eerst dan als akte worden aangemerkt, wanneer het bewijs oplevert, hetgeen het geval is, zoodra het bestemd wordt om tot grondslag van de aanbesteding te worden gelegd (1). Het is dan op zich zelf eene akte, en wel eene onderhandsche (2), onderworpen aan het zegelregt naar de oppervlakte van het papier, in de eerste afdeeling van den tweeden titel der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) bedoeld. Dat zegelregt moet betaald worden op het tijdstip aangewezen in de

(1) Verg. P. W. n°s. 6373 en 6385.
(2) Verg P. W. n°s. 4208 en 5289 en *Bartstra* n°. 695.

6446. beslissing onder nommer 6373 van dit werk opgenomen. Op een gedrukt bestek, toch, is de onder nommer 5674 van dit werk medegedeelde beslissing niet van toepassing, omdat het niet kan gerangschikt worden onder de *gedrukte stukken* (1), welke in art. 23 der voormelde wet onderworpen waren aan het daarbij vastgestelde zegelregt, dat bij de wet van 9 April 1869 (*Stbl.* n°. 60) is afgeschaft.

Is het gedrukte bestek door het betrokken gemeentebestuur onderteekend, dan moet het geacht worden door dat bestuur opgemaakt en dus eene akte van dat bestuur te zijn (2). In dat geval is het, zoolang het niet tot grondslag der aanbesteding wordt gelegd, eene akte van een openbaar bestuur, betrekkelijk eene zaak van orde en beheer, welke aan geene regten van registratie onderhevig is, en als zoodanig volgens art. 27 letter A. n°. 3 der voormelde wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) van het zegelregt vrijgesteld. Zoodra het daarentegen tot grondslag der aanbesteding wordt gelegd, houdt het op eene akte betrekkelijk orde en beheer te zijn, en wordt het eene akte, welke titel, regt of voordeel oplevert, en welke als akte van het gemeentebestuur volgens de artt. 11, 12 en 13 der evengemelde wet onderworpen is aan het zegelregt van minstens 50 cent, dat moet betaald worden op het tijdstip, aangewezen in de onder nommer

(1) De beslissing opgenomen in P. W. no. 3354, die van eene tegenovergestelde opvatting uitging, kan niet als juist worden aangemerkt.

(2) Verg. P. W. nos. 4148, 5009 en 6386.

6446. 6373 van dit werk opgenomen beslissing. (*Miss. van* 10 *September* 1870 n°. 72, *en resolutie van* 28 *November* 1873 n°. 72.)

6447. *Militair transport te water. Verklaring van dienstverrigting overteleggen nevens de declaratie van den aannemer.* Door den aannemer van de dienst der militaire transporten te water moet, nevens de door hem wegens ieder hem opgedragen transport intedienen declaratie van het hem wegens dat transport toekomende vrachtloon, ten blijke dat het transport naar behooren is verrigt en hij dientengevolge op dat vrachtloon aanspraak heeft, worden overgelegd een door de betrokken militaire autoriteiten opgemaakt en aan hem uitgereikt stuk, houdende achtereenvolgend:

a. eene door den kommandant voor het materieel in het betrokken artillerie-kommandement opgemaakte en onderteekende »aanvraag om scheeps»ruimten", inhoudende eene uitnoodiging door den onderteekenaar aan den aannemer, om de daarbij aangewezen scheepsruimte te stellen ter beschikking van den daarbij aangewezen magazijnmeester der artillerie, ten einde de daarbij specifiek aangewezen voorwerpen overtebrengen aan den daarbij aangewezen magazijnmeester der artillerie;

b. eene door den eerstgenoemden magazijnmeester der artillerie opgemaakte en onderteekende »verklaring van inlading", inhoudende de vermelding, dat de aangevraagde scheepsruimte te zijner beschikking is gesteld en de inlading heeft plaats gehad;

c. eene door den magazijnmeester der artillerie

6447. ter plaatse, werwaarts de voorwerpen moesten worden overgebragt, opgemaakte en onderteekende »verklaring van dienstverrigting", inhoudende de vermelding, dat de ingeladen voorwerpen behoorlijk overgebragt en geheel gelost zijn.

Op de vraag om inlichting omtrent de toepassing der zegelwet ten opzigte van dit stuk, is het volgende te kennen gegeven:

Het eerste gedeelte van het stuk, namelijk de »aanvraag om scheepsruimten", kan worden aangemerkt als te zijn een vrachtbrief, als in art. 90 van het wetboek van koophandel wordt bedoeld, en is dientengevolge bij art. 27 letter A n°. 60 der zegelwet van het regt van zegel vrijgesteld. Onder diezelfde vrijstelling kan mede gezegd worden te vallen het tweede gedeelte van het stuk, namelijk de »verklaring van inlading", omdat hetgeen in die verklaring voorkomt kan worden aangemerkt als een gedeelte van den vrachtbrief uittemaken en bij den vrachtbrief te behooren. Het derde gedeelte van het stuk, namelijk de »verklaring van dienstverrigting", is daarentegen aan zegelregt onderworpen, omdat die verklaring aan een derde, den aannemer, wordt afgegeven, om dezen te strekken tot titel voor de vordering van zijn vrachtloon, dus niet valt onder de in art. 27 letter A nommers 2 en 3 der zegelwet genoemde vrijstellingen (1), en evenmin onder eene andere van de in die wet opgenoemde vrijstellingen kan worden gerangschikt.

Het stuk is alzoo, alleen om de daarin voor-

(1) Verg. P. W. n_0. 5058.

6447. komende »verklaring van dienstverrigting", aan zegelregt onderworpen, en de zegelwet wordt, dientengevolge, niet overtreden, door op hetzelfde gezegeld papier, boven en behalve die verklaring, mede te stellen de van zegelregt vrijgestelde »aanvraag om scheepsruimten" en »verklaring »van inlading" (1).

De »verklaring van dienstverrigting," als opgemaakt door een gedelegeerde van het centraal bestuur (het Departement van Oorlog), kan niet als *onderhandsch* geschrift worden aangemerkt, en mag alzoo, naar art. 13 der zegelwet, op geen kleiner zegel dan dat van 50 cent in hoofdsom gesteld worden (2).

Bij de resolutie van 19 Julij 1858 nº. 44 is, op het daartoe door het Departement van Oorlog gedane verzoek, wegens de eigenaardige bezwaren aan eene zegeling der onderwerpelijke stukken vóór hunne opmaking verbonden, en bij het bestaan van de volledige zekerheid, dat het Departement van Oorlog toeziet, dat al worden die stukken ook niet vóór hunne opmaking gezegeld desniettegenstaande wegens die stukken het verschuldigde zegelregt voldaan wordt, vergunning verleend, om die stukken eerst te doen voorzien van zegel, nadat zij reeds opgemaakt en onderteekend zijn. Er bestaat geen bezwaar, dat die vergunning bestendigd blijve. De ontvangers van het buitengewoon zegel kunnen, alzoo, blijven voortgaan, om die stukken, ook al mogten zij

(1) Verg P. W. nº. 3731.
(2) Verg. P. W. nº. 2440 en 4176.

6447. reeds opgemaakt en onderteekend zijn, van buitengewoon zegel te voorzien. (*Res. van* 21 *Mei* 1873 n°. 47.)

6448. *Militair vervoer per stoomboot. Bewijs der militaire autoriteit, dat dit vervoer naar behooren heeft plaats gehad.* Door de commissie van beheer en toezigt eener stoombootdienst werd beweerd, dat de schriftelijke bewijzen, die bij het vervoer van militairen met hare stoombooten door de militaire autoriteiten aan haar worden afgegeven om, tot staving der vordering en ten bewijze dat het vervoer heeft plaats gehad, bij hare declaratie wegens vrachtloon te worden overgelegd, ingevolge het bepaalde, zoo in nommer 12 lid 2 als in nommer 3 van art. 27 A der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47), van het regt van zegel zijn vrijgesteld.

Deze bewering was echter ongegrond.

De bepaling van nommer 12 lid 2 stelt van zegelregt vrij: »de verlofpassen en reisbrieven »aan alle personen, zonder onderscheid, tot de »land- en zeemagt behoorende, uitgereikt wor»dende." Van geen dezer stukken is hier de rede. Verlofpassen en reisbrieven zijn stukken, die aan den militair worden afgegeven en hem strekken tot titel voor zijn erlangd verlof of voor het doen van de hem opgedragen reis, terwijl het hier geldt stukken, welke door de militaire autoriteit aan de directie der stoomboot-maatschappij worden afgegeven, en de verklaring inhouden, dat het vervoer van het daarbij aangewezen aantal militairen naar behooren heeft plaats gehad. Evenmin kunnen deze stukken worden gerangschikt

6448. onder die van orde en beheer, in nommer 3 van voormeld wetsartikel bedoeld, omdat zij aan een derde, namelijk aan de directie der stoomboot-maatschappij worden afgegeven om aan deze te strekken tot titel en bewijs voor hare vordering van vrachtloon.

Daar zij mede niet onder eene der andere in voormeld wetsartikel opgenoemde vrijstellingen kunnen worden gerangschikt, zijn zij als stukken die aan de directie der stoomboot-maatschappij tot titel en bewijs strekken, ingevolge art. 12 der gemelde wet aan het regt van zegel onderworpen. Dit regt moet door de directie der stoomboot-maatschappij worden gedragen, zoowel omdat de stukken aan die directie in haar belang, namelijk om haar tot titel te strekken voor hare vordering worden afgegeven, als omdat, volgens de uitdrukkelijke bepaling van art. 28, lid 1 der gemelde wet, in alle zaken waarin het Rijk (in deze de militaire autoriteit) met bijzondere personen (in deze de directie der stoomboot-maatschappij) betrokken is, het zegelregt door de laatsten moet worden gedragen (1).

Ook op de onderwerpelijke stukken is, evenwel, de in het slot van het voorgaande nommer van dit werk bedoelde vergunning op de aldaar vermelde gronden van toepassing. (*Miss. van* 21 *Mei* 1873 n°. 48.)

6449. *Onderhandsche akte van verkoop op ontoereikend zegel. Registratie en overschrijving dier akte zonder vordering van zegelregt en boete.* Eene, op een for-

(1) Vergel. P. W. n°. 2440 en 4176.

6449. maatzegel van 15 cent geschrevene, wederzijds geteekende onderhandsche akte van verkoop van een schip werd geregistreerd en overgeschreven, zonder dat de ontvanger vóór de registratie het te min betaalde zegelregt ad *f* —.10 en de verbeurde zegelboete ad *f* 10.— vorderde en deed betalen, terwijl de bewaarder na de overschrijving de akte niet terughield, ten einde de invordering van dat regt en die boete te vervolgen.

Door dit verzuim heeft de ontvanger het tweede lid van art. 30 der wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) overtreden en de daarbij bedreigde boete van *f* 25.— verbeurd, terwijl de bewaarder die de akte na de overschrijving niet terughield, in overtreding is van het derde lid van dat wetsartikel met verbeurte van de daarbij bedreigde boete van *f* 25.— (1).

Daar bij gemis van de akte de daarin begane overtreding der zegelwet niet meer tegenover partijen te constateren is, en regt en boete dientengevolge niet meer van hen kan gevorderd worden, is zoowel de ontvanger als de bewaarder, die door hunne verzuimen oorzaak zijn, dat de vordering van dat regt en die boete voor 's Rijks Schatkist is verloren gegaan, deswege tegenover het Rijk verantwoordelijk, en moet dientengevolge het regt en de boete voor de eene helft ten laste van den ontvanger en voor de andere helft ten laste van den bewaarder in het proces-verbaal van verificatie van hun beheer gebragt worden. (*Miss. van* 12 *April* 1873 n°. 22.)

---

(1) Zie P. W. n°. 2896.

6450 *Onvermogenden. Grosse welke krachtens art. 6 der wet op het notaris-ambt kosteloos moet worden verstrekt.* Overeenkomstig art. 6 der wet op het notaris-ambt werd een notaris door den voorzitter der regtbank gelast om zijne dienst kosteloos te verleenen bij de door de regtbank uit kracht van art. 841 B. R. bevolen uitgifte van eene tweede grosse eener akte verleden voor een notaris, van wiens minuten hij de bewaarder was. Daar de minuut dezer akte op gezegeld papier was geschreven, bestond er twijfel, of de vrijstelling in art. 27 letter A, n°. 6 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) bepaald, hier toepasselijk was en de tweede grosse dientengevolge op ongezegeld papier mogt geschreven worden. De evenbedoelde vrijstelling moet in dien ruimen zin worden opgevat, dat zij hare toepassing vindt, niet alleen waar krachtens art. 6 der wet op het notaris-ambt door notarissen voor onvermogenden akten *in minuut* opgemaakt, of *in originali* uitgegeven worden, maar ook waar van een onder een notaris *in minuut* berustende akte aan onvermogenden, uit kracht van die wetsbepaling, eene *grosse*, een *afschrift* of eene *expeditie* wordt afgegeven, en zulks onaangezien de omstandigheid of zoodanige minuut zelve op gezegeld dan wel op ongezegeld papier is geschreven (1). (*Res. van* 31 *Januarij* 1873 n°. 91.)

6451. *Teruggave van eene onverschuldigd betaalde boete.* Door een procureur werd eene op ongezegeld papier geschrevene in de gemeente L. opgemaakte

(1) Verg. P. W. 1846 n°. 376.

6451. onderhandsche akte, welke in een aanhangig regtsgeding moest worden overgelegd, ter registratie aangeboden.

De ontvanger, meenende dat L. binnen het Rijk was gelegen, vorderde, behalve het verschuldigde zegelregt, de bij het laatste lid van art. 13 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) bepaalde boete.

Later bleek echter dat L. buiten 's lands was gelegen, zoodat voor de akte, volgens art. 16 dier wet, zonder vordering van boete, het zegelregt had kunnen zijn voldaan. De boete was alzoo ten onregte gevorderd en moest, ook volgens art. 37 1°. *d* der voormelde wet, worden teruggegeven, doch aan wien?

De een meende aan den procureur die de akte ter registratie aangeboden en de boete betaald had. Een ander aan hem die bij art. 13 in verband met art. 32 dier wet is aansprakelijk gesteld voor de boete en haar dus per slot van rekening moet dragen (1).

Volgens art. 1396 B. W. moet het niet verschuldigde worden teruggegeven aan hem, van wien het is ontvangen, waaronder moet worden verstaan degeen namens wien, en voor wiens rekening, met andere woorden uit wiens middelen, zij het dan ook door tusschenkomst van een ander, het ten onregte betaalde is voldaan (2).

---

(1) Verg. P. W. n°. 4223.

(2) Vergel. vonn. arr. regtb. Zutphen van 20 Sept. 1831 (P. W. 2/1831 pag. 103), de arr. v. d. Hoogen Raad van 5 Nov. 1841 (P. W. /1842 pag. 60) en van 29 Junij 1869 (Regtsgel. bijblad 1870 pag. 318, *Sprenger van Eijk*, de Wetgev. o. h. regt van succ. n°. 129).

6451. Dit is in deze blijkbaar de partij, voor wie de procureur, die de akte ter registratie aanbood, in de aanhangige procedure is opgetreden. Aan deze partij moest, alzoo, de teruggave van de onverschuldigd betaalde boete plaats hebben (1). (*Miss. van* 21 *Mei* 1873, n°. 49).

6452. *Vrijstelling. Bewijzen van aandeel in het waarborgkapitaal van eene spaarbank.* Door het bestuur eener spaarbank werd vrijstelling van zegelregt gevraagd voor de uittegeven bewijzen van aandeel in het kapitaal tot waarborg der bij die bank gestorte penningen. Dit verzoek is afgewezen. Volgens art. 44 der wet van 3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47) kan kwijtschelding van regt van zegel uitsluitend worden verleend in bijzondere gevallen of in het algemeen belang. De gevraagde vrijstelling kan niet gezegd worden door het algemeen belang te worden gevorderd, zonder aan de strekking dezer woorden eene uitbreiding te geven, die de wetgever zeer zeker niet heeft bedoeld. Onder de bij het voormelde wetsartikel bedoelde bijzondere gevallen moeten worden verstaan die gevallen, waarin de heffing der belasting, hoezeer op de letter der wet gegrond, met de bedoeling des wetgevers niet is overeentebrengen. Daarvan is hier niet de rede, omdat de heffing van zegelregt wegens de onderwerpelijke bewijzen van aandeel, zooals uit de voormelde wet zelve blijkt, volkomen met des wetgevers bedoeling strookt, daar die wet de

---

(1) Vergel. P. W. n°. 5890 en *Bartstra*, de Wetgev. o. d. registr. n°. 768 aan het slot.

6452. spaarbanken in art. 27 letter A nº. 58 speciaal behandelt, en bij de aldaar bepaalde vrijstelling van zegelregt voor stukken van spaarbanken uitdrukkelijk eene cathegorie van stukken uitzondert, waaronder de schuldbrieven ten laste van spaarbanken en ten behoeve van derden (dat zijn *niet-deelnemers*) moeten gerangschikt worden (1). (*Res. van* 17 *November* 1873 nº. 19.)

6453. *Zeemagt. Stukken betrekkelijk afrekeningen van soldij van personen beneden den rang van officier.* Voor de uitbetaling van door schepelingen verdiende soldij aan de personen, te wier behoeve die schepelingen die soldij gedelegeerd of afgestaan hebben, wordt door het Departement van Marine van belanghebbenden de overlegging gevorderd van uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand, vereischt om de betrekkingen te bewijzen, die tusschen de schepelingen en hunne gedelegeerden bestaan, en om de juiste namen van deze laatsten te kennen. Die uitbetaling wordt, daar zij geschiedt in mindering van de later met de schepelingen te doene finale afrekening, door het gemelde Departement als gedeeltelijke *afrekening van soldij* aangemerkt. Dientengevolge kunnen de bedoelde uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand worden beschouwd als »stukken.... »BETREKKELIJK de.... AFREKENINGEN van soldij.... »van personen beneden den rang van officier", welke in art. 27 letter A nommer 12 der zegelwet van het regt van zegel zijn vrijgesteld.

Ten einde alle misbruik te voorkomen en zich

(1) Verg. P. W. nº. 5671.

6453. voor overtreding der zegelwet te vrijwaren, is evenwel den ambtenaar van den burgerlijken stand, die omtrent de toepassing dier wet ten aanzien der voormelde uittreksels inlichting verzocht, in bedenking gegeven, om, in gevallen van den onderwerpelijken aard, boven de onderteekening van ieder uittreksel te vermelden, het doel waartoe het uittreksel wordt afgegeven, zoomede dat het wegens dat doel ingevolge art. **27** A n°. **12** der wet van zegelregt is vrijgesteld, doch dat het, ongezegeld, alleen voor dat doel dienen kan. (*Miss. van* **25** *Maart* **1873** n°. **42**.)

6454. *Zelfde zegel. Proces-verbaal van aanbesteding op verschillende dagen en plaatsen.* Van de door het bestuur van een waterschap gehouden aanbesteding van het ruiden en opschoonen van kanalen in negen perceelen werden op een formaatzegel van 50 cent achter elkander vijf ieder afzonderlijk afgeslotene akten opgemaakt, behelzende:

a. de eerste akte het bestek en de voorwaarden, waarnaar zal worden aanbesteed, de aanwijzing van de dagen, uren en plaatsen, waarop de verschillende perceelen zullen worden aanbesteed, en de aanbesteding van één der perceelen;

b. elke der volgende vier akten, de aanbesteding van een of meer der perceelen.

Daar de aanbesteding in haar geheel ten verzoeke van een en hetzelfde waterschapsbestuur gehouden en reeds bij de voorwaarden bepaald is, dat de aanbesteding der verschillende perceelen zal plaats hebben op onderscheidene tijdstippen en plaatsen, zoodat kan worden aangenomen, dat de vijf verschillende van die aanbesteding

6454. opgemaakte akten gerangschikt moeten worden onder die welke niet in ééne zitting kunnen voltooid worden, mogten deze akten volgens letter *b* van art. 7 der zegelwet achter elkander op hetzelfde gezegeld papier geschreven worden (1). (*Res. van* 10 *Februarij* 1873 n°. 50.)

(1) Verg. P. W. n°s. 1585, 3729, 4847 en 5397.

REGISTER.

LIJST DER ARRESTEN EN VONNISSEN

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

CHRONOLOGISCHE LIJST

DER

CIRCULAIRES, DECISIEN, RESOLUTIEN EN MISSIVEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

1858.

Julij.

19	nº.	44	6447

1870.

September.

10	nº.	72	6446

1872.

Maart.

21	nº.	56	6392

Augustus.

17	nº.	5	6429

September.

26	nº.	13	6439

October.

31	nº.	21	6386

November.

8	nº.	6	6430

December.

3	nº.	18	6423
23	»	6	6443

1873.

Januarij.

31	nº.	91	6450

Februarij.

10	nº.	50	6454
12	»	11	6418
15	»	33	6421

Maart.

5	nº.	14	6442
14	»	31	6389
19	»	730	6414 Adv. L.-A.
21	»	54	6444
25	»	43	6453
27	»	15	6445

April.

10	nº.	15	6380
12	»	22	6449
15	»	10	6414 6415

Mei.

2	n°.	47	6428	
7	»	8	6425	
8	»	13	6393	
13	»	4	6431	
	»	5	6436	
21	»	47	6447	
	»	48	6448	
	»	49	6451	
27	»	103	6398	Just.

Junij.

7	no.	66	6381
23	»	36	6398
27	»	32	6403

Julij.

7	n°.	5	6424
14	»	14	6440
23	»	16	6383

Augustus.

5	n°.	37	6406
28	»	29	6404

September.

10	n°.	21	6416	
16	»	110	6397	Just.
18	»	4	6433	
	»	6	6417	
25	»	134	6388	Just.
26	»	32	6397	

October.

4	n°.	12	6384	
9	»	41	6388	
15	»	134	6399	Just.
25	»	18	6432	
28	»	767	6395	Adv. L.-A.
29	»	19	6437	
30	»	4	6419	
	»	32	6411	
			6412	
31	»	91	6426	

November.

17	n°.	19	6452
20	»	28	6395
	»	35	
21	»	49	6434
28	»	72	6446
	»	73	6379
29	»	23	6386

December.

4	n°.	47	6422
8	»	28	6420
15	»	55	6429
16	»	26	6427

1874.

Januarij.

10	n°.	56	6385	
23	»	5	6407	
28	»	787	6435	Adv. L.-A.

Februarij.

6	no.	78	6409
10	»	2	6435
14	»	73	6408
20	»	40	6405

Maart.

3	no.	62	6402
7	»	9	6410

April.

22	no.	7	6413
30	»	19	6399

Mei.

30	n°.	133	6400	Just.

Junij.

9	n°.	37	6387
24	»	17	6400

1875.

Januarij.

23	no.	44	6378

BENOEMINGEN VAN NOTARISSEN

IN HET 2de HALFJAAR 1873.

Bij Kon. besl. van 19 *Julij* 1873, nº. 50.
Te Gieten, (arr. Assen): W. TONCKENS.
Bij Kon. besl. van 26 *Julij* 1873, nº. 80.
Te Amersfoort, (arr. Amersfoort): A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.
Bij Kon. besl. van 26 *Julij* 1873, nº. 82.
Te Holten, (arr. Deventer): A. ADAMA VAN SCHELTEMA.
Bij Kon. besl. van 29 *Julij* 1873, nº. 34.
Te Zaandam, (arr. Haarlem): B. J. TEN CATE.
Bij Kon. besl. van 13 *Augustus* 1873, nº. 68.
Te Heenvliet, (arr. Brielle): W. F. J. VAN DULLEMEN.
Bij Kon. besl. van 23 *Augustus* 1873, nº. 16.
Te Herwijnen, (arr. Tiel): Mr. G. J. KOLFF.
Bij Kon. besl. van 6 *September* 1873, nº. 17.
Te Drünen, (arr. 's Hertogenbosch): P. C. A. KUIJPERS.
Bij Kon. besl. van 15 *October* 1873, nº. 26.
Te Beetsterzwaag, gem. Opsterland, (arr. Heerenveen): G. DE JONG POSTHUMUS.
Te Gorredijk, gem. Opsterland, (arr. Heerenveen): Y. GATSONIDES.
Bij Kon. besl. van 22 *October* 1873, nº. 21.
Te Zierikzee, (arr. Zierikzee): Mr. J. MOOLENBURGH.

BENOEMINGEN VAN AMBTENAREN

BIJ HET BESTUUR DER REGISTRATIE.

Bij Kon. besl. van 30 *Julij* 1875, n°. 40.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE BIJ HET KADASTER,

E. GROENEVELD MEIJER.
E. BARENBROEK.
C. P. G. ROELOFSEN.
C. KOOYMAN KLOTS.
H. G. BUIJS.

Bij res. van 10 *Augustus* 1875, n°. 26.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

J. W. VAN BUREN LENSINK.
D. VONK.
W. A. M. KALKMAN.
D. V. VERHAAR.
J. J. L. TEYCHINÉ.

Bij res. van 1 *October* 1875, n°. 64.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

J. W. A. ZELLER.
T. POLEE.
J. H. LOEWER.
J. J. BLOM.
J. T. M. POLLEN.
A. W. VAN AMEIJDEN.
G. J. VAN BEEK.
H. D. ARENTSEN.
M. C. R. J. KRIJGSMAN.
P. C. PRINS.

Bij Kon. besl. van 23 *Februarij* 1876, n°. 8.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Weert, E. NIERSTRASZ.

Bij res. van 1 *Maart* 1876, n°. 18.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

G. P. COOL.
I. A. VERSLUIJS.
J. VAN DER REST.
H. J. MOLEMA.
E. J. A. WEIJGERS.
F. J. WÄKERLIN.
G. E. PETIT DIT DE LA ROCHE.
A. P. L. SPUIJBROEK.
G. J. VAN BAARS.
F. H. VAN DER LINDE VAN SPRANKHUIZEN.
W. A. VAN MAAREN.

Bij Kon. besl. van 9 *Maart* 1876, n°. 13.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Bolsward, J. B. VROOM.

Bij Kon. besl. van 9 *Maart* 1876, n°. 14.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Zutphen, Mr. J. REIJNVAAN.

Bij res. van 10 *Maart* 1876, n°. 37.

TOT STEMPELAAR BIJ HET KANTOOR VAN HET BUITENGEWOON ZEGEL,

Te 's Gravenhage, TH. G. VAN HUUT.

Bij res. van 10 *Maart* 1876, n°. 38.

TOT COMMIES TER DIRECTIE DER REG. EN DOM.

Te Maastricht, Mr. C. E. ACHTERBERG.

Bij Kon. besl. van 18 *Maart* 1876, n°. 17.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP. HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Amsterdam, E. H. F. W. MATHON.

Bij res. van 20 *Maart* 1876, n°. 6.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

J. H. W. LINDEMAN.

Bij res. van 29 *Maart* 1876, n°. 25.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

G. B. H. DE BALBIAN.

Bij Kon. besl. van 30 *Maart* 1876, n°. 3.

TOT DIRECTEUR DER REG. EN DOM. VOOR DE PROVINCIE ZEELAND EN HET DERDE ARRONDISSEMENT (HET ARROND. BREDA) EN HET VIERDE KANTON VAN HET EERSTE ARRONDISSEMENT (HET KANTON HEUSDEN) DER PROVINCIE NOORD-BRABANT, STANDPLAATS MIDDELBURG,

G. E. TERMAAT.

Bij Kon. besl. van 8 *April* 1876, n°. 5.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

Van de eerste klasse, M. TIMMERMAN.
» » tweede » G. Y. BLAAUW.
» » derde » J. J. DE LANGE.

Bij Kon. besl. van 18 *April* 1876, no. 5.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Medemblik, J. VAN DER LAAN.
» Zalt-Bommel, C. A. VRIESENDORP.

Bij Kon. besl. van 4 *Mei* 1876, n°. 18.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

Van de derde klasse, G. VAN ITERSON.

Bij Kon. besl. van 16 *Mei* 1876, n°. 16.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP. HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW. EN ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Heerenveen, W. A. DE LAAT DE KANTER.

Bij Kon. besl. van 16 *Mei* 1876, no. 17.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Zevenaar, A. C. STORK.
» Harderwijk, H. ESSER.

Bij Kon. besl. van 20 *Mei* 1876, n°. 22.

TOT SURNUMERAIR DER REG. EN DOM.

J. POPPE.
J. M. VAN WALSEM.
D. M. VAN DER VEEN.
A. HELDERMAN.
R. SWAVING.
G. W. J. C. VERMEULEN.
G. G. KUIJPERS.
J. CALAND.
D. M. J. LASONDER.
D. VAN DRUMPT.

Bij Kon. besl. van 23 *Mei* 1876, n°. 17.

TOT INSPECTEUR VAN HET KADASTER AAN HET DEPARTEMENT VAN FINANCIËN,

E. P. VAN STEENBERGEN.

Bij Kon. besl. van 10 *Junij* 1876, n°. 13.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Tiel, Jhr. Mr. A. M. C. SANDBERG.

Bij Kon. besl. van 10 *Junij* 1876, n°. 14.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Oldeberkoop, H. OOSTER.
» Eindhoven, M. VAN DEN BERGH.
» Oirschot, A. WESTRA.
» Nijkerk, A. MOLL.

Bij Kon. besl. van 17 *Junij* 1876, n°. 14.

TOT LANDMETER DER 1ste KLASSE,

J. P. L. SOUTENDIJK.

Bij Kon. besl. van 17 *Junij* 1876, n°. 15.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Kuilenburg, A. J. KOLFF.
» Sittard, P. VAN DER MARK.
» Kortgene, G. D. L. GRAAFLAND.

Bij res. van 26 *Junij* 1876, n°. 32.

TOT LANDMETER DER 2de KLASSE,

F. A. CLAESSEN.

Bij Kon. besl. van 8 *Julij* 1876, n°. 28.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.,

Te Kampen, W. F. MENSING.

Bij Kon. besl. van 10 *Julij* 1876, n°. 23.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP. HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te 's Hertogenbosch, J. P. DE VASSY.
» Zwolle, J. W. A. ROIJAARDS.

Bij Kon. besl. van 1 *Augustus* 1876, n°. 12.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Eindhoven, S. W. MIDDELKOOP.

Bij Kon. besl. van 11 *Augustus* 1876, n°. 22.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Dordrecht, C. D. RÖELL.

Bij Kon. besl. van 12 *Augustus* 1876, n°. 17.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM. VAN DE EERSTE KLASSE BIJ HET DEPARTEMENT VAN FINANCIËN,

O. M. J. MOORREES.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

Van de eerste klasse, Mr. A. VAN HETTINGA TROMP.
» » tweede » B. H. TOURS.
» » derde » H. VAN GOUDOEVER.

Bij Kon. besl. van 23 *Augustus* 1876, n°. 12.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Gouda, Mr. W. HEMSING.

Bij Kon. besl. van 23 *Augustus* 1876, n°. 13.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP. HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Roermond, A. BEVERS.

Bij res. van 26 *Augustus* 1876, n°. 60.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

I. BOER.
H. P. DE HAAN.
J. C. THONUS.
H. J. BANING.
J. T. HOSANG.
G. A. ENGELMANN.
J. ROEGHOLT.

Bij Kon. besl. van 27 *September* 1876, n°. 22.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Elst, Jhr. J. A. WICHERS.
» Hardegarijp, C. W. ANDREAE.

Bij Kon. besl. van 19 *October* 1876, n°. 12.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Werkendam, A. F. W. JORDAAN.

Bij Kon. besl. van 27 *October* 1876, n°. 14.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te IJsselstein, B. HAGA.
» Druten, D. E. C. FRANKAMP.
» Helder, F. FONTEIN.
» Holwerd, J. HOEFLAKE.
» Raalte, B. M. MOORREES.
» Texel, F. H. VAN WIJNGAARDEN.
» Gennep, N. W. SWIJGHUISEN REIGERSBERG.

Bij res. van 2 *November* 1876, n°. 18.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

A. VAN DER WERF.
L. J. KROOK.
W. ALBERS.
A. F. VAN BEURDEN.
R. DE COCK ROUAAN.
D. D. VAN DEN BOUT.
C. H. VAN VLAANDEREN.

Bij Kon. besl. van 11 *December* 1876, n°. 19.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Sluis, E. A. ROVERS.

Bij Kon. besl. van 21 Februarij 1877, n°. 8.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Ommen, J. C. BOUMAN.
» Grave, W. WONDERGEM.
» Weert, J. WOLTERSOM.

Bij Kon. besl. van 7 Maart 1877, n°. 21.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Haarlem, J. J. HUBRECHT.
(Deze benoeming is ingetrokken bij Kon. besl. van 31 Maart 1877, n°. 12.)

Bij Kon. besl. van 28 Maart 1877, n°. 26.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Amersfoort, C. P. FRIJLINCK.

Bij Kon. besl. van 16 April 1877, n°. 49.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM. VAN DE EERSTE KLASSE BIJ HET DEPARTEMENT VAN FINANCIËN,

C. W. HEUFKE.

Bij Kon. besl. van 21 April 1877, n°. 16.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEEPSBEW.

Te Leiden, A. VAN ECK.

Bij Kon. besl. van 22 April 1877, n°. 24.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Haarlem, Mr. B. H. UPMEIJER.

Bij Kon. besl. van 24 Mei 1877, n°. 15.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Hoorn, J. VAN SONSBEECK.

Bij Kon. besl. van 24 Mei 1877, n°. 16.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Hoogeveen, A. C. STORK.

Bij Kon. besl. van 24 Mei 1877, n°. 17.

TOT SURNUMERAIR DER REG. EN DOM.

C. J. PLOMP.
Z. MIDDELKOOP.
G. F. F. C. VAN DER SCHROEFF.
M. S. VAN DUNNÉ.
J. BRUNE.
C. BEK.
A. W. ENSCHEDÉ.
J. VAN BLARKOM.
H. E. MEIJLINK.
J. W. A. DAUTZENBERG.

Bij Kon. besl. van 2 *Junij* 1877, n°. 14.

TOT INSPECTEUR DER REG. EN DOM.

Van de tweede klasse, K. F. ARIENS.
» » derde » J. E. J. JORDAAN.

Bij Kon. besl. van 9 *Junij* 1877, n°. 13.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Zevenaar, J. R. IMMINK.

Bij Kon. besl. van 9 *Junij* 1877, n°. 14.

TOT INGENIEUR-VERIFICATEUR VAN HET KADASTER,

W. F. BRUINIER.
J. J. SLATERUS.
E. BARENBROEK.
J. P. L. SOUTENDIJK.
J. W. BENEDIC.
A. W. E. KWISTHOUT.

Bij Kon. besl. van 17 *Junij* 1877, n°. 7.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.,

Te Maastricht, A. G. F. KOLTROP.

Bij Kon. besl. van 31 *Julij* 1877, n°. 29.

TOT LANDMETER DER 3de KLASSE,

F. BOS.
J. G. ALLARIES.
H. M. L. BINGEN.
N. C. WETSELAAR.
J. EEKHOF.
G. HOOGLAND.
C. W. HOFFMANN.
C. L. TREFFERS.
C. JONGKEES.
C. F. A. DE GROOT.
M. W. ABRESCH.
J. BIJLL.
F. LAMMERTS.
B. UPMEIJER.
C. GEIJL.

Bij Kon. besl. van 7 *Augustus* 1877, n°. 6.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Assen, H. VAN MEURS.

Bij Kon. besl. van 7 *Augustus* 1877, n°. 7.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Gorinchem, Mr. H. P. DE GAVERE.

Bij Kon. besl. van 7 Augustus 1877, n°. 8

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Appingedam, C. JISKOOT.

Bij Kon. besl. van 21 September 1877, n°. 6.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Assen, L. VAN ASSEN.

» Dokkum, F. VAN DALSEN FONTEIN.

Bij Kon. besl. van 22 September 1877, n°. 14.

TOT BEWAARDER VAN DE HYP., HET KAD. EN DE SCHEEPSBEW.

Te Almelo, F. HARTING.

Bij res. van 9 October 1877, n°. 59.

TOT ASPIRANT-LANDMETER BIJ HET KADASTER,

J. W. DEN HARTOGH.

J. F. JANSEN.

H. A. VAN DER ZANDEN.

I. VAN VOOREN.

J. RIETSEMA.

C. WONDERGEM.

J. KOREVAAR.

J. L. DE LANGE.

E. MOLEMA.

J. K. CRUCQ.

D. J. VAN GELDER.

P. W. H. PAULUSSEN.

J. HOLTHUIZEN.

Bij Kon. besl. van 10 October 1877, n°. 19.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Maastricht, B. C. J. VAN DER MEER.

Bij Kon. besl. van 13 October 1877, n°. 18.

TOT CONTROLEUR VAN HET BUITENGEWOON ZEGEL

Te Amsterdam, F. C. PASTOR.

Bij Kon. besl. van 17 October 1877, n°. 11.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Beetsterzwaag, F. GORDON.

» Lemmer, H. ESSER.

Bij Kon. besl. van 22 October 1877, n°. 8.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Onderdendam, C. TH. MONTIJN.

Bij Kon. besl. van 17 November 1877, n°. 13.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Meppel, G. J. A. HUISKES.

Te Gulpen, A. MOLL.

» Harderwijk, T. H. OLDENHUIS GRATAMA.

» Nijkerk, J. HESHUSIUS.

Bij Kon. besl. van 12 *December* 1877, n°. 5.

TOT ONTVANGER DER REG. EN DOM.

Te Groenlo, G. D. L. GRAAFLAND.

» Kortgene, J. TER PELKWIJK.

Bij Kon. besl. van 24 *December* 1877, n°. 16.

TOT INGENIEUR-VERIFICATEUR VAN HET KADASTER,

J. F. UMMELS.

LIJST

VAN HET

PERSONEEL DER AMBTENAREN VAN DE REGISTRATIE ENZ.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

Afdeeling Registratie.

M. P. Smissaert, (R. E. K.) administrateur van de registratie, de hypotheken en het kadaster.

le bureau.

Attributen: *a.* zegel, *b.* hypotheken, c. successie, *d.* boeten en justitiekosten, *e.* notaris-ambt, *f.* loterijen, *g.* personeel der ambtenaren van de registratie, *h.* magazijn van drukwerken, *i.* index voor de bureaux nos. 1 en 2.

O. M. J. Moorrees, inspecteur.
F. B. Haffert, commies.
H. F. W. Kolb, 1e klerk.
J. Poppe, surnumerair, gedetacheerd.

2e bureau.

Attributen: *a.* registratie, *b.* publieke verkoopingen van roerende goederen.

C. W. Heufke, inspecteur.
A. C. van Rhijn, commies.
A. Moll, ontv. der reg. en dom. te **Gulpen**, gedetacheerd.

3e bureau.

Attributen: kadaster, met inbegrip van het personeel van het kadaster.
E. P. van Steenbergen, inspecteur van het kadaster.
A. Veenhuysen, } landmeters 3e kl., gedetacheerd.
P. J. U. Modderman, }

4e bureau.

Attributen: comptabiliteit der afdeelingen registratie en domeinen.
J. M. van Woerden, commies.
E. J. P. Elias, adjunct-commies.

DIENST IN DE PROVINCIEN.

Kadaster.

J. P. L. Soutendijk,	ingen.-verificat.	in de	1e	divisie	te	**Groningen**.
E. Barenbroek,	»	» »	2e	»	»	**Leeuwarden**.
A. Douglas,	»	» »	3e	»	»	**Assen**.
W. F. Bruinier,	»	» »	4e	»	»	**Zutphen**.
J. G. R. van Haersolte,	»	» »	5e	»	»	**Arnhem**.
J. W. Benedic,	»	» »	6e	»	»	**Utrecht**.
A. E. W. Kwishout,	»	» »	7e	»	»	**Amsterdam**.
C. J. Genet,	»	» »	8e	»	»	**'s Gravenhage**.
J. J. Slaterus,	»	» »	9e	»	»	**Dordrecht**.
J. F. Ummels,	»	» »	10e	»	»	**Roermond**.
J. Kuypers, (K. 4.)	»	» »	11e	»	»	**'s Hertogenbosch**.

Algemeen zegelkantoor.

B. van Berkel, ontvanger van het buitengewoon zegel, tevens belast met de directie van het algemeen zegelkantoor.
P. J. K. Janson, controleur van het buitengewoon zegel en van het algemeen zegelkantoor.

Staats-Loterij.

J. Stam, (R. N. L., K. E. K.) directeur.

Registratie enz.

DIRECTIE 'S GRAVENHAGE.

J. L. Becking, directeur.

W. Blaauw,	inspecteur der 1e kl. (13e div.)
Mr. A. van Hettinga Tromp,	» » » » (16e »)
G. A. Loeff,	» » 2e » (15e »)
J. A. Molhuijsen,	» » » » (14e »)
Jhr. A. N. F. Flugi van Aspermont,	» » » » (17e »)
J. de Graag,	» » 3e » (18e »)

H. C. Snethlage, commies ter directie.

A. C. Röell, **J. M. van Walsem**, **A. Helderman**, **C. Bek**, surnumerairs.

Mr. F. G. van Marle,	ontv. der reg. en dom.	**Alphen.**
W. J. Berdenis van Berlekom,	bew. der hyp. enz. en ontv. der reg. en dom.	**Brielle.**
J. F. H. Israël,	landmeter 3e kl. k. d.	
M. W. Abresch,	» » » v. d.	
H. ten Oever,	» » » b. d.	
W. C. de Man,	ontv. der reg. en dom.	**Delft.**
C. D. Röell,	bew. der hyp. enz.	**Dordrecht.**
J. C. A. van der Meer van Kuffeler,	ontv. der reg. en dom.	
W. A. A. de Haan,	landmeter 1e kl. k. d.	
C. J. van Dooren,	» » » v. d.	
J. van der Rest,	aspt. » »	
Mr. H. P. de Gavere,	bew. der hyp. enz.	**Gorinchem.**
R. A. A. Happel,	ontv. der reg. en dom.	
W. P. van Hout,	landmeter 1e kl. k. d.	
J. F. H. Meijer,	» 3e » v. d.	
J. Boer,	» » » »	
G. A. Engelmann,	» » » b. d.	
E. J. A. Weijgers,	aspt. » v. d.	
Mr. W. Hemsing,	ontv. der reg. en dom.	**Gouda.**
Mr. A. de Wit,	bew. der hyp. enz.	**'s Gravenhage.**
J. H. M. Sprée,	ontv. der reg. b. a.	

W. L. van Meurs,	ontv. der succ. regten en dom.	
P. J. Bisdom,	» » reg. g. a.	
B. van Berkel,	» van het buitg. zegel.	
P. J. K. Janson,	contr. » » » »	
J. J. van Dullemen,	landmeter 3e kl. k. d.	
H. L. Staal, (B. N. L.)	» 1e » v. d.	
J. C. van der Veur,	» 3e » »	**'s Gravenhage.**
J. A. B. W. Schreul,	» 2e » b. d.	
J. W. van Hiele,	» » » »	
A. S. Keurschot,	» 3e » »	
L. J. Krook,	aspt. » k. d.	
E. Molema,	» » »	
A. W. van Ameijden,	» » v. d.	
A. van Eck,	bew. der hyp. enz.	
J. J. Hubrecht,	ontv. der reg. en dom.	
H. L. A. van Campen,	landmeter 1e kl. k. d.	**Leiden.**
J. T. Hessels,	» 2e » v. d.	
G. B. H. de Balbian,	aspt. » »	
D. C. H. Smits,	ontv. der reg. en dom.	**Noordwijk.**
D. F. J. van Walsem,	Idem.	**Oud-Beijerland.**
J. van Peer,	bew. der hyp. enz.	
L. P. le Sage ten Broek,	ontv. der succ. regten.	
T. Wildeboer,	» » reg. b. a.	
A. C. L. W. Treussart Ridder van Rappard,	ontv. der reg. g. a. en dom.	
B. Upmeijer,	landmeter 3e kl. k. d.	**Rotterdam.**
A. van Gestel,	» 1e » v. d.	
E. Elemans,	» » » »	
F. A. Claessen,	» 2e » b. d.	
C. H. van Vlaanderen,	aspt » k. d.	
J. Korevaar,	» » »	
H. D. Arentsen,	» » v. d.	
D. Raven,	ontv. der reg. en dom.	**Schiedam.**
L. J. M. Timmers Verhoeven,	idem.	**Sliedrecht.**
A. A. Gefken,	idem.	**Sommelsdijk.**
J. S. Kaempff,	idem.	**Vianen.**
P. J. Idema Greidanus,	idem.	**Woerden.**
J. G. Everwijn,	idem.	**IJsselmonde.**

DIRECTIE AMSTERDAM.

H. J. Vonk, (R. N. L.) directeur.

L. J. van Toulon van der Koog,	inspecteur	der	1e	kl.	(11e	divisie).
Jhr. F. H. van de Poll,	»	»	»	»	(12e	»)
M. Timmerman,	»	»	»	»	(7e	»)
G. Y. Blaauw,	»	»	2e	»	(9e	»)
W. L. Stroom,	»	»	3e	»	(8e	»)
J. E. J. Jordaan,	»	»	»	»	(10e	»)

O. A. Verweij, commies ter directie.

J. G. Meinesz,	surnumerairs.
D. M. van der Veen,	
R. Swaving,	
C. J. Plomp,	
Z. Middelkoop,	

A. Copes van Hasselt,	bew. der hyp. enz.	**Alkmaar.**
H. L. de Grave,	ontv. der reg. en dom.	
M. J. van Erkel,	landmeter 2e kl. k. d.	
C. Kooijman Klots,	» 1e » v. d.	
J. Holthuizen,	aspt. » k. d.	
J. van Os,	» » v. d.	

C. P. Frijlinck,	bew. der hyp. enz.	**Amersfoort.**
R. Formijne,	ontv. der reg. en dom.	
C. Broedelet,	landmeter 1e kl. k. d.	
J. J. de Koningh,	» 2e » v. d.	

E. H. F. W. Mathon,	(R. N. L. en R. L. B.) bew. der hyp. enz.	**Amsterdam.**
J. H. Knipscheer,	ontv. der reg. b. a. n_0. 1.	
R. van de Kasteele,	» » » » » 2.	
J. H. van Nouhuys,	» » » » » 3.	
P. Scheffer,	» » » g. a. en dom.	
H. van Goudoever Sr.,	» » succ. regten.	
W. A. Sandt van Nooten,	» van het buit. zegel.	
F. C. Pastor,	contr. » » » »	
M. Compris,	landmeter 1e kl. k. d.	
J. L. E. J. Burgers,	» » » v. d.	
F. W. Dijckmeester,	» 3e » »	
J. T. Hosang,	» » » »	
F. G. Stucki,	» » » b. d.	
J. W. den Hartogh,	aspt. » k. d.	

P. C. Prins, aspt. landmeter b. d.		**Amsterdam.**
F. C. Kist, ontv. der reg. en dom.		**Enkhuizen.**
Mr. J. G. Thierry de Bye, bew. der hyp. enz.		
Mr. B. H. Upmeijer, ontv. der reg. en dom.		
C. Pous,	landmeter 1e kl. k. d.	
N. F. Perk,	» 2e » v. d.	**Haarlem.**
K. P. J. Oerder,	» 3e » »	
P. J. Hogenhuis,	» » » b. d.	
A. P. L. Spuybroek, aspt.	» v. d.	
F. Fontein, ontv. der reg. en dom.		**Helder.**
J. van Sonsbeeck, bew. der hyp. enz.		
B. C. van Berkel, ontv. der reg. en dom.		
T. J. Bücker,	landmeter 1e kl. k. d.	
J. W. van Buren Lensink,	» 2e » v. d.	**Hoorn.**
P. van Dijk,	» 3e » »	
J. C. Thonus,	» » » »	
J. van Voren,	aspt. » k. d.	
J. Appel,	» » v. d.	
M. E. Gousset van Heel, (R. N. L.) ontv. der reg. en dom.		**Loenen.**
F. L. Sypkens,	idem.	**Maarssen.**
J. van der Laan,	idem.	**Medemblik.**
C. A. B. L. van Ghert,	idem.	**Purmerend.**
R. P. van de Kasteele,	idem.	**Rhenen.**
G. Mulder,	idem.	**Schagen.**
F. H. van Wijngaarden,	idem.	**Texel.**
S. Cats, bew. der hyp. enz.		
M. E. van Lidth de Jeude, ontv. der reg. b. a. en succ.		
J. Cazaux,	» » » g. a. » dom.	**Utrecht.**
S. S. Hansum,	landmeter 1e kl. k. d.	
C. W. Soutendijk,	» 2e » v. d.	
G. J. van Beek, aspt.	» »	
A. C. van Steenbergen, ontv. der reg. en dom.		**Weesp.**
G. J. Verweij,	idem.	**Wijk bij Duurstede.**
B. Haga,	idem.	**IJsselstein.**
C. ter Kuile,	idem.	**Zaandam.**

DIRECTIE ARNHEM.

W. F. Gratama, (R. N. L.) directeur.
A. K. Daneels van Wijkhuyse, inspecteur der 2e kl. (24e div.)
G. J. de Sitter, » » » » (6e »)

B. H. Tours, inspecteur der 2e kl. (5e div.)
K. F. Ariens, » » » » (4e »)
J. S. Hussem, » » 3e » (23e »)
P. H. Velsen, commies ter directie.

A. M. de Kruijff, **D. M. J. Lasonder**, **J. Brune**, **A. W. Enschedé**, **J. W. A. Dautzenberg**,	surnumeraires.

F. Harting, bew. der hyp. enz.	Almelo.
L. Beijerinck, ontv. der reg. en dom.	Almelo.
C. J. T. van der Hoeft, landmeter 2e kl. k. d.	Almelo.
J. A Koenen, » 1e » v. d.	Almelo.
H. A. Koenen, » 2e » »	Almelo.
A. A. Verkouteren, (O. E. K.), ontv. der reg. en dom.	**Apeldoorn.**
Jhr. J. Stern, bew. der hyp. enz.	Arnhem.
G. J. Jacobson, ontv. der reg. en dom.	Arnhem.
H. P. de Haan, landmeter 3e kl. k. d.	Arnhem.
J. F. Lensink, » 2e » v. d.	Arnhem.
J. A. Martens, » » » »	Arnhem.
N. C. Wetselaar, » 3e » »	Arnhem.
E. J. Griffijn, » 1e » b. d.	Arnhem.
H. Vriend, » 2e » »	Arnhem.
J. Roegholt, » 3e » »	Arnhem.
W, Albers, aspt. » k. d.	Arnhem.
A. Bor, » » b. d.	Arnhem.
J. M. Smits, bew. der hyp. enz , en ontv. der reg. en dom.	Deventer.
D. O. Verhaar, landmeter 2e kl. k. d.	Deventer.
H. A. Warmelink, » 1e » v. d.	Deventer.
J. J. van Roosmalen, » 3e » »	Deventer.
D. J. van Gelder, aspt. » k. d.	Deventer.
Mr. P. J. Paets, ontv. der reg. en dom.	**Doesborgh.**
D. E. C. Frankamp, ontv. der reg. en dom.	**Druten.**
F. L. Rambonnet, idem.	**Elburg.**
Jhr. J. A. Wichers, idem.	**Elst.**
J. A. Enuma, idem.	**Enschedé.**
E. P. van Hoboken, idem.	**Goor.**
G. D. L. Graafland, idem.	**Groenlo.**
T. H. Oldenhuis Gratama, idem.	**Harderwijk.**
W. F. Mensing, idem.	**Kampen.**

A. J. Kolff,	ontv. der reg. en dom.			Kuilenburg.
M. C. Dijckmeester,	idem.			Lochem.
J. Heshusius,	idem.			Nijkerk.
M. Laugeveld,	bew. der hyp. enz.			
J. Hora Adema,	ontv. der reg. en dom.			
W. Daams,	landmeter	1e kl.	k. d.	
A. J. Uiterwijk,	»	2e »	v. d.	Nijmegen.
G. Hoogland,	»	3e »	»	
J. J. Blom,	aspt. »		»	
J. C. Bouman,	ontv. der reg. en dom.			Ommen.
B. M. Moorrees,	idem.			Raalte.
J. J. Fabius,	idem.			Steenwijk.
J. van Os,	idem.			Terborg.
S. H. Rink,	bew. der hyp. enz.			
Jhr. Mr. A. M. C. Sandberg,	ontv. der reg. en dom.			
A. Soutendijk,	landmeter	1e kl.	k. d.	Tiel.
M. A. Venker,	»	2e »	v. d.	
C. W. Hoffmann,	»	3e »	»	
G. J. van Baars,	aspt. »		»	
W. W. L. van Goudoever,	ontv. der reg. en dom.			Wageningen.
C. A. Vriesendorp,	idem.			Zalt-Bommel.
J. R. Immink,	idem.			Zevenaar.
Mr. J. Reijnvaan,	bew. der hyp. enz.			
A. Verweij,	ontv. der reg. en dom.			
W. F. Morel,	landmeter	2e kl.	k. d.	
G. W. Ovink,	»	1e »	v. d.	
B. J. C. L. Schregardus,	»	2e »	»	Zutphen.
J. G. Allaries,	»	3e »	»	
H. M. L. Bingen,	»	» »	»	
J. K. Crucq,	aspt. »		k. d.	
G. E. Petit dit de la Roche,	» »		v. d.	
J. W. A. Royaards,	bew. der hyp., enz.			
L. Roosenburg,	ontv. der reg. en dom.			
H. G. Buijs,	landmeter	1e kl.	k. d.	
C. N. Sluijter,	»	2e »	v. d.	
C. G. van Hattum,	»	3e »	»	Zwolle.
C. Jongkees,	»	» »	»	
C. Horsting.	»	» »	b. d.	
R. de Cock Rouaan,	aspt. »		k. d.	
G. P. Cool,	» »		v. d.	

DIRECTIE LEEUWARDEN.

H. H. Schotanus à Steringa Lemke,	directeur.	
S. J. van Slooten,	inspecteur der 1e kl. (26e div.)	
D. van Goens,	» » 2e » (21e »)	
I. F. van Dunné,	» » » » (25e »)	
F. H. Kok,	» » 3e » (22e »)	
J. Hogenhuis,	commies der directie.	
J. Calànd,	surnumerairs.	
D. van Drumpt,	surnumerairs.	
G. F. F. C. van der Schroeff,	surnumerairs.	
M. S. van Dunné,	surnumerairs.	
W. N. C. Swaving,	bew. der hyp. enz.	**Appingedam.**
C. Jiskoot,	ontv. der reg. en dom.	**Appingedam.**
G. L. Bruinier,	landmeter 2e kl. k. d.	**Appingedam.**
A. J. Knaap,	» 1e » v. d.	**Appingedam.**
F. Bos,	» 3e » »	**Appingedam.**
H. van Meurs,	bew. der hyp. enz.	**Assen.**
L. van Assen,	ontv. der reg. en dom.	**Assen.**
P. Sillevis,	landmeter 3e kl. k. d.	**Assen.**
R. Oostingh,	» 1e » v. d.	**Assen.**
C. J. Baron van Hemert tot Dingshof,	» 3e » »	**Assen.**
J. Bijll,	» » » »	**Assen.**
K. Remmelts,	» » » b. d.	**Assen.**
A. Griffijn,	» » » »	**Assen.**
J. W. A. Zeller,	aspt. » k. d.	**Assen.**
H. A. van der Zanden,	» » »	**Assen.**
F. Gordon,	ontvanger der reg. en dom.	**Beetsterzwaag.**
J. B. Vroom,	idem.	**Bolsward.**
F. van Dalsen Fontein,	idem.	**Dokkum.**
Mr. G. B. Visscher,	bew. der hyp. enz.	**Groningen.**
Ph. M. van der Haer,	ontv. der reg. b. a. en succ.	**Groningen.**
J. van Hettinga Tromp,	» » » g. a. » dom.	**Groningen.**
E. Groeneveld Meijer,	landmeter 1e kl. k. d.	**Groningen.**
S. A. Spaarwater,	» 3e » v. d.	**Groningen.**
J. Eekhof,	» » » »	**Groningen.**
A. J. Rasker,	» » » b. d.	**Groningen.**
J. Rietsema,	aspt. » k. d.	**Groningen.**
C. W. Andreae,	ontv. der reg. en dom.	**Hardegarijp.**

Jhr. C. A. von Geusau,	ontv. der reg. en dom.	**Harlingen.**
W. A. de Laat de Kanter,	bew. der hyp. enz. en ontv. der reg. en dom.	
K. Sickler,	landmeter 1e kl. k. d.	
F. A. A. van Steensel van der Aa,	» » » v. d.	**Heerenveen.**
D. J. H. Warmelink,	» 2e » »	
F. Lammerts,	» 3e » »	
A. van der Werf,	aspt. » k. d.	
A. M. de Koningh,	» » v. d.	
J. Hoeflake,	ontv. der reg. en dom.	**Holwerd.**
A. C. Stork,	idem.	**Hoogeveen.**
H. Beekkerk,	bew. der hyp. enz.	
J. van Assen,	ontv. der reg. b. a. en succ.	
Mr. J. D. Quintus,	» » » g. a. » dom.	
D. Vonk,	landmeter 2e kl. k. d.	
F. L. Beijerinck,	» » » v. d.	
W. C. A. van Hout,	» » » »	
C. L. Treffers,	» 3e » »	**Leeuwarden.**
C. W. Gombault,	» » » b. d.	
J. L. de Lange,	aspt. » k. d.	
F. H. van der Linde van Sprankhuizen,	» » v. d.	
W. Vruggink,	» » b. d.	
J. Mulder,	» » »	
T. Polee,	» » »	
H. Esser,	ontv. der reg. en dom.	**Lemmer.**
G. J. A. Huiskes,	idem.	**Meppel.**
H. Ooster,	idem.	**Oldeberkoop.**
C. Th. Montijn.	idem.	**Onderdendam.**
J. Haga,	bew. der hyp. enz. en ontv. der reg. en dom.	
F. H. W. Mulder,	landmeter 2e kl. k. d.	**Sneek.**
P. Vierkant,	» 3e » v. d.	
H. J. Molema,	asp. » »	
J. W. Keiser,	bew. der hyp. enz.	
E. Groeneveld de Cock,	ontv. der reg. en dom.	
A. C. van Ruijven,	landmeter 2e kl. k. d.	**Winschoten.**
L. Oostingh,	» 1e » v. d.	
C. A. Heijkoop,	» » » »	
T. N. van der Stok,	ontv. der reg. en dom.	**Zuidbroek.**
F. T. Posthumus,	idem.	**Zuidhorn.**

DIRECTIE MIDDELBURG.

G. E. Termaat,	directeur.	
A. W. van Boven,	inspecteur der 1e kl. (2e div.)	
J. H. Smits,	» » 2e » (20e »)	
H. van Goudoever Jr.,	» » 3e » (19e »)	
J. C. de Ridder,	commies ter directie.	
W. H. Houwing,	surnumerairs.	
G. G. Kuijpers,	surnumerairs.	
H. E. Meijlink,	surnumerairs.	
B. A. Poulie,	ontv. der reg. en dom.	**Bergen-op-Zoom.**
J. C. P. M. Pels Rijcken,	bew. der hyp. enz.	**Breda.**
E. H. M. Leurs,	ontv. der reg. en dom.	**Breda.**
J. J. L. Teychiné,	landmeter 2e kl. k. d.	**Breda.**
Ant. Borrenbergen,	» » » v. d.	**Breda.**
A. C. Oosterman,	» 3e » »	**Breda.**
C. Geijl,	» » » »	**Breda.**
R. A. M. Vermeulen,	» » » b. d.	**Breda.**
W. A. van Maaren,	aspt. » v. d.	**Breda.**
A. Rijser,	bew. der hyp. enz. en ontv. der reg. en dom.	**Goes.**
J. J. B. Wiecking,	landmeter 1e kl. k. d.	**Goes.**
W. F. Busing,	» 2e » v. d.	**Goes.**
H. J. Baning,	» 3e » »	**Goes.**
J. A. Versluijs,	aspt. » »	**Goes.**
C. Bergsma,	ontv. der reg. en dom.	**Hulst.**
J. ter Pelkwijk,	idem.	**Kortgene.**
E. A. van Trigt,	bew. der hyp. enz.	**Middelburg.**
W. Macalester Loup,	ontv. der reg. b. a. en succ.	**Middelburg.**
Mr. L. J. Bouricius,	» » » g. a. » dom.	**Middelburg.**
J. J. Verbrugh,	landmeter 1e kl. k. d.	**Middelburg.**
G. Ploegmakers,	» » » v. d.	**Middelburg.**
C. F. A. de Groot,	» 3e » »	**Middelburg.**
J. H. Loewer,	aspt. » »	**Middelburg.**
H. Käyser,	ontv. der reg. en dom.	**Oosterhout.**
J. J. Heerma van Voss,	idem.	**Oudenbosch.**
E. A. Rovers,	idem.	**Sluis.**
H. H. Schippers,	idem.	**Tholen.**
A. F. W. Jordaan,	idem.	**Werkendam.**
J. S. P. W. Eerens,	idem.	**Zevenbergen.**
J. K. Boeije,	bew. der hyp. enz. en ontv. der reg. en dom.	**Zierikzee.**

J. A. Bongenaar,	landmeter 3e kl. k. d.	Zierikzee.
W. A. M. Kalkman,	» 2e » v. d.	Zierikzee.
D. D. van den Bout, aspt.	» »	Zierikzee.

DIRECTIE MAASTRICHT.

M. A. J. Losgert, directeur.

J. H. Winkelman,	inspecteur der 1e kl.	(27e div.)
J. A. F. L. Baron van Heeckeren,	» » 2e »	(1e »)
G. van Iterson,	» » 3e »	(3e »)

Mr. C. E. Achterberg, commies ter directie.

A. Bouman, **H. W. J. Sannes**, **H. C. Rant**, **G. W. J. C. Vermeulen**, **J. van Blarkom**, surnumerairs.

F. R. J. Dubois, ontv. der reg. en dom.		Boxmeer.
S. W. Middelkoop, bew. der hyp. enz.		Eindhoven.
M. van den Bergh, ontv. der reg. en dom.		Eindhoven.
R. van Dijk,	landmeter 1e kl. k. d.	Eindhoven.
Ad. Borrenbergen,	» 2e » v. d.	Eindhoven.
A. J. van Baarle,	» 3e » »	Eindhoven.
N. W. Swijghuisen Reigersberg, ontv. der reg. en dom.		Gennep.
W. Wondergem,	idem.	Grave.
A. Moll,	idem.	Gulpen.
G. E. Breunissen Troost,	idem.	Heerlen.
Mr. K. L. van Woelderen,	idem.	Helmond.
J. P. de Vassy, bew. der hyp. enz.		's Hertogenbosch.
J. Scheltema, ontv. der reg. en dom.		's Hertogenbosch.
A. A. G. J. Soutendijk,	landmeter 3e kl. k. d.	's Hertogenbosch.
W. J. A. Ummels,	» 2e » v. d.	's Hertogenbosch.
T. Schavier,	» » » »	's Hertogenbosch.
L. P. de Croon,	» » » »	's Hertogenbosch.
J. J. Kuipers,	» 3e » »	's Hertogenbosch.
F. J. Savelsberg,	» 1e » b. d.	's Hertogenbosch.
E. Verstijnen,	» 3e » »	's Hertogenbosch.
M. C. R. J. Krijgsman, aspt.	» k. d.	's Hertogenbosch.
A. F. van Beurden,	» » »	's Hertogenbosch.
C. Wondergem,	» » »	's Hertogenbosch.
J. Overman, ontv. der reg. en dom.		Horst.

A. G. F. Koltrop, bew. der hyp. enz.						Maastricht.
B. C. J. van der Meer, ontv. der reg. en dom.						
F. P. M. Baetens,	landmeter	3e	kl.	k. d.		
G. F. van der Noordaa,	»	»	»	v. d.		
J. H. van Kan,	»	»	»	»		
J. H. M. van Berckel,	»	»	»	»		
P. W. H. Paulussen, aspt.	»			k. d.		
C. F. E. H. Lannoy, ontv. der reg. en dom.						Meerssen.
* * * * * *	idem.					St. Oedenrode.
A. Westra,	idem.					Oirschot.
J. Z. van der Mark,	idem.					Oss.
A Bevers, bew. der hyp. enz.						Roermond.
Mr. V. F. H. Mertz, ontv. der reg. en dom.						
H. J. F. Bingen,	landmeter	3e	kl.	k. d.		
C. P. G. Roelofsen,	»	1e	»	v. d.		
W. van Dijk,	»	3e	»	»		
R. Suringa,	»	»	»	»		
C. J. D. van Eck,	»	»	»	»		
J. H. W. Lindeman,	»	2e	»	b. d.		
J. G. Pompe, aspt.	»			v. d.		
J. T. M. Pollen, »	»			»		
P. van der Mark, ontv. der reg. en dom.						Sittard.
S. J. Hosang,	idem.					Tilburg.
L. N. Heijl,	idem.					Venlo.
G. H. Peters,	idem.					Waalwijk.
J. Woltersom,	idem.					Weert.

Verklaring der verkorte Ridderteekens.

(R. N. L.) Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.
(B. N. L.) Broeder » » » » » »
(R. L. B.) Ridder » » » Leopold van België.
(K. E. K.) Kommandeur » » » de Eikenkroon van Luxemburg.
(O. E. K.) Officier » » » » » » »
(R. E. K.) Ridder » » » » » » »
(K. 4.) » van de 4e kl. der orde van de Kroon van Pruissen.

INSPECTEURS DER REGISTRATIE EN DOMEINEN

Van de 1e *klasse.*

1. W. Blaauw,	in	de	13e	div.	('s Gravenhage).
2. L. J. van Toulon van der Koog,	»	»	11e	»	(Utrecht).
3. Jhr. F. H. van de Poll,	»	»	12e	»	(Zeist).
4. S. J. van Slooten,	»	»	26e	»	(Assen).
5. J. H. Winkelman,	»	»	27e	»	(Maastricht).
6. A. W. van Boven,	»	»	2e	»	(Breda).
7. M. Timmerman,	»	»	7e	»	(Amsterdam).
8. Mr. A. van Hettinga Tromp,	»	»	16e	»	(Leiden).

Van de 2e *klasse.*

1. G. A. Loeff,	in	de	15e	div.	(Rotterdam).
2. J. H. Smits,	»	»	20e	»	(Bergen-op-Zoom).
3. J. A. F. L. Baron van Heeckeren,	»	»	1e	»	('sHertogenbosch).
4. D. van Goens,	»	»	21e	»	(Leeuwarden).
5. J. A. Molhuijsen,	»	»	14e	»	('s Gravenhage).
6. A. K. Daneels van Wijkhuijse,	»	»	24e	»	(Deventer).
7. Jhr. A. N. F. Flugi v. Aspermont,	»	»	17e	»	(Dordrecht).
8. J. F. van Dunné,	»	»	25e	»	(Groningen).
9. G. J. de Sitter,	»	»	6e	»	(Zutphen).
10. G. IJ. Blaauw,	»	»	9e	»	(Haarlem).
11. B. H. Tours,	»	»	5e	»	(Nijmegen).
12. K. F. Ariens,	»	»	4e	»	(Arnhem).

Van de 3e *klasse.*

1. F. H. Kok,	in	de	22e	div.	(Sneek).
2. W. L. Stroom,	»	»	8e	»	(Amsterdam).
3. J. de Graag,	»	»	18e	»	(Gorinchem).
4. J. S. Hussem,	»	»	23e	»	(Zwolle).
5. J. J. de Lange,					
6. G. van Iterson,	»	»	3e	»	(Roermond).
7. H. van Goudoever Jr.,	»	»	19e	»	(Middelburg).
8. J. E. J. Jordaan,	»	»	10e	»	(Hoorn).

SURNUMERAIRS

DER

REGISTRATIE EN DOMEINEN.

1.	O. A. Verweij,	aangesteld	4 October 1874.
2.	J. G. Meinesz,	»	idem.
3.	A. Bouman,	»	idem.
4.	J. Hogenhuis,	»	idem.
5.	A. M. de Kruijff,	»	idem.
6.	A. C. Röell,	»	idem.
7.	H. W. J. Sannes,	»	idem.
8.	H. C. Snethlage,	»	idem.
9.	H. C. Rant,	»	idem.
10.	W. H. Houwing,	»	idem.
11.	J. Poppe,	»	20 Mei 1876.
12.	J. M. van Walsem,	»	idem.
13.	D. M. van der Veen,	»	idem.
14.	A. Helderman,	»	idem.
15.	R. Swaving,	»	idem.
16.	G. W. J. C. Vermeulen,	»	idem.
17.	G. G. Kuijpers,	»	idem.
18.	J. Caland,	»	idem.
19.	D. M. J. Lasonder,	»	idem.
20.	D. van Drumpt,	»	idem.
21.	C. J. Plomp,	»	24 Mei 1877.
22.	Z. Middelkoop,	»	idem.
23.	G. F. F. C. van der Schroeff,	»	idem.
24.	M. S. van Dunné,	»	idem.
25.	J. Brune,	»	idem.
26.	C. Bek,	»	idem.
27.	A. W. Enschedé,	»	idem.
28.	J. van Blarkom,	»	idem.
29.	H. E. Meijlink,	»	idem.
30.	J. W. A. Dautzenberg,	»	idem.

Landmeters bij het Kadaster

der 1ste *klasse.*

1. F. A. A. van Steensel van der Aa.
2. H. L. Staal.
3. C. Broedelet.
4. H. A. Warmelink.
5. W. P. van Hout.
6. J. J. B. Wiecking.
7. W. Daams.
8. J. A. Koenen.
9. K. Sickler.
10. C. Pous.
11. A. Soutendijk.
12. L. Oostingh.
13. R. van Dijk.
14. A. van Gestel.
15. W. A. A. de Haan.
16. A. J. Knaap.
17. H. L. A. van Campen.
18. J. J. Verbrugh.
19. C. A. Heijkoop.
20. R. Oostingh.
21. S. S. Hansum.
22. F. J. Savelsberg.
23. G. Ploegmakers.
24. M. Compris.
25. G. W. Ovink.
26. C. J. van Dooren.
27. J. L. E. J. Burgers.
28. T. J. Bücker.
29. E. Elemans.
30. E. J. Griffijn.
31. E. Groeneveld Meijer.
32. C. P. G. Roelofsen.
33. C. Kooijman Klots.
34. H. G. Buijs.

der 2de *klasse.*

1. Ad. Borrenbergen.
2. C. N. Sluijter.
3. G. L. Bruinier.
4. F. H. W. Mulder.
5. A. C. van Ruijven.
6. W. J. A. Ummels.
7. H. Vriend.
8. W. F. Busing.
9. A. J. Uiterwijk.
10. M. A. Venker.
11. T. Schavier.
12. J. T. Hessels.
13. M. J. van Erkel.
14. L. P. de Croon.
15. Ant. Borrenbergen.
16. C. W. Soutendijk.
17. C. J. T. van der Hoeft.
18. W. F. Morel.
19. D. J. H. Warmelink.
20. H. A. Koenen.

21. J. J. de Koningh.
22. B. J. C. L. Schregardus.
23. N. F. Perk.
24. F. L. Beijerinck.
25. J. F. Lensink.
26. J. A. B. W. Schreul.
27. W. C. A. van Hout.
28. J. W. van Hiele.
29. J. A. Martens.
30. J. W. van Buren Lensink.
31. D. Vonk.
32. W. A. M. Kalkman.
33. D. O. Verhaar.
34. J. J. L. Teychiné.
35. J. H. W. Lindeman.
36. F. A. Claessen.

der 3de *klasse.*

1. H. ten Oever.
2. G. F. van der Noordaa.
3. A. C. Oosterman.
4. C. Horsting.
5. C. J. baron van Hemert tot Dingshof.
6. F. W. Dijckmeester.
7. J. H. van Kan.
8. W. van Dijk.
9. A. J. van Baarle.
10. P. Vierkant.
11. A. Veenhuijsen.
12. R. A. M. Vermeulen.
13. C. W. Gombault.
14. J. J. van Roosmalen.
15. H. J. F. Bingen.
16. R. Suringa.
17. A. J. Rasker.
18. K. Remmelts.
19. J. J. Kuipers.
20. J. H. M. van Berckel.
21. J. J. van Dullemen.
22. C. G. van Hattum.
23. A. Griffijn.
24. A. S. Keurschot.
25. P. J. U. Modderman.
26. F. G. Stucki.
27. P. Sillevis.
28. S. A. Spaarwater.
29. J. F. H. Meijer.
30. F. P. M. Baetens.
31. C. J. D. van Eck.
32. E. Verstijnen.
33. P. J. Hogenhuis.
34. K. P. J. Oerder.
35. A. A. G. J. Soutendijk.
36. P. van Dijk.
37. J. C. van der Veur.
38. J. F. H. Israël.
39. J. A. Bongenaar.
40. I. Boer.
41. H. P. de Haan.
42. J. C. Thonus.
43. H. J. Baning.
44. J. T. Hosang.
45. G. A. Engelmann.
46. J. Roegholt.
47. F. Bos.
48. J. G. Allarios.
49. H. M. L. Bingen.
50. N. C. Wetselaar.
51. J. Eekhof.
52. G. Hoogland.
53. C. W. Hoffmann.
54. C. L. Treffers.
55. C. Jongkees.

56. C. F. A. de Groot.
57. M. W. Abresch.
58. J. Bijll.
59. F. Lammerts.
60. B. Upmeijer.
61. C. Geijl.

Aspirant-Landmeters bij het Kadaster.

1. A. Bor.
2. A. M. de Koningh.
3. J. Appel.
4. W. Vruggink.
5. J. G. Pompe.
6. J. Mulder.
7. J. van Os.
8. J. W. A. Zeller.
9. T. Polee.
10. J. H. Loewer.
11. J. J. Blom.
12. J. T. M. Pollen.
13. A. W. van Ameijden.
14. G. J. van Beek.
15. H. D. Arentsen.
16. M. C. R. J. Krijgsman.
17. P. C. Prins.
18. G. P. Cool.
19. I. A. Versluijs.
20. J. van der Rest.
21. H. J. Molema.
22. E. J. A. Weygers.
23. G. E. Petit dit de la Roche.
24. A. P. L. Spuijbroek.
25. G. J. van Baars.
26. F. H. van der Linde van Sprankhuizen.
27. W. A. van Maaren.
28. G. B. H. de Balbian.
29. A. van der Werf.
30. L. J. Krook.
31. W. Albers.
32. A. F. van Beurden.
33. R. de Cock Rouaan.
34. D. D. van den Bout.
35. C. H. van Vlaanderen.
36. J. W. den Hartogh.
37. H. A. van der Zanden.
38. I. van Vooren.
39. J. Rietsema.
40. C. Wondergem.
41. J. Korevaar.
42. J. L. de Lange.
43. E. Molema.
44. J. K. Crucq.
45. D. J. van Gelder.
46. P. W. H. Paulussen.
47. J. Holthuizen.

STAAT aanwijzende het totaal bedrag der geldswaarde van de zaken vermeld in art. 1 n°. 1 der wet op het regt van successie en van overgang voorkomende in memoriën van aangifte ingediend in het jaar 1873, betreffende sterfgevallen onder de werking dier wet voorgevallen.

Volgnummer.	OMSCHRIJVING DER ZAKEN.	Totaal der geldswaarde.	
	A. *Binnenlandsche effecten.*		
1.	Aandeelen in geldleeningen, geldbeleggingen of renten, ten laste van den Staat, die ten laste van de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen daaronder begrepen . . . . . f	6,285,153	61⅓
2.	Aandeelen in geldleeningen, geldbeleggingen of renten ten laste van provinciën, steden, gemeenten, dijk- of polderbesturen, aandeelen in geldleeningen ten laste van zedelijke ligchamen, corporatiën, gestichten, genootschappen, banken, reederijen, maatschappijen, vennootschappen of ondernemingen . . . . . »	601,637	68
3.	Aandeelen in maatschappijen van geldhandel, koophandel en nijverheid, of in onder nemingen wier kapitaal door aandeelen wordt vertegenwoordigd . . . . . »	711,935	81
4.	Aandeelen in alle andere zedelijke ligchamen of maatschappijen, wier kapitaal door aandeelen wordt vertegenwoordigd, andere dan van geldhandel, koophandel en nijverheid »	58,733	94
	B. *Buitenlandsche effecten.*		
5.	Buitenlandsche effecten, zonder onderscheiding . . . . . »	14,390,388	98
	TOTAAL GENERAAL . . . »	22,047,850	02⅓

NB. Zie de Staat over 1872 in het 2e gedeelte van 1872.

Volg-nummer.	Breda.	Arnhem.	's Gravenhage.	Amsterdam.	Middelburg.	Leeuwarden.	Zwolle.	Maastricht.	TOTAAL.
1.	86,927.53 1/3	1,075,047.81 1/2	1.405,610.21 1/2	3,264,256.51 1/2	145,864.13	181,974.27 1/2	113,155.73 1/2	12,317.39 1/2	6,285,153.61 1/3
2.	17,098.61	62,936.17 1/2	299,262.86 1/2	105,346.73	18,627.96	43,414.61	49,096.23	5,854.50	601,687.68
3.	23,461.75	131,518.46 1/2	238,292.28	288,350.07	4,310.62 1/2	17,894.—	8,081.32	27.30	711,935.81
4.	3.21	3,804.52 1/2	17,560.56	30,556.96 1/2	797.50	5,235.51	775.67	» »	58,733.94
5.	432,457.77 1/2	2,101,721,78	4,416,167.26	5,933,695.16 1/2	338,178.67	758,726.27	270,215.49 1/2	139,226.56 1/2	14,390,388.98
	559,948.87 5/6	8,375,028.76	6,376,893.18	9,622,205.44 1/2	507,778.88 1/2	1,007,244.66 1/2	441,324.45	157,425.76	22,047,850.02 1/3

WET *van den* 31*sten December* 1875, *houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1876 (Staatsblad n°. 253).

Wij WILLEM III, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1876, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnsen en regten, hierna genoemd:

e. de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden;*

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen en vaarten;*

5°. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jagt en visscherij;*

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en regten, te weten:

d. acht en dertig opcenten op de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden;*

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. het batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen;

b. de toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende;

c. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad;*

d. de opbrengst van het *Staatsblad;*

f. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken;

j. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken;

l. de vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans;

n. de boeten van verschillenden aard;

o. de justitiekosten;

p. 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uikeering onderhevig zijn,

van de zuivere opbrengst van de goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 67), en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden;

ij. de bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64);

cc. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede van de Rijks lagere school te Maastricht;

dd. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school;

ee. de bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde;

ii. de teruggaven en renten van voorschotten;

jj. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen;

mm. alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1875.

WILLEM.

De Minister van Financien,

H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *een en dertigsten* December 1875.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1876.

WET OP DE MIDDELEN.

RAMING VOOR HET DIENSTJAAR 1876.

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
C.		*Indirecte belastingen.*		
	a.	Zegelregten	ƒ 1,440,000.00	
	b.	Registratieregten . . .	6,750,000.00	
	c.	Hypotheekregten . . .	660,000.00	
	d.	Regten van successie en van overgang bij overlijden	4,300,000.00	
			ƒ 13,150,000.00	
		38 opcenten. . .	4,997,000.00	
				ƒ 18,147,000.00
F.		*Domeinen.*		
	a.	Inkomsten van gewone domeinen, tienden, enz.	ƒ 725,000.00	
	b.	Inkomsten van het domein van Oorlog . .	90,000.00	
	c.	Inkomsten van de groote wegen	275,000.00	
	d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens . .	510,000.00	
				1.600,000.00
I.		*Opbrengst van de Staatsloterij*	. . . .	410,000.00
J.		*Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij*	. . . .	128,000.00
N.		*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
	a.	Batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen. . . .	ƒ 25,945.00	
	b.	Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende. . .	5,000.00	

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP per middel of inkomst.
c.	Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad* .	*f* 35,250.00	
d.	Opbrengst van het *Staatsblad*	6,800.00	
f.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken . .	12,500.00	
j.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	85,000.00	
l.	Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans.	12,000.00	
n.	Boeten van verschillenden aard	47,000.00	
o.	Justitiekosten	42,000.00	
p.	5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van de goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* nº. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* nº. 67), en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden . . .	2,000.00	

	BENAMIMG DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
ij.	Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64)	*f* 50,000.00	
cc.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht.	8,600.00	
dd.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school .	82,000.00	
ee.	Bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde . . .	5,000.00	
ii.	Teruggaven en renten van voorschotten . .	259,600.00	
jj.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen . . .	300,000.00	
mm	Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende .	166,000.00	

WET *van den* 21*sten Januarij* 1876, *houdende vaststelling van het* zevende *hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1876 (Staatsblad n°. 26).

Wij WILLEM III, enz.

Art. 1. Het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1876, betreffende het *Departement van Financien*, wordt vastgesteld als volgt:

VIIde Afdeeling.

Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de hypotheken, het successieregt, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, de Staatsloterij en de bewaring van het kadaster.

Art. 30. Vaste tractementen, belooningen, toelagen en bureaukosten.	*f* 326,032.00
Art. 31. Ontvangloonen van de ambtenaren bij het bestuur der registratie en bij dat der domeinen, van de ontvangers der directe belastingen, enz., voor de ontvangst en de verantwoording der vaart-, sluis-, haven- en schutgelden op de kanalen van *Voorne* en *Walcheren* en van den ontvanger-entreposeur bij het Rijksentrepôt te *Rotterdam*, voor het innen der huurprijzen van de tot tijdelijken opslag van goederen verhuurde terreinen en bergplaatsen, behoorende tot het entrepôt op de voormalige marinewerf aldaar, alsmede tractementen, ontvangloonen en oliegelden der tolgaarders, brugwachters en andere met de inning van tol-, brug- en sluisgelden belaste beambten	» 449,000.00
Art. 32. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, daaronder begrepen vergoeding van uitschotten aan ambtenaren van het kadaster, vacatiegelden, en kosten verbonden aan het houden van examens; kosten van het	
Transporteren . .	*f* 775,032.00

Transport . . .	*f* 775,032.00
opmaken der verzamelingleggers, vereischt voor de zamenstelling der kohieren voor de grondbelasting en belooning voor teekenaars (geen ambtenaren) bij het kadaster	» 72,335.00
Art. 33. Druk-, linieer- en bindwerk, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benoodigdheden, daaronder begrepen kokers, portefeuilles, enz., voor kaarten, briefporten, telegrammen, advertentien, pak- en transportkosten, kosten van het vervaardigen der plakzegels met die van het daartoe vereischte materieel en de verder tot dit onderwerp betrekkelijke uitgaven; kosten van papier voor het zegel en kosten van het drukken en uitgeven van de plans en lijsten der trekkingen van de Staatsloterij.	» 65,763,50
Art. 34. Kosten van het opmaken der prijscouranten van de publieke fondsen voor het regt van successie en van overgang bij overlijden	» 1,600.00
Art. 35. Kosten van vervolging en regtsgedingen, schadevergoedingen en schadeloosstellingen bij regterlijke uitspraak of overeenkomst bepaald, salaris voor adviesen en vergoeding van verschotten, kosten van geregtelijke waarderingen en vergoedingen voor voorloopige opnemingen van vaste goederen	» 14,000.00
Art. 36. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting, dijk-, polder- en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkoopingen; kosten van vertering; kosten van opnemingen, opmetingen, grensbepalingen en dergelijke; kosten van kaarten, akten en bescheiden; uitkeeringen, tegemoetkomingen, vergoedingen en alle andere uitgaven van verschillenden aard, het domeinbeheer betreffende	» 153,000.00
Art. 37. Kosten van beheer van de visscherijen op de *Schelde* en *Zeeuwsche stroomen*.	» 5,900.00
Art. 38. Dekking van tekorten in de kassen der ontvangers van de registratie en domeinen.	*Memorie.*
	f 1,087,630.50

Art. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 62, 64, 76, 82, 83, 85, 86 en 90, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten Januarij 1876.

WILLEM.

De Minister van Financien,

H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *negen en twintigsten* Januarij 1876.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

WET *van den 30sten December* 1876, *houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1877 (Staatsblad n°. 270).

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1877, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnsen en regten, hierna genoemd:

e. de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden;*

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen* en *vaarten;*

5°. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jagt en visscherij;*

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en regten, te weten:

d. acht en dertig opcenten op de regten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden;*

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. het batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen;

b. de toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende;

c. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad;*

d. de opbrengst van het *Staatsblad;*

f. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken;

j. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken;

l. de vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans;

n. de boeten van verschillenden aard;

o. de justitiekosten;

p. 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van de goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 67), en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden;

ij. de bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64);

cc. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede van de Rijks lagere school te Maastricht;

dd. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoo-

gere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school;
ii. de teruggaven en renten van voorschotten;
jj. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen;
mm. alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.
Gegeven op het Loo, den 30sten December 1876.

WILLEM.

De Minister van Financien,
H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *dertigsten* December 1876.
De Minister van Justitie,
VAN LIJNDEN VAN SANDENBURG.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1877.

WET OP DE MIDDELEN.

RAMING VOOR HET DIENSTJAAR 1877.

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
C.		*Indirecte belastingen.*		
	a.	Zegelregten	*f* 1,480,000.00	
	b.	Registratieregten . . .	7,100,000.00	
	c.	Hypotheekregten . . .	680,000.00	
	d.	Regten van successie en van overgang bij overlijden.	5,000,000.00	
			f 14,260,000.00	
		38 opcenten. .	5,418,800.00	*f* 19,678,800.00
F.		*Domeinen.*		
	a.	Inkomsten van gewone domeinen, tienden, enz.	*f* 740,000.00	
	b.	Inkomsten van het domein van Oorlog . .	90,000.00	

		BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
	c.	Inkomsten van de groote wegen	*f* 300,000.00	
	d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens . .	545,000.00	*f* 1,675,000.00
I.		*Opbrengst der Staatsloterij*	. . . .	430,000.00
J.		*Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij*	. . . .	137,000.00
N.		*Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
	a.	Batig slot van het Fonds wegens den arbeid der gevangenen. . . .	*f* 25,360.00	
	b.	Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenissen betreffende. . .	5,000.00	
	c.	Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Bijblad*.	35,250.00	
	d.	Opbrengst van het *Staatsblad*	6,800.00	
	f.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken . .	13,500.00	
	j.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	65,000.00	
	l.	Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans.	12,000.00	
	n.	Boeten van verschillenden aard.	50,000.00	
	o.	Justitiekosten	45,000.00	

	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP per middel of inkomst.
p.	5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van de goederen en dieren, bedoeld in art. 29 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) en art. 3 der wet van den 18den April 1874 (*Staatsblad* n°. 67) en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden . . .	*f* 2,500.00	
ij.	Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Julij 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64)	52,000.00	
cc.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht.	10,300.00	
dd.	Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de		

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP per middel of inkomst.
	Rijks hoogere burgerscholen, de Rijks landbouwschool en de Polytechnische school .	*f* 83,900.00	
ii.	Teruggave en renten van voorschotten . . .	259,500.00	
jj.	Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen. . . .	455,000.00	
mm	Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende .	166,000.00	

WET *van den 22sten Januarij* 1877, *houdende vaststelling van het* zevende *hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1877 (Staatsblad nº. 8).

WIJ WILLEM, ENZ.

Art. 1. Het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1877, betreffende het *Departement van Financien*, wordt vastgesteld als volgt:

VIIDE AFDEELING.

Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de hypotheken, het successieregt, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen, der Staatsloterij en van de bewaring van het kadaster.

Art. 30. Vaste tractementen, belooningen, toelagen en bureaukosten . . . . *f* 327,522.00

Transporteren. . . . *f* 327,522.00

Transport . . .	*f*	327,522.00
Art. 31. Ontvangloonen van de ambtenaren bij het bestuur der registratie en bij dat der domeinen, zoomede die van de ontvangers der directe belastingen, enz., voor de ontvangst en de verantwoording der regten op de kanalen van *Voorne* en *Walcheren* en van den ontvanger-entreposeur te *Rotterdam*, voor het innen der huurprijzen van terreinen en bergplaatsen, alsmede tractementen, toelagen, ontvangloonen en oliegelden der tolgaarders, brugwachters en andere met de inning van tol-, brug-, sluis- en havengelden belaste beambten.	*f*	456,000.00
Art. 32. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, daaronder begrepen vergoeding van uitschotten aan ambtenaren van het kadaster, vacatiegelden, en kosten verbonden aan het houden van examens; kosten van het opmaken der verzamelingleggers, vereischt voor de zamenstelling der kohieren voor de grondbelasting en belooning voor teekenaars (geen ambtenaren) bij het kadaster	»	72,495.00
Art. 33. Kosten van aankoop, bouw, verbouw en huur van gebouwen of lokalen voor de dienst van de hypotheken en van het kadaster, benevens kosten van meubeleren, verwarmen, verlichten, schoonhouden en bewaken dier gebouwen of lokalen en van het overbrengen daarheen van archieven	»	38,000.00
Art. 34. Druk-, linieer- en bindwerk, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benoodigdheden, daaronder begrepen kokers, portefeuilles, enz., voor kaarten, briefporten, telegrammen, advertentiën, pak- en transportkosten, kosten van het vervaardigen der plakzegels met die van het daartoe vereischte materieel en de verder tot dit onderwerp betrekkelijke uitgaven; kosten van papier voor het zegel en kosten van het drukken en uitgeven van de plans en lijsten der trekkingen van de Staatsloterij	»	68,350.00
Art. 35. Kosten van het opmaken der prijscouranten		
Transporteren . . .	*f*	962,367.00

Transport . . .	*f*	962,367.00
van de publieke fondsen voor het regt van successie en van overgang bij overlijden	»	1,600.00
Art. 36. Kosten van vervolging en regtsgedingen, schadevergoedingen en schadeloosstellingen bij regterlijke uitspraak of overeenkomst bepaald, salaris voor adviesen en vergoeding van verschotten, kosten van geregtelijke waarderingen en vergoedingen voor voorloopige opnemingen van vaste goederen	»	14,000.00
Art. 37. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkoopingen; kosten van opnemingen, opmetingen, grensbepalingen en dergelijke; kosten van kaarten, akten en bescheiden; uitkeeringen, tegemoetkomingen, vergoedingen en alle andere uitgaven van verschillenden aard, het domeinbeheer betreffende	»	143,000.00
Art. 38. Kosten van beheer van de visscherijen op de *Schelde* en *Zeeuwsche stroomen*.	»	8,700.00
Art. 39. Dekking van tekorten in de kassen der ontvangers van de registratie en domeinen		*Memorie*
	f	1,129,667.00

Art. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 62, 64, 76, 83, 85, 86, 88, 89 en 93, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* nº. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven Departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Gegeven te 's Gravenhage, den 22sten Januarij 1877.

WILLEM.

De Minister van Financien,

H. J. VAN DER HEIM.

Uitgegeven den *zes en twintigsten* Januarij 1877.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.